ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 1 /1981

Σήμερα, 5 Ἰανουαρίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Ἰωάν. Ἀρβανίτης Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδ. Παπανικολάου.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Συμπληρωματική εἰσήγηση γιά ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν.
Εἰσηγητής κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'.

ΘΕΜΑ 2ο. Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων.
Εἰσηγητής κ. Κονιδιτσιώτης Βασ., Σύμβουλος Β'.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τό παιδί καί τά δόντια του" τοῦ κ. Κων/νου Τέγου.
Εἰσηγητής κ. Παπασημακόπουλος Στεφ., Εἰσηγητής τοῦ Τμήματος Μ.Ε.

ΘΕΜΑ 4ο. Ἀνακοινώσεις

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

ΘΕΜΑ 1ο. Συμπληρωματική εἰσήγηση γιά ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ 'Αθηνῶν.

'Ο Πρεσβεύων τοῦ Τμήματος κ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', διαβάζει στό Τμῆμα συμπληρωματική εἰσήγηση (ἀριθμ. πρωτ. 219/19-12-1980) τοῦ Δ/ντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ 'Αθηνῶν κ. Βαρδάκη γιά ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στήν παραπάνω Σχολή καί εἰσηγεῖται νά γίνουν δεκτές οἱ προτάσεις τοῦ κ. Βαρδάκη('Επισυνάπτεται ἡ σχετική εἰσήγηση).

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

'Αποδέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ Δ/ντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ 'Αθηνῶν κ. Βαρδάκη, ὅπως ἔχει, ἤτοι:

Προτείνεται νά ἀνατεθεῖ ἡ διδασκαλία τῶν ὑπόλοιπων μαθημάτων πού προβλέπονται ἀπό τό ἄρθρ. 9 τοῦ Π.Δ. 255/79 νά διδαχθοῦν στή ΣΕΛΔΕ τό Β' καί Γ' τρίμηνο ὡς ἑξῆς:

1. 'Από τά μαθήματα πού διδάσκονται μόνο στούς δασκάλους:

α. Τοῦ μαθήματος "Φυσική 'Αγωγή εἰς τό Δημοτικόν Σχολεῖον" στόν 'Ιερεμία Κουτσογιάννη τοῦ 'Ηλία, Καθηγητή Φυσικῆς 'Αγωγῆς τῆς Ραλλείου Παιδαγωγικῆς 'Ακαδημίας Πειραιῶς, γιά τρεῖς(3) ὥρες τήν ἑβδομάδα στό Γ' τρίμηνο.

2. 'Από τά μαθήματα πού εἶναι κοινά γιά δασκάλους καί νηπιαγωγούς:

α. Τοῦ μαθήματος "Αἰσθητική ἀγωγή τοῦ παιδιοῦ" στόν Εὐάγγελο Δημητρέα γιά δύο(2) ὥρες τήν ἑβδομάδα στό Β' καί Γ' τρίμηνο.

Γιά τό δεύτερο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

. / .

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τό παιδί καί τά δόντια του" τοῦ κ. Κων/νου Τέγου.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγητής τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπ/σεως, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/231/Γ/9478/8-12-1980 τοῦ ΥΠΕΠΘ, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο τοῦ κ. Κων/νου Τέγου μέ τίτλο " Τό παιδί καί τά δόντια του" καί βάση τήν εἰσήγηση τοῦ πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

Εἰσήγηση σχετική μέ τό βιβλίο τοῦ Κων/νου Τέγου "Τό παιδί καί τά δόντια του" σύμφωνα μέ τό ἀριθμ. Φ.30971/231/Γ9478/8-12-80 ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΠΘ. Τό βιβλίο αὐτό ἀποτελεῖ μιά ἀξιέπαινη πρωτοβουλία ἐκλαϊκευτικοῦ ἀναγνώσματος στόν τομέα τῆς ὑγιεινῆς τῶν δοντιῶν.

Μέ ἁπλότητα ὁ συγγραφέας δίνει στόν ἀναγνώστη πολύτιμες πληροφορίες σχετικές μέ τήν ὀδοντοφυΐα τοῦ παιδιοῦ καί στοιχεῖα ἀνατομικῆς, φυσιολογίας καί ὑγιεινῆς τῶν δοντιῶν.

Τό ὅλο περιεχόμενο μπορεῖ νά ὠφελήσει διδάσκοντες, διδασκόμενους καί γονεῖς. Ὅμως τό βιβλίο χρειάζεται βελτίωση ἀπό φιλολογικῆς πλευρᾶς, διότι ἔχει πολλές ἀνορθογραφίες καί σημαντικές ἀποκλίσεις ἀπό τή σχολική γραμματική πού καθορίζει τή διδασκαλία τῆς δημοτικῆς γλώσσας. Ἀναφέρω μερικές τέτοιες ἀσυμφωνίες ἐνδεικτικά:

1) Ὅταν ὅμως λείψη σελ. 15 στ. 7 ἀπό.κάτω
2) βιοπαλαιστές σελ. 17 στ. 2 καί 1 ἀπό κάτω
3) Νά μιηηθῆ σελ. 19 στ. 8 " "
4) ἀπήλλαξε σελ. 46 στ. 8 " " κ.ο.κ.

Πέρα ἀπό τά πιό πάνω λάθη τό βιβλίο στήν τελευταία σελίδα του ἔχει ὁλοσέλιδη ἐμπορική διαφήμιση γνωστῆς ὀδοντόκρεμας πράγμα πού θά παρέσυρε τυχόν ἔγκρισή του καί στήν ἔγκριση τῆς διαφημίσεως.

Γιά τούς παραπάνω λόγους δέν προτείνω τήν ἔγκριση τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ἀπό τό Τμῆμα μέ τή μορφή πού ἔχει παρουσιαστεῖ.»

. / .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ.Φ.309.71/231/Γ 9478/8-12-1980 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τήν ἀπό 4-12-1980 αἴτηση τοῦ κ. Κ. Τέγου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δτεφ. Παπασημακόπουλου καί δ) τή σχετική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Τό παιδί καί τά δόντια του" τοῦ κ. Κων/νου Τέγου δέν θεωρεῖται χρήσιμο γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου μέ τή μορφή πού ἔχει παρουσιαστεῖ, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

ΘΕΜΑ 4ο. Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀνακοινώνει στό Τμῆμα α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/245/Γ/9782/18-12-1980 τοῦ ΥΠΕΠΘ, πού ἀναφέρεται σέ ἀνακοίνωση γνωμοδοτήσεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε. στούς ἐνδιαφερομένους γιά τό βιβλίο "Μαθαίνω τόν κόσμο" καί β) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/9598/8-12-1980 τοῦ ΥΠΕΠΘ, πού ἀναφέρεται στή χορήγηση ἄδειας γιά δοκιμαστική διδασκαλία Μαθηματικῶν σέ ἰδιωτικό Σχολεῖο.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπαμιχαλάκου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 2/1980

Σήμερα, 12 Ἰανουαρίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καὶ ὥρα 12.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἀγία Παρασκευή).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κκ Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἡ πορεία τῆς καταρτίσεως τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀναφέρθηκε στό καταρτιζόμενο ἀπό τό Τμῆμα ἀναλυτικό πρόγραμμα καί κάλεσε τά μέλη νά ἐνημερώσουν τό Τμῆμα σέ ποιό σημεῖο τῆς ἐργασίας τους βρίσκονται:

Ἀκολούθησε συζήτηση κατά τήν ὁποία ἀντηλλάγησαν διάφορες ἀπόψεις καί οἱ ὁμάδες ἐργασίας ἐνημερώθηκαν ἀμοιβαῖα γιά τήν πορεία τῆς καταρτίσεως τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

. / .

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία. Ἡ συζήτηση θά συνεχισθεῖ σέ ἑπόμενη συνεδρίαση τοῦ Τμήματος.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Πράξη 3/1981

Σήμερα, 16 Ἰανουαρίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 10.30 πρωΐνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπ/κῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).
Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ.Βασ.Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ.Δημ.Ἀνδριόπουλος, Ἰωάν.Ἀρβανίτης, Νικ.Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β', Δ.Μελᾶς, Ἰώάν.Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

1. Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων. Εἰσηγητής κ.Β.Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'.
2. Πίνακες θεμάτων γιά ἔρευνα (Ἔγγραφο ἀριθμ. 3002/30-12-80) τοῦ κ.Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ).
3. Ἔγκριση πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τῆς Ἱστορίας τῆς Ε' τάξεως Δημοτικοῦ. Εἰσηγητές κ.κ.Β.Κονιδιτιώτης, Σύμβουλος Β', Δ.Μελᾶς, Εἰσηγητής.
4. Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

Θέμα 1ο: Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ.Βασ.Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἐνημερώνει τό Τμῆμα σχετικά μέ τό θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως καί διαβάζει εἰσήγηση (ἀριθμ. πρωτ.17/26-11-80) τοῦ Δ/ντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων κ.Κίτσου γιά ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων, κατά τό σχολ.ἔτος 1980-81, στή ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων καί εἰσηγεῖται νά γίνει δεκτή ἡ εἰσήγηση τοῦ κ.Κίτσου, ἡ ὁποία καί ἐπισυνάπτεται στό πρακτικό. Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του τήν εἰσήγηση καί τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Α. Ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ Δ/ντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων κ.Κίτσου, ὅπως ἔχει, ὡς πρός τό ἑξῆς σημεῖα:

Ἀναθέτει τή διδασκαλία:

1. Τῶν μαθημάτων α) "ψυχολογία τῆς σχολικῆς μαθήσεως" καί β) "Κοινωνιολογία τῆς Ἀγωγῆς" στόν κ.Γεώργιο Καρακατσάνη, καθηγητή παιδαγωγικῶν τῆς Ζωσιμαίας Παιδ.Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων, διδάκτορα Πανεπιστημίου, γιά εἴκοσι πέντε (25) ὧρες συνολικά γιά τό καθένα μάθημα.
2. Τοῦ μαθήματος "Ψυχοπαθολογία τοῦ Παιδιοῦ" στόν κ.Κων/νο Πιάνο, καθηγητή Παιδαγωγικῶν τῆς Ζωσιμαίας Παιδαγ.Ἀκαδημίας, διδάκτορα Πανεπιστημίου, γιά εἴκοσι πέντε (25) ὧρες συνολικά.
3. Τοῦ μαθήματος "Ψυχοπαιδαγωγική ἔρευνα" στόν Ἀντώνιο Κρέτση, ἐπίτιμο Γενικό Δ/ντή Σχολῆς Νηπιαγωγῶν, πτυχιοῦχο Πανεπιστημίου, γιά δέκα ἓξ (16) ὧρες συνολικά.
4. Τοῦ μαθήματος "Σύγχρονες Παιδαγωγικές κατευθύνσεις καί ἐκπαιδευτικά συστήματα" στόν Ἐμμ.Ριζόπουλο, καθηγητή παιδαγωγικῶν τῆς Ἐκκλησ.Παιδαγ.Ἀκαδημίας Βελλᾶς, πτυχιοῦχο Πανεπιστημίου, γιά εἴκοσι πέντε (25) ὧρες συνολικά.
5. Τοῦ μαθήματος "Σύγχρονες φιλοσοφικές κατευθύνσεις" στή Βασιλική Σολωμοῦ-Πανικολάου, βοηθό στήν ἕδρα τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων μέ 5ο βαθμό, πτυχιοῦχο Πανεπιστημίου, γιά δέκα ἓξ (16) ὧρες συνολικά.

. / .

6. Τοῦ μαθήματος "Νεοελληνικὴ γλῶσσα (γραμματικὴ, σύνταξη)" στὸν Κων/νο Μηνᾶ, ἐπιμελητὴ στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων μὲ 4ο βαθμὸ, διδάκτορα Πανεπιστημίου, γιὰ δεκαέξι (16) ὧρες συνολικά.

7. Τοῦ μαθήματος "Σύγχρονα μαθηματικὰ" στὸ Χριστάκη Μπαΐκοβση, ἐπιμελητὴ τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Ἰωαννίνων μὲ 4ο βαθμὸ, διδάκτορα Πανεπιστημίου, γιὰ δεκαέξι (16) ὧρες συνολικά.

8. Τοῦ μαθήματος "Σύγχρονες ἐξελίξεις στὴ Φυσικὴ" στὸν Ἰωάννη Καλλιοντζῆ, καθηγητὴ φυσικῶν στὴ Ζωσ.Παιδ.Ἀκαδημία, διδάκτορα Πανεπιστημίου, γιὰ δεκατέσσερις (14) ὧρες συνολικά.

9. Τοῦ μαθήματος "Σύγχρονες ἐξελίξεις στὴ Βιολογία" στὸ Χρῆστο Κίτσο, Σχολίατρο Ἰωαννίνων μὲ 2ο βαθμὸ, πτυχιοῦχο πανεπιστημίου, γιὰ πέντε (5) ὧρες συνολικά.

10. Τοῦ μαθήματος "Ὀργάνωση καὶ διοίκηση τῆς Ἐκπ/σεως" στὸ Χαράλαμπο Κοκκίνη, Ἐπόπτη Δημ.Ἐκπ/σεως, πτυχιοῦχο τῆς Μετεκπ/σεως Πανεπ.Ἀθηνῶν, γιὰ δεκαέξι (16) ὧρες συνολικά.

11. Τοῦ μαθήματος "Στοιχεῖα τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος" στὸν Παν.Κωτσιοῦρο, Ἐπιθεωρητὴ Α' δημοτ.Ἐκπ/σεως Ἰωαννίνων, πτυχιοῦχο Νομικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου, γιὰ δεκαέξι (16) ὧρες συνολικά.

12. Τοῦ μαθήματος "Φυσικὴ Ἀγωγὴ στὸ δημοτικὸ σχολεῖο" στὴν Ἐλευθερία Ἀράπη, καθηγήτρια Σωματικῆς ἀγωγῆς στὴ Ζωσ.Παιδ.Ἀκαδημία, πτυχιοῦχο Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας, γιὰ εἴκοσι πέντε ὧρες συνολικά.

13. Τοῦ μαθήματος "Μέσα διδασκαλίας μὲ ἀνάλογες ἀσκήσεις" α) στὸ Δημήτριο Πλιάκο, Ἐπιθεωρητὴ Δημ.Ἐκπ/σεως μὲ Μ.Κ.9, πτυχιοῦχο τῆς Μετεκ/σεως Πανεπιστ. Ἀθηνῶν, γιὰ δέκα (10) ὧρες συνολικὰ κατ'ἀνώτατο ὅριο. β) στὸν Ἀθανάσιο Βρέλλη, ἐπίτιμο Δ/ντὴ Δημοτ.σχολείου μὲ 2ο βαθμὸ, Πτυχιοῦχο Παιδαγ.Ἀκαδημίας, γιὰ ὀκτὼ (8) ὧρες συνολικὰ κατ'ἀνώτατο ὅριο καὶ γ) στὸν Ἐλευθ.Στιλιμοῦρη, διδάσκαλο μὲ 4ο βαθμὸ, πτυχιοῦχο τοῦ Διδ/λείου Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως, γιὰ 10 ὧρες συνολικὰ κατ'ἀνώτατο ὅριο.

Προτείνεται ἡ ἀνάθεση σὲ τρεῖς εἰδικοὺς γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἐπισυναπτόμενη εἰσήγηση τοῦ Δ/ντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ.

14. Τοῦ μαθήματος "Πρακτικὲς ἀσκήσεως" α) στὸν Χαρ.Κοκκίνη, Ἐπόπτη Δημοτ. Ἐκπ/σεως

πτυχιοῦχο Μετεκπ/σεως Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, γιὰ πενήντα ὧρες (50) ὧρες συνολικὰ κατ'ἀνώτατο ὅριο, β) στὸν Παν.Κωτσιοῦρο, 'Επιθεωρητὴ Α' δημοτ. 'Εκπ/σεως 'Ιωαννίνων, πτυχιοῦχο Νομικῆς Παν/μίου 'Αθηνῶν, γιὰ σαράντα πέντε (45) ὧρες συνολικὰ κατ' ἀνώτατο ὅριο, γ) στὸ Ναπολέοντα Τσιάρα, 'Επιθ/τὴ Β' δημοτ.'Εκπ/σεως, πτυχιοῦχο Μετεκπ/σεως Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, γιὰ σαράντα πέντε (45) ὧρες συνολικὰ κατ'ἀνώτατο ὅριο, δ) στὸ Δημήτριο Πλιάκο, 'Επιθ/τὴ Β' δημοτ.'Εκπ/σεως, πτυχιοῦχο Μετ/σεως Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, γιὰ σαράντα πέντε (45) ὧρες συνολικὰ κατ'ἀνώτατο ὅριο, ε) στὸν Πολύτιμο Μόσιο, 'Επιθεωρητὴ Β' δημοτικ.'Εκπ/σεως πτυχιοῦχο Μετ/σεως Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, γιὰ σαράντα πέντε (45) ὧρες συνολικὰ κατ'ἀνώτατο ὅριο, στ) στὸ Δημ.Παπαδημητρίου, Ἐπιθεωρητὴ Β' δημοτ.Εκπ/σεως, πτυχιοῦχο Μετ/σεως Παν/μίου, γιὰ σαράντα πέντε (45) ὧρες συνολικὰ κατ'ἀνώτατο ὅριο καὶ ζ) στὸν 'Αθαν.Φοβέντα,'Επιθ/τὴ Β' δημοτ.'Εκπ/σεως, πτυχιοῦχο Παντείου 'Ανωτάτης Σχολῆς, γιὰ σαράντα πέντε ὧρες (45) συνολικὰ κατ'ἀνώτατο ὅριο.

Σημείωση: α) Τὸ μάθημα τῶν πρακτικῶν ἀσκήσεων ὁρίζεται γιὰ πέντε (5) ὧρες τὴν ἑβδομάδα. β) ὑπολογίζονται συνολικὰ γιὰ τὰ τρία κανονικὰ τρίμηνα 160 ὧρες κατ'ἀνώτατο ὅριο. Γιὰ κάθε ὥρα πρέπει νὰ ὁρισθοῦν ἀπὸ δύο διδάσκοντες ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρω προτεινομένους γιὰ τὶς δύο ὁμάδες τῶν μετεκπαιδευομένων (20 μετ/νοι X 2 ὁμάδες= 40 μετ/νοι). Ἔτσι, οἱ ὧρες ἐργασίας ἀνέρχονται σὲ 160X2= 320. γ) Οἱ ἀνωτέρω 320 ὧρες ἐργασίας κατανέμονται στοὺς προτεινομένους ὡς ἀνωτέρω: 50+45+45+45+45+45+45 = 320.

15. Τοῦ μαθήματος "Αἰσθητικὴ ἀγωγὴ στὴ σχολικὴ πράξη μὲ ἀνάλογες πρακτικὲς ἀσκήσεις" α) στὴ Σταυροῦλα Μουλοῦ, καθηγήτρια τεχνικῶν στὴ Ζωσ.Παιδ.'Ακαδημία μὲ 4ο βαθμό, πτυχιοῦχο τῆς 'Ανωτάτης Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν, γιὰ δέκα πέντε (15) ὧρες συνολικὰ κατ'ἀνώτατο ὅριο [illegible] στὴν 'Ασπασία Ζέρβα-Κωνσταντοπούλου, καθηγήτρια ἀδείου, πτυχιοῦχο πιάνου, ἁδικῆς, ἁρμονίας καὶ ἐνοργανώσεως, γιὰ δέκα πέντε (15) ὧρες συνολικὰ κατ'ἀνώτατο ὅριο.

16. Τῶν μαθημάτων α) θεωρία τῆς ἀγωγῆς γιὰ εἴκοσι πέντε (25) ὧρες συνολικὰ, β) Ψυχολογία τῆς σχολικῆς ἡλικίας γιὰ ἑξήντα (60) ὧρες συνολικὰ, γ) 'Οργάνωση καὶ διαδικασία τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς μαθήσεως γιὰ πενήντα (50) ὧρες συνολικὰ, καὶ δ) Αἰσθητικὴ ἀγωγὴ τοῦ παιδιοῦ (θεωρητικὸ μέρος)γιὰ δέκα τέσσερις (14) ὧρες συνολικὰ κατ'ἀνώτατο ὅριο στὸν Κων/νο Κίτσο, γενικὸ διευθυντὴ Παιδ.'Ακαδημίας μὲ ΜΚ11, διδάκτορα Πανεπιστημίου.

Προτείνεται ή ανάθεση διδ/λίας τριών μαθημάτων στόν κ.Κίτσο, γιά τούς λόγους πού αναφέρονται στήν επισυναπτόμενη εισήγηση.

Β. Προτείνει

1. Νά ερωτηθεί ό κ.Μερακλής καί, άν θέλει, νά ανατεθεί σ'αύτόν αντί τού κ.Νικολαΐδη ή διδασκαλία τού μαθήματος "Νεοελληνική γλώσσα (παιδική λογοτεχνία)". Διαφορετικά νά ισχύσει ή πρόταση τού Δ/νσεως τής ΣΕΛΔΕ.
2. Αντί τού κ.Σίτου νά ανατεθεί, άν είναι δυνατό, ή διδασκαλία τού μαθήματος "Ιστορία τής Φιλοσοφίας" σέ ειδικό. Διαφορετικά νά ισχύσει ή πρόταση τού Δ/ντού τής ΣΕΛΔΕ.

Γ. Εγκρίνεται ή πραγματοποίηση διαλέξεων άπό ειδικούς τών επιστημών, τών γραμμάτων καί τών καλών τεχνών, οριζομένους άπό τόν Διευθυντή Σπουδών τής ΣΕΛΔΕ μέ σύνολο ωρών τριάντα (30) κατ'άνώτατο όριο γιά όλους μαζί, γιά τό διδακτικό έτος 1980-81, καί μέ τή νόμιμη αποζημίωση τών οριζομένων γιά τίς διαλέξεις αύτές.

- -

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἔγκριση Πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Ἱστορίας Ε΄τάξεως Δημοτικοῦ.

Οἱ ἁρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κκ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, καί Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/9428/5-12-1980 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ α) Οἱ Πράξεις (δύο) τῆς Ἐπιτροπῆς πού συγκροτήθηκε μέ τήν Ἀπόφαση Γ/8035/13-10-1980 τοῦ Ὑφυπουργοῦ Παιδείας γιά τήν κρίση τοῦ βιβλίου τῆς Ἱστορίας Ε΄τάξεως πού ἔγραψαν οἱ Γιάννης Σαλβαρᾶς καί Νίκος Νικολόπουλος, β) Ἡ εἰσηγητική ἔκθεση τῶν εἰσηγητῶν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καί ἡ ἀπάντηση τῶν συγγραφέων σ'αὐτές καί γ) ἀντίτυπο τοῦ βιβλίου πού κρίθηκε ἀπό τήν Ἐπιτροπή καί εἰσηγοῦνται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

" Ἐπειδή δέν ἀπέδωσε ὁ διαγωνισμός πού εἶχε προκηρύξει τό Ὑφυπουργεῖο Παιδείας (ΦΕΚ 1269/77 τ.Β΄), ἀνατέθηκε ἡ συγγραφή Ἱστορίας γιά τήν Ε΄τάξη στούς Γ. Σαλβαρά καί Ν. Νικολόπουλο.

Ἡ πρωτοβάθμια Ἐπιτροπή Κρίσεως, πού συστήθηκε μέ τήν Ἀπόφαση Γ/8035/13-10-1980 τοῦ Ὑφυπουργοῦ Παιδείας, ἔκρινε τό δοκίμιο τῆς Ἱστορίας κατάλληλο νά ἐκδοθεῖ μέ τήν προϋπόθεση ὅτι θά γίνουν οἱ ἀπαραίτητες βελτιώσεις καί διορθώσεις.

Συμφωνοῦμε μέ τήν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως διατυπώνεται στό τελικό πρακτικό της, ὅτι τό δοκίμιο εἶναι κατάλληλο νά ἐκδοθεῖ ὡς διδακτικό βιβλίο, γιατί εἶναι σύμφωνο μέ τούς ὅρους τῆς προκηρύξεως συγγραφῆς ἀπό ἄποψη ἐπιστημονική, γλωσσική, διδακτική, παιδαγωγική καί φρονηματιστική.

Ἐπειδή ὅμως διαβλέπουμε ὅτι εἶναι πιθανό νά δημιουργήσει ὁρισμένες δυσκολίες στήν ἐφαρμογή του στή σχολική τάξη, προτείνουμε νά γίνουν οἱ παρακάτω μεταβολές παράλληλα μ'ἐκεῖνες πού προτείνει ἡ πρωτοβάθμια ἐπιτροπή κρίσεως.

./.

- -

1. Στά "Ἐρωτήματα γιά ἔρευνα καί συζήτηση" νά προστεθοῦν καί οἱ "Προτάσεις πού θά διατυπωθοῦν στή συζήτηση" μέ τίς ἐλαφρύνσεις πού ὑποδείχνουμε.

2. Τά "Ἐρωτήματα" νά δοθοῦν μόνα τους χωρίς δηλ. τίς "γνῶμες", τίς ὁποῖες ὁ μαθητής ἤ ἡ τάξη θά βρεῖ μελετώντας τίς πληροφορίες.

3. Ὁ τίτλος "Σύντομες ἱστορικές πληροφορίες" νά γίνει "Ἱστορικές πληροφορίες", γιατί τό "σύντομες" ἐννοεῖται.

4. Οἱ "Μαρτυρίες τῆς ἐποχῆς" νά πᾶνε μετά τίς πληροφορίες (τό κείμενο ὁλόκληρο). Ἐδῶ νά προστεθοῦν καί ὁρισμένα κείμενα πού θά θεωρηθοῦν χαρακτηριστικά γιά τήν ἐποχή, τά πρόσωπα, τή ζωή τῶν ἁπλῶν ἀνθρώπων καί κυρίως ὅ,τι ἀφορᾶ τά παιδιά τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τά κείμενα θά ἐπιλεγοῦν ἀπό τή λογοτεχνία, τά δημοτικά τραγούδια ἤ ἄλλες πηγές. Σκοπός αὐτῶν τῶν κειμένων εἶναι νά φέρει τήν ἐποχή συναισθηματικά πιό κοντά στά παιδιά μέ τό νά τούς παρουσιάσει μερικές πτυχές τῆς ζωῆς πού συνήθως παραλείπει ἡ αὐστηρή ἱστορική γνώση.

5. Οἱ γενικεύσεις πού κλείνονται στό ὀρθογώνιο κάτω ἀπό τίς "Προτάσεις πού θά διατυπωθοῦν στή συζήτηση" νά συγχωνευτοῦν στίς ἐρωτήσεις ἤ νά παραλειφθοῦν. Ἡ διατύπωσή τους εἶναι μέρος τῆς ἐργασίας τῆς τάξης,

Ἐκτός ἀπό τίς παραπάνω βασικές μεταβολές προτείνουμε νά γίνουν καί οἱ ἑξῆς διορθώσεις:

- Νά φύγουν οἱ ὑπογραμμίσεις ἀπό τά ὀνόματα, τίς χρονολογίες καί τά ἄλλα στοιχεῖα πού δέν ἀποτελοῦν τό οὐσιῶδες μέρος τῆς ὕλης. Οἱ ὑπογραμμίσεις νά περιοριστοῦν μόνο στίς βασικές ἔννοιες.

- Σέ κάθε ἐρώτηση πολλαπλῆς ἐκλογῆς μία μόνο νά εἶναι ἡ σωστή ἀπάντηση.

- Νά φύγουν οἱ "ἀποκλίνουσες" ἐρωτήσεις πού δέ βγαίνουν ἀπό τό κείμενο ἤ ἀπό ἄλλες προσιτές πηγές.

. . /

-Οἱ ἀπαντήσεις στήν ἀντιστοίχιση νά εἶναι παράλληλες καί περισσότερες σέ ἀριθμό ἀπό τίς θέσεις. Π.χ. σελ. 14 "τούς ἔφερε...", "δέν ἀγαποῦσαν..." κτλ.

- Νά προσεχτοῦν οἱ διορθώσεις πού ἔχουν γίνει πάνω στό δοκίμιο παράλληλα μ'ἐκεῖνες πού ἔχει κάνει ἡ πρωτοβάθμια ἐπιτροπή κρίσεως".

Ἀκολουθεῖ συζήτηση κατά τήν ὁποία ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις: Εἰδικότερα οἱ κκ Ἰ. Ἀρβανίτης, Ν. Βλουτίδης καί Κ. Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, παρατηροῦν τά ἀκόλουθα:

1. Οἱ συγγραφεῖς προσπαθοῦν νά πρωτοτυπήσουν ὡς πρός τή διάταξη καί δομή τῆς προσφερόμενης ἱστορικῆς ὕλης καί παραθέτουν αὐτούσιες ἱστορικές μαρτυρίες τῆς ἐποχῆς, στοιχεῖα ὁπωσδήποτε θετικά.

2. Τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου παρουσιάζεται μέ τρόπο πού νά ἀπαιτεῖ τῆς χρήση ἀπό τό δάσκαλο μιᾶς καί μόνης διδακτικῆς μεθόδου τῆς διερευνητικῆς ὅπως καί οἱ ἴδιοι οἱ συγγραφεῖς τό δηλώνουν.

3. Ἐπιχειρεῖται ἕνας κατακερματισμός τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητας πού τελικά ἀποβαίνει σέ βάρος τῆς ἀξίας τοῦ μαθήματος.

4. Ὁ ἐπιστημονικός τρόπος ἐργασίας, διάχυτος σ'ὅλο τό βιβλίο, δέν εἶναι προσιτός σέ μαθητές ἡλικίας 9 1/2 -10 1/2 χρόνων.

5. Κατά τή διαπραγμάτευση τῆς ἱστορικῆς ὕλης παρουσιάζονται σοβαρά κενά ὅσον ἀφορᾶ στή συναισθηματική ἄποψη τῶν μαθητῶν. Λείπει ἀπό τό σύνολο σχεδόν τοῦ βιβλίου ἡ δυνατότητα γιά ἐπαρκή καλλιέργεια τοῦ πατριωτικοῦ συναισθήματος. Ἡ ξηρή ἐξιστόρηση καί μόνο τῶν γεγονότων δέν κατορθώνει νά συγκινήσει τή ψυχή τοῦ παιδιοῦ γιατί λείπει ἡ ἀφηγηματικότητα καί ἡ συναισθηματική θέρμη.

6. Καλλιεργεῖται συστηματικά ἡ αἰτιοκρατική ἀντίληψη γιά τή διαδοχή τῶν ἱστορικῶν γεγονότων - αἴτιον- αἰτιατόν - καί τυποποιεῖται ἡ ἀναζήτηση τῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας μέ πάγια ἐρωτήματα ὅπως: ποῦ; πότε; ποιοί; γιατί; πῶς;

7. Παρατηρεῖται στό κείμενο ὑπερβολική ἐνασχόληση μέ τή μάχη καί μεγάλη ἔκταση μέ τήν ἀξιολόγηση τῆς ἱστορικῆς ὕλης ἀπό τούς μαθητές.

./.

8. Οἱ μαθητές εἶναι δυνατόν νά δδηγηθοῦν σέ ἐσφαλμένες ἐκτιμήσεις - εἰκασίες γιά τή διαδοχή, ἐξέλιξη ἀλλά καί τίς ἐπιπτώσεις τῶν ἱστορικῶν πράξεων μέ τίς ἀπαντήσεις τους στό τύπικά ἐπαναλαμβανόμενο διαρκῶς ἐρώτημα "τί θά συνέβαινε ἄν..".

9. Δέν εἶναι ἐπιστημονικά ὀρθό ὅτι ἡ Ρωμαϊκή ἱστορία ἐκτείνεται ὡς τόν 8ο αἰῶνα καί ἡ Βυζαντινή μετά ἀπ'αὐτόν, ὅπως παρουσιάζεται ἀπό τούς συγγραφεῖς.

10. Οἱ ἀπαντήσεις στό μεγάλο μέρος τῶν ἐρωτήσεων-ἀσκήσεων ἀποσπῶνται αὐτούσιες ἀπό τά κείμενα τοῦ βιβλίου. Ἔτσι οὔτε καλλιεργεῖται σημαντικά ἡ αὐτενέργεια τῶν μαθητῶν οὔτε ἀναπτύσσεται ἡ δημιουργική τους σκέψη.

11. Ὅποιες τροποποιήσεις, διαγραφές, προσθῆκες ἤ μετατοπήσεις κειμένων ἱστορικῆς ὕλης κι'ἄν γίνουν στό βιβλίο, ὅπως προτείνεται ἀπό τούς κ.κ. Εἰσηγητές πρός τό Τμῆμα δέν πρόκειται νά μεταβάλλουν καί νά βελτιώσουν βασικά τήν καθόλου δομή καί μορφή τοῦ βιβλίου.

Γιά ὅλους αὐτούς τούς λόγους κρίνουν ὅτι τό ἀναφερόμενο βιβλίο δέν εἶναι κατάλληλο γιά ἐκτύπωση καί εἰσαγωγή στό σχολεῖο.

Ἀπαντώντας ὁ κ. Μελᾶς σέ ὅσα οἱ κ.κ. Κ. Πασσάκος, Ν. Βλουτίδης, καί Ἰ. Ἀρβανίτης παρατήρησαν γιά τό δοκίμιο τῆς Ρωμαϊκῆς καί Βυζαντινῆς Ἱστορίας λέγει τά ἑξῆς:

1. Ὁ μικροπερίοδος λόγος θεωρεῖται ἀρετή τοῦ δοκιμίου, γιατί τά νοήματα γίνονται περισσότερο εὔληπτα ἀπό τά παιδιά, γιά τά ὁποῖα μπορεῖ νά ἀποτελέσει καί ὑπόδειγμα ὕφους.

2. Βέβαια ἐπιδιώκουν οἱ συγγραφεῖς νά προσανατολίσουν τό δάσκαλο καί τούς μαθητές στή διερευνητική μέθοδο. Αὐτό ὅμως δέν ἀφαιρεῖ ἀπό κανέναν τή δυνατότητα νά ἐργαστεῖ μέ ὁποιαδήποτε μέθοδο θά προτιμοῦσε.

3. Οἱ ἐρωτήσεις "ποῦ", "πότε" κτλ., πού ἐπαναλαμβάνονται σέ κάθε ἑνότητα, θέλουν ἁπλῶς νά ὑπενθυμίζουν μέ ποιό τρόπο ἀντλοῦμε τίς ἱστορικές γνώσεις. Οἱ ἴδιες αὐτές ἐρωτήσεις βοηθοῦν στήν ταξινόμηση τῶν γνώσεων.

4. Οἱ ἀπαντήσεις τόσο στά "Ἐρωτήματα γιά ἔρευνα καί συζήτηση" ὅσο καί στήν Ἀξιολόγηση βρίσκονται στό κείμενο, στούς χάρτες καί στίς

μαρτυρίες ἤ "βγαίνουν" ἀπ' αὐτά. Δέν εἶναι δυνατόν νά ζητᾶμε ἀπό τά παιδιά κάτι πού δέ δίνουμε ἤ δέ "βγαίνει" ἀπό ἐκεῖνο πού δίνουμε. Ὅσες ἐρωτήσεις δέ στηρίζονται στήν ὕλη τοῦ βιβλίου ἤ σέ ἄλλες προσιτές πηγές ἀλλά καλοῦν τό μαθητή νά μαντέψει καί μόνο νομίζουμε ὅτι πρέπει νά ἀπαλειφθοῦν, γιατί δέν προάγουν τήν πραγματική μάθηση τῆς Ἱστορίας.

5. Ἡ ἀξιολόγηση σωστά γίνεται στό τέλος κάθε μεγάλης ἑνότητας. Μ'αὐτόν τόν τρόπο ἀξιολογοῦμε τή διδασκαλία μας καί συγχρόνως συγκεφαλαιώνουμε τά κυριότερα σημεῖα τῆς ὕλης, πού ἐξετάστηκε στά 2 ὡς 4 προηγούμενα μαθήματα. Ἄν ἡ ἀξιολόγηση γίνεται κάπου κάπου δέ θά ἔχουμε πλήρη εἰκόνα τῆς ἐπιτυχίας ἤ ὄχι τῆς διδασκαλίας μας καί ἡ μάθηση πού ἀποκόμισαν οἱ μαθητές ἀπό τήν ἑνότητα θά μένει ἀσυστηματοποίητη. Μ'αὐτό τό σκοπό οἱ συγγραφεῖς ἀφιερώνουν τό τελευταῖο μέρος τοῦ δοκιμίου στήν ἀνασκόπιση τῆς Ρωμαϊκῆς καί Βυζαντικῆς Ἱστορίας.

6. Μέ τόν παραπάνω τρόπο ἀξιολόγησης καθώς καί μέ τή συγκέντρωση τῶν μαθημάτων σέ μεγάλες ἑνότητες ἀποφεύγεται ἡ διάσπαση τῆς ὕλης καί ὁ μαθητής παίρνει μιά σφαιρική εἰκόνα τῶν γεγονότων τῆς κάθε περιόδου. Σ'αὐτό βοηθάει καί ἡ ἱστορική γραμμή πού προτάσσεται στό δοκίμιο καί δίνει μιά περίληψη μέ εἰκόνες τῆς κάθε περιόδου.

7. Ἡ ἀξιολόγηση καλό θά ἦταν νά περιλαμβάνεται σέ ἰδιαίτερο βιβλίο ἐργασίας μαζί μέ τίς ἄλλες ἐμπεδωτικές ἐργασίες. Σήμερα δυστυχῶς δέν προβλέπεται κάτι τέτοιο, γι'αὐτό ἀναγκαστικά μπαίνει μέσα στό ἴδιο βιβλίο. Καί ἄλλα σχετικά ἐγχειρίδια πού ἔχουν ἐκδοθεῖ περιλαμβάνουν καί τήν ἀξιολόγηση.

8. Νομίζουμε ὅτι ἕνα καλογραμμένο βιβλίο, πού εἶναι μεθοδευμένο μέ τρόπο ὥστε νά γίνεται κατανοητό ἀπό τό παιδί, συγκινεῖ καί φρονηματίζει μέ τό περιεχόμενό του καί ὄχι μέ χτυπητά λόγια. Οἱ συγγραφεῖς πρόσεξαν καί τό "μή γνωστικό" τομέα, γιά τήν ἀξιολόγηση τοῦ ὁποίου περιέλαβαν ἰδιαίτερες ἐρωτήσεις.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση γιά τό παραπάνω θέμα σέ ἐπόμενη συνεδρία του.

Ἀνακοινώσεις Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό Τμῆμα α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. ΣΤ/12903/29-12-1980 τοῦ ΥΠΕΠΘ, πού ἀναφέρεται σέ πρόγραμμα δράσεως 1981 γιά ἁπλούστευση διαδικασιῶν καί καταπολέμηση γραφειοκρατίας καί β) τά ἔγγραφα ἀριθμ. Φ. 309.71/246/Γ9398/5-1-1981, Φ. 309.71/1/Γ.9922/5-1-1981 καί Φ. 309.71/2/Γ9921/5-1-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ, πού ἀναφέρονται σέ ἀνακοινώσεις γνωμοδοτήσεων γιά τή χρησιμότητα βιβλίων.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΕΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 4/1981

Σήμερα, 19 Ἰανουαρίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα, καί ὥρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Δ. Μελάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης καί Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Σύμβουλοι Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση καί γι' αὐτό τό λόγο ἀναβλήθηκε ἡ συζήτηση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Ἡ κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος" γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ὁ Προεδρεύων

Βαφ. Κυριδιασιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 5/1981

Σήμερα, 19 'Ιανουαρίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, 'Αγία Παρασκευή 'Αττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. 'Ανδριόπουλος, 'Ιωάν. 'Αρβανίτης, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, Δ. Μελάς, 'Ιωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἔγκριση πρακτικοῦ τῆς 'Επιτροπῆς Κρίσεως τῆς 'Ιστορίας Ε΄τάξεως Δημοτικοῦ (συνέχεια συζητήσεως). Εἰσηγητές κκ Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, καί Δ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν γιά τό βιβλίο τῆς 'Ιστορίας τοῦ Γιάννη Σαλβαρᾶ καί Νίκου Νικολόπουλου σέ προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος (3/1981).

Ἔπειτα, ὡς εἰσηγητής τοῦ θέματος, δευτερολογώντας λέγει τά ἑξῆς σχετικά μέ τίς παρατηρήσεις μελῶν τοῦ Τμήματος γιά τό παραπάνω ἀναφερόμενο βιβλίο (συνεδρία 3/1981):

. / .

1. Τό δοκίμιο τῆς Ἱστορίας τῆς Ε΄τάξεως θά γίνει οὐσιαστικά καλύτερο βιβλίο, ἄν γίνουν οἱ βελτιώσεις πού προτείνουμε στήν εἰσήγησή μας.

2. Οἱ συγγραφεῖς βάζουν τά πράγματα σέ ρεαλιστική βάση. Νομίζω ὅτι τά παιδιά φρονηματίζονται τελικά ἄν τούς δώσουμε τήν ἱστορική ἀλήθεια.

3. Ἡ νέα μεθόδευση πού ἐπιχειρεῖ τό δοκίμιο ἔχει ὁρισμένες δυσκολίες γιά τό δάσκαλο πού δέν εἶναι ἐξοικειωμένος μ'αὐτή. Γι'αὐτό τό λόγο θά προταχθεῖ μιά σελίδα μέ ὁδηγίες, γιά νά κατατοπίζει τό μαθητή στόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο μπορεῖ νά χρησιμοποιήσει τό βιβλίο πιό ἀποτελεσματικά. Σέ καμιά ὅμως περίπτωση ἡ "νέα" μεθόδευση δέν ἐμποδίζει τό παραδοσιακό στίλ διδασκαλίας. Αὐτό εἶναι θέμα τοῦ δασκάλου καί τῆς τάξεώς του.

4. Μέ τίς ἐλαφρύνσεις ὡς πρός τή μεθοδική παράθεση τῆς ὕλης καί τήν ἀξιολόγηση πού προτείνουμε στήν εἰσήγηση, θά μποροῦσε τό δοκίμιο αὐτό τῆς Ἱστορίας νά γίνει ἕνα βατό βιβλίο καί νά ἀποτελέσει ἕνα βῆμα μπροστά στό μάθημα τῆς Ἱστορίας. Ἐξάλλου ὁ περιορισμός τῶν πληροφοριῶν σέ 80 σελίδες περίπου μᾶς κάνει νά πιστεύουμε ὅτι δέν εἶναι ἕνα βαρύ βιβλίο.

5. Τά ἐρωτήματα "ποῦ", "πότε" κτλ. ἀποτελοῦν τά σημεῖα στηρίξεως γιά τή μελέτη τῆς ἱστορικῆς ὕλης. Ἔτσι μαθαίνουν τά παιδιά νά δουλεύουν.

6. Ἡ ἀξιολόγηση μέ τίς κατάλληλες διορθώσεις θά περιοριστεῖ στά ἀπολύτως ἀναγκαῖα.

7. Οἱ συγγραφεῖς θά ἀναλάβουν τήν ὑποχρέωση νά προσθέσουν ὁρισμένα κείμενα, πού θά προσελκύσουν τό ἐνδιαφέρον τῶν παιδιῶν καί θά τά συγκινήσουν.

./.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων.

Τό Τμῆμα, προκειμένου νά μελετήσει περισσότερο τό ἐν λόγω θέμα, ἀναβάλλει τή λήψη ἀπόφασεως γιά τήν ἐπόμενη συνεδρία του, ἔπειτα ἀπό παράκληση ὁρισμένων μελῶν.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 6/1981

Σήμερα, 27 'Ιανουαρίου 1981, ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς 'Εκπ/σεως τοῦ Κέντρου 'Εκπ/κῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, 'Αγία Παρασκευή). Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ.Βασ.Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ.'Ανδριόπουλος, 'Ιωάν. 'Αρβανίτης, Νικ.Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β', Δ.Μελᾶς, 'Ιωάν.Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

'Ανάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Λαρίσης.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας. Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ.Βασ.Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἐνημερώνει τό Τμῆμα σχετικά μέ τό θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως, διαβάζει εἰσήγηση (ἀριθμ.πρωτ. Θ-970/9-12-1980) τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ Λαρίσης κ.Κουφογιάννη γιά τά πρόσωπα πού προτείνει νά διδάξουν στήν παραπάνω Σχολή κατά τό χρονικό διάστημα τῶν (4) ἑβδομάδων ἀπό 12-1-1981 καί εἰσηγεῖται νά γίνουν δεκτές οἱ προτάσεις τοῦ κ.Κουφογιάννη. ('Επισυνάπτεται ἡ σχετική εἰσήγηση).

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση, ὁμόφωνα ἀποφαίνεται, 'Αποδέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ Δ/ντή τῆς ΣΕΛΔΕ Λαρίσης κ.Κουφογιάννη στό σύνολό της, ἤτοι:

'Αναθέτει τή διδασκαλία:

./.

1. Τοῦ μαθήματος "Προβλήματα διδασκαλίας" στό Δημήτριο Κουφογιάννη, καθηγητή τῶν Παιδαγωγικῶν καί Δ/ντή τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Λαρίσης, γιά 12 ὧρες συνολικά.
2. Τοῦ μαθήματος "Τά κύρια στάδια ἀναπτύξεως τῆς σκέψεως στό παιδί" στό Νικόλαο Πανταζῆ, καθηγητή τῶν Παιδαγωγικῶν τῆς Π.Α.Λ γιά 6 ὧρες συνολικά.
3. Τοῦ μαθήματος α) "Σκοποί καί ἐπιδιώξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου", β) "Διαπροσωπικές Σχέσεις στό Σχολεῖο", γ) "Πολιτιστικές ἐκδηλώσεις" στό Γεώργιο Γκουράβα, καθηγητή τῶν Παιδαγωγικῶν τῆς Π.Α.Λ., γιά 8 ὧρες συνολικά.
4. Τοῦ μαθήματος α) "Οἱ ἐργασίες τῶν μαθητῶν (στό σχολεῖο καί στό σπίτι)" καί β) "Τό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί τό διδακτικό βιβλίο" στό Νικόλαο Λυχναρόπουλο, καθηγητή τῶν Παιδαγωγικῶν τῆς Π.Α.Λ., γιά 6 ὧρες συνολικά.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 7/1981

Σήμερα, 30 Ἰανουαρίου ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κκ Δ. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Ἐπίσης στή συνεδρίαση προσκλήθηκαν καί ἔλαβαν μέρος καί οἱ εἰσηγητές τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπαιδεύσεως κκ Δ. Τομπαΐδης καί Στέφ. Παπασημακόπουλος.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἔγκριση Πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Ἱστορίας Ε΄τάξεως Δημοτικοῦ. Εἰσηγητές κκ Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἀνατύπωση τοῦ βιβλίου "Ρωμαϊκή καί Βυζαντινή Ἱστορία Ε΄ Δημοτικοῦ" τοῦ κ. Ἀρ. Βουγιούκα. Εἰσηγητές κκ Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, Δ. Μελᾶς Εἰσηγητής.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἔγκριση Πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Γραμματικῆς Δ΄τάξεως Δημοτικοῦ. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Ἀνατύπωση τοῦ βιβλίου τῆς Γραμματικῆς Δ΄τάξεως Δημοτικοῦ. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 5ο.- Ἔγκριση Πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας ΣΤ΄τάξεως Δημοτικοῦ. Εἰσηγητής κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 6ο.- Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 75/1980 Πράξεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε στόν κ. Εὐάγγελο Χαιρόπουλο.

Θ Ε Μ Α 7ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἔγκριση Πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Ἱστορίας Ε΄Δημοτικοῦ (Συνέχεια συζητήσεως). Εἰσηγητές οἱ Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, Δ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν σχετικά μέ τό βιβλίο τῆς Ἱστορίας Ε΄Δημοτικοῦ τῶν Γιάννη Σαλβαρᾶ καί Νίκου Νικολόπουλου στίς συνεδρίες ἀριθμ. 3/1981 καί 5/1981 τοῦ Τμήματος καί καλεῖ τό Τμῆμα νά λάβει σχετική ἀπόφαση.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ 9428/5-12-1980 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκευμάτων, β) τίς Πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως μέ ὅλα τά παραστατικά στοιχεῖα, γ) τήν εἰσήγηση τῶν κκ Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β΄καί Δ. Μελᾶ, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, καί τίς διατυπωθεῖσες ἀπόψεις τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος καί δ) τή διεξοδική συζήτηση.

Κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται

Δέν θεωρεῖ κατάλληλο νά ἐκτυπωθεῖ γιά χρήση τῶν μαθητῶν τῆς Ε΄τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου τό βιβλίο Ἱστορίας τῶνκκ Γιάννη Σαλβαρᾶ καί Νίκου Νικολόπουλου, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως ἀριθμ. 3/1981. Μειοψηφοῦν οἱ κκ Β. Κονιδιτσιώτης καί Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, καί προτείνουν γιά δημοσίευση τό παραπάνω βιβλίο γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν τελική πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κρίσεως καί στήν εἰσήγηση πρός τό Τμῆμα Δημοτικῆς (Πράξεις 3/81 καί 5/1981).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Θ έ μ α 2ο.- Ἀνατύπωση τοῦ βιβλίου "Ρωμαϊκή καί Βυζαντινή Ἱστορία Ε΄Δημοτικοῦ" τοῦ κ. Βουγιούκα.

Οἱ κκ Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται γιά τό θέμα αὐτό τά ἀκόλουθα:

"Ἐπειτα ἀπό τήν κατά πλειοψηφία ἀπόφαση τοῦ Τμήματος (ἀριθμ. 7/1981) νά μήν ἐκδοθεῖ τό βιβλίο τῆς Ἱστορίας Ε΄τάξεως Δημοτικοῦ τῶν κκ Γιάννη Σαλβαρᾶ καί Νίκου Νικολόπουλου, προτείνουμε τήν ἀνατύπωση καί χρησιμοποίηση τοῦ σημερινοῦ διδακτικοῦ ἐγχειριδίου τῆς Ἱστορίας τῆς Ε΄τάξεως, μέ τήν προϋπόθεση ὅτι ὁ συγγραφέας θά ἐπιφέρει τίς ἀπαραίτητες διορθώσεις, σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά ἀνατυπωθεῖ ἀπό τόν ΟΕΔΒ τό βιβλίο "Ρωμαϊκή καί Βυζαντινή Ἱστορία" Ε΄τάξεως Δημοτικοῦ τοῦ κ. Ἀρ. Βουγιούκα, μέ τήν προϋπόθεση ὅτι ὁ συγγραφέας θά ἐπιφέρει τίς ἀπαραίτητες διορθώσεις καί βελτιώσεις σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Θέμα 3ο: "Έγκριση πρακτικού της Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Γραμματικής Δ΄ τάξεως Δημοτικού.

Ο άρθρος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ.Δ.Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

Ἀφοῦ ἔλαβα ὑπόψη τό Ν.Δ. 749/70 "περί συγγραφῆς τῶν διδακτικῶν βιβλίων", τήν προκήρυξη γιά τή συγγραφή Γραμματικῆς Δ΄ τάξεως Δημοτικοῦ (Φ.309.22/291/135138 ποῦ δημοσιεύθηκε στό 1269/26-11-77 ΦΕΚ, τ.Β΄, τό Ἀναλυτικό Πρόγραμμα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου (Π.Δ. 1034/4-11-77), τό ὑπ'ἀρ.5/22/2-1-81 ἔγγραφο τῆς Γεν.Δ/νσεως-ΔΕΠΑ τοῦ ΥΠΕΠΘ καί μελέτησα α) τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου "Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ - Γραμματική Δ΄ Δημοτικοῦ", ποῦ ὑποβλήθηκε ἀπό τόν κ.Ν.Πρέζρη στόν ὁποῖο εἶχε ἀνατεθεῖ ἡ συγγραφή μέ τήν Ὑπουργική ἀπόφαση ἀριθ.5/6818/14-4-80, β) τήν εἰσηγητική Ἔκθεση τῶν εἰσηγητῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως, γ) τά πρακτικά τῆς Ἴδιας Ἐπιτροπῆς, δ) τό σημείωμα τοῦ κ.Δημ.Τομπαΐδη, γλωσσολόγου-Εἰσηγητή τοῦ ΚΕΜΕ στό ὁποῖο διατυπώνονται οἱ κρίσεις του γιά τό ὑπό κρίση βιβλίο καί ε) τήν ἀπάντηση τοῦ συγγραφέα στήν εἰσηγητική Ἔκθεση, ἐπισημαίνω τά ἀκόλουθα: ὁ συγγραφέας Ν.Πρέζρης ἔχει καταβάλλει φιλότιμες προσπάθειες γιά νά ἀνταποκριθεῖ στίς ἀπαιτήσεις τῆς προκηρύξεως καί τοῦ 'Αναλυτικοῦ Προγράμματος· ὅμως, δέν ἔχει κατορθώσει νά δώσει ἕνα βιβλίο ποῦ νά γίνει πραγματικά χρήσιμο ἐργαλεῖο γιά τούς μαθητές τῆς Δ΄ τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ. Οἱ ἀδυναμίες τοῦ βιβλίου, ὅπως ἄλλωστε ἐπισημαίνονται καί ἀπό τήν Ἐπιτροπή Κρίσεως, εἶναι πολλές καί σοβαρές. Εἰδικότερα: 1) Ἡ ἐργασία σέ ἀρκετές περιπτώσεις παρουσιάζει ἐπιστημονικά σφάλματα (σελ. 27, 46, 78, 89, 96, 103), μεθοδολογικές ἀδυναμίες (σελ.6, 10, 12, 32, 39, 40, 51, 68, 73, 95), κακή διατύπωση καί ἀσάφειες, ποῦ μποροῦν νά ἐπιφέρουν σύγχιση στούς μαθητές (σελ. 17, 18, 40, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 55, 57, 62, 67, 93, 101).

2) δέν ἀνταποκρίνεται στίς προδιαγραφές τῆς προκηρύξεως καί τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, ἀφοῦ περιλαμβάνει τίς ἐνότητες "ὁμόνυμα", συνόνυμα" καί "ταυτόσημα"

3) δέν περιέχει πάντοτε κατάλληλα κείμενα γιά τή διδασκαλία τῶν διαφόρων γραμματικῶν φαινομένων (σελ. 2, 3, 5, 6, 7, 8, 15, 19, 20, 25, 42, 46, 51, 57, 60, 61, 67, 68). Ἰδιαίτερα ἀνεπιτυχῆ κρίνονται τά κείμενα ποῦ ἀναφέρονται σέ ἀριθμητικά προβλήματα, καθώς καί αὐτά στίς σελίδες 15 καί 68, τά ὁποῖα πάσχουν ἀπό ἔλλειψη ἐσωτερικῆς ἑνότητας. Ἐπιπλέον, πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι δέν χρησιμοποιοῦνται κείμενα γιά τή διδασκαλία ὁρισμένων γραμματικῶν φαινομένων (σελ. 40, 46, 48, 61, 63, 112, 122).

./.

4) Οι άσκήσεις πού περιέχονται στό βιβλίο σέ πολλές περιπτώσεις δέν κρίνονται κατάλληλες (σελ.39, 92, 104, 105), ένώ σέ άλλες ένότητες διαπιστώνεται ή άπουσία άσκήσεων (σελ.12, 73, 97).

5) Άντίθετα πρός τόν όρο τής προκηρύξεως (φειδώ στούς κανόνες) οι κανόνες είναι πολλοί.

6) Τέλος, πρέπει νά σημειωθεί ότι έμφανίζονται ίδιαίτερα πιστές όμοιότητες άπό άποψη "διαπραγματεύσεως τών γραμματικών φαινομένων καί άπό άποψη δομής καί ύφους" ή "αύστηρή πρόσδεση πρός τό βιβλίο" τής "Νεοελληνικής Γραμματικής Ε' καί Στ' Δημοτικού" τού Χρ.Τσολάκη, όπως σωστά τονίζει καί ή Έπιτροπή Κρίσεως (βλέπε "Νεοελληνική Γραμματική" σελ. 15, 16, 18, 20, 21, 25, 36, 43). Τό σημείο αύτό, παρότι ή Κριτική Έπιτροπή δίνει έμφαση, ό συγγραφέας στήν άπαίτησή του παραλείπει νά τό αίτιολογήσει σχετικά, πράγμα πού σημειώνεται καί στό πρακτικό άριθ. 3. Σέ περισσότερες άπό 100 σελίδες τού βιβλίου (σύνολο σελίδων 148) έχουν έπισημανθεί διάφορα λάθη πού γιά νά διορθωθούν θά άπαιτηθεί πολύς χρόνος. Θά χρειασθεί "ξαναδούλεμα" τού ύλικού, σέ πολλές περιπτώσεις νέα τακτοποίησή του, νέα διατύπωση, άφαιρέσεις, προσθήκες, έπιλογή ή καί συγγραφή νέων κειμένων, άναδιατύπωση κανόνων καί άσκήσεων κ.λ.π. καί χωρίς αύτό άναγκαία νά μάς διασφαλίζει ότι τό νέο βιβλίο θά είναι άνώτερο άπό αύτό πού σήμερα χρησιμοποιείται. Σημειώνεται άκόμα ότι Κριτική Έπιτροπή γενικά ύποδηλώνει (καί σωστά) έπιφυλάξεις μέ τίς φράσεις "είναι δυνατή ή κυκλοφορία του ... μέ τήν προϋπόθεση ότι θά γίνουν στό σύνολό τους οι προτεινόμενες άλλαγές ... καί θά διευθετηθεί ή πρόσδεσή του μέ βιβλίο Γραμματικής τής Ε'- Στ' τάξ. Δημοτικού...πράγμα γιά τό όποίο δέν κάνει λόγο στήν άπάντησή του ό συγγραφέας". Τέλος, μέ τό ότι ή Έπιτροπή άπονέμει Γ' βραβείο δείχνει ότι δέν είναι ίδιαίτερα ίκανοποιημένη.

Πρόταση: Έπειδή τά παραπάνω μέ όδηγούν στό συμπέρασμα ότι, καί άν άκόμη γίνουν οι προτεινόμενες διορθώσεις, δέν θά έχουμε ένα βιβλίο ύψηλής ποιότητας, όπως θά έπρεπε νά είναι ίδιαίτερα ένα βιβλίο Γραμματικής, προτείνω νά μήν έγκριθεί ή δημοσίευσή καί κυκλοφορία τού ύπό κρίση βιβλίου τού κ.Ν.Πρέζα.

Άκολουθεί συζήτηση καί άνταλλάσσονται διάφορες άπόψεις.

Είδικότερα:

'Ο κ.Τομπαΐδης, Εἰσηγητής, λέγει τά ἑξῆς:

Τό βιβλίο τοῦ κ.Ν.Πρεβάρη, "'Η γλῶσσα μου, Γραμματική Δ' Δημοτικοῦ" παρουσιάζει πολλές ἀδυναμίες. Αὐτές ἀναφέρονται καί σέ γενικότερα θέματα, ὅπως παράθεση κειμένων ἀκατάλληλων, προσφορά ὕλης ὄχι ἀπόλυτα σύμφωνη μέ τήν προκήρυξη, ἀσκήσεις ἀλφαβητικῆς τάξης κτλ., πβ. Κριτική "Εκθεση. Κυρίως ὅμως εἶναι ἐμφανεῖς σέ κάθε σελίδα καί παράγραφο τοῦ βιβλίου, ὅπου εἶναι ὑποχρεωμένος κανείς νά διορθώνει μέ προσοχή ὁτιδήποτε διαβάζει.

Γι'αὐτό προτείνω: 'Εφόσον δέν ὑπάρχει ἀπόλυτη ἀνάγκη γιά τήν ἔκδοση τοῦ βιβλίου αὐτοῦ (ὕπαρξη βοηθητικοῦ βιβλίου ἔστω καί ὑποφερτοῦ), νά ἀπορριφθεῖ τό βιβλίο τοῦ κ.Ν.Πρεβάρη (νά σοῦ ἀπονεμηθεῖ ἔπαινος). "Αν τό βιβλίο πού κυκλοφορεῖ τώρα εἶναι τελείως ἀκατάλληλο καί εἶναι ἀνάγκη νά ἀντικατασταθεῖ ὁπωσδήποτε, τότε νά ἐκδοθεῖ τό βιβλίο τοῦ κ.Ν.Πρεβάρη μέ τήν προϋπόθεση νά γίνουν προσεκτικά ὅλες οἱ διορθώσεις πού προτείνει ἡ 'Επιτροπή Κρίσεως καθώς καί ὅλες πού θά μποροῦσαν νά γίνουν. (Στή δεύτερη αὐτή περίπτωση θεωρῶ αὐτονόητο ὅτι τό βιβλίο δέν μπορεῖ νά πάρει βραβεῖο ἀνώτερο ἀπό τό γ').

'Ο κ.Μελᾶς, Εἰσηγητής, λέγει τά ἑξῆς:

Τό δοκίμιο "Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ, Γραμματική Δ' Δημοτικοῦ" τοῦ Ν.Πρεβάρη δέν παρουσιάζει καμία πρωτοτυπία κι'ἀκόμη ἔχει πολλά καί οὐσιαστικά σφάλματα.

Θά περίμενε κανείς ὅτι μετά τήν ἔκδοση τῶν ἐγχειριδίων Γραμματικῆς γιά τίς τάξεις Ε' καί Στ' καθώς καί γιά τήν Γ' τό βιβλίο τῆς Δ' θά ἦταν κάτι διαφορετικό, θά ἐπεξεργαζόταν δηλ. τό ἀντικείμενο ἀπό μιά ἄλλη πλευρά. Τό γεγονός ὅτι προτάσσονται ἀπό κάθε γραμματικό φαινόμενο ἄλλα κείμενα - χωρίς πνοή καί ἐνδιαφέρον γιά τά παιδιά - καί ἀκολουθοῦν διαφορετικές ἀσκήσεις - κι αὐτές χωρίς πρωτοτυπία - δέ μέ πείθει ὅτι τό νέο αὐτό βιβλίο προσφέρει κάτι τό ἰδιαίτερο στήν Δ' τάξη.

Γι'αὐτό τό λόγο πιστεύω ὅτι μέ κατάλληλη προσαρμογή ἡ Γραμματική τῆς Γ' κι ἀκόμη καλύτερα ἡ Γραμματική Ε' καί Στ' θά μποροῦσαν νά ἀποτελέσουν καί ἐγχειρίδιο γιά τήν Δ' τάξη.

'Αλλά δέ βλέπω ὑπεροχή τοῦ δοκιμίου τοῦ κ.Πρεβάρη οὔτε ἀπέναντι ἀπό ἐγχειρίδιο πού κυκλοφορεῖ τώρα τήν Δ' τάξη.

Γι'αὐτούς τούς λόγους προτείνω νά ἀπορριφθεῖ τό δοκίμιο τοῦ κ.Πρεβάρη.

Ὁ κ.Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, ἐκφράζει τὴν ἔκπληξή του γιὰ τὸ ὅτι ὁ κ.Πρεβρης δὲν ἐνῶ εἶχε δυνατότητες κατάρθωσε νὰ δάσει κάτι ἀνάλογο.

Τὸ Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/22/2-1-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν.Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, β) τὶς πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως μὲ ὅλα τὰ παραστατικὰ στοιχεῖα, γ) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ.Δ.Ἀνδρεόπουλου, Συμβούλου Β΄, καὶ τὶς παρατηρήσεις μελῶν τῆς Τμήματος καὶ δ) τὴ διεξοδικὴ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Δὲν θεωρεῖ κατάλληλο νὰ ἐκτυπωθεῖ καὶ νὰ κυκλοφορήσει ὡς σχολικὸ ἐγχειρίδιο τὸ βιβλίο "Ἡ ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ - Γραμματικὴ Δ΄ Δημοτικοῦ" τοῦ κ.Ν.Πρεβρη, γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρονται στὴν εἰσήγηση.

Θ έ μ α 40.- Ἀνατύπωση τοῦ βιβλίου τῆς Γραμματικῆς Δ΄τάξεως Δημοτικοῦ.

Ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται γιά τό θέμα αὐτό στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

"Ἔπειτα ἀπό τήν ὁμόφωνη ἀπόφαση τοῦ Τμήματος (ἀριθμ. 7/1981) νά μήν ἐντυπωθεῖ γιά χρήση τῶν μαθητῶν τῆς Δ΄Δημοτικοῦ τό βιβλίο Γραμματικῆς τοῦ κ. Ν. Πρεάρη, προτείνω νά ἀνατυπωθεῖ βιβλίο τῆς Γραμματικῆς πού χρησιμοποιεῖται σήμερα ἀπό τούς μαθητές τῆς Δ΄ τάξεως Δημοτικοῦ, μέ τήν προϋπόθεση ὅτι ὁ συγγραφέας θά ἐπιφέρει τίς ἀπαραίτητες διορθώσεις καί βελτιώσεις σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως".

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ὁ φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά ἀνατυπωθεῖ ἀπό τόν ΟΕΔΒ τό βιβλίο τῆς Γραμματικῆς Δ΄Δημοτικοῦ τῆς κ. Ἑλ. Χαραλαμποπούλου - Δαμιανοῦ, μέ τήν προϋπόθεση ὅτι ἡ συγγραφέας θά ἐπιφέρει τίς ἀπαραίτητες διορθώσεις καί βελτιώσεις σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ έ μ α 5ο.- "Εγκριση πρακτικού της Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Φυσικής Ιστορίας ΣΤ' τάξεως Δημοτικού.

Ο άρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Κων/νος Πασαδάκος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/21/2-1-1981 τοῦ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας καί θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ: α) Οἱ πράξεις 1/16-10-80 καί 2/16-12-80 τής Επιτροπής ποῦ συγκροτήθηκε μέ τήν Γ/8035/13-10-80 ἀπόφαση τοῦ κ. Υπουργοῦ γιά τήν κρίση τοῦ διδ/κοῦ βιβλίου τής Φυσικής Ιστορίας ΣΤ' Δημοτικοῦ, β) μία εἰσηγητική ἔκθεση τῶν εἰσηγητῶν τής Επιτροπής κρίσεως καί ἡ ἀπάντηση τοῦ συγγραφέα σ'αὐτήν καί γ) ἕνα (1) ἀντίτυπο τοῦ βιβλίου ποῦ κρίθηκε ἀπό τήν Επιτροπή καί εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

"Στούς καθηγητές Βόζα καί Κυριακίδην ἐγένετο ἡ ἀνάθεση συγγραφῆς τοῦ βιβλίου Φυσιογνωστικῶν τής ΣΤ' τάξεως. Τό βιβλίο ὅταν ἐγράφη ὑποβλήθηκε στήν ἁρμόδια γιά τήν κρίση ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ὕστερα ἀπό τήν ἀναγκαία ἐργασία ἔφθασε στήν τελική κρίση, ἀξιολόγηση καί πρόταση γιά ἔκδοση ἤ βράβευση" ὁμόφωνα δέ ἔχει ἀποφανθεῖ, ἀφοῦ ἔγιναν γνωστά σ'αὐτή τά πλεονεκτήματα καί τά μειονεκτήματα ποῦ ἐπισήμαναν οἱ εἰσηγητές στή γραπτή τους εἰσήγηση, ὅτι τό βιβλίο "μπορεῖ νά ἐκδοθεῖ ἐφόσον οἱ συγγραφεῖς συμμορφωθοῦν μέ ὅλες τίς ὑποδείξεις τής ἐπιτροπής κρίσεως τοῦ βιβλίου, ποῦ περιλαμβάνονται στήν εἰσηγητική ἔκθεσή της. Μελετήσαμε προσεκτικά τό πρακτικό τής ἐπιτροπής καί διεξήλθαμε, ὅσο διεξοδικότερα γινόταν τό περιεχόμενο τής ἐργασίας τῆς συγγραφέων. Αὐτή ἐκτείνεται σέ 139 δακτυλογραφημένες σελίδες ἀπό τίς ὁποῖες μερικές δέν εἶναι πλήρεις. Εἶναι φανερό ὅτι οἱ συγγραφεῖς κατέβαλαν μεγάλη προσπάθεια νά περικλείσουν τόσα πολλά ἀντικείμενα σέ μικρό σέ ἀνάλογο χῶρο. Προσπάθησαν ἐπίσης καί στό σύνολο πέτυχαν, ὅστε ἀπό ἐπιστημονική πλευρά τό ἔργο νά μήν εἶναι λανθασμένο ἀλλά μᾶλλον καί ἀποδεκτό ἀποδεκτό. Ἡ διάταξη τῆς ὕλης καί ἡ σειρά ποῦ ἐκτίθεται δέν φαίνεται ἱκανοποιητική. Προτάσσεται ἡ Ἀνθρωπολογία, ἀκολουθεῖ ἡ Ζωολογία, ἀκατή συνέχεια ἡ φυτολογία, δενδροκομία, δασοκομία καί τελικά τό περιβάλλον γενικά, ἡ Οἰκολογία. Οὔτε ἀπό πλευρᾶς βιολογικῆς γενικά οὔτε ἀπό πλευρᾶς διδακτικῆς δικαιολογεῖται αὐτή ἡ σειρά. Ἡ κατανομή ὡς πρός τήν ἔκταση τῶν μερῶν τοῦ βιβλίου εἶναι γενικά ἱκανοποιητική ἄν καί πιθανόν ἡ Ἀνθρωπολογία νά χρειάζόταν μερικές ἄκομα σελίδες γιά τήν πλη-

ρέστερη ἀνάπτυξη. Ἡ παράθεση τοῦ περιεχομένου δέν γίνεται κατά χωριστές διδακτικές ἑνότητες ἀλλά κατά κεφάλαια ἀπό τά ὁποῖα τό καθένα ὑποδιαιρεῖται σέ μικρῆς σχετικά ἐκτάσεως παραγράφους ποῦ εἰσάγονται μέ κάποιο ὑπογραμμισμένο τίτλο. Γενικά ἦταν ἀναγκαῖος κάποιος συστηματικότερος τρόπος παράθεσεως τῶν ἐπί μέρους ἀντικειμένων καί διατάξεως τῆς ὕλης. Τό περιεχόμενο ἐκτίθεται μέ μεγάλη συμπύκνωση - π.χ. "τό σχῆμα τῶν κυττάρων εἶναι ποικίλο, σφαιρικό, πολυεδρικό, κυλινδρικό, ἀνόμορφο" σελίς 2 - καί σέ κάθε σελίδα ἔχουμε τήν παράθεση ἑνός μεγάλου πλήθους ὅρων, ἐννοιῶν καί νέων λέξεων ποῦ εἶναι ἀδύνατον νά ἀφομοιωθοῦν ποτέ ἱκανοποιητικά ἀπό τόν ἀναγνώστη μαθητή. Ἐνδεικτικά ἀναφέρομαι ἀπό 2/3 τῆς σελίδος 2, ὅπου ὑπάρχουν 21 νέοι ὅροι καί λέξεις στή σελίδα 6 καί μάλιστα στό μισό της ὅπου παρατίθενται 18 νέες λέξεις καί στή σελίδα 55 καί 87 ὅπου εὑρίσκουμε 14 νέες ὀνομασίες στή καθεμιά. Μ'αὐτόν τόν τρόπο τό βιβλίο γίνεται δύσκολο γιά τά παιδιά καί ὁπωσδήποτε ὄχι πολύ ἑλκυστικό ἀνάγνωσμα. Μιά ἄκρα γενική παρατήρηση εἶναι ὅτι οἱ συγγραφεῖς δέν χρησιμοποιοῦν τόν ἐπαγωγικό τρόπο παρουσιάσεως τῶν πληροφοριῶν, ποῦ ἁρμόζει γιά τήν ἡλικία αὐτή τῶν παιδιῶν, ἀλλά ἀντίθετα ὅπως, λόγου χάρη, γίνεται ὅταν πρόκειται νά μιλήσουν γιά τήν ἠλεκτροπληξία ὅπου ἀρχίζουν: " Ἠλεκτροπληξία ὀνομάζουμε τό ἀτύχημα ποῦ ἔχει σάν αἰτία τήν ἐπαφή τοῦ σώματός μας μέ ἕναν ἀγωγό ἤ μιά πηγή ἠλεκτρικοῦ ρεύματος" (σελίς 36). Σφάλμα εἶναι κατά τή γνώμη μας ἡ παρουσίαση τῶν σωματικῶν φυσιολογικῶν λειτουργιῶν, ἀναπνευστικῆς, κυκλοφορικῆς, πεπτικῆς κ.ἄ, καθεμιᾶς χωριστά σέ κάποιο ζῶο τῶν θερμῶν χωρῶν ἐνῶ ἀπουσιάζει ἡ ἀναφορά τους στόν ἄνθρωπο. Ἡ ἀνάπτυξη κάθε κεφαλαίου γίνεται σύμφωνα μέ ὁρισμένο λογικό σύστημα. Τό "λεξιλόγιο" ποῦ παρατίθεται στό τέλος καθενός κεφαλαίου, ὅπου καί περιλαμβάνονται καί λέξεις κοινότυπες - δέρμα, τρίχες, καρδιά, ἀτυχήματα, στόμα, μύτη - καί ἔννοιες ποῦ δέν ἔχουν ἐξηγηθεῖ ὅπως ἐκζέματα, ταξιανθία βότρυς, ἐκχειμώσεις κ.ἄ δέν φαίνεται νά ἐξυπηρετεῖ κάποιο οὐσιαστικό διδακτικό σκοπό.

Μιά ἰδιαίτερα σημαντική ἀδυναμία τοῦ βιβλίου εὑρίσκεται στίς ἐρωτήσεις ποῦ κατακλείνουν τό κάθε κεφάλαιο. Εἶναι περίπου 3 ὡς 4 κατά μέσο ὅρο στή κάθε περίπτωση, ἐρωτήσεις κλειστές τῆς μιᾶς ὀρθῆς ἀπαντήσεως ὅπως καί ἄλλες σέ ἀρκετές περιπτώσεις ἀντιστοιχίσεως καί τό βασικότερο μειονέκτημά τους εἶναι πώς εἶναι κατά μεγίστη πλειονότητα ἐρωτήσεις ἀπομνημονεύσεως, ἀναφερόμενες κατ'εὐθεῖαν στό

αὐτοδίδακτο κείμενο πού βιβλίου καί γι'αὐτό μικρῆς μορφωτικῆς καί παιδαγωγικῆς ἀξίας. Διαπιστώσαμε ὅτι ἀπό 4 πρῶτα κεφάλαια τῆς 'Ανθρωπολογίας, ἀπό 4 τελευταῖα τῆς Ζωολογίας καί ἀπό 4 μεσαῖα τῆς Φυτολογίας ἀριθμοῦνται συνολικά 40 ἐρωτήσεις ἀπό τίς ὁποῖες οἱ 35 εἶναι τῆς μορφῆς πού ἀναφέραμε. Ἔτσι ἀπουσιάζουν χαρακτηριστικά ἐργασίες πού θά κινήσουν σέ αὐτενέργεια τούς μαθητές, θά θέτουν σέ λειτουργία τίς κριτικές δυνάμεις τους καί θά ἀξιοποιοῦν καί προάγουν τίς δημιουργικές ἱκανότητές τους. Γενικά εἶναι δίκαιο νά ἀναγνωρισθεῖ ὅτι οἱ συγγραφεῖς προσπάθησαν νά δώσουν ἕνα βιβλίο συστηματικό μέ σαφῆ ἐπιστημονική δομή. 'Η πρόθεσή τους εἶναι ἐπαινετή. Θά ἔπρεπε ὅμως ἡ προσπάθεια αὐτή νά συνδυασθεῖ μέ ἕνα τρόπο παρουσιάσεως τῆς ὕλης περισσότερο προσιτό, περισσότερο ἑλκυστικό, τρόπο πού νά κινεῖ σέ αὐτενεργό ἐργασία τούς μαθητές τῶν 10 1/2 ἕως 11 1/2 ἐτῶν.

Τό βιβλίο πιθανόν ὕστερα ἀπό ἀρκετές τροποποιήσεις καί βελτιώσεις, περιλαμβανομένων καί ὅσων προτείνουν οἱ εἰσηγητές τῆς 'Επιτροπῆς κρίσεως, θά μποροῦσε νά εἰσαχθεῖ στό σχολεῖο. Προσωπικά ἀπόσο δέν ἔχω καταλήξει σέ ὁριστική πρόταση γιά τό βιβλίο, πρίν ἀκουσθοῦν καί οἱ ἀπόψεις τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Τμήματος ὁπότε καί θά δοθεῖ στήν τελική ἀπόφαση μέ βάση κι'αὐτές.

'Ακολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Εἰδικότερα:

Ὁ κ. Στέφ. Παπαημακόπουλος, Εἰσηγητής, λέγει τά ἑξῆς:

"Μελέτησα τό βιβλίο τῶν Κυριακίδη καί Ε. Θάζα καί ἔχω νά παρατηρήσω τά ἀκόλουθα:

A. 1. Τό βιβλίο εἶναι ὄρτια ἐνημερωμένο καί ἐπιστημονικά πλήρες.

2. Γιά τά θέματα ὑγιεινῆς ἐζήτησα καί τή γνώμη εἰδικοῦ ἰατροῦ πού ἀσχολεῖται μέ τήν 'Υγιεινή. 'Η ἀπάντηση ἦταν ἱκανοποιητική.

Γιά τά θέματα ρυπάνσεως τοῦ περιβάλλοντος εἶναι πολύ ἐπιτυχές.

B. 1. "Εχω ἀρκετές ἐπιφυλάξεις γιά τή δομή τοῦ βιβλίου.

2. Θά πρέπει νά βελτιωθεῖ τό μέρος τῆς ὑγιεινῆς, πού, λόγω τοῦ ὕφους του, δημιουργεῖ σέ πολλά σημεῖα πανικό στούς μικρούς μαθητές π.χ. ὅποιος τρώγει πολλούς ὑδατάνθρακες μπορεῖ νά πάθει σαχαρώδη διαβήτη κτλ.

3. Μερικές ἐπιστημονικές ἀβλεψίες σημειώνονται στό κείμενο π.χ. σελ. 40 "μικρόβιο" ἀντί "μύκητες", σελ.41 "μονοξείδιο" ἀντί"διοξείδιο", τέλος ὁ ἀριθμός τῶν δένδρων σελ. 92 κτλ.

4. Τό λεξιλόγιο θά πρέπει νά βελτιωθεῖ διότι ἄλλοῦ εἶναι καινούτιο καί ἀλλοῦ δέν παρέχεται καμία ἐξήγηση π.χ. φτερούγες, στόμα ἤ ἰσοβόλα, ραδιενέργεια κτλ.

5. Οἱ ἐργασίες καί ἐρωτήσεις ἐλάχιστα βοηθοῦν στήν καλῶς ἐννοουμένη μάθηση τῶν παιδιῶν - θά πρέπει νά βελτιωθοῦν.

6. Χρειάζεται έπίσης μιά προσεγμένη διόρθωση άπό φιλόλογο"

Έπίσης ό κ. Άρβανίτης, Σύμβουλος Β', έχει τή γνώμη, ότι πρέπει νά προσεχθεί τό βιβλίο άπό φιλολογική πλευρά.

Οί κκ Δ. Άνδριόπουλος καί Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β', παρατηρούν τά έξής:

1) Οί 50 (!) διδακτικές ένότητες είναι άδύνατο νά διδαχθούν μέσα σέ τριάντα διδακτικές ώρες. Μιά οποιαδήποτε βελτίωση πρός τήν κατεύθυνση αύτή, άν έπιχειρηθεί, θά άλλοιώσει τό περιεχόμενο καί τή δομή τού βιβλίου. %

2) Οί περιγραφές τών διάφορων όργανικών συστημάτων τών ζώων π.χ. τού λιονταριού, τού έλέφαντα κ.ά δέν κρίνονται άπαραίτητες γιατί δέν προβλέπονται άπό τό Α.Π.

3) Δέν λαμβάνονται ύπόψη οί μεθοδικές όδηγίες τού Α.Π. γιά συνδυασμό τής περιγραφικής καί βιολογικής μεθόδου, άνεύρεση αίτιωδών σχέσεων, άμοιβαίες σχέσεις μεταξύ φυτικού καί ζωϊκού κόσμου. Γενικά, ό τρόπος πού άναπτύσσεται καί παρουσιάζεται ή ύλη δέν ίκανοποιεί τίς άνάγκες τών παιδιών γιά αύτενέργεια καί κριτική σκέψη.

4) Τό βιβλίο δέν στοιχεί μέ τό έπίπεδο τής άντιληπτικής ίκανότητας τού μέσου μαθητή τής ΣΤ' τάξεως τού δημοτ. σχολείου.

5) Ή παρουσίαση τού φυσιογνωστικού ύλικού μέ τρόπο αύστηρά τυπικό (μορφολογία- άνατομία- πολ/σμός - χρησιμότητα) στίς περισσότερες διδακτικές ένότητες, δέν προκαλεί τό διαφέρον τών μαθητών.

6) Οί πιό πολλές έρωτήσεις- άσκήσεις καλλιεργούν περισσότερο τή μνήμη παρά τήν κρίση τών μαθητών, είναι κοινότυπες καί γνωστικού χαρακτήρα. Οί άπαντήσεις σ'αύτές λαμβάνονται εύκολα καί αύτοδίαιτες άπό τό κείμενο, δίχως νά καλλιεργείται ή αύτενέργεια καί ή δημιουργική σκέψη τών μαθητών.

7) Τό λεξιλόγιο πολλών διδακτικών ένοτήτων περιέχει λέξεις- έννοιες κοινότυπες, γνωστές (π.χ. φτερούγες, στόμα, σάλιο, χείμαρρος κ.ά) γιά μαθητές ΣΤ' τάξεως δημοτ. σχολείου.-

Στή συνέχεια προτείνεται νά άπονεμηθεί στό βιβλίο τής Φωτεινής Ίστορίας τών συγγραφέων Έλ. Βόζα καί Ρ. Κυριακίδη τό Γ' βραβείο τής προκηρύξεως καί γίνεται άποδεκτό κατά πλειοψηφία.

Τό Τμήμα, άφού έλαβε ύπόψη του: α) τό Έγγραφο άριθμ. Γ/21/2-1-1981 τού Ύπουργείου Έθνικής Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τίς Πράξεις τής Έπιτροπής Κρίσεως μέ όλα τά σχετικά παραστατικά στοιχεία, γ) τήν είσήγηση τού κ. Πασσάκου, Συμβούλου Β', καί τίς παρατηρήσεις τών μελών τού Τμήματος καί δ) τή διεξοδική συζήτηση με

μεταξύ τῶν μελῶν,

Κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται

θεωρεῖ κατάλληλο γιά τό τρίτο βραβεῖο τῆς προκηρύξεως τό βιβλίο τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας ΣΤ΄τάξεως Δημοτικοῦ τῶν κκ Ἑλένης Βόζα καί Ρένου Κυριακίδη καί προτείνει τήν ἐκτύπωσή του μέ τήν προϋπόθεση ὅτι οἱ συγγραφεῖς θά συνεργαστοῦν μέ τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ γιά τή διόρθωση καί βελτίωση τοῦ βιβλίου τους, σύμφωνα μέ τίς παρατηρήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως (ἀναλυτική κριτική ἔκθεση) καί τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ.

Μειοψηφοῦν οἱ κκ Ν. Βλουτίδης καί Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

Θέμα 6ο-. χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 75/1980 Πράξεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε στὸν κ. Εὐάγγελο Χαιρόπουλο.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 514.2/Γ/179/15-1-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ ἡ ἀπό 16/12/1980 αἴτηση τοῦ κ. Εὐαγ. Χαιρόπουλου γιά χορήγηση ἀντιγράφου τῆς Πράξεως, πού ἀναφέρεται στήν ἐπιλογή βιβλίων γιά τίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες καί τίς Σχολές Νηπιαγωγῶν καί εἰσηγεῖται νά χορηγηθεῖ ἀπόσπασμα τοῦ Πρακτικοῦ, πού ἀφορᾶ στό βιβλίο ξένης γλώσσας

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

1. Ἀπό τήν πράξη ἀριθμ. 75/1980 τοῦ ΚΕΜΕ πού ἀναφέρεται στήν ἐπιλογή βιβλίων γιά τίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες καί τίς Σχολές Νηπιαγωγῶν, νά χορηγηθεῖ στόν κ. Εὐαγ. Χαιρόπουλο μόνο τό σημεῖο (τοῦ Πρακτικοῦ) πού ἀναφέρεται στό βιβλίο ξένης γλώσσας.
2. Τό βιβλίο τοῦ κ. Χαιρόπουλου δέν χορηγήθηκε, ἐπειδή κανείς ἀπό τούς 14 διδάσκοντες στί Σχολές δέν τό ζήτησε, ἄν καί τό γνωρίζουν ὅλοι.

Ἀνακοινώσεις Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τό περιεχόμενο α) τοῦ ἐγγράφου 1/20/9-1-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ, πού ἀφορᾶ στίς ἐκπαιδευτικές ἀνταλλαγές μεταξύ Ἑλλάδος καί ἄλλων χωρῶν γιά τά ἔτη 1981 καί 1982, β) τῶν ἐγγράφου ἀριθμ. 221/26-1-1981 τοῦ κ. Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ, πού ἀναφέρεται στή συμμετοχή τῶν Εἰδικῶν Συμβούλων παρά τῷ ΚΕΜΕ (Ἀρ. Βουγιούκας, Γ. Μαραγκουδάκης καί Ἀντών. Μπενέκου) στίς τακτές συνεδριάσεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς, γ) τό ἀριθμ. Δ/37657, 36230/15-1-1981 ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ θέμα τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου, δ) τό ἀριθμ. 812/19-12-80 ἔγγραφο μέ θέμα τήν ἐξασφάλιση προϋποθέσεων λειτουργίας ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου,

./.

ε) τίς ἀριθμ. Γ/8747 Π. Ε/13-1-81, Γ/9059 Π.Ε /13-1-81 καί Γ/9156 Π.Ε/13-1-81 ἀποφάσεις τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τῆς Παιδείας, πού ἀναφέρονται στήν πρόσκληση δασκάλων γιά ἐπιμόρφωση μονοετοῦς διαρκείας κατά τό σχολ. ἔτος 1980-81 στίς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου, Ἰωαννίνων καί Τριπόλεως, ἀντίστοιχα καί στ) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/246/Γ9898/5-1-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ, πού ἀναφέρεται ἀνακοίνωση γνωμοδοτήσεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε τοῦ ΚΕΜΕ γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου "Σελίδες ἀπό τή ζωή μας" τῆς κ. Λεράκη - Ἀνεγίνη.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 8/1981

Σήμερα, 6 Φεβρουαρίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κκ Ἀρ. Βουγιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελᾶς, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρ. Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἔγκριση Πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη ΣΤ΄Δημοτικοῦ. Εἰσηγητές κκ Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἀνατύπωση τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη ΣΤ΄Δημοτικοῦ. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

Θ έ μ α 1ο.- Ἔγκριση πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη ΣΤ΄Δημοτικοῦ.

Οἱ ἁρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κκ βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, καί Ἰ. Χριστιᾶς, εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

" Ἡ Γενική Δ/νση Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό Γ/124/13-1-1981 ἔγγραφό της διαβιβάζει πρός στό ΚΕΜΕ, γιά τή λήψη ἀποφάσεως σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75 καί τό ἄρθρο 80 παρ. 4 τοῦ Ν. 309/76, τά ἑξῆς:

α. Τίς 1/17-10-80 καί 2/12-12-80 πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως πού συγκροτήθηκε μέ τή Φ. 8035/13-10-80 ὑπουργική ἀπόφαση γιά τήν κρίση τοῦ βιβλίου "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη ΣΤ΄τάξεως Δημοτικοῦ", πού γράφτηκε ὕστερα ἀπό ἀνάθεση.

β. Τήν εἰσηγητική ἔκθεση τῶν εἰσηγητῶν τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως

γ. Τήν ἀπάντηση τῶν συγγραφέων στήν εἰσηγητική ἔκθεση τῶν εἰσηγητῶν.

δ. Ἀναφορά πρός τό Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας τοῦ κ. Ἰωάννου Βάρτσου, μέλους τῆς ἐπιτροπῆς πού μειοψήφισε, στήν ὁποία διατυπώνει τούς λόγους τῆς μειοψηφίας του.

ε. Δύο ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου πού κρίθηκε, τό ἕνα ὅπως ὑποβλήθηκε πρός κρίση καί τό ἄλλο διορθωμένο σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις πού συμπεριλαμβάνονται στήν εἰσηγητική ἔκθεση τῶν εἰσηγητῶν.

Ἡ ἀνάθεση τῆς συγγραφῆς τοῦ βιβλίου ἔγινε μέ τή Γ/6818/14-4-80 ὑπαργική ἀπόφαση στούς κκ Ἄγγελο Σαφαρίκα, τ. Εἰδικό Σύμβουλο τοῦ ΚΕΜΕ καί Κων. Ἰατρίδη, δάσκαλο καί μέ τούς ὅρους τῆς Φ.309.28/291/135138/26-11-77 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί προκηρύξεως διαγωνισμοῦ γιά τή συγγραφή διδακτικῶν βιβλίων Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη τοῦ δημοτικοῦ. Ὡς προθεσμία ὑποβολῆς τοῦ βιβλίου γιά κρίση ὁρίστηκαν οἱ πέντε (5) μῆνες.

Ἡ ἐπιτροπή κρίσεως μέ τή 2/12-12-80 πράξη της ἔκρινε κατά πλειοψηφία τό βιβλίο τῶν συγγραφέων Ἄγγ. Σαφαρίκα καί Κων. Ἰατρίδη κατάλληλο νά κυκλοφορήσει γιά χρήση τῶν μαθητῶν τῆς ΣΤ΄τάξεως δημοτικοῦ καί

πρότεινε νά βραβευτεῖ μέ τό πρῶτο χρηματικό βραβεῖο. Ἀπό τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς μειοψήφισε ὁ κ. Ἰωάννης Βάρτσος, ὁ ὁποῖος θεωρεῖ τό βιβλίο ἀκατάλληλο καί ἀπορριπτέο γιά τούς λόγους πού ἀναφέρει σέ ἀναφορά του πού ὑπέβαλε πρός τό Ὑπουργεῖο Παιδείας καί κοινοποίησε στόν κ. Πρόεδρο καί τούς κ.κ. Ἀντιπρόέδρους τοῦ ΚΕΜΕ. Δέ γνωρίζουμε τί ἀνάγκασε τόν κ. Βάρτσο νά ὑποβάλλει τήν ἀναφορά αὐτή, ἀφοῦ οἱ λόγοι γιά τούς ὁποίους μειοψήφισε μποροῦσαν νά συμπεριληφθοῦν καί ἔπρεπε νά συμπεριληφθοῦν στό πρακτικό τῆς Ἐπιτροπῆς ἤ σέ συνημμένο σ'αὐτό σημειωμά του.

Ἀφοῦ λάβαμε ὑπόψη: α) Τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 80 παρ. 4 τοῦ Ν. 309/76 "Περί ὀργανώσεως καί διοικήσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως". β) Τίς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 749/70 "Περί διδακτικῶν βιβλίων" γ) Τό ἰσχύον ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ δημοτικοῦ σχολείου (ΦΕΚ 347/77) δ) Τό περιεχόμενο τῆς προκηρύξεως συγγραφῆς τῶν διδακτικῶν βιβλίων "Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη" τοῦ δημοτικοῦ σχολείου (ΦΕΚ 1269/77) καί ε) Ἀφοῦ μελετήσαμε τίς πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως, τήν εἰσήγηση τῶν εἰσηγητῶν, τήν ἀπάντηση τῶν συγγραφέων, τήν ἀναφορά τοῦ κ. Βάρτσουκαί τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου πού ὑποβλήθηκε γιά κρίση εἰσηγούμαστε καί ἐξῆς:

Γενική διαπίστωση εἶναι ὅτι ἡ ἐπιτροπή κρίσεως στηρίζει τήν τελική της κρίση στίς προτάσεις τῶν εἰσηγητῶν καί τήν αἰτιολογεῖ μέ τό σκεπτικό πού διαλαμβάνεται στήν εἰσηγητική ἔκθεση, τό ὁποῖο καί μεταφέρει αὐτούσιο στήν πράξη της. Τά πορίσματά της εἶναι πολύ γενικά καί κατά συνέπεια ὄχι κατατοπιστικά γιά τήν ποιότητα τοῦ κρινομένου βιβλίου. Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ἡ ἐπιτροπή δέν κάνει καμιά διόρθωση καί δέν προτείνει καμιά βελτίωση τοῦ βιβλίου πέραν ἀπό αὐτές πού προτείνουν οἱ εἰσηγητές. Ἐπίσης οἱ διορθώσεις καί οἱ βελτιώσεις, πού προτείνουν οἱ εἰσηγητές, ἀναφέρονται σέ ἐπουσιώδη στοιχεῖα τοῦ κειμένου. Ὅσον ἀφορᾶ τίς παρατηρήσεις τοῦ κ. Βάρτσου εἶναι σχεδόν στό σύνολό τους ὀρθές. Περιορίζονται ὅμως σέ μερικές ἑνότητες τοῦ βιβλίου

καί ἀφορῶν κυρίως τά ἐπιστημονικά λάθη.

Εἰδικότερα ἔχουμε νά παρατηρήσουμε τά ἑξῆς: Παρά τή φιλότιμη προσπάθεια τῶν συγγραφέων νά ἀνταποκριθοῦν στίς ἀπαιτήσεις τοῦ μαθήματος καί νά ὑπερνικήσουν τίς δυσκολίες πού προκύπτουν ἀπό τήν ἰδιοτυπία του κατά τή συγγραφή βιβλίου Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη γιά μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, τό βιβλίο παρουσιάζει πολλά καί βασικά μειονεκτήματα. Καταρχήν κατά τή διαπραγμάτευση τῶν θεμάτων παρατηροῦνται πολλά ἐπιστημονικά λάθη, ὅπως σύγχιση ἐννοιῶν, ἐσφαλμένη ἀπόδοση ὅρων, ἀνακρίβειες, ἀσάφειες κτλ., σέ βαθμό μάλιστα πού παραποιεῖται τό ἀντικείμενο τοῦ μαθήματος καί δημιουργοῦνται παρεξηγήσεις, παρανοήσεις καί κυρίως σύγχυση. Βασικά θέματα ὅπως εἶναι τό σύνταγμα, τά πολιτεύματα, οἱ νόμοι, ἡ ἄσκηση τῆς κρατικῆς ἐξουσίας, τά καθήκοντα καί τά δικαιώματα τοῦ Ἕλληνα Πολίτη, ἡ ἱστορική ἐξέλιξη τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἡ Ἐκκλησία, οἱ διεθνεῖς σχέσεις, τά ἐπαγγέλματα κ.ἄ. περιέχουν σωρεία λαθῶν, πέραν ἀπό ἐκεῖνα τά ὁποῖα ἐπισημαίνει ἡ ἐπιτροπή καί ὁ κ. Βάρτσος στήν ἀναφορά του. Οἱ συγγραφεῖς δέ φαίνεται νά κατέχουν τά σχετικά θέματα σέ βάθος καί ἔτσι δέ μποροῦν νά τά διαπραγματευθοῦν ὀρθά καί νά τά δώσουν μέ τρόπο ἁπλό καί ἐπαγωγικό στούς μαθητές. Ἀκόμα ἡ διαπραγμάτευση μερικῶν θεμάτων εἶναι λειψή ἤ περιορίζεται στά ἐπουσιώδη.

Ἡ σύγχυση πού παρατηρεῖται στά κείμενα ἐνισχύεται σέ πολλές περιπτώσεις καί ἐξαιτίας γλωσσικῶν σφαλμάτων καί τοῦ ὕφους τῶν συγγραφέων. Ὑπάρχουν σφάλματα κατά τή διατύπωση καί προχειρότητα, ἔλλειψη γλωσσικῆς σαφήνειας καί τό ὕφος τῶν συγγραφέων εἶναι ἄλλοτε δυσνόητο καί ἄλλοτε ἁπλοϊκό.

Γενικά τό γράψιμο δέν εἶναι δόκιμο.

Παρά τήν προσπάθεια τῶν συγγραφέων τά θέματα παρουσιάζονται μέ τρόπο θεωρητικό. Ἔτσι εἶναι δυσνόητα στά παιδιά ἤ ἀπρόσιτα. Οἱ ἑνότητες δέν διαπραγματεύονται κατά τρόπο ἁπλό, πρακτικό, ἔμμεσο καί ἐπαγωγικό, ὅπως ἀπαιτεῖ τό μάθημα καί ὁρίζουν τό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί ἡ προκήρυξη συγγραφῆς. Ὁ μαθητής δέ μπορεῖ νά κατανοεῖ ὅσα διδάσκεται,

νά συμμετέχει, νά ἐνεργοποιεῖται καί νά προβληματίζεται. Δέν ὑπάρχει κανένας προβληματισμός, πού ἀποτελεῖ τήν οὐσία τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς. Τά πάντα ὡραιοποιοῦνται ἤ ὑπεραπλουστεύονται. Ὁ μαθητής ἁπλῶς καθοδηγεῖται καί νουθετεῖται. Ἐπίσης οἱ ἀσκήσεις πού ἀκολουθοῦν στά κείμενα δέν παρουσιάζουν καμιά πρωτοτυπία. Δέν εἶναι ἀσκήσεις δημιουργικές. Εἶναι ἀσκήσεις ρουτίνας. Ἁπλῶς ζητοῦν νά ἐπαναλάβουν τά παιδιά τίς γνώσεις πού ὑπάρχουν στά κείμενα.

Γενικά τό βιβλίο δέν ἀνταποκρίνεται στό σκοπό τοῦ μαθήματος τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη. Δέν προετοιμάζει τό μαθητή κατά τρόπο ἄμεσο, πρακτικό καί ἰδιαίτερα βιωματικό στή συνειδητή ἄσκηση τῶν δικαιωμάτων καί καθηκόντων, πού χαρακτηρίζει τόν ἐλεύθερο καί δημοκρατικό πολίτη" (σκοπός ἀναλυτικοῦ προγράμματος).

(Στό σημεῖο αὐτό ἀπό τούς εἰσηγητές ὁ κ. Χριστιᾶς παρουσιάζει στό Τμῆμα τίς ἐπιμέρους παρατηρήσεις του γιά ὅλες τίς ἑνότητες τοῦ βιβλίου).

Ὕστερα ἀπό τίς παραπάνω διαπιστώσεις προτείνουμε νά μήν ἐγκριθεῖ ἡ πράξη τῆς ἐπιτροπῆς, ἤτοι νά κριθεῖ τό βιβλίο τῶν Ἀγγέλου Σαφαρίκα καί Κων. Ἰατρίδη ὡς ἀκατάλληλο καί ἀπορριπτέο, διότι:

α) Περιέχει πολλά ἐπιστημονικά σφάλματα σέ βαθμό πού δημιουργεῖται σύγχυση κατά τή διαπραγμάτευση τῶν θεμάτων.

β) Τό κείμενο παρουσιάζει γλωσσικές ἀδυναμίες καί τό ὕφος εἶναι ἄλλοτε δυσνόητο καί ἄλλοτε ἁπλοϊκό.

γ) Ἀπό παιδαγωγική καί διδακτική ἄποψη δέν ἀνταποκρίνεται στό σκοπό τοῦ μαθήματος, γιατί ἡ ὕλη δέν παρουσιάζεται μέ τρόπο ἁπλό, πρακτικό, ἄμεσο καί ἐπαγωγικό. Δέν κινεῖ τό ἐνδιαφέρον τῶν παιδιῶν δέν τά ἐνεργοποιεῖ, δέν ἀναπτύσσει τήν κριτική τους σκέψη καί δέν τά προβληματίζει.

δ) Οἱ ἀσκήσεις δέν εἶναι δημιουργικές.

καί ε) Δέν ὑπάρχουν περιθώρια γιά τή βελτίωση τοῦ βιβλίου.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θεωρεῖ ἀκατάλληλο

τό βιβλίο γιά τούς μαθητές τῆς ΣΤ΄Δημοτικοῦ, γιατί, πέρα ἀπό τίς ἀδυναμίες πού ἐπισήμαναν οἱ εἰσηγητές, ἔχει πληθώρα ἐννοιῶν, λείπει τό ἐπαγωγικό, τό ἐποπτικό, ἡ ἁπλότητα καί ἡ σαφήνεια καί γενικά δύσκολα μπορεῖ νά ἐκπληρώσει τό σκοπό τοῦ μαθήματος, ὅπως διατυπώνεται στό ἀναλυτικό πρόγραμμα.

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, συμφωνεῖ μέ τούς εἰσηγητές νά ἀπορριφθεῖ τό βιβλίο. Παρατηρεῖ ὅτι στό βιβλίο ὑπάρχει πληθώρα ὁρισμῶν, οἱ ἐρωτήσεις του δέν ἔχουν δημιουργικό χαρακτήρα καί γενικά ἡ γλωσσική του διατύπωση εἶναι στόν τόνο τῶν ἐγκυκλοπαιδικῶν γνώσεων.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, παρατηρεῖ τά ἀκόλουθα γιά τό βιβλίο τοῦ κ. Σαφαρίκα.

1) Δέν ἔχει βιωματική διαδικασία στήν ἐπικάλυψη τῆς ὕλης
2) Δέν ἔχει πληρότητα καί 3) μέ τίς ἐρωτήσεις δέν ἐπιτυγχάνεται πνευματική ἐγρήγορση.

Τέλος, ἐκφράζει τήν ἀπορία του γιά τήν ἀποφοίτηση Α΄βραβείου στό βιβλίο αὐτό.

Οἱ κ.κ. Ν. Βλουτίδης, Κ. Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, συμφωνοῦν μέ τούς εἰσηγητές.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:
α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/124/13-1-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των, β) τίς πράξεις 1/17-10-80 καί 2/12-12-80 τῆς Ἐπιτροπῆς μέ ὅλα τά παραστατικά στοιχεῖα, γ) τήν εἰσήγηση τῶν κκ Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β΄, καί Ἰ. Χριστιᾶ, Εἰσηγητή, δ) τίς παρατηρήσεις τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος καί διεξοδική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέν ἐγκρίνει τήν μέ ἀριθμ. 2/12-12-80 Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, ἤτοι, προτείνει νά μήν ἐκτυπωθεῖ γιά χρήση τῶν μαθητῶν τῆς ΣΤ΄τάξεως Δημοτικοῦ τό βιβλίο τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη τῶν συγγραφέων Ἀ. Σαφαρίκα καί κ. Ἰατρίδη, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Θ έ μ α 2ο.- Ἀνατύπωση τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη ΣΤ΄ Δημοτικοῦ.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

"Ἐπειτα ἀπό τήν ὁμόφωνη ἀπόφαση τοῦ Τμήματος (8/1981) νά μήν ἐκδοθεῖ γιά χρήση τῶν μαθητῶν τῆς ΣΤ΄Δημοτικοῦ τό βιβλίο τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη τῶν κ.κ Ἀ. Σαφαρίκα καί Κ. Ἰατρίδη, προτείνω νά ἀνατυπωθεῖ τό διδακτικό βιβλίο τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη πού χρησιμοποιεῖται σήμερα ἀπό τούς μαθητές τῆς ΣΤ΄τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ἀφοῦ προηγουμένως γίνουν οἱ διορθώσεις πού εἶναι ἀπαραίτητες γιά τήν ἐπιστημονική καί παιδαγωγική βελτίωση τοῦ βιβλίου".

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά ἀνατυπωθεῖ ἀπό τόν ΟΕΔΒ τό βιβλίο "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη" ΣΤ΄τάξεως Δημοτικοῦ τῆς Ἀγνῆς Ρουσσοπούλου, ἀφοῦ προηγουμένως γίνουν οἱ διορθώσεις πού εἶναι ἀπαραίτητες γιά τήν ἐπιστημονική καί παιδαγωγική βελτίωση τοῦ βιβλίου.

3. Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τό περιεχόμενο τῶν ἐγγράφων ἀριθμ. 1/65/23-1-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ καί 4/22-1-81 τοῦ Δ/ντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ Λαρίσης, πού ἀναφέρονται στήν συνάντηση Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας πού θά ἐκπροσωπήσει τήν Ἑλλάδα σέ μικτή Ἑλληνοπολωνική Ἐπιτροπή καί στήν ἔναρξη τῶν μαθημάτων τῆς ΣΕΛΔΕ Λαρίσης, ἀντίστοιχα.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 9/1981

Σήμερα, 9 Φεβρουαρίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰ. Χριστιᾶς, Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Στή συνεδρία προσκλήθηκε καί ἔλαβε μέρος καί ὁ κ. Γκικόπουλος, Διευθυντής τῶν Σχολῶν Ἐκπ/σεως Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ τοῦ ΥΠΕΠΘ.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Ὑπουργ. ἀποφάσεως "Περί καθορισμοῦ τῶν διαδικασιῶν προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν διδασκάλων καί νηπιαγωγῶν γιά μετεκπαίδευση στό Μαράσλειο Διδασκαλεῖο Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως" Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τήν Ὑπουργική ἀπόφαση μέ θέμα "Τύπος βεβαιώσεως γιά παρακολούθηση προγράμματος ταχύρρυθμης ἐπιμορφώσεως στίς ΣΕΛΔΕ".

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Ὑπουργ. ἀποφάσεως "Περί καθορισμοῦ τῶν διαδικασιῶν προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν διδασκάλων καί νηπιαγωγῶν γιά μετεκπαίδευση στό Μαράσλειο Διδασκαλεῖο Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως".

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 557.1/Γ/209/19-1-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό σχ. Ὑπουργ. ἀποφάσεως "περί καθορισμοῦ τῶν διαδικασιῶν προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν διδασκάλων καί νηπιαγωγῶν γιά μετεκπαίδευση στό Μαράσλειο Διδασκαλεῖο Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως".

Στή συνέχεια ὁ κ. Κονιδιτσιώτης λέγει ὅτι οἱ μόνες ἀλλαγές πού ἔχουν γίνει στό ἀναφερόμενο σχ. Προεδρ. Δ/τος εἶναι α) ὅτι ἔχει ἀπαλειφθεῖ τό μάθημα τῆς ἐκθέσεως καί β) ὅτι στήν Κεντρική Ἐπιτροπή διεξαγωγῆς τοῦ διαγωνισμοῦ μετέχει καί ἕνας Δ/ντής τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν καί εἰσηγεῖται τό σχ. Προεδρ. Δ/τος νά μείνει ὅπως ἔχει.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση κατά τήν ὁποία ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις καί προτείνονται μερικές τροποποιήσεις στό σχέδιο τοῦ Προέδρ. Δ/τος, οἱ ὁποῖες, ἐκτός ἀπό μία, γίνονται ὁμόφωνα ἀποδεκτές.

Συγκεκριμένα γίνεται κατά πλειοψηφία ἀποδεκτό ἡ παρ. 9 τοῦ ἄρθρου 4 νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς:

"Κατά τήν ἀνάπτυξη τῶν θεμάτων ἀπό τούς διαγωνιζομένους χρησιμοποιεῖται ἡ Νεοελληνική γλῶσσα, σύμφωνα μέ τό Ν. 309/76".

Δέν συμφωνεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος λέγει τά ἑξῆς:

" Δέν μπορῶ νά συμφωνήσω μέ τή προτεινόμενη τροπολογία τῆς παραγράφου 9 τοῦ ἄρθρου 4, θεωρώντας ὀρθή τή διατύπωση ὅπως γίνεται στό σχέδιο τῆς Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως γιά τούς ἀκόλουθους λόγους: Ὅλοι οἱ ὑποψήφιοι πού θά διαγωνισθοῦν ἔχουν διδαχθεῖ κατά τά γυμνασιακά τους χρόνια καί κατόπιν τήν καθαρεύουσα. Καί τά σχολικά βιβλία πού μελέτησαν ἦταν γραμμένα σ'αὐτή. Εἶναι ἐπόμενο λοιπόν μερικοί ἤ πολλοί ἀπ'αὐτούς νά μποροῦν νά ἐκφράζονται γραπτῶς μέ περισσότερη ἐπιτυχία στήν "Απλή κα-

θαρεθουσα" παρά στή Δημοτική. "Αν δέ λάβουμε ὑπόψη μας ὅτι στή βαθμολόγηση τῶν γραπτῶν τῶν διαγωνισθέντων δέν παραβλέπεται ἀσφαλῶς ἀπό τούς βαθμολογητές καί ἡ μορφή τοῦ κειμένου κοντά στό περιεχόμενο, τότε ἄν ὑποχρεωθοῦν οἱ ὑποψήφιοι νά ἀναπτύξουν τό θέμα ἀποκλειστικά σέ μιά γλωσσική μορφή ἀσφαλῶς θά μειονεκτήσουν ὅσοι, λιγότεροι ἤ περισσότεροι, ἐκφράζονται ἐπιτυχέστερα στήν ἄλλη. Βέβαια μέ τήν καθιέρωση τῆς δημοτικῆς "νεοελληνικῆς" στό δημοτικό σχολεῖο – καί πολύ ὀρθά αὐτό– ὁ διδάσκαλος διδάσκει τή γραμματική της, τή σύνταξη καί ὅλα τά συναφῆ μ'αὐτή. Καί ὀφείλει ὅλα αὐτά νά τά γνωρίζει πολύ καλά. Ὅμως ἄλλο πρᾶγμα εἶναι αὐτό κι'ἄλλο ἡ διαπραγμάτευση ἑνός ἐπιστημονικοῦ θέματος μέ τή γλωσσική "παραδεκτή" μορφή πού εὐκολύνεται ὁ καθένας διαγωνιζόμενος. Αὐτό εἶναι ἄλλωστε καί τό περισσότερο δημοκρατικό, ἐνῶ τό ἀντίθετο δημιουργεῖ ἀνισότητα ἀνάμεσα στούς διαγωνιζόμενους. Εἶναι πολύ πιθανό ἄθελά του, λόγου χάρη, ἕνας διαγωνιζόμενος νά κακομεταχειρισθεῖ τή δημοτική γλῶσσα καί νά ὑποστεῖ τίς συνέπειες γι αὐτό. Δέν θά ἔχουμε κρίση μέ ἴσους ὅρους. Ἔπειτα ἔχουμε ἄτομα κατά πόντα ὥριμα. Δέν βρίσκω ὀρθό νά τούς ὑποχρεώσουμε, χωρίς νά βλέπω κανένα οὐσιαστικό λόγο σ'αὐτό, νά γράψουν σέ ὁριαμένο καί μοναδικό γλωσσικό ἰδίωμα. Φρονῶ ἐξάλλου ὅτι πολλοί ἀπό τούς ἐνδιαφερόμενους θά ἐκπλαγοῦν ἀπό μιά τέτοια διάταξη γιατί γνωρίζουν ὅτι ὁ Ν. 309 προβλέπει καθιέρωση τῆς νεοελληνικῆς στίς βαθμίδες τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως (ἄρθρον 2) πού περιλαμβάνει τό Νηπιαγωγεῖα, τά Δημοτικά Σχολεῖα καί τά σχολεῖα τῆς Μέσης Παιδείας. Ἡ διετής ὅμως μετεκπαίδευση τῶν ἐκπαιδευτικῶν ὅπως καί κάθε ἐπιμόρφωσή τους εἶναι ἔξω καί πάντως πέρα καί πάνω ἀπό τή Γενική Ἐκπαίδευση. Θεωρῶ λοιπόν, γιά ὅλα τά παραπάνω καί κυρίως γιά χάρη τῆς μέ ἴσους ὅρους μεταχείρισεως ὅλων τῶν διαγωνιζομένων, πώς ἡ διατύπωση τῆς παραγράφου 9 ἐπιβάλλεται νά παραμείνει ὅπως ἔχει στό κείμενο τῆς Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως».

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.557.1/Γ/209/19-1-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ καί β) τήν εἰσήγηση καί τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

Ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Γνωμοδοτεῖ:

Α. Ὁ μ ό φ ω ν α

1. Γιά τό ἄρθρο 1 τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος νά μείνει ὅπως ἔχει.

2. Γιά τό ἄρθρο 2 τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος:

α. Στό ἑδάφιο α τῆς παρ. 3 νά προστεθεῖ μετά τίς λέξεις "πέντε ἐτῶν" ἡ φράση "ἀπό τά ὁποῖα ἀπαραίτητως τρία τουλάχιστον σέ σχολεῖα".

β. Στό ἑδάφιο β τῆς παρ. 3 νά διαγραφοῦν οἱ τέσσερις τελευταῖες σειρές δηλ. "πού νά διακρίνονται γιά τό ἦθος καί τόν χαρακτῆρα, ὑπό τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ἴδιου Νόμου, γιά τήν ἔφεση καί τή

δυνατότητα γιά περαιτέρω μάθηση, γιά τήν ἐπιστημονική καί πνευματική καλλιέργεια καί γιά τά προσόντα τους γενικά".

3. Γιά τό ἄρθρο 3 τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος:

Στό ἐδάφιο α τῆς παρ. 2 νά διαγραφεῖ ἡ φράση "ειδική ἔκθεση καταλληλότητας".

Νά ἀναμορφωθεῖ καί τό ἐδάφιο β σύμφωνα μέ τήν πρόταση πού γίνεται γιά τό ἐδάφιο α.

4. Γιά τό ἄρθρο 4 τοῦ Σχ. Προεδρ. Δ/τος:

1. Στήν παρ. 2 τοῦ σχ. Πρ. Δ/τος στά σημεῖα πού ἀναφέρονται στούς γραμματεῖς τῆς ἐπιτροπῆς καί τῆς ὑποεπιτροπῆς νά διαγραφοῦν οἱ λέξεις "καθηγητές ἤ". Ἐπίσης στήν παράγρ. πού ἀναφέρεται στόν γραμματέα τῆς ὑποεπιτροπῆς μετά ἀπό τίς λέξεις "Σχολή Νηπιαγωγῶν Θεσσαλονίκης" νά προστεθοῦν οἱ λέξεις " ἤ στίς Ἐποπτεῖες τῆς Ἕδρας".

2. Τά ἐδάφια, α, β καί γ τῆς παρ. 5 νά διατυπωθοῦν ὡς ἑξῆς:

α) Νεοελληνική Γραμματεία: Ἀνάλυση λογοτεχνικοῦ κειμένου.

β) Παιδαγωγική - Ψυχολογία: Χειρισμός συγκεκριμένου προβλήματος ἀπό τή σχολική ζωή, μέ βάση τίς ἐμπειρίες τοῦ ἐξεταζομένου καί τά δεδομένα τῆς Παιδαγωγικῆς καί Ψυχολογίας.

γ) Διδακτική: Χειρισμός συγκεκριμένου προβλήματος ἀπό τή διδακτική πράξη, μέ βάση τίς ἐμπειρίες τοῦ ἐξεταζομένου καί τά δεδομένα τῆς Γενικῆς καί Ειδικῆς Διδακτικῆς.

Β. Κατά πλειοψηφία.

Ἡ παρ. 9 νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς:

"Κατά τήν ἀνάπτυξη τῶν θεμάτων ἀπό τούς διαγωνιζομένους χρησιμοποιεῖται ἡ Νεοελληνική γλῶσσα, σύμφωνα μέ τό Ν. 309/76.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

Γ. Δμόφωνα

1. Ἡ παρ. 9 νά ἀριθμηθεῖ ὡς ἕκτη καί, κατά συνέπεια, νά γίνει ἀναρίθμηση τῶν ἑπομένων παραγράφων τοῦ ἄρθρου 4.

2. Τά ἄρθρα 5, 6 καί 7 νά μείνουν ὅπως ἔχουν.

Θ έ μ α 8ο.- Γνωμοδότηση γιά τήν 'Υπουργική άπόφαση μέ θέμα "Τύπος βεβαιώσεως γιά παρακολούθηση προγράμματος ταχύρρυθμης έπιμορφώσεως στίς ΣΕΛΔΕ".

'Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/448/2-2-1981 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε ἀπό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση 'Υπουργική ἀπόφαση περί τῶν χορηγουμένων βεβαιώσεων γιά παρακολούθηση προγράμματος ταχύρρυθμης ἐπιμορφώσεως στίς ΣΕΛΔΕ καί καλεῖ τό Τμῆμα νά ἀποφασίσει σχετικά.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Γνωμοδοτεῖ ὁ τύπος τῆς βεβαιώσεως γιά παρακολούθηση προγράμματος ταχύρρυθμης ἐπιμορφώσεως στίς ΣΕΛΔΕ νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ Δ.Ε.....

Π Ι Σ Τ Ο Π Ο Ι Η Τ Ι Κ Ο

'Ο ('Η).....
δάσκαλος (ἡ νηπιαγωγός) παρακολούθησε πρόγραμμα ταχύρρυθμης ἐπιμόρφωσης συνολικῆς διάρκειας.....ὡρῶν ἀπό.....ὡς.....

Τό πρόγραμμα περιέλαβε θέματα ἐκπαιδευτικῆς θεωρίας καί πράξης, ὅπως ὁρίσθηκαν μέ τήν 'Υπουργική 'Απόφαση.....

.....19

(τόπος) (ἡμερομηνία)

'Ο Διευθυντής Σπουδῶν

3. Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄ ἀνακοινώνει στό Τμῆμα α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/2381/4-5-1980 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ ἡ ἀπό 28-3-80 ἀναφορά τῆς Χριστιανικῆς Γωνιᾶς Χανσενικῶν μέ θέμα τήν ἀντικατάσταση τῆς λέξεως "Λεπροί" ἀπό τήν Καινή Διαθήκη τῆς Δ΄Δημοτικοῦ καί λέγει ὅτι ἔχουν γίνει ὅσες διορθώσεις ἦταν ἀπαραίτητες. β) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/5125/25-9-1980 τοῦν ΥΠΕΠΘ πού ἀναφέρεται στή δοκιμαστική διδασκαλία ξένων γλωσσῶν στό Π.Σ.Π. Ἀθηνῶν, γ) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/502/4-2-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ πού ἀναφέρεται στήν ἀναστολή λειτουργίας ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως, δ) τό ἀριθμ. ΙΒ/16533/19-1-1981 ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ θέμα "Ὁρισμός καταστήματος στεγάσεως ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων" , ε) Τό ἀριθμ. Γ/269/30-1-1981 ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΠΘ πού ἀναφέρεται στή συμπληρωματική πρόσκληση δασκάλας γιά ἐπιμόρφωση μονοετοῦς διαρκείας κατά τό 1980-81 στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου καί στ) τά ἔγγραφα ἀριθμ. Φ.211.17/10/Γ/292/23-1-1981 καί Φ.309.71/9/Γ261/30-1-1981 πού ἀναφέρονται σέ ἀνακοινώσεις γνωμοδοτήσεων τοῦ Τμήματος Δ.Ε τοῦ ΚΕΜΕ γιά τά βιβλία "Μελοποίηση ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων ἀπό τήν Ὀδύσσεια τοῦ Ὁμήρου", "βιβλίο - τετράδιο Σπουδῆς περιβάλλοντος γιά τή Β΄Δημοτικοῦ" καί "20 Ἐκθέσεις γιά τίς πρῶτες τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ" ἀντίστοιχα.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η: 10/1981

Σήμερα, 13 Φεβρουαρίου 1981 ήμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Ν. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου. Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρία οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος, Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλοι Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἀριθμητική-Γεωμετρία Γ΄Δημοτικοῦ" τοῦ κ. Φ. Κακκάβα. Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Στῆς γνώσης τό περιβόλι" τῆς κ. Ἑλ. Παπατσαρούχα - Ἀλεξοπούλου. Εἰσ. κ. Ἰ. Χριστιάς.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ὁ Μάρτης καί τά χελιδονίσματα" τοῦ κ. Καραπατάκη. Εἰσηγητής κ. Χριστιάς.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Γράφω καί διαβάζω παίζοντας" τῶν Τ. Σκλήρη καί Εὐαγ. Γιαννακούλη- Σκλήρη. Εἰσ. κ. Δ. Μελάς.

Θ Ε Μ Α 5ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Οἱ Ἐκθέσεις στή θεωρία καί τήν Πράξη" τοῦ Ἐμ. Κουτσαντωνάκη. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς.

Θ Ε Μ Α 6ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ὕμνος στήν γῆν τῶν Ἑλλήνων" τοῦ Σώζου Σ. Πατῆ. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 7ο.- Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία α) Νέος πρακτικός χάρτης Ἀριθμητικῆς καί 2) Νέος πρακτικός χάρτης Γραμματικῆς τοῦ κ. Ἰ. Παπαϊωάννου. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς.

Θ Ε Μ Α 8ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

Θ έ μ α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "'Αριθμητική – Γεωμετρία Γ' Δημοτικοῦ" τοῦ Φ. Κακκάβα.

'Ο Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. 'Ι. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

"'Η Γενική Δ/νση Γενικῆς 'Εκπαιδεύσεως μέ τό 309.71/151/Γ/4820/30-9-80 ἔγγραφο διαβιβάζει πρός τό ΚΕΜΕ αἴτηση τοῦ κ. Φώτη Κακκάβα, δασκάλου, μέ τήν ὁποία ζητάει νά κριθεῖ τό βιβλίο του "'Αριθμητική– Γεωμετρία Γ'Δημοτικοῦ" ὡς χρήσιμο ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς δασκάλους καί τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Πρόκειται γιά ἕνα μπλόκ ἀπό 39 φύλλα, πού περιέχουν μαθήματα 'Αριθμητικῆς καί Γεωμετρίας τῆς Γ'τάξεως δημοτικοῦ. Τά φύλλα αὐτά, προκειμένου νά χρησιμοποιηθοῦν ἀπό τούς μαθητές, μποροῦν νά ἀποκοληθοῦν. Κάθε φύλλο (μάθημα) περιέχει, σύμφωνα μ'ἕνα ὁρισμένο πρότυπο, παραδείγματα, ἀσκήσεις, προβλήματα, ἐρωτήσεις, ὁρισμούς καί κανόνες. Σκοπός τῶν φύλλων ἐργασίας εἶναι νά βοηθήσουν τό δάσκαλο στό διδακτικό του ἔργο καί τούς μαθητές νά ἐμπεδώσουν αὐτά πού ἔχουν διδαχτεῖ.

Τά παραπάνω φύλλα δέν παρουσιάζουν καμιά πρωτοτυπία τόσο στή σύλληψη ὅσο καί στόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο διαπραγματεύονται τά θέματα. 'Ο τρόπος αὐτός εἶναι μονότονος καί ἀνιαρός γιά τά παιδιά. Δέν καλύπτουν τήν ὕλη, οὔτε συμφωνοῦν μέ τή σειρά διδασκαλίας τῆς 'Αριθμητικῆς στή Γ'τάξη πού προβλέπει τό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί ὑλοποιεῖ τό ἐγκεκριμένο διδακτικό βιβλίο, ὥστε νά μποροῦν νά χρησιμοποιηθοῦν παράλληλα πρός αὐτό. Οἱ ἀνάγκες τῆς διδασκαλίας στήν τάξη αὐτή καλύπτονται ἀπό τό ἐγκεκριμένο διδακτικό βιβλίο 'Αριθμητικῆς. 'Η χρήση τῶν παραπάνω φύλλων δέ βοηθάει οὔτε τό δάσκαλο οὔτε τούς μαθητές. 'Αντίθετα μπορεῖ νά δημιουργήσει σύγχυση στό μάθημα τῆς 'Αριθμητικῆς.

Γιά τούς παραπάνω λόγους εἰσηγοῦμαι νά μή χαρακτηριστεῖ κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρ. 2. παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75 τό βιβλίο τοῦ Κ. Φ. Κακκάβα "'Αριθμητική– Γεωμετρία Γ'τάξεως δημοτικοῦ" ὡς χρήσιμο ἐλεύθερο βοήθη-

./.

μα γιά τούς δασκάλους καί τούς μαθητές.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/151/Γ4820/30-9-1980 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ /των, β) τήν ἀπό 3-9-1980 αἴτηση τοῦ κ. Φ. Καϰάβα, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰ. Χριστιά καί δ) τή σχετική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Ἀριθμητική - Γεωμετρία Γ΄Δημοτικοῦ" τοῦ κ. Φ. Καϰάβα δέν κρίνεται χρήσιμο, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἀρ. 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75, ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς δασκάλους καί τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Στῆς γνώσης τό περιβόλι" τῆς κ. Ἐλ. Παπατσαρούχα - Ἀλεξοπούλου.

Ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

" Ἡ Δ/νση Ἐφαρμογῆς προγραμμάτων ΔΕΠΑ τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ ἀρ. Φ. 309.71/311/Γ.8178/5-1-1980 διαβιβάζει πρός τό ΚΕΜΕ αἴτηση τῆς κ. Ἑλένης Παπατσαρούχα - Ἀλεξοπούλου, δασκάλας, μέ τήν ὁποία ζητάει νά κριθεῖ ὡς χρήσιμο γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου τό βιβλίο "Στῆς γνώσης τό περιβόλι", Καβάλα 1979.

Τό βιβλίο τῆς κ. Παπατσαρούχα - Ἀλεξοπούλου ἀποτελεῖται ἀπό 86 σελίδες καί περιέχει 66 ἀναγνώσματα, ἀπό τά ὁποῖα τά 38 εἶναι ποιήματα τῆς ἴδιας τῆς συγγραφέα. Τόσο τά πεζά ὅσο καί τά ποιήματα ἔχουν Πατριδογνωστικό περιεχόμενο καί ἀναφέρονται σέ θέματα τοῦ μαθήματος τῆς Μελέτης τοῦ περιβάλλοντος. Ἀπευθύνονται δηλ. στούς μαθητές κυρίως τῆς Β΄τάξεως.

Τά πεζά, ὅπως διαπραγματεύονται, δέν κινοῦν τό ἐνδιαφέρον τῶν παιδιῶν οὔτε ἀνταποκρίνονται στίς ἐμπειρίες καί τίς ἀνάγκες τους. Γιά μικρά παιδιά εἶναι δύσκολα, ἐνῶ γιά τά μεγαλύτερα τά θέματα δέν ἔχουν ἐνδιαφέρον. Ἐκεῖ πού ὑστερεῖ τό βιβλίο εἶναι τά ποιήματα. Ἀπό αὐτά λείπει ἡ πνοή καί ἡ εὐαισθησία. Τό περιεχόμενό τους εἶναι ρηχό, ἐνῶ ὅσο ἀφορᾶ τό μέτρο ἡ συγγραφέας αὐτοσχεδιάζει.

Γιά τούς παραπάνω λόγους προτείνω νά μή χαρακτηριστεῖ τό βιβλίο τῆς κ. Παπατσαρούχα - Ἀλεξοπούλου ὡς χρήσιμο γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου κατά τήν ἔννοια τοῦ Ν. 186/75 ἄρ. 2 παρ. 5".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/311/Γ.8178/5-1-1980 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των, β) τήν ἀπό 13-12-1979 αἴτηση τῆς κ. Ἑλένης Παπατσαρούχα- Ἀλεξοπούλου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰ. Χριστιά, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, καί δ) τή σχετική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Στῆς γνώσης τό περιβόλι" τῆς κ. Ἐλ. Παπατσαρούχα- Ἀλεξοπούλου δέν θεωρεῖται χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς μαθητές τοῦ

δημοτικοῦ σχολείου κατά τήν ἔννοια τοῦ Ν. 186/75, ἄρθρ. 2 παρ. 5, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Θ έ μ α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ὁ Μάρτης καί τά χελιδονίσματα" τοῦ κ. Καραπατάκη.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

" Ἡ Δ/νση Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό Φ. 309.71/279/Γ 7279/13-1-79 ἔγγραφο διαβιβάζει πρός τό ΚΕΜΕ αἴτηση τοῦ κ. Κ. Καραπατάκη γιά νά γνωματεύσει, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75, γιά τό βιβλίο του "Ὁ Μάρτης καί τά χελιδονίσματα".

Ὁ συγγραφέας ζητάει νά κριθεῖ τό βιβλίο του ὡς χρήσιμο βοήθημα γιά τούς δασκάλους καί τούς μαθητές καί προτείνει νά καθιερωθοῦν "Τά χελιδονίσματα" ὡς ἀνοιξιάτικη σχολική γιορτή.

Τό βιβλίο τοῦ Κ. Καραπατάκη ἀποτελεῖ λαογραφική μελέτη σχετικά μέ τίς προλήψεις τοῦ λαοῦ μας γιά τό Μάρτη καί μά τά χελιδονίσματα, ὅπως αὐτά ἔχουν διατηρηθεῖ ἀπό τήν ἀρχαία ὡς τή σύγχρονη ἐποχή. Γιά τή συλλογή τοῦ ὑλικοῦ ὁ συγγραφέας στηρίζεται σέ σχετική βιβλιογραφία καί στή ζωντανή παράδοση.

Στό πρῶτο μέρος διαπραγματεύεται τίς προλήψεις πού ἔχει ὁ λαός γιά τό Μάρτη καί στό δεύτερο τό πανάρχαιο καί πανελλήνιο ἔθιμο τῶν χελιδονισμάτων, πού διατηρεῖται ἀκόμη σέ ὁρισμένα χωριά τῆς Μακεδονίας καί τῆς Θεσσαλίας καί τό ὁποῖο παλαιότερα γιορταζόταν ὡς ἀνοιξιάτικη γιορτή στά σχολεῖα. Ὁ συγγραφέας χειρίζεται τό θέμα μέ σαφήνεια καί γλαφυρότητα.

Τό βιβλίο τοῦ κ. Καραπατάκη παρουσιάζει ἀπό λαογραφική ἀλλά καί ἀπό παιδευτική ἄποψη ἐνδιαφέρον, γιατί βοηθάει τό δάσκαλο νά ἀξιοποιήσει, ὅσο τό δυνατόν καλύτερα, τή λαϊκή παράδοση στό σχολεῖο.

./.

Δέ μπορεῖ ὅμως νά χαρακτηριστεῖ ὡς χρήσιμο γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιατί περιέχει μερικές ἀνεπίτρεπτες ἐκφράσεις, οἱ ὁποῖες βέβαια σέ μιά λαογραφική μελέτη ἔχουν τή θέση τους, ὄχι ὅμως σ'ἕνα παιδικό ἀνάγνωσμα.

Ὅσον ἀφορᾶ τήν πρόταση τοῦ συγγραφέα νά καθιερωθοῦν τά χελιδονίσματα ἐπίσημα ὡς σχολική γιορτή, ἔχω νά παρατηρήσω τά ἑξῆς: Τά διάφορα λαϊκά ἔθιμα μποροῦν νά γιορτάζονται καί γιορτάζονται ἀνεπίσημα στό δημοτικό σχολεῖο στά πλαίσια τῆς ὅλης σχολικῆς ζωῆς καί στά πλαίσια τῶν πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων. Ἀπό τόν κανόνα αὐτόν δέ μποροῦν νά ἐξαιρεθοῦν τά χελιδονίσματα καί νά καθιερωθοῦν ὡς ἐπίσημη σχολική γιορτή.

Προτείνω ὅμως τό βιβλίο τοῦ κ. Καραπατάκη νά κριθεῖ ὡς χρήσιμο γιά τούς δασκάλους καί τίς σχολικές βιβλιοθῆκες».

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, λέγει τά ἑξῆς:

" Ἡ χρησιμότητα ἑνός βιβλίου γιά τό δάσκαλο ἔχει πολλή σχετικότητα. Ἀπό μιά ἄποψη κανένα ἤ σχεδόν κανένα βιβλίο δέν μπορεῖ νά εἶναι ἐντελῶς ἄχρηστο. Σίγουρα ὅμως εἶναι χρήσιμο ἕνα βιβλίο πού ἔχει σχέση μέ τήν ἐκπαιδευτική του ἰδιότητα ἤ εἶναι εὐρύτερα μορφωτικό. Ἀπό τήν ἄποψη αὐτή τό βιβλίο τοῦκ. Καραπατάκη, ἀνεξάρτητα ἀπό τό ἄν ἔχει ἤ ὄχι ἀξία καθαυτό, εἶναι τόσο ἐξειδικευμένο καί τόσο ἔμμεσα σχετικό μέ τά ἐνδιαφέροντα τοῦ δασκάλου, ὥστε δύσκολα θά μποροῦσε νά θεωρηθεῖ χρήσιμο".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/279/Γ-7279/13-11-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν ἀπό 15-10-79 αἴτηση τοῦ κ. Καραπατάκη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Χριστιᾶ καί δ) τή σχετική συζήτηση

κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Ὁ Μάρτης καί τά Χελιδονίσματα" τοῦ κ. Κων/νου Καραπατάκη κρίνεται χρήσιμο γιά τή βιβλιοθήκη τοῦ δασκάλου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

Ἡ συζήτηση γιά τό τέταρτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο" Γράφω καί διαβάζω παίζοντας" τῶν Τ. Σκλήρη καί Εὐαγ. Γιαννακούλη- Σκλήρη ἀναβάλλεται γιά μιά ἀπό τίς ἐπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

θ έ μ α 5ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Οἱ ἐκθέσεις στή θεωρία καί τήν πράξη" τοῦ Ἐμ. Κουτσαντωνάκη.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Δ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/289/Γ.7326/23-11-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο "Οἱ Ἐκθέσεις στή θεωρία καί τήν Πράξη" τοῦ κ. Κουτσαντωνάκη καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

Πρόκειται γιά ἕνα βιβλίο πού ἀπευθύνεται σέ καθηγητές καί μαθητές τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσης. Γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου δέν εἶναι χρήσιμο, γιατί δέν εἶναι στά μέτρα τους. Ἀλλά καί γιά τό δάσκαλο δέν εἶναι ἰδιαίτερα χρήσιμο, γιατί ἐνδέχεται νά παρασυρθεῖ καί νά θελήσει νά ἐφαρμόσει στό δημοτικό ὅ,τι δέν εἶναι γιά τό ἐπίπεδο τῶν μαθητῶν του.

Γι'αὐτό τό λόγο, καί παρόλο πού τό βιβλίο εἶναι ἀξιόλογο γιά τή βαθμίδα γιά τήν ὁποία προορίζεται, προτείνω νά μήν κριθεῖ ὡς χρήσιμο γιά τό δημοτικό σχολεῖο.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/289/Γ.7326/23-11-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των β) τήν ἀπό 14-11-79 αἴτηση τοῦ κ. Κουτσαντωνάκη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Μελᾶ καί τή σχετική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Οἱ ἐκθέσεις στή θεωρία καί τήν Πράξη" τοῦ κ. Κουτσαντωνάκη ἄν καί εἶναι ἀξιόλογο γιά τήν βαθμίδα γιά τήν ὁποία προορίζεται, δέν κρίνεται ὡς χρήσιμο γιά τό δημοτικό σχολεῖο, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

Ἡ συζήτηση γιά τό τέταρτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο" Γράφω καί διαβάζω παίζοντας" τῶν Τ. Σκλήρη καί Εὐαγ. Γιαννακούλη- Σκλήρη ἀναβάλλεται γιά μιά ἀπό τίς ἐπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Θ έ μ α 5ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Οἱ ἐκθέσεις στή θεωρία καί τήν πράξη" τοῦ Ἐμ. Κουτσαντωνάκη.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Δ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/289/Γ.7326/23-11-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο "Οἱ Ἐκθέσεις στή θεωρία καί τήν Πράξη" τοῦ κ. Κουτσαντωνάκη καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

Πρόκειται γιά ἕνα βιβλίο πού ἀπευθύνεται σέ καθηγητές καί μαθητές τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσης. Γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου δέν εἶναι χρήσιμο, γιατί δέν εἶναι στά μέτρα τους. Ἀλλά καί γιά τό δάσκαλο δέν εἶναι ἰδιαίτερα χρήσιμο, γιατί ἐνδέχεται νά παρασυρθεῖ καί νά θελήσει νά ἐφαρμόσει στό δημοτικό ὅ,τι δέν εἶναι γιά τό ἐπίπεδο τῶν μαθητῶν του.

Γι'αὐτό τό λόγο, καί παρόλο πού τό βιβλίο εἶναι ἀξιόλογο γιά τή βαθμίδα γιά τήν ὁποία προορίζεται, προτείνω νά μήν κριθεῖ ὡς χρήσιμο γιά τό δημοτικό σχολεῖο.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/289/Γ.7326/23-11-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των β) τήν ἀπό 14-11-79 αἴτηση τοῦ κ. Κουτσαντωνάκη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Μελᾶ καί τή σχετική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Οἱ ἐκθέσεις στή θεωρία καί τήν Πράξη" τοῦ κ. Κουτσαντωνάκη ἄν καί εἶναι ἀξιόλογο γιά τήν βαθμίδα γιά τήν ὁποία προορίζεται, δέν κρίνεται ὡς χρήσιμο γιά τό δημοτικό σχολεῖο, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Θ Ε Μ Α 6ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ὕμνος στήν γῆν τῶν Ἑλλήνων" τοῦ κ. Σώζου Πατῆ.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/271/Γ/6798/5-11-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο. 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75 τό βιβλίο "Ὕμνος στήν γῆν τῶν Ἑλλήνων" τοῦ κ. Σώζου Πατῆ μαζί μέ τήν ἀπό 30-10-1979 σχετική αἴτησή του καί εἰσηγεῖται νά μήν κριθεῖ ὡς χρήσιμο γιά τά δημοτικά σχολεῖα.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Ὕμνος στήν γῆν τῶν Ἑλλήνων" τοῦ κ. Σώζου Πατῆ δέν κρίνεται χρήσιμο γιά τό δημοτικό σχολεῖο.

Θ έ μ α 7ο.- Γνωμοδότηση γιά τούς χάρτες μέ τίτλους "Νέος Πρακτικός Χάρτης Ἀριθμητικῆς"καί "Νέος πρακτικός χάρτης Γραμματικῆς" τοῦ κ. Ἰ. Παπαϊωάννου.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς, Εἰσηγητής στό ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

Μέ τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/265/Γ/6611/26-10-1979 τό Ὑπουργεῖο τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας ἔστειλε στό ΚΕΜΕ αἴτηση τοῦ κ. Ἰ. Παπαϊωάννου μέ ἡμερομηνία 25-10-1979, ὅπου ὁ ἐνδιαφερόμενος ζητεῖ νά διατυπώσουμε γνώμη γιά τή χρησιμότητα τῶν χαρτῶν του "Νέος πρακτικός χάρτης Ἀριθμητικῆς" καί "Νέος πρακτικός χάρτης Γραμματικῆς". Οἱ χάρτες αὐτοί τοῦ κ. Παπαϊωάννου προορίζονται" γιά τούς μαθητές τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἑλλάδος καί τοῦ ἐξωτερικοῦ".

Ὁ κ. Παπαϊωάννου εἶχε ὑποβάλει τούς χάρτες αὐτούς γιά κρίση τό 1977 καί τό 1978. Ἀλλά τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως μέ τίς πράξεις του 140/1977 καί 82/1978 δέν τούς ἔκρινε χρήσιμους. Τώρα ἐπανυποβάλλει τούς ἴδιους χάρτες, χωρίς διορθώσεις καί ἑπομένως οἱ λόγοι γιά τούς ὁποίους τούς ἀπέρριψε τό Τμῆμα μέ τίς πράξεις του 140/1977 καί 82/1978 ἐξακολουθοῦν νά ἰσχύουν.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά προτείνω νά μήν κριθοῦν ὡς χρήσιμοι γιά τούς μαθητές τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/265/Γ. 6611/26-10-1979 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν ἀπό 25-10-1979 αἴτηση τοῦ κ. Παπαϊωάννου καί γ) τή εἰσήγηση καί τή σχετική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέν κρίνονται χρήσιμοι οἱ χάρτες μέ τίτλους "Νέος πρακτικός χάρτης Ἀριθμητικῆς" καί "Νέος πρακτικός χάρτης Γραμματικῆς" τοῦ κ. Παπαϊωάννου γιά τούς Ἕλληνες μαθητές τοῦ ἐσωτερικοῦ καί τοῦ ἐξωτερικοῦ γιά τούς ἴδιους λόγους πού ἀναφέρονται στίς 140/1977 καί 82/1978 πράξεις

./.

τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 11/1981

Σήμερα, 16 Φεβρουαρίου 1981 ήμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιταράτο Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ. Δ. Μελάς Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Παράταση προθεσμίας γιά τή συγγραφή τοῦ βιβλίου "Τά Ἑλληνικά μου" Β΄ τάξεως Δημοτικοῦ γιά τούς "Ἕλληνες μαθητές στή Δυτ. Γερμανία. Εἰσηγητής κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἔγκριση Πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Ἱστορίας Δ΄τάξεως Δημοτικοῦ. Εἰσηγητές κκ Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Εἰσηγητής.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἔγκριση Πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας Ε΄τάξεως Δημοτικοῦ. Εἰσηγητές κκ Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγητής.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

Θ έ μ α 1ο.- Παράταση προθεσμίας γιά τή συγγραφή τοῦ βιβλίου "Τά 'Ελληνικά μου" Β' τάξεως Δημοτικοῦ γιά τούς "Ελληνες μαθητές στή Δυτ. Γερμανία.

'Ο άρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. 'Αρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

"Ἔγγραφο Φ. 817.3/3/Ζ/272/4-2-1981 ΥΠΕΠΘ/Υπηρ.ΕΕΕ καί Ξ.Μ.Σχ., μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται: 1) τό δοκίμιο συγγραφῆς τοῦ βιβλίου τοῦ Θ. Μπλούνα "Τά ἑλληνικά μου", βιβλίο γλωσσικῆς διδασκαλίας γιά τούς "Ελληνες μαθητές τῆς Δυτ. Γερμανίας στή Β'τάξη τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ἀνθολόγηση κειμένων καί ἐπιμέλεια Ν. 'Αφαντενός' καί 2) Αἴτηση τοῦ συγγραφέα, πρωτοκολλημένη μέ ἡμερομηνία 12-1-1981, μέ τήν ὁποία ζητεῖ τετράμηνη παράταση γιά τή συγγραφή τοῦ β'τεύχους. Τό 'Υπουργεῖο παρακαλεῖ τό ΚΕΜΕ νά γνωματεύσει σχετικά.

Γιά τή γνωμάτευση αὐτή εἶναι ἀπαραίτητο νά ἐξεταστοῦν τρία πράγματα:

1) "Αν ὑπάρχουν ἰσχυροί λόγοι πού δικαιολογοῦν αὐτήν τήν παράταση.

2) "Αν τό δοκίμιο τοῦ α'τεύχους εἶναι δημοσιεύσιμο καί ἐπομένως δικαιολογεῖ παράταση γιά συγγραφή καί τοῦ β'τεύχους.

3) "Αν ὑπάρχει ἡ δυνατότητα ἀπό τήν πλευρά τοῦ ΟΕΔΒ νά τό ἐκδόσει ἔγκαιρα.

"Ας δοῦμε λοιπόν αὐτά τά πράγματα μέ τή σειρά:

1) Οἱ λόγοι πού ἐπικαλεῖται ὁ κ. Μπλούνας φαίνονται πράγματι ἰσχυροί. Τό βιβλίο ἦταν νά γραφεῖ σέ συνεργασία μέ τόν κ. 'Αφαντενό, ὁ ὁποῖος ὅμως, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ κ. Μπλούνας "ἀναγκάστηκε γιά πολύ σοβαρούς οἰκογενειακούς λόγους νά ἐπιστρέψει πρό μηνῶν ἀπό τή Γερμανία στήν 'Ελλάδα καί ἡ συμβολή του περιορίστηκε ἀναγκαστικά στήν ἀνθολόγηση τῶν κειμένων καί στήν ἐπιμέλεια τῶν δοκιμίων". "Αλλά καί ὁ κ. Μπλούνας διορίστηκε στό μεταξύ καθηγητής στήν Παιδαγ. 'Ακαδημία 'Αλεξανδρούπολης καί ἔφυγε ἀπό τή Γερμανία στίς 20-12-80. Καί γιά τούς δύο αὐτούς λόγους καθυστέρησε ἡ ὁλοκλήρωση τῆς συγγραφῆς τοῦ βιβλίου.

2) 'Από μιά πρώτη θεώρηση τοῦ α' τεύχους προκύπτει ὅτι σέ γενικές γραμμές πρόκειται γιά μιά πολύ ἀξιοπρόσεχτη προσπάθεια, πού συμβαίνει μάλιστα νά εἶναι μέσα στό πνεῦμα μέ τό ὁποῖο ἀντικρίζουμε τό γλωσσικό μάθημα στό νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα. Τό βιβλίο περιέχει σύντομα, ἐνδιαφέροντα καί προσαρμοσμένα στίς ἀνάγκες τῶν 'Ελλήνων μαθητῶν τῆς Γερμανίας κείμενα, πού τά συνοδεύουν ἐργασίες κατανόησης, γραμματικῆς καί συντακτικοῦ, δομένες μέ ἐπαγωγικό τρόπο καί μέ πρόβλεψη νά ἐκτελοῦνται πάνω στό βιβλίο.

./.

3) Δέ φαίνεται πότε άκριβῶς ἔληγε ἡ πρώτη προθεσμία τῶν πέντε μηνῶν. Ἂν ληφθεῖ ὡς ἀφετηρία ἡ ἀπόφαση Φ.817.22/Ζ/3462/10-9-80 τοῦ ΥΠΕΠΘ, τότε ἔληξε στίς 10-2-81 καί ἐπομένως ζητεῖται παράτασή της ὡς τίς 10-6-81. Τά περιθώρια εἶναι στενά γιά τόν ΟΕΔΒ, ὄχι ὅμως καί ἀπαγορευτικά. Θά μπορέσει πάντως νά τό ἐκδόσει μέ μιά μικρή ἔστω καθυστέρηση

Γιά ὅλους αὐτούς τούς λόγους εἰσηγοῦμαι θετική γνωμάτευση."

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Διατυπώνεται ἡ ἄποψη νά διευθετηθεῖ ἀπό τή Διοίκηση τό θέμα τῆς ἀναθέσεως, ἡ ὁποία ἀρχικά ἔγινε σέ δύο πρόσωπα (κ. Μπλούνα καί κ. Ἀφαντενό) καί τώρα ζητεῖται παράταση γιά νά γραφεῖ τό δεύτερο τεῦχος μόνο ἀπό τόν κ. Μπλούνα.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.817.3/3/Ζ/272/4-2-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν ἀπό 12-1-1981 αἴτηση τοῦ κ. Α. Μπλούνα, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀριστ. Βουγιούκα καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

1) Νά παραταθεῖ γιά τέσσερις μῆνες ἡ προθεσμία γιά τή συγγραφή τοῦ β' τεύχους τοῦ βιβλίου γλωσσικῆς διδασκαλίας "Τά Ἑλληνικά μου" Β' τάξεως Δημοτικοῦ γιά τούς Ἕλληνες μαθητές στή Δυτ. Γερμανία.

2) Νά διευθετηθεῖ ἀπό τή Διοίκηση τό θέμα τῆς ἀναθέσεως, ἡ ὁποία ἀρχικά ἔγινε σέ δύο πρόσωπα (κ. Μπλούνα καί κ. Ἀφαντενό) καί τώρα μόνο ὁ κ. Μπλούνας ζητεῖ μέ αἴτησή του παράταση προθεσμίας γιά τή συγγραφή τοῦ β' τεύχους τοῦ βιβλίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΘΕΜΑ 2ο.- Έγκριση Πρακτικού της Επιτροπής Κρίσεως του διδακτικού βιβλίου της Ιστορίας Δ΄τάξεως Δημοτικού.

Οι άρμόδιοι γιά τό θέμα εισηγητές κκ Αρ. Βουγιούκας, Ειδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Δ. Μελάς, Εισηγητής, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/395/29-1-80 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ α) ἡ ἀπό 15-1-81 Πράξη τῆς Επιτροπῆς Κρίσεως, β) ἡ εἰσηγητική Ἔκθεση σ'αὐτήν καί ἡ ἀπάντηση τοῦ συγγραφέα σ'αὐτήν καί γ) δύο (2) ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου πού κρίθηκε ἀπό τήν παραπάνω Επιτροπή καί εἰσηγοῦνται τά ἀκόλουθα:

"Η Επιτροπή πού συγκροτήθηκε μέ τή Γ/8035/13-10-80 ὑπουργική ἀπόφαση Ἔκρινε τό βιβλίο ἀπό τυπική καί οὐσιαστική ἄποψη μέσα στά πλαίσια τῆς δοσμένης ἐντολῆς καί ἀποφάνθηκε κατά πλειοψηφία ὅτι "τό ὑπό κρίση βιβλίο εἶναι ἀκατάλληλο γιά νά ἐκδοθεῖ, ὡς ἔχει" μπορεῖ ὅμως νά ἐκδοθεῖ ἄν ὁ συγγραφέας "κάνει βασική ἀναμόρφωση τοῦ βιβλίου κατά τίς ὑποδείξεις της". Μειοψηφεῖ ἡ μία ἀπό τίς δύο εἰσηγήτριες, πού καί ἀναμορφωμένο κατά τίς ὑποδείξεις τῆς Επιτροπῆς θεωρεῖ τό βιβλίο ἀκατάλληλο, γιατί, ὅπως λέει, "ἔχει ἀκόμα πολλά σφάλματα στή δομή τῆς ὕλης, στήν ἐπιστημονική θεώρηση καί στό εἰδικό βάρος τῶν λέξεων ἀπό Ιστορική ἄποψη".

Οι εἰσηγήτριες κάνουν 78 συγκεκριμένες παρατηρήσεις καί ὑποδείξεις, πού, ἄν συμφωνήσουμε ὅτι εἶναι σωστές, μπορεῖ νά ληφθοῦν ὑπόψη ἀπό τό συγγραφέα, γιά νά κάμει τίς σχετικές διορθώσεις. Αλλά μέ αὐτές μόνο δέ γίνεται ἡ βασική ἀναμόρφωση πού θέλει ἡ Επιτροπή, γιατί πρίν ἀπό αὐτές οἱ εἰσηγήτριες κάνουν γενικότερες παρατηρήσεις, πού τίς υἱοθετεῖ καί ἡ Επιτροπή (στό σκέλος "Αρνητικά στοιχεῖα") καί πού ἡ ὑλοποίησή τους ἐξυπακούει περίπου ξαναγράψιμο τοῦ βιβλίου ἀπό τήν ἀρχή.

Οι γενικότερες αὐτές παρατηρήσεις ἀναφέρονται στά ἑξῆς:

1. Υπάρχουν λογικά χάσματα, ἀσάφειες καί ἔντονος διδακτισμός.
2. Ακόμη, στόμφος, ρητορικότητα, κακή χρήση τοῦ ἐνεστῶτα, ἄστοχες ἐπαναλήψεις, κακές διατυπώσεις, ἀκυρολεξίες, λέξεις κενές περιεχομένου.
3. Στήν εἰκονογράφηση, χρησιμοποιοῦνται εἰκόνες πού ὑπάρχουν σέ ὅλα σχεδόν τά σχολικά ἐγχειρίδια.
4. Οι ἐρωτήσεις στεροῦνται πρωτοτυπίας καί δημιουργικότητας, ἐνῶ γιά πολλές ἀπ'αὐτές ἀπαιτοῦνται ἀπό τούς μαθητές, ἐκτός ἀπό Ιστορικές, καί ἄλλες

γνώσεις. Έπίσης στίς άκροστιχίδες δέν καθοδηγείται ό μαθητής, ώστε νά έλέγχει τήν όρθότητα τής λύσης.

5. Ύπάρχουν παραλείψεις στήν έκθεση τών ίστορικών γεγονότων, πού δημιουργούν χάσματα μέ άποτέλεσμα νά γίνεται άδύνατη ή παρακολούθηση καί ή έξέλιξη τών γεγονότων στή βάση: αίτιο- άποτέλεσμα καί κατά συνέπεια ή κατανόησή τους μέ όλα τά άρνητικά έπακόλουθα.

Ή Έπιτροπή άπό λεπτότητα άποφεύγει νά περιλάβει μιά πολύ σοβαρή παρατήρηση τών εισηγητριών, τήν έξής:

" Δέ θά θέλαμε ν'άναφερθούμε σ'ένα, κατά τήν κρίση μας, βαρύ άλάθημα τού κ. Άποστολίκα: Στήν άντιγραφή δηλ. όλόκληρων φράσεων άπό τά βιβλία τών Α. Καλογεροπούλου τής Α΄γυμνασίου καί Γ. Καμτερού- Γλύτση τής Δ΄δημοτικού, καί στήν παραποίηση άλλων, γεγονός πού έχει ώς άποτέλεσμα τά περιγραφόμενα νά γίνονται σκοτεινά".

Πράγματι, διαπιστώνεται αύτή ή άντιγραφή (γιά τήν όποία ή λογικότερη έξήγηση είναι ότι όφείλεται σέ μεγάλο καί μή συνειδητό έπηρεασμό τού συγγραφέα) καί μάλιστα σέ μεγάλη έκταση - τόσο πού νά μήν είναι πολύ εύκολη ή έπανόρθωση ώς πρός αύτό τό σημείο.

Τό βιβλίο μένει προσκολλημένο σέ παλιά μοντέλα - καί σέ αύγκριση μέ αύτό πού χρησιμοποιείται σήμερα ύπολείπεται στή γραφή καί τή διαπραγμάτευση τής ύλης. "Αν σέ κάτι ύπερτερεί είναι στίς "Άσκήσεις - Έργασίες", δοσμένες πίς περισσότερες σέ τύπο τέστ, άλλά καί αύτές όχι πολύ προσεγμένες.

Γιά όλους αύτούς τούς λόγους ή είσήγησή μας δέν μπορεί νά είναι θετική".

Τό Τμήμα, άφού έλαβε ύπόψη του: α) τό έγγραφο άριθμ. Γ/395/29-1-1980 τού ΥΠΕΠΘ μέ όλα τά παραστατικά στοιχεία, β) τήν είσήγηση τών κκ Άρ. Βουγιούκα καί Δ. Μελά, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών

ΟΜΟΦΩΝΑ ΑΠΟΦΑΙΝΕΤΑΙ

Προτείνει νά μήν έκτυπωθεί τό βιβλίο "Ίστορία τής Άρχαίας Έλλάδας " τού κ. Άποστολίκα γιά χρήση τών μαθητών τής Δ΄τάξεως Δημοτικού, γιά τούς λόγους πού άναφέρονται στήν πράξη τής Έπιτροπής κρίσεως, στήν κριτική έκθεση καί στήν

./.

εἰσήγηση πρὸς τὸ Τμῆμα Δημοτικῆς.

Γιὰ τὸ τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιὰ μιὰ ἀπὸ τὶς ἑπόμενες συνεδρίες.

Ἔπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 12/1981

Σήμερα, 20 Φεβρουαρίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωΐνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β', Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Θ Ε Μ Α Τ Α Η Μ Ε Ρ Η Σ Ι Α Σ Δ Ι Α Τ Α Ξ Ε Ω Σ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἀνατύπωση τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Ἱστορίας Δ' Τάξεως Δημοτικοῦ. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'.-

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἔγκριση Πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ" Ε' τάξεως δημοτικοῦ σχολείου τῶν συγγραφέων Βασ. Μπάμπουλα καί Μαρίας Θεσσαλοῦ- Λεγάκη. Εἰσηγητές κκ Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / . .

Θ έ μ α 1ο.- 'Ανατύπωση τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς 'Ιστορίας Δ΄τάξεως Δημοτικοῦ.

'Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

"'Επειτα ἀπό τήν ὁμόφωνη ἀπόφαση τοῦ Τμήματος (Πράξη 11/1981) νά μήν ἐκτυπωθεῖ γιά χρήση τῶν μαθητῶν τῆς Δ΄τάξεως Δημοτικοῦ τό βιβλίο "'Ιστορία τῆς 'Αρχαίας 'Ελλάδας" τοῦ κ. 'Αποστολίκα, προτείνω νά ἀνατυπωθεῖ ἀπό τόν ΟΕΔΒ τό βιβλίο πού χρησιμοποιεῖται σήμερα ἀπό τούς μαθητές τῆς Δ΄Δημοτικοῦ, μέ τήν προϋπόθεση ὅτι ὁ συγγραφέας θά ἐπιφέρει τίς ἀπαραίτητες διορθώσεις καί βελτιώσεις, σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς 'Εκπ/σεως"

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά ἀνατυπωθεῖ ἀπό τόν ΟΕΔΒ τό βιβλίο "'Αρχαία 'Ελλάδα- 'Ιστορία Δ΄Δημοτικοῦ" τῆς κ. Γεωργίας Καματεροῦ – Γλώτση, μέ τήν προϋπόθεση ὅτι ἡ συγγραφέας θά ἐπιφέρει τίς ἀπαραίτητες διορθώσεις καί βελτιώσεις, σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς 'Εκπ/σεως τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ έ μ α 2ο.- Ἔγκριση πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Φυσιογνωστικὰ μαθήματα" Ε΄τάξεως δημοτικοῦ σχολείου τῶν συγγραφέων Βασ. Μποδομπούλα καὶ Μαρίας Θεσσαλοῦ- Λεγάκη.

Οἱ εἰσηγητὲς τοῦ θέματος κ.κ. Νικ. Βλουτίδης Σύμβουλος Β΄καὶ Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ γνωρίζουν στὸ Τμῆμα τὰ ἑξῆς:

«Μὲ τὸ ἀριθ. Γ/319/23-1-1981 ἔγγραφο τῆς Δ/νσεως Γ.Ε (Δ/νση Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων) τοῦ ΥΠΕΠΘ, διαβιβάζονται στὸ ΚΕΜΕ:

α) Οἱ πράξεις 1/3-11-80, 2/10-11-80 καὶ 3/7-1-81 τῆς ἐπιτροπῆς ποὺ συγκροτήθηκε μὲ τὴ Γ/8035/13-10-80 ἀπόφαση τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ , γιὰ τὴν κρίση τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ" Ε΄τάξεως δημ. σχολείου, τὸ ὁποῖο (βιβλίο) γράφτηκε μὲ ἀνάθεση (ἀριθμ. Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως Γ/6818/14-4-80).

β) Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεση τῶν Εἰσηγητῶν τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως.

γ) Οἱ παρατηρήσεις τῶν συγγραφέων στὴν εἰσηγητικὴ ἔκθεση καὶ

δ) Δύο (2) ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου ποὺ κρίθηκε ἀπὸ τὴν παραπάνω ἐπιτροπή.

Ἡ ἐπιτροπὴ κρίσεως μὲ τὴν ἀριθμ. 3/7-1-81 Πράξη της κρίνει τὸ παραπάνω βιβλίο "δημοσιεύσιμο, ὑπὸ τὸν ὅρο ὅτι θὰ γίνουν δεκτὲς ὅλες οἱ παρατηρήσεις τῶν εἰσηγητῶν, οἱ ὁποῖες ἀναφέρονται στὸ τυπικό, ἐπιστημονικό, παιδαγωγικὸ καὶ γλωσσικὸ μέρος τοῦ βιβλίου".

Ἀφοῦ λάβαμε ὑπόψη τὸ Ν.Δ. 749/70, τὶς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παράγρ. 5 τοῦ Ν. 186/75, τὶς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 80 παράγρ. 4 τοῦ Ν. 309/76, τὴ σχετικὴ προκήρυξη συγγραφῆς τοῦ βιβλίου καὶ ἀφοῦ μελετήσαμε τὸ βιβλίο ποὺ ὑποβλήθηκε, τὶς πράξεις ἐπιτροπῆς κρίσεως, τὴν εἰσηγητικὴ ἔκθεση τῶν εἰσηγητῶν καὶ τὶς παρατηρήσεις τῶν συγγραφέων σ'αὐτή, **κ ρ ί ν ο υ μ ε** ὅτι τὸ βιβλίο "ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ" Ε΄τάξεως δημ. σχολείου, ὑπὸ ὁρισμένες προϋποθέσεις εἶναι δημοσιεύσιμο καὶ μπορεῖ νὰ κυκλοφορήσει ὡς σχολικὸ ἐγχειρίδιο, γιατί:

1) Ἐκπληρώνει ὅλες τὶς τυπικὲς προϋποθέσεις καὶ περιέχει τὴν ὕλη ποὺ προβλέπει τὸ Α.Π. ἐντὸς ἀπὸ δύο ἑνότητες.

2) Τὸ βιβλίο διακρίνεται γιὰ ἐπιστημονικὴ συγκρότηση καὶ πληρότητα, εἶναι ἐνημερωμένο μὲ ξένη βιβλιογραφία καὶ ἀνταποκρίνεται στὸ σκοπὸ καὶ τὶς ἀπαιτήσεις τοῦ μαθήματος.

3) Ἡ διαπραγμάτευση τῆς ὕλης γίνεται μὲ σαφήνεια καὶ ἁπλότητα. Ἡ γλῶσσα τοῦ βιβλίου εἶναι δημοτικὴ καὶ οἱ συγγραφεῖς κατὰ τὴν ἔκθεση τῆς ὕλης, λαμβάνουν ὑπόψη τὸ ἐπίπεδο τῆς ἀντιληπτικῆς ἱκανό-

τητας τῶν μαθητῶν πρός τούς ὁποίους ἀπευθύνονται.

4) Σέ πολλές ἑνότητες δίνεται ἔμφαση στά οὐσιῶδη στοιχεῖα τῆς Φυσιογνωστικῆς ὕλης καί τονίζεται ὅπου εἶναι ἐφικτό ἡ ἀναγκαιότητα τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος καί ὁ ρόλος τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας στήν ἀνάπτυξη τῆς χώρας.

5) Οἱ περισσότερες ἀπό τίς ἀσκήσεις- ἐρωτήσεις καλλιεργοῦν τή δημιουργική σκέψη καί διεγείρουν τό διαφέρον τῶν παιδιῶν γιά μάθηση.

6) Οἱ ἐπαναλήψεις- τέστ πού ἀκολουθοῦν κάθε μεγάλη διδακτική ἑνότητα ἀναφέρονται στά βασικά καί οὐσιῶδη τῆς ὕλης.

Ἐπισημαίνεται ἀκόμα ὅτι ἡ ὕλη πρέπει νά συμπτυχθεῖ σέ αὐτοτελεῖς διδακτικές ἑνότητες, νά δοθεῖ ἔμφαση στά οὐσιῶδη σέ ὁρισμένες ἑνότητες πού δέν ἐπιτυγχάνεται αὐτό ἀπό τούς συγγραφεῖς, νά γίνουν βελτιώσεις ἀπό ἀπόψεως γλωσσικῆς καί νά βελτιωθοῦν ὁρισμένες "ἐπαναλήψεις" καί ἀσκήσεις. Ὅλα αὐτά ἔχουμε τή γνώμη ὅτι εἶναι δυνατό νά ἀντιμετωπισθοῦν θετικά καί μέ ἐπιτυχία ἀπό τούς συγγραφεῖς, οἱ ὁποῖοι ὑποχρεοῦνται νά λάβουν ὑπόψη καί τίς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος καθώς καί ἐκεῖνες τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως καί τῶν Εἰσηγητῶν γιά τή βελτίωση τοῦ βιβλίου».

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, δέν συμφωνεῖ μέ τούς εἰσηγητές, γιατί πιστεύει ὅτι "ἀπό τό κρινόμενο βιβλίο τῶν κκ Μ. Λεγάκη - Β. Μπούρμπουλα "Φυσική Ἱστορία Ε' Δημοτικοῦ" λείπει τό πιό βασικό χαρακτηριστικό πού πρέπει νά διακρίνει κάθε διδακτικό βιβλίο: νά εἶναι πράγματι διδακτικό.

Χωρίς ἀναφορά σέ ἰδιαίτερες λεπτομέρειες ὡς πρός τό χαρακτηριστικό αὐτό - γιά τίς ὁποῖες, ἄλλωστε, μπορεῖ νά ὑπάρχουν πλεῖστες διαφορετικές ἀπόψεις- ἡ δυνατότητα ἑνός διδακτικοῦ βιβλίου νά προβληματίζει τούς μαθητές κατά τήν οἰκοδόμηση τῶν σχετικῶν γνώσεων, ἀποτελεῖ μιά γενικῶς ἀποδεκτή θέση.

Αὐτό ἀκριβῶς τό στοιχεῖο τοῦ προβληματισμοῦ λείπει σέ ἕνα διδακτικό βιβλίο (τό κρινόμενο), τό ὁποῖο ἔχει ἀντικείμενό του τή Φυσική Ἱστορία, μιά ἐπιστήμη πού προσφέρεται ἰδιαίτερα στόν προβληματισμό".

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, λέγει τά ἑξῆς: "Τό βιβλίο, μολονότι προσεγμένο ἀπό ἐπιστημονική καί γλωσσική ἄποψη,

./.

ὑπερβαίνει τίς πνευματικές δυνατότητες τῶν παιδιῶν αὐτῆς τῆς ἡλικίας. Τό βασικό μειονέκτημα εἶναι ὅτι οἱ συγγραφεῖς του χρησιμοποιοῦν ἕνα πολυσύνθετο λόγο στό ἐπίπεδο τῆς τυπικῆς διατύπωσης καί μέ βάση ἔννοιες πού συχνά εἰσάγονται ἀδιευκρίνιστες.

Τό εἶδος αὐτό τῆς γλωσσικῆς διατύπωσης φαίνεται ἀπό τά ἀκόλουθα δύο δείγματα: "Οἱ διαφορές αὐτές ὑπάρχουν γιατί τά ἄβια ὑλικά καί γενικά οἱ συνθῆκες τοῦ περιβάλλοντος δέν εἶναι ἴδιες παντοῦ καί τά φυτά καί τά ζῶα εἶναι ἔτσι φτιαγμένα - προσαρμοσμένα ὅπως λέμε - ὥστε νά μποροῦν νά ζήσουν σέ ὁρισμένα ὅρια συνθηκῶν, π.χ. θερμοκρασίας, ὑγρασίας, φωτός, ὑψομέτρου, ἐδάφους κ.λ.π." (σελ. 18).

" Στά διάφορα μέρη τῆς γῆς, οἱ διάφορες καιρικές συνθῆκες (δηλ. ἡ θερμοκρασία, ἡ βροχή, ἡ ἐξάτμιση, τό νερό, τό φῶς καί ὁ ἄνεμος) ἔχουν μιά ὁρισμένη σχέση μεταξύ τους. Αὐτή ἡ σχέση ὀνομάζεται κλίμα".

Ὁ κ. Ἀντών. Μπενέκος, εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, παρατηρεῖ ὅτι τό βιβλίο ἔχει πληθώρα ἐννοιῶν, δέν εἶναι κατανοητό καί δέν ἔχει σαφήνεια. Τό πρῶτο μέρος ὑπερβαίνει τίς πνευματικές δυνατότητες τῶν παιδιῶν αὐτῆς τῆς ἡλικίας καί ὡς ἐκ τούτου εἶναι δύσκολο καί δύσχρηστο. Καλογραμμένο εἶναι τό μέρος τοῦ βιβλίου πού ἀναφέρεται στά δένδρα.

Προτείνει νά ἐγκριθεῖ μέ τόν ὅρο νά ξαναγραφεῖ τό πρῶτο μέρος τοῦ βιβλίου καί νά ἔλθει στό Τμῆμα γιά γνωμοδότηση.

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, λέγει τά ἑξῆς:

"Ἡ γενική ἐντύπωση εἶναι πώς οἱ συγγραφεῖς παρά τήν προσπάθειά τους δέν πέτυχαν νά δώσουν ἕνα συγχρονισμένο βιβλίο, εὔληπτο, ἐνδιαφέρον καί ἐλκυστικό γιά τούς μικρούς μαθητές τῆς Β΄τάξεως. Ὅπως προηγούμενα διδακτικά βιβλία αὐτοῦ τοῦ εἴδους παραμένει καί αὐτό κατά βάση σέ γνωστά παραδοσιακά πλαίσια. Δέν θέτει προβληματισμούς στό μαθητή καί δέν τόν παρακινεῖ σέ κάποια αὐτενέργεια πράγμα πού παραδέχονται καί οἱ ἴδιοι οἱ συγγραφεῖς προβάλλοντας τό ἄτοπο ὅτι "τά θέματα τοῦ βιβλίου δέν προσφέρονται γιά αὐτενέργεια"! Φρονοῦμε πώς ἦταν παιδαγωγικά ἀπαραίτητο τό κάθε κεφάλαιο νά παρουσιάζεται σέ κάποιο σύστημα διακριτῶν μεταξύ τους ἀλλά καί ὀργανικά συνδεομένων ὑποκεφαλαίων. Θά βοηθοῦσε ἀκόμα καί μαθητές καί διδασκάλους ἐάν τό περιεχόμενο εἶχε διακριβῶς σέ σαφεῖς διδακτικές ἑνότητες. Ἔπειτα τά ἐπί μέρους κεφάλαια πού ἀναφέρονται σέ περιγραφή φυτῶν, ζώων, ὀρυκτῶν θά μποροῦσαν νά παρουσιασθοῦν μέ κάποιο συναρπαστικό τρόπο καί πού νά κινοῦν γιά παραπέρα γνώση. Ὡρισμένες σοβαρές ἀμφιβολίες δημιουργοῦνται καί γιά τό ἐπιστημονικό μέρος τῆς ἐργασίας· ἄν καί δέν ἦταν δυνατόν νά μελετηθεῖ ὅλο ὅ,τι ὅμως γράφονται γιά τή φωτοσύνθεση δέν ἀνταποκρίνονται ἔτσι στά πράγματα. Ἄλλωστε διόλου οἱ μαθητές, ἀκόμα καί οἱ

ἐνήλικοι, μποροῦν νά καταλάβουν γιά τήν τόσο αὐτή σπουδαία λειτουργία τῶν φυτῶν ἀπό ὅσα ἐντίθενται. Ἔπειτα ὅπου σχεδόν γίνεται ἀναφορά στόν ἄνθρωπο σέ σχέση μέ τό βασίλειο τῶν φυτῶν καί τῶν ζώων μᾶλλον δίδεται σ'αὐτόν μιά μειωτική θέση ἀντί νά φαίνεται τό τέλειον ὄν συγκρινόμενο μέ τά ἄλλα καί ὁ κυρίαρχος τῆς φύσεως. Τό γλωσσικό ὕφος γενικά δέν εἶναι ἄνετα προσιτό γιά τά παιδιά αὐτῆς τῆς ἡλικίας. Οἱ ἐρωτήσεις πάλι στό τέλος κάθε κεφαλαίου δέν βρίσκονται στό ἐπίπεδο τῶν παιδιῶν πάντοτε καί πολλές ἀπ'αὐτές δέν εἶναι οἱ πιό ἐπιτυχεῖς πού θά μποροῦσαν. Σοβαρή ἐντύπωση προκαλεῖ τό συμπέρασμα πού κατέληξαν οἱ εἰσηγητές τῆς κριτικῆς ἐπιτροπῆς σύμφωνα μέ τό ὁποῖο "τό ἔργο πού ἐξετάσαμε δέν διαφέρει σχεδόν σέ τίποτα ἀπό αὐτό πού ἔχουν οἱ μαθητές σήμερα. Γιά νά μπορέσει νά ἀνταποκριθεῖ στό σκοπό του πρέπει νά ἀναδιαρθρωθεῖ ριζικά" θά τό εὐχόμουν πολύ. Ὅμως ἔχουμε ἀρκετές ἐπιφυλάξεις γιά τό δυνατό αὐτῆς τῆς ζητουμένης ἀναδιαρθρώσεως".

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καί οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος καί Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β', συμφωνοῦν μέ τούς εἰσηγητές τοῦ θέματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά προτείνεται νά ἀπονεμηθεῖ στό βιβλίο τό Γ' βραβεῖο τῆς προκηρύξεως. Ἡ πρόταση αὐτή γίνεται ἀποδεκτή κατά πλειοψηφία.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/319/23-1-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) τίς Πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως μέ ὅλα τά σχετικά παραστατικά στοιχεῖα, γ) τήν εἰσήγηση τῶν κκ Ν. Βλουτίδη καί Στέφ. Παπασημακόπουλου καί τίς διατυπωθεῖσες ἀπόψεις τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση.

Κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται

θεωρεῖ κατάλληλο γιά τό τρίτο βραβεῖο τῆς προκηρύξεως τό βιβλίο "Φυσιογνωστικά μαθήματα" Ε' τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου τῶν συγγραφέων Βασιλείου Μπούρμπουλα καί Μαρίας Θεσσαλοῦ- Λεγάκη καί προτείνει τήν ἐκτύπωσή του μέ τήν προϋπόθεση ὅτι οἱ συγγραφεῖς θά συνεργαστοῦν μέ τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως γιά τή διόρθωση καί βελτίωση τοῦ βιβλίου τους, σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, τῶν εἰσηγητῶν τοῦ θέματος καί τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ.

ΚΕΜΕ - ΜΙΛΕΑ

Μειοψηφοῦν οἱ κκ Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Κων/νος Πασσάκος Σύμβουλος Β΄, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 13/1981

Σήμερα, 2 Μαρτίου 1981 ήμέρα Δευτέρα καί ώρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Δ. Μελάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Σύμβουλοι Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Σεξουαλική διαφώτιση τοῦ παιδιοῦ. Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἡ κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου - ἐνημέρωση καί προπαρασκευή ἐργασίας.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

Θ έ μ α 1ο.- Σεξουαλική διαφώτιση τοῦ παιδιοῦ.

'Ο ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. 'Ι. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

'Η Γενική Δ/νση Γενικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό Γ/9389/1-12-80 ἔγγραφο διαβιβάζει ἀνάτυπο ἀπό τό περιοδικό "Σύγχρονο νηπιαγωγεῖο" Τ. 9-10, 1976 τοῦ κ. 'Αλ. Κοσμόπουλου μέ θέμα "'Η σεξουαλική διαφώτιση τοῦ παιδιοῦ" καί παρακαλεῖ τό ΚΕΜΕ νά διατυπώσει τή γνώμη του στό θέμα.

Σχετικά μέ τό ἄρθρο τοῦ κ. Κοσμόπουλου, ἔχω νά σημειώσω τά ἑξῆς: Πρόκειται γιά ἕνα σύντομο ἀλλά πολύ περιεκτικό καί ἐνδιαφέρον ἄρθρο. Σ'αὐτό ὁ συγγραφέας ἐπισημαίνει τό πρόβλημα τῆς σεξουαλικῆς ἀγωγῆς ὑπό τό πρίσμα τῆς σύγχρονης πραγματικότητας, ἐξηγεῖ τή σημασία πού ἔχει ἡ σεξουαλική ἀγωγή γιά τήν ὁμαλή ἐξέλιξη τοῦ παιδιοῦ καί παρουσιάζει ἐνδεικτικά τρόπους σεξουαλικῆς ἐνημέρωσης ἀπό γονεῖς παιδιῶν ἡλικίας 3-11 ἐτῶν.

'Ο κ. Κοσμόπουλος τονίζει ὅτι, ἐνῶ τά παιδιά ζοῦν μιά πανσεξουαλική ἀτμόσφαιρα, ἡ σημερινή κοινωνική πραγματικότητα ἐμποδίζει τήν ἀντικειμενική ἀντιμετώπιση τῆς σεξουαλικότητάς τους ἀπό τούς γονεῖς. Οἱ γονεῖς πάλι εἶναι ἀνέτοιμοι νά βοηθήσουν τά παιδιά. Τή σεξουαλική ἀγωγή (ἐρωτική ἀγωγή ὅπως τήν ὀνομάζει) τή θεωρεῖ, πολύ σωστά, ὡς ἀναπόσπαστο μέρος τῆς ὅλης ἀγωγῆς τῆς προσωπικότητας καί εἰδικότερα βασικό τομέα καί παράγοντα τῆς κοινωνικῆς ἀγωγῆς. Τή βάση γιά τή σεξουαλική διαφώτιση τοῦ παιδιοῦ ἀποτελεῖ ἡ οἰκογενειακή ἀτμόσφαιρα τήν ὁποία βιώνει τό παιδί μέ τήν καθημερινή "ἐρωτική" ἤ "ἀντιερωτική" στάση τῶν γονέων, μέ μιά εὐρύτερη βέβαια ἔννοια τοῦ ὅρου "ἐρωτική" "ἀντιερωτική". 'Η σεξουαλική ἀγωγή τοῦ παιδιοῦ ἀρχίζει δηλ. πρίν ἀπό τή διαφώτιση μέ τήν ἐπίδραση τῆς οἰκογενειακῆς ἀτμόσφαιρας. Στό βίωμα αὐτό μπορεῖ νά στηριχτεῖ ἡ σεξουαλική διαφώτιση γιά νά προετοιμάσει τό παιδί γιά ἀγάπη καί σωστή ἐπικοινωνία μέ τούς συνανθρώπους του. 'Η σεξουαλική διαφώτιση πρέπει νά εἶναι ἐντούτοις σταδιακή καί ἀβίαστη καί νά προκαλεῖται ἄμεσα ἤ ἔμμεσα ἀπό τό ἴδιο τό παιδί.

Στό ἐρώτημα κατά πόσο εἶναι ἀνάγκη νά διαφωτιστεῖ τό παιδί σεξουαλικά ἀπό τήν οἰκογένεια καί τό σχολεῖο, ὁ κ. Κοσμόπουλος ἀπαντάει καταφατικά. Ἡ σεξουαλική διαφώτιση πρέπει νά γίνεται ἀπό τήν οἰκογένεια καί τό σχολεῖο γιά νά εἶναι ὑπεύθυνη. Ἔτσι καί ἀλλιῶς τό παιδί κάποτε θά πληροφορηθεῖ. Δέν εἶναι ὅμως σωστό νά τό ἀφήσουμε νά πληροφορηθεῖ ἀργότερα τυχαῖα καί κακόγουστα ἀπό καταπιεσμένους συντρόφους. Ἄλλωστε εἶναι ἀνάγκη νά ἐνημερωθεῖ τό παιδί ἔγκαιρα, ἀκριβῶς καί ὑπεύθυνα, γιά νά ἐξασφαλιστεῖ ἡ ἀπρόσκοπτη φυσιολογική ἐξέλιξη τῆς σεξουαλικότητάς του καί γιά νά ἀποφευχθοῦν ἔτσι ἐνδεχόμενες σεξουαλικές ἀνωμαλίες πού παρατηροῦνται ἀργότερα σέ παιδιά καί ἐφήβους, θά θά συμπλήρωνα ἐδῶ καί διαταραχές συμπεριφορᾶς.

Τέλος ὁ κ. Κοσμόπουλος περιγράφει τρόπους σεξουαλικῆς ἐνημέρωσης ἀπό γονεῖς παιδιῶν 3-11 ἐτῶν, στηριζόμενος ὅμως στήν ὑπόθεση ὅτι τό παιδί ζεῖ μιά ἐρωτική ἀτμόσφαιρα ὑγείας, δηλ. χωρίς τίς ἀκρότητες ἐκχυδαϊσμοῦ ἤ τῆς δεισιδαιμονίας. Μέ ἄλλα λόγια δέχεται ὅτι ἡ σεξουαλική ἀγωγή καθορίζεται ἀπό τή στάση τῆς οἰκογένειας στό θέμα τῆς σεξουαλικότητας. Ἡ στάση αὐτή παρέχει τή βάση καί καθορίζει τήν ποιότητά της.

Καταρχήν συμφωνῶ μέ τίς θέσεις τοῦ κ. Κοσμόπουλου. Γενικά ὅμως ἔχω ἐπιφυλάξεις γιά τό κατά πόσο τό πρόβλημα, πού δημιουργεῖ ἡ παιδική σεξουαλικότητα, ἔχει πράγματι τίς διαστάσεις μέ τίς ὁποῖες παρουσιάζεται ἀπό πολλούς ἤ εἶναι κατά ἕνα μέρος πρόβλημα ἐπίπλαστο, τό ὁποῖο δημιουργοῦν οἱ ἐνήλικες ἀντιμετωπίζοντας τή σεξουαλικότητα τοῦ παιδιοῦ μέ ἐπιπολαιότητα καί μονομέρεια ἤ προβάλλοντας σ'αὐτή τά δικά τους προβλήματα. Ἀκόμη ἔχω ἐπιφυλάξεις ὡς πρός τό ἄν ὑπάρχουν οἱ προϋποθέσεις γιά μιά ἄμεση εἰσαγωγή τῆς σεξουαλικῆς ἀγωγῆς στά σχολεῖα μας, ἐννοῶ τό νηπιαγωγεῖο καί τό δημοτικό.

Πρίν ἀπό κάθε προσπάθεια γιά σεξουαλική ἀγωγή θεωρῶ ἀπαραίτητο νά διασαφηνιστοῦν τά ἑξῆς:

α. Νά ὁριοθετηθεῖ τό πρόβλημα τῆς παιδικῆς σεξουαλικότητας ἀπό κάθε ἄποψη (ἐξελικτική, ψυχολογική, κοινωνική, παιδαγωγική κτλ.).

./.

β. Νά περιγραφεῖ ὁ σκοπός, τό περιεχόμενο καί ἡ μορφή τῆς σεξουαλικῆς ἀγωγῆς (κατά ἡλικία).

γ. Νά ἐξεταστεῖ κατά πόσο οἱ ὅροι (οἰκογένεια, κοινωνία, σχολεῖο κτλ) εὐνοοῦν ἤ ὄχι τή σεξουαλική ἀγωγή στήν ἑλληνική πραγματικότητα.

Ἡ σεξουαλική ἀγωγή πρέπει νά ἀκολουθεῖ τήν ἐξελικτική ὡριμότητα τοῦ παιδιοῦ καί νά γίνεται μέ τάκτ καί μεγάλη προσοχή. Βεβιασμένες ἐνέργειες, ἄκαιρη καί ἄσκοπη ἐνημέρωση εἶναι δυνατόν νά δημιουργήσουν προβλήματα ἐκεῖ πού δέν ὑπάρχουν.

Πρόβλημα σεξουαλικῆς ἀγωγῆς ὑπάρχει. Ὅποιος ὑποστηρίζει τό ἀντίθετο εἶναι ἐκτός πραγματικότητας. Ἡ σεξουαλικότητα ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο μέρος τῆς ἀνθρώπινης ὕπαρξης καί ὀρθή ἤ ἐσφαλμένη ἀντιμετώπισή της ἐπηρεάζει τήν ἐξέλιξη τοῦ ἀτόμου καί συντελεῖ στήν εὐτυχία ἤ τή δυστυχία του.

Ἡ σεξουαλική ἀγωγή ἐντάσσεται στήν ὅλη ἀγωγή τοῦ παιδιοῦ. Εἶναι ἐξαιρετικά δύσκολο ἐγχείρημα, ἐπειδή ἀκριβῶς ζεῖ σ'ἕνα περιβάλλον στό ὁποῖο κυριαρχοῦν οἱ προκαταλήψεις, ἡ δεισιδαιμονία, ἡ σεμνοτυφία κτλ., ἄν βέβαια δέν ἐξαντλεῖται ἡ ἀγωγή αὐτή μέ τή βιολογική ἐνημέρωση. Ἡ βιολογική ἐνημέρωση ἀποτελεῖ ὅμως μέρος τῆς σεξουαλικῆς ἀγωγῆς. Ἄν ἡ σεξουαλική ἐνημέρωση περιορίζεται ἁπλῶς στή βιολογική ἐνημέρωση, εἶναι προτιμότερο, ὅπως ἡ πεῖρα ὅπου ἐφαρμόστηκε ἔχει διδάξει, νά λείπει.

Ἐφόσον ἡ σεξουαλικότητα ἐκδηλώνεται πολύ ἐνωρίς στό παιδί, εἶναι αὐτονόητο ὅτι ἡ σεξουαλική ἀγωγή πρέπει νά ἀρχίζει ἀπό τήν οἰκογένεια καί νά συνεχίζεται στό νηπιαγωγεῖο καί τό σχολεῖο. Τό σχολεῖο ἔχει τή δυνατότητα τόσο στά πλαίσια τῆς ὅλης ἀγωγῆς τοῦ παιδιοῦ ὅσο καί στή διδασκαλία νά ἀσκήσει σεξουαλική ἀγωγή, συνεχίζοντας καί συμπληρώνοντας, ὅπου χρειάζεται, τήν ἀγωγή πού θά πάρει τό παιδί στήν οἰκογένεια. Ὅμως μιά ἀπό "κοινοῦ" πάντοτε ἐνημέρωση τῶν παιδιῶν καί σ'ἕνα χωριστό μάθημα ἡ σεξουαλική ἀγωγή, τουλάχιστο στό νηπιαγωγεῖο καί τό δημοτικό, δέν ἔχει θέση.

./.

Στόν τομέα αὐτό δέν ἔχει γίνει καμιά προσπάθεια στά σχολεῖα μας. Αὐτό βέβαια δέν εἶναι ἄσχετο ἀπό τίς ἀντιλήψεις καί τήν ὅλη ἀτμόσφαιρα πού ἐπικρατεῖ σχετικά στήν ἑλληνική πραγματικότητα. Στά διάφορα μαθήματα ὑπάρχουν στοιχεῖα τά ὁποῖα ὁ δάσκαλος θά μποροῦσε νά ἐκμεταλλευτεῖ ἄμεσα ἤ ἔμμεσα γιά τή σεξουαλική διαφώτιση τοῦ παιδιοῦ καί γενικά γιά σεξουαλική ἀγωγή. Τά στοιχεῖα αὐτά δέν εἶναι ὅμως γιά ἕνα τέτοιο σκοπό συστηματοποιημένα στό πρόγραμμα, ἀφοῦ ἀπό αὐτό δέν προβλέπεται ἡ σεξουαλική ἀγωγή στό σχολεῖο. Ἐπίσης ὁ Ἕλληνας δάσκαλος δέν ἔχει κατά τή διάρκεια τῶν σπουδῶν του ἐνημερωθεῖ σχετικά καί εἶναι ἀμφίβολο, ἄν χωρίς καμιά προπαρασκευή θά μπορέσει νά ἀνταποκριθεῖ σήμερα στίς ὑψηλές ἀπαιτήσεις τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς.

Θεωρῶ ἀπαραίτητο νά γίνει κάποια ἀρχή ὅσο ἀφορᾶ τή σεξουαλική ἀγωγή στά σχολεῖα μας, ἀρχίζοντας ἀπό τό νηπιαγωγεῖο καί συνεχίζοντας στίς ἄλλες βαθμίδες τῶν σχολείων. Πρίν ὅμως ἀπό κάθε σχετική ἐνέργεια πρέπει νά ἐξεταστεῖ μέ προσοχή κατά πόσο ὑπάρχουν οἱ κατάλληλες προϋποθέσεις γιά τό σκοπό αὐτό καί τί πρέπει νά γίνει, σέ ἀντίθετη περίπτωση, προκειμένου νά ἐξασφαλιστοῦν. Κατά τή γνώμη μου, χρειάζεται:

α. Νά καθοριστοῦν οἱ σκοποί, τό περιεχόμενο καί ἡ μορφή τῆς σεξουαλικῆς ἀγωγῆς στά ἑλληνικά δεδομένα.

β. Νά ἐνημερωθοῦν (ἐπιμορφωθοῦν) μέ διάφορους τρόπους οἱ δάσκαλοι καί οἱ νηπιαγωγοί.

γ. Νά ἐκπονηθεῖ ἕνα σύντομο ἀναλυτικό πρόγραμμα σεξουαλικῆς ἀγωγῆς, ἐνσωματωμένο βέβαια στά ἄλλα μαθήματα, καί ἄν χρειαστεῖ νά ἐκπονηθοῦν σχετικά βοηθήματα.

δ. Νά ὑποδειχθοῦν στούς νηπιαγωγούς καί στούς δασκάλους συγκεκριμένοι τρόποι σεξουαλικῆς ἀγωγῆς καί μεθοδολογίας.

ε. Νά βοηθηθεῖ ἡ οἰκογένεια γιά νά εἶναι σέ θέση νά ἀντιμετωπίζει τά σχετικά προβλήματα (ἔκδοση φυλλαδίου, συνεργασία σχολείου καί οἰκογένειας, ὁμιλίες, τηλεδραση).

στ. Νά ἐνημερωθεῖ ἡ κοινή γνώμη.

./.

'Απάντηση στά ἐρωτήματα αὐτά δέ μπορεῖ νά δοθεῖ μέ τήν παρούσα εἰσήγηση. 'Η εἰσήγηση αὐτή ἁπλῶς ἐπισημαίνει ὁρισμένα προβλήματα καί εἰσάγει τό θέμα στό Τμῆμα γιά συζήτηση καί τή λήψη ἀποφάσεων. Πάντως ἀπό τήν πλευρά μου θά πρότεινα, πρίν ἀποφασιστεῖ ἡ εἰσαγωγή τῆς σεξουαλικῆς ἀγωγῆς στά σχολεῖα μας, νά συγκροτηθεῖ ὁμάδα ἐργασίας ἀπό εἰδικούς (γιατρούς, ψυχολόγους, παιδαγωγούς κτλ), ἡ ὁποία νά ἐξετάσει τό θέμα σέ ὅλη τήν ἔκτασή του καί νά προτείνει ἐναλλακτικές λύσεις, οἱ ὁποῖες θά βοηθήσουν τούς ἁρμόδιους γιά τή λήψη ἀποφάσεων.

'Ακολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/9389/1-12-1980 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. 'Ι. Χριστιά καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

'Απόδέχεται τήν εἰσήγηση στό σύνολό της. Προτείνει νά συγκροτηθεῖ ὁμάδα ἐργασίας ἀπό εἰδικούς (γιατρούς, ψυχολόγους, παιδαγωγούς κτλ), ἡ ὁποία νά ἐξετάσει τό θέμα σέ ὅλη τήν ἔκτασή του καί νά προτείνει ἐναλλακτικές λύσεις, οἱ ὁποῖες θά βοηθήσουν τούς ἁρμόδιους γιά τή λήψη ἀποφάσεων.

Γιά τό δεύτερο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

"Επειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

'Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

'Η Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 14/1981

Σήμερα, 6 Μαρτίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μανέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Ν. Βλουτίδης καί Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Σύμβουλοι Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθήματος στόν καθηγητή Θ. Νταλάκα στή ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἡ κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἐνημέρωση καί προοπτική ἐργασίας.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Κ.Ε.Μ.Ε.

Θ έ μ α 1ο.- Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθήματος στόν καθηγητή Θ. Νταλάκα στή ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

Μέ τό ἔγγραφό του ἀριθμ. 94/27-2-1981 πρός τό ΚΕΜΕ ὁ Διευθυντής Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων κ. Κων/νος Κίτσος ἀναφέρει ὅτι ὁ προταθείς γιά τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Στοιχεῖα Ψυχοπαιδαγωγικῆς ἔρευνας" στή ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων Ἀντώνιος Κρέτσης ἀπεβίωσε κατά τίς ἀρχές Ἰανουαρίου τρέχοντος ἔτους. Ἔπειτα ἀπ'αὐτό προτείνει νά ἀνατεθεῖ ἡ διδασκαλία τοῦ παραπάνω μαθήματος, κατά τό διδακτικό ἔτος 1980-81, στόν Θεόδωρο Νταλάκα, καθηγητή παιδαγωγικῶν τῆς Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων, γιά 18 ὧρες κατ'ἀνώτατο ὅριο.

Στή συνέχεια ὁ κ. Κονιδιτσιώτης προτείνει νά γίνει ἀποδεκτή ἡ πρόταση τοῦ Δ/ντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ κ. Κίτσου.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά ἀνατεθεῖ ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Στοιχεῖα Ψυχοπαιδαγωγικῆς ἔρευνας", κατά τό διδακτικό ἔτος 1980-1981, στόν Θεόδωρο Νταλάκα, καθηγητή παιδαγωγικῶν τῆς Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων μέ Μ.Κ 8, γιά 18 ὧρες κατ'ἀνώτατο ὅριο.

Θ έ μ α 2ο.- Ἡ κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος παῦ δημοτικοῦ σχολείου - ἐνημέρωση καί προοπτική ἐργασίας.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ὑπενθυμίζει παλαιά ἀπόφαση πού εἶχε λάβει τό Τμῆμα γιά τίς περιοχές τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος μέ τίτλους "Μαθητικές δραστηριότητες-Διδακτικές ἐνέργειες" καί "ἀξιολόγηση" καί προτείνει νά γίνει μιά διευκρινιστική συζήτηση πάνω στά ἑξῆς ἐπί μέρους θέματα:

α. Καθορισμός τοῦ τί εἶναι οἱ δραστηριότητες.

β. Καθορισμός τοῦ τί εἶναι ἡ ἀξιολόγηση.

γ. Σχέσεις προγράμματος - βιβλίου μαθητῆ - διδασκάλου.

δ. Κατάρτιση τοῦ Α.Π ἀνά δύο τάξεις ἤ ὄχι.

Ἐπίσης προτείνει νά γίνει συζήτηση γιά τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος Α΄Β΄τάξεων δημοτικοῦ.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση γιά τά παραπάνω θέματα καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις. Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση στήν ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό΄αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 15/1981

Σήμερα, 13 Μαρτίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Γράφω καί διαβάζω παίζοντας" Τ. Σκλήρη, Εὐγ. Γιαννακούλη - Σκλήρη Ἐκδόσεις Ἰ. Σιδέρης 1980. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἡ κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου - ἐνημέρωση καί προοπτική ἐργασίας.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Γράφω καί διαβάζω παίζοντας", Τ. Σκλήρη, Εὐγ. Γιαννακούλη - Σκλήρη, Ἐκδόσεις Ἰ. Σιδέρης, 1980.

Ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Δ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

Μέ ἔγγραφό του ἀριθμ. 3980/28-11-1980 ὁ Ἐμπειρογνώμονας Σύμβουλος Δυτ. Εὐρώπης κ. Καραγιαννίδης διαβιβάζει στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο τῶν Τ. Σκλήρη - Εὐαγ. Γιαννακούλη - Σκλήρη μέ τίτλο "Γράφω καί διαβάζω παίζοντας" μαζί μέ τήν ἀπό 28-11-80 σχετική αἴτησή τους.

Στό σημεῖο αὐτό παίρνουν τό λόγο οἱ Σύμβουλοι Β΄κκ Κ. Παϊσάκος καί Ν. Βλουτίδης, οἱ ὁποῖοι δέν συμφωνοῦν γιά τή συζήτηση τοῦ παραπάνω θέματος, ἐπειδή ἡ εἰσαγωγή τοῦ βιβλίου "Γράφω καί διαβάζω παίζοντας" στό Τμῆμα δέν ἔγινε σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ Ν. 186/75 ἄρθρ. 1 καί 2 (Ἡ σχετική αἴτηση διαβιβάστηκε ἀπευθείας στό ΚΕΜΕ, Τμῆμα Δημοτικῆς ἀπό τόν ἐμπειρογνώμονα - Σύμβουλο Δυτ. Εὐρώπης).

Τό Τμῆμα, κατά πλειοψηφία, ἀποφασίζει νά προχωρήσει στή συζήτηση τοῦ παραπάνω τοῦ θέματος καί στή συνέχεια ὁ κ. Μελάς εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

Πρόκειται γιά ἕνα βοήθημα γιά τήν ἄσκηση τῶν παιδιῶν στήν πρώτη ἀνάγνωση καί γραφή. Τό βιβλίο εἶναι γραμμένο μέ τή σειρά τῶν μαθημάτων τοῦ ἐπίσημου ἀλφαβητάριου καί ἀποτελεῖ ἕνα "βιβλίο ἐργασίας", κάτι πού θά ἔπρεπε νά συνοδεύει κάθε ἀναγνωστικό.

Οἱ ἐργασίες αὐτοῦ τοῦ βοηθήματος εἶναι μεθοδευμένες, ὥστε τά παιδιά νά ἀσκοῦνται μέ τρόπο παιγνιώδη καί εὐχάριστο. Παρουσιάζουν ποικιλία καί διάφορο βαθμό δυσκολίας. Τέλος μποροῦν νά γίνουν ἀπό τά ἴδια τά παιδιά μέ ἁπλή ἐπίβλεψη ἀπό τόν ἐνήλικο.

Μέ τίς ἀσκήσεις ἐπιδιώκεται ἡ γλωσσική καλλιέργεια τῶν παιδιῶν σ' ὅλους τούς τομεῖς της -ἀνάγνωση, γραφή, ἔκφραση προφορική καί ἀκρόαση - κι ἀκόμη ἡ καλλιέργεια γενικῶν δεξιοτήτων - ταξινόμησης, ἀντιστοίχισης, ἀνάλυσης, σύνθεσης διάκρισης μερῶν κ.ἄ.

./.

Οἱ ἐμπεδωτικές ἐργασίες πού προτείνονται ἀσφαλῶς δέν εἶναι οἱ μοναδικές οὔτε καί εἶναι ἀπαραίτητο νά γίνουν ὅλες ἀπό ὅλους. τούς μαθητές. Ὁ δάσκαλος ἔχει τή δυνατότητα καί τήν ὑποχρέωση, νά τούς ἀσκήσει καί μέ ἄλλους τρόπους καί προπαντός μέ τό ζωντανό λόγο μέ διάφορα ὀπτικοακουστικά μέσα καί μέ ἄλλο ὑλικό πού ἔχει στή διάθεσή του.

Τό βοήθημα ἔχει τή μορφή βιβλιοτετραδίου καί μπορεῖ νά χρησιμοποιηθεῖ στό σχολεῖο γιά τίς σιωπηρές ἐργασίες. Ἀλλά ἐπειδή ὑπάρχει ἡ δυσκολία νά ὑποχρεώσουμε τούς μαθητές νά τό φέρουν στήν τάξη, θά ἦταν δυνατόν νά χρησιμοποιηθεῖ καί στό σπίτι μέ τήν ἐπίβλεψη ἑνός ἐνηλίκου γιά ὁρισμένα μέρη του.

Νομίζω ὅτι ἕνα "βιβλίο ἐργασίας" εἶναι ἀπαραίτητο γιά τήν ἄσκηση τῶν μαθητῶν καί τόν ὀρθό προσανατολισμό τῆς διδασκαλίας. Τό βιβλίο τοῦ ζεύγους Σκλήρη νομίζω ὅτι καλύπτει ἕνα κενό πού ὑπάρχει στή σχολική μας βιβλιογραφία τώρα καί μπορεῖ νά ἀποτελέσει μιά καλή βάση γιά τή μελλοντική ἀλλαγή μέ τό νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα. Γι'αὐτό προτείνω νά κριθεῖ ὡς χρήσιμο ἐλεύθερο βοήθημα γιά τά παιδιά τῆς Α΄ τάξης.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά γιά τή συζήτηση πού ἀκολούθησε

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Γράφω καί διαβάζω παίζοντας" τῶν συγγραφέων Τ. Σκλήρη - Εὐαγ. Γιαννακούλη - Σκλήρη θεωρεῖται χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τά παιδιά τῆς Α΄τάξης τῶν δημοτικῶν σχολείων γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Θ έ μ α 2ο.- Ἡ κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου - ἐνημέρωση καί προπτική ἐργασίας.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν γιά τό παραπάνω θέμα σέ προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος (14/1981) καί καλεῖ τό Τμῆμα νά συνεχίσει τή διευκρινιστική συζήτηση.

Εἰδικότερα τίθεται τό ἐρώτημα ποιά θά εἶναι ἡ ἔκταση καί τό περιεχόμενο τῶν διδακτικῶν ἐνεργειῶν καί μαθητικῶν δραστηριοτήτων καί ἄν ἡ κατάρτιση τοῦ Α.Π θά γίνεται ἀνά δύο τάξεις ἤ ὄχι.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ε ἰ δ ι κ ό τ ε ρ α:

Ὁ κ. Χριστιάς φρονεῖ ὅτι δέν ὑπάρχει θέμα νά καθορισθεῖ σήμερα ἡ ἔκταση καί τό περιεχόμενο τῶν διδακτικῶν ἐνεργειῶν καί μαθητικῶν δραστηριοτήτων. Σύμφωνα μέ τίς ἀρχές πού ἔθεσε τό Τμῆμα γιά τή σύνταξη τοῦ Α.Π εἶναι αὐτονόητο ὅτι οἱ περιοχές αὐτές (12,13) τοῦ προγράμματος δέν θά ἀναφέρονται σέ ἀναλυτικές περιγραφές αὐτῶν πού θά κάνει ὁ δάσκαλος καί ὁ μαθητής κατά τή διδασκαλία, ἀλλά μέ αὐτές θά διαγράφονται οἱ γενικές προϋποθέσεις ὑπό τίς ὁποῖες ὑλοποιοῦνται οἱ στόχοι πού ἀναφέρονται στίς μερικότερες ἑνότητες σέ σχέση μάλιστα μέ ὅ,τι ἔχει προηγηθεῖ στό πρόγραμμα καί θά ἀκολουθήσει κατά τή διδασκαλία τους.

Ὁ κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι στό γλωσσικό μάθημα, πού ἔχει κάποια ἰδιαιτερότητα ἡ φάση αὐτή μπορεῖ μόνο νά ὑλοποιηθεῖ μέ κείμενα. Δηλ. χρειάζεται τό βιβλίο τοῦ δασκάλου μέ ἕνα διάγραμμα λεπτομερές ἐργασιῶν, ὅπου ὅλα θά εἶναι δοσμένα.

Ὁ κ. Μπενέκος ἔχει τή γνώμη ὅτι οἱ διδακτικές ἐνέργειες θά πρέπει νά εἶναι ἀναλυτικές στό βιβλίο τοῦ δασκάλου καί πλαίσια στό ἀναλυτικό πρόγραμμα. Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι εἶναι ἀναγκαία στή φάση αὐτή ἡ προσέλευση καί ἄλλων συνεργατῶν, ὥστε ταυτόχρονα νά καθορίζονται οἱ διδακτικές ἐνέργειες καί νά συντάσσονται τά βιβλία τοῦ μαθητῆ καί τοῦ δασκάλου ἀπό τήν ἴδια ὁμάδα.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική διευκρινιστική συζήτηση ἐμμένει σέ ὅσα ἀποφάσισε, γιά τίς διδακτικές ἐνέργειες- μαθητικές δραστηριότη-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟ

. / .

τες σέ πολύ προγενέστερες συνεδρίες του (Συνεδρίες 1988). Ἐπίσης συμφωνεῖ νά ὁλοκληρωθεῖ πρῶτα τό πρόγραμμα τῶν Α΄καί Β΄τάξεων καί μετά τῶν ἄλλων τάξεων ἀνά δύο.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΕΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π ρ ά ξ η 16/1981

Σήμερα, 16 Μαρτίου 1981 ήμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκληθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν περί ΣΕΛΔΕ διατάξεων". Εἰσηγητές κκ Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ὁ μικρός Πρίγκιπας", Α. EXUPERY (μετφ. Γ. Ζωγραφάκη) Εἰσηγητής κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τό πρῶτο μου βιβλίο", Ε. Λαλούμη Σ. Παπανικολάου. Εἰσηγητής κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν περί ΣΕΛΔΕ διατάξεων".

Οί Εἰσηγητές τοῦ θέματος κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', καί Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/776/17-2-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν περί ΣΕΛΔΕ διατάξεων" καί εἰσηγοῦνται τά ἀκόλουθα:

1. Στό τέλος τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρ 2 α) νά διαγραφεῖ ἡ λέξη "ὡς" καί β) ἡ φράση "καί ὁ ἀριθμός τῶν ἐπιλεγησομένων κατά κλάδον καί μισθολογικόν κλιμάκιον (Μ.Κ)" νά συμπληρωθεῖ ὡς ἑξῆς: "καί δ) ὁ ἀριθμός τῶν ἐπιλεγησομένων κατά κλάδον καί μισθολογικόν κλιμάκιον (Μ.Κ) ἐξ ἑκάστης ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας".

2. Στήν παράγρ. 7 α τῆς παραγ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 νά διαγραφεῖ ἡ φράση " καί λαμβάνοντα ὑπ'ὄψει τάς ἐκθέσεις τῆς τελευταίας πενταετίας, τόν συνολικόν χρόνον πραγματικῆς δημοσίας ἐκπαιδευτικῆς ὑπηρεσίας καί τόν βαθμόν πτυχίου".

3. Στήν παρ. 7β τῆς παραγ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 ἡ λέξη "ἀξιολογήσεως" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τίς λέξεις "ἐγγραφῆς εἰς τούς πίνακας".

Κατά τά ἄλλα οἱ εἰσηγητές προτείνουν τό σχ. Προεδρ. Δ/τος νά μείνει ὅπως ἔχει.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/776/17-2-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τήν εἰσήγηση τῶν κκ Δ. Ἀνδριόπουλου καί Γ. Μαραγκουδάκη καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν.

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Γνωμοδοτεῖ:

1. Γιά τό ἄρθρο 1: Νά παραμείνει ὅπως ἔχει.

2. Γιά τό ἄρθρο 2:

α) Στό τέλος τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἡ φράση "ὡς καί ὁ ἀριθμός τῶν ἐπιλεγησομένων κατά κλάδον καί μισθολογικόν κλιμάκιον (Μ.Κ)"

./.

νά διαμορφωθεῖ ὡς ἑξῆς: "καί δ) ὁ ἀριθμός τῶν ἐπιλεγησομένων κατά κλάδον καί μισθολογικόν κλιμάκιον (Μ.Κ) ἐξ ἑκάστης ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας".

β) Στήν παράγραφο 7α τῆς παραγρ. 2 νά διαγραφεῖ ἡ φράση "καί λαμβάνοντα ὑπ'ὄψιν τάς ἐκθέσεις τῆς τελευταίας πενταετίας, τόν συνολικόν χρόνον πραγματικῆς δημοσίας ἐκπαιδευτικῆς ὑπηρεσίας καί τόν βαθμόν πτυχίου".

γ) Στήν ἀρχή τῆς παραγράφου 7β τῆς ἴδιας παραγράφου ἡ λέξη "ἀξιολογήσεως" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τίς λέξεις "ἐγγραφῆς εἰς τούς πίνακας".

3. Γιά τό ἄρθρο 3: Νά παραμείνει ὅπως ἔχει.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ὁ μικρός Πρίγκιπας", Α. EXUPERY (μετφ. Γ. Ζωγραφάκη).

Ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309/71/5/Γ150/17-1-1980 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο "Ὁ μικρός Πρίγκιπας" τοῦ Α. EXUPERY καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

" Πρόκειται γιά ἕνα κλασικό πιά βιβλίο τῆς γαλλικῆς παιδικῆς λογοτεχνίας. Ἀπό τήν ἄποψη αὐτή δέν μπαίνει θέμα γιά τή "χρησιμότητά του". Ὅλα τά καταξιωμένα ἀπό τή λογοτεχνική κριτική βιβλία εἶναι ἀξιοσύστατα. Τό μόνο πού συζητεῖται γιά τό "Μικρό Πρίγκιπα" εἶναι ἄν μποροῦν νά τό καταλάβουν καί νά τό χαροῦν τά παιδιά τοῦ δημοτικοῦ.

Τό βιβλίο εἶναι ἕνα παραμύθι, μέσα ἀπό τό ὁποῖο προβάλλεται ὁ προλογικός, ἀνιμιστικός καί βαθύτατα ἀνθρώπινος ψυχικός κόσμος τοῦ παιδιοῦ, ὅταν εἶναι ἀκόμα πολύ παιδί˚ συνάμα εἶναι ἕνα ἀλληγορικό παραμύθι, πού δίνει τήν εὐκαιρία στό συγγραφέα νά ὑπερασπιστεῖ ὁρισμένες πλευρές τῆς παιδικῆς αἰσθαντικότητας πού τίς ἀπαρνήθηκαν ἤ τίς ξέχασαν οἱ μεγάλοι. Ἔτσι τό βιβλίο λειτουργεῖ σέ δύο ἐπίπεδα.

Ἄν ἐννοοῦμε ὅτι ὁ ἀναγνώστης του πρέπει σώνει καί καλά νά ἀποκρυπτογραφήσει καί νά ἐκλογικεύσει τά ἀλληγορικά του μηνύματα, τότε πρόκειται γιά ἕνα δύσκολο βιβλίο, πού εἶναι γιά μεγάλους ἤ γιά μεγαλύτερα παιδιά τοῦ γυμνασίου. Ἀλλά στό ἐπίπεδο τοῦ παραμυθιοῦ μπορεῖ νά διαβαστεῖ καί ἀπό παιδιά τοῦ δημοτικοῦ. Τό κέρδος θά εἶναι πάλι μεγάλο, γιατί κι ἔτσι πολλά ἀπό τά ἀλληγορικά καί ποιητικά του στοιχεῖα θά περάσουν στά παιδιά μέσα ἀπό τίς διαισθητικές τους κεραῖες.

'Η μετάφραση τοῦ Γ. Ζωγραφάκη εἶναι ἱκανοποιητική. 'Υπάρχει ὅμως ἕνα γενικότερο πρόβλημα. Τό ἴδιο βιβλίο κυκλοφορεῖ καί μέ ἄλλους μεταφραστές ἀπό ἄλλους ἐκδότες. 'Η μετάφραση τοῦ Στρατῆ Τσίρκα στίς ἐκδόσεις "'Ηριδανός" εἶναι πιό ἐγγυημένη. Τί 'Υπηρεσία λοιπόν προσφέρουμε ὅταν καταπιανόμαστε μόνο μέ αἰτήσεις ἐνδιαφερομένων καί δημιουργοῦμε ἔτσι λανθασμένες ἐντυπώσεις; Οἱ πελάτες τῶν βιβλιοπωλείων βλέποντας πάνω στό βιβλίο τήν ἔνδειξη μέ θετική γνωμάτευση τοῦ ΚΕΜΕ παρασύρονται νά πιστέψουν ὅτι ἔχει γίνει συγκριτική ἀποτίμηση μέ ἄλλες ἐκδόσεις.

Δέν πρέπει ἐπίσης νά μᾶς διαφεύγει ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι συγγραφεῖς ἤ ἐκδότες κάνουν καταχρηστική χρήση τῆς γνωμάτευσης τοῦ ΚΕΜΕ: 'Επικολλοῦν ταινίες μέ τήν ἔνδειξη "ἐγκεκριμένο ἀπό τό ΚΕΜΕ" ἤ μέ τό ἔγγραφο τοῦ 'Υπουργείου στό χέρι περιέρχονται τά σχολεῖα καί τό ἐκμεταλλεύονται ὡς συστατικό ἤ διαφημιστικό στοιχεῖο.

'Η γνώμη μου εἶναι ὅτι ὅλο αὐτό τό θέμα τῆς κρίσης βιβλίων τοῦ ἐλεύθερου ἐμπορίου χρειάζεται ριζική ἀναθεώρηση.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309/71/5/Γ150/17-1-1980 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. 'Αρ. Βουγιούκα καί γ) τή σχετική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "'Ο μικρός Πρίγκιπας" τοῦ ANTOINE DE SAINT - EXUPERY (μετάφρ. Γ. Ζωγραφάκη) κρίνεται χρήσιμο γιά τούς μαθητές τῶν ἀνώτερων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ · ΚΕΜΕ

Θ έ μ α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τό πρῶτο μου βιβλίο" Ε. Λαλούμη-Σ. Παπανικολάου.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/10/Γ.465/3-2-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό ἀρθ. 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/1975, τό βιβλίο "Τό πρῶτο μου βιβλίο" τῶν Ε. Λαλούμη - Σ. Παπανικολάου καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

" Ε. ΛΑΛΟΥΜΗ- Σ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ, τό πρῶτο μου βιβλίο, περιέχει ἀσκήσεις γιά προνήπια, Θεσσαλονίκη 1980.

Εἶναι ἕνα βιβλίο 60 φύλλων, μεγάλου σχήματος, χρησιμοποιημένων μόνο ἀπό τή μιά ὄψη. Σέ κάθε σελίδα ὑπάρχει στήν κορυφή ὁ τίτλος ἑνός θέματος μέ κεφαλαῖα, στόν ὑπόλοιπο χῶρο ἕνα ἤ περισσότερα σκίτσα ἄχρωμα μέ μαῦρα χοντρά περιγράμματα καί στό κάτω μέρος μιά δδηγία μέ μικρά γράμματα σχετική μέ τό χρωματισμό τους ἀπό τό νήπιο. Τά θέματα εἶναι ἀπό τά γνωστά ἐποχιακά καί πραγματογνωστικά. Οἱ περισσότερες δδηγίες λένε "Βάψε τήν εἰκόνα (τό κουδούνι κτλ)", μέ παραλλαγές: "Βάψε μέ τά κατάλληλα χρώματα", "ξεχώρισε καί βάψε", "Ἕνωσε καί βάψε", "Βάψε τά ὅμοια", "Βάψε τόσα" κτλ.

Πρόκειται γιά ἀνιαρές ἐργασίες, πού ἀφήνουν πολύ περιορισμένα περιθώρια γιά δημιουργική δραστηριότητα τῶν νηπίων, καθώς τά ὑποχρεώνουν νά χρωματίζουν κλειστές ἐπιφάνειες. Μερικές σελίδες εἶναι ἰδιαίτερα ἀπαιτητικές στό θέμα τοῦ χρωματισμοῦ (σελ. 5, 46) ἤ εἶναι ἄστοχες (22,34). Τέλος τά σκίτσα δέν εἶναι ἀξιοσύστατα ἀπό αἰσθητική ἄποψη.

Γιά τούς λόγους αὐτούς τό βιβλίο δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ χρήσιμο, ἀφοῦ δέν καλύπτει ἐπαρκῶς ἀνάγκες τοῦ νηπιαγωγείου σ'αὐτόν τόν τομέα".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/10/Γ.465/3-2-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τήν ἀπό 29-1-1981 αἴτηση τῆς κ. Εὐαγ. Λαλούμη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀρ. Βουγιούκα καί δ) τή σχετική συζήτηση

./.

Ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Τό πρῶτο μου βιβλίο" τῶν Ε. Λαλούμη - Σ. Παπανικολάου δέν θεωρεῖται χρήσιμο γιά τά νηπιαγωγεῖα, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΤΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 17/1981

Σήμερα, 20 Μαρτίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδι τσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση,

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό Σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καί ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Προεδρ. Δ/τος 483/1977 (ΦΕΚ 149 τεῦχος Α΄) "περί ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Δημοσίας καί Ἰδιωτικῆς Ἐκπαιδεύσεως.". Εἰσηγητές κκ Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄ Ἰωάν. Χριστιάς Εἰσηγητής.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καί ἀντικαταστάσεως διαταξεων τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος 484/1977 (ΦΕΚ 149 τεῦχος Α΄) "Περί ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῶν Δημοσίων καί Ἰδιωτικῶν Νηπιαγωγείων". Εἰσηγητές κκ Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Εἰσηγητής.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

Θ έ μ α 1ο.9 Γνωμοδότηση γιά τό σχ.Προεδρικοῦ Δ/τος "Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καί ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Προεδρ. Δ/τος 483/77 (ΦΕΚ 149 τεῦχος Α΄) "περί ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Δημοσίας καί Ἰδιωτικῆς Ἐκπαιδεύσεως".

Οἱ εἰσηγητές τοῦ θέματος κκ Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, καί Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

" Μέ τό Γ/848/19-2-81 ἔγγραφο ἡ Γενική Δ/νση Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΥΠΕΠΘ διαβιβάζει πρός τό ΚΕΜΕ σχέδιο Π.Δ "Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καί ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Π.Δ 483/77 "περί ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Δημοσίας καί Ἰδιωτικῆς Ἐκπαιδεύσεως".

Μέ τό προτεινόμενο σχέδιο Π.Δ ρυθμίζονται κυρίως θέματα πού ἀφοροῦν στήν ἔναρξη τῶν μαθημάτων, τίς ἐγγραφές, τήν ἀξιολόγηση, τήν προαγωγή καί ἀπόλυση τῶν μαθητῶν κ.ἄ.

Σχετικά μέ τό παραπάνω σχέδιο Π. Δ/τος ἔχουμε νά παρατηρήσουμε κατ'ἄρθρο τά ἑξῆς:

1. Ἄρθρο 1. Νά ἐνσωματωθοῦν στήν παραγ. 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Π.Δ.483/77 τά περί ἑορτῆς τῆς Σημαίας ὡς ἑξῆς "Εἰς τά σχολεῖα..... τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, εἰς ἣν ἐντάσσεται καί ἡ ἑορτή τῆς Σημαίας, καί τῆς 25ης Μαρτίου".

2. Ἄρθρο 2. Προτείνουμε: α) Ἡ λήξη τῶν μαθημάτων νά γίνεται στίς 15 καί ὄχι στίς 10 Ἰουνίου, γιατί μέ τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά σχολεῖα, πού περιορίζει τίς ἡμέρες ἐργασίας τοῦ Δημ. Σχολείου ἀπό 198 περίπου πού ἦταν πρίν ἀπό τήν ἐφαρμογή τοῦ μέτρου σέ 168, δέν εἶναι σκόπιμο νά χαθοῦν χωρίς λόγο οἱ ἡμέρες ἀπό 10-15 Ἰουνίου. Ἄλλωστε αὐτή ἦταν ἡ πρόταση τῆς ὁμάδας ἐργασίας πού ἀσχολήθηκε μέ τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά σχολεῖα. Οἱ ἐγγραφές τῶν μαθητῶν μποροῦν νά γίνουν ἀπό 1-15 Ἰουνίου καί ἡ χορήγηση τῶν τίτλων τήν 15ην Ἰουνίου, χωρίς νά ὑπάρχει κίνδυνος νά

./.

διαταραχθεῖ ἡ ὁμαλή λειτουργία τοῦ σχολείου. Ἀκόμη εἶναι ἐνωρίς νά φύγουν τίς μέρες αὐτές οἱ μαθητές μέ τούς γονεῖς τους σέ διακοπές καί δέν ὑπάρχει λόγος νά μή βρίσκονται ὑπό τήν ἐπίδραση τοῦ σχολείου.

β) Στήν παραγρ. 4, στίχ. 3 μετά ἀπό ".....προπαρασκευαστικαί ἐργασίαι" νά προστεθεῖ ὅπως εἶναι ἡ κατανομή τῶν τάξεων, ὁ προγραμματισμός τῆς ἐτησίας σχολικῆς ἐργασίας δι' ἑκάστην τάξιν, οἱ συσκέψεις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ διά συγκεκριμένα προβλήματα τοῦ σχολείου κ.ἄ, ὥστε μέ τήν....".

γ) Παράγρ. 5, γ, ἀντί "μέχρι 10ης Ἰουνίου" νά γίνει "μέχρι 15ης Ἰουνίου".

δ) Παράγρ. 6, στίχ. 2 "καί ἐπιμελείας" νά διαγραφεῖ.

3. Ἄρθρο 4, παράγρ. 9, στ΄ ἡ λέξη λέπρα νά ἀντικατασταθεῖ μέ τίς λέξεις "ἀσθένεια τοῦ Χάνσεν".

4. Ἄρθρο 5

α) Παράγρ. 2 ".....ὑπό ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, δύο μελῶν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καί δύο ἐκπροσώπων τῶν κηδεμόνων ὁριζομένων ὑπό τοῦ Διευθυντοῦ διά πράξεώς του " νά γίνει".....ὑπό ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, ἑνός μέλους τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ ὁριζομένου ὑπό τοῦ Διευθυντοῦ καί τριῶν ἐκπροσώπων τῶν κηδεμόνων ὁριζομένων ὑπό τῶν παρισταμένων γονέων". Καί τοῦτο γιά νά εἶναι ἡ κλήρωση ἀντικειμενική καί ἀδιάβλητη.

β) Εἰς τό τέλος τῆς παραγρ. 2 νά προστεθεῖ: "Ὁ ἀριθμός τῶν κληρωθησομένων εἶναι ἴσος μέ τάς προβλεπομένας θέσεις σύν 20%, ἐκ τῶν ὁποίων κατά τήν σειράν κληρώσεως συμπληροῦνται αἱ τυχόν κενωθησόμεναι θέσεις κατά τήν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους".

γ) Παράγρ. 6 ".....καί τούτων ἐπιλεγομένων κατά σειράν βάσει τοῦ βαθμοῦ προαγωγῆς των ἐκ τῆς προηγουμένης τάξεως. Ἐπί ἰσοβαθμούντων διενεργεῖται κλήρωσις" νά γίνει " καί τούτων ἐπιλεγομένων διά κληρώσεως κατά τήν αὐτήν διαδικασίαν ὡς καί διά τήν τάξιν Α΄. Παρουσιαζόμεναι κεναί θέσεις κατά τήν διάρκειαν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους

δέν συμπληροῦνται".

δ) Στό ἄρθρο 5 νά προστεθεῖ καί 7 παραγ. ἔχουσα ὡς ἑξῆς: "Εἰς τά ἀνωτέρω πρότυπα καί πειραματικά δημοτικά σχολεῖα ἐγγράφονται ἄνευ προηγουμένης κληρώσεως καί πέραν τοῦ προβλεπομένου ἀριθμοῦ φοιτώντων μαθητῶν κατά τάξιν τά τέκνα τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν οἰκείων παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, τῶν παρ'αὐταῖς προτύπων καί τῶν πειραματικῶν Σχολείων τῶν Πανεπιστημίων".

5. Ἄρθρο 6, Παράγρ. 6 ".....καί προκειμένου περί ὑπηρεσιακῆς μεταθέσεως τοῦ πατρός..... τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας". νά διαγραφεῖ, γιατί δέ συντρέχει λόγος νά γίνει ἡ διάκριση αὐτή.

6. Ἄρθρο 7

α) Παράγρ. 1, στίχ. πρῶτος "εἰς πᾶσαν περίπτωσιν" νά διαγραφεῖ.

β) Οἱ τρεῖς λεκτικοί χαρακτηρισμοί προτείνουμε νά γίνουν πέντε, ἤτοι: Πολύ καλά (Α), Καλά (Β), Μέτρια (Γ), Σχεδόν Καλά (Δ), Ἀνεπαρκῶς (Ε).

Ἡ διεύρυνση αὐτή εἶναι, κατά τή γνώμη μας, ἀναγκαία γιά τούς ἑξῆς λόγους: (α) Δίνει ἀντικειμενικότερη εἰκόνα τῆς ἐπιδόσεως τοῦ μαθητῆ, πού εἶναι ἀπαραίτητη τόσο στό δάσκαλο γιά τήν ἀντικειμενική ἀξιολόγηση τῆς διδασκαλίας του καί τή διάγνωση τῶν δυσκολιῶν μαθήσεως πού συναντοῦν οἱ μαθητές του ὅσο καί στό μαθητή γιά τή συνειδητοποίηση τῶν δυνατοτήτων του ἀλλά καί τῶν ἐλλείψεών του. (β). Ἡ εὐρυτέρα κλίμακα ἀξιολογήσεως ἐντείνει τίς προσπάθειες μαθητῆ, δασκάλου καί γονέων, ὅσο μποροῦν νά βοηθήσουν τά παιδιά τους. (γ) Ἀνταποκρίνεται στήν πραγματικότητα. Οἱ προτεινόμενοι τρεῖς χαρακτηρισμοί δέν καλύπτουν ὅλο τό φάσμα διαφοροποιήσεως πού παρουσιάζει ἡ ἐπίδοση τῶν μαθητῶν. Γι'αὐτό οἱ δάσκαλοι ἀναζητοῦν, ὕστερα ἀπό τήν ἐφαρμογή τοῦ μέτρου, πρόσθετα σημεῖα γιά νά χαρακτηρίσουν τήν ἐπίδοση τῶν μαθητῶν.

γ) Παρ. 2, β) ἐδ. α καί β νά ἀντικατασταθοῦν ὡς ἑξῆς:

α) ὁ ἀριθμητικός ὑπερέχων λεκτικός χαρακτηρισμός γιά τούς χαρακτηρισμούς Α καί Β ἤ Β καί Γ. Γιά τούς χαρακτηρισμούς Α καί Γ γίνεται συμψηφισμός μέ βάση τήν ἀρχή 1Α + 1Γ = 2Β.

./.

δ) Παρ. 3 στίχ. 2 ἀντί "ἅπαντες" νά γραφεῖ "πάντες" καί στό τέλος νά προστεθεῖ "..... διδακτικοῦ ἔτους, πλήν ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, ὅπου ἔχει δοθεῖ ὁ χαρακτηρισμός 'Ανεπαρκής". Κρίνεται σκόπιμο νά ὑπάρχει ἡ διάταξη αὐτή γιά τήν ἀντιμετώπιση ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, γιατί:

(α) Ὑπάρχει εὐρεία ποικιλία μαθητῶν ὡς πρός τίς ἱκανότητες καί τούς ἄλλους παράγοντες σχολικῆς ἐπιδόσεως, ὥστε νά μήν ἀποκλείονται ἐλάχιστες περιπτώσεις κατά τίς ὁποῖες οἱ μαθητές χρειάζεται νά ἐπαναλάβουν τήν τάξη, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἡ εἰδική ἐκπαίδευση δέν ἔχει φενικευτεῖ.

(β) Οἱ περιπτώσεις αὐτές εἶναι ἐλάχιστες, ὅπως ἄλλωστε δείχνουν τά στατιστικά δεδομένα καί γιά τό μέχρι σήμερα ἰσχύον σύστημα.

(γ) Μαθητές τέτοιων περιπτώσεων προαγόμενοι σέ ὑψηλότερο ἐπίπεδο ἀπαιτήσεων ἀντιμετωπίζουν στήν ἄλλη τάξη ἀνυπέρβλητες δυσκολίες καί ἐπιδεινώνεται ἔτσι ἡ κατάστασή τους ὄχι μόνον ἀπό πλευρᾶς ἐπιδόσεως ἀλλά καί τραυματικῶν καταστάσεων.

7. Ἄρθρο 8, παράγρ. 2 νά διαγραφεῖ "ὡς μέσον φρονηματισμοῦ τῶν μαθητῶν".

'Ακολουθεῖ συζήτηση κατά τήν ὁποία ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις καί προτείνονται διάφορες τροποποιήσεις.

Εἰδικότερα:

1) Σχετικά μέ τήν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 7:

Οἱ κκ Β. Κονιδιτσιώτης, Δ. 'Ανδριόπουλος, Σύμβουλοι Β', 'Αντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, δέν συμφωνοῦν μέ τήν πρόταση τῶν εἰσηγητῶν γιά τροποποίηση τῆς παραπάνω παραγράφου.

Προτείνουν ἡ παράγρ. 1 νά μείνει ὅπως ἔχει στό σχ. Π. Δ/τος μέ τόν ὅρο οἱ λεκτικοί χαρακτηρισμοί τῆς προόδου τῶν μαθητῶν νά εἶναι γιά ἕνα μεταβατικό στάδιο.

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει κατάργηση τῆς βαθμολογίας. Ὅπου εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ἀναγραφή χα-

ρακτηρισμοῦ νά χρησιμοποιεῖται ἡ λέξη "προάγεται".

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ δέ συμφωνεῖ μέ τό χαρακτηρισμό τῆς προόδου τῶν μαθητῶν μέ λεκτικές φράσεις ὅπως πολύ καλά (Α), καλά (Β) καί σχεδόν καλά (Γ).

Ἡ θέση του αὐτή βασίζεται στήν ἀντίληψη, ὅτι, ἡ ἀξιολόγηση πού πρέπει νά ἀκολουθεῖ ὁπωσδήποτε κάθε ὁλοκληρωμένη διδακτική ἐνέργεια, θά παρέχει τή δυνατότητα στό μαθητή νά διαμορφώσει ὁ ἴδιος γνώμη γιά τήν πρόοδό του καί - συνακόλουθα - νά τοποθετήσει τόν ἑαυτό του στήν ἀνάλογη θέση ἀνάμεσα στούς συμμαθητές του.

Σέ ὅσες, πάλι, περιπτώσεις εἶναι ἀναγκαία ἡ ἀναγραφή χαρακτηρισμοῦ, νά προτιμᾶται ἡ ἔνδειξη "προάγεται".

Ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, συμφωνεῖ μέ τούς εἰσηγητές ἀλλά ἔχει τήν γνώμη ὅτι πρέπει νά γίνει διεύρυνση τῆς κλίμακας τῶν λεκτικῶν χαρακτηρισμῶν καί πρός τά πάνω, ὥστε νά συμπεριλάβει καί τούς ἄριστους μαθητές.

2) Σχετικά μέ τά ἐδάφια α, β τῆς παραγ. 2 τοῦ ἄρθρου 7:

Οἱ κκ Β. Κονιδιτσιώτης, Δ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Γ. Μαραγκουδάκης καί Ἀ. Μπενέκος δέ συμφωνοῦν μέ τούς εἰσηγητές καί προτείνουν ἡ παραπάνω παράγραφος (παρ. 2 ἄρθρο 7) νά μείνει ὅπως ἔχει στό σχ. Π. Δ/τος.

Ὁ κ. Α. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὑποστηρίζει ὅτι στόν ὑπολογισμό τοῦ τελικοῦ βαθμοῦ μπορεῖ νά βγεῖ μέσος ὅρος ἄν μετατραποῦν τά γράμματα τῶν λεκτικῶν χαρακτηρισμῶν σέ ἀριθμούς μέ τήν ἀντιστοιχία Α = 3, Β= 2, Γ = 1 καί ὁ ἀριθμητικός μέσος ὅρος μετατραπεῖ πάλι στό ἀντίστοιχο γράμμα.

Ἐπίσης προτείνεται καί γίνεται κατά πλειοψηφία ἀποδεκτό οἱ παραγρ. 1, 2 τοῦ ἄρθρου 8 νά ἀντικατασταθοῦν μέ τή φράση "Αἱ σωματικαί ποιναί ἀπαγορεύονται".

Δέ συμφωνεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:
α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/848/19-2-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν εἰσήγηση τῶν κκ Κ. Πασσάκου καί Ι. Χριστιά καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

1. Γιά τό ἄρθρο 1: ὁ μ ό φ ω ν α νά διαγραφεῖ καί τά περί ἑορτῆς τῆς Σημαίας νά ἐνσωματωθοῦν στήν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Π. Δ 483/77 ὡς ἑξῆς:
" Εἰς τά σχολεῖα.....τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, εἰς ἣν ἐντάσσεται καί ἡ ἑορτή τῆς Σημαίας, καί τῆς 25ης Μαρτίου".

2. Γιά τό ἄρθρο 2: α) κατά π λ ε ι ο ψ η φ ί α ἡ παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά μείνει ὅπως ἔχει. Μειοψηφεῖ ὁ κ. Κ. Πασσάκος Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος προτείνει ἡ λήξη τῶν μαθημάτων νά γίνεται στίς 15 Ἰουνίου, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

β) ὁ μ ό φ ω ν α στήν παράγρ. 4, στιχ. 3 μετά ἀπό τίς λέξεις "προπαρασκευαστικαί ἐργασίαι" νά προστεθεῖ ἡ φράση "ὅπως εἶναι ἡ κατανομή τῶν τάξεων, ὁ προγραμματισμός τῆς ἐτησίας σχολικῆς ἐργασίας δι' ἑκάστην τάξιν, οἱ συσκέψεις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ διά συγκεκριμένα προβλήματα τοῦ σχολείου κ. ἄ,", ὥστε.....

γ) ὁ μ ό φ ω ν α στήν παράγρ. 6 στίχ. 2 νά διαγραφοῦν οἱ λέξεις "καί ἐπιμελείας".

δ) κ α τ ά π λ έ ι ο ψ η φ ί α στήν παράγρ. 8 νά διαγραφεῖ ἡ φράση "παραδίδονται εἰς τούς κηδεμόνας οἱ ἔλεγχοι ἐπιδόσεως τῶν μαθητῶν, προκειμένου οὗτοι νά λάβουν γνῶσιν ἐνυπογράφως" καί νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς: "Οἱ κηδεμόνες προσκαλοῦνται καί ἐνημερώνονται περί" τῆς προόδου.....

./.

Μειοψηφοῦν οἱ κκ Ν. Βλουτίδης, Κ. Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ ὁποῖοι προτείνουν νά μείνει ὅπως ἔχει.

3. Γιά τό ἄρθρο 3: ὁ μ ό φ ω ν α νά μείνει ὅπως ἔχει.

4. Γιά τό ἄρθρο 4: ὁ μ ό φ ω ν α στήν παράγρ. 9 ἐδάφ. στ΄ ἡ λέξη "Λέπρα" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τίς λέξεις "ἡ ἀσθένεια τοῦ Χάνσεν".

5. Γιά τό ἄρθρο 5: ὁ μ ό φ ω ν α

α) Στήν παράγρ. 2 ἡ φράση "ὑπό ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, δύο μελῶν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, ὡς καί δύο ἐκπροσώπων τῶν κηδεμόνων ὁριζομένων ὑπό τοῦ Διευθυντοῦ διά πράξεως του" νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς: ὑπό ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, ἑνός μέλους τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ ὁριζομένου ὑπό τοῦ Διευθυντοῦ καί τριῶν ἐκπροσώπων τῶν κηδεμόνων ὁριζομένων ὑπό τῶν παρισταμένων γονέων".

β) Στό τέλος τῆς παραγρ. 2 νά προστεθεῖ: "Ὁ ἀριθμός τῶν κληρωθησομένων εἶναι ἴσος μέ τάς προβλεπομένας θέσεις σύν 20%, ἐκ τῶν ὁποίων κατά τήν σειράν κληρώσεως συμπληροῦνται αἱ τυχόν κενωθησόμεναι θέσεις κατά τήν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους".

γ) Στήν παράγρ. 6 ἡ φράση "καί τούτων ἐπιλεγομένων κατά σειράν βάσει τοῦ βαθμοῦ προαγωγῆς των ἐκ τῆς προηγουμένης τάξεως. Ἐπί ἰσοβαθμούντων διενεργεῖται κλήρωσις" νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς: "καί τούτων ἐπιλεγομένων διά κληρώσεως κατά τήν αὐτήν διαδικασίαν ὡς καί διά τήν τάξιν Α΄. Παρουσιαζόμεναι κεναί θέσεις κατά τήν διάρκειαν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους δέν συμπληροῦνται".

δ) Στό ἄρθρο 5 νά προστεθεῖ καί 7 παράγρ. ἔχουσα ὡς ἑξῆς: "Εἰς τά ἀνωτέρω πρότυπα καί πειραματικά δημοτικά σχολεῖα ἐγγράφονται ἄνευ προηγουμένης κληρώσεως καί πέραν τοῦ προβλεπομένου ἀριθμοῦ φοιτώντων μαθητῶν κατά τάξιν τά τέκνα τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν οἰκείων Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, τῶν παρ' αὐταῖς προτύπων καί τῶν πειραματικῶν Σχολείων τῶν Πανεπιστημίων".

6. Γιά τό ἄρθρο 6: Ὁ μ ό φ ω ν α στό ἐδάφιο γ νά διαγραφεῖ ἡ φράση "καί προκειμένου περί ὑπηρεσιακῆς μεταθέσεως τοῦ πατρός ἤ τοῦ κηδεμόνος του καί ἀντίγραφον τῆς σχετικῆς διαταγῆς μεταθέσεως τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας".

7. Γιά τό ἄρθρο 7: Ὁ μ ό φ ω ν α στήν παράγρ. 1 στήν πρώτη σειρά οἱ λέξεις " εἰς πᾶσαν περίπτωσιν" νά ἀντικατασταθοῦν μέ τή λέξη "μόνον".

Κ α τ ά π λ ε ι ο φ η φ ί α

α) ἡ παράγρ. 2 τῆς παραγρ. 1 πού ἀναφέρεται στούς λεκτικούς χαρακτηρισμούς νά μείνει ὅπως ἔχει μέ τόν ὅρο ὅτι οἱ λεκτικοί χαρακτηρισμοί θά εἶναι γιά ἕνα μεταβατικό στάδιο.

Μειοψηφοῦν οἱ κκ Κ. Πασσάκος, Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β΄, καί Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

β) Ἡ παράγρ. 2 (ἐδάφια α, β) τοῦ ἰδίου ἄρθρου νά μείνει ὅπως ἔχει.

Μειοψηφοῦν οἱ κκ Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, καί Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση καί στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

8. Γιά τό ἄρθρο 8: Κατά πλειοψηφία

Ὁ τίτλος "Διαγωγή μαθητῶν" καί οἱ παράγραφοι 1, 2 νά διαγραφοῦν καί νά ἀντικατασταθοῦν ὡς ἑξῆς:

"Αἱ σωματικαί ποιναί ἀπαγορεύονται".

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

9. Γιά τό ἄρθρο 9: ὁμόφωνα νά μείνει ὅπως ἔχει.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό Σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί τροποποιήσεως συμπληρώσεως καί ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Προεδρ. Δ/τος 484/1977 "Περί ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῶν Δημοσίων καί Ἰδιωτικῶν Νηπιαγωγείων".

Οἱ εἰσηγητές τοῦ θέματος κκ Ἀντών. Μπενέκος Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Δ. Μελάς, Εἰσηγητής, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/849/19-2-1981 τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμ. Προγραμ. ΔΕΠΑ τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο. 2 τοῦ Ν. 186/1975, σχεδ. Προεδρ. Δ/τος "Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καί ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Προεδρ. Δ/τος 484/1977 "Περί ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῶν Δημοσίων καί Ἰδιωτικῶν Νηπιαγωγείων".

Συμφωνοῦν γενικά μέ τίς συμπληρώσεις, τροποποιήσεις καί ἀντικαταστάσεις πού προτείνονται ἀπό τό Σχέδιο αὐτοῦ τοῦ Π.Δ Ἔχουν ὅμως νά κάνουν τίς ἑξῆς ἐπιμέρους παρατηρήσεις:

Ἄρθρο 1, παρ. 3 Ἡ λέξη "ἀπασχόλησις" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή λέξη "φοίτησις". Τό ἴδιο νά γίνει ὅπου ἀλλοῦ συναντᾶται ὁ ὅρος.

Ἄρθρο 2, παρ. 2. Νά ἀντικατασταθεῖ στό τέλος τῆς πρώτης παραγράφου ἡ φράση "....ὁριζομένων ὑπ' αὐτῆς διά πράξεώς της" ὡς ἑξῆς: "ὁριζομένων ὑπ' αὐτῶν ἐκ τῶν παρισταμένων γονέων καί κηδεμόνων". Θεωροῦμε ὅτι ἡ διαδικασία αὐτή εἶναι πιό ἀντικειμενική καί ἀδιάβλητη.

Στό ἴδιο ἄρθρο, ἡ παρ. 7 νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς:
"Καθ' ὑπέρβασιν ἐγγράφονται τά τέκνα τῶν ὑπηρετούντων εἰς τά νηπιαγωγεῖα νηπιαγωγῶν καί 10% ἐπί τῶν ἐγγραφομένων νηπίων τέκνα ἐκπαιδευτικῶν ὑπηρετούντων εἰς συστεγαζόμενα μετ' αὐτοῦ δημοτικά σχολεῖα, κατόπιν κληρώσεως, ἐφ' ὅσον ὁ ἀριθμός ὑπερβαίνει τό ὡς ἄνω ποσοστόν καί κατά τά ὑπό τῆς παρ. 4 αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου ὁριζόμενα".

./.

Ἄρθρο 3, παρ. 2. Νά ἀντικατασταθεῖ ἡ φράση ".....ὁριζομένων ὑπό τοῦ διευθυντοῦ διά πράξεώς του" ὡς ἑξῆς "ὁριζομένων ὑπ' αὐτῶν ἐκ τῶν παρισταμένων γονέων καί κηδεμόνων".

Στό ἴδιο ἄρθρο, παρ. 3 νά προστεθεῖ ὅπως εἶναι στό Π.Δ 484 (ΦΕΚ 149) 1977 ἡ παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 7.

Ἄρθρο 4. Νά ἐνσωματωθεῖ στήν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Π.Δ 484/77 τά περί ἑορτῆς τῆς Σημαίας ὡς ἑξῆς "Εἰς τά νηπιαγωγεῖα..... τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, εἰς ἣν ἐντάσσεται καί ἡ ἑορτή τῆς Σημαίας, καί τῆς 25ης Μαρτίου....."

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/849/19-2-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν εἰσήγηση τῶν κκ Ἀ. Μπενέκου καί Δ. Μελά καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Γνωμοδοτεῖ:

1. Γιά τό ἄρθρο 1:

α) Στήν παράγρ. 3 ἡ λέξη "ἀπασχόλησις" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή λέξη "φοίτησις". Τό ἴδιο νά γίνει ὅπου ἀλλοῦ συναντᾶται ὁ ὅρος.

β) Στό τέλος τῆς παραγρ. 3 οἱ λέξεις "τήν 15ην " νά ἀντικατασταθοῦν μέ τίς λέξεις "τήν 10ην".

2. Γιά τό ἄρθρο 2:

α) Στήν παράγραφο 2 στίχ. 6 ἡ φράση "τῶν γονέων ὁριζομένων ὑπ' αὐτῆς διά πράξεώς της" νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς: "τῶν παρισταμένων γονέων καί ὁριζομένων ὑπ' αὐτῶν".

β) Στήν παράγρ. 3 τοῦ ἴδιου ἄρθρου ἡ παράγρ. 7 νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς: "Καθ' ὑπέρβασιν ἐγγράφονται τά τέκνα τῶν ὑπηρετούντων εἰς τά νηπιαγωγεῖα νηπιαγωγῶν καί 10% ἐπί τῶν ἐγγραφομένων νηπίων τέκνα ἐκπαιδευτικῶν ὑπηρετούντων εἰς συστεγαζόμενα μετ' αὐτοῦ δημοτικά σχολεῖα, κατόπιν κληρώσεως, ἐφ' ὅσον ὁ ἀριθμός ὑπερβαίνει τό ὡς ἄνω ποσοστόν καί κατά τά ὑπό τῆς παραγράφ. 4 αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου ὁριζόμενα".

./.

Β. Γιά τό ἄρθρο 3:

α) Στήν παράγρ. 2 ἡ φράση "δύο μελῶν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, ὡς καί δύο ἐκπροσώπων τῶν γονέων, ὁριζομένων ὑπό τοῦ Διευθυντοῦ διά Πράξεώς του" νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς: "ἑνός μέλους τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, ὡς καί τριῶν ἐκπροσώπων τῶν παρισταμένων γονέων, ὁριζομένων ὑπ' αὐτῶν;"

β) Στό τέλος τῆς παραγράφου 2 νά προστεθεῖ:

"Πέραν τοῦ κανονικοῦ ἀριθμοῦ νηπίων κληρώνονται 20% ἐπί πλέον ὡς ἐπιλαχόντες διά τήν πλήρωσιν τυχόν παρουσιασθησομένων κενῶν κατά τήν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους".

γ) Στό ἴδιο ἄρθρο παράγρ. 3 νά προστεθεῖ ὅπως εἶναι στό Π.Δ 484 (ΦΕΚ 149) 1.6.1977 ἡ παράγρ. 4 τοῦ ἄρθρου 7.

4. Γιά τό ἄρθρο 4:

Νά ἐνσωματωθοῦν στήν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Π.Δ 484/77 τά περί ἑορτῆς τῆς Σημαίας ὡς ἑξῆς "Εἰς τά νηπιαγωγεῖα..... τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, εἰς ἣν ἐντάσσεται καί ἡ ἑορτή τῆς Σημαίας, καί τῆς 25ης Μαρτίου .....".

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 18/1981

Σήμερα, 23 Μαρτίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶνφ καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργιος Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλόι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἡ κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου-ἐνημέρωση καί προοπτική ἐργασίας.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, καλεῖ τό Τμῆμα σέ διευκρινιστική συζήτηση γιά τό θέμα τῆς ἀξιολογήσεως τοῦ Α.Π. Συγκεκριμένα θέτει τό ἐρώτημα ἄν ἡ ἀξιολόγηση κάθε μερικότερης καί κάθε γενικῆς ἑνότητας ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο μέρος τοῦ Α.Π καί ποία θά εἶναι ἡ μορφή της.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

./.

Τό Τμῆμα ὁμόφωνα συμφωνεῖ ὅτι

1. Ἡ ἀξιολόγηση κάθε μερικότερης καί γενικῆς ἑνότητας ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο μέρος τοῦ προγράμματος.
2. Ὡς πρός τή μορφή ἡ ἀξιολόγηση θά εἶναι ἀνάλογη τῶν δραστηριοτήτων, δηλ. ἐνδεικτική καί σύντομη.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κοντιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 19/1981

Σήμερα, 27 Μαρτίου 1981 ημέρα Παρασκευή και ώρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεωργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κ.κ Δ. Ἀνδριόπουλος καί Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλοι Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἡ κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου (χρονοδιάγραμμα).

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Χειροτεχνίες γιά μικρά παιδιά" τῶν Σ. Παπανικολάου - Ε. Λαλούμη. Εἰσηγητής κ. Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Διεθνής διάσκεψη γιά τήν ἐκπαίδευση τῶν καθυστερημένων παιδιῶν. (CARDIFF Ἀγγλίας, 7 Σεπ/ρίου 1981). Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα α) τοῦ PADAGO SYSTEM SET 5110 καί β) τοῦ PADAGO SYSTEM GALERIE ἀριθμ. 5201. Εἰσηγητής κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ

Θ Ε Μ Α 5ο.- Ἔκθεση γιά τήν πολιτική ὑποχρεωτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τῶν χωρῶν τοῦ ΟΟΣΑ. Εἰσηγ. κ. Δ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 6ο.- Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθήματος στόν καθηγητή κ. Κρασανάκη στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Ἡ κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου (χρονοδιάγραμμα).

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀναφέρεται σέ ὅσα διευκρινιστικά συζητήθηκαν γιά τίς διδακτικές ἐνέργειες- μαθητικές δραστηριότητες καί τήν ἀξιολόγηση τῶν μαθητῶν καί τῆς διδασκαλίας σέ προηγούμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος Ὑπενθυμίζει τήν ἀπόφαση τοῦ Τμήματος (Συνεδρία 15/1981) νά ὁλοκληρώσει πρῶτα τό Ἀναλυτικό Πρόγραμμα ὅλων τῶν μαθημάτων τῶν δύο πρώτων τάξεων (Α΄καί Β΄) τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί μετά νά προχωρήσει στίς ἄλλες τάξεις καί θέτει τό ἐρώτημα τί εἶναι δυνατό ὥς τήν ἔναρξη τοῦ σχολ. ἔτους 1982-83 νά ἑτοιμαστεῖ καί νά μεῖ στό σχολεῖο (προγράμματα καί βιβλία).

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Εἰδικότερα:

Ἐπισημαίνεται ὅτι σ'αὐτή τή φάση τοῦ προγράμματος εἶναι ἀναγκαία ἡ προσέλευση συνεργατῶν. (Αὐτό ἄλλωστε εἶχε ἐπισημανθεῖ καί σέ ἄλλες συνεδρίες τοῦ Τμήματος).

Εἶναι κοινή διαπίστωση ὅτι πρέπει νά δοθοῦν τουλάχιστον δύο πρόσωπα σέ κάθε ὁμάδα καί ἕως δέκα (10) συνολικά, προσεκτικά ἐπιλεγμένα ἀπό τό Τμῆμα.

Ὁ κ. Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὑποστηρίζει ὅτι τό παιδί θά πρέπει ἀπό τήν ἀρχή μέ τό ἀναλυτικό πρόγραμμα νά ἔχει καί τό βιβλίο τοῦ μαθητῆ. Ἄν γίνει καλή ἐπιλογή προσώπων θά εἶναι δυνατό νά καθορίζονται οἱ διδακτικές ἐνέργειες - μαθητικές δραστηριότητες στό Α.Π καί ταυτόχρονα νά συντάσσεται καί τό βιβλίο τοῦ μαθητῆ. Πιστεύει ὅτι ὡς τό τέλος τοῦ ἔτους 1982 θά εἶναι ἕτοιμο τό Α.Π. καί τά βιβλία τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος τῶν Α΄καί Β΄τάξεων μέ τήν προϋπόθεση ὅμως ὅτι θά σταλοῦν σύντομα συνεργάτες.

./.

Ὁ κ. Ἀ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὑποστηρίζει ὅτι στό γλωσσικό μάθημα, λόγω τῆς ἰδιαιτερότητάς του, ἡ φάση αὐτή μπορεῖ μόνο νά ὑλοποιηθεῖ μέ κείμενα. Εἶναι ἀπαραίτητο μαζί μέ τό Α.Π νά γραφεῖ καί τό βιβλίο τοῦ μαθητῆ. Μετά, ἄν χρειασθεῖ, θά γραφεῖ καί τό βιβλίο τοῦ δασκάλου.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει νά μή γίνεται πιά λόγος γιά "βιβλίο δασκάλου" καί "βιβλίο μαθητῆ" ἀλλά γιά "βιβλίο ἐργασιῶν", θέλοντας μέ αὐτό νά τονίσει ὅτι, κατά τήν ἀντίληψή του, διδακτικές ἐνέργειες καί μαθητικές δραστηριότητες βρίσκονται σέ διαλεκτική σχέση· ὅτι δηλαδή ἀλληλεξαρτῶνται καί ἀλληλοορίζονται κατά τήν ἐκτύλιξη τῆς διδακτικῆς διαδικασίας.

Μέ τήν ἔννοια ὅμως αὐτή τό "βιβλίο ἐργασιῶν" θά μποροῦσε νά χαρακτηριστεῖ εὐθέως καί "βιβλίο διδακτικῶν ἐνεργειῶν καί μαθητικῶν δραστηριοτήτων".

Οἱ ὁμάδες πού ἐργάζονται γιά τήν κατάρτιση τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος καί τοῦ μαθήματος τῶν Μαθηματικῶν πιστεύουν ὅτι, ἄν δοθοῦν τά πρόσωπα πού ζητεῖ τό Τμῆμα σέ σύντομο χρονικό διάστημα, θά ἔχουν ἕως τήν ἔναρξη τοῦ ἔτους 1982-83 ἕτοιμα τό Α.Π καί τά βιβλία τοῦ μαθητῆ τῶν τάξεων Α΄καί Β΄τοῦ δημοτικοῦ.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

1. Ὅτι πρέπει σ'αὐτή τή φάση τοῦ προγράμματος νά δοθοῦν τουλάχιστον δύο (2) πρόσωπα σέ κάθε ὁμάδα καί ἕως δέκα (10) συνολικά, γιά νά βοηθήσουν στήν κατάρτιση τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος καί στή συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ μαθητῆ (ἀνά δύο (2) γιά τή γλώσσα, τά μαθηματικά καί μελέτη τοῦ περιβάλλοντος καί ἀνά (1) γιά τά φυσικά,

τήν ἱστορία, τά θρησκευτικά καί τίς πολιτιστικές ἐκδηλώσεις).

2) Ἄν δοθοῦν ἀπό τώρα δύο (2) πρόσωπα, προσεκτικά ἐπιλεγμένα ἀπό τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, εἶναι δυνατό ἕως τήν ἔναρξη τοῦ σχολ. ἔτους 1982-83 νά γίνει τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας, Σπουδῆς τοῦ Περιβάλλοντος καί Μαθητικῶν τῶν Α΄καί Β΄τάξεων τοῦ δημοτικοῦ καί νά γραφοῦν καί τά βιβλία τοῦ μαθητῆ. Παράλληλα θά προχωρεῖ μέ ταχύ ρυθμό καί ἡ κατάρτιση τοῦ Α.Π. ὅλων τῶν ἄλλων μαθημάτων καί γιά ὅλες τίς τάξεις στίς λεπτομέρειες.

3) Ἄν δέν δοθοῦν τά πρόσωπα αὐτά θά εἶναι ἀδύνατη ἡ κατάρτιση τοῦ νέου Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ἔτσι ὅπως τό ἔχει σχεδιάσει τό Τμῆμα Δημοτικῆς, ἐντελῶς συγχρονισμένο, ὥστε νά ὑποβοηθεῖ καί τό σημερινό Ἕλληνα διδάσκαλο στήν προσπάθειά του νά ἀξιοποιεῖ ὅλες τίς μορφωτικές δυνατότητες ὅλων τῶν μαθητῶν.

4) Εἶναι ἀνάγκη νά σημειωθεῖ ὅτι οἱ προηγμένες χῶρες διαθέτουν πολλές δεκάδες παιδαγωγῶν καί ἐκπαιδευτικῶν γιά τήν κατάρτηση ἑνός ὅμοιου Α.Π γιά τό Δημοτικό Σχολεῖο.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Χειροτεχνίες γιά μικρά παιδιά " τῶν Σ. Παπανικολάου - Ε. Λαλούμη.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/Γ. 466/3-2-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των (Δ/νση Ἐφαρμ. Προγραμ. ΔΕΠΑ) μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό ἄρθρ. 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/1975, τό βιβλίο "Χειροτεχνίες γιά μικρά παιδιά" τῶν Σ. Παπανικολάου - Ε. Λαλούμη καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

1. Πρόκειται γιά "βιβλίο κατασκευῶν" μέ χαρτί. Τά σχέδια πού περιέχει (ὅλα χρωματιστά) προορίζονται νά κόβονται ἀπό τά παιδιά, νά διπλώνονται καί νά συναρμολογοῦνται, προσθέτοντας σέ πολλά ἄλλα ἁπλά ὑλικά, π.χ. μαλλί, βαμπάκι, ξυλαράκια κ.ἄ ἤ χρῶμα καί χρησιμοποιώντας ἁπλά ἐργαλεῖα, ὅπως φαλιδάκι, καρφάκι κ.τ.ὅ.

Γιά τό λόγο αὐτό τά σχήματα εἶναι ἁπλά, κάπως εὐμεγέθη καί τό χαρτί ἀρκετά παχύ καί ἀνθεκτικό ὥστε νά μήν τσαλακώνεται, ἀλλά ἀντίθετα νά διατηρεῖ τό σχῆμα καί νά ἐπιτρέπει τή δόμηση στερεῶν ἀντικειμένων καί τή στήριξή τους σέ διάφορες ἐπιφάνειες.

2.- Παρατηρεῖται κάποια προσπάθεια κατάταξης τοῦ ὑλικοῦ ἀπό τά ἁπλά στά σύνθετα καί ἀπό τά γνωστότερα στά κάπως ἄγνωστα στό παιδί, χωρίς ὅμως ἀπόλυτη ἐπιτυχία.

Ἐπίσης εἶναι φανερή ἡ πρόθεση νά ἐνταχθεῖ ἡ ἐργασία στά πλαίσια τῆς Σπουδῆς περιβάλλοντος μέ χρονοταξική παρουσίαση τῶν ἀντικειμένων - κατασκευῶν, π.χ. ἡ σημαία νά συμπέσει χρονικά μέ τή γιορτή τῆς σημαίας, ὁ Ἅι-Βασίλης τό ἴδιο κ.λ.π.

Καί τά ἀντικείμενα γιά κατασκευή εἶναι ἐπιλεγμένα ἀπό τήν πιθανή ὕλη διδασκαλίας καί σύμφωνα, συμπεραίνω, μέ τίς ἀπαιτήσεις τῆς Ε.Σ.Δ.

./.

3. Πρόθεση τῆς συγγραφέα εἶναι τό παιδί νά ἀποκτήσει ὄχι μόνο χειροτεχνικές δεξιότητες, ἀλλά καί βασικές ἔννοιες (π.χ. τρίγωνο, τετράγωνο, ἄνθρωπος) καί γνώσεις ἀπό τό γύρω του κόσμο· καί ταυτόχρονα νά ἀναπτύξει τό καλλιτεχνικό του συναίσθημα καί τή δημιουργική του φαντασία.

Μολονότι τό βιβλίο δέ διακρίνεται γιά ἐξαιρετική εὐρηματικότητα, μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι οἱ προθέσεις αὐτές πραγματώνονται σέ ἱκανό - ἄν ὄχι ἱκανοποιητικό - βαθμό, ἐκτός ἀπό τό καλλιτεχνικό συναίσθημα.

4.- Πραγματικά, τά σχέδια δέν ἔχουν τήν ἀπαιτούμενη ποιητική χάρη καί εὐαισθησία, οὔτε σέ μορφή οὔτε σέ περιεχόμενο. Ὡστόσο δίνουν εὐκαιρίες στά παιδιά (καί ἀφορμές στή νηπιαγωγό) νά ξεδιπλώσουν τήν ἐπινοητικότητά τους, νά ἀσκήσουν τίς μυϊκές τους δυνάμεις καί τίς κινητικές τους δεξιότητες, νά ἐναρμονίσουν τίς αἰσθητηριοκινητικές ἱκανότητες μέ τή νοητική πρόθεση (σχέδιο) καί, ἀκόμη, νά καταλάβουν ὅτι μποροῦν νά προχωροῦν τά ἴδια σχεδιάζοντας νέες κατασκευές.

Ἰδιαίτερη σημασία ἔχει τό ὅτι τό παιδί ἀναγκάζεται νά χειρίζεται ὄργανα κοινά καί ὑλικά, νά ἐνεργεῖ δηλαδή πάνω στό ὑλικό δημιουργώντας κάτι εὐχάριστο. Θά μποροῦσε, βέβαια, νά προχωρήσει ἕνα βῆμα πιό πέρα: νά ἐφευρίσκουν τά ἴδια τά παιδιά μορφές κατασκευῶν, σχεδιάζοντας, χρωματίζοντας, κόβοντας καί συναρμολογώντας τά σχέδια. Αὐτή θά ἦταν μία πλήρης δημιουργική ἀπασχόληση (καλλιτεχνική ἔκφραση).

Ὡστόσο γιά ἕνα ξεκίνημα, μιά πρώτη βάση δέν εἶναι ὁλότελα ἀνώφελη δραστηριότητα.

5. Σ υ μ π έ ρ α σ μ α: Τό βιβλίο δέν παρουσιάζει κάτι τό ξεχωριστό, τό πρωτότυπο καί ἔχει ὁρκετές ἀστοχίες ἤ ἐλλείψεις.

Περιέχει ὅμως πολλές εὐχάριστες καί δημιουργικές δραστη-

ριότητες γιά μικρά παιδιά καί θά μποροῦσε, μέ κατάλληλους χειρισμούς τῆς δασκάλας, νά ἀποτελέσει χρήσιμο βοήθημα γιά τά παιδιά τῆς προσχολικῆς ἡλικίας.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/Γ.466/3-2-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν ἀπό 29-1-1981 αἴτηση τῆς κ. Λαλούμη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀντ. Μπενέκου καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Χειροτεχνίες γιά μικρά παιδιά" τῶν Ε. Λαλούμη - Σ. Παπανικολάου θεωρεῖται χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τά παιδιά τῆς προσχολικῆς ἡλικίας.

θ έ μ α 3ο.- Ἡ συζήτηση γιά τό τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Διεθνής διάσκεψη γιά τήν ἐκπαίδευση τῶν καθυστερημένων παιδιῶν (CARDIFF Ἀγγλίας, 7 Σεπ/ρίου 1981) ἀναβάλλεται, προκειμένου διευρενηθεῖ τό (παραπάνω) θέμα περισσότερο.

Θ έ μ α 4ο.- Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα α) τοῦ PADAGO SYSTEM SET 5110 καί β) τοῦ PADAGO SYSTEM GALERIE ἀριθμ. 5201.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309/71/120/Γ 4381/4-8-1980 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ ὁποῖο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό ἀρθ. 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 1865/1975, τά α) PADAGO SYSTEM SET 5110 καί β) PADAGO SYSTEM GALERIE 5201, πού ὑπέβαλε ὁ κ. Στέρ.Μερκούριος μέ τήν ἀπό 24-7-1980 αἴτησή του. Στήν αἴτησή του ὁ κ. Μερκούριος ζητᾶ ".....ὅπως ἐγκρίνητε τήν εἰσαγωγήν τους εἰς τά Δημοτικά σχολεῖα".

Στή συνέχεια ὁ κ. Μαραγκουδάκης εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

α.- Τό SET PADAGO SYSTEM ἀριθ. 5110

Τά ὑλικά μέσα τοῦ SET

Τό SET ἀριθ. 5110 περιλαμβάνει μεταλλικά ἐλάσματα, συνδετῆρες μεταλλικούς, σταυρούς μεταλλικούς, τανάλια κ.ἄ., πού μέ τή βοήθειά τους τά παιδιά κατασκευάζουν διάφορες συνθέσεις.

Τό SET συνοδεύεται ἀπό ἕνα βιβλίο ὁδηγιῶν στή γερμανική, ἀγγλική, γαλλική καί ἰταλική.

Τό περιεχόμενό του χωρίζεται σέ τέσσερα μέρη:

1.- Τά ὑλικά κατασκευῆς
2.- Τά ἐργαλεῖα "
3.- Τί μποροῦμε νά κατασκευάσουμε
4.- Νά, πῶς γίνεται.

Στό κάθε μέρος ὑπάρχουν ὑποδείγματα συνθέσεων καί ἀνάλογες ὁδηγίες μέ μεθοδικότητα.

Παιδαγωγική ἀξία τοῦ SET

Ἀπό ὅ,τι μπορῶ νά συμπεράνω, τό SET ἀπευθύνεται στό ψυχοκινητικό (PSYHOMOTOR) μέρος τῶν μαθητῶν.

Μέ ἄλλα λόγια, ἐπιδιώκει νά συμβάλει στή βελτίωση τῆς ἱκανότητάς τους γιά λεπτούς κινητικούς χειρισμούς καθώς καί τῆς ἱκανότητας γιά σύλληψη τῆς συνακόλουθης νοητικῆς εἰκόνας πού ἀφορᾶ τή

./.

σύνθεση κάθε ὁλοκληρωμένου συνόλου, καί ἡ ὁποία προηγεῖται ἀπό τίς κινητικές δραστηριότητες.

Ὡς πρός τό μέρος τῶν κινητικῶν χειρισμῶν - ἄν καί σέ πολλές περιπτώσεις ἀπαιτοῦνται λεπτές διακρίσεις - φαίνεται ὅτι παρόμοια χειρισμοί βρίσκονται μέσα στίς δυνατότητες μαθητῶν τῶν Ε΄καί ΣΤ΄ τάξεων. Οἱ ἐπιφυλάξεις ἀφοροῦν κυρίως τό δεύτερο σκέλος - σκοπό, τή νοητική σύλληψη τῆς κατασκευῆς καί τήν ὑλοποίησή της μέ τρόπο καλαίσθητο. Βέβαια, ὅσες φορές θά ἀντιγράφουν κάποιο ὑπόδειγμα ἀπό τό βιβλίο ὁδηγιῶν, ἡ δυσκολία θά εἶναι μικρή. Ταυτόχρονα ὅμως καί ἡ βελτίωση τῶν μαθητῶν ὡς πρός τό νοητικό, καί αἰσθητικό, μέρος δέ θά εἶναι ἀξιόλογη.

Τό καίριο ἐρώτημα, συνεπῶς, διαμορφώνεται ὡς ἑξῆς: Εἶναι ἱκανοί μαθητές τῶν ἕντεκα καί δώδεκα χρόνων νά συλλάβουν μόνοι τους πρότυπα κατασκευῶν, πού θά χαρακτηρίζονται ἀπό συμμετρία, ρυθμό καί καλαισθησία; Καί, μάλιστα, ὅταν οἱ μαθητές αὐτοί ζοῦν σέ πολιτιστικό περιβάλλον ἀπό ὅπου λείπουν παρόμοιες κατασκευές - ὅπως νομίζω ὅτι συμβαίνει στή χώρα μας - πράγμα πού σημαίνει ὅτι (οἱ μαθητές) δέν θά ἔχουν πλῆθος ἀπό σχετικές ἐμπειρίες.

Ἀλλά καί ἄν ἦταν, ἔστω, ἀναμφισβήτητη ἡ παιδαγωγική ἀξία τοῦ SET, τό γεγονός ὅτι δέν ἔχουν μεταφραστεῖ στά ἑλληνικά οἱ σχετικές ὁδηγίες - καί μάλιστα μέ τίς ἀναγκαῖες προσαρμογές, ἀπό κάποιο εἰδικό - τό καθιστᾶ ἀπρόσφορο γιά κάθε ἀξιόλογη χρήση του ἀπό ἐκπαιδευτικούς καί μαθητές. Γιά ὅλους τούς παραπάνω λόγους θά εἶμαι ἀπορριπτικός ὡς πρός τό αἴτημα τοῦ κ. Στεργ. Μερκούριου νά χαρακτηριστεῖ τό SET PEDAGO ἀριθ. 5110 χρήσιμο παιδαγωγικό μέσο.

β.- Τό SET PADAGO SYSTEM GALERIE ἀριθ. 5201

Τά ὑλικά μέσα τοῦ SET

Τό SET ἀριθ. 5201 περιλαμβάνει ὑλικά ἀπό ἀφρολέξ, βελούδινα τεμάχια μέ αὐτοκόλλητη τή μιά ἐπιφάνεια, δύο λεπτομερή σχέδια σέ εἰδικό χαρτί κ.ἄ. Συνοδεύεται, ἀκόμη, ἀπό τέσσερα ξεχωριστά βιβλιάρια ὁδηγιῶν στήν ἀγγλική, γερμανική, ἰταλική καί γαλλική.

./.

Παιδαγωγική ἀξία τοῦ SET

Χωρίς νά ἐπιμείνω ἰδιαίτερα σέ ἄλλα χαρακτηριστικά τοῦ SET, ἀναφέρω μόνο τό γεγονός ὅτι προσωπικά δυσκολεύτηκα πάρα πολύ ὥσπου νά κατορθώσω νά καταλάβω - ἀπό τό βιβλιάριο στήν ἀγγλική - τίς σχετικές ὁδηγίες καθώς καί τίς ἐπιδιώξεις τοῦ συγκεκριμένου SET. Ὅπως εἶναι φυσικό, καί μόνο γιά τό λόγο αὐτό θά εἶμαι ἀπορριπτικός καί στήν περίπτωση τοῦ SET ἀριθ. 5201.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/120/Γ. 4381/4-8-1980 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν ἀπό 24-7-1980 αἴτηση τοῦ κ. Στέφ. Μερκουρίου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Γ. Μαραγκουδάκη καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τά α) PADAGO SYSTEM SET 5110 καί β) PADAGO SYSTEM GALERIE ἀριθμ. 5201 δέν θεωροῦνται ὡς χρήσιμα παιδαγωγικά μέσα γιά τά δημοτικά σχολεῖα, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Θ Ε Μ Α 5ο.- Ἔκθεση γιά τήν πολιτική ὑποχρεωτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τῶν χωρῶν τοῦ ΟΟΣΑ.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

Ἡ Διεύθυνση Διεθνῶν Ἐκπαιδευτικῶν Σχέσεων μέ τό ἔγγραφό της 1/97 ἀπό 2-2-1981 μᾶς στέλνει τό πρῶτο μέρος τῆς ἐκθέσεως γιά τήν πολιτική ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΟΟΣΑ καί παρακαλεῖ νά ὑποβάλει τό Τμῆμα τίς παρατηρήσεις του μέχρι τίς 15-2-81.

Τό πρῶτο αὐτό μέρος τῆς ἐκθέσεως ἀναφέρεται στήν πολιτική ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως καί περιέχει ποσοτική ἀνάλυση τῶν ἐξελίξεων πού ἔχουν πραγματοποιηθεῖ στό χῶρο αὐτό. Σ'αὐτά τά στατιστικά στοιχεῖα τῆς ἐκθέσεως δέν ἔχουμε νά κάνουμε παρατηρήσεις ἐφόσον δέν περιλαμβάνονται στοιχεῖα γιά τή δική μας πολιτική ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως. Νομίζουμε ὅμως ὅτι ἡ ἔκθεση - ὅταν μάλιστα συμπληρωθεῖ μέ τό δεύτερο μέρος, τά ποιοτικά στοιχεῖα - θά εἶναι ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρουσα γιά συγκρίσεις καί πιθανή ἐναρμόνιση.

Εἰσηγοῦμαι νά τεθεῖ ὁ φάκελος μέ τήν ἔκθεση στό ἀρχεῖο καί νά εἶναι στή διάθεση τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση, ἀποδέχεται ὁμόφωνα στό σύνολό της τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά.

Θ έ μ α 6ο.- Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθήματος στόν καθηγητή κ. Κρασανάκη στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

Μέ τό ἔγγραφό του ἀριθμ. 33/5-3-1981 πρός τό ΚΕΜΕ ὁ Διευθυντής Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου κ. Εὐρ. Κασιώλας ἀναφέρει ὅτι ὁ προταθείς γιά τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας" στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου κ. Γιανναρᾶς ἀρνήθηκε νά διδάξει" γιά προσωπικούς καί εἰδικούς λόγους".

Ἔπειτα ἀπό αὐτά προτείνει νά ἀνατεθεῖ ἡ διδασκαλία τοῦ παραπάνω μαθήματος στόν κ. Γεώργιο Κρασανάκη, καθηγητή τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἡρακλείου, γιά τά Β΄καί Γ΄διδακτικά τρίμηνα τοῦ ἔτους 1980-81 καί γιά δύο (2) ὧρες κάθε ἑβδομάδα.

Στή συνέχεια ὁ κ. Κονιδιτσιώτης προτείνει νά γίνει ἀποδεκτή ἡ πρόταση τοῦ Δ/ντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ κ. Κασιώλα.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά ἀνατεθεῖ ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας" στόν κ. Γεώργιο Κρασανάκη, καθηγητή τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, Ἡρακλείου, διδάκτορα τῶν Ἐπιστημῶν τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σορβόννης, γιά τά Β΄καί Γ΄διδακτικά τρίμηνα τοῦ ἔτους 1980-81 καί γιά δύο ὧρες κάθε ἑβδομάδα.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 20/1981

Σήμερα, 6 'Απριλίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, 'Αγία Παρασκευή 'Αττικῆς).

, "Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, 'Αρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, 'Ιωάν. Χριστιάς, εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Δημ. 'Ανδριόπουλος, 'Ιωάν. 'Αρβανίτης, Σύμβουλοι Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

'Η κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος ('Ενότητες καί στόχοι τοῦ μαθήματος Νεοελληνική γλώσσα Α΄καί Β΄τάξεων καί Βασικό λεξιλόγιο). Εἰσηγητές κκ Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄'Αρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια οἱ εἰσηγητές τοῦ θέματος κκ Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος, 'Αριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ καί Δ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή τους γιά τό νέο ἀναλυτ. πρόγραμμα τοῦ μαθήματος τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας τῶν Α΄καί Β΄ τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ, πού ἐπισυνάπτεται ὡς παράρτημα στοιχεῖο τῆς πράξεως καί περιλαμβάνει τά ἑξῆς τρία μέρη:

./.

1. α) Προφορική ἐπικοινωνία - γραπτή ἐπικοινωνία. (Ἐνότητες καί στόχοι - τάξεις Α΄καί Β΄)

   β) Γραπτή ἔκφραση

2. Γραμματική (Σύνταξη, σημασιολογία, φωνολογία, μορφολογία), τάξεις Α΄καί Β΄. Ἐνότητες καί στόχοι καί

3. Βασικό λεξιλόγιο Α΄καί Β΄τάξεων.

Ἔπειτα οἱ κκ Εἰσηγητές ἀναπτύσσουν καί διευκρινίζουν ὁρισμένα σημεῖα τῆς εἰσηγήσεώς τους.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων.

Ε ἰ δ ι κ ό τ ε ρ α:

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, παρατηρεῖ ὅτι τό μέρος τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος πού χαρακτηρίζεται ἀπό τούς εἰσηγητές "Γραμματική" - μέ τά πρόσθετα ἐπεξηγηματικά στοιχεῖα: σύνταξη, σημασιολογία, φωνολογία καί μορφολογία - καλό θά ἦταν νά ἀποτελοῦσε τό γενικότερο στέγαστρο κάτω ἀπό τό ὁποῖο θά εἶχαν τή θέση τους ἡ προφορική καί ἡ γραπτή ἔκφραση. Μέ αὐτή τή δόμηση θά ἦταν ἐμφανής καί στό καθαρά ὀργανωτικό μέρος ἡ συνάρτηση, πού ὅπως δήλωσαν οἱ κκ εἰσηγητές- θά ἐπιδιώξουν νά τήν ἐπιτύχουν σέ ἑπόμενη φάση.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση σέ ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 21/1981

Σήμερα, 10 Ἀπριλίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.-

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος, Ἰ. Ἀρβανίτης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.-

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ὑπόμνημα τῶν δασκάλων τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου γιά παράταση τοῦ χρόνου φοιτήσεώς τους.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Αἴτηση τοῦ κ. Ἰ. Καραμπάτη γιά παροχή πληροφοριῶν σχετικά μέ τό βιβλίο του "Παιδαγωγικές καί Ψυχονοητικές ἀσκήσεις σχεδιάσεων στήν αἰσθητική ἀγωγή".

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἡ λειτουργία τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀπό τό σχολ. ἔτος 1981-82 ὡρολόγια προγράμματα:
1) 6/θεσίου Εἰσηγητές κκ Γ. Μαραγκουδάκης, Ἰ. Χριστιάς
2) μονοθεσίου. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Ὑπόμνημα τῶν δασκάλων τῆς ΣΕΛΔΕ γιά παράταση τοῦ χρόνου φοιτήσεώς τους.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

Μέ τό ἔγγραφο τοῦ ἀριθμ. 29/3-3-1981 ὁ Δ/ντής Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου κ. Κασιώλας διαβιβάζει στό ΚΕΜΕ τό ἀπό 27-2-1981 ὑπόμνημα τῶν 40 δασκάλων πού φοιτοῦν στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου. Μέ τό ὑπόμνημά τους οἱ δάσκαλοι ζητοῦν 4μηνη παράταση τοῦ χρόνου φοιτήσεώς τους στή Σχολή, ἐπειδή ἡ λειτουργία τῆς παραπάνω Σχολῆς ἄρχισε τή 10-2-1981 μέ ἀποτέλεσμα ὁ χρόνος φοιτήσεώς τους νά περιοριστεῖ ἀπό τούς ἐννέα (9) μῆνες, πού προβλέπονταν, στούς τέσσερις.

Ὁ Δ/ντής τῆς Σχολῆς κ. Κασιώλας θεωρεῖ τό αἴτημα τῶν ἐπιμορφούμενων δίκαιο καί συνηγορεῖ γιά τήν παράταση τοῦ διδακτικοῦ ἔτους 1980-81.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά μήν παραταθεῖ τό διδακτικό ἔτος 1980-81 τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου, γιατί θά δημιουργήσει προβλήματα πού θά εἶναι δύσκολο νά ἀντιμετωπιστοῦν.

Θ έ μ α 2ο.- Αἴτηση τοῦ κ. Ἰ. Καραμπάτη γιά παροχή πληροφοριῶν σχετικά μέ τό βιβλίο του "Παιδαγωγικές καί Ψυχονοητικές ἀσκήσεις σχεδιάσεων στήν αἰσθητική ἀγωγή".

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδαρίτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τήν ἀπό 5-2-1981 αἴτηση τοῦ κ. Ἰ. Καραμπάτη, καθηγητοῦ καί συγγραφέα τοῦ βιβλίου "Παιδαγωγικές καί Ψυχονοητικές ἀσκήσεις σχεδιάσεων στήν Αἰσθητική Ἀγωγή) μέ τήν ὁποία ζητεῖ νά πληροφορηθεῖ τούς λόγους γιά τούς ὁποίους τό βιβλίο του δέν χορηγήθηκε στούς Β/ετεῖς σπουδαστές τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά σταλεῖ ἡ ἑξῆς ἀπάντηση στόν κ. Καραμπάτη:

Δέν ἐπελέγη τό βιβλίο του "Παιδαγωγικές καί Ψυχονοητικές ἀσκήσεις σχεδιάσεων στήν Αἰσθητική Ἀγωγή", ἐπειδή γιά καθένα ἀπό τά μαθήματα, πού διδάσκονται στίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες, δόθηκε μόνο ἕνα βιβλίο.

Θ έ μ α 3ο.- Ἡ λειτουργία τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀπό τό σχολ. ἔτος 1981-82 ὡρολόγια προγράμματα:

1) 6/θεσίου εἰσηγητές κκ Γ. Μαραγκουδάκης, Ἰ. Χριστιάς
2) μονοθεσίου. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.

Στήν ἀρχή παίρνει τό λόγο ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, καί λέγει τά ἑξῆς:

" Ἐπειδή τό θέμα ἔχει ἰδιαίτερη σπουδαιότητα προτείνω τήν ἀναβολή του γιά τήν ἀμέσως ἑπόμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος (13-4-81), γιά νά μπορέσουν νά λάβουν μέρος οἱ Σύμβουλοι κκ Δ. Ἀνδριόπουλος, Ἰ. Ἀρβανίτης καί Κων/νος Πασσάκος, ὁ ὁποῖος μάλιστα ἔλαβε μέρος στήν ὁμάδα ἐργασίας τοῦ ΚΕΜΕ γιά τόν τρόπο ἐφαρμογῆς προγράμματος σχολικῆς ἐργασίας καί γιατί εἶναι ἕνας ἀπό τούς εἰσηγητές τοῦ σημερινοῦ θέματος".

Ἡ πρόταση τοῦ κ. Βλουτίδη δέν ἔγινε ἀποδεκτή ἀπό τό Τμῆμα, πού θεώρησε σκόπιμο, παρά τήν ἀπουσία ὁρισμένων μελῶν του, νά γίνει μία κατ' ἀρχήν συζήτηση πάνω στό θέμα.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἔγγραφα ἀριθμ. Γ/9750/15-12-1980 καί Γ/2022/3-4-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τά ὁποῖα παρακαλεῖται τό Τμῆμα, ἔπειτα ἀπό τήν ἐφαρμογή προγράμματος πενθήμερης ἐργασίας στά σχολεῖα τῆς γενικῆς Ἐκπ/σεως, νά διατυπώσει τίς ἀπόψεις του "γιά τήν ἀντιμετώπιση τοῦ ζητήματος στά δημοτικά σχολεῖα καί τά Νηπιαγωγεῖα ἀπό τό σχολ. ἔτος 1981-82 καί ἑξῆς".

Στή συνέχεια ὁ κ. Κονιδιτσιώτης διαβάζει γιά ἐνημέρωση τοῦ Τμήματος τά πορίσματα τῆς ὁμάδας ἐργασίας, πού συγκροτήθηκε γιά τή μελέτη τῆς 5/θήμερης κατά ἑβδομάδα ἐργασίας στά σχολεῖα καθώς καί τήν ἀπόφαση πού ἔλαβε ἡ ὁλομέλεια τοῦ ΚΕΜΕ γιά τό ἴδιο θέμα στήν 13/1981 συνεδρία της καί καλεῖ τά μέλη νά συζητήσουν καί νά ἀνταλλάξουν τίς ἀπόψεις τους ἐπί τοῦ θέματος.

Ὁ κ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, παίρνει τό λόγο καί λέγει τά ἑξῆς:

./.

- -

Γιά τήν προσαρμογή τοῦ προσωρινοῦ Α.Π στήν πενθήμερη ἑβδομαδιαία ἐργασία πρέπει νά λάβουμε ὑπόψη ὁρισμένους παράγοντες καθώς καί τήν πείρα μας ἀπό τήν ἐργασία στά σχολεῖα καί τήν πράξη σέ ἄλλες χῶρες.

1. Οἱ ὧρες διδασκαλίας πρέπει νά ἐπαρκοῦν ἄνετα γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς ὕλης πού προβλέπει τό Α.Π.

2. Τό Α.Π. πού εἶναι σέ χρήση σήμερα μπορεῖ νά ἐλαφρυνθεῖ εἴτε μέ περιορισμό περιττῆς ὕλης εἴτε μέ μετάθεση καί συγχώνευση της στήν παραπάνω βαθμίδα, ὕστερα μάλιστα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς ἐννιάχρονης ὑποχρεωτικῆς ἐκπαίδευσης.

3. Οἱ συνθῆκες ἐργασίας στά περισσότερα σχολεῖα μας δέν εἶναι οἱ κατάλληλες γιά ἀποδοτική ἐργασία στό σχολικό χῶρο.

4. Μέ τά πρόσφατα μεταρρυθμιστικά μέτρα συνιστᾶται ἡ ἐξατομίκευση τῆς ἐργασίας στό σχολεῖο καί ἀπαγορεύεται ἡ ἀνάθεση σχολικῆς ἐργασίας στό σπίτι.

5. Οἱ μέθοδοι διδασκαλίας δέν εἶναι πάντα οἱ ἐνδεδειγμένες μέ ἀποτέλεσμα νά δαπανᾶται ἄσκοπα χρόνος ἀπό ἐκεῖνον πού θά μποροῦσε νά διατεθεῖ ἐπωφελῶς γιά ἀποδοτική μάθηση.

Προτάσεις:

1. Νά γίνει στό Α.Π. ἡ κατάλληλη προσαρμογή τῆς ὕλης ὥστε νά μπορεῖ νά διδαχτεῖ ἄνετα. Μέ τή μείωση τῆς ὕλης θά μένει χρόνος μέσα στήν τάξη γιά ἐξατομίκευση τῆς ἐργασίας καί γιά ἐκτέλεση τῶν "κατ'οἶκον" ἐργασιῶν.
2. Οἱ ἑβδομαδιαῖες ὧρες ἐργασίες νά μήν ξεπεράσουν τίς 30 (6 ὧρες τήν ἡμέρα) ἀλλά καί νά μή γίνουν λιγότερες ἀπό 24, ἀνάλογα μέ τήν τάξη.
3. Οἱ ὧρες πού τυχόν θά περικοποῦν νά μήν εἶναι ἀπό ὁρισμένα μαθήματα ἀλλά ἀπό ὅλα ἐναλλάξ κατά ὁμάδες στά τρία τρίμηνα.
4. Νά συνταχτοῦν καί νά σταλοῦν στούς δασκάλους ἀναλυτικές ὁδηγίες κατά μάθημα.

./.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση πάνω στίς προτάσεις τοῦ κ. Μελά καί διατυπώνονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ἔχει τή γνώμη ὅτι εἶναι δυνατό τά παιδιά νά μείνουν καί ἕξι (6) ὧρες στό σχολεῖο ἄν γίνει δραστική περικοπή τῆς ὕλης. Ἡ μείωση τῆς ὕλης θά ἔχει ὡς συνέπεια νά περιοριστεῖ ἡ ἐργασία στό σπίτι καί νά προσεχθοῦν μέσα στήν τάξη καί τά παιδιά πού ἔχουν περισσότερη ἀνάγκη.

Ὁ κ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, δέν συμφωνεῖ ὅτι πρέπει νά γίνει δραστική περικοπή τῆς ὕλης. Πιστεύει ὅτι μέ ἐλαφρές περικοπές στό ὡράριο καί στήν ὕλη καί ὁδηγίες ὡς πρός τόν τρόπο ὀργανώσεως μαθήματος καί χρόνου εἶναι δυνατόν νά ἐφαρμοσθεῖ ἱκανοποιητικά ἡ πενθήμερη ἐργασία στό σχολεῖο.

Γενικά, ἀπό τήν ὅλη συζήτηση οἱ ἀπόψεις πού διατυπώθηκαν, συνοψίζονται στά ἑξῆς:

1. Νά μειωθοῦν οἱ ὧρες σέ ὁρισμένα μαθήματα μέ ἀντίστοιχη μείωση καί τῆς ὕλης.
2. Ὡς ἀνώτατο ὅριο κύριας διδασκαλίας μετά τήν ἀφαίρεση τῆς μιᾶς μέρας νά εἶναι κατά τό δυνατό τό 5/ωρο γιά τίς ἀνώτερες τάξεις καί τό 4/ωρο γιά τίς κατώτερες τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ. Σέ ὁρισμένους ὅμως τύπους σχολείων ἴσως χρειασθεῖ τά παιδιά νά μείνουν καί ἕξι (6) ὧρες στό σχολεῖο.
3. Νά μείνει τό ὡρολόγιο πρόγραμμα πού ἰσχύει σήμερα στά σχολεῖα ἀλλά νά γίνει δραστική περικοπή τῆς ὕλης.
4. Οἱ ὧρες πού τυχόν θά περικοποῦν νά μήν εἶναι ἀπό ὁρισμένα μαθήματα ἀλλά ἀπό ὅλα ἐναλλάξ κατά ὁμάδες στά τρία τρίμηνα.
5. Νά συνταχτοῦν καί νά σταλοῦν στούς δασκάλους ἀναλυτικές ὁδηγίες.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση σέ ἑπόμενη συνεδρία του.

Θ έ μ α 4ο.- Ἀνακοινώσεις.

Ὁ Πρωεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τό περιεχόμενο τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῆς Παιδείας κ. Κοντογιαννόπουλου ἀριθμ. Γ/1386/26-3-1981, Δ/8681/30-3-1981 καί Φ. 557.1/Γ/1752/26-3-1981, πού ἀναφέρονται στήν ἔγκριση τῆς 8/6-2-81 πράξεως τοῦ ΚΕΜΕ, στήν παράταση ἰσχύος τῆς ἀριθμ. Δ/45987/7-12-79 ἀποφάσεως καί στόν καθορισμό διαδικασιῶν προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν διδασκάλων καί νηπιαγωγῶν γιά μετεκπαίδευση στό Μαράσλειο Διδασκαλεῖο Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως, ἀντίστοιχα.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 22/1981

Σήμερα, 13 Ἀπριλίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση,, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ Δ. Μελάς, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Ἰ. Ἀρβανίτης, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α Ἡ λειτουργία τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀπό τό σχολ. ἔτος 1981-82 – ὡρολόγια προγράμματα:

1) 6/θεσίου. Εἰσηγητές κκ Γ. Μαραγκουδάκης, Ἰωάν. Χριστιάς
2) μονοθεσίου. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης. (Συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, συνοψίζει ὅσα σχετικά μέ τόν τρόπο ἐφαρμογῆς τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά δημοτικά σχολεῖα συζητήθηκαν στήν προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος (21/1981) καί καλεῖ τούς κκ Γ. Μαραγκουδάκη καί Ἰ. Χριστιά, πού ὁρίστηκαν εἰσηγητές γιά τό ὡρολόγιο Πρόγραμμα

./.

τοῦ 6/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου, νά εἰσηγηθοῦν σχετικά.

Οἱ κκ Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος σχέδιο ἑβδομαδιαίου ὡρολογίου προγράμματος 6/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου, ὅπου ἀναλυτικά ἀναφέρουν τίς τροποποιήσεις πού ἐπέφεραν μετά τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά σχολεῖα (ἐπισυνάπτεται τό σχέδιο ὡς παραστατικό στοιχεῖο τῆς πράξεως) καί εἰσηγοῦνται τά ἀκόλουθα:

"Οσα προτείνονται στή συνέχεια σχετικά μέ τό ἀντικείμενο τῆς εἰσήγησης, βασίζονται σέ τρεῖς θέσεις:

Α.- Εἶναι πολύ δύσκολο νά γίνει λόγος γιά οὐσιαστικές μαθήσεις σέ παιδιά ἡλικίας 5 καί 1/2 ἕως 7 καί 1/2 χρόνων (μαθητές Α΄καί Β΄τάξεων), ὕστερα ἀπό (συνεχή) σχολική ἐργασία τεσσάρων ὡρῶν. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τούς μαθητές τῶν ἄλλων τάξεων, ὕστερα ἀπό σχολική ἐργασία πέντε ὡρῶν.

Β.- Ἐπουσιώδης διδακτέα ὕλη ἐλάχιστα συμβάλλει στήν ἀνάπτυξη τῶν μαθητῶν καί

Γ.- Ὁ τρόπος διδασκαλίας (πού ἀκολουθεῖται ἀπό τό διδακτικό προσωπικό) ἔχει καίρια σημασία γιά τίς μαθήσεις τῶν παιδιῶν καθώς καί γιά τή συνακόλουθη ἀνάπτυξή τους.

Ἀναλυτικότερα, γιά τήν ὑλοποίηση τῆς πρώτης θέσης προτείνονται τά ἑξῆς:

1.- Νά μειωθοῦν οἱ ὧρες σχολικῆς ἐργασίας γιά τίς τάξεις Α΄καί Β΄ σέ 20 ἑβδομαδιαίως.

Ἡ παραπάνω μείωση γίνεται ἐφικτή ἄν πραγματοποιηθοῦν οἱ ἑξῆς μεταβολές στό ἑβδομαδιαῖο ὡρολόγιο πρόγραμμα τοῦ 1977.

α.- Ἐνσωμάτωση τῆς ὕλης τῶν θρησκευτικῶν στή Σπουδή τοῦ περιβάλλοντος μείωση μιᾶς ὥρας.

β.- Ὀργάνωση τῶν ἄλλων μαθημάτων σέ τρεῖς ὁμάδες (Σπουδή τοῦ περιβάλλοντος, Τεχνικά - Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος, Μουσική, Γυμναστική - Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος, Ἑλληνική Γλώσσα, Ἀριθμητική) καί μείωση στίς ὧρες σχολικῆς ἐργασίας ἐκ περιτροπῆς ἀπό κάθε ὁμάδα μαθημάτων

./.

γφά κάθε ἕνα ἀπό τά (τρία) τρίμηνα.

Ε ἰ δ ι κ ό τ ε ρ α: Στό πρῶτο τρίμηνο μειώνονται ἡ Σπουδή τοῦ περιβάλλοντος κατά δύο ὧρες καί τά Τεχνικά γιά μιά ὥρα. Στό δεύτερο τρίμηνο μειώνονται γιά μιά ὥρα ἡ Μουσική, ἡ Γυμναστική καί ἡ Σπουδή τοῦ περιβάλλοντος. Τέλος, στό τρίτο τρίμηνο μειώνονται γιά μιά ὥρα ἡ Σπουδή τοῦ περιβάλλοντος, ἡ Ἑλληνική γλώσσα καί ἡ Ἀριθμητική.

2.- Νά μειωθοῦν οἱ ὧρες σχολικῆς ἐργασίας γιά τίς τάξεις Γ΄, Δ΄, Ε΄ καί ΣΤ΄σέ εἴκοσι πέντε (25) ἑβδομαδιαίως.

Γιά τίς Γ΄καί Δ΄τάξεις προτείνονται σχετικά οἱ παρακάτω μεταβολές:

α.- Ὀργάνωση τῶν μαθημάτων στίς ἑξῆς τρεῖς ὁμάδες:
Ἑλληνική γλώσσα, Θρησκευτικά - Ἑλληνική γλώσσα, Ἱστορία - Ἑλληνική γλώσσα, Φυσικά.

β.- Στό πρῶτο τρίμηνο μείωση κατά μία ὥρα στά μαθήματα Θρησκευτικά καί Ἑλληνική γλώσσα, στό δεύτερο τρίμηνο γιά μιά ὥρα στά μαθήματα Ἑλληνική γλώσσα καί Ἱστορία καί, τέλος, στό τρίτο τρίμηνο γιά μιά ὥρα στήν Ἑλληνική γλώσσα καί τά φυσικά.

Γιά τίς Ε΄καί ΣΤ΄τάξεις προτείνεται:

α.- Ὀργάνωση τῶν μαθημάτων στίς ἑξῆς τρεῖς ὁμάδες: Θρησκευτικά, Ἑλληνική γλώσσα, Φυσική, Πολιτιστικές δραστηριότητες - Γεωγραφία, Τεχνικά, Μουσική, Γυμναστική - Μαθηματικά, Ἱστορία, Τεχνικά, Πολιτιστικές δραστηριότητες.

β.- Μείωση γιά τό κάθε μάθημα τῆς πρώτης ὁμάδας κατά μία ὥρα στό πρῶτο τρίμηνο, τό ἴδιο γιά τή δεύτερη ὁμάδα στό δεύτερο τρίμηνο καί τῆς τρίτης ὁμάδας γιά τό τελευταῖο τρίμηνο.

(Ὡς πρός τή συνολική ἀπώλεια ὡρῶν σέ κάθε μάθημα βλέπε τό συνημμένο παράρτημα.).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ · Κ.Ε.Μ.Ε. · 1981

./.

Γιά τήν ὑλοποίηση τῆς δεύτερης θέσης προτείνεται:

1.- Νά ἐπισημανθοῦν οἱ ἐπικαλύψεις στή διδακτέα ὕλη ἀνάμεσα στά διάφορα μαθήματα (π.χ. Θρησκευτικά καί Ἱστορία, Φυσική Πειραματική καί Φυσική Ἱστορία κ.ἄ.) καί νά καταβληθεῖ προσπάθεια γιά τήν ἀπάλειψή τους ἀνάλογα.

2.- Νά περικοπεῖ ἡ ἐπουσιώδης διδακτέα ὕλη ἀπό ὅλα τά μαθήματα.

Τέλος, γιά τήν ὑλοποίηση τῆς τρίτης θέσης προτείνεται:

Νά δώσει τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σης συγκεκριμένη βοήθεια στούς δασκάλους σχετικά μέ τό καθαυτό διδακτικό τους ἔργο, ὥστε νά καταστοῦν ὅσο γίνεται ἀποτελεσματικότεροι στό σημεῖο αὐτό.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Εἰδικότερα:

Τό σχέδιο ὡρολογίου προγράμματος γιά τίς Α΄καί Β΄ τάξεις, πού προτείνεται ἀπό τούς εἰσηγητές, δέν ἐγκρίνεται ἀπό τό Τμῆμα. Τό Τμῆμα υἱοθετεῖ, κατά πλειοψηφία, ἔπειτα ἀπό πρόταση τοῦ κ. Μπενέκου, τό ἑξῆς ὡρολόγιο πρόγραμμα γιά τίς Α΄καί Β΄τάξεις:
Ἡ Ἑλληνική γλώσσα νά διδάσκεται ἐννέα (9) ὧρες τήν ἑβδομάδα, ἡ Σπουδή τοῦ περιβάλλοντος - Θρησκευτικά τέσσερις (4) ὧρες τήν ἑβδομάδα, ἡ Ἀριθμητική - Γεωμετρία τρεῖς (3) ὧρες καί τά Τεχνικά, Μουσική, Γυμναστική ἀπό δύο (2) ὧρες τήν ἑβδομάδα. Σύνολο ὡρῶν 22 τήν ἑβδομάδα. Μειοψηφοῦν οἱ κκ Γ. Μαραγκουδάκης καί ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, ὁ ὁποῖος συμφωνεῖ μέ τούς εἰσηγητές.

Ὁ κ. Βουγιούκας δέν συμφωνεῖ νά μειωθεῖ κατά μία ὥρα στό Γ΄ τρίμηνο ἡ διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας στή Δ΄τάξη.

Οἱ κκ Ἀ. Βουγιούκας καί Ἀ. Μπενέκος μειοψηφοῦν γιά τό πρόγραμμα τῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεων καί προτείνουν δύο φορές τήν ἑβδομάδα ν ά γίνεται 6/ωρη διδασκαλία.

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, δέν συμφωνεῖ μέ τήν εἰσήγηση καί προτείνει νά μείνει τό ἰσχύον ὡρολόγιο πρόγραμμα τοῦ 6/θεσίου Δημοτικοῦ, ὅπως ἔχει.

./.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση γιά τό παραπάνω θέμα σέ ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κομπιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 23/1981

Σήμερα, 14 Απριλίου 1981 ημέρα Τρίτη καί ώρα 11.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἐκπροσώπηση τῆς χώρας μας στή διεθνή διάσκεψη γιά τήν ἐκπαίδευση τῶν καθυστερημένων παιδιῶν (CARDIFF Ἀγγλίας, 7-10 Σεπτεμβρίου 1981). Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἡ λειτουργία τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀπό τό σχολ. ἔτος 1981-82 ὡρολόγια προγράμματα:
1) 5/θεσίου: Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.
2) 4/θεσίου: Εἰσ. κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδ. Σύμβ. παρά τῷ ΚΕΜΕ
3) 3/θεσίου/ Εἰσ. κ. Ἀντων. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

- -

Θ έ μ α 1ο.- Ἐκπροσώπηση τῆς χώρας μας στή διεθνή διάσκεψη γιά τήν ἐκπαίδευση τῶν καθυστερημένων παιδιῶν (CARDIFF Ἀγγλίας, 7-10 Σεπτεμβρίου 1981).

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ παραπάνω θέματος, τό ὁποῖο ἔρχεται γιά δεύτερη φορά στό Τμῆμα (εἶχε ἀναβληθεῖ ἡ συζήτησή του στήν ἀριθμ. 19/27-3-1981 συνεδρία) κ. Ἰ. Χριστιάς, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

Ὁ μόνιμος ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδας στόν ΟΟΣΑ μέ τό 240/114/16-2-1981 ἔγγραφο πρός τό Ὑπουργεῖο Συντονισμοῦ, τό Ὑπουργεῖο Παιδείας καί τό KEME ἐπισυνάπτει ἐπιστολή τοῦ κ. GASS, Δ/ντοῦ τοῦ "CENTRE FOR EDUCATIONAL RESEARCH AND INNOVATION", ὁ ὁποῖος παρακαλεῖ νά τοῦ γνωρίσουμε ὡς τίς 4 Μαΐου ἄν οἱ ἁρμόδιες ἀρχές τῆς χώρας μας ἐπιθυμοῦν νά ἀντιπροσωπευθοῦν στή διεθνή διάσκεψη πού θά πραγματοποιηθεῖ στό CARDIFF τῆς Ἀγγλίας ἀπό 7-10 Σεπτεμβρίου 1981 ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ CERI καί τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καί Ἐπιστημῶν τῆς Ἀγγλίας. Ἀντικείμενο τῆς διασκέψεως εἶναι ἡ ἐκπαίδευση τῶν καθυστερημένων παιδιῶν. Εἰδικότερα θά ἐξεταστοῦν δύο θέματα: ἡ ἐνσωμάτωση τῶν παιδιῶν αὐτῶν στά συνήθη σχολεῖα καί ἡ ὀργάνωση τοῦ περάσματός τους ἀπό τό σχολεῖο στήν ἐργασία.

Ἡ διάσκεψη παρουσιάζει ἐνδιαφέρον καί γιά τήν ἑλληνική πλευρά, γιατί παρόμοια προβλήματα ἀντιμετωπίζουμε καί στή χώρα μας. Θά ἦταν ἑπομένως σκόπιμο νά λάβουν μέρος σ'αὐτή καί Ἕλληνες ἀντιπρόσωποι. Εἰσηγοῦμαι λοιπόν τό Τμῆμα νά προτείνει στόν κ. Πρόεδρο τοῦ KEME ἕνα ἀπό τά μέλη του πού θά μποροῦσε νά ἀντιπροσωπεύσει, μαζί μέ ἄλλο πρόσωπο πού ἐνδεχομένως θά προτείνει ἄλλος φορέας, τή χώρα μας στήν παραπάνω διάσκεψη.

Τό Τμῆμα δέν ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση καί, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά ἀντιπροσωπευθεῖ ἡ χώρα μας στή διεθνή διάσκεψη γιά τήν ἐκπαίδευση τῶν καθυστερημένων παιδιῶν ἀπό εἰδικό πού θά προτείνει ἡ Διοίκηση.

./.

Θ έ μ α 2ο.- Ἡ λειτουργία τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀπό τό σχολ. ἔτος 1981-82- ὡρολόγια προγράμματα:

1) 5/θεσίου: Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.
2) 4/θεσίου: Εἰσηγητής κ. Ἀ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.
3) 3/θεσίου: Εἰσηγητής κ. Α. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ (Συνέχεια συζητήσεως).

Ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται γιά τό ἑβδομαδιαῖο ὡρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων τῶν τάξεων Α΄ καί Β΄τοῦ 5/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου τά ἑξῆς:

Ὡς ὧρες διδασκαλίας τῶν τάξεων Γ΄Δ΄Ε΄καί ΣΤ΄ἰσχύουν ἐκεῖνες πού καθορίστηκαν ἀπό τό Τμῆμα στή χθεσινή του συνεδρία (12/4) γιά τόν 6/θέσιο τύπο σχολείου. Γιά τίς συνδιδασκόμενες τάξεις Α΄- Β΄ προτείνονται τά ἑξῆς:

α) Τά θρησκευτικά ἐνσωματώνονται στή Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος (μείωση 1 ὥρας)
β) Ἡ Ἑλληνική γλώσσα μειώνεται ἀπό μία ὥρα στήν Α΄καί μία ὥρα στή Β΄τάξη (μένουν 7Α΄, 7Β΄).
γ) Τά Τεχνικά μειώνονται κατά 1/2 ὥρα (μένουν 3/2).
δ) Ἡ Μουσική μειώνεται κατά 1/2 ὥρα (μένουν 3/2).
ε) Ἡ Γυμναστική μειώνεται κατά μία ὥρα (μένει 1 ὥρα).

Ἀπό τίς 30 ὧρες διδασκαλίας τοῦ προγράμματος γιά Α + Β περικόπτονται 5 ὧρες. Σύνολο ὡρῶν διδασκαλίας γιά τίς τάξεις Α΄+ Β΄ 25 (πέντε ὧρες διδασκαλίας κάθε μέρα).

Τό Τμῆμα, ἔπειτα ἀπό πρόταση τοῦ κ. Βουγιούκα, ἀποφασίζει νά μειωθεῖ κατά μία διδακτική ὥρα ἡ διδασκαλία τῆς Σπουδῆς τοῦ περιβάλλοντος, τῶν Θρησκευτικῶν, τῆς Μουσικῆς, τῶν Τεχνικῶν καί τῆς Γυμναστικῆς.

Μειοψηφοῦν ὁ κ. Βλουτίδης γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση καί ὁ κ. Πασσάκος, ὁ ὁποῖος προτείνει τό ἰσχύον ὡρολόγιο πρόγραμμα τῶν Α΄καί Β΄ τάξεων τοῦ 5/θεσίου σχολείου νά μείνει ὅπως ἔχει.

./.

- -

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος σχέδιο ἑβδομαδιαίου ὡρολογίου προγράμματος τοῦ τετραθεσίου δημοτικοῦ σχολείου, πού συνέταξε ὁ ἴδιος καί ἐπισυνάπτεται στό πρακτικό.

Τό Τμῆμα, ἔπειτα ἀπό συζήτηση, ἀποδέχεται κατά πλειοψηφία τό σχ. ὡρολογίου προγράμματος 4/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου, ὅπως τό συνέταξε ὁ κ. Βουγιούκας.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, καί προτείνει νά μείνει τό ἰσχύον ὡρολόγιο πρόγραμμα τοῦ 4/θεσίου ὅπως ἔχει.

Ὁ κ. Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, μέ βάση τίς προσαρμογές πού ἔγιναν στό 6/θέσιο δημοτικό σχολεῖο καί στό 5/θέσιο (ὅπου συμφωνήθηκαν τά σχετικά μέ τή συνδιδασκαλία τῶν Α΄καί Β΄τάξεων) προτείνει τά ἀκόλουθα γιά τό ἑβδομαδιαῖο ὡρολόγιο τῶν τάξεων Γ΄καί Δ΄τοῦ 3/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου:

1. Τό σύνολο τῶν ὡρῶν γιά τίς τάξεις Γ΄καί Δ΄νά μήν ὑπερβεῖ τίς 28 ὧρες ἑβδομαδιαίας διδασκαλίας.
2. Νά μή μειωθοῦν, ἄν εἶναι δυνατό, οἱ ὧρες γλωσσικῆς διδασκαλίας.
3. Νά προστεθεῖ 1 ἡμίωρο στήν Ἀριθμητική.
4. Νά ὁρισθοῦν 2 διδακτικές ὧρες γιά τά καλλιτεχνικά μαθήματα (τεχνικά - Μουσική).
5. Νά μειωθεῖ ἀνά μία διδακτική ὥρα σέ κάθε τρίμηνο ἀντίστοιχα ἡ διδασκαλία τῶν Θρησκευτικῶν, τῆς Ἱστορίας καί τῶν Φυσικῶν.

(Τό σχέδιο προγράμματος πού προτείνει ὁ κ. Μπενέκος ἐπισυνάπτεται στό Πρακτικό).

Τό θέμα τῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεων ἀντιμετωπίστηκε στό 4/θέσιο.

Ἔπειτα ἀπό συζήτηση ἐγκρίνεται ἀπό τό Τμῆμα τό παραπάνω σχέδιο ὡρολογίου προγράμματος κατά πλειοψηφία.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Πασσάκος Σύμβουλος Β΄, καί προτείνει τό ἰσχύον ὡρολόγιο πρόγραμμα νά μείνει, ὅπως ἔχει.

./.

- -

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση γιά τά ὡρολόγια προγράμματα τοῦ δημοτικοῦ σχολείου στήν ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδαρτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Θ έ μ α 1ο.- Ἡ λειτουργία τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀπό τό σχολ. ἔτος 1981-82:

Α. Ὡρολόγια προγράμματα ὅλων τῶν τύπων τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Συνεχίζεται ἡ συζήτηση γιά τά ὡρολόγια προγράμματα τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἔπειτα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά σχολεῖα.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν σχετικά μέ τά ὡρολόγια προγράμματα τοῦ 6/θεσίου, 5/θεσίου 4/θεσίου καί 3/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου στίς προηγούμενες συνεδριάσεις τοῦ Τμήματος καί καλεῖ τόν κ. Μελά νά εἰσηγηθεῖ γιά τό πρόγραμμα τοῦ διθεσίου δημοτικοῦ σχολείου.

Ὁ κ. Μελάς εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

Τά θρησκευτικά στίς τάξεις Α΄καί Β΄νά συγχωνευτοῦν στή Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος πού μειώνεται στίς 3 διδακτικές ὧρες γιά νά ἐνισχυθεῖ ἡ Ἀριθμητική τῆς Α΄κατά ἕνα ἡμίωρο.

Στήν Γ΄τάξη τά θρησκευτικά νά μειωθοῦν κατά 1 ὥρα. Στήν ἴδια τάξη νά μειωθεῖ ἐπίσης ἡ Ἱστορία κατά μία ὥρα. Νομίζω ὅτι ἡ ὕλη καί τῶν δύο αὐτῶν μαθημάτων μπορεῖ νά ἁπλοποιηθεῖ καί νά ἐλαττωθεῖ ἀκόμη περισσότερο ὥστε νά μπορεῖ νά διδαχτεῖ σέ μία διδακτική ὥρα.

Στίς τάξεις Δ΄, Ε΄καί ΣΤ΄νά μειωθοῦν οἱ Πολιτιστικές Ἐκδηλώσεις κατά μία ὥρα. Νά προστεθεῖ στή Γυμναστική ἕνα ἡμίωρο.

Ἔτσι οἱ μικρές τάξεις ἔχουν 29 καί οἱ μεγάλες 30 ὧρες ἑβδομαδιαία ἐργασία.

Νομίζω ὅτι στά ὀλιγοθέσια σχολεῖα δέ συντρέχουν οἱ λόγοι πού μᾶς ὑποχρεώνουν, σέ πολλές περιπτώσεις, νά συρρικνώσουμε τίς ὧρες τῶν πολυθεσίων - πολυάνθρωπες τάξεις, πρωϊνή καί ἀπογευματινή βάρδια, ἀνθυγιεινές συνθῆκες ἐργασίας. Τά ὀλιγοθέσια σχολεῖα βρίσκονται σέ μικρά χωριά ὅπου οἱ συνθῆκες ἐργασίας καί διαβίωσης τῶν παιδιῶν εἶναι ἀντιστρόφως ἀνάλογες μέ ἐκεῖνες τῶν ἀστικῶν κέντρων. Ἐδῶ τά σχολεῖα καί οἱ αἴθουσες εἶναι κατά κανόνα ἄνετα καί τά παιδιά μποροῦν νά ἐργαστοῦν μέ καλές συνθῆκες στό χῶρο τοῦ σχολείου μέ

τήν ἐπίβλεψη καί τή βοήθεια τοῦ δασκάλου. Ἀντίθετα, οἱ συνθῆκες τοῦ σπιτιοῦ δέν προσφέρονται γιά ἀποδοτική ἐργασία. Γιά τήν ἐφαρμογή τῶν μεταρρυθμιστικῶν μέτρων πού προβλέπουν ἐξατομίκευση τῆς σχολικῆς ἐργασίας καί ἐκτέλεση τῶν σχολικῶν ἐργασιῶν στό σχολεῖο εἶναι ἀνάγκη σ'αὐτοῦ τοῦ τύπου τά σχολεῖα ἰδιαίτερα νά μή μειωθοῦν οἱ ὧρες παραμονῆς τῶν παιδιῶν στό σχολεῖο κάτω ἀπό τίς 29 γιά τό μικρό τμῆμα καί τίς 30 γιά τό μεγάλο.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό ὑζήτηση, δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά κατά πλειοψηφία. Μειοψηφεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος προτείνει νά μείνει, ὅπως ἔχει, τό ἰσχύον ὡρολόγιο πρόγραμμα.

Εἰδικότερα, λέγει τά ἑξῆς:

«Δέν συμφωνῶ μέ παραπέρα μείωση ὡρῶν διδασκαλίας, γιατί ὕστερα ἀπό διαδοχικές μειώσεις κατά τά τελευταῖα χρόνια πιστεύεται ὅτι ἀπό τῆς ἀπόψεως αὐτῆς τό πρόγραμμα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ἔχει πλέον φθάσει στά ἔσχατα ὅρια περιορισμοῦ του. Τό πολύ πολύ νά ἐπροτείνετο καί ἕνα δεύτερο 5ωρο, ὥστε νά ἔχουμε 5ωρη διδασκαλία τήν πρώτη καί τελευταία ἡμέρα τῆς σχολικῆς ἑβδομάδος καί 6ωρη διδασκαλία καί ἐργασία στίς ὑπόλοιπες τρεῖς ἀνάμεσα ἡμέρες. Παρατηρεῖται ὅτι ἡ μείωση αὐτή πού ὁδηγεῖ σέ περιπτώσεις διδασκαλίας μαθημάτων γιά ἕνα μόνο ἡμίωρο τήν ἑβδομάδα στά ὁλογοθέσια σχολεῖα συνεπάγεται σχεδόν τήν οὐσιαστική κατάργηση τῶν μαθημάτων. Τά παιδιά μας πρέπει νά μένουν ὅσο τό δυνατόν περισσότερο χρόνο κάτω ἀπό τήν παιδαγωγική καθοδήγηση καί ἐπίδραση γενικά τοῦ σχολείου, ὅπως ἄλλωστε γίνεται σέ ἄλλες χῶρες καί μάλιστα πολιτιστικά περισσότερο προηγμένες. Αὐτό τό ἔχουν ἀνάγκη εἰδικότερα πλῆθος παιδιῶν μας πού προέρχονται ἀπό μειονεκτοῦντα κοινωνικά, μορφωτικά καί πολιτιστικά περιβάλλοντα. Αὐτό ἀνταποκρίνεται καί στήν ἀνάγκη ὅπως τά παιδιά μας κάνουν τήν περισσότερη ἄν ὄχι ὅλη σχολική ἐργασία τους στό σχολεῖο καί ὄχι στό σπίτι. Αὐτό ἀνταποκρίνεται καί στήν ὀρθή παιδαγωγική ἀπαίτηση γιά ἐξατομικευμένη ἀγωγή καί ἐκπαίδευση ἡ ὁποία δυσχεραίνεται ὅταν ὁ χρόνος παραμονῆς τῶν μαθητῶν στό σχολεῖο περιορίζεται. Τελικά νά ληφθεῖ ὑπόψη ὅτι τό γεθ

γονός τοῦ ἑνός διδασκάλου στό Δημοτικό Σχολεῖο σέ μιά τάξη τοῦ κάμνει ὥστε τό ἡμερήσιο πρόγραμμα σχολικῆς ἐργασίας νά ὀργανώνεται μέ τρόπο πού νά μή καουράζει τά παιδιά σέ βαθμό ἀνεπιθύμητο».

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', προτείνει τά ἑξῆς γιά τό πρόγραμμα τοῦ μονοθεσίου δημοτικοῦ σχολείου:

1) Στίς Α'καί Β'τάξεις τά Θρησκευτικά καί ἡ μουσική νά μειωθοῦν κατά 1 ὥρα. Τά Θρησκευτικά θά διδάσκονται στή διπουδή τοῦ Περιβάλλοντος.

2) Στίς τάξεις Γ'καί Δ'νά μειωθοῦν α) ἡ διδασκαλία τῆς Ἱστορίας κατά 1/2 ὥρα στά Β'καί Γ'τρίμηνα, β) ἡ διδασκαλία τῆς Φυσικῆς καί Χημείας μέ στοιχεῖα Ὑγιεινῆς κατά μισή διδακτική 1/2 ὥρα στά Α' Β'τρίμηνα καί γ) ἡ διδασκαλία τῆς Γεωγραφίας κατά 1/2 διδακτική ὥρα στά Α'καί Β'τρίμηνα.

3) Στίς τάξεις Ε'καί ΣΤ'νά μειωθεῖ α) ἡ διδασκαλία τῶν Θρησκευτικῶν κατά 1/2 διδακτική ὥρα στά Α'καί Β'τρίμηνα, β) ἡ διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας κατά 1/2 διδακτική ὥρα στά Α'καί Γ'τρίμηνα, γ) Ἱστορία κατά 1/2 διδακτική ὥρα στά Β'καί Γ'τρίμηνα, δ) ἡ διδασκαλία τῆς Φυσικῆς καί Χημείας κατά 1/2 διδακτική ὥρα στά Β'καί Γ' τρίμηνα, ε) ἡ διδασκαλία τῆς Γεωγραφίας κατά 1/2 διδακτική ὥρα στά Α'καί Γ'τρίμηνα καί στ) ἡ διδασκαλία τῆς Ἀριθμητικῆς - Γεωμετρίας κατά 1/2 διδακτική ὥρα στά Α'καί Β'τρίμηνα.

4) Οἱ πολιτιστικές ἐκδηλώσεις καί Ἀθλητισμός νά μειωθοῦν κατά 1 ὥρα.

Τό Τμῆμα συμφωνεῖ μέ τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη κατά πλειοψηφία.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', γιά τούς λόγους πού ἐξέθεσε καί γιά τό πρόγραμμα τοῦ διθεσίου δημοτικοῦ σχολείου.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ. 2022/3-4-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων (Δ/νση Ἐφαρμ. Προγραμ. ΔΕΠΑ) καί β) τίς προτάσεις καί διατυπωθεῖσες ἀπόψεις τῶν μελῶν γιά τήν ἐφαρμογή τῆς 5/ημέρου ἐργασίας στά σχολεῖα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως στίς συνεδρίες του 21/1981, 22/1981, 23/1981 καί 24/1981,

./.

Ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση

κατά πλειοψηφία ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Προτείνει, ἔπειτα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά δημοτιά σχολεῖα, τό ἑβδομαδιαῖο ὡρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων ὅλων τῶν τύπων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου νά εἶναι ὡς ἑξῆς:

Ἑβδομαδιαῖο ἀρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων
τοῦ 6/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου.

α/α	Μαθήματα	Ὧρες Διδασκαλίας											
		Α' τάξη	Β' τάξη	Γ' τάξη			Δ' τάξη			Ε' τάξη			Στ' τάξη		
				Τρίμηνα			Τρίμηνα			Τρίμηνα			Τρίμηνα		
				Α	Β	Γ	Α	Β	Γ	Α	Β	Γ	Α	Β	Γ
1.	Θρησκευτικά	–	–	1	2	2	2	2	1	1	2	2	1	2	2
2.	Ἑλληνική Γλῶσσα	9	9	9	9	9	9	9	8	7	8	8	7	8	8
3.	Ἱστορία	–	–	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1
4.	Σπουδὴ Περιβάλλοντος – Θρησκευτικά	4	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5.	Φυσικὰ καὶ Χημεῖα μὲ Στοιχεῖα Ὑγιεινῆς	–	–	2	2	1	1	2	2	2	3	3	2	3	3
6.	Γεωγραφία	–	–	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	1	2
7.	Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρία	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	3	4	4	3
8.	Ἀγωγὴ τοῦ Πολίτη	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1	1	1	1	1
9.	Τεχνικὰ	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	1	2
10.	Μουσικὴ	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	1	2
11.	Γυμναστικὴ	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
12.	Πολιτιστικὲς Ἐκδηλώσεις καὶ Ἀθλητισμός	–	–	–	–	–	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Ὧρες διδασκαλίας	22	22	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25

Παρατηρήσεις: 1. Τὰ Θρησκευτικὰ τῶν Α' Β' τάξεων θὰ διδάσκονται στὴ Σπουδὴ τοῦ Περιβάλλοντος.
2. Ἡ ἡμέρα καὶ ἡ ὥρα ποὺ θὰ γίνονται οἱ πολιτιστικὲς ἐκδηλώσεις καὶ ὁ ἀθλητισμὸς ὁρίζονται μὲ ἀπόφαση τοῦ συλλόγου τῶν δασκάλων κάθε σχολείου καὶ σύμφωνα μὲ τὶς ἰδιαίτερες συνθῆκες λειτουργίας του.

3. Ἐάν ὁ ἀριθμός τῶν μαθητῶν τῶν Α΄καί Β΄τάξεων εἶναι μεγάλος καί δέν εἶναι δυνατή ἡ συνδιδασκαλία, ὁ σύλλογος τῶν δασκάλων μπορεῖ νά ὁρίσει γιά συνδιδασκαλία ἄλλες τάξεις συνεχόμενες (Γ΄+ Δ΄ἤ Ε΄+ ΣΤ΄), πού ἔχουν συνολικό ἀριθμό μαθητῶν σημαντικά κατώτερο ἀπό τίς τάξεις Α΄ καί Β΄.

4. Ἡ ἡμέρα καί οἱ ὧρες πού θά γίνονται οἱ πολιτιστικές ἐκδηλώσεις καί ὁ ἀθλητισμός ὁρίζονται μέ ἀπόφαση τοῦ συλλόγου τῶν δασκάλων κάθε σχολείου καί σύμφωνα μέ τίς ἰδιαίτερες συνθῆκες λειτουργίας του.

5. Οἱ σιωπηρές ἐργασίες ἀναφέρονται στά μαθήματα Ἑλληνική Γλώσσα, Ἀριθμητική καί Γεωμετρία καί Τεχνικά.

Ἑβδομαδιαῖο ὡρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων
τοῦ 5/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου

α/α	Μαθήματα	Ὧρες Α΄+ Β΄τάξεις	Διδασκαλίας Γ΄τάξη Τρίμηνα Α Β Γ	Δ΄τάξη Τρίμηνα Α Β Γ	Ε΄τάξη Τρίμηνα Α Β Γ	ΣΤ΄τάξη Τρίμηνα Α Β Γ
1	Θρησκευτικά	–	1 2 2	2 2 1	1 2 2	1 2 2
2	Ἑλληνική Γλώσσα	8 8	9 9 9	9 9 8	7 8 8	7 8 8
3	Ἱστορία	–	2 1 2	2 2 2	2 2 1	2 2 1
4	Σπουδή περιβάλλοντος Θρησκευτικά	3	–	–	–	–
5	Φυσικά καί Χημεία μέ Στοιχεῖα Ὑγιεινῆς	–	2 2 1	1 2 2	2 3 3	2 3 3
6	Γεωγραφία	–	2 2 2	1 2 2	2 1 2	2 1 2
7	Ἀριθμητική καί Γεωμετρία	3/2 3/2	3 3 3	3 3 3	4 4 3	4 4 3
8	Ἀγωγή τοῦ Πολίτη	–	– – –	– – –	1 1 1	1 1 1
9	Τεχνικά	2/2	2 2 2	2 1 2	2 1 2	2 1 2
10	Μουσική	2/2	2 2 2	2 1 2	2 1 2	2 1 2
11	Γυμναστική	1	2 2 2	2 2 2	1 1 1	1 1 1
12	Πολιτιστικές Ἐκδηλώσεις καί Ἀθλητισμός	–	– – –	1 1 1	1 1 1	1 1 1
	Ὧρες Διδασκαλίας	25	25 25 25	25 25 25	25 25 25	25 25 25

Παρατηρήσεις:

1. Τά θρησκευτικά τῶν Α΄Β΄τάξεων θά διδάσκονται στή Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος.
2. Ἡ συνδιδασκαλία πού ἐπιβάλλεται ἀπό τήν ὀργανικότητα τοῦ 5/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου καθιερώνεται γιά τίς δύο πρῶτες τάξεις.

Ἑβδομαδιαῖο ὡρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων
τοῦ 4/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου

α/α	Μαθήματα	Ὧρες Διδασκαλίας								
		Α΄+Β΄τάξεις	Γ΄ τάξη		Δ΄ τάξη			Ε΄ + Στ΄ τάξεις		
			Τρίμηνα		Τρίμηνα			Τρίμηνα		
			Α	Β Γ	Α	Β Γ		Α	Β	Γ
1.	Θρησκευτικά	–	1	2 2	2	2 1		1	2	2
2.	Ἑλληνική Γλῶσσα	8 8	9	9 9	9	9 8		8	8	8
3.	Ἱστορία	–	2	1 2	2	2 2		2	2	1
4.	Σπουδὴ Περιβάλλοντος – Θρησκευτικά	3	–	– –	–	– –		–	–	–
5.	Φυσικὰ καὶ Χημεῖα μὲ Στοιχεῖα Ὑγιεινῆς	–	2	2 1	1	2 2		3	3	3
6.	Γεωγραφία	–	2	2 2	1	2 2		2	1	2
7.	Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρία	3/2 3/2	3	3 3	3	3 3		5/2	5/2	5/2 5/2 5/2 5/2
8.	Ἀγωγὴ τοῦ Πολίτη	–	–	– –	–	– –		1	1	1
9.	Τεχνικὰ	2/2	2	2 2	2	1 2		1	2	1
10.	Μουσικὴ	2/2	2	2 2	2	1 2		1	1	1
11.	Γυμναστικὴ	2/2	2	2 2	2	2 2		2	1	2
12.	Πολιτιστικὲς Ἐκδηλώσεις–Ἀθλητισμός	–	–	– –	1	1 1		1	1	1
	Ὧρες διδασκαλίας	25	25	25 25	25	25 25		27	27	27

Παρατηρήσεις: 1. Τὰ θρησκευτικὰ τῶν Α΄ Β΄ τάξεων θὰ διδάσκονται στὴ Σπουδὴ τοῦ Περιβάλλοντος.
2. Ὁ χρόνος τῶν σιωπηρῶν ἐργασιῶν κατὰ τὴ χωριστὴ διδασκαλία τῆς Ἀριθμητικῆς στὴν Ε΄ καὶ στὴν Στ΄ τάξη χρησιμοποιεῖται ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες ὅλων τῶν μαθημάτων, μὲ προτίμηση τὴν Ἀριθμητικὴ – Γεωμετρία.
3. Ἡ ἡμέρα καὶ οἱ ὧρες ποὺ θὰ γίνονται οἱ πολιτιστικὲς ἐκδηλώσεις καὶ ὁ ἀθλητισμὸς ὁρίζονται μὲ ἀπόφαση τοῦ συλλόγου τῶν δασκάλων κάθε σχολείου καὶ σύμφωνα μὲ τὶς ἰδιαίτερες συνθῆκες λειτουργίας του.

'Εβδομαδιαῖο ὡρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων
τοῦ 3/σίου δημοτικοῦ σχολείου.

α/α	Μαθήματα	Ὧρες Διδασκαλίας									
		Α'+Β' τάξεις	Γ' + Δ' τάξεις					Ε' + Στ' τάξεις			
			Τρίμηνα					Τρίμηνα			
			Α		Β		Γ	Α		Β	Γ
1.	Θρησκευτικά	–	1		2		2	1		2	2
2.	Ἑλληνική Γλῶσσα	8	10/2	10/2	10/2	10/2	10/2	8		8	8
3.	Ἱστορία	–	2		1		2	2		2	1
4.	Σπουδὴ Περιβάλλοντος – Θρησκευτικά	3			–			–		–	–
5.	Φυσικὰ καὶ Χημεῖα μὲ Στοιχεῖα Ὑγιεινῆς		2		2		1	3		3	3
6.	Γεωγραφία	–	2		2		2	2		1	2
7.	Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρία	3/2	3	3	3	3	3	5/2	5/2	5/2	5/2	5/2	5/2
8.	Ἀγωγὴ τοῦ Πολίτη	–	–		–		–	1		1	1
9.	Τεχνικὰ	2/2	2/2		2/2		2/2	1		2	1
10.	Μουσικὴ	2/2	2/2		2/2		2/2	1		1	1
11.	Γυμναστικὴ	2/2	2		2		2	2		1	2
12.	Πολιτιστικὲς Ἐκδηλώσεις καὶ Ἀθλητισμός	–	–		–		–	1		1	1
	Ὧρες διδασκαλίας	25	27		27		27	27		27	27

Παρατηρήσεις: 1. Τὰ θρησκευτικὰ τῶν Α' Β' τάξεων θὰ διδάσκονται στὴ Σπουδὴ τοῦ Περιβάλλοντος.
2. Ὁ χρόνος τῶν σιωπηρῶν ἐργασιῶν χρησιμοποιεῖται ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες ὅλων τῶν μαθημάτων, μὲ ἔμφαση στὴ Γλῶσσα, τὰ Μαθηματικὰ καὶ τὰ Τεχνικά.
3. Ἡ ἡμέρα καὶ οἱ ὧρες ποῦ θὰ γίνονται οἱ πολιτιστικὲς ἐκδηλώσεις καὶ ὁ ἀθλητισμὸς ὁρίζονται μὲ ἀπόφαση τοῦ συλλόγου τῶν δασκάλων κάθε σχολείου καὶ σύμφωνα μὲ τὶς ἰδιαίτερες συνθῆκες λειτουργίας του.

Ἑβδομαδιαῖο ὡρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων

τοῦ 2/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου

α/α	Μαθήματα	Ὧρες διδασκαλίας	
		Α + Β′+ Γ′τάξεις	Δ′+ Ε′+ ΣΤ′τάξεις
1	Θρησκευτικά	1/2	2/2 2/2
2	Ἑλληνική Γλώσσα	6 6 6	7 7
3	Ἱστορία	– – 1/2	2/2 2/2
4	Σπουδή Περιβάλλοντος-Θρησκευτικά	3/2 –	– –
5	Φυσικά καί Χημεία μέ Στοιχεῖα Ὑγιεινῆς	– – 2/2	2/2 3/2
6	Γεωγραφία	– – 2/2	2/2 2/2
7	Ἀριθμητική καί Γεωμετρία	3/2 3/2 3/2	3/2 3/2 3/2
8	Ἀγωγή τοῦ Πολίτη	– – –	– 1/2
9	Τεχνικά	Σιωπηρές	ἐργασίες
10	Μουσική	2/2	1/2
11	Γυμναστική	2/2	1/2
12	Πολιτιστικές Ἐκδηλώσεις καί Ἀθλητισμός	–	1
	Ὧρες διδασκαλίας	29	30

Παρατηρήσεις: 1. Τά Θρησκευτικά Α′Β′τάξεων θά διδάσκονται στή Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος

2. Οἱ συνδιδασκόμενες τάξεις χωρίζονται σέ ὁμάδες:
Πρώτη Ὁμάδα: Α′, Β′καί Γ′τάξη, καί
Δεύτερη " : Δ′, Ε′καί ΣΤ′τάξη.

3. Ἡ ἡμέρα καί οἱ ὧρες πού θά γίνονται οἱ Πολιτιστικές Ἐκδηλώσεις καί ὁ Ἀθλητισμός ὁρίζονται μέ ἀπόφαση τοῦ συλλόγου τῶν δασκάλων κάθε σχο-

Μειοψηφοῦν:

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος προτείνει νά μείνει τό ἰσχύον ἑβδομαδιαῖο ὡρολόγιο πρόγραμμα γιά ὅλους τούς τύπους τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ὅπως ἔχει, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

Οἱ κκ Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, οἱ ὁποῖοι προτείνουν γιά τό ὡρολόγιο πρόγραμμα τῶν Α΄καί Β΄τάξεων τοῦ 6/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου τά ἑξῆς:

Ὀργάνωση τῶν μαθημάτων (Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος, Τεχνικά, Μουσική, Γυμναστική, Ἑλληνική Γλώσσα, Ἀριθμητική) σέ τρεῖς ὁμάδες καί μείωση στίς ὧρες σχολικῆς ἐργασίας ἐκ περιτροπῆς ἀπό κάθε ὁμάδα μαθημάτων γιά κάθε ἕνα ἀπό τά τρία τρίμηνα. Δηλ. Στό πρῶτο τρίμηνο νά μειωθεῖ ἡ Σπουδή τοῦ περιβάλλοντος κατά δύο ὧρες καί τά τεχνικά κατά μία ὥρα. Στό δεύτερο τρίμηνο νά μειωθεῖ κατά μία ὥρα ἡ Μουσική, Γυμναστική καί ἡ σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος. Στό τρίτο τρίμηνο νά μειωθεῖ κατά μία ὥρα ἡ Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος, ἡ Ἑλληνική γλώσσα καί ἡ Ἀριθμητική.

Οἱ κκ Ἀρ. Βουγιούκας καί Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, οἱ ὁποῖοι προτείνουν δύο μέρες τῆς ἑβδομάδος πρόγραμμα 6/ωρης διδασκαλίας στίς Ε΄καί Στ΄τάξεις τοῦ 6/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου.

Ἐπίσης ὁ κ. Βουγιούκας προτείνει νά μή μειωθεῖ κατά μία ὥρα στό Γ΄τρίμηνο ἡ διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας στή Δ΄τάξη τοῦ 6/θεσίου Δημοτικοῦ.

Ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος προτείνει γιά τίς Α΄καί Β΄ τάξεις τοῦ 5/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου τά ἑξῆς:

1) Νά μή μειωθοῦν οἱ ὧρες τῆς Σπουδῆς τοῦ Περιβάλλοντος γιατί ἐνσωματώνεται στό μάθημα αὐτό ἡ ὕλη τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν. Νά παραμείνουν οἱ ὧρες πού ὁρίζει τό Α.Π. (4).

2) Ἡ Ἑλληνική γλώσσα νά μειωθεῖ κατά μία ὥρα στήν Α΄καί μία ὥρα στή Β΄τάξη.

3) Τά Τεχνικά νά μειωθοῦν κατά 1/2 ὥρα καί

4) Ἡ Μουσική νά μειωθεῖ κατά 1/2 ὥρα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

. / .

Β. Διάρκεια διδακτικῶν ὡρῶν καί διαλειμμάτων:

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

«Ἐπειδή τά πολλά διαλείμματα, τῶν 5 καί 10 λεπτῶν καί χρονοβόρα εἶναι καί διασποῦν τήν ἐργασία τῆς σχολικῆς τάξεως φρονῶ πώς εἶναι ἀπό διδακτικῆς καί πρακτικῆς πλευρᾶς προτιμότερη ἡ ἑνοποίηση τῶν διδακτικῶν ὡρῶν ἀνά δύο καί ἡ καθιέρωση μεγαλυτέρας διαρκείας διαλειμμάτων, ὥστε ἡ διακοπή νά ἔχει οὐσιαστικά θετικά ἀποτελέσματα γιά διδάσκοντες καί διδασκομένους. Ἔτσι προτείνουμε " ... οἱ τέσσερες πρῶτες διδακτικές ὧρες νά ἔχουν διάρκεια 45 λεπτά τῆς ὥρας καί οἱ ἑπόμενες 40. Μεταξύ τῶν Β΄καί Γ΄διδακτικῶν ὡρῶν νά γίνεται ἕνα εἰκοσάλεπτο διάλειμμα καί μεταξύ τῶν Δ΄ καί Ε΄διδακτικῶν ὡρῶν ἕνα δεύτερο δεκαπεντάλεπτο διάλειμμα. Μέ βάση τά παραπάνω θά ρυθμίζονται καί τά διδακτικά ἡμίωρα στά ὀλιγοθέσια καί μάλιστα στό μονοθέσιο σχολεῖο. Στό τελευταῖο αὐτό ὁ διδάσκων καί διευθυντής του θά πραγματοποιεῖ ἐπίσης δύο διαλείμματα 20 τό ἕνα καί 15 λεπτῶν τά ἄλλο τήν ὥρα πού ὁ ἴδιος κρίνει πώς χρειάζεται, λαμβάνοντας ὑπόψη του τίς πραγματικές συνθῆκες λειτουργίας τοῦ σχολείου του, μορφή τάξεων, ἀριθμό μαθητῶν καί τά παρόμοια. Στίς περιπτώσεις ἀπογευματινῆς λειτουργίας τῶν σχολείων λόγω διδακτηρίου ἡ μέν διάρκεια καί διάταξη τῶν διδακτικῶν ὡρῶν εἶναι ἡ ἴδια, ὅπως παραπάνω, τά δύο διαλείμματα ὅμως ἀναγκαστικά μειώνονται ὡς πρός τή διάρκειά τους σέ δεκάλεπτα, ὥστε κατά τό δυνατόν νά ἀποφεύγεται ἡ παράταση τῆς ἐργασίας τοῦ σχολείου καί σέ ὧρες νυχτερινές».

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Πασσάκου, ὅπως ἔχει.

Θ έ μ α 2ο.- Ἡ λειτουργία τῶν νηπιαγωγείων ἀπό τό σχολ. ἔτος 1981-82- ὡρολόγια προγράμματα:

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἔγγραφο ἀριθμ. Γ. 2022/3-34- 1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο καλεῖται τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά Νηπιαγεῖα, νά διατυπώσει τίς ἀπόψεις του γιά τό ὡράριο τῆς ἡμερήσιας ἀπασχολήσεως τῶν νηπίων.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

κατά πλειοψηφία ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό ἰσχύον ὡράριο ἐργασίας στά Νηπιαγωγεῖα νά μείνει, ὅπως ἔχει.

Μειοψηφοῦν οἱ κκ Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, καί Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, οἱ ὁποῖοι προτείνουν, ἔπειτα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά νηπιαγωγεῖα, ἡ διάρκεια τῆς ἡμερήσιας ἀπασχολήσεως τῶν νηπίων νά εἶναι τέσσερις (4) ὧρες καί ὄχι 3.30΄πού εἶναι σήμερα.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔλήξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 25/1981

Σήμερα, 20 'Απριλίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, 'Αγία Παρασκευή 'Αττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄'Αριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, 'Ιωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση, ὁ κ. 'Ι. 'Αρβανίτης, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση (Τμῆμα Μέσης 'Εκπ/σεως).

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- 'Η Ὕλη διδασκαλίας καί ἡ ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν. Εἰσηγητής κκ Δ.Μελάς καί 'Ι. Χριστιάς.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 72/1980 Πράξεως τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ στόν κ. Μ. Γαλανάκη.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./

Θ έ μ α 1ο.- Ἡ Ὕλη διδασκαλίας καί ἡ ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄, ἀναφέρεται στήν Πράξη 24/1981 τοῦ Τμήματος μέ τήν ὁποία τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἑβδομάδας ἐργασίας στά σχολεῖα, κατάρτισε τά ὡρολόγια προγράμματα ὅλων τῶν τύπων τῶν δημοτικῶν σχολείων γιά τό σχολ. ἔτος 1981-82.

Στή συνέχεια οἱ κκ Ἰ. Χριστιάς καί Δ. Μελάς εἰσηγοῦνται στό Τμῆμα, Ἔπειτα ἀπό τή μείωση τῶν ὡρῶν διδασκαλίας στά σχολεῖα, νά μειωθεῖ ἀντίστοιχα καί ἡ Ὕλη τῶν μαθημάτων ὥστε νά γίνεται ἄνετα ἡ διδασκαλία.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις οἱ ὁποῖες συνοψίζονται στά ἑξῆς:

1. Γιά κάθε βιβλίο νά γίνει καί ἕνα συνοδευτικό φυλλάδιο μέ ὁδηγίεςπού θά περιέχει τί θά παραλειφθεῖ ἀπό τήν Ὕλη ἀλλά καί πράγματα διδακτικῆς φύσεως. Συγκεκριμένες ὑποδείξεις δηλ καί ὁρισμένες διευκρινίσεις πάνω στήν Ὕλη, ὅπου χρειάζεται.
2. Νά γίνει ἕνα φυλλάδιο πού νά ἔχει ὁδηγίες γιά τή διδακτική πράξη. Συγκεκριμένα νά δοθοῦν ὑποδείγματα διδακτικῆς φύσεως γιά κάθε μάθημα. (Γνώμη κ. Μαραγκουδάκη).
3. Ὅταν γίνει περικοπή τῆς Ὕλης εἶναι ἄμεσα συνδεδεμένη μ' αὐτή καί οἱ μεθοδικές ὁδηγίες ἀπό τό γεγονός ὅτι θά δοθοῦν ὁρισμένα στοιχεῖα γιά τό πῶς ὁ δάσκαλος θά ὀργανώσει τό χρόνο καί τήν Ὕλη.
4. Σέ περιπτώσεις ἐπικαλύψεων ὁρισμένων ἑνοτήτων (π.χ. στό μάθημα τῆς Ἱστορίας καί τῶν θρησκευτικῶν) οἱ ἑνότητες αὐτές νά διδάσκονται σέ ἕνα μάθημα μέ ἔμφαση.

Ἔπειτα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση τό Τμῆμα συμφωνεῖ.

α) Ἔπειτα ἀπό τόν καθορισμό τῶν ὡρῶν διδασκαλίας (πράξη 24/81) νά προσαρμοσθεῖ ἀντίστοιχα καί ἡ Ὕλη τῶν μαθημάτων ὥστε νά γίνεται ἄνετα ἡ διδασκαλία, καί β) Στίς ὁδηγίες πού σχετικές μέ τή μείωση τῆς Ὕλης νά ἐνσωματωθοῦν καί ρυθμίσεις μεθοδικῆς φύσεως.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση σέ ἑπόμενη συνεδρία του.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Κ.Ε.Μ.Ε. ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 26/1981

Σήμερα, 22 'Απριλίου 1981 ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, 'Αγία Παρασκευή 'Αττικῆς).

"Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, σύμβουλοι Β΄, 'Αρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, 'Ιωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. 'Ι. 'Αρβανίτης, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Σχέδιο Δηλώσεως γιά τή 12η Σύνοδο τῆς Μονίμου Διασκέψεως Εὐρωπαίων 'Υπουργῶν Παιδείας. Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο τοῦ κ. Μπλούνα "Σπουδή τοῦ περιβάλλοντος" Α΄τάξεως γιά τούς "Ελληνες μαθητές τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Δυτ. Γερμανίας. Εἰσηγητής κ. 'Α. Μπενέκος Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 3ο.- "Εκθεση μέ θέμα "'Εκπαίδευση παιδιῶν ἡλικίας τριῶν ὡς ὀκτώ χρονῶν" Εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 4ο.- 'Ελεύθερα βοηθήματα -πηγές γιά τό δημοτικό σχολεῖο. Εἰσηγητής κ. Δ. 'Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 5ο.- 'Υποβοήθηση τῶν δασκάλων στό διδακτικό τους ἔργο. Εἰσηγητές κκ Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ 'Ιωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 6ο.- 'Ανακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

Θ έ μ α 1ο.- Σχέδιο Δηλώσεως γιά τή 12η Σύνοδο τῆς Μονίμου Διασκέψεως τῶν Εὐρωπαίων Ὑπουργῶν Παιδείας.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 42/1/390/16-3-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των (Δ/νση Διεθνῶν Ἐκπ/κῶν Σχέσεων), μέ τό ὁποῖο διβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ ἀντίγραφο τοῦ ἀναθεωρημένου Σχεδίου Δηλώσεως γιά τή 12η Σύνοδο τῆς Μονίμου Διασκέψεως τῶν Εὐρωπαίων Ὑπουργῶν Παιδείας. Καλεῖται τό Τμῆμα Δημοτικῆς νά γνωρίσει στήν παραπάνω Διεύθυνση τίς ἀπόψεις του ἐπί τοῦ περιεχομένου τῆς Δηλώσεως ὡς καί τυχόν σχετικές προτάσεις του.

Ἔπειτα ὁ κ. Βλουτίδης παρατηρεῖ καί προτείνει τά ἑξῆς:

1) Ἡ προσχολική ἀγωγή ἀποτελεῖ προϋπόθεση γιά τή σωματική, διανοητική καί κοινωνική ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ.
2) Ἡ προσχολική ἐκπαίδευση πρέπει νά ὀργανωθεῖ σέ συνδυασμό μέ τήν ἐκπαίδευση τῶν παιδιῶν τῆς Α΄τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.
3) Ἀναγνωρίζεται ἡ ἀλληλεπίδραση τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς καί στοιχειώδους ἐκπ/σεως καθώς καί ἡ ἀνάγκη συνεργασίας τῶν νηπιαγωγῶν μέ τούς γονεῖς γιά τή βελτίωση τῆς ἀγωγῆς τοῦ νηπίου.
4) Ἡ συνεχής αὔξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νηπίων πού φοιτοῦν στά νηπιαγωγεῖα ἐπιβάλλει τήν ἐξέταση τῆς δυνατότητας γιά παροχή προσχολικῆς ἐκπ/σεως σ'ὅλα τά νήπια πού ἔχουν τήν κατάλληλη ἡλικία. Τό μέτρο αὐτό θά ἀπαιτήσει τή βαθμιαία μείωση τοῦ ὁρίου ἡλικίας εἰσόδου τῶν παιδιῶν στήν Α΄τάξη τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Παράλληλα μιά ἀντικειμενική ἐξέταση τῆς περιπτώσεως τῶν νηπίων ἐκείνων πού δέ φοιτοῦν σήμερα στό νηπιαγωγεῖο θά βοηθήσει στή σωστή ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων πού θά προκύψουν ἀπό τήν καθιέρωση τῆς ὑποχρεωτικῆς προσχολικῆς ἐκπ/σεως. Πρός τήν κατεύθυνση αὐτή θά βοηθήσει ἐπίσης, ἡ ἐναρμόνιση τῶν παιδαγωγικῶν μέσων καί μεθόδων πού χρησιμοποιοῦνται σήμερα στό νηπιαγωγεῖο μέ τό διδακτικό ὑλικό καί τή μεθοδολογία πού ἐφαρμόζεται στήν Α΄τάξη τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

5) Ὁ συνδυασμός τῆς ἐκπ/σεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς προσχολικῆς καί στοιχειώδους ἐκπ/σεως εἶναι ἀπαραίτητο νά ὀργανωθεῖ μέ τέτοιο τρόπο ὥστε νά πραγματώνονται οἱ ἐπιδιώξεις τῶν βασικῶν αὐτῶν βαθμίδων ἀγωγῆς.

6) Εἶναι ἰδιαίτερης σημασίας οἱ διαπιστώσεις πού ἔγιναν στή Διάσκεψη αὐτή, ἀναφορικά μέ τά μέσα, τούς τρόπους, τίς μεθόδους, τίς ἀνάγκες καί προϋποθέσεις τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τῶν ἱδρυμάτων τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς καί τήν ἐκπαίδευση καί ἐπιμόρφωση τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ.

7) Τά πλεονεκτήματα τῆς διεθνοῦς συνεργασίας στόν εὐαίσθητο τομέα τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς, πού παρουσιάζει μεγάλες διαφορές μεταξύ τῶν ἐκπ/κῶν συστημάτων τῶν διαφόρων χωρῶν, δέ θά προκύψουν ὁπωσδήποτε ἀπό τίς προσπάθειες γιά τήν καθιέρωση ἑνός κοινοῦ συστήματος ἐκπ/σεως, ἀλλά ἀπό τή συγκριτική μελέτη τῶν συστημάτων αὐτῶν, μέ τελικό σκοπό τή βελτίωση τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς σέ κάθε χώρα.

Προτάσεις

1) Ἡ ἐναρμόνιση τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς μέ τήν ἐκπαίδευση τῶν παιδιῶν τῆς Α΄τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου εἶναι σκόπιμο νά μελετηθεῖ σ'ὅλες της τίς προεκτάσεις ἀπό τό Τμῆμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ κατά τήν ἐκπόνηση τοῦ νέου Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

2) Νά διαγραφοῦν οἱ δυνατότητες καί νά ἐπισημανθοῦν τά προβλήματα καί οἱ ἐπιπτώσεις ἀπό τήν ἐνδεχόμενη καθιέρωση τῆς ὑποχρεωτικῆς προσχολικῆς ἐκπαιδεύσεως στή χώρα μας.

3) Νά μελετηθοῦν συγκριτικά τά ἐκπαιδευτικά συστήματα προσχολικῆς ἀγωγῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν καί ἄλλων χωρῶν μέ σκοπό τή συναγωγή συμπερασμάτων καί τή διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων.

4) Νά καθιερωθεῖ ἕνα κοινό πρόγραμμα σπουδῶν, σέ πανεπιστημιακό ἐπίπεδο, γιά δασκάλους καί νηπιαγωγούς μέ δυνατότητες προσανατολισμοῦ στήν προσχολική ἤ στοιχειώδη ἐκπαίδευση. Ἐκπαιδευτικοί λειτουργοί μέ ὑψηλά προσόντα εἶναι ἀπαραίτητο νά ἐπανδρώσουν ὅλες τίς βαθμίδες τῆς ἐκπαιδεύσεως.

5) Στά προγράμματα σπουδῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως, μετεκπαιδεύσεως καί ἐπιμορφώσεως δασκάλων καί νηπιαγωγῶν πρέπει νά ὑλοποιεῖται συστηματικά ἡ ἐναρμόνιση τῶν ἐπιδιώξεων τῆς προσχολικῆς καί στοιχειώδους ἐκπ/σεως.

6) Νά δοθοῦν περισσότερες εὐκαιρίες στούς γονεῖς γιά πρωτοβουλίες, συμμετοχή καί ἀνάπτυξη ἐνεργοῦ ἐνδιαφέροντος γιά τίς ἀνάγκες, τά προβλήματα καί γενικά γιά τή λειτουργία τῶν νηπιαγωγείων μέ σκοπό τήν ἐνίσχυση τοῦ ἔργου τῶν νηπιαγωγῶν καί τήν ἀνύψωση τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τῆς περιοχῆς (κοινότητος).

7) Νά βελτιωθοῦν οἱ συνθῆκες λειτουργίας τῶν νηπιαγωγείων (ὅπου ὑπάρχουν ἀνάγκες) καί νά περιορισθεῖ ὁ ἀριθμός τῶν νηπίων κατά νηπιαγωγό καί κατά τμῆμα.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Βλουτίδη, ὅπως ἔχει.

Θέμα 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο τοῦ κ. Α. Μπλούνα " Σπουδή τοῦ περιβάλλοντος" Α΄τάξεως γιά τούς Ἕλληνες μαθητές τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Δυτ. Γερμανίας.

Ὁ κ. Αὐτ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 817.3/20/Ζ/5026/22-12-1980 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ: α) ἡ ἀπό 13-12-80 ἀναφορά τοῦ Ἐκπ/κοῦ κ. Μπλούνα, β) τό ἀριθμ. 4262/17-12-80 ἔγγραφο τοῦ Ἐπόπτη Συμβούλων Ἐκπαιδεύσεως Δυτ. Εὐρώπης στήν Ἑλληνική Πρεσβεία τῆς Βόννης καί γ) τά δοκίμια τοῦ βιβλίου τῆς Α΄τάξεως Δημοτικοῦ "Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος" πού ἔγραψε ὁ κ. Α. Μπλούνας σέ συνεργασία μέ τόν Ν. Ἀφαντενό γιά τούς Ἕλληνες μαθητές τῆς Γερμανίας. Καλεῖται τό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει γιά τήν καταλληλότητα τοῦ παραπάνω βιβλίου.

Στή συνέχεια ὁ κ. Μπενέκος εἰσηγεῖται γιά τό βιβλίο τά ἀκόλουθα:

Α. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

1. Ἡ ἀνάθεση συγγραφῆς τοῦ βιβλίου στούς Ἀθαν. Μπλούνα καί Νικ. Ἀφαντενό ἔγινε μέ ἀπόφαση τοῦ ΥΠΕΠΘ (ΦΕΚ 137/14-2-1980, τ. Β΄) καί προέβλεπε τήν ὑποβολή του σέ 5 μῆνες ἀπό τήν κοινοποίηση τῆς σχετικῆς ἀπόφασης.

Τό δοκίμιο ἔχει ὑποβληθεῖ ἀπό τό συγγραφέα ἀπό τίς 13-12-1980, χωρίς ἔνδειξη γιά τό πότε κοινοποιήθηκε ἡ ὡς ἄνω ἀπόφαση.

2. Προέβλεπε ἐπίσης τήν ἔκταση τοῦ βιβλίου, καθορίζοντάς της σέ 6-7 τυπογραφικά φύλλα ἤτοι 96-112 σελίδες.

Ἡ προδιαγραφή αὐτή τηρήθηκε καί - ἄν ἐξαιρέσουμε τό παράρτημα Λεξιλογίου - ὑπάρχουν περιθώρια γιά συμπλήρωση, ὅπου χρειαστεῖ καί ὅπως θά ὑποδειχτεῖ πιό κάτω.

3. Στίς Ὁδηγίες πού εἶχαν συνταχθεῖ ἀπό τόν Ἐπόπτη-Σύμβουλο Ἐκπ/σεως Δυτ. Γερμανίας στή Ἑλληνική Πρεσβεία τῆς Βόννης (Μ.Κ. Χαφμ) προβλέπεται ἕνα σύνολο "ὑποενοτήτων" 70 περίπου, ὅσα καί τά ἐτήσια μαθήματα στά σχολεῖα τῆς Δ.Γ. Οἱ συγγραφεῖς κάλυψαν τήν ὕλη σέ 63 ἑνότητες. Αὐτό ἀφήνει περιθώρια γιά βελτιώσεις καί συμπληρώσεις πού θά ὑποδειχτοῦν πιό κάτω.

4. Τέλος, προβλέπεται στίς ὁδηγίες νά συνταχθεῖ καί "φυλλάδιο μέ σύντομες μεθοδικές ὁδηγίες γιά τό δάσκαλο" (σελ. 'Οδ. 2).

Οἱ συγγραφεῖς ἔχουν συντάξει ἕνα "Σημείωμα γιά τό δάσκαλο", ὅπως τό ἀποκαλοῦν, μέ 14 σελίδες. Τό "σημείωμα" ἐξηγεῖ τό σκοπό τοῦ βιβλίου, τονίζει τούς ἐπιμέρους στόχους τῶν ἑνοτήτων, κατά περιοχές (π.χ. "'Από τήν Κοινωνική Ζωή") καί κατά ἑνότητες (π.χ. "Η σχολική ζωή") καί δίνει ὁδηγίες γιά τόν καλύτερο τρόπο διδασκαλίας τῶν ἑνοτήτων.

Λεπτομέρειες καί ὑποδείξεις γιά τήν ἀποτελεσματικότερη καί πρακτικότερη σύνταξη καί χρήση αὐτοῦ τοῦ ὁδηγοῦ (συμπλήρωση - βελτίωση) θά δοθοῦν σέ ἄλλο μέρος ἤ καί προφορικά στούς συγγραφεῖς πρίν ἀπό τήν ἐκτύπωση.

'Εδῶ ἔχω νά παρατηρήσω γενικά ὅτι ἔχει συνταχθεῖ μέ ἐπίγνωση τοῦ προορισμοῦ του καί γνώση τῶν δυσχερειῶν καί ἰδιομορφιῶν τοῦ μαθήματος.

'Επαναλαμβάνονται ὅμως ὅσα σχεδόν ἀναγράφονται στό ἴδιο τό Θεματολόγιο (πρόγραμμα) καί, ἐκτός ἀπό τό πρῶτο - πρῶτο μέρος πού εἶναι πραγματικά σοφός ὁδηγός, ἐπεισέρχονται γενικότητες ἄχρηστες ἤ περιττές.

Γι' αὐτό προτείνομε σχετικές βελτιώσεις πού ὀφείλουν νά δεχτοῦν καί νά ἀναλάβουν οἱ συγγραφεῖς.

5.- Στό τέλος τοῦ βιβλίου παρατίθεται Λεξιλόγιο δίγλωσσο (ἑλληνικά - γερμανικά) κατά ἑνότητες συνταγμένο, σύμφωνα μέ τή διάταξη τοῦ βιβλίου. Εἶναι χρήσιμο, μέ ὅλες τίς ἐλλείψεις, αὐθαιρεσίες ἤ παραλείψεις.

B. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

1. Μέ μικρές μεταβολές- προσαρμογές (πού κρίνονται ἀναγκαῖες γιά ἕνα ἐγχειρίδιο) ἡ διάταξη τοῦ ὑλικοῦ στό βιβλίο ἀκολουθεῖ ἐκείνη τοῦ Θεματολογίου, μέ βάση τίς τέσσερις μεγάλες περιοχές τοῦ μαθήματος (Κοινωνική ζωή, Φυσικό Περιβάλλον, Οἰκονομική ζωή καί Ἱστορία καί Πολιτισμός) καί ταξινομεῖται σέ 16 ὁμάδες ἑνοτήτων, (γενικές ἑνότητες: π.χ. σχολική ζωή, οἰκογενειακή ζωή, ἡ γειτονιά μας κτλ)

./.

καί 60 μεροκότερες ἐνότητες.

2. Οἱ ἐνότητες αὐτές καλύπτουν τό περιεχόμενο τοῦ Θεματολογίου, ἐκτός ἀπό τίς εὐκαιριακές. "Οπως ἰσχυρίζεται ὁ αντάκτης τῶν ὁδηγιῶν, αὐτό ἔγινε ἐξαιτίας τοῦ περιορισμένου τῶν σελίδων καί ἀπό τό γεγονός "ὅτι πολλές ἀπό τίς ἐνότητες αὐτές καλύπτονται - τουλάχιστο μέ τή μορφή ἐρεθισμάτων διδασκαλίας - ἀπό σχετικά κείμενα τοῦ 'Αλφαβητα-ρίου".

'Η τελευταία παρατήρηση δέ εὐσταθεῖ, γιατί τό 'Αλφαβητάριο δέν εἶναι, μέ κανένα τρόπο, ὑποκατάστατο ἄλλων μαθημάτων. Κατανοητό εἶναι μόνο ὅτι ὑπάρχει πραγματικά στενότητα χώρου, μολονότι οἱ συντά-κτες τοῦ δοκιμίου ἀπέφυγαν μέ ἐπιτυχία τόν πειρασμό νά παραδοθοῦν στή λεπτομέρεια καί τό περιττό. Στάθηκαν στά οὐσιώδη καί ἔδωσαν ἰ-σόρροπη ~~κατανομή~~ τῆς γνωστικῆς ὕλης.

Παρόλα αὐτά, θεωρῶ ἀπαραίτητο νά δοθοῦν ὁρισμένα πρότυπα (δεί-γματα) γιά κάθε περίπτωση, ὥστε νά χρησιμεύσουν ὡς ὁδηγοί γιά ὅλες τίς ὅμοιες περιπτώσεις. Μία τέτοια "παραδειγματική" διδ/λία ἑνότητας εὐκαιριακῆς ἔχει κιόλας ἀναπτυχθεῖ ἀπό τούς συγγραφεῖς, ἀρκετά εὐστο-χα (τί ἐποχή ἔχουμε τώρα).

'Η γνώμη μου - καί εἰσήγησή μου ? εἶναι ὅτι αὐτό θά πρέπει νά γίνει καί γιά τίς ἄλλες ὁμάδες εὐκαιριακῶν ἑνοτήτων ἀντιπροσωπευτι-κά (π.χ. Θρησκευτικές γιορτές, ἐποχικές ἐργασίες κλπ) πέρα ἀπό ὅσα σωστά λέγονται στό φυλλάδιο μέ τίς ὁδηγίες.

Γι'αὐτό ὑπάρχει ἀκόμη χῶρος, ὅπως ἀναφέραμε πιό πάνω καί μπορεῖ ἐπίσης νά ἐξοικονομηθεῖ μέ μικρές προσαρμογές σέ ὁρισμένες ἑνότητες.

Τέλος νά γίνουν ἀναλυτικότερες καί περισσότερο συγκεκριμένες οἱ σχετικές ὁδηγίες στό φυλλάδιο.

3. Λειτουργική μονάδα, μήτρα ὀργανική καί σημεῖο ἀναφορᾶς ἡ ἀφετη-ρίας κάθε μεροκότερης ἑνότητας (μαθήματος) εἶναι ἡ ε ἰ κ ό ν α.

'Αρχικά οἱ σελίδες καλύπτονται ὁλόκληρες ἀποκλειστικά μέ εἰκόνες (φωτογραφίες, σχέδια, κτχ) μέ συμπτωματική ἤ περιπτωσιακή ἤ σκόπιμη (καλά μελετημένη) συνύπαρξη λέξεων. Προοδευτικά ἀνοίγεται χῶρος γιά

./.

λέξεις, φράσεις, κείμενο καί ἀσκήσεις (ἐρωτήσεις, προβληματισμοί, τέστς κ.τ.ὅ.).

Ἡ εἰκονογράφηση εἶναι πλούσια καί στά πλαίσια τῶν προδιαγραφῶν. Τό ἴδιο καί τά κείμενα. Ἀνεξάρτητα ἀπό τήν ποιότητά τους, θεωρῶ σωστή αὐτή τήν προοδευτική ὑποχώρηση τῆς εἰκονογράφησης ἀπέναντι τοῦ κειμένου, ἀφοῦ ἀπευθύνεται σέ παιδιά πού κατά τεκμήριο δέν εἶναι ἢ δέν εἶναι ὅλα-σέ θέση νά διαβάζουν καί νά χαρίζονται μέ ἄνεση τό γραπτό λόγο.

Ἐπίσης τά κείμενα εἶναι ὀργανικά δεμένα μέ τίς εἰκόνες. — θά πρέπει ὡστόσο νά γίνει προσπάθεια οἱ εἰκόνες νά συνδέονται λειτουργικά καί μέ τίς ἀσκήσεις, τίς ἐφαρμογές καί τίς ἐρωτήσεις).

4. Σχετικά μέ τήν εἰκονογράφηση παρατηρῶ τά ἑξῆς:

Ἔχει σχεδιαστεῖ ὅλη σχεδόν (ἐκτός ἀπό ἐλάχιστα δάνεια φωτογραφικά ἀπό γερμανικά βιβλία) ἀπό τόν ἕνα συγγραφέα τοῦ βιβλίου, τόν κ. Ἀφαντενό, πού λόγω τραγικοῦ οἰκογενειακοῦ συμβάντος, ὅπως ἀναφέρεται στή σχετική ἀναφορά, δέν τήν ὁλοκλήρωσε, ἀλλά προσφέρεται νά τό κάμει χωρίς ἀμοιβή, ἐφόσον θεωρηθοῦν ἱκανοποιητικά τά ἔγχρωμα δείγματα πού ἐπισυνάπτει.

Τά δείγματα, ὅπως καί ὅλα τά σχέδια τοῦ βιβλίου, δέν εἶναι κακά. Νομίζω ὅμως ὅτι δέν ὑπάρχει πρόβλημα, ἀφοῦ προβλέπεται ἀπό τήν προκήρυξη καί τήν ὑπουργική ἀπόφαση νά γίνει ἀπό εἰδικό ζωγράφο.

– Προτείνω λοιπόν νά τηρηθεῖ αὐτή ἡ διαδικασία, γιά νά ἔχουμε καλύτερη εἰκονογράφηση, ὅσο μποροῦμε.–

– Ἐπίσης προτείνω – τό θεωρῶ οὐσιαστικό – ἕνα μεγάλο μέρος νά καλυφτεῖ ἀπό ζωντανές, μέ πραγματικές καταστάσεις φωτογραφίες, πού θά ἀναλάβουν οἱ συγγραφεῖς νά ἐπιλέξουν γιά τόν Ο.Ε.Δ.Β.

Ὁ κ. Ἀφαντενός μπορεῖ νά λάβει μέρος μέ τήν ἐργασία του στό σχετικό διαγωνισμό ἢ νά συνεργαστεῖ σ'αὐτό.

– Ὁ ζωγράφος πού θά ἀναλάβει ὀφείλει νά λάβει σοβαρά ὑπόψη του τήν ὑπάρχουσα εἰκονογραφική δουλειά, γιατί ἀποτελεῖ συνθετικά καί ὁλοκληρωμένο σχεδιασμό ὄχι μόνο κάθε σελίδας, ἀλλά καί κάθε ἑνότητας

./.

καί ὁλόκληρου τοῦ βιβλίου, ἀπό διδακτική καί ψυχολογική ἄποψη. Ὑπηρετεῖ ὅλα τά στοιχεῖα τοῦ βιβλίου: κείμενο βασικό, ἀσκήσεις, προβληματισμό, ὑποδείξεις μεθοδικές πού ὑπάρχουν στό σχετικό φυλλάδιο κλπ.

5. Σχετικά μέ τό σχεδιασμό αὐτό, ἔχω νά ἐπισημάνω τήν μεθοδικότητα καί τήν εὐρηματικότητα τῶν συγγραφέων. Μονολότι βέβαια λείπει τό χιουμοριστικό σκίτσο ἤ τό ἐξαιρετικά δημιουργικό καί συναισθηματικό-πράγμα πού μπορεῖ νά κάνει ὁ ζωγράφος ὡς ἕνα σημεῖο - ἡ ὀργάνωση γενικά, ὁ πλοῦτος καί τό εἰκονιστικό μήνυμα ἐξυπηρετοῦν τούς βασικούς στόχους τοῦ προγράμματος καί τίς διδακτικές ἀπαιτήσεις.

Τό ἴδιο θά ἔλεγα καί γιά τά γλωσσικά κείμενα. Εἶναι ἐπιμελημένα, μεθοδικά διαταγμένα καί καίρια ἐννοιολογικά. Μολονότι, ὡς σύνολο, ἐμπεριέχουν ὑπερβολικά νοησιαρχικά στοιχεῖα καί ἐμφανίζουν κάποια ἀκαδημαϊκῆς ὑφῆς μάθηση, ὡστόσο πλουσιότατες παρέχονται εὐκαιρίες νά ἀσκήσουν τά παιδιά τίς ἐπινοητικές τους ἱκανότητες, νά ἀναπτύξουν πιό πέρα τίς ψυχοκινητικές καί νοητικές δεξιότητες, νά καλλιεργήσουν τήν παρατηρητικότητα, τό ἐρευνητικό πνεῦμα καί ἕνα αἴσθημα ταύτισης μέ τήν κοινότητα, καθώς καί μέ τόν κόσμο τῶν ζώων καί τῶν φυτῶν.

Μία τυπική παράλειψη εἶναι ἡ "παράθεση μικρῶν ποιημάτων, αἰνιγμάτων, προσευχῶν κ.τ.λ.", πού ὑποδεικνύονται στίς Ὁδηγίες τοῦ Ἐπόπτη, περί τό τέλος τοῦ βιβλίου. Τήν παράλειψη αὐτή ἀποδίδω ἀπό μιάν ἄποψη στήν ἔλλειψη χώρου, ἀπό τήν ἄλλη στό γεγονός ὅτι γι' αὐτοῦ τοῦ εἴδους τόν ἐμπλουτισμό ὁμιλεῖ στίς ὁδηγίες γιά τό δάσκαλο, ὅπου συσταίνει νά προχωροῦν πέρα ἀπό τό βιβλίο καί νά κάνουν τό μάθημα παραγωγικό καί εὐχάριστο εἰσάγοντας τό παιχνίδι, τήν ὁμαδική ἐργασία, τίς κοινωνικές ἐκδηλώσεις, κ.τ.λ.

- Λεπτομερειακές παρατηρήσεις γίνονται στό οἰκεῖο μέρος τῆς εἰσήγησης· καί σχετικές ὑποδείξεις γιά συμπλήρωση, ὅπου χωρεῖ, θά γίνουν στούς συγγραφεῖς.

./.

6. Ἡ γλώσσα εἶναι σχεδόν ἄφογη καί ὁ λόγος πού ἐπενδύει τήν εἰκόνα οὐσιώδης, καίριος καί εὐθύβολος, καί χωρίς νά ὑπερβαίνει τό μέτρο, παραμένει τό κλειδί τῆς μάθησης.

Ἐπίσης, ὅταν δίδεται ὡς ἐρώτηση, κεντρίζει τά παιδιά σέ προβληματισμό καί σκέψη, καθώς μάλιστα γίνεται σύνδεση μέ συνέπεια καί εὐστοχία μέ τίς εἰκόνες τοῦ βιβλίου πού στήν περίπτωση αὐτή οἱ τελευταῖες παίζουν καίριο λειτουργικό ρόλο.

Ὁ κ. Μπλούνας, πού εἶχε ἐργαστεῖ στήν ὁμάδα καρτίρτισης τοῦ προγράμματος Α - Β΄τάξεων τό 1975 καί εἰδικά τῆς Μελέτης τοῦ περιβάλλοντος, γνώρισε στήν πράξη τήν τεχνική καί τίς ἀπαιτήσεις σύνθεσης ἑνός τέτοιου βιβλίου. Τό πνεῦμα ἐκεῖνος σέ σύζευξη μέ ὅσα ἄντλησε ὁ συγγραφέας ἀπό τήν προσωπική του πεῖρα καί τήν ἐπαφή του μέ ἀνάλογες ἐργασίες στή Γερμανία, τό μετέφερε δημιουργικά ἐδῶ.

- Ἔτσι, παρά τίς ἐπιμέρους ἀδυναμίες, ἡ σύνθεση καί τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου, βρίσκω ὅτι εἶναι πετυχημένα καί, γιά τήν Ἑλλάδα, μιά πρωτοποριακή προσπάθεια.

- Πρόνοια νά ληφθεῖ: α) νά ἀπομονώνονται, ὅπου χρειάζεται, οἱ βασικές ἔννοιες - λέξεις καί νά συμπαρατίθενται οἱ ἀντίστοιχες γερμανικές· β) ὅλες οἱ εἰκόνες νά λειτουργοῦν ὡς ἐρεθίσματα ἤ σημεῖα ἀναφορᾶς (ἐφαρμογῆς) καί γιά τό λόγο αὐτό οἱ λεζάντες πρέπει νά λειτουργοῦν ὡς προβληματισμός ἤ δοκιμασία π.χ. νά μήν ὀνομάζονται τά ἀντικείμενα τῶν εἰκόνων, ἀλλά νά καλοῦνται τά ἴδια τά παιδιά νά ἀπαντοῦν, νά ἐρευνοῦν, νά ἀνακαλύπτουν.

Αὐτό γίνεται πολύ πετυχημένα, ἀλλά θά ἤθελα νά γενικευθεῖ καί βελτιωθεῖ.

- Τέλος νά γίνει ἁπλοποίηση στήν τεχνική τῶν ἀσκήσεων, π.χ. στά ζευγαρώματα (π.χ. σελ. 51) ὅπως καί τῶν ἐρωτήσεων (νά εἶναι δίπλα ἤ κάτω ἀπό τίς εἰκόνες, λιγότερα τόξα κ.τ.λ.).

Γ. ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ ΜΕΘΟΔΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

1. Τή θέση τοῦ βιβλίου στή διδακτική πράξη (στό σχολεῖο) καί τόν τρόπο χρήσης του θά τά βρεῖ ὁ δάσκαλος στό εἰδικό "Σημείωμα γιά τό δάσκαλο" πού συνοδεύει τό βιβλίο τοῦ μαθητῆ.

Σχετικά μέ αὐτό ἔχω νά σημειώσω τά ἑξῆς:

α΄Στό σύνολό του εἶναι ἀποδεκτό, ὡς διδακτικό πνεῦμα καί ὡς πληροφοριακό βοήθημα ἀναφορικά μέ τή σύνθεση καί λειτουργία τοῦ βιβλίου.

β΄Τό πρῶτο καί δεύτερο μέρος προβάλλει τίς μεθοδικές ἀρχές καί ἐξηγεῖ τό ρόλο τοῦ βιβλίου τοῦ μαθητῆ στή διαδικασία τῆς σχολικῆς μάθησης μέ ἀρκετή σαφήνεια.

Μικρές ἀσάφειες θά συζητηθοῦν μέ τούς συγγραφεῖς.

γ΄΄Από τό τρίτο μέρος ἐπικροτῶ μέ ἐνθουσιασμό τήν προσπάθεια νά ἀναλυθεῖ κάθε μάθημα στά στοιχεῖα του καί νά προσδιοριστοῦν οἱ διδακτικές διαδικασίες, ὁ ρόλος τοῦ δασκάλου, ὁ ρόλος τοῦ βιβλίου καί ὁ ρόλος τῶν μαθητῶν.

Θεωρῶ σωστές τίς θέσεις καί πετυχημένα τά ὑποδείγματα διδ/λίας πού παραθέτει.

Δυστυχῶς αὐτό δέ συνεχίζεται πέρα γιά πέρα ἤ τουλάχιστο στό μεγαλύτερο μέρος του. Θά μποροῦσε ἀκόμα νά γίνει καί ἀντιπροσωπευτικά γιά ὁρισμένες ἑνότητες ἀπό κάθε εὐρύτερη περιοχή.

- Τό θέμα αὐτό τό θέτω ὡς μία ἀπό τίς προϋποθέσεις ἔγκρισης τοῦ βιβλίου. Ὁ κύριος λόγος εἶναι ὅτι βιβλίο γιά τή Σπουδή τοῦ περιβάλλοντος αὐτῆς τῆς μορφῆς πρώτη φορά δίνεται στόν "Ελληνα δάσκαλο. Ἀντίστοιχο προηγούμενο εἶναι τό 'Αλφαβητάριο 1977

δ. 'Από τή σελίδα 6 ἡ ταυτική αὐτή ἐγκαταλείπεται καί τή θέση τῶν συγκεκριμένων ὑποδείξεων παίρνουν περιθωριακές ὑποδείξεις καί ἡ παράθεση τῶν στόχων κάθε ἑνότητας, ὅπως ἔχουν ἤ σχεδόν ὅπως ἔχουν) διατυπωθεῖ στό Θεματολόγιο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

Τή μεταφορά τῶν στόχων αὐτῶν στό εἰδικό γιά τό δάσκαλο φυλλάδιο δικαιολογοῦν οἱ συγγραφεῖς ἀπό τό γεγονός ὅτι δέν ἔχουν πάρει ὅλοι οἱ δάσκαλοι τῆς Δ. Γερμανίας τό θεματολόγιο.

Αὐτό δέν εἶναι ἐπαρκής λόγος οὔτε μπορεῖ νά ἰσχύει ἀκόμα. Χωρίς Πρόγραμμα δέ γίνεται κατανοητό τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου.

--Εἰσηγοῦμαι λοιπόν νά ἀπαλειφτοῦν οἱ γενικοί στόχοι καί νά ἑρμηνευτοῦν ἀντίστοιχα καί προσδιοριστοῦν σέ περισσότερο πρακτικό καί συγκεκριμένο ἐπίπεδο (τί θέλομε, δηλαδή) οἱ ἀξονικοί στόχοι πού ἀναγράφονται ἀπέναντι ἀπό τό περιεχόμενο κάθε μερικῆς ἑνότητας τοῦ Προγράμματος.

- Παράλληλα νά δοθοῦν εἰδικές ὁδηγίες πού θά ἀφοροῦν τά βασικά καί γόνιμα στοιχεῖα τῆς ἑνότητας, τίς δυσχέρειες καί τόν τρόπο ξεπεράσματός τους, τήν ὀργάνωση τῆς δραστηριότητας, τίς συσχετίσεις μέ ἄλλες ἑνότητες ἤ δραστηριότητες κ.τ.ὅ.

ε'Μολονότι οὐσιώδη καί σωστά ὅσα λέγονται γιά τίς εὐκαιριακές ἑνότητες, τά θεωρῶ ὡστόσο λειψά, ἀφοῦ μάλιστα, ὅπως ἀναφέρθηκε καί πιό πάνω, οἱ ἑνότητες αὐτές δέν καλύπτονται ἀπό τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου (σελ. 11).

- Πέρα ἀπό ὅσα εἶπα ἀναφορικά μέ τό θέμα αὐτό, ἔχω νά προσθέσω (νά προτείνω ἀκόμα) ὅτι τό μέρος αὐτό πρέπει νά ἀναπτυχθεῖ περισσότερο καί σύμφωνα μέ τό πνεῦμα καί τίς ὑποδείξεις Γ. 1.γ.δ. καί Β. 2.

2. Ὡς παράρτημα ἐπισυνάπτεται Λεξιλόγιο ἀπό 290 περίπου λέξεις ἤ ἐκφράσεις στά ἑλληνικά καί στά γερμανικά.

Οἱ ἐξηγήσεις γιά τή χρησιμότητά του πού δίνουν οἱ συγγραφεῖς στό Σημείωμα γιά τό δάσκαλο (σελ. 12) εἶναι σωστές (καί αὐτονόητες), ἀφοῦ ἄλλωστε ἀποτελεῖ ἔμμεση ἀπαίτηση τῶν Ὁδηγιῶν πού δόθηκαν.

Ἔχουν πραγματικά ἐπιλεγεῖ οἱ σπουδαιότερες ἀπό κάθε ἑνότητα καί, γι'αὐτό τό λόγο, ἔχουν καταγραφεῖ κατά σειρά ἑνοτήτων καί ὄχι ἀλφαβητικά.

Στίς ὁδηγίες συνιστᾶται νά ἀπομονώνονται οἱ ὅροι ἤ ἔννοιες οἱ βασικές τῆς κάθε μερικότερης ἑνότητας καί νά ἀξιοποιοῦνται διδακτικά (σελ. 4). Αὐτό δέν ἔγινε συστηματικά καί ἀποτελεῖ ἔλλειψη.

./.

- Ἡ πρότασή μου εἶναι νά συμπληρωθοῦν μέ ἀντίστοιχους γερμανικούς ὅρους βασικές λέξεις τοῦ βιβλίου πού χρησιμοποιοῦνται σέ ἀσκήσεις, πινακίδες, τίτλους κ.ἄ.π.

- Σέ ἄλλη ἔκδοση νά γίνει συστηματικότερη ὀργάνωση αὐτῶν τῶν ἐννοιῶν

- Ἐπίσης περισσότερο χρηστικό θά ἦταν τό Λεξιλόγιο, ἄν ἔμπαινε σέ ἀλφαβητική σειρά. Θά ἀσκοῦνταν ἄλλωστε καί σέ μιά σπουδαία δεξιότητα.

- Πρέπει λοιπόν νά ἀνασυνταχτεῖ τό Λεξιλόγιο, κατά ἀπόλυτη ἀλφαβητική σειρά.

- Ἄμμα, νά παρατεθοῦν (γιά τό δάσκαλο) οἱ ὅροι αὐτοί καί κατά ἑνότητες, ὅπως εἶναι.

3. Ἡ κατά σελίδα κριτική εἰσήγησηπιστεύω ὅτι θά ἦταν γονιμότερη ἄν μεταβαλόταν σέ συνεργασία μέ τούς συγγραφεῖς, ὅπου διαλεκτικά θά βρεθοῦν οἱ καλύτερες λύσεις σέ σημεῖα ἀντιλεγόμενα.

Γενικά ἡ σύνθεση εἶναι ἐπιτυχής. Ἐκεῖνο πού χρειάζεται εἶναι ἡ ὁμαλοποίηση ὁρισμένων ἐργασιῶν καί συμβολισμῶν ἤ ἁπλοποίηση ὑπονοούμενων διδακτικῶν χειρισμῶν.

Ἐπίσης συμπλήρωση ὁρισμένων εἰκονογραφικῶν παραστάσεων καί προσαρμογή ἐρωτήσεων, ἐργασιῶν, προβληματισμῶν κ.τ.λ. στήν εἰκονογραφική προβληματική.

Σέ ὁρισμένες περιπτώσεις ἀπαιτεῖται μικρή ἀναδιάρθρωση τῆς ὕλης γιά λόγους διδακτικῆς καί οἰκονομίας (π.χ. σελ. 88, 89, 90, οἱ 93 καί 94, οἱ 96-99 κ.λ.π.).

Δέν ἔχει ἐξηγηθεῖ ἡ σκοπιμότητα λευκῶν σελίδων, πού παρεμβάλλονται μεταξύ εὐρύτερων ἑνοτήτων, μολονότι θά μποροῦσε κανείς νά τό ὑποφιαστεῖ.

- Γιά ὅλους αὐτούς (καί ἄλλους) τούς λόγους, εἰσηγοῦμαι νά ἐξουσιοδοτηθοῦν ἁρμόδια μέλη τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. νά συνεργαστοῦν μέ τούς συγγραφεῖς καί νά ὑποδείξουν τί πρέπει νά γίνει γιά τήν ἀρτιότερη συγκρότηση τοῦ βιβλίου.

./.

Δ΄. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Συνοψίζοντας τά προηγούμενα καταλήγω στό συμπέρασμα ὅτι ἔχομε μιά πρωτόφαντη στά χώρα μας ἐργασία, βασισμένη στήν πεῖρα καί τήν πρακτική κυρίως Ἀμερικανικῶν καί Γερμανικῶν προσπαθειῶν στόν τομέα αὐτό, καθώς καί σέ ἀνάλογη ἐργασία πού πειραματικά εἶχε συντελεστεῖ ἐδῶ πρίν 5-6 χρόνια.

2. Παρόλες τίς ἀναπόφευκτες ἀτέλειες τό βιβλίο κρίνεται κατάλληλο νά ἐκδοθεῖ καί νά χρησιμοποιηθεῖ στά σχολεῖα μας ὡς βοηθητικό τῶν μαθητῶν τῆς Α΄τάξης γιά τό μάθημα "Σπουδή τοῦ περιβάλλοντος" (Σχολεῖα Δυτικῆς Γερμανίας).

3. Προϋπόθεση τῆς πρότασης αὐτῆς εἶναι ἡ συμπλήρωση καί ἡ βελτίωση τοῦ βιβλίου ἀπό τούς συγγραφεῖς σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις πού διατυπώθηκαν στά προηγούμενα καί μέ ὅσα κριθοῦν ἀπαραίτητα κατά τή συνεργασία(γιά τήν ὑλοποίηση τοῦ ἔργου αὐτοῦ) μέ τούς ἁρμόδιους τοῦ ΚΕΜΕ.

4. Ἰδιαίτερα σημαντικά θεωρῶ (συνοψίζοντας πάλι) τά ἀκόλουθα: α) νά ἀνασυνταχθεῖ ὁ Ὁδηγός τοῦ δασκάλου β) νά γίνει ἐπιμελημένη εἰκονογράφηση, γ) νά δοθοῦν ἐπαρκεῖς ὁδηγίες καί δείγματα διδ/λίας γιά τίς εὐκαιριακές ἑνότητες.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μπενέκου στό σύνολό της, ὅπως ἔχει.

Ἡ Γραμματέας

Ὁ Προϊστάμενος

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Θ έ μ α 3ο.- "Εκθεση μέ θέμα "Εκπαίδευση παιδιῶν ἡλικίας τριῶν ὡς ὀχτώ χρονῶν".

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Δ. Μελάς θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

Ὁ Γενικός Γραμματέας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μᾶς στέλνει ἀντίγραφο τῆς ἐκθέσεως μέ θέμα "Εκπαίδευση παιδιῶν ἡλικίας τριῶν ὡς ὀχτώ χρονῶν", πού συνέταξε πέρισυ ὁ εἰσηγητής αὐτοῦ τοῦ θέματος καί παρακαλεῖ νά διατυπώσουμε τίς ἀπόψεις μας γιά τό περιεχόμενό της.

Ἡ ἔκθεση αὐτή θά ἀποτελέσει τή βάση τῆς παρεμβάσεως στή 12η Σύνοδο τῆς Μόνιμης Διασκέψεως τῶν Εὐρωπαίων Ὑπουργῶν Παιδείας.

Ἐπειδή προέκυψαν ὁρισμένα νέα στοιχεῖα, προτείνω ὁρισμένες ἀλλαγές ὅπως σημειώνονται πάνω στό συνημμένο ἀντίγραφο.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 43/1/391/16-3-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά καί γ) τή σχετική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό περιεχόμενο τῆς Ἐθνικῆς Ἐκθέσεως Παιδείας μέ θέμα "Εκπαίδευση παιδιῶν ἡλικίας τριῶν ὡς ὀχτώ χρονῶν", ὕστερα ἀπό τίς ἀλλαγές πού πρότεινε ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος, νά εἶναι τό ἀκόλουθο:

ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

μέ θέμα

"Ἐκπαίδευση παιδιῶν ἡλικίας τριῶν ὡς ὀχτώ χρονῶν"

Α. ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Στατιστικά στοιχεῖα

Ἡ προσχολική ἀγωγή ἀνήκει στή βαθμίδα τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσης καί ἀφορᾶ παιδιά ἡλικίας 3 καί 1/2 ὡς 5 καί 1/2 χρονῶν. Τά νηπιαγωγεῖα διακρίνονται σέ δημόσια καί ἰδιωτικά. Ἡ φοίτηση σ'αὐτά εἶναι διετής, προαιρετική. Τό σχολικό ἔτος 1980-81 γράφτηκαν στά νηπιαγωγεῖα τῆς χώρας 142.520 νήπια, ὅπως φαίνεται στόν Πίνακα 1.

Πίνακας 1. Κατανομή κατά φύλο καί φορέα νηπίων πού γράφτηκαν τό 1980-81

	Μ α θ η τ έ ς		
	Σύνολο	Ἀγόρια	Κορίτσια
Σύνολο νηπιαγωγείων (δημόσια καί ἰδιωτικά)	142.520	72.941	69.579
Δημόσια	128.582	65.796	62.786
Ἰδιωτικά	13.938	7.145	6.793

Κατά τήν ἀντίστοιχη περίοδο τοῦ προηγούμενου σχολικοῦ ἔτους ὁ ἀριθμός τῶν νηπίων πού γράφτηκαν στά νηπιαγωγεῖα ἦταν 140.232 δηλ. σημειώθηκε αὔξηση 1,07%, ἐνῶ σέ σύγκριση μέ τό σχολ. ἔτος 1978-79 ἡ αὔξηση ἦταν 6,6%.

Γενικά ἡ αὔξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νηπίων, πού φοιτοῦν τώρα στά νηπιαγωγεῖα εἶναι θεαματική, ἄν σκεφτοῦμε ὅτι τό 1968-69 στά νηπιαγωγεῖα φοιτοῦσαν 66.261 νήπια καί τό 1973-74 φοιτοῦσαν 108.285 νήπια.

./.

Σύμφωνα μέ τήν ἀπογραφή τοῦ 1971 τό σύνολο τοῦ πληθυσμοῦ ἡλικίας 4 καί 5 ἐτῶν (περίπου ἡ ἡλικία πού φοιτᾶ στό νηπιαγωγεῖο) εἶναι:

	Ἀγόρια	Κορίτσια
Σύνολο	154.156	146.508

300.564

Ὁ Πίνακας 2 παρουσιάζει τόν ἀριθμό τῶν νηπιαγωγείων καί τῶν νηπιαγωγῶν στή δημόσια καί τήν ἰδιωτική ἐκπαίδευση.

Πίνακας 2. Νηπιαγωγεῖα καί νηπιαγωγοί κατά φορέα

	Νηπιαγωγεῖα	Νηπιαγωγοί
Σύνολο νηπιαγωγείων	4.752	6.146
Δημόσια	4.434	5.610
Ἰδιωτικά	313	536

Ἀπό τά παραπάνω στοιχεῖα προκύπτει ὅτι ἡ μέση ἀναλογία νηπίων κατά νηπιαγωγό εἶναι 23,2% ἔναντι 24,2% τό 1979-80.

Σύμφωνα μέ τά στοιχεῖα τῆς ΕΣΥΕ ἡ χωροταξική κατανομή τῶν νηπιαγωγείων εἶναι ἡ ἑξῆς:

Ἀπό τό σύνολο τῶν νηπιαγωγείων 893 λειτουργοῦν στήν περιφέρεια τῆς πρωτεύουσας (18,8%) μέ 1.381 νηπιαγωγούς (22,5%) καί 40.086 νήπια (28,1%).

Γιά νά ἐπιτευχθεῖ ὁ στόχος τῶν ἴσων κοινωνικῶν καί ἐκπαιδευτικῶν εὐκαιριῶν ἀπό ὅλους τούς Ἕλληνες, ἡ Πολιτεία πιστεύει ὅτι ἡ προσχολική ἀγωγή εἶναι δικαίωμα ὅλων τῶν παιδιῶν. Μ' αὐτή τή σκέψη ἵδρυσε πολλά νηπιαγωγεῖα σέ βιομηχανικές καί ἀγροτικές περιοχές, πού ἔχουν αὐξημένα προβλήματα κοινωνικοοικονομικῆς φύσης.

Ὁ θεσμός τοῦ νηπιαγωγείου βρίσκεται σέ ἐξέλιξη, ἀλλά δέν ὑπάρχει ἀκόμη ἡ κατάλληλη ὑποδομή, γιά νά ἀναλάβει τό κράτος τά οἰκονομικά βάρη τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς στό σύνολό της. Σήμερα ἡ παρουσία τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας στό χῶρο αὐτό εἶναι σημαντικά ἐμφανής.

./.

Τό ποσοστό αὔξησης τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν νηπιαγωγείων κατά τήν τελευταία ἑξαετία ἔφτασε στό ὕψος τοῦ 44% μέ τό διορισμό 2.728 νέων νηπιαγωγῶν. Ὁ ρυθμός δηλ. αὔξησης εἶναι 7% περίπου ἐτησίως. Ἱδρύονται νηπιαγωγεῖα καί ὅπου ὑπάρχει μικρός ἀριθμός νηπίων, ὥστε νά καλυφθοῦν οἱ ἀνάγκες καί τῶν πιό μικρῶν καί ἀπομακρυσμένων συνοικισμῶν τῆς χώρας.

Τά νηπιαγωγεῖα, ὅπως καί τά δημοτικά, χαρακτηρίζονται μέ βάση τόν ἀριθμό τῶν θέσεων τῶν νηπιαγωγῶν πού διδάσκουν καί τόν ἀριθμό τῶν παιδιῶν πού φοιτοῦν. Τά νηπιαγωγεῖα εἶναι εἴτε μονοθέσια εἴτε διθέσια. Τά μονοθέσια νηπιαγωγεῖα ἔχουν μία νηπιαγωγό καί 10 ὡς 30 νήπια. Τά διθέσια ἔχουν δύο νηπιαγωγούς καί 31 ὡς 60 νήπια.

Ἐκπαίδευση νηπιαγωγῶν

Σήμερα οἱ νηπιαγωγοί ἐκπαιδεύονται στίς τέσσερις σχολές νηπιαγωγῶν τῆς χώρας. Ἡ φοίτησή τους εἶναι διετής, ὅπως καί τῶν δασκάλων. Προβλέπεται ὅτι σύντομα ὁ κύκλος τῶν σπουδῶν τους θά γίνει τετραετής καί θά εἶναι πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου. Στό μεταξύ θά ἰσχύσει μιά μεταβατική περίοδος 3 ὡς 4 ἐτῶν μέ πρόγραμμα τριετοῦς φοίτησης.

Ἕνας μικρός ἀριθμός νηπιαγωγῶν μετεκπαιδεύεται μέ κρατική ὑποτροφία στό Μαράσλειο Διδασκαλεῖο. Ὁ κύκλος σπουδῶν εἶναι διετής. Ἐπιμόρφωση ἑνός χρόνου (μέ κρατική ἐπίσης ὑποτροφία) παρέχεται σέ νηπιαγωγούς πού ὑπηρετοῦν σέ δημόσια σχολεῖα στίς ΣΕΛΔΕ. Ἀπό τό 1979-80 λειτουργοῦν δύο ΣΕΛΔΕ (Ἀθήνα καί Θεσσαλονίκη) μέ 60 νηπιαγωγούς κάθε χρόνο.

Σκοπός τοῦ νηπιαγωγείου

Ὁ σκοπός τοῦ νηπιαγωγείου, ὅπως καθορίζεται ἀπό τό νόμο 309/76, ἄρθρο 4, εἶναι "νά συμπληρώσει καί νά ἐνισχύσει τήν οἰκογενειακή ἀνατροφήν διά τῆς διδασκαλίας τρόπων ἐκφράσεως καί συμπεριφορᾶς καί διά τῆς καλλιεργείας ἕξεων διά τῶν ὁποίων τά νήπια θά ἀναπτυχθοῦν σωματικῶς καί διανοητικῶς καί θά προσαρμοσθοῦν εἰς τό φυσικόν καί κοινωνικόν περιβάλλον".

./.

Τάσεις τῆς Προσχολικῆς ἀγωγῆς

Τό νηπιαγωγεῖο θεωρεῖται μέρος τῆς βασικῆς ἐκπαίδευσης μαζί μέ τό δημοτικό σχολεῖο. Τά νηπιαγωγεῖα, ὡς φορεῖς προσχολικῆς ἀγωγῆς, ἀναπτύσσόνται μέ βραδύτητα. Ἀλλά τά τελευταῖα χρόνια ἡ ἐγγραφή μαθητῶν σ'αὐτά αὐξάνει συνεχῶς. (Δές πιό πάνω τήν ἑνότητα "Στατιστικά στοιχεῖα").

Στόχος τῆς πολιτείας εἶναι ἡ ἵδρυση περισσότερων νηπιαγωγείων μέ σκοπό ὅλα τά νήπια νά ἔχουν τήν εὐκαιρία νά φοιτήσουν ἐκεῖ πρίν ἀπό τήν ἐγγραφή τους στό δημοτικό. Ἰδιαίτερη προσοχή δίνεται στήν προσχολική ἀγωγή τῶν παιδιῶν τῶν μεταναστῶν πού ζοῦν κυρίως στίς χῶρες τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης.

Τό ΚΕΜΕ συνέταξε γιά τό νηπιαγωγεῖο νέο Ἀναλυτικό Πρόγραμμα πού ἐφαρμόζεται ἀπό τό σχολικό ἔτος 1980-81.

Μέσα πού χρησιμοποιεῖ τό νηπιαγωγεῖο

Τό πρόγραμμα τοῦ νηπιαγωγείου βασισμένο στήν ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητας τοῦ παιδιοῦ δίνει ἰδιαίτερη θέση στίς ἔννοιες τῆς δημιουργικότητας καί τοῦ αὐθορμητισμοῦ καί ἀποβλέπει νά κάνει τό παιδί εὐτυχισμένο.

Στηρίζεται σέ μιά στρατηγική πού θά ὁδηγήσει:

- στόν περιορισμό τῶν κοινωνικῶν ἀνισοτήτων μέ τήν καλλιέργεια στό παιδί τῶν ἱκανοτήτων προσαρμογῆς του σ'ἕνα περιβάλλον ἐξελισσόμενο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

. / .

- στή χρήση ὅλων τῶν ἱκανοτήτων τοῦ παιδιοῦ·
- στήν προσαρμογή τῶν δραστηριοτήτων του στό ἐπίπεδο τῆς ὡριμότητας - κάθε παιδιοῦ καί ὄχι στήν ἀπόκτηση συγκεκριμένων γνώσεων.

Γιά τήν ἐπιτυχία τῶν σκοπῶν τοῦ νηπιαγωγείου, στό νέο πρόγραμμα περιλαμβάνονται οἱ ἑξῆς τομεῖς:

Ἀγωγή τῆς θρησκευτικότητας
" τῆς ἠθικότητας
" τῆς κοινωνικότητας
" τῆς αὐτονομίας
" τῆς ἀντιλήψεως
" τῆς νοήσεως καί
Καλαισθητική ἀγωγή

Ἡ ἀγωγή σ'ὅλους αὐτούς τούς τομεῖς μάθησης πετυχαίνει στό νηπιαγωγεῖο μέ τήν ὀργάνωση τῆς ζωῆς τῶν νηπίων μέ βάση τό παιγνίδι. Ὁ χῶρος τοῦ νηπιαγωγείου διαμορφώνεται ἔτσι, ὥστε ἡ ὅλη ὀργάνωσή του νά ἀνταποκρίνεται στίς πνευματικές, κινητικές, συναισθηματικές καί κοινωνικές ἀνάγκες τῶν νηπίων καί νά διευκολύνει τήν ἀτομική καί ὁμαδική ἐργασία. Γενικά ἡ ἐργασία στό νηπιαγωγεῖο ὀργανώνεται σύμφωνα μέ τά "Κέντρα διαφέροντος" καί οἱ δραστηριότητες ἐξελίσσονται μέ βάση αὐτά, ἀνάλογα πάντοτε μέ τίς ἀνάγκες καί τά ἐνδιαφέροντα τῶν νηπίων.

Β. ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

1. Νηπιακή καί σχολική ήλικία δικαίων παιδιών

Τό Ὑπουργεῖο Κοιν. Ὑπηρεσιῶν γιά τήν προστασία τῶν νηπίων φροντίζει γιά τήν ἵδρυση καί λειτουργία ἱδρυμάτων κατάλληλων γι' αὐτό τό σκοπό. Γιά τόν ἴδιο σκοπό ἐργάζονται ἐπίσης πολλοί ἰδιωτικοί φορεῖς καί φιλανθρωπικά σωματεῖα πού ἐποπτεύονται καί ἐπιχορηγοῦνται ἀπό τό Ὑπουργεῖο Κοιν. Ὑπηρεσιῶν. Σήμερα λειτουργοῦν 691 παιδικοί σταθμοί μέ δυναμικότητα φιλοξενίας 45000 περίπου παιδιῶν ἡλικίας 3 ὡς $5^{1/2}$ ἐτῶν. Στά παιδιά αὐτά παρέχεται φαγητό, μεσημβρινή ἀνάπαυση, κατάλληλο ἐκπαιδευτικό πρόγραμμα, παιχνίδια καί κάθε ἄλλη ἀπαραίτητη φροντίδα.

Ἐκτός ἀπό τούς κρατικούς παιδικούς σταθμούς λειτουργοῦν σήμερα 77 ἀκόμη βρεφονηπιακοί καί παιδικοί σταθμοί δυναμικότητας 4.000 παιδιῶν ἡλικίας μέχρι $5^{1/2}$ ἐτῶν.

Ὑπάρχουν ἀκόμη 140 παιδικοί σταθμοί δυναμικότητας 8.000 περίπου παιδιῶν, οἱ ὁποῖοι λειτουργοῦν μέ πρωτοβουλία φιλανθρωπικῶν σωματείων.

Τέλος ὑπάρχουν 6 ἱδρύματα περίθαλψης ἀπροστάτευτων παιδιῶν καί νηπίων πού δέν μποροῦν νά παραμείνουν στό οἰκογενειακό τους περιβάλλον ἤ δέν ἔχουν οἰκογένεια. Γι' αὐτή τήν κατηγορία τῶν παιδιῶν σχολικῆς ἡλικίας λειτουργοῦν: (α) 30 Κέντρα Παιδικῆς Μέριμνας πού φιλοξενοῦν 2.500 περίπου παιδιά (β) 62 Ὀρφανοτροφεῖα ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας πού φιλοξενοῦν 2.000 παιδιά καί (γ) 12 παιδουπόλεις τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀργανισμοῦ Προνοίας πού φιλοξενοῦν 1.700 παιδιά.

2. Παιδιά μέ κάποια ἀναπηρία

Ἀνάλογα μέ τήν παρεχόμενη ὑπηρεσία, τά ἱδρύματα πού λειτουργοῦν γιά παιδιά μέ κάποια ἀναπηρία χωρίζονται ὡς ἑξῆς:

α) Σέ ἱδρύματα γιά πνευτικῶς ἀνάπηρα παιδιά.

β) Σέ ἱδρύματα γιά διανοητικῶς ἀνάπηρα παιδιά πού εἶναι ἐκπαιδεύσιμα ἤ ἀσκήσιμα.

γ) Σέ Ἄσυλο Ἀνιάτων γιά παιδιά πού δέν ἐπιδέχονται καμία βελτίωση καί ἐκπαίδευση.

./.

Γ. ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Η Ειδική άγωγή παρέχεται καί στίς βαθμίδες τοῦ νηπιαγωγείου καί τοῦ δημοτικοῦ ἢ ἔχει ἐντελῶς ἰδιάζουσα μορφή καί παρέχεται μέ βάση εἰδικά προγράμματα, πού ἀποσκοποῦν στήν ἀνάπτυξη ὁρισμένων ἱκανοτήτων τῶν ἀτόμων.

Σήμερα ὑπάρχουν στή χώρα μας 121 εἰδικές ἐκπαιδευτικές μονάδες γιά παιδιά μέ σωματική ἀναπηρία, τυφλά, κωφά καί μέ προβλήματα κοινωνικῆς προσαρμογῆς. Σ'αὐτά τά σχολεῖα διδάσκουν 183 ἐκπαιδευτικοί, 92 ἀπό τούς ὁποίους ἔχουν ἕνα τουλάχιστον ἔτος εἰδική μετεκπαίδευση γιά τήν ἀγωγή παιδιῶν μέ μειονεκτήματα. Στά δημόσια καί ἰδιωτικά εἰδικά σχολεῖα ἁρμοδιότητας Ὑπουργείου Παιδείας γράφτηκαν τό σχολικό ἔτος 1979-80 2.135 μαθητές.

Η εἰδική ἐκπαίδευση τῶν νηπιαγωγῶν καί τῶν δασκάλων, πού στελεχώνουν τά εἰδικά σχολεῖα, στή χώρα μας γίνεται στό Μαρασλειο Διδασκαλεῖο καί εἶναι δωρεάν.

Δ. ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Στή δημοτική ἐκπαίδευση μαζί μέ τό νηπιαγωγεῖο ἀνήκει καί τό δημοτικό σχολεῖο. Η φοίτηση στό δημοτικό ἀρχίζει στήν ἡλικία τῶν 5 1/2 χρονῶν, εἶναι ὑποχρεωτική καί διαρκεῖ ἕξι χρόνια.

Τά δημοτικά σχολεῖα διαιρίνονται σέ δημόσια καί ἰδιωτικά. Μέ βάση τούς 30 μαθητές ἀνά δάσκαλο τά σχολεῖα διαιρίνονται ἀπό μονοθέσια μέχρι καί δεκαπενταθέσια.

Η μετάβαση ἀπό τό νηπιαγωγεῖο (ὅσων παιδιῶν φοιτήσουν σ'αὐτό) στό δημοτικό γίνεται μέ ἁπλή ἐγγραφή στήν πρώτη τάξη, ὅπως συμβαίνει καί μέ τά παιδιά πού δέν ἔχουν λάβει προσχολική ἀγωγή.

Τό ~~προηγούμενο~~ σχολικό ἔτος (1979-80) γράφτηκαν στά δημοτικά σχολεῖα (ἡμερήσια καί ἑσπερινά) τῆς χώρας 910.576 μαθητές, ὅπως φαίνεται στόν Πίνακα 3.

Πίνακας 3. Κατανομή κατά φύλο καί φορέα παιδιῶν πού γράφτηκαν στά δημοτικά σχολεῖα τό 1979-80

	Σύνολο	Μαθητές Ἀγόρια	Κορίτσια
Σύνολο σχολείων	902.558	466.319	436.239
Δημόσια	844.064	436.318	407.746
Ἰδιωτικά	58.494	30.001	28.493

Σέ ἀντίθεση μέ τά νηπιαγωγεῖα ἡ ἐγγραφή στά δημοτικά σχολεῖα παρουσιάζει μιά πάμφη τά τελευταῖα χρόνια, ὅπως φαίνεται στό διάγραμμα 1.

Διάγραμμα 1. Τάση μαθητικοῦ πληθυσμοῦ στά δημοτικά σχολεῖα τά τελευταῖα ἑπτά χρόνια.

Ἡ μείωση σέ ἐγγραφές τά τελευταῖα χρόνια ἐξηγεῖται κυρίως μέ τίς δημογραφικές τάσεις στήν Ἑλλάδα. Τό 1978 ἡ ἐτήσια αὔξηση τοῦ πληθυσμοῦ ἦταν μικρότερη ἀπό 0,6%. Ἂν τό ποσοστό αὔξησης τοῦ πληθυσμοῦ συνεχίσει τήν τάση του καί ἡ μετανάστευση παραμείνει στό σημερινό της ρυθμό, ἀναμένεται νά μειωθεῖ περισσότερο ὁ ἀριθμός τῶν μαθητῶν πού ἐγγράφονται στό δημοτικό σχολεῖο.

./.

Ὁ ἀριθμός τῶν δημοτικῶν σχολείων εἶναι 9.541 ἀπό τά ὁποῖα 9.008 εἶναι δημόσια καί 533 ἰδιωτικά. Τά ἰδιωτικά σχολεῖα στήν Ἑλλάδα εἶναι ἐπιχειρήσεις, πού λειτουργοῦν ὅπως οἱ ἄλλες ἰδιωτικές ἐπιχειρήσεις ὡς πρός τά οἰκονομικά καί τήν ὀργάνωση, ἐφαρμόζουν ὅμως ὑποχρεωτικά τό ἐπίσημο ἀναλυτικό πρόγραμμα καί ἐποπτεύονται ἀπό τά ἁρμόδια ὄργανα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ὅπως καί τά δημόσια σχολεῖα.

Ὁ ἀριθμός τῶν δασκάλων εἶναι 36.168, ὅπως φαίνεται στόν Πίνακα 4.

Πίνακας 4. Κατανομή κατά φύλο καί φορέα τῶν δασκάλων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου

		Δάσκαλοι	
	Σύνολο	Ἄντρες	Γυναῖκες
Σύνολο σχολείων	36.168	19.110	17.058
Δημόσια	33.707	18.114	15.593
Ἰδιωτικά	2.461	996	1.465

Ἡ μέση ἀναλογία μαθητῶν κατά δάσκαλο τό 1980-81 ἦταν 25 ἔναντι 27,2 τό 1979-80 καί 28,3 τό 1978-79.

Ἀπό τά 9.541 σχολεῖα τά 1.007 (10%) λειτουργοῦν στήν περιφέρεια τῆς πρωτεύουσας μέ 9,909 δασκάλους (27,4%) καί 279.690 μαθητές (31%).

Γιά τή βελτίωση τῆς ποιότητας τῆς ἐκπαίδευσης καί τόν ἐκσυγχρονισμό τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος:

(α) Ἀναθεωρήθηκε τό παλιό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί μέ βάση αὐτό συντάχθηκαν νέα διδακτικά βιβλία.

(β) Συντάσσεται ἀπό τό ΚΕΜΕ ἐντελῶς νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα γιά ὅλες τίς τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

(γ) Χτίστηκαν πολλά νέα διδακτήρια καί προστέθηκαν πολλές αἴθουσες στά ὑπάρχοντα.

(δ) Ὅλα τά σχολεῖα ἐξοπλίζονται μέ σύγχρονα ἐποπτικά καί διδακτικά μέσα.

(ε) Χορηγοῦνται δωρεάν τά διδακτικά βιβλία καί περιορίζεται βαθ-

μιαῖα ἡ ἰδιωτική ἐκπαίδευση.

(στ) Διατηροῦνται καί λειτουργοῦν γιά λόγους δημογραφικούς σχολεῖα μέ μικρό ἀριθμό μαθητῶν σέ μικρά, ἀπομακρυσμένα χωριά.

'Εκπαίδευση δασκάλων

'Η ἐκπαίδευση τῶν δασκάλων γίνεται στίς παιδαγωγικές ἀκαδημίες (12 δημόσιες καί 2 τῆς Φωλεκπαιδευτικῆς 'Εταιρείας). 'Η φοίτηση εἶναι διετής καί ἡ κατάρτιση σ'αὐτές εἶναι θεωρητική καί πρακτική. Προβλέπεται ὅτι οἱ παιδαγωγικές ἀκαδημίες θά ἀντικατασταθοῦν μέ παιδαγωγικές σχολές πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου, τετραετοῦς φοιτήσεως. Στό μεταξύ καί γιά μιά περίοδο 3-4 χρόνων θά λειτουργήσουν σέ ἕνα μεταβατικό στάδιο οἱ παιδαγωγικές ἀκαδημίες μέ ἕνα πρόγραμμα τριετοῦς φοιτήσεως.

Γιά τούς δασκάλους πού ὑπηρετοῦν ὑπάρχει ἡ δυνατότητα:

1) Νά μετεκπαιδευτοῦν γιά δύο χρόνια στό Μαράσλειο Διδασκαλεῖο Δημ. 'Εκπαιδεύσεως. Τό Μ.Δ.Ε.Ε μετεκπαιδεύει ἐπίσης καί δασκάλους στό Τμῆμα Εἰδικῆς 'Αγωγῆς.
2) Νά ἐπιμορφωθοῦν γιά ἕνα χρόνο στίς ΣΕΛΔΕ.
3) Νά παρακολουθήσουν ταχύρρυθμες ἐπιμορφώσεις πάνω σέ εἰδικά θέματα.

Τό σχολικό ἔτος 1980-81 λειτούργησαν τέσσερις ἐτήσιες καί δύο ταχύρρυθμες ΣΕΛΔΕ σέ ἕξι πόλεις. Προοπτική τῆς πολιτείας εἶναι νά ἱδρυθοῦν ΣΕΛΔΕ γιά ταχύρρυθμη ἐπιμόρφωση σέ κάθε ἐκπαιδευτική ἐποπτεία.

Σκοπός τοῦ δημοτικοῦ σχολείου

Σύμφωνα μέ τό Νόμο 309/76, "σκοπός τοῦ δημοτικοῦ σχολείου εἶναι νά θέσει τάς βάσεις τῆς ἀγωγῆς τῶν μαθητῶν τῆς πρώτης σχολικῆς ἡλικίας, ἤτοι νά πλουτίση τάς ἐμπειρίας των, νά διεγείρη καί νά ἀναπτύξη τάς σωματικάς καί διανοητικάς των ἱκανότητας, νά εἰσαγάγη αὐτούς εἰς τήν γνῶσιν τοῦ φυσικοῦ καί τοῦ ἱστορικοῦ κόσμου, νά καλλιεργήση τήν παρατηρητικότητα, τόν στοχασμόν καί τήν εὐαισθησίαν των, νά ἀφυπνίση τήν ἠθικήν των συνείδησιν καί νά θέση τάς βάσεις τῆς θρησκευτικῆς, ἐθνικῆς καί ἀνθρωπιστικῆς ἀγωγῆς αὐτῶν".

Γιά τήν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ μέ τό νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα βασικά ἐπιδιώκεται:

- Ἡ βαθμιαία οἰκείωση τοῦ μαθητῆ μέ τίς ἠθικές, θρησκευτικές, ἐθνικές, κοινωνικοοικονομικές, πολιτικές, αἰσθητικές, κ.ἄ. ἀξίες.
- Ἡ βαθμιαία εἰσαγωγή του στή γνωστική σφαίρα.
- Ἡ κοινωνικοποίησή του.

Ἡ ἐκπαιδευτική πολιτική καί οἱ σφαῖρες της

Τό ἐκπαιδευτικό σύστημα στήν Ἑλλάδα εἶναι συγκεντρωτικό τόσο ὡς πρός τό σχεδιασμό του καί τά προγράμματά του ὅσο καί ὡς πρός τή διοίκηση καί τά οἰκονομικά. Τήν κεντρική ἐξουσία ἀσκεῖ τό Ὑπουργεῖο Παιδείας, τό ὁποῖο καθορίζει τήν ἐκπαιδευτική πολιτική καί ἀσκεῖ τή διοίκηση μέσω τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ. Τό ΚΕΜΕ εἶναι τό ἐπιτελικό ὄργανο τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας πού ἀσχολεῖται μέ τήν ἐκπαιδευτική ἔρευνα, σχεδιάζει τά σχολικά προγράμματα, ἐπιβλέπει στή σύνταξη τῶν σχολικῶν βιβλίων καί τίς ἐπιμορφώσεις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καί γνωμοδοτεῖ γιά ὅλα τά θέματα τῆς γενικῆς ἐκπαίδευσης πού ἐφαρμόζει ἡ Κυβέρνηση μέ τά ὄργανά της σ' ὁλόκληρη τήν ἐπικράτεια. Τό ἐποπτικό προσωπικό τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσης ἀποτελεῖται ἀπό 170 ἐπόπτες καί 240 ἐπιθεωρητές πού καταλαμβάνουν ἀντίστοιχα ἰσάριθμες θέσεις σέ ὁλόκληρη τή χώρα. Τό ἐποπτικό προσωπικό ἀσκεῖ διοίκηση καί ὀργανώνει τήν ἐκπαιδευτική ζωή τῆς κάθε περιφέρειας.

Τάσεις τῆς σχολικῆς ἀγωγῆς στίς τρεῖς πρῶτες τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου

Θεωρεῖται ἀπαραίτητη προβαθμίδα γιά τήν προετοιμασία τῶν παιδιῶν ἡ συμμετοχή τους στό πρόγραμμα τοῦ νηπιαγωγείου. Γιά νά λειτουργήσουν ἀποτελεσματικότερα τά σχολεῖα, ἰδιαίτερα στά ἀστικά κέντρα, ὅπου παρατηρεῖται μετανάστευση τοῦ πληθυσμοῦ, χτίζονται ὁλοένα καί περισσότερα σχολεῖα ἢ προστίθενται νέες αἴθουσες διδασκαλίας.

Τά σχολεῖα ἐξοπλίζονται μέ ὅλα τά μέσα διδασκαλίας.

Γιά τήν ὁλοποίησή τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρύθμισης ἀπό τή βάση συντάσσονται ἀπό τό Τμῆμα Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ ἐντελῶς νέα ἀναλυτικά προγράμματα. Στό σχεδιασμό αὐτῆς τῆς προσπάθειας προβλέπεται νά συνταχθοῦν παράλληλα μέ τά βιβλία γιά τό μαθητή καί βιβλία γιά τό δάσκαλο.

Ε. ΟΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΓΟΝΕΩΝ ΩΣ ΦΟΡΕΙΣ ΑΓΩΓΗΣ

Ὁ ρόλος τῶν σχολικῶν ἐφορειῶν καί τῶν συλλόγων γονέων εἶναι ἐπικουρικός στό ἔργο τοῦ σχολείου. Οἱ σχολικές ἐφορεῖες ἀσχολοῦνται μέ τή διαχείριση τῶν σχολικῶν ταμείων γιά τήν προμήθεια μέσων καί ἄλλων εἰδῶν καί τή συντήρηση τῶν διδακτηρίων.

Οἱ σύλλογοι γονέων συμμετέχουν στήν ὀργάνωση ἐκδηλώσεων καί βοηθοῦν τό σχολεῖο, κυρίως οἰκονομικά, στό ἔργο του. Μέσω τῶν συλλόγων γονέων τό σχολεῖο πετυχαίνει μιά καλύτερη συνεργασία μέ τήν οἰκογένεια καί τήν κοινότητα.

ΣΤ. ΚΡΑΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΕ ΕΝΑ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. Μέ πρωτοβουλία τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν συγκροτήθηκε διυπουργική ἐπιτροπή γιά τή σφαιρική ἀντιμετώπιση θεμάτων πού ἀφοροῦν τά παιδιά τῶν μεταναστῶν. Ἤδη λειτουργοῦν στή Βόρεια Ἑλλάδα τάξεις ὑποδοχῆς παιδιῶν Ἑλλήνων πού παλιννοστοῦν ἀπό τή Δυτική Γερμανία.
2. Τό Ὑπουργεῖο Δικαιοσύνης συνέταξε νόμο πού ἀφορᾶ τήν ὀργάνωση καί λειτουργία τῶν ἱδρυμάτων Ἀγωγῆς Ἀνηλίκων.
3. Μέ νόμο πού ψηφίστηκε πρόσφατα ρυθμίστηκε νομοθετικά τό ὅλο θέμα τῆς ἀγωγῆς τῶν ἀποκλινόντων παιδιῶν.
4. Προβλέπεται ἡ δημιουργία σέ εὐρύτερη κλίμακα παιδικῶν βιβλιοθηκῶν καί χώρων ἀπασχολήσεως τῶν παιδιῶν μέ ἐκπαιδευτικό ὑλικό.
5. Καθιερώνεται ἡ ὀδοντιατρική ἐξέταση γιά τά παιδιά πού πρωτοεγγράφονται στό δημοτικό σχολεῖο.
6. Καθιερώθηκε ὁ θεσμός τῆς ἐκπαιδευτικῆς τηλεόρασης καί στά δημοτικά σχολεῖα.
7. Τό Ὑπουργεῖο Παιδείας προβλέπει νά πετύχει τήν καθολική ἐφαρμογή τοῦ θεσμοῦ τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς μέ τήν ἵδρυση καί ἄλλων νηπιαγωγείων καί τό διορισμό καί ἄλλων νηπιαγωγῶν.

Γιά τό τέταρτο καί πέμπτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἐπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Θ έ μ α 6ο.- Ἀνακοινώσεις.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τό περιεχόμενο α) τῶν ἐγγράφων ἀριθμ. Φ.309.7/40/Γ 227/15-4-1981, Φ. 309.71/Γ.1387/8-4-1981 καί Φ. 309/71/2275/16-4-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ, πού ἀναφέρονται στίς γνωμοδοτήσεις τοῦ Τμήματος Δ.Ε. γιά τά βιβλία "Τό πρῶτο μου βιβλίο", "Ὁ μικρός πρίγκιπας" Τό παιδί καί τά δόντια του" καί β) τοῦ ἐγγράφου ἀριθμ. Γ/2379/10-4-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ, πού ἀναφέρεται στήν ἀνατύπωση ἀπό τόν ΟΕΔΒ τῶν βιβλίων "Ρωμαϊκή καί Βυζαντινή Ἱστορία Β΄τάξεως Δημοτικοῦ" καί "Γραμματική Δ΄τάξεως Δημοτικοῦ".

Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 27/1981

Σήμερα, 4 Μαΐου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀντών. Μπενέκος, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Δ. Μελάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκα Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος, Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Σύμβουλοι Β΄, καί Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἡ Ὕλη διδασκαλίας κατά τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἐλεύθερα βοηθήματα- πηγές γιά τό δημοτικό σχολεῖο. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ὑποβοήθηση τῶν δασκάλων στό διδακτικό τους ἔργο. Εἰσηγητές κκ Γ. Μαραγκουδάκης καί Ἰ. Χριστιάς.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Ἡ Ὕλη διδασκαλίας κατά τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀναφέρεται συνοπτικά σέ ὅσα τό Τμῆμα συζήτησε γιά τήν Ὕλη διδασκαλίας τῶν μαθημάτων ὕστερα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἑβδομάδας ἐργασίας στά σχολεῖα στή συνεδρία του 25/1981. Συγκεκριμένα τό Τμῆμα συμφώνησε ἔπειτα ἀπό τή μείωση τῶν ὡρῶν διδασκαλίας στά σχολεῖα νά μειωθεῖ ἀντίστοιχα καί ἡ Ὕλη τῶν μαθημάτων. Νά συνταχθοῦν πρός τοῦτο καί νά σταλοῦν στά σχολεῖα καί ὁδηγίες σχετικές μέ τή μείωση τῆς Ὕλης.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ὁ κ. Κονιδιτσιώτης ἀναθέτει:

1. Στόν κ. Βουγιούκα νά εἰσηγηθεῖ γιά τήν Ὕλη διδ/λίας τῆς Γραμματικῆς Ὅλων τῶν τάξεων.
2. Στόν κ. Μαραγκουδάκη νά εἰσηγηθεῖ γιά τά Μαθηματικά Ὅλων τῶν τάξεων.
3. Στόν κ. Πασσάκο νά εἰσηγηθεῖ γιά τά Θρησκευτικά τῶν Γ΄καί Δ΄τάξεων.
4. Στόν κ. Μελά νά εἰσηγηθεῖ γιά τήν Ἱστορία τῶν Γ΄, Δ΄, Ε΄καί Στ΄τάξεων.
5. Στόν κ. Βλουτίδη νά εἰσηγηθεῖ γιά τή Φυσική Ἱστορία τῶν Γ΄καί Δ΄ τάξεων.
6. Στόν κ. Χριστιά νά εἰσηγηθεῖ γιά τή Γεωγραφία Ὅλων τῶν τάξεων.
7. Στόν κ. Μπενέκο νά εἰσηγηθεῖ γιά τή Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος.
8. Στούς κκ Βουγιούκα καί Μελά νά εἰσηγηθοῦν γιά τά ἀναγνωστικά βιβλία Ὅλων τῶν τάξεων καί
9. Ὁ κ. Κονιδιτσιώτης ἀναλαμβάνει νά εἰσηγηθεῖ γιά τά Θρησκευτικά τῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεων Δημοτικοῦ.

Ἐπίσης μαζί μέ τόν κ. Παπασημακόπουλο θά εἰσηγηθεῖ γιά τή Φυσική Ἱστορία τῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεων καί γιά τή Φυσ. Πειραματική καί Χημεία τῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεων Δημοτικοῦ.

Γιά τό δεύτερο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Γιά τό τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Ὑποβοήθηση τῶν δασκάλων στό διδακτικό τους ἔργο" ἔγινε συζήτηση καί ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις. Ἡ συζήτηση θά συνεχισθεῖ σέ ἑπόμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος.

./.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κοντοϊτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 28/1981

Σήμερα, 8 Μαΐου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος καί Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλοι Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἐλεύθερα βοηθήματα - πηγές γιά τό δημοτικό σχολεῖο. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ὑποβοήθηση τῶν δασκάλων στό διδακτικό τους ἔργο Εἰσηγητές κκ Γ. Μαραγκουδάκης, Ἰωάν. Χριστιάς.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἡ κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος (Ἐνότητες καί στόχοι τοῦ μαθήματος Νεοελληνική γλῶσσα Α΄καί Β΄ τάξεων καί βασικό Λεξιλόγιο) (συνέχεια συζητήσεως). Εἰσηγητές κκ Δ. Κονιδιτσιώτης, Ἀρι. Βουγιούκας Δ. Μελάς.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Παιδικά τραγούδια", Χαρ. Νικολοπούλου. Εἰσηγητής κ. Ἀ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 5ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

Ἡ συζήτηση γιά τό πρῶτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Ἐλεύθερα βοηθήματα - πηγές γιά τό δημοτικό σχολεῖο" ἀναβάλλεται γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδριάσεις τοῦ Τμήματος, γιατί ἀπουσιάζει ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, ὁ ὁποῖος ἔχει ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση στό ΥΠΕΠΘ.

Θ έ μ α 2ο.- Ὑποβοήθηση τῶν δασκάλων στό διδακτικό τους ἔργο.

Οἱ εἰσηγητές τοῦ θέματος κκ Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Ἰ. Χριστιάς, εἰσηγητής, εἰσηγοῦνται στό Τμῆμα γιά τό παραπάνω θέμα τά ἑξῆς:

Αὐτή ἐδῶ ἡ εἰσήγηση ἀποτελεῖ συνέχεια μιᾶς προηγούμενης, σχετικῆς μέ τόν "τρόπο ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος πενθημέρου ἐργασίας στό Δημοτ. σχολεῖο". Στό τρίτο σκέλος ἐκείνης τῆς εἰσήγησης ὑπῆρχε ἡ μερικότερη πρότασή μας νά δοθεῖ στούς δασκάλους συγκεκριμένη βοήθεια, πού θά ἀφοροῦσε τό καθαυτό διδακτικό τους ἔργο.

Γιά νά δείξομε τή μορφή, πού κατά τή γνώμη μας, πρέπει νά πάρει αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἡ βοήθεια, διαλέξαμε ἀπό τή διδακτέα ὕλη τῆς Β΄τάξης τήν ἑνότητα γιά τή διαίρεση καί ἀναπτύξαμε σέ κάποια ἔκταση ἕνα μέρος της. (Βλέπε σχετική ἐργασία) ἡ ὁποία ἐπισυνάπτεται ὡς παραστατικό στοιχεῖο τῆς πράξεως.

Οἱ γενικές θέσεις πάνω στίς ὁποῖες βασίστηκε ἡ μερική ἀνάπτυξη τῆς ἑνότητας - καί τίς ὁποῖες προτείνομε ὡς ἕνα MINIMUM γιά κοινή ἀποδοχή - εἶναι οἱ ἑξῆς:

1.- Ἕνας ἀπό τούς σκοπούς τῆς διδασκαλίας εἶναι καί ἡ δημιουργία τῶν ἀναγκαίων συνθηκῶν, ὥστε νά ἔχουν οἱ μαθητές τή δυνατότητα γιά ἀνακάλυψη καί ἐφεύρεση.

2.- Ἡ μετατροπή τοῦ ἀντικειμένου μελέτης σέ προβληματική κατάσταση ὑποβοηθεῖ τά μέγιστα τήν ἐνεργοποίηση τῶν μαθητῶν γιά ἀνακάλυψη καί ἐφεύρεση.

3.- Ἡ παρουσίαση τῆς προβληματικῆς κατάστασης στό ἐπίπεδο τοῦ συμβολικοῦ (ἀπεικόνισης) διευκολύνει τήν κατανόηση τῆς ἀντίστοιχης πραγματικῆς κατάστασης καί ἐπιτρέπει στούς μαθητές νά κάνουν νοερούς χειρισμούς- σχετικούς πάντοτε μέ τήν ἀνακάλυψη καί ἐφεύρεση- πού δέ δια-

./..

φορετική περίπτωση θά ἦταν πολύ δύσκολοι. Καί

4.- Οἱ δραστηριότητες τῶν μαθητῶν γιά ἀνακάλυψη καί ἐφεύρεση θά πρέπει νά ἀναφέρονται στά κύρια σημεῖα τοῦ ἀντικειμένου μελέτης.

Ἡ θέση τοῦ κ. Χριστιά διαφοροποιεῖται ὡς πρός τό ἐξῆς μέ τή θέση τοῦ κ. Μαραγκουδάκη.

Ὁ κ. Χριστιάς δέχεται νά σταλοῦν ὁδηγίες στούς δασκάλους, ἐνῶ ὁ κ. Μαραγκουδάκης θέλει νά σταλοῦν συγκεκριμένα ὑποδείγματα διδασκαλίας στηριγμένα σέ μιά θεωρία μαθήσεως.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή συζήτηση,

ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

1. ὁ μ ό φ ω ν α, πέρα ἀπό τή μείωση ὡρῶν καί ὕλης νά δοθοῦν γιά κάθε μάθημα ὁδηγίες στό δάσκαλο γιά τό ποιές ἑνότητες ἐκεῖνος θά ἐπιλέξει νά μή διδάξει ἤ ποιές θά διδάξει καί ἐπίσης νά δοθοῦν ὁδηγίες σχετικές μέ τό πρόγραμμα καί τά βιβλία γιά τήν ὀργάνωση τῆς ὕλης καί τῆς διδασκαλίας καί νά ἀφεθοῦν οἱ εἰσηγητές νά εἰσηγηθοῦν ὑπεύθυνα ἄν νομίζουν ὅτι πρέπει νά δοθοῦν συγκεκριμένα ὑποδείγματα διδασκαλίας γιά ποιά μαθήματα καί ποιές τάξεις.

2. Κατά πλειοψηφία, νά ἔλθουν στό Τμῆμα συγκεκριμένα ὑποδείγματα διδασκαλίας.

Δέ συμφωνοῦν οἱ κκ Πασσάκος καί Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β΄.

Ἡ συζήτηση γιά τό τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται γιά ἄλλη συνεδρία τοῦ Τμήματος.

./.

Θ έ μ α 4ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Παιδικά τιτιβίσματα " τῆς Χ. Νικολοπούλου.

Ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/9905/3-3-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο "Παιδικά τιτιβίσματα" τῆς κ. Χαρίκλειας Νικολοπούλου μαζί μέ τήν ἀπό 24-12-80 σχετική αἴτησή της.

Στή συνέχεια ὁ κ. Μπενέκος λέγει τά ἑξῆς:

1. Ἡ συγγραφέας ζητεῖ νά τῆς "ἐκθέσει τό ΚΕΜΕ καί ἡ Ἐπιτροπή τήν ἰδέα της" γιά τή συλλογή ποιημάτων της.

Τό αἴτημα εἶναι ἀόριστο καί πέρα ἀπό τίς ἁρμοδιότητες τοῦ ΚΕΜΕ: δέν ἀνήκει στό ΚΕΜΕ ἡ ἁρμοδιότητα γιά φιλολογική κριτική.

2. Δέν ὑπάρχει χρεία γιά μιά παρόμοια συλλογή ποιημάτων στά σχολεῖα μας.

3. Κρίνεται, ἄλλωστε, ποιοτικά ἀκατάλληλο βιβλίο (ὡς γλώσσα, ὕφος, στιχουργική, ποιητική σύλληψη καί ἔκφραση) ὡς μέσο αἰσθητικῆς ἀγωγῆς στό σχολεῖο.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Παιδικά τιτιβίσματα" τῆς Χαρίκλειας Νικολοπούλου δέν θεωρεῖται χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Θ Ε Μ Α 5ο.- Ἀνακοινώσεις.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό Τμῆμα α) τίς ὑπ' ἀριθμ. Γ/2273/22-4-1981 καί Γ/2274/22-4-1981 ἀποφάσεις τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τῆς Παιδείας μέ τίς ὁποῖες ἐγκρίνονται οἱ /2/81 καί 7/1981 πράξεις τοῦ ΚΕΜΕ, β) τό ἀριθμ. Φ. 39032/163/Γ/2341/13-4-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ θέμα "Διακήρυξη Συμβουλίου Εὐρώπης γιά τήν ἀναμόρφωση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος" γ) τά ἔγγραφα

./.

Θ έ μ α 5ο.- Ἀνακοινώσεις.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό Τμῆμα α) τίς ὑπ'ἀριθμ. Γ/2273/22-4-1981 καί Γ/2274/22-4-1981 ἀποφάσεις τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τῆς Παιδείας μέ τίς ὁποῖες ἐγκρίνονται οἱ 12/81 καί 7/1981 πράξεις τοῦ ΚΕΜΕ, β) τό ἀριθμ. Φ. 390.32/163/Γ/2341/13-4-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ θέμα "Διακήρυξη Συμβουλίου Εὐρώπης γιά τήν ἀναμόρφωση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος", γ) τά ἔγγραφα ἀριθμ. Φ. 309.71/44/Γ. 2815/4-5-81, Φ. 309.71/45/Γ.2816/4-5-81, Φ. 309.71/46/Γ2817/4-5-81, Φ. 309.71/42/Γ2813/4-5-81, Φ. 309.71/41/Γ.2812/4-5-81 καί Φ. 309.71/43/Γ2814/4-5-81, πού ἀναφέρονται σέ γνωμοδότήσεις βιβλίων τοῦ Τμήματος Δ.Ε τοῦ ΚΕΜΕ, καί δ) τό ἀριθμ. Φ. 390.32/163/Γ/2341/13-4-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ, πού ἀναφέρεται στό θέμα διακήρυξη Συμβουλίου Εὐρώπης γιά τήν ἀναμόρφωση Εὐρωπαϊκοῦ Ἐκπ/κοῦ συστήματος".

Ἐπίσης ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 1/24/23-2-1981 τῆς Δ/νσεως Διεθνῶν Ἐκπ/. Σχέσεων τοῦ ΥΠΕΠΘ πού ἀναφέρεται στόν ὁρισμό ἐκπροσώπων γιά νά λάβουν μέρος στίς συναντήσεις πού θά γίνουν στήν Ἀθήνα τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1981, γιά τή συζήτηση τῶν θεμάτων "Τό ἑλληνικό ἐκπαιδευτικό σύστημα" καί "ἡ συμμετοχή ἑλληνικῶν σχολείων Δημοτικῆς καί Μέσης Ἐκπαιδεύσεως στό πρόγραμμα ἐκπαίδευση καί περιβάλλον".

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

1. Ἡ καθημερινή διδασκαλία μιᾶς ξένης γλώσσας κατά τρόπο συστηματικό σέ μαθητές τόσο μικρῆς ἡλικίας δέν εἶναι δυνατό νά μήν ἐπηρεάζει δυσμενῶς τήν κατά πάντα ἱκανοποιητική ἐκμάθηση τῆς μητρικῆς γλώσσας.

2. Μέ τήν ὑπενθύμιση ἐργασία τῶν σχολείων τό πρόγραμμα σέ περίπτωση ἐντάξεώς του σ'αὐτό καί τῆς διδασκαλίας τῆς ξένης γλώσσας, θά ὑπερφορτωθεῖ μέ ἀποτέλεσμα τήν ὑπερβολική κόπωση τῶν μικρῶν μαθητῶν καί τίς γνωστές συνέπειες.

3. Ἐπιβάλλεται νά μή γίνεται ἄνιση ἐκπαιδευτική μεταχείριση τῶν μαθητῶν μας δεδομένου ὅτι δέν προβλέπεται καί δέν γίνεται διδασκαλία ξένης γλώσσας στά δημόσια δημοτικά σχολεῖα.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 2/5048/30-12-1980 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν ἀριθμ. 80/5-12-1980 ἀναφορά τῆς Ἑλληνογαλλικῆς Σχολῆς "ΙΩΑΝΝΑ Δ'ΑΡΚ" , γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Πασσάκου καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Πασσάκου, ὅπως ἔχει.

Θ έ μ α 2ο.- Ἐλεύθερα βοηθήματα - πηγές γιά τό δημοτικό σχολεῖο.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', ἐπανέρχεται σέ ἀπόψεις του πού εἶχε διατυπώσει σέ προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος σχετικά μέ τήν εἰσαγωγή ἐλευθέρων ἀναγνωσμάτων χρήσιμων γιά τούς μαθητές τῶν Δ', Ε'καί ΣΤ'τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Θεωρεῖ ἀναγκαία τή χρήση τους καί ἐπισημαίνει τήν ἔλλειψή τους στήν ἐλεύθερη ἀγορά. Γενικά κρίνει ἀπαραίτητη τήν ἐκπόνηση ἀπό εἰδικούς τέτοιων ἀναγνωσμάτων κατάλληλων γιά τά μαθήματα τῆς Γεωγραφίας, τῆς Ἱστορίας, τῶν Θρησκευτικῶν καί τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη.

Συγκεκριμένα προτείνει τά ἑξῆς:

1. Νά ἐκπονηθεῖ καί ἐκδοθεῖ βιβλίο γιά τούς μαθητές τῶν Δ', Ε'καί ΣΤ'τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου μέ σκοπό τή χρήση του ὡς ἐλεύθερου ἀναγνώσματος στό μάθημα τῆς Γεωγραφίας πού: α) θά ἐμπλουτίζει τίς γεωγραφικές τους γνώσεις γιά τήν Ἑλλάδα, β) θά ἐμπεδώνει καί θά ἐμπλουτίζει τίς γνώσεις τους γιά τούς ἀρχαιολογικούς καί ἱστορικούς χώρους, γ) θά ἐπιβοηθεῖ γενικά στό μάθημα τῶν πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων (ἐπισκέψεις, ἐκδρομές κ.ἄ) δ) θά συμβάλλει στήν αἰσθητική τους καλλιέργεια καί γενικότερα στήν πνευματική τους προαγωγή.

Περιεχόμενο καί δομή τοῦ βιβλίου: Μέρος Α': Λογοτεχνικά κείμενα δοκίμων Ἑλλήνων καί ξένων λογοτεχνῶν, πού θά περιγράφουν ταξίδια σέ διάφορα μέρη τῆς χώρας μας (μέ τραῖνο, αὐτοκίνητο, ἀεροπλάνο, ζῶα κ.ἄ) Μέρος Β'. Κείμενα πού ἀποκλειστικά νά ἀναφέρονται σέ ἀρχαιολογικούς καί ἱστορικούς χώρους. Μέρος Γ'Κείμενα πού θά ἀναφέρονται σέ κάστρα, σπήλαια, βουνά, ποτάμια, λιμάνια καί νησιά.

Πηγές: Πρωτότυπα καί κατάλληλα διασκευασμένα κείμενα διαφόρων συγγραφέων ταξιδιωτικῶν ἐντυπώσεων (Οὐράνης, Βενέζης, Μυριβήλης, Κόντογλου Χάρης, Γ.Μ. Παναγιωτόπουλος, Καλαματιανός κ.ἄ). Μέ κατάλληλη διασκευή μποροῦν ἀκόμη νά περιληφθοῦν σχετικά ἀποσπάσματα ἀπό τά ἔργα τοῦ Παυσανία καί ἄλλων ἀρχαίων συγγραφέων. Τά κείμενα μποροῦν νά συμπληρώνονται μέ σχετικά ποιήματα δόκιμων ποιητῶν ἤ ποιήματα ἀπό τόν κύκλο τῆς δημοτικῆς ποίησης. Ἀπαραίτητη θεωρεῖται ἡ κατάλληλη εἰκονογράφη-

./.

ση ἡ παράθεση σχετικῶν φωτογραφιῶν.

Στή συνέχεια ὁ κ. Ἀνδριόπουλος προτείνει 1) Νά κινηθεῖ διαδικασία γιά τή συγκρότηση Ἐπιτροπῆς ἀπό παιδαγωγούς καί λογοτέχνες καί νά καταβληθεῖ προσπάθεια ὥστε νά ἐκπονηθεῖ καί ἐκδοθεῖ τό προτεινόμενο ἐλεύθερο ἀνάγνωσμα.

2. Νά ἀκολουθήσει ἡ ἐκπόνηση παρόμοιων ἀναγνωσμάτων κατάλληλων γιά τά μαθήματα τῆς Ἱστορίας, τῶν Θρησκευτικῶν καί τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις. Εἰδικότερα: Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης Σύμβουλος Β΄, ἐκφράζει ἐνδοιασμούς ὡς πρός τήν σκοπιμότητα αὐτοῦ τοῦ τόμου γιά τούς ἑξῆς λόγους:

1) Εἶναι δυνατό νά ἐμφανισθοῦν ἐπικαλύψεις ὡς πρός τό ὑλικό τοῦ τόμου, δεδομένου ὅτι σέ πολλά ἐγχειρίδια καί ἀναγνωστικά βιβλία ἀπαντᾶται ὅμοιο ἢ παρόμοιο ὑλικό.

2) Ἂν δέν ἀναληφθεῖ ἡ δαπάνη τοῦ ἔργου ἀπό τόν ΟΕΔΒ θά εἶναι προβληματική ἡ ἀγορά τοῦ τόμου αὐτοῦ ἀπό τά παιδιά καί

3) Ἐπειδή τό Ψμῆμα αὐτή τήν περίοδο ἐπιβαρύνεται μέ ἄλλες ἐργασίες δέν θά εἶναι δυνατό μέ τίς δυνάμεις πού ἔχει νά ἀνταποκριθεῖ στήν ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς προσπάθειας.

Ἀπαντώντας ὁ κ. Ἀνδριόπουλος σέ ὅσα εἶπε ὁ κ. Βλουτίδης λέγει τά ἑξῆς:

1. Τό ὑλικό τοῦ τόμου δέν θά εἶναι τό ἴδιο μέ αὐτό πού ὑπάρχει στά σχολικά βιβλία.
2. Ὁ ΟΕΔΒ θά ἀναλάβει τήν ἐκτύπωση τοῦ τόμου καί θά τόν διανείμει δωρεάν στούς μαθητές καί
3. Θά συγκροτηθεῖ ἐπιτροπή, ὅπως ἀνέφερε καί στήν εἰσήγησή του, ἡ ὁποία θά ἀναλάβει τήν ἔκδοση αὐτοῦ τοῦ τόμου.

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, συμφωνεῖ μέ τήν πρόταση τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου. Ἔχει ἐνδοιασμούς μόνο ὡς πρός τό περιεχόμενο τοῦ τόμου, γιατί, κατά τή γνώμη του, εἶναι δύσκολο νά ξεχωρίσει κανείς αὐτούς τούς τομεῖς (Γεωγραφικό, Ἱστορικό, Θρησκευτικό κ.ἄ). Ὁ λογοτέχνης ἅπτεται ὅλων τῶν τομέων. Θά ἤθελε νά γίνουν

./.

δύο τόμοι. Ὁ ἕνας νά περιέχει περιηγήσεις, περιγραφές ἀρχαιολογικῶν καί ἱστορικῶν χώρων καί ἄλλων ἀξιοθεάτων γενικά τοπίων καί ὁ δεύτερος τόμος νά περιλαμβάνει λογοτεχνικά κείμενα κάποιας πλοκῆς (Ἀφηγήματα ἱστορικοῦ καί θρησκευτικοῦ περιεχομένου).

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, συμφωνεῖ μέ τόν κ. Ἀνδριόπουλο καί προτείνει νά διαγραφεῖ ἡ λέξη "ἐλεύθερα" ἀπό τόν τίτλο τοῦ θέματος πού συζητεῖται.

Ὁκ. Χριστιάς ἔχει τή γνώμη ὅτι θά πρέπει νά γίνουν 2-3 τόμοι καί σέ κάθε τόμο νά περιέχονται στοιχεῖα ἀπό ὅλους αὐτούς τούς τομεῖς πού ἀνέφερε στήν εἰσήγησή του ὁ κ. Ἀνδριόπουλος.

Ὁ κ. Μελάς συμφωνεῖ μέ τή γνώμη τοῦ κ. Χριστιά καί προτείνει οἱ τόμοι αὐτοί νά γίνουν κατά τάξη. Συγκεκριμένα νά ἐκδοθεῖ πρῶτα ἕνας τόμος γιά τήν ΣΤ΄τάξη καί νά ἀκολουθήσουν οἱ ἄλλοι.

Ὁ κ. Βουγιούκας συμφωνεῖ μέ τήν πρόταση τῶν κκ Χριστιά καί Μελά καί προσθέτει ὅτι θά ἦταν σκόπιμο νά διευρυνθεῖ ὁ κύκλος τῶν θεμάτων, ὥστε οἱ τόμοι νά περιλάβουν καί βιογραφίες μεγάλων ἀνδρῶν.

Ὁ κ. Πασσάκος πιστεύει ὅτι, ἄν οἱ τόμοι γίνουν κατά τάξη, οἱ μαθητές θά βοηθηθοῦν πιό ἄμεσα καί ἀποτελεσματικά, γιατί καί τό περιεχόμενό τους θά εἶναι ποικίλο καί θά στοιχεῖ στό γνωστικό ἐπίπεδο τῶν μαθητῶν.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

1) Νά ἐκδοθεῖ ἕνα βιβλίο ὡς ἐλεύθερο ἀνάγνωσμα γιά τούς μαθητές τῶν ἀνώτερων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, πού νά περιλαμβάνει κείμενα σχετικά μέ τά μαθήματα τῆς Γεωγραφίας, Ἱστορίας, Θρησκευτικῶν καί Φυσικῶν ἐπιστημῶν τῶν ἀνώτερων τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ.

Τά κείμενα αὐτά νά εἶναι:

1) Περιηγήσεις στήν Ἑλλάδα, καί κατά δεύτερο λόγο σέ ξένους τόπους, μέ περιγραφές φυσικῶν τοπίων, ἀρχαιολογικῶν καί ἱστορικῶν χώρων

καί ἄλλων ἀξιοθεάτων.

2. Ἀπομνημονεύματα, ἐποχικές μαρτυρίες καί κείμενα τῆς λαϊκῆς μας παράδοσης.

3. Βιογραφίες μεγάλων φυσιογνωμιῶν στό χῶρο τῆς Ἐπιστήμης, τῶν γραμμάτων καί τῶν τεχνῶν, μέ ἔμφαση στή διαδικασία τῆς δημιουργίας.

2. Γιά τό σκαπό αὐτό θεωρεῖται ἀπαραίτητη ἡ συγκρότηση ἐπιτροπῆς ἀπό Παιδαγωγούς καί δόκιμους λογοτέχνες.

Γιά τό τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 30/1981

Σήμερα, 15 Μαΐου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Ἰ. Ἀρβανίτης καί Ἰωάν. Χριστιάς, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τῶν Θρησκευτικῶν τῶν Γ΄καί Δ΄τάξεων δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα. Εἰσηγητής κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τῶν Θρησκευτικῶν τῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεων δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα. Εἰσηγητής κ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἔγγραφο τῆς Ἑταιρείας Ἐπιμορφώσεως γονέων σχετικό μέ τήν ἔγκριση ὀργανώσεως σεμιναρίων γιά δασκάλους καί νηπιαγωγούς. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθήματος στή ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

θ έ μ α 1ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν τῶν Γ΄καί Δ΄τάξεων δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος:

Τό Τμῆμα, ἔπειτα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας διά σχολεῖα μέ τήν πράξη του 24/1981 κατάρτισε τά ὡρολόγια προγράμματα τοῦ δημοτικοῦ πού θά ἰσχύσουν γιά τό σχολικό ἔτος 1981-82. Ἐπίσης ἀποφάσισε, ὅπου μειώνονται ὧρες διδασκαλίας νά μειωθεῖ ἀντίστοιχα καί ἡ ὕλη τῶν μαθημάτων ὥστε νά γίνεται ἄνετα ἡ διδασκαλία.

Ἔπειτα ἀπό ἔλεγχο τῶν ὡρῶν διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν τῶν Γ΄ καί Δ΄τάξεων καί τῆς διδακτέας ὕλης διαπίστωσα τά ἑξῆς:

1. Γιά τό βιβλίο τῆς Γ΄τάξεως "Παλαιά Διαθήκη". Μετά τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας οἱ ὧρες πού θά διατεθοῦν γιά τή διδασκαλία 46 διδακτικῶν ἑνοτήτων τοῦ βιβλίου εἶναι 50.

2. Γιά τό βιβλίο τῆς Δ΄τάξεως "Καινή Διαθήκη":
Οἱ ὧρες διδασκαλίας τοῦ μαθήματος εἶναι 50 καί οἱ διδακτικές ἑνότητες 51.

Ἑπομένως ὑπάρχει ἀντιστοιχία διδακτικῶν ὡρῶν καί διδακτικῶν ἑνοτήτων.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά προτείνω ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν τῶν Γ΄καί Δ΄τάξεων νά μείνει ὅπως ἔχει.

Τό Τμῆμα, ἔπειτα ἀπό συζήτηση,
Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Πασσάκου, ὅπως ἔχει.

Θ έ μ α 2ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τῶν θρησκευτικῶν τῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεων δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἔπειτα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἑβδομάδας ἐργασίας στά σχολεῖα, γιά τήν καλύτερη ὀργάνωση χρόνου καί διδακτικῶν ἑνοτήτων τῶν θρησκευτικῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεων, εἰσηγεῖται ἀπό τή διδακτέα ὕλη τῶν θρησκευτικῶν τῶν παραπάνω τάξεων νά περικοποῦν τά ἀκόλουθα κεφάλαια:

Ε΄Τάξη

1. Ἡ θαυματουργική θεραπεία τοῦ χωλοῦ ἀπό τόν Πέτρο καί τόν Ἰωάννη καί ἡ θαρραλέα ἀπολογία τους.
2. Ὁ Φίλιππος καί ὁ Αἰθίοπας.
3. Ἡ Ἄδρυση καί τό ἔργο τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας.
4. Ὁ Πέτρος στήν Καισάρεια. Πέτρος ὁ Κορυφαῖος.
5. Ὁ Ἅγιος Σπυρίδωνας
6. Ὁ Ἰουστιανιανός καί ἡ Ἐκκλησία.
7. Ὁ Ἡράκλειος καί ἡ Ἐκκλησία.
8. Ἡ θρησκευτική μεταρρύθμιση στή Δύση.
9. Ἡ Ὀρθόδοξη ἐκκλησία στήν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας. Οἰκουμενικός Πατριάρχης.

ΣΤ΄τάξη

1. Γιορτές ἁγίων.
2. Σύντομη ἑρμηνεία τῆς Δοξολογίας
3. Τά κυριότερα λειτουργικά βιβλία.

" Τά ἱερά ἄμφια" νά διδαχτοῦν μέ συντομία.

Στή συνέχεια ὁ κ. Μαραγκουδάκης προτείνει τό κεφάλαιο "Ἡ θρησκευτική μεταρρύθμιση στή Δύση" νά μείνει.

Τό Τμῆμα, ἔπειτα ἀπό συζήτηση, δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη.

Θ έ μ α 30.- Ἔγγραφο τῆς Ἑταιρείας Ἐπιμορφώσεως γονέων σχετικό μέ τήν ἔγκριση ὀργανώσεως σεμιναρίων γιά δασκάλους καί νηπιαγωγούς. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος.

Ἡ συζήτηση γιά τό παραπάνω θέμα ἀναβάλλεται μέχρις ὅτου σταλοῦν πρόσθετα στοιχεῖα γιά τό σεμινάριο ἀπό τόν κ. Μπούκα.

Ἐπίσης ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά τό τέταρτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθήματος στή ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν" γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κογιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 31/1981

Σήμερα, 18 Μαΐου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιταιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/θος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, φ Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, λόγω ἀσθενείας.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Σύσταση βιβλίων ἀπό τούς δασκάλους [illegible]τούς μαθητές. Εἰσηγητής κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 2ο.-π Ἀναφορά τοῦ Καθηγητῆ Φυσικῶν τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Μυτιλήνης κ. Παπαντωνίου σχετική μέ τό βιβλίο του "Χημεία. Ἀνόργανη - Ὀργανική - Πειράματα".

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό προηγούμενης συνεδρίας.

./

Θ έ μ α 1ο.- Σύσταση βιβλίων ἀπό τούς δασκάλους στούς μαθητές.

Ὁ Εἰσηγητής κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, εἰδικός σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος γιά τό παραπάνω θέμα τά ἑξῆς:

α Η αλληλογραφία περιλαμβάνει:

Ι) Φωτοαντίγραφο της ομιλίας του προέδρου της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εκδοτών-Βιβλιοπωλών στην 9η Έκθεση Βιβλίου 1980 με προτάσεις για την ενίσχυση του βιβλίου

2) Έγγραφο του πρωθυπουργού προς τον υπουργό παιδείας, με την παράκληση να εξετάσει τις προτάσεις (α) για τον τρόπο διανομής των σχολικών βιβλίων (θέμα που παραπέμφθηκε στον κ.Προβατά) και (β) "την άρση της απαγορεύσεως υποδείξεως βιβλίων προς τους μαθητάς από τους καθηγητάς ή δημοδιδασκάλους", και να του γνωστοποιήσει το ταχύτερο τις απόψεις του για τα θέματα αυτά.

(3) Έγγραφο, πρωτοκολλημένο αλλά ανυπόγραφο και χωρίς χρονολογία, του υπουργού προς το ΚΕΜΕ, κ.Παλαιοκρασσά, στο οποίο περιέχονται, γραμμένα με το χέρι, τα εξής:

"ΘΕΜΑ: Σχετικά με την άρση της απαγορεύσεως υποδείξεως βιβλίων προς τους μαθητάς από τους καθηγητάς ή δημοδιδασκάλους. Παράκληση να δοθεί το συντομότερο σχέδιο απαντήσεως στο γραφείο κ.υπουργού 724."

Το έγγραφο έχει χρεωθεί και στα δυο τμήματα Μέσης και Δημοτικής του ΚΕΜΕ και στη μέση η εισήγηση έχει ανατεθεί στον κ.Κατσιμάνη.

Η πρόταση της Π.Ο.Ε.Β. που μας αφορά είναι κατά λέξη η εξής:

"ΑΠΑΓΟΡΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΓΕΣ Μια ακόμα αναιτιολόγητη ενέργεια του υπ.παιδείας είναι οι διαταγές που στερούν από τους εκπαιδευτικούς την υποχρέωσή τους να συστήνουν στους μαθητές τα βιβλία που κατά τη γνώμη τους εμπεδώνουν τις γνώσεις τους και καλλιεργούν το πνευματικό τους εργαλείο. Γιατί, αν η πολιτεία δεν εμπιστεύεται στους εκπαιδευτικούς να συστήνουν βιβλία, πώς τους εμπιστεύεται τη μόρφωση των παιδιών μας;"

Από όσο μπόρεσα να εξακριβώσω, οι σχετικές με το θέμα διατάξεις είναι οι ακόλουθες:

- Το Ν.Δ.749/1970, άρθρο 16, που καταργεί τις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν.5911/1933 "Περί διδακτικών βιβλίων", σχετικές με τη σύσταση επιστημονικών συγγραμμάτων, περιοδικών κτλ., και επιτρέπει την προμήθεια βιβλίων για τις σχολικές βιβλιοθήκες με πράξη του διδακτικού προσωπικού, εγκεκριμένη από τον επιθεωρητή.

- Ο Ν.Ι86/1975 "Περί του Κέντρου Εκπαιδεύσεως Μελετών και Επιμορφώσεως κτλ άρθρο 2,παράγρ.5: "Εις τας αρμοδιότητας του ΚΕΜΕ ανήκουν:...προκειμένου περί κυκλοφορούντων βιβλίων και βοηθημάτων η διατύπωσις γνώμης περί της χρησιμότητος ή μη αυτών.Ο τη αιτήσειτων χαρακτηρισμός εκπαιδευτικών λειτουργών ως συγγραφέων αξιολόγων μελετών ή εργασιών"
- Μια σειρά εγκύκλιοι του υπουργείου,με πιο πρόσφατη την 30082/Ι0-3-1978 "Σύσταση και κυκλοφορία εντύπων στα σχολεία",με την οποία δεν επιτρέπεται στους εκπαιδευτικούς να συστήνουν βιβλία,περιοδικά και άλλα έντυπα στα παιδιά,με εξαίρεση τα εγκεκριμένα από το υπουργείο ως διδακτικά.Στην ίδια εγκύκλιο υπενθυμίζεται ότι εξακολουθεί να ισχύει η 7075/Ι8-Ι2-76 διαταγή,που αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία ορισμένων περιοδικών στα σχολεία ("Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός της Νεότητος","Η ζωή του παιδιού","Προς την νίκην","Ευκλείδης","Φυσικός κόσμος")

Ένας σχολιασμός των διατάξεων αυτών είναι απαραίτητος:
- Το Ν.Δ.749/1970 αφορά την προμήθεια βιβλίων για τις σχολικές βιβλιοθήκες και δε λέει τίποτε για το αν οι εκπαιδευτικοί έχουν ή όχι το δικαίωμα να συστήνουν βιβλία στους μαθητές.
- Το ΚΕΜΕ περιορίζεται,ώς τώρα τουλάχιστο,στη διατύπωση γνώμης για τη χρησιμότητα βιβλίων που του υποβάλλονται και που αντιπροσωπεύουν ένα πολύ μικρό ποσοστό αυτών που κυκλοφορούν.
- Οι εγκύκλιοι του υπουργείου φαίνεται να στηρίζονται σε μια κατ'επέκταση ερμηνεία του άρθρου Ι6 του Ν.Δ.749/1970,σύμφωνα με την οποία μόνο τα βιβλία της σχολικής βιβλιοθήκης,και εφόσον η προμήθειάτους γίνεται σύμφωνα με το νόμο,είναι αξιοσύστατα - επομένως η σύσταση άλλων βιβλίων από τους εκπαιδευτικούς ως άτομα δεν επιτρέπεται.Χωρίς αυτή την ελευθεριότερη ερμηνεία οι εγκύκλιοι του υπουργείου δε φαίνεται να έχουν κάλυψη νόμου.

Ας δούμε τώρα τί προβλήματα δημιουργούνται με τα βιβλία και τα άλλα έντυπα του εμπορίου σε σχέση με τους δασκάλους και τους μαθητές.Τα βιβλία αυτά είναι βασικά δύο ειδών:
(α) Βιβλία που έχουν άμεση σχέση με τα μαθήματα του δημοτικού σχολείου, π.χ.διάφορα "βιβλιοτετράδια" αριθμητικής,γραμματικής,αναγνωστικών εργασιών,μελέτης του περιβάλλοντος,φυσικής ιστορίας κτλ. Πολλοί δάσκαλοι κρίνουν ότι ορισμένα από τα βιβλία αυτά είναι πολύ χρήσιμα για τη δουλειά που γίνεται μέσα στην τάξη και στο σπίτι,γιατί περιέχουν συνοπτικά τα βασικότερα στοιχεία της ύλης και εργασίες για εκτέλεση.Οι εργασίες αυτές εξοικονομούν το χρόνο που θα ξόδευε ο δάσκαλος για να τις γράψει στον

πίνακα ή τα παιδιά να τις αντιγράφουν. Μεγαλύτερη είναι ακόμα η χρησιμότητα βιβλίων αυτής της κατηγορίας για τις τάξεις Α΄και Β΄,στις οποίες το υπουργείο δεν έχει δώσει τίποτε άλλο εκτός από τα αναγνωστικά. Και έχω την εντύπωση ότι είναι αρκετοί οι τολμηροί δάσκαλοι όλων των τάξεων που, παρά τις απαγορευτικές εγκυκλίους του υπουργείου, έχουν συστήσει στους μαθητές τους τέτοια βιβλία, και μάλιστα τα χρησιμοποιούν και μέσα στην τάξη.

(β) Βιβλία που έχουν έμμεση μόνο ή δεν έχουν καμιά σχέση με τη δουλειά του σχολείου, όπως είναι λογοτεχνικά ή γενικότερα μορφωτικά βιβλία. Για τέτοια βιβλία οι δάσκαλοι αισθάνονται υποχρεωμένοι να πουν τη γνώμη τους σε δυο τουλάχιστο περιπτώσεις: (ι) Όταν η αφορμή είναι τα αναγνωστικά κείμενα και τα παιδιά ανοίγουν συζήτηση για τα έργα των συγγραφέων, που μνημονεύονται κάτω από τα κείμενα ή στις βιογραφίες τους· και (ιι) Όταν ζητούν τη γνώμη τους οι γονείς των παιδιών, ιδιαίτερα τις παραμονές των διακοπών. Οι περισσότεροι δάσκαλοι θεωρούν αυτονόητο δικαίωμα αλλά και υποχρέωσή τους να λένε τη γνώμη τους και επομένως άμεσα ή έμμεσα να συστήνουν τέτοια βιβλία στα παιδιά.

Οι λόγοι που από την πλευρά του υπουργείου υπαγορεύουν την απαγόρευση της σύστασης βιβλίων από τους δασκάλους δεν κατονομάζονται στην τελευταία εγκύκλιό του (δεν ξέρω τί γίνεται στις προηγούμενες). Υποθέτω ότι μπορεί να είναι οι εξής:

(1) Τα βιβλία της πρώτης κατηγορίας είναι περιττά, αφού το υπουργείο έχει δώσει το ίδιο τα απαραίτητα. Το επιχείρημα αυτό δεν είναι ισχυρό, δεδομένου ότι το υπουργείο έχει αφήσει τις δυο πρώτες τάξεις χωρίς βιβλία, αλλά και στις άλλες τάξεις έχει αρκεσθεί σε βιβλία που ούτε όλα είναι υποδειγματικά ούτε όλες τις διδακτικές ανάγκες καλύπτουν. Και, φυσικά, το επιχείρημα δεν ισχύει για τα βιβλία της δεύτερης κατηγορίας, που δεν είναι σχολικά.

(2) Δεν επιτρέπεται να συστήνονται άλλα σχολικά βιβλία, γιατί έτσι καταστρατηγείται η δωρεάν παιδεία. Αυτό θα ίσχυε αν το υπουργείο χορηγούσε δωρεάν όλα τα σχολικά είδη και κυρίως αν αυτά τα έξτρα βιβλία ήταν υποχρεωτικά. Αλλά η σύσταση των βιβλίων γίνεται ή είναι δυνατόν να απαιτηθεί να γίνεται σε εντελώς προαιρετική βάση. Άλλωστε και το ΚΕΜΕ, όταν διατυπώνει θετική γνώμη για τη χρησιμότητα βιβλίων, έμμεση σύσταση κάνει.

(3) Οι δάσκαλοι δεν είναι ενημερωμένοι γύρω από τον κόσμο του βιβλίου, ώστε να κάμουν την καλύτερη επιλογή. Αυτό ώς ένα βαθμό είναι σωστό, αλλά

δεν είναι αρκετός λόγος για να καλύψει την απαγόρευση. Γιατί το υπουργείο δεν έχει κάμει στο μεταξύ τίποτε για να ενημερώσει τους εκπαιδευτικούς. Τα βιβλία για τη χρησιμότητα των οποίων δίδατυπώνει γνώμη το ΚΕΜΕ είναι αμελητέα ποσότητα και ελάχιστα αντιπροσωπευτικά των βιβλίων που κυκλοφορούν, από θεματική και ποιοτική άποψη. Ένας κατάλογος βιβλίων λογοτεχνικών που έδωσε το υπουργείο για τη μέση, με τη 2889/22-5-1976 εγκύκλιόβτου, 35 βιβλία, εφτά για κάθε τάξη (εκτός της τελευταίας) είναι ανεπαρκέστατος και μεροληπτικός. Ευχής έργο θα ήταν αν το υπουργείο κυκλοφορούσε κάθε χρόνο ένα βιβλιογραφικό δελτίο αρκετά εκτεταμένο, ώστε να περιλαμβάνει όλα τα βιβλία που είναι από μια ορισμένη στάθμη και πάνω, ανεξάρτητα από την πολιτική και ιδεολογική τοποθέτηση τωνσυγγραφέων. Εννοείται ότι από τον κατάλογο αυτό οι εκπαιδευτικοί θα είχαν το ελεύθερο να κάμουντη δικήτους επιλογή. Αλλά και σήμερα, αν αρθεί η απαγόρευση, η αίσθηση ευθύνης που χαρακτηρίζει τους εκπαιδευτικούς θα τους βγάλει από τη νάρκη και θα τους κάμει να αναζητήσουν τρόπους να ξεπεράσουν τη λειψήτους πληροφόρηση.

Δε συζητώ καθόλου δυο υποθετικούς λόγους, που είναι:

(α) ο φόβος της οικονομικής συναλλαγής

και (β) ο φόβος της συναλλαγής των ιδεών.

Και δεν τους συζητώ, γιατι κανείς δε θα εννοούσε να θέσει υπό αμφισβήτηση το γεγονός ότι και οι εκπαιδευτικοί είναι ελεύθεροι και υπεύθυνοι πνευματικοί άνθρωποι.

Η πρότασήμου λοιπόν είναι ότι πρέπει να επιτραπεί στους δασκάλους να συστήνουν στους μαθητές βιβλία σε εντελώς προαιρετική βάση, για τους εξής λόγους:

(1) Η πολιτεία, που εμπιστεύεται στους δασκάλους την εκπαίδευση των παιδιώ πρέπει να τους έχει εμπιστοσύνη ότι θα κάνουν και την καλύτερη επιλογή βιβλίων επικουρικών για το σχολικό έργο και βιβλίων για τη γενικότερη καλλιέργεια αυτών των παιδιών.

(2) Οι δάσκαλοι, που ξέρουν από κοντά τις διδακτικές ανάγκες της τάξης τους, είναι οι καταλληλότεροι να υποδείξουν και τα καταλληλότερα βοηθητικά βιβλία, συμπληρωματικά εκείνων που χορηγεί δωρεάν η πολιτεία.

(3) Οι δάσκαλοι, που ξέρουν από κοντά την πνευματική στάθμη καί τα ενδιαφέροντα των μαθητώντους, είναι οι καταλληλότεροι να τους υποδείξουν τα λογοτεχνικά και τα άλλα μορφωτικά βιβλία που τους ταιριάζουν.

Στο έργοτους αυτό, και πρέπει να είναι αποκλειστικήτους ευθύνη η πολιτεία μπορεί να έρθει αρωγός με την έκδοση αναλυτικού περιοδικού δελτίου βιβλιογραφίας, αντιπροσωπευτικού όλων των τάσεων, συμπεριλαμβάνοντας σε μόνιμη βάση μια σύντομη κριτική από ειδικούς».

'Ακολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Εἰδικότερα:

'Ο κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', λέγει τά ἑξῆς:

"Ἄκουσα μέ προσοχή τήν εἰσήγηση πάνω στό συζητούμενο θέμα. Συμφωνῶ πώς ἡ ἰδεώδης λύση στό θέμα τῆς συστάσεως τῶν βοηθητικῶν ἐξωδιδακτικῶν βιβλίων στούς μαθητές εἶναι ὅπως τό ἔργο αὐτό τό κάνει ὁ ἐκπαιδευτικός μέ δική του εὐθύνη καί μέ βάση παιδαγωγικά καθαρά κριτήρια. Δέν μπορῶ ὅμως νά παραβλέψω δύο σημεῖα πού καί στήν εἰσήγηση ἀναφέρονται δηλαδή "... α) ὁ φόβος τῆς οἰκονομικῆς συναλλαγῆς καί β) ὁ φόβος τῆς συναλλαγῆς ἰδεῶν...." Αἰσθάνομαι ὅτι πρέπει νά προφυλάξουμε τούς ἐκπαιδευτικούς μας ἀκόμη καί ἀπό τυχόν ὑπόνοια σέ βάρος τους σχετικά μέ τό πρῶτο. Καί ἐπιβάλλεται ἐπίσης νά ἀποκλεισθοῦν καί οἱ τυχόν ἐλάχιστες περιπτώσεις ἐκείνων πού θά ἀποφάσιζαν νά ἐμπλέξουν τίς ὁποιεσδήποτε προσωπικές τους ἰδεολογίες καί πολιτικούς προσανατολισμούς τους μέσα στό καθαρά παιδαγωγικό ἔργο τῆς ὀρθῆς ἀγωγῆς καί μορφώσεως τῶν μικρῶν μαθητῶν. Γιά τό σκοπό αὐτό, τουλάχιστον ἐπί τοῦ παρόντος, δέν μπορῶ νά ἀποδεχθῶ τήν προτεινόμενη ἀπό τόν κ. Εἰσηγητή θέση. 'Αντ'αὐτοῦ προτείνω ὅπως: Οἱ διδάσκαλοι τῶν τάξεων εἰσηγοῦνται μέ πληρότητα στό Σύλλογο τῶν διδασκόντων κάθε Σχολείου, τά βοηθητικά-ἐξωσχολικά βιβλία πού βρίσκουν ἀναγκαῖο νά συστήσουν στούς μαθητές τους γιά τήν καλύτερη κατάρτιση καί ἀγωγή τους. Καί ὁ Σύλλογος μέ πράξη του ἀποφασίζει σχετικά. Ἔτσι πάλι στόν ἐκπαιδευτικό ἐμπιστευόμεθα τό ἔργο αὐτό, ἀλλά κάτω ἀπό μιά συλλογική μορφή γιά τό ἀσφαλέστερο καί τό πληρέστερο. Παράλληλα προτείνουμε τή συγκρότηση μιᾶς εἰδικῆς πάνω σέ μόνιμη βάση ἐπιτροπῆς πού θά ἔχει γιά ἀποκλειστικό ἔργο της νά περιγράφει καί νά ἀποφαίνεται γιά τή χρησιμότητα ἤ μή "κυκλοφορούντων βιβλίων καί βοηθημάτων...", ὅπως προβλέπει καί ὁ νόμος 186/1975 ('Αρθρ. 2 παρ. 5), διευκολύνοντας ἔτσι πάρα πολύ τούς ἐκπαιδευτικούς στό σχετικό ἔργο τους. Εὐνόητο εἶναι ὅτι καί στίς δύο περιπτώσεις ἀποκλείονται βιβλία πού τό περιεχόμενό τους δέν στοιχεῖ πρός τό γράμμα καί τό πνεῦμα τῶν σκοπῶν τῆς ἀγωγῆς τῶν 'Ελληνοπαίδων

./.

ὅπως αὐτοί ἔχουν διατυπωθεῖ στό Σύνταγμα καί στούς ἰσχύοντες βασικούς νόμους τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας».

Ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος Σύμβουλος Β΄, φρονεῖ ὅτι

"Πρέπει νά δείξουμε ἐμπιστοσύνη στούς ἐκπαιδευτικούς πού ἔρχονται σέ καθημερινή ἐπαφή μέ τούς μαθητές καί εἶναι σέ θέση νά διαπιστώσουν τά ἐνδιαφέροντα, τίς δυνατότητες καί τίς διδακτικές καί πνευματικές ἀνάγκες τοῦ συνόλου τῶν μαθητῶν τῆς τάξης καί τοῦ κάθε μαθητῆ χωριστά. Ἔχοντας ὁ ἐκπαιδευτικός τίς προσωπικές διαπιστώσεις γιά τήν κατάσταση τῶν μαθητῶν καί τίς κρατοῦσες σχολικές συνθῆκες θά μπορέσει νά ἀξιολογήσει καί νά ἐπιλέξει ὁ ἴδιος τά κατάλληλα βιβλία, πού ἄλλωστε θά εἶναι προαιρετικά γιά τούς μαθητές.

"Οσο γιά τούς σκοπούς τῆς ἀγωγῆς- ὅπως ὁρίζονται ἀπό τό Σύνταγμα- τούς ὁποίους θά πρέπει κατά τήν ἐπιλογή τῶν βιβλίων ὁ ἐκπαιδευτικός νά ἔχει ὑπόψη, αὐτό τό θεωρῶ αὐτονόητο.

Ἡ ἔκδοση βιβλιογραφικοῦ Δελτίου (πού καί ὁ ἴδιος εἶχα προτείνει τό 1977 στόν τότε Πρόεδρο τοῦ ΚΕΜΕ) πρέπει νά θεωρηθεῖ σάν θετικό βῆμα γιά τήν ἐνημέρωση τῶν ἐκπαιδευτικῶν. Θά προσθέσω μόνον ὅτι τό Βιβλιογραφικό Δελτίο θά πρέπει νά περιέχει ἐπιπλέον καί κατάλογο (μέ περίληψη τοῦ περιεχομένου) Παιδαγωγικῶν, Ψυχολογικῶν καί Φιλοσοφικῶν βιβλίων".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του τήν εἰσήγηση καί τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν του

κατά πλειοψηφία α π ο φ α ί ν ε τ α ι

προτείνει νά ἐπιτραπεῖ στούς δασκάλους νά συστήνουν στούς μαθητές βιβλία σέ ἐντελῶς προαιρετική βάση, γιά τούς ἑξῆς λόγους:

1. Ἡ πολιτεία, πού ἐμπιστεύεται στούς δασκάλους τήν ἐκπαίδευση τῶν παιδιῶν, πρέπει νά τούς ἔχει ἐμπιστοσύνη ὅτι θά κάνουν καί τήν καλύτερη ἐπιλογή βιβλίων ἐπικουρικῶν γιά τό σχολικό ἔργο καί βιβλίων γιά τή γενικότερη καλλιέργεια αὐτῶν τῶν παιδιῶν.

./.

2. Οἱ δάσκαλοι, πού ξέρουν ἀπό κοντά τίς διδακτικές ἀνάγκες τῆς τάξης τους, εἶναι οἱ καταλληλότεροι νά ὑποδείξουν καί τά καταλληλότερα βοηθητικά βιβλία, συμπληρωματικά ἐκείνων πού χορηγεῖ δωρεάν ἡ πολιτεία.

3. Οἱ δάσκαλοι, πού ξέρουν ἀπό κοντά τήν πνευματική στάθμη καί τά ἐνδιαφέροντα τῶν μαθητῶν τους, εἶναι οἱ καταλληλότεροι νά τούς ὑποδείξουν τά λογοτεχνικά καί τά ἄλλα μορφωτικά βιβλία πού τούς ταιριάζουν.

Στό ἔργο τους αὐτό ἡ πολιτεία μπορεῖ νά ἔρθει ἀρωγός μέ τήν ἔκδοση ἀναλυτικοῦ περιοδικοῦ δελτίου βιβλιογραφίας, ἀντιπροσωπευτικοῦ ὅλων τῶν τάσεων, συγκροτώντας σέ μόνιμη βάση μιά ἐπιτροπή ἀπό εἰδικούς.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος προτείνει 1) νά εἰσηγοῦνται οἱ δάσκαλοι τῶν τάξεων μέ πληρότητα στό Σύλλογο τῶν διδασκόντων κάθε Σχολείου τά βοηθητικά – ἐξωσχολικά βιβλία πού βρίσκουν ἀναγκαῖο νά συστήνουν στούς μαθητές τους γιά τήν καλύτερη κατάρτιση καί ἀγωγή τους καί ὁ Σύλλογος μέ πράξη του νά ἀποφασίζει σχετικά καί 2) νά συγκροτηθεῖ εἰδική ἐπιτροπή σέ μόνιμη βάση πού θά ἔχει γιά ἀποκλειστικό ἔργο της νά περιγράφει καί νά ἀποφαίνεται γιά τή χρησιμότητα ἤ μή "κυκλοφορούντων βιβλίων καί βοηθημάτων.....", ὅπως προβλέπει καί ὁ νόμος 186/1975(Ἄρθρ. 2 παρ. 5), διευκολύνοντας ἔτσι πάρα πολύ τούς ἐκπαιδευτικούς στό σχετικό ἔργο τους, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

Θ έ μ α 2ο.- Ἀναφορά τοῦ καθηγητῆ Φυσικῶν τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Μυτιλήνης κ. Παπαντωνίου σχετική μέ τό βιβλίο του "Χημεία Ἀνόργανη - Ὀργανική - Πειράματα".

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 514.2/Γ/3034/6-5-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ ἡ ἀπό 8-4-81 ἀναφορά τοῦ καθηγητῆ Φυσικῶν τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Μυτιλήνης κ. Παπαντωνίου.

Ὁ κ. Παπαντωνίου εἶχε ὑποβάλει στό ΚΕΜΕ γιά ἔγκριση τό βιβλίο του "Χημεία Ἀνόργανη - Ὀργανική - Πειράματα", προκειμένου νά χρησιμοποιηθεῖ ὡς βοήθημα τῶν σπουδαστῶν γιά τό μάθημα τῆς Χημείας. Τό ΚΕΜΕ μέ τήν Πράξη του 75/1981 δέν ἐνέκρινε τό παραπάνω βιβλίο.

Ὁ κ. Παπαντωνίου στήν αἴτησή του ἀναφέρει τούς λόγους γιά τούς ὁποίους πιστεύει ὅτι τό βιβλίο του εἶναι κατάλληλο γιά τούς σπουδαστές τῶν παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί παρακαλεῖ ἤ νά ἐγκριθεῖ ἐκ τῶν ὑστέρων ἤ, ἂν ὄντως τοῦτο κριθῆκε ἀκατάλληλο, νά τοῦ κοινοποιηθεῖ τό σχετικό ἀπόσπασμα τῆς Πράξεως τοῦ ΚΕΜΕ, ὡς ἀπάντηση στήν αἴτησή του".

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά σταλεῖ ἡ ἑξῆς ἀπάντηση στόν κ. Π. Παπαντωνίου: Τό βιβλίο του " Χημεία Ἀνόργανη - Ὀργανική - Πειράματα" δέν δόθηκε στίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες, ἐπειδή δέν ζητήθηκε, παρά μόνο ἀπό τρεῖς Σχολές, μεταξύ τῶν ὁποίων καί ἡ Σχολή τοῦ ἐνδιαφερομένου, σέ σύνολο δεκατεσσάρων (14).

Θ έ μ α 3ο.- Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄ ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τό περιεχόμενο τῆς ἀπό 29/4-1981 ἀναφορᾶς τῶν διδασκάλων Χρήστου Προύντζου καί Βασ. Λέκκα - Προύντζου.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 32/1981

Σήμερα, 22 Μαΐου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθήματος στόν κ. Πασσάκο στή ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν. Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο: Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθήματος στόν κ. Πασσάκο στή ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

Ὁ Διευθυντής Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν κ. Βαρδάκης, μέ τό ἔγγραφό του ἀριθμ. 59/13-5-1981 προτείνει νά ἀνατεθεῖ ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Στοιχεῖα Ψυχοπαθολογίας τοῦ παιδιοῦ" στόν κ. Κων/νο Πασσάκο γιά τρεῖς ὧρες τήν ἑβδομάδα τό Γ΄τρίμηνο, ἐπειδή ὁ καθηγητής Παιδαγωγικῶν Λάμπρος Σταύρου, στόν ὁποῖον εἶχε ἀνατεθεῖ ἡ διδ/λία τοῦ παραπάνω μαθήματος μέ τήν ἀριθμ. Δ36833/80 ἀπόφαση, ἀπουσιάζει, κατά παράταση, νόμιμα στό ἐξωτερικό.

Στή συνέχεια ὁ κ. Κονιδιτσιώτης εἰσηγεῖται νά γίνει δεκτή ἡ πρόταση τοῦ κ. Βαρδάκη,

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά ἀνατεθεῖ ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Στοιχεῖα Ψυχοπαθολογίας τοῦ παιδιοῦ" στό Σύμβουλο Β΄τοῦ ΚΕΜΕ Κων/νο Πασσάκο γιά τρεῖς ὧρες τήν ἑβδομάδα τό Γ΄τρίμηνο (Ἔναρξη 16-3-81).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

Θ έ μ α 2ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα.

Ὁ κ. Ἰωαν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται γιά τό θέμα αὐτό τά ἀκόλουθα:

Ὕστερα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά σχολεῖα καί μέ ἀπόφαση τοῦ Τμήματος οἱ συνολικές ὧρες διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας, πού προβλέπει τό ἰσχύον ἀναλυτικό πρόγραμμα, μειώθηκαν στό 6/θέσιο δημοτικό σχολεῖο καί στίς τάξεις Δ΄, Ε΄ καί Στ΄ ἀπό 64 σέ 54 ἤτοι κατά 10 ὧρες. Στή Γ΄τάξη δέν ἔχουμε μείωση. Στήν ἴδια ἀναλογία, καί σέ σχέση μέ τό χρόνο πού προβλέπεται, ἔγινε μείωση τῶν ὡρῶν διδασκαλίας καί στούς ἄλλους τύπους τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Αὐτό σημαίνει ὅτι πρέπει νά γίνει περικοπή ἤ σύμπτυξη τῆς ὕλης, ὥστε νά μπορεῖ νά διδαχτεῖ στό χρόνο πού ἀπομένει ὕστερα ἀπό τήν παραπάνω μείωση.

Ἀπό ὅσα προβλέπει τό ἰσχύον ἀναλυτικό πρόγραμμα γιά τό μάθημα τῆς Γεωγραφίας καί ὅπως εἶναι γραμμένα τά διδακτικά βιβλία, περικοπή κεφαλαίων δέ μπορεῖ νά γίνει χωρίς νά διασπαστεῖ ἡ ἑνότητα τοῦ μαθήματος. Περικοπή καί σύμπτυξη τῆς διδακτέας ὕλης μπορεῖ νά γίνει μέ τήν ἀναδιοργάνωση τοῦ περιεχομένου τοῦ προγράμματος, ὅπως γίνεται στό ὑπό σύνταξη νέο πρόγραμμα, ἤ, γιά νά ἀντιμετωπισθοῦν οἱ ἄμεσες ἀνάγκες, κατά τήν ἀνατύπωση τῶν ἐγχειριδίων Γεωγραφίας. Πρός τό παρόν καί γιά τό ἐρχόμενο σχολικό ἔτος, ἐπειδή τά βιβλία ἔχουν ἤδη ἀνατυπωθεῖ, πρέπει νά ὑποδειχτεῖ στούς δασκάλους ποιές ἑνότητες πρέπει νά συμτύξουν καί ποιά στοιχεῖα θά διδάξουν περιληπτικά ἤ θά παραλείψουν, ὥστε νά μπορέσουν νά διεξέλθουν τήν ὕλη στίς ὧρες διδασκαλίας πού προβλέπονται γιά τό μάθημα. Πάντως τό πρόβλημα στό μάθημα τῆς Γεωγραφίας δέ φαίνεται ὀξύ, γιατί ὑπάρχει ἡ δυνατότητα νά συμτυχθοῦν οἱ ἑνότητες πού ὑπάρχουν στά βιβλία εἴτε μέ πρωτοβουλία τοῦ δασκάλου εἴτε μέ ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος.

Ἀναλυτικότερα καί κατά τάξη τό μάθημα ἔχει ὡς ἑξῆς:

1. Γεωγραφία Γ΄τάξεως: Οἱ ὧρες διδασκαλίας παραμένουν οἱ ἴδιες. Τό βιβλίο περιέχει 52 ἑνότητες, σύντομες κατά κανόνα, πού μποροῦν νά

διδαχτοῦν ἄνετα στίς 64 ὧρες πού προβλέπει τό πρόγραμμα. Χρειάζεται νά δοθοῦν ὁδηγίες στό δάσκαλο γιά νά διαθέσει περισσότερο χρόνο καί νά ἀξιοποιήσει καλύτερα τίς ἑνότητες-σχέδια πού ἀναφέρονται στήν ἐξέταση τοῦ χωριοῦ—Πόλης, νομοῦ καί διαμερίσματος.

2. Γεωγραφία Δ΄τάξεως: Τό βιβλίο περιέχει 60 διδακτικές ἑνότητες, ἐνῶ ὁ δάσκαλος ἔχει στή διαθεσή του 54 διδακτικές ὧρες περίπου. Ὁ περιορισμός τῶν διδακτικῶν ἑνοτήτων στόν ἀριθμό αὐτό καί χωρίς νά χάσει τήν ἑνότητά του τό μάθημα, μπορεῖ νά γίνει μέ τήν σύμπτυξη τῶν ἑνοτήτων πού ἀναφέρονται στήν πολιτική διαίρεση τῆς χώρας καί μέ τήν ὑπόδειξη στό δάσκαλο νά μήν ἐπιμένει σέ μερικά στοιχεῖα δευτερεύουσας σημασίας πού περιέχει τό βιβλίο.

3. Γεωγραφία Ε΄τάξεως: Τό βιβλίο τῆς Ε΄ τάξεως περιέχει ἐπίσης 60 διδακτικές ἑνότητες. Ἀπ΄αὐτές οἱ 10 ἀναφέρονται στή γενική ἐξέταση τῆς Εὐρώπης, 11 στήν ἐξέταση τῆς Ἑλλάδας καί 7 σέ ἐπαναλήψεις. Οἱ ἑνότητες πού ἀναφέρονται στή γενική ἐξέταση τῆς Εὐρώπης καί στήν ἐξέταση τῆς Ἑλλάδας μποροῦν νά συμτυχθοῦν τουλάχιστο σέ 15, ἐνῶ γιά τίς ἑνότητες πού ἀναφέρονται σέ ἐπαναλήψεις μπορεῖ ὁ δάσκαλος νά χρησιμοποιεῖ μόνο μέρος τοῦ χρόνου μιᾶς διδακτικῆς ὥρας.

4. Γεωγραφία Στ΄τάξεως: Καί τό βιβλίο αὐτό περιέχει 60 διδακτικές ἑνότητες. Ὁ περιορισμός τῶν διδακτικῶν ἑνοτήτων μπορεῖ νά γίνει μέ τή σύμτυξη μερικῶν διδακτικῶν ἑνοτήτων πού ἀναφέρονται στή Μαθηματική Γεωγραφία καί στά κράτη διαφόρων περιοχῶν, ὅπως τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, τῆς Β. Ἀφρικῆς, τῆς Ν. Ἀμερικῆς κ.τ.λ.

Ὕστερα ἀπό τά παραπάνω προτείνουμε:

α) Γεωγραφία Δ΄τάξεως: Νά συμπτυχθοῦν ὁρισμένες ἑνότητες πού ἀναφέρονται στήν πολιτική διαίρεση τῆς χώρας καί νά διδαχτοῦν περιληπτικά.

β) Γεωγραφία Ε΄τάξεως: Νά συμπτυχθοῦν οἱ ἑνότητες πού ἀναφέρονται στή γενική ἐξέταση τῆς Εὐρώπης καί στήν Ἑλλάδα καί νά διατεθεῖ λιγότερος χρόνος γιά τίς ἑνότητες πού ἀναφέρονται στίς ἐπαναλήψεις.

γ) Γεωγραφία Στ΄τάξεως: Νά συμπεχθοῦν μερικές ἑνότητες πού ἀναφέρονται στή Μαθηματική Γεωγραφία καί στήν πολιτική ἐξέταση τῶν Κρατῶν τῶν διαφόρων περιοχῶν τῆς Γῆς.

δ) Νά σταλοῦν ὁδηγίες στούς δασκάλους πού νά ἀναφέρονται ἀναλυτικά στίς ἑνότητες πού θά συμπεχθοῦν σέ κάθε τάξη καί στά στοιχεῖα ἐκεῖνα πού θά διδαχτοῦν περιληπτικά ἤ θά παραλειφθοῦν κατά τή διδασκαλία, καθώς ἐπίσης καί στόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ὁ δάσκαλος μπορεῖ νά ὀργανώσει τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος, θά ἐκμεταλλευτεῖ τό χρόνο καί θά διεξάγει καλύτερα τή διδασκαλία του.-

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Χριστιά, ὅπως ἔχει.

Θ έ μ α 3ο.- Ἀνακοινώσεις Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει τό Τμῆμα α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ 3018/13-5-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ ἡ αἴτηση τοῦ δασκάλου Α. Λερβίση καί ἡ ἀναφορά τῶν δασκάλων Χρηστ. Προύντζου, Βασ. Λέκκα. Προύντζου καί β) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/4095/11-5-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ τό ἀπό 1-5-1981 ἔγγραφο τῆς "Στέγης Ζώων " Ἁγ. Φραγκίσκου Ἀσσίζης, μέ θέμα τήν καθιέρωση μαθήματος Ζωοφιλίας στούς μαθητές τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 33/1981

Σήμερα, 25 Μαΐου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Δμ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Ἐδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν τῶν Γ΄καί Δ΄ τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα.Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας Δ΄τάξεως Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν τῶν Γ΄καί Δ΄ τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα.

Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται γιά τό θέμα αὐτό τά ἀκόλουθα:

Υ Λ Η

Τάξη Γ΄(Διδακτικό ἐγχειρίδιο: Φυτά καί Ζῶα τῆς Πατρίδας μας)

1) Ἀπό τή γενική ἑνότητα "Δεντρόκηπος" νά διδαχθοῦν οἱ ἑνότητες "Ἀμυγδαλιά", "Ἐλιά", "Ἀμπέλι". Ἀπό τά ἄλλα δέντρα νά διδαχθοῦν δυό (2) κατά τήν κρίση τοῦ δασκάλου.

2) Ἡ γενική ἑνότητα "Ζῶα στόν κῆπο" νά διδαχθεῖ μέ συντομία δίχως νά ὑπερβεῖ τίς δυό (2) διδακτικές ὧρες.

3) Ἀπό τή γενική ἑνότητα "Λαχανόκηπος" οἱ εἰσαγωγικές ἑνότητες "Πῶς γίνεται ἡ διάδοση τῶν φυτῶν"καί "Τί εἶναι οἱ σπόροι" νά διδαχθοῦν σέ δυό (2) διδακτικές ὧρες. Ἀπό τά ὑπόλοιπα φυτά νά ἐπιλεγοῦν τρία (3) κατά τήν κρίση τοῦ δασκάλου.

Τάξη Δ΄(Διδακτικό ἐγχειρίδιο: Φυτά καί Ζῶα τῆς Πατρίδας μας)

1) Ἀπό τήν ἑνότητα "Τά ψάρια" τῆς γεν. ἑνότητας "Λίμνη καί Ἕλος" νά διδαχθεῖ τό "χέλι" καί ἡ "Πέστροφα"

2) Ἀπό τίς ἑνότητες "Πλάτανος" "Βελανιδιά", "Καστανιά" τῆς γεν. ἑνότητας "Δάσος" νά διδαχθεῖ μία (1) κατά τήν κρίση τοῦ δασκάλου.

Ἡ ἑνότητα "Ζῶα" νά διδαχθεῖ σέ ἑπτά (7) διδ. ὧρες ἀφοῦ γίνουν οἱ κατάλληλες ἐπιλογές κατά τήν κρίση τοῦ δασκάλου.

3) Ἡ ἑνότητα "Ζῶα" τῆς γεν. ἑνότητας "Θάλασσα" νά διδαχθεῖ σέ 6 διδακτικές ὧρες, ἀφοῦ γίνουν οἱ κατάλληλες ἐπιλογές.

Ο Δ Η Γ Ι Ε Σ

1) Ἡ ἑνότητα, στό βιβλίο τῆς Γ΄τάξεως, "Πῶς ἐρευνῶ τή φύση" δέν θά διδαχθεῖ σέ ἰδιαίτερες ὧρες, ἀλλά θά λαμβάνεται σοβαρά ὑπόψη κατά τή διδασκαλία κάθε διδακτικῆς ἑνότητας.

2) Δέν ἐπιτρέπεται σέ καμμιά περίπτωση ἡ ἀπομνημόνευση τῆς Φυσιογνωστικῆς Ὕλης ἀπό τούς μαθητές.

3) Ὅλες οἱ ἐπαναλήψεις τῶν διδακτικῶν ἐγχειριδίων Φυσικῆς τῶν τάξεων Γ΄καί Δ΄, οἱ διάφορες ἀσκήσεις, οἱ ἐρωτήσεις ἤ τά θέματα γιά συζήτηση, πρέπει ν'ἀποτελοῦν ἀντικείμενο ἐργασίας τῶν μαθητῶν μέσα στή τάξη.

./.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, δέν συμφωνεῖ μέ τήν πρόταση τοῦ κ. Βλουτίδη νά γίνει σύσταση στούς δασκάλους νά ἀναφέρονται, κατά τή διδασκαλία τῶν διαφόρων ἑνοτήτων, στά ὅσα περιλαμβάνονται στό κεφάλαιο "Πῶς ἐρευνῶ καί παρατηρῶ τή Φύση" στό βιβλίο "Φυτά καί Ζῶα τῆς Πατρίδας μας" τῆς Γ΄τάξης τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Ἀντίθετα, προτείνει νά δοθοῦν παραδειγματικά ἀνεπτυγμένες διδακτικές ἑνότητες, σύμφωνα μέ ὅσα γενικά περιλαμβάνονται σέ αὐτό τό κεφάλαιο.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

Κατά πλειοψηφία ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Βλουτίδη, ὅπως ἔχει.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

Θ έ μ α 20.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας Δ΄τάξεως Δημοτικοῦ μέ βάση, τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα.

Ὁ κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, ὡς εἰσηγητής, ἀναπτύσσει τίς ἀπόψεις του γιά τήν ὕλη διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας Δ΄τάξεως Δημοτικοῦ, ὕστερα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά σχολεῖα.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί γίνονται προτάσεις ἐπί τοῦ παραπάνω θέματος.

Ὁ κ. Μελάς, μέ βάση ὅσα συζητήθηκαν, θά εἰσηγηθεῖ γιά τό μάθημα τῆς Ἱστορίας σέ ἑπόμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 34/1981

Σήμερα, 26 Μαΐου 1981 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 10.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς.

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς Εἰσηγητής, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας ΣΤ΄Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, ἀναπτύσσει διεξοδικά τίς ἀπόψεις του καί κάνει τίς προτάσεις του γιά τήν ὕλη διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας τῆς ΣΤ΄τάξεως Δημοτικοῦ, μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά σχολεῖα.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση, ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις καί γίνονται προτάσεις ἐπί τοῦ παραπάνω θέματος.

Ὁ κ. Μελάς, μέ βάση ὅσα συζητήθηκαν, θά εἰσηγηθεῖ γιά τήν ὕλη διδασκαλίας τῆς Ἱστορίας ΣΤ΄Δημοτικοῦ σέ ἑπόμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας
Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων
Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 35/1981

Σήμερα, 29 Μαΐου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προέδρ. Δ/τος "Περί ἱδρύσεως δημοτικοῦ σχολείου ὑπό τήν ὀνομασίαν "Δημοτικόν Σχολεῖον Παλιννοστούντων Ἑλληνοπαίδων". Εἰσηγητές κκ Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια οἱ εἰσηγητές τοῦ θέματος κκ Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.820.4/2/148/19-1-81 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τήν παρ. 2, ἀρθ. 2 τοῦ Ν°186/75 τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "περί ἱδρύσεως Δημοτικοῦ Σχολείου

./.

ὑπό τήν ὀνομασίαν "Δημοτικόν Σχολεῖον Παλιννοστούντων Ἑλληνοπαίδων" καί εἰσηγοῦνται τά ἀκόλουθα:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

1. Στά τέλη τοῦ ἔτους 1980 ἱδρύθηκε ἐκπαιδευτικό σωματεῖο στήν Ἀθήνα μέ τήν ἐπωνυμία "Ἑλληνο-Γερμανικός Ἐκπαιδευτικός Σύλλογος" μέ ἕδρα τήν Ἀθήνα. (κατάθεση στό Πολ/λες Πρωτοδ/κεῖο Ἀθηνῶν 3/11/1980).

2. Τό καταστατικό ἱδρύσεως τοῦ σωματείου ὑπογράφεται ἀπό 21 ἱδρυτικά μέλη, ἀπό τά ὁποῖα ἡ πλειονότητα, ὅπως φαίνεται, ἀνήκει σέ γυναῖκες, γερμανικῆς καταγωγῆς, πού ἔχουν συζύγους Ἕλληνες καί διαμένουν μονίμως στήν Ἀθήνα. Σέ ἄλλες περιπτώσεις οἱ σύζυγοι οἱ ἴδιοι εἶναι γερμανόγλωσσοι.

3. Σκοπός τοῦ σωματείου, μή κερδοσκοπικός, εἶναι "ἡ ἵδρυσις καί συντήρησις σχολείου ἤ συγκροτήματος σχολείων ἰδιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως περιλαμβάνοντος Νηπιαγωγεῖον, Δημοτικόν, Γυμνάσιον καί Λύκειον, λειτουργοῦντος κατά τούς ἑλληνικούς νόμους καί δυναμένου νά χορηγῆ ἐνδεικτικά φοιτήσεως ἰσότιμα πρός τά λοιπά ἑλληνικά σχολεῖα, καί παράλληλα πρός εἰσαγωγήν εἰς τά Πανεπιστήμια τῆς ἡμεδαπῆς ἤ ἀλλοδαπῆς ὡς καί ἄλλα παιδαγωγικά κοινωνικά συστήματα" (ἄρθ. 2).

4. Σέ ἄλλο ἄρθρο τοῦ καταστατικοῦ ὁρίζεται ὅτι ἡ Γενική Συνέλευση τῶν μελῶν "ψηφίζει τούς ἐσωτερικούς κανονισμούς παντός ἱδρυθησομένου σχολείου (ἄρθρ. 10α), ἐνῶ ἡ σύνταξη τῶν ἐσωτερικῶν κανονισμῶν τῶν σχολείων γίνεται ἀπό τό Διοικητικό Συμβούλιο (ἄρθ. 22).

Παρατήρηση 1. Πρόθεση τοῦ σωματείου ἡ ἵδρυση συγκροτήματος σχολείων ἰδιωτικῶν, πού νά λειτουργεῖ κατά τούς ἑλληνικούς νόμους. Σέ τί θά ἀποβλέπουν τά σχολεῖα δέν ὁρίζεται, ἐνῶ ταυτόχρονα προβλέπεται

οἱ ἐσωτερικοί κανονισμοί νά συντάσσονται ἀπό τό Δ.Σ. καί νά ψηφίζονται ἀπό τή Γεν. Συνέλευση τῶν μελῶν.

Ἔτσι στήν ἀοριστία του διαβλέπομε πρόθεση πλήρους ἐλέγχου τοῦ σχολείου ἀπό τό σωματεῖο, ὡς πρός τόν τρόπο λειτουργίας, καθώς καί τοῦ μελλοντικοῦ προσανατολισμοῦ.

Πραγματικά, ὅπως ἀποδείχτηκε καί ὅπως ἀποκαλύφτηκε ἀπό συζήτηση μέ ἐκπροσώπους τοῦ σωματείου, τά σχολεῖα πῆραν τή μορφή εἰδικῶν σχολείων γιά τή διατήρηση καί ὁλοκλήρωση τῆς γερμανικῆς γλώσσας καί κουλτούρας, ἐνῶ πρόθεση καί αἴτημά τους εἶναι ὁ μερικός τουλάχιστο ἔλεγχος τῶν σχολείων ἀπό τό σωματεῖο, καθώς καί ἡ εἰσαγωγή μαθημάτων εἰδικῶν καί ὁ διορισμός γερμανῶν δασκάλων γιά ὁρισμένα μαθήματα.

Δέν πρόκειται συνεπῶς γιά ἕνα κοινό ἑλληνικό ἰδιωτικό σχολεῖο, ὅπως ἁπλά ἀναγράφεται στό καταστατικό - μιά διάταξη πού ἔπαιξε τό ρόλο τοῦ Δούρειου Ἵππου, ἀνεξάρτητα ἄν εἶναι γιά καλό ἤ ὄχι.

5. Τό σχολεῖο ἄρχισε νά λειτουργεῖ ἀπό τό ἔτος 1978-79 μέ 4 τάξεις Δημοτικοῦ καί Νηπιαγωγεῖο. Τό 1979-80 προστέθηκε καί Ε΄τάξη.

Σήμερα λειτουργεῖ ὡς 6/θέσιο Δημοτικό Σχολεῖο, ἰδιωτικό, πού συντηρεῖται ἀπό τά δίδακτρα καί τούς πόρους τοῦ σωματείου, μέ 2/θέσιο Νηπιαγωγεῖο. Φοιτοῦν κατά τό τρέχον σχολ. ἔτος (1980-81) συνολικά 107 μαθητές, πού προέρχονται ἀπό μεικτούς γάμους (ποσοστό μ.ὅ. 70%) καί ἀπό παλινοστοῦντες (30% περίπου) (Δημοτικό Σχολεῖο).

6. Τό σχολεῖο τοῦτο λειτουργεῖ ἀναρθόδοξα: ἐνῶ δηλαδή εἶναι ἰδιωτικό ἐργάζονται σ'αὐτό 3 διδάσκαλοι τοῦ δημοσίου μέ ἀπόσπαση, 3 ἰδιωτικοί καί 2 νηπιαγωγοί ἰδιωτικοί.

Τά γερμανικά διδάσκουν 3 ὡρομίσθιοι γερμανοί διδάσκαλοι ἀμειβόμενοι ἀπό τό γερμανικό δημόσιο, 5 ὧρες ἑβδομαδιαίως κατά τάξη.

Γενικά τά ἔξοδα καλύπτονται ἀπό τούς γονεῖς τῶν μαθητῶν καί τό γερμανικό δημόσιο. Ἀντιμετώπισε ὅμως πάρα πολλές οἰκονομικές δυσχέρειες καί ζητεῖ νά ἀναληφθεῖ ἀπό τό ἴδιο τό ἑλληνικό κράτος μέ εἰδικό πρόγραμμα καί εἰδικούς σκοπούς (καλλιέργεια γερμανικῆς γλώσσας καί διατήρηση ἐπαφῆς μέ γερμανικές πολιτιστικές ἀξίες κ.λ.π. -Σχετ. Ὑπομν.).

./.

7. Παράλληλα μέ ὑπόμνημα τοῦ Συλλόγου ζητεῖται παρέκκλιση τοῦ σχολείου ὄχι μόνο ὡς πρός τό πρόγραμμα, ἀλλά καί ὡς πρός τούς σκοπούς, ὅπως ἀναφέρθηκε καί πιό πάνω, π.χ. τή διατήρηση τῆς ἐπαφῆς μέ τίς γερμανικές πολιτιστικές ἀξίες, τήν ἀνάπτυξη μιᾶς ἐλεύθερης προσωπικότητας, τόν προβληματισμό τῶν μαθητῶν σέ θέματα πολιτιστικά πανευρωπαϊκοῦ ἐπιπέδου καί ἄλλα πού θά μποροῦσαν νά βροῦν τά παιδιά καί σέ ἑλληνικά σχολεῖα, ἐκτός ἀπό τή διδ/λία τῆς γερμανικῆς γλώσσας.

Στό πρόγραμμα ζητᾶ τομές πού δέν εἶναι ἁρμοδιότητες τοῦ καθενός, λ.χ. συγκέντρωση διδ/λία, αὐτενεργό ἐνιαία διδ/λία" κ.ἄ., καθώς καί τροποποίηση ὡρολογίου προγράμματος.

Ἐπίσης ζητοῦν ἡ διδ/λία τῶν τεχνικῶν μαθημάτων καί τῆς μουσικῆς καί τῆς γυμναστικῆς νά γίνεται ἀπό εἰδικούς δασκάλους, κατόχους ἀναλόγων γερμανικῶν διπλωμάτων κ.τ.λ. κ.τ.λ.

8. Τό ΚΕΜΕ μέ ἀπόφασή του (33/1980) ἀπέρριψε τά ἄλλα αἰτήματα "παρεκκλίσεων τοῦ προγράμματος", μέ σκοπό νά μελετηθεῖ διεξοδικώτερα τό θέμα, καί δέχτηκε μόνο τό αἴτημα διδ/λίας τῆς γερμανικῆς γλώσσας (5 ὧρες ἑβδομαδιαίως).

9. Στό μεταξύ ἐκκρεμεῖ νεότερο αἴτημα τοῦ Συλλόγου, πού προέκυψε, ὅπως μᾶς τονίστηκε ἀπό ἐκπροσώπους του, ἀπό ὡριμότερη σκέψη, νά μεταβληθεῖ τό σχολεῖο σέ δημόσιο καί νά λειτουργήσει ὡς "Σχολεῖο Ὑποδοχῆς" κατά ἀντιστοιχία τῶν τάξεων Ὑποδοχῆς, ἀλλά βέβεια μέ παρεκκλίσεις στό πρόγραμμα καί στή λειτουργία, μέ πρόθεση οἱ γονεῖς νά ἔχουν λόγο οὐσιαστικό στόν ἔλεγχο τοῦ σχολείου καί ὁρισμένα προνόμια πού ἀναπτύχθηκαν προφορικά, ἀλλά δέ φαίνονται σέ ἐπίσημα ὑπομνήματα.

Τέτοια εἶναι: ὅσα ἀναφέρθηκαν στά προηγούμενα σχετικά μέ τό πρόγραμμα, τή διδασκαλία (σκοπούς) καί τό διδακτικό προσωπικό· τούς εἰδικούς δασκάλους νά κρίνουν ἤ ἐπιλέγουν αὐτοί γιά τήν καταλληλότητά τους· ἐπειδή πρωταρχικός στόχος εἶναι ἡ ἐκμάθηση τῆς ἑλληνικῆς, νά συσταθοῦν μέσα στό σχολεῖο καί τάξεις ὑποδοχῆς ἤ νά "αὐτοῦν Ἑλληνόπουλα μέ καλά ἑλληνικά, ὥστε νά βοηθηθοῦν τά ὑπόλοιπα γιά τήν τελειοποίηση τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας· ἕνα ποσοστό (20%) περίπου ἀπό τά παιδιά πού ἔχουν μητέρες γερμανίδες νά προωθοῦνται στό ἀντίστοιχο γυμνά-

./.

σιο· τόσο στό σχολεῖο αὐτό ὅσο καί στό γυμνάσιο θά ὑπάρχει "μεικτό" πρόγραμμα πού θά προωθεῖ τή γερμανική κουλτούρα κ.τ.ὅ.

Παρατήρηση 2 "Οπως φαίνεται ἀπό τά προηγούμενα, ὁ Σύλλογος σκοπεύει μακροχρονίως νά πετύχει τήν ἵδρυση καί λειτουργία ἑνός προθυμιούχου δημοτικοῦ σχολείου, νηπιαγωγείου, γυμνασίου καί λυκείου, πού θά ἐξυπηρετεῖ τά τέκνα γερμανοφώνων μητέρων πού ζοῦν στήν Ἀθήνα. Καί οἱ στόχοι αὐτοί κλιμακώνονται ἐπίσημα καί ἀνεπίσημα.

Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι τό ποσοστό τῶν μαθητῶν πού προέρχονται ἀπό μεικτούς γάμους ὑπερβαίνει τό 70% (ὅπως φαίνεται ἀπό σχετικές καταστάσεις) κατά Μ.Ο., ἐνῶ στήν ΣΤ΄τάξη τό ποσοστό ἀνεβαίνει στό 100%. (Πατέρες ξένης ὑπηκοότητας 6 μόνο).

Ἄς σημειωθεῖ ἐπίσης ὅτι τό σύνολο τῶν μαθητῶν μόλις ξεπερνᾶ τούς 100 (107), πού μόλις ἀναλογοῦν 18 μαθητές σέ κάθε τάξη. Γιά νά μάθουν ἑλληνικά τά παιδιά αὐτά (πού ὅπως ἰσχυρίζονται δέν τά ξέρουν) χρειάζεται πραγματικά νά μιλιοῦν στό σχολεῖο αὐτό ἄλλα τόσα τουλάχιστον ἑλληνόπουλα. Πῶς θά ἀποζημιωθοῦν αὐτά μέ τό "κατά περέκκλιση" πρόγραμμα; τί εἶδους σχολεῖο θά εἶναι αὐτό; ποιά παιδιά θά ἐγγράφονται σ'αὐτό;

"Επειτα, πόσο θά διαρκέσει ἡ ροή στήν Ἑλλάδα γερμανόφωνων μητέρων, γιά νά προγραμματιστεῖ μιά ἁλυσίδα σχολείων, προγραμμάτων καί, πιθανόν, βιβλίων;

Ἀπό τό ἄλλο μέρος ὀξύτατο προβάλλει τό πρόβλημα τῶν παλιννοστούντων παιδιῶν ἑλλήνων πού ἐργάζονται στή Γερμανία καί πού τό ποσοστό τους ξεπερνᾶ τίς 10.000 κάθε χρόνο (Μ.Ο.).

Πάντως τό σχολεῖο τοῦ Ἑλληνογερμανικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συλλόγου πάσχει ἀπό τήν ἄποψη τῆς λειτουργίας του, ὅπως ἔχει σήμερα· καί πάσχει πιό πολύ ἀπό διαφωνίες τοῦ Συλλόγου καί τῆς διευθύντριας, πού ἀντιστέκεται στίς ἐπεμβάσεις τῶν γονέων.

./.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Τό Ὑπουργεῖο Παιδείας ἀνέλαβε πρωτοβουλία νά ρυθμίσει νομοθετικά τό θέμα. Γιά τό σκοπό αὐτό συγκροτήθηκε «Ὁμάδα Ἐργασίας" (Ἀπόφαση Φ. 818.2/Ζ/4667/21-11-80) ἀπό ἁρμόδια πρόσωπα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἡ ὁποία καί ἀποφάσισε ὅτι ἐπειδή τό ὑπό συζήτηση Νηπιαγωγεῖο καί Δημοτικό δέ λειτουργεῖ σωστά (νομοθετικά καί ἐκπαιδευτικά) νά τό μετατρέψει σέ δημόσιο (πρακτικό τῆς 1/12/1980).

2. Κατάρτισε γιά τό σκοπό αὐτό Προεδρικό Διάταγμα "Περί ἱδρύσεως Δημοτικοῦ Σχολείου ὑπό τήν ὀνομασίαν Δημοτικόν Σχολεῖον Παλφνοστούντων Ἑλληνοπαίδων". Τήν ἔκδοση ἑνός τέτοιου Π.Δ. τή στηρίζει ἡ Ὁμάδα Ἐργασίας σέ ἐξουσιοδότηση πού πιστεύει ὅτι παρέχει τό Ν.Δ. 339/74, μέ τό ὁποῖο ἱδρύθηκε καί λειτουργεῖ τό ὀνομαζόμενο Γυμνάσιο Ἀποδήμων Ἑλληνοπαίδων (βλ. Συνομ.).

3. Τό σχολεῖο αὐτό ἔχει σκοπό γενικά ἐκεῖνον τοῦ Ν. 309/1976 καί εἰδικό τήν ὁμαλή ἔνταξη τῶν ἐπαναπατριζομένων Ἑλληνοπαίδων στό κοινωνικό περιβάλλον, τή διατήρηση τῶν διεξιοτήτων (γλώσσα κ.λ.π.) πού ἀπόκτησαν ἔξω ἀπό τήν Ἑλλάδα κ.τ.ὅ (βλ. ἄρθρ. 1, παρ. 1 τοῦ Σχεδίου Πρ. Δ/τος).

Ἐγγράφονται σ'αὐτό "Ἑλληνόπαιδες φοιτήσαντες ἐξ σχολεῖα γερμανοφώνων χωρῶν, Ἑλληνόπαιδες γεννηθέντες εἰς γερμανόφωνον χώραν, Ἑλληνόπαιδες τῶν ὁποίων εἷς τῶν γονέων κατάγεται ἐκ γερμανοφώνου χώρας, Ἑλληνόπαιδες τέκνα Ἑλλήνων μονίμως ἐγκατεστημένων ἐξ γερμανοφώνους χώρας, ἀνεξαρτήτως φοιτήσεώς των εἰς σχολεῖα τοῦ ἐξωτερικοῦ».

Τό ὡρολόγιο καί Ἀναλ. Πρόγραμμα θά καθορίζεται ἀπό τό ΚΕΜΕ καί θά "ἐναρμονίζεται πλήρως πρός τούς ὑπό τοῦ ἱδρυομένου σχολείου ἐπιδιωκομένους σκοπούς". Ἐπιπλέον θά διδάσκεται καί ἡ γερμανική γλώσσα.

./.

Ἡ ὀργάνωση καί ἐποπτεία τοῦ ἱδρυόμενου σχολείου θά ἀσκεῖται ἀπό τήν Ὑπηρεσία Ἐκπ/σεως Ἑλληνοπαίδων Ἐξωτερικοῦ καί Ξένων καί Μειονοτικῶν Σχολείων.

Κατά τά λοιπά θά ἐφαρμόζονται οἱ κείμενες διατάξεις περί δημοσίας γενικῆς Ἐκπ/σεως. (βλ. συνημμ. σχέδιο Π.Δ).

Παρατήρηση 3

α'- Ἡ νομοθετική κάλυψη ὑπάρχει μόνο μέ τήν εὐρεία (καί κάπως αὐθαίρετη) ἑρμηνεία τοῦ ὅρου "παλιννοστοῦντες" καί σέ συνδυασμό μέ τήν περιεκτικότητα τοῦ ὅρου "ἀπόδημοι Ἑλληνόπαιδες", τοῦ Ν.Δ. 339/74, ἄρθρ. 2, παρ. 2 πού περιλαμβάνει καί τέκνα Ἑλλήνων τό γένος ἐχόντων ξένην ἰθαγένεια γονέων, ἀμφοτέρων ἤ τοῦ ἑτέρου τούτων καί διαβιούντων ἐν τῷ ἀλλοδαπῷ ἤ ἐν τῷ ἡμεδαπῷ ἀσχέτως τῆς ἰθαγενείας τῶν τέκνων αὐτῶν".-

Ἐναπόκειται στό Σ.τ.Ε. νά ἀποφανθεῖ τελικά γι'αὐτό.

Πῶς λ.χ. λογίζονται "παλιννοστοῦντες" μαθητές πού γεννήθηκαν στήν Ἑλλάδα, ἔχουν ἰθαγένεια ἑλληνική καί μητέρα ἤ πατέρα (ἤ καί τούς δυό γονεῖς) γερμανικῆς καταγωγῆς κ.τ.ὅ.).

β.- Ὅπως εἶναι συνταγμένο τό Π.Δ. δέν φαίνεται, κατ'ἀρχήν, νά ἀφήνει περιθώρια παρεμβολῆς διακρίσεων ἤ μετατροπῆς τοῦ σχολείου σέ εἰδικό προνομιοῦχο σχολεῖο μιᾶς μειονότητας, ὅπως οἱ προθέσεις τοῦ Συλλόγου.

Ὁρισμένες ὅμως διατάξεις (π.χ. παραγ. 2, τοῦ ἄρθρ. 3, παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 5) ἀνοίγουν παράθυρα γιά εὐρύτερες παρεκκλίσεις καί ἐπεμβάσεις ξένων παραγόντων. Ἀναγνωρίζει λ.χ. ὡς παράγοντα τόν Ἑλληνογερμανικό Σύλλογο, ἐνῶ ὑποτίθεται ὅτι τό σχολεῖο ἀνήκει στό ἑλληνικό δημόσιο καί σέ ὅλους τούς Ἕλληνες (ἤ μή) πού ἔχουν τά παιδιά τους γραμμένα σ'αὐτό (παρ. 1, ἄρθρ. 2). Αὐτό, καί ὡς ἀντίφαση, εἶναι ἀπαράδεκτο, καί ὡς ζήτημα ἀρχῆς.

Τό πῶς θά ἐξελιχθεῖ ἑπομένως τό σχολεῖο θά ἐξαρτηθεῖ ἀπό πολλούς παράγοντες.

./.

γ.- Ἂν στό ἱδρυόμενο σχολεῖο φοιτοῦν μόνο παιδιά μέ γλωσσικά προβλήματα, ἀνάμεσα στ'ἄλλα, πῶς θά λύσουν τό βασικό τους πρόβλημα (τήν ἐκμάθηση ἤ τελειοποίηση) τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, πού εἶναι καί ὁ πρωταρχικός σκοπός;

Καί μέσα σέ μιά τέτοια ὁμοιογένεια πῶς θά γίνει ἡ "Ἔνταξίς των εἰς τό ἑλληνικόν σχολικόν καί κοινωνικόν περιβάλλον", πού ὁρίζεται ὡς βασικός στόχος τοῦ σχολείου στό Π.Δ./μα;

δ.- Ἡ ἔμφαση πού δίδεται στήν προσπάθεια γιά τήν ἐξυπηρέτηση μιᾶς μικρῆς ὁμάδας παιδιῶν πού ζοῦν σ'ἕνα ἐξαιρετικά προοδευμένο πολιτιστικό, οἰκονομικό καί κοινωνικό περιβάλλον, ὅπως εἶναι ἡ Ἀθήνα, εἶναι ἀσυμβίβαστη μέ τήν πραγματική ἀνάγκη παρόμοιας βοήθειας πού ἀπαιτοῦν δεκάδες χιλιάδες ἑλληνόπουλα σ'ὁλόκληρη τήν ἐπικράτεια.

Ἀρκεῖ νά ἀναφερθεῖ ὅτι σ'ὁλόκληρη τήν Ἑλλάδα ζοῦν περί τίς 20.000 γερμανίδες σύζυγοι ἑλλήνων πού τά παιδιά τους δέν ἔχουν ἄλλη βοήθεια παρά τό κοινό δημοτικό σχολεῖο - ἴσως καί τό μονοθέσιο τοῦ χωριοῦ.

Καί ἀκόμη ὅτι κατά χιλιάδες εἰσρέουν στήν πατρίδα ἑλληνόπουλα ἀπό τήν Δυτ. Γερμανία (ἀφήνω ἔξω τίς ἄλλες χῶρες, Ἀνατολῆς καί Λύσης) πού ἔχουν τά ἴδια προβλήματα.

Ἐνδεικτικά ἀναφέρω ὅτι ἐπαναπατρίστηκαν παιδιά Ἑλλήνων ἐργαζομένων στή Γερμανία

τό 1973	9.956
τό 1974	10.698
τό 1975	18.143
τό 1976	15.319
τό 1977	11.221
τό 1978	8.559.

ε.- Τό θέμα λοιπόν τῆς ἱδρύσεως καί λειτουργίας ἑνός τέτοιου σχολείου πρέπει νά ἐξεταστεῖ μέσα στά πλαίσια αὐτῶν τῶν ἀναγκῶν καί προοπτικῶν καί ὄχι ὡς ἀπομονωμένο γεγονός, πού ἀφετηρία του ἔχει μιά κάποια πρωτοβουλία καί ἐπιθυμία μιᾶς μειονότητας ἤ ὁμάδας μέσα σέ μιά

./.

μειονότητα.

-Γ'-

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

1. Όπως καί στά προηγούμενα έπισημάνθηκε, τό πρόβλημα τῶν έπαναπατριζομένων παιδιῶν μας δέ λύνεται μέ ἕνα σχολεῖο στήν Ἀθήνα οὔτε καί μέ ἕνα σχολεῖο ὅπου ὅλοι οἱ μαθητές θά ἔχουν ἤ προβλήματα γλώσσας ἤ προβλήματα προσαρμογῆς στό σχολικό καί κοινωνικό περιβάλλον ἤ ὅλα αὐτά τά προβλήματα ταυτόχρονα.

Ἄς σκεφτοῦμε μόνο τίς δυσκολίες πού θά ἀντιμετωπίζουν οἱ ἴδιοι οἱ μαθητές καί τό διδακτικό προσωπικό ἀπό τίς ἀναπόφευκτες ἀνισότητες πού θά ὑπάρχουν ὡς πρός τή γλωσσική ἱκανότητα καί τίς γνώσεις ἤ ἄλλες δεξιότητες, ὅταν θά συνδιδάσκονται ἤ συμφοιτοῦν παιδιά πού γνωρίζουν ἐλάχιστα ἑλληνικά ἤ γερμανικά μέ προχωρημένους συμμαθητές, παιδιά πού δέν φοίτησαν σέ γερμανικά σχολεῖα μέ ἄλλα πού φοίτησαν καί φέρνουν εἰδικό ὑπόβαθρο κ.τ.ὅ.

2. Τό καταλληλότερο περιβάλλον θά ἦταν τά κανονικά σχολεῖα, ὅπου θά λαμβάνονταν εἰδική μέριμνα γιά τήν εἰδική κατηγορία αὐτῶν τῶν παιδιῶν, ὅπως κιόλας ἄρχισε νά δοκιμάζεται ἡ ἀντίληψη αὐτή πρακτικά μέ τίς λεγόμενες "τάξεις ὑποδοχῆς".

Εἰδικότερα γιά τά παιδιά τῶν ὁποίων ὁ ἕνας ἤ οἱ δύο γονεῖς εἶναι γερμανόφωνοι, ἔχουν ὅμως ἰθαγένεια ἑλληνική καί ζοῦν στήν Ἑλλάδα (Ἀθήνα) ἕνα τέτοιο εἰδικό σχολεῖο ὄχι μόνο δέν θά βοηθοῦσε στή λύση τοῦ γλωσσικοῦ τους προβλήματος ἀλλά, ἀντίθετα, θά ἀπέβαινε ἐπιζήμιο.

Ἄλλωστε φαίνεται ἀδιανόητο νά ἔχουν πρόβλημα γλώσσας παιδιά πού ζοῦν σέ προηγμένο μορφωτικό καί πολιτιστικό περιβάλλον καθαρά ἑλληνικό καί νά μή μποροῦν νά ὠφεληθοῦν ἀπό παιδευτικές εὐκαιρίες πού προσφέρει τό κοινό ἑλληνικό σχολεῖο.

./.

"Αν οἱ μητέρες τῶν παιδιῶν αὐτῶν ἔχουν ἀπομονώσει τά τέκνα τους ἀπό τήν τρέχουσα ζωή πού εἶναι ὁ καλύτερος δάσκαλος γλώσσας καί συμπεριφορᾶς ἤ ἔβαλαν λαθεμένους στόχους στήν ἀγωγή τῶν παιδιῶν τους, τότε τό πρόβλημα μεταφέρεται στίς ἴδιες· καί πάλι ἡ θεραπεία θά γίνει στή ζωή τοῦ σχολείου.

3. Ἄς σημειωθεῖ σχετικά ὅτι γιά τά παιδιά μέ γονεῖς πού ἔχουν γερμανική ἰθαγένεια καί ἐργάζονται ἐδῶ ὑπάρχει εἰδικό σχολεῖο, τό γερμανικό σχολεῖο τῆς γερμανικῆς κοινότητας ἤ μειονότητας. Ἐνῶ ἡ περίπτωση πού ἐρευνοῦμε ἀναφέρεται σέ παιδιά μέ ἑλληνική ἰθαγένεια – γιά Ἕλληνες ὑπήκοους, γιά Ἑλληνόπουλα.

Ἀποτελεῖ λοιπόν προνόμιο, καί διάκριση τό γεγονός ὅτι στό ἱδρυόμενο σχολεῖο θά ἐγγράφονται καί ἑλληνόπουλα πού γεννήθηκαν στήν Ἑλλάδα, ἔζησαν, ζοῦν καί μεγαλώνουν στήν Ἑλλάδα ἀδιάλειπτα, μέ τό αἰτιολογικό ὅτι ἡ μητέρα (σπάνια ὁ πατέρας) γεννήθηκε στή Γερμανία. Μιά διάκριση πού μπορεῖ νά εἶναι ἀναγκαία ὡς ἕνα βαθμό ἤ συγγνωστή – μιά παραχώρηση γιά βοήθεια.

4. Τό κράτος ὀφείλει νά κάμει τό πᾶν νά βοηθήσει τά Ἑλληνόπουλα νά διατηρήσουν ὅ,τι κατέκτησαν στό ἐξωτερικό, νά ἐνταχθοῦν στήν ἑλληνική κοινωνία ἤ νά διατηρήσουν τήν "ἐθνική" τους ταυτότητα" καί συνείδηση.

Καί ἄν τό σχεδιαζόμενο σχολεῖο ἀποτελεῖ μιάν ἀρχή γιά τό σκοπό αὐτό δέ νομίζω ὅτι θά ὑπάρξει ἀντίρρηση. Ἀντίθετα ἐπικροτεῖται ἡ ἰδέα μέ τήν εὐχή ἡ ἵδρυση τέτοιων σχολείων νά μήν ἀρχίσει ἀπό τήν Ἀθήνα, ἀλλά ἀπό ἐπαρχιακά κέντρα, ὅπου τό ποσοστό τῶν ἐπαναπατρισθέντων εἶναι ὑψηλό καί οἱ ἀνάγκες περισσότερο ἐπείγουσες. Καί θά στηρίζονται φυσικά στίς κείμενες διατάξεις περί ἐκπαιδεύσεως καί ὀργανικά θά ἀνήκουν στή Δ/νση Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως.

5. Σέ ὁποιαδήποτε πάντως περίπτωση, πιστεύουμε ὅτι τό θέμα πρέπει νά ἀντιμετωπιστεῖ στίς εὐρύτερες αὐτές διαστάσεις, μέ γνώμονα τό ἐθνικό συμφέρον, καί στά πλαίσια μιᾶς οὐσιαστικῆς καί χωρίς διακρίσεις καί ἀνισότητες πολιτικῆς, πού, πρός τό παρόν τουλάχιστον, ἐκφράζεται μέ τήν ἰδέα τῶν τάξεων ὑποδοχῆς.

./.

'Οργανωμένες σέ ρεαλιστική βάση καί μέ τήν πείρα ἀπό τή δοκιμαστική τους λειτουργία, μποροῦν νά προσφέρουν τήν καλύτερη βοήθεια πρός ὅλες τίς κατευθύνσεις, εἴτε μέ τήν ὀνομασία καί τήν ὀργανωτική δομή "τάξεων ὑποδοχῆς", εἴτε "σχολείων ὑποδοχῆς," μέ ἀνάλογη ὀργανωτική διαφοροποίηση.

Πάνω σ'αὐτή τή βάση νομίζομε ὅτι πρέπει νά συζητήσουμε καί νά ἀποφασίσουμε.

Στή συνέχεια παίρνει τό λόγο ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', καί λέγει τά ἑξῆς:
" Δέν εἶμαι βέβαιος ἄν ὑπάρχει νομοθετική κάλυψη γιά τήν ἔκδοση αὐτοῦ τοῦ Δ/τος καί αὐτό ἐνισχύεται ἀπό τήν παρατήρηση 3 τῆς εἰσηγήσεως".

Τήν ἀμφιβολία τοῦ κ. Πασσάκου συμμερίζεται καί ὁ κ. Βουγιούκας.

'Ο κ. Μπενέκος παραπέμπει στήν παρατήρηση 3 τῆς εἰσηγήσεως, ὅπου ἐκφράζει μέν ὁρισμένες ἀμφιβολίες, θεωρεῖ ὅμως τελικά ὅτι ὑπάρχει σχετική κάλυψη ἀπό τό Ν.Δ. 339/74.

'Ακολουθεῖ συζήτηση γιά τό ἄρθρο 1 τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος, πού ἀφορᾶ τήν ἵδρυση, σκοπό καί ἐποπτεία τοῦ σχολείου καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

'Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἔχει τή γνώμη ὅτι εἶναι σκόπιμη ἡ ἵδρυση ἑνός Σχολείου ὑποδοχῆς ἐπαναπατριζομένων 'Ελληνοπαίδων, πού θά λειτουργεῖ παράλληλα πρός τίς τάξεις ὑποδοχῆς. 'Από τήν ἔρευνα πού θά γίνει γιά τή λειτουργία τῶν τάξεων ὑποδοχῆς πρέπει νά ἐξαρτηθεῖ καί ἡ πιθανή ἵδρυση ὅμοιων σχολείων σέ περιοχές, ὅπου ὑπάρχουν πολλά ἐπαναπατριζόμενα παιδιά.

Στά σχολεῖα αὐτά νά ἐγγράφονται: α) παιδιά πού παλιννόστησαν καί φοίτησαν σέ σχολεῖα ἐξωτερικοῦ καί β) παιδιά πού ἐπανῆλθαν στήν 'Ελλάδα πρίν ἀπό τήν ἡλικία φοιτήσεως στήν Α΄τάξη.

"Επειτα ἀπό αὐτά ὁ κ. Κονιδιτσιώτης θέτει τό ἐρώτημα ἄν τό Τμῆμα συμφωνεῖ νά ἱδρυθεῖ Σχολεῖο Παλιννοστούντων 'Ελληνοπαίδων ἤ ὄχι.

./.

Ὁ κ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ἀπαντάει "ναί" μέ τίς ἀκόλουθες προϋποθέσεις, πού διατυπώνονται καί στήν εἰσήγησή του:

α. Τό σχολεῖο νά διέπεται ἀπό τό πνεῦμα τῶν "τάξεων ὑποδοχῆς" πού λειτουργοῦν ἤδη

β. Νά λειτουργήσει ὡς πειραματικό σχολεῖο Ὑποδοχῆς", ὅπως καί οἱ τάξεις ὑποδοχῆς.

γ. Νά ἀποτελέσει ἕνα ἀπό σειρά ἄλλων παρόμοιων, πού θά ἱδρύσει ἡ Πολιτεία στίς ἑστίες τῶν ἐπαναπατρισθέντων παιδιῶν στά διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδας.

δ. Νά μή περιοριστοῦν μόνο στήν "ὑποδοχή" γερμανοφώνων.

Ἐπίσης ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, συμφωνεῖ γιά τήν ἵδρυση "Δημοτικοῦ Σχολείου Παλιννοστούντων Ἑλληνοπαίδων" μέ τήν προϋπόθεση τό ἄρθρο 1 νά τροποποιηθεῖ ὡς ἑξῆς: στή θέση τῆς φράσης "ἐκ γερμανοφώνων χωρῶν" νά ἀναγραφεῖ "ἐκ διαφόρων χωρῶν".

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, δέν συμφωνεῖ μέ τήν ἵδρυση σχολείου, γιατί νομίζει ὅτι οἱ ἀνάγκες πού ὑπάρχουν μποροῦν νά καλυφθοῦν μέ τήν ἀπόφαση γιά τίς τάξεις ὑποδοχῆς.

Ἐπίσης ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, δέν συμφωνεῖ μέ τήν ἵδρυση σχολείου, γιατί φρονεῖ ὅτι ὁ βασικός σκοπός γιά τά παλιννοστοῦντα Ἑλληνόπουλα, πού εἶναι ἡ ἔνταξή τους μέσα στήν ἑλληνική πραγματικότητα καί γενικά τόν ἑλληνικό πολιτισμό, μπορεῖ νά ἐξυπηρετηθεῖ μέ τήν ἵδρυση τάξεων ὑποδοχῆς, ὅπως ἔχει νομοθετηθεῖ.

Ὁ κ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, δίνει ἀρνητική ψῆφο γιά τό ἄρθρο 1, γιατί νομίζει ὅτι ὁ θεσμός τῶν τάξεων ὑποδοχῆς μπορεῖ νά καλύψει τίς παιδευτικές ἀνάγκες τῶν παιδιῶν πού ἐπαναπατρίζονται. Στήν περίπτωση πού θά κριθεῖ σκόπιμο νά ἱδρυθεῖ σχολεῖο γιά τά παιδιά τῆς κατηγορίας αὐτῆς, νομίζει ὅτι ἡ ἵδρυσή τους πρέπει νά ἀρχίσει ἀπό τή Βόρεια Ἑλλάδα, ὅπου συγκεντρώνεται τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ μαθητικοῦ δυναμικοῦ ἀπό παιδιά ἐπαναπατριζομένων.

Ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, ἔχει τή γνώμη ὅτι ἡ ὁμαλή προσαρμογή στό ἑλληνικό σχολικό καί κοινωνικό περιβάλλον, ἡ ἱκανοποίηση

./.

τῶν μορφωτικῶν ἀναγκῶν τῶν Ἑλληνοπαίδων πού ἐπαναπατρίζονται ἀπό διάφορες χῶρες καί ἡ διατήρηση τῆς ἐθνικῆς τους ταυτότητας, ἐπιτυγχάνονται μέ τήν ἔνταξή τους σέ καλά ὀργανωμένες ἀπό κάθε ἄποψη, τάξεις ὑποδοχῆς, ὅπως ἔχει ἀποφασισθεῖ, ἤ σέ δημοτικό σχολεῖο τοῦ ὁποίου ἡ λειτουργία ἔχει σωστά προπαρασκευασθεῖ.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό αὐτά,

ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι κατά π λ ε ι ο ψ η φ ί α

ὅτι δέν ἐνδείκνυται ἡ ἵδρυση ἑνός σχολείου Παλιννοστούντων Ἑλληνοπαίδων γιατί ὁ σκοπός του μπορεῖ νά καλυφθεῖ ἀπό τίς τάξεις ὑποδοχῆς.

Μειοψηφοῦν οἱ κκ Β. Κονιδιτσιώτης, Ἀντ. Μπενέκος καί Γ. Μαραγκουδάκης γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πάξεως.

Στή συνέχειαα Προεδρεύων τοῦ Τμήματος θέτει τό ἐρώτημα, σέ περίπτωση πού ἡ Διοίκηση θά ἀποφάσιζε τήν ἵδρυση τοῦ σχολείου αὐτοῦ, ποιές συγκεκριμένες προτάσεις θά εἶχε τό Τμῆμα νά κάνει ἐπί τῶν ἐπί μέρους διατάξεων τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α γνωμοδοτεῖ

1. Γιά τό ἄρθρο 1:

α. Στό μέσον περίπου τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ πρίν ἀπό τίς λέξεις "ἔνταξίν των" νά προστεθεῖ ἡ λέξη "ὁμαλήν".

β. Στήν ἴδια παράγραφο ἡ φράση "τάς δεξιότητας τάς ὁποίας ἀπέκτησαν εἰς τό προηγούμενον σχολικόν καί κοινωνικόν περιβάλλον ἐκτός τῆς Ἑλλάδας" νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς: "τήν δεξιότητά των εἰς τήν γερμανικήν γλῶσσαν".

γ. Στήν παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου ἡ φράση "διά τῆς Ὑπηρεσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἑλληνοπαίδων Ἐξωτερικοῦ καί Ξένων καί Μειονοτικῶν Σχολείων" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή φράση "διά τῆς Διευθύνσεως τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως".

δ. Στήν παράγρ. 3 νά διαγραφεῖ ἡ φράση "ἐκτός ἄν ἀλλως ὁρίζεται ἐν τῷ παρόντι".

./.

2. Γιά τό ἄρθρο 2:

α. Στήν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἡ φράση "Ἑλληνόπαιδες γεννηθέντες εἰς γερμανόφωνον χώραν" νά συμπληρωθεῖ ὡς ἑξῆς: "Ἑλληνόπαιδες γεννηθέντες εἰς γερμανόφωνον χώραν καί παραμείναντες μέχρι τοῦ ὁρίου φοιτήσεώς των εἰς τό Δημοτικόν σχολεῖον".

β. Στήν ἴδια παράγραφο νά διαγραφοῦν οἱ φράσεις "ἤ Ἑλληνόπαιδες τῶν ὁποίων εἷς ἐκ τῶν γονέων κατάγεται ἐκ γερμανοφώνου χώρας, ἤ Ἑλληνόπαιδες τέκνα Ἑλλήνων μονίμως ἐγκατεστημένων εἰς γερμανοφώνους χώρας, ἀνεξαρτήτως φοιτήσεώς των εἰς ξένα σχολεῖα τοῦ ἐξωτερικοῦ".

γ. Νά ἀναδιατυπωθεῖ ἀνάλογα πρός τήν παράγρ. 1 καί ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ.

3. Γιά τό ἄρθρο 3:

Τό ἄρθρο 3 νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς:

"Ὡρολόγιον καί ἀναλυτικόν πρόγραμμα τῶν ἱδρυομένων σχολείων θά εἶναι τό ἰσχῦον ἐπίσημον ἀναλυτικόν πρόγραμμα ἐναρμονιζόμενον ἀναλόγως ὑπό τοῦ ΚΕΜΕ, συμφώνως πρός τούς ὑπά τοῦ ἱδρυομένου σχολείου ἐπιδιωκομένους κατά τό ἄρθρον 1 παρ. 1 τοῦ παρόντος Π. Δ/τος σκοπούς".

4. Γιά τό ἄρθρο 4 νά μείνει ὅπως ἔχει.

5. Γιά τό ἄρθρο 5:

Οἱ παράγραφοι 2, 3 καί 4 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά ἀντικατασταθοῦν ὡς ἑξῆς:

" Ἡ σχολική ἐφορεία λειτουργεῖ κατά τά ἰσχύοντα εἰς τά σχολεῖα τῆς γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως".

6. Γιά τό ἄρθρο 6 νά μείνει ὅπως ἔχει.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 36/1981

Σήμερα, 1 Ἰουνίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τά σχ. Προεδρ. Δ/των
α) Περί ἱδρύσεως καί προαγωγῆς δημοτικῶν σχολείων
β) Περί καταργήσεως, ὑποβιβασμοῦ, συγχωνεύσεως καί διαιρέσεως δημοτικῶν σχολείων.
γ) Περί ἱδρύσεως καί προαγωγῆς νηπιαγωγείων καί
δ) Περί καταργήσεως, ὑποβιβασμοῦ, συγχωνεύσεως καί διαιρέσεως Νηπιαγωγείων. Εἰσηγητές κκ Γ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἡ ὕλη διδασκαλίας τῆς Ἱστορίας Γ΄καί Ε΄τάξεων Δημοτικοῦ.
Εἰσηγητής κ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τά σχ. Προεδρ. Δ/των

α) Περί ἱδρύσεως καί προαγωγῆς δημοτικῶν σχολείων,

β) Περί καταργήσεως, ὑποβιβασμοῦ, συγχωνεύσεως καί διαιρέσεως δημοτικῶν σχολείων

γ) Περί ἱδρύσεως καί προαγωγῆς Νηπιαγωγείων καί

δ) Περί καταργήσεως, ὑποβιβασμοῦ, συγχωνεύσεως καί διαιρέσεως Νηπιαγωγείων.

Οἱ εἰσηγητές τοῦ θέματος κκ Γ. Μαραγκουδάκης καί Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς: Μέ τά ἔγγραφα ἀριθμ. Δ/11219/20-4-1981 καί Δ/12432/7-5-1981 διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τά παραπάνω ἀναφερόμενα σχ. Προεδρ. Δ/των. Ὕστερα ἀπό ἔλεγχο τῶν προτάσεων καί λοιπῶν στοιχείων πού περιέχονται στούς φακέλους τῶν ἁρμόδιωνἐπιθεωρητῶν, διαπιστώθηκε ὅτι οἱ πραγματοποιηθεῖσες μεταβολές (καταργήσεις, ὑποβιβασμοί, συγχωνεύσεις, προαγωγές καί ἱδρύσεις) σέ ὁρισμένα Νηπιαγωγεῖα καί δημοτικά σχολεῖα ἔγιναν καλῶς.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

τά σχ. Προεδρ. Δ/των, πού ἀφοροῦν ἱδρύσεις καί προαγωγές, καταργήσεις, ὑποβιβασμούς, συγχωνεύσεις καί διαιρέσεις δημοτικῶν σχολείων καί νηπιαγωγείων νά μείνουν ὅπως ἔχουν.

Θ έ μ α 2ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας τῶν Γ'καί Ε' τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα.

Ὁ κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β', ἀναπτύσσει διεξοδικά τίς ἀπόψεις τους γιά τήν ὕλη διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας τῶν Γ'καί Ε' τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ, ὕστερα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά σχολεῖα.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί γίνονται προτάσεις ἐπί τοῦ παραπάνω θέματος.

Ὁ κ. Μελάς, μέ βάση ὅσα συζητήθηκαν, θά εἰσηγηθεῖ γιά τό μάθημα τῆς Ἱστορίας τῶν Γ'καί Ε'τάξεων σέ ἑπόμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 37/1981

Σήμερα 3 Ἰουνίου 1981 ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Ν. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος καί Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση, (Διδασκαλία στή ΣΕΛΔΕ).

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἡ διδακτέα ὕλη τῶν Μαθηματικῶν ὅλων τῶν τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα.

Εἰσηγητής κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ἀναπτύσσει τίς ἀπόψεις του γιά τόν τρόπο ὀργανώσεως τῆς ὕλης τῶν Μαθηματικῶν καί τοῦ χρόνου, πού διατίθεται γι' αὐτά, ἔπειτα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά σχολεῖα καί κάνει τίς προτάσεις του (κατέθεσε σχετική γραπτή εἰσήγησή του στό Τμῆμα, ἡ ὁποία

./.

ἐπισυνάπτεται ὡς παραστατικό στοιχεῖο τῆς Πράξεως).

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων πάνω στό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως καί γίνονται ὁρισμένες παρατηρήσεις καί προτάσεις ὡς πρός τίς ὁδηγίες, τόν τρόπο λύσεως τῶν προβλημάτων κ.ἄ.

Εἰδικότερα:

Ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, παρατηρεῖ τά ἀκόλουθα:

Ὁ κ. Εἰσηγητής δίνει ἔμφαση στή διδασκαλία τῶν συνόλων (σχηματισμός συνόλων, σύγκριση καί διάταξη συνόλων) στίς τάξεις Α΄καί Β΄πράγμα πού δέν παρατηρεῖται στό Ἀναλυτικό Πρόγραμμα πού ἰσχύει.

2. Τά περισσότερα ἀπό τά διδακτικά ἐρεθίσματα περιέχουν γνωστά στούς δασκάλους, στοιχεῖα. Ἄλλωστε, οἱ ἐργασίες τοῦ Τμήματος περιορίζονται σ'αὐτή τή φάση μόνο στόν περιορισμό τῆς ὕλης μέ ἀφορμή τό 5/θήμερο πρόγραμμα καί στή σύνταξη γενικῶν ὁδηγιῶν.

3. Ἡ διδασκαλία τῶν προβλημάτων σ'ὅλες τίς τάξεις (:) μέ τό τρόπο πού ὑποδεικνύει ὁ κ. Εἰσηγητής δέν εἶναι δυνατόν νά ἀφορᾶ μαθητές τῶν τάξεων Α΄καί Β΄. Τά παιδιά τῆς ἡλικίας αὐτῆς διαφέρονται μόνο γιά τό συγκεκριμένο καί δέ μποροῦν νά κατανοήσουν τή χρήση τῆς παύλας (-). Ἀκόμα, ἡ χρήση τοῦ ἴδιου τρόπου γιά τή λύση τῶν προβλημάτων προκαλεῖ ἀνία στούς μαθητές ὅλων τῶν τάξεων καί τυποποιεῖ τή σκέψη τους ἐνῶ ἀντίθετα ἐπιβάλλεται ἡ χρήση πολλῶν τρόπων, προσιτῶν στό ἐπίπεδο τῆς ἀντιληπτικῆς τους ἱκανότητας.

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, λέγει τά ἑξῆς:

θά συμφωνούσαμε μέ τό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως ἐφόσον βεβαίως ἐπέλθουν σ'αὐτό οἱ προταθεῖσες τροποποιήσεις ὅπως ἀναφορά σ'αὐτό ἑνός μόνον προβλήματος ὑποδειγματικοῦ λύσεως προβλημάτων μέ τή σαφή δήλωση ὅτι πρόκειται γιά μιά ἐνδεικτική παρουσίαση, μία ἀπό πολλές ἄλλες διαφορετικές πού μποροῦσαν νά γίνουν κτλ. Ὁπωσδήποτε μέ ἀφορμή τό κείμενο αὐτό τῆς εἰσηγήσεως ἐπιθυμοῦμε νά ἐκφράσουμε μέ ἐπιμονή τήν ἄποψή μας ὅτι τό Τμῆμα δέν ἐνδείκνυται νά προτείνει ὡνωμένη θεωρία (μαθήσεως λόγου χάρη), ἤ ὡρισμένη διδακτική μέθοδο πρός τούς ἐκπαιδευτικούς. Τοῦτο θά σήμαινε κάποιο προκαθορισμό ὑποχρεωτικό γιά τούς διδασκάλους

πράγμα κατά τή γνώμη μας ἀπαράδεκτο. Ἀντί γι' αὐτό θά πρέπει νά περιοριζόμεθα σέ γενικές ὁδηγίες καί κατευθύνσεις καθολικῆς ἤ σχεδόν καθολικῆς ἀποδοχῆς μέ περιεχόμενο βέβαια σαφές καί συγκεκριμένο.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά τό Τμῆμα ἀναθέτει στόν κ. Μαραγκουδάκη νά ἀναμορφώσει τήν εἰσήγησή του σέ ὁρισμένα σημεῖα σύμφωνα μέ τό πνεῦμα τῆς συζητήσεως καί τῶν παρατηρήσεων πού ἔγιναν.

Ἡ συζήτηση γιά τό παραπάνω θέμα θά συνεχιστεῖ στήν ἑπόμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Καντιδτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΝ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 38/1981

Σήμερα 5 Ἰουνίου 1981, ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ. Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀρ. Βουγιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως.

Ἡ διδακτέα ὕλη τῶν Μαθηματικῶν ὅλων τῶν τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα (συνέχεια συζητήσεως). Εἰσηγητής κ. Γ. Μαραγκουδάκης, εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Γ. Μαραγκουδάκης, εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τήν εἰσήγησή του γιά τή διδακτέα ὕλη τῶν Μαθηματικῶν ὅλων τῶν Τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ, διαμορφωμένη σύμφωνα μέ τίς παρατηρήσεις καί Προτάσεις τοῦ Τμήματος (Συνεδρία 37/1981), πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Ι Κ Α

Τ Α Ξ Η Π Ρ Ω Τ Η

1.-Περικοπή,ἀναδιοργάνωση,καί ἀναδιάρθωση τῆς διδακτέας ὕλης:

Α.-Ὡς πρός τό Ἀναλυτικό Πρόγραμμα,τό ὁποῖο διαμορφώνεται τελικά ὡς ἑξῆς:

1.-Σχηματισμός συνόλων,σύγκριση καί διάταξη συνόλων.

2.-Ἄσκηση τῶν μαθητῶν στήν ἀρίθμηση τῶν στοιχείων τῶν συνόλων.

3.-Οἱ ἀριθμοί 1-5 σχηματισμός τοῦ ἑπόμενου ἀριθμοῦ ἀπό τόν ἀμέσως προηγούμενο, μέ τήν προσθήκη μιᾶς μονάδας·κατανόηση τοῦ γεγονότος ὅτι ἕνας ἀριθμός εἶναι ταυτόχρονα κατά μία μονάδα μεγαλύτεροςἀπό τόν ἀμέσως προηγούμενο καί κατά μία μονάδα μικρότερος ἀπό τόν ἀμέσως ἑπόμενο·ἀνάλυση καί σύνθεση τῶν ἀριθμῶν·διάταξη τῶν ἀριθμῶν·σύνδεση τῶν ἀριθμητικῶν συμβόλων μέ τό ἀντίστοιχο πλῆθος τῶν στοιχείων·ἀπαγγελία τῶν ἀριθμητικῶν συμβόλων.

4.-Ἡ ἔννοια τοῦ ἀριθμοῦ 0

5.-Οἱ ἀριθμοί 6-10:(Τά ἴδια ὅπως καί στήν περίπτωση 0-5).

Ἔννοια τῆς δεκάδας.

6.-Πρόσθεση καί ἀφαίρεση μέσα στήν πρώτη δεκάδα.

7.-Οἱ ἀριθμοί 11-20:(Οἱ ἴδιες ἐνέργειες,ὅπως καί μέ τούς ἀριθμούς τῆς πρώτης δεκάδας).

8.-Διάκριση μονάδων καί δεκάδων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

9.-Πρόσθεση καί ἀφαίρεση μονοψήφιων, ἀφαίρεση μονοψήφιου ἀπό διψήφιο ἀριθμό.

10.-Συσχέτιση πρόσθεσης καί ἀφαίρεσης.

11.-'Ασκήσεις καί Προβλήματα πρόσθεσης καί ἀφαίρεσης.

12.-Πολλαπλασιασμός μέσα στήν Πρώτη δεκάδα καί ἔπειτα στή δεύτερη δεκάδα.

13.-Εὕρεση τοῦ διπλάσιου τῶν ἀριθμῶν τῆς πρώτης δεκάδας.

14.-Διαίρεση μέσα στήν πρώτη δεκάδα.

15.-'Ασκήσεις καί προβλήματα πολλαπλασιασμοῦ καί διαίρεσης.

16.-Εὕρεση τοῦ μισοῦ τῶν ἄρτιων ἀριθμῶν, πού περιλαμβάνονται στίς πρῶτες δεκάδες.

17.-Ἔννοια τοῦ κλάσματος $\frac{1}{2}$

18.-'Αναγνώριση τῶν νομισμάτων(κερμάτων)καί ὑπολογισμοί μέ νομίσματα.

19.-Διακρίσεις στήν ἀντίληψη τοῦ χρόνου: μέρα νύχτα, πρίν καί μετά, νωρίς καί ἀργότερα, χθές, σήμερα καί αὔριο σέ σχέση πάντοτε μέ συγκεκριμένα γεγονότα.

20.-'Εμπειρική διάκριση τῶν γεωμετρικῶν σχημάτων: τετραγώνου, τριγώνου καί κύκλου.

2.-Διδακτικά 'Ερεθίσματα.

'Η διδασκαλία τῶν βασικῶν μαθηματικῶν ἐννοιῶν στή πρώτη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚ... ΚΕ.Μ.Ε.Δ.

τάξη-άλλά καί τῶν Μαθηματικῶν γενικά σέ ὅλο τό Δημοτικό Σχολεῖο-θά καταστεῖ ἰδιαίτερα ἀποτελεσματική,ἄν θεμελιωθεῖ στή γενική θέση ὅτι"τά Μαθηματικά ἀποτελοῦν ἄμεση προέκταση τῆς ἴδιας τῆς Λογικῆς σέ τέτοιο βαθμό,ὥστε στήν πραγματικότητα νά εἶναι ἀδύνατο νά χαραχτεῖ μέ ἀκρίβεια ἡ διαχωριστική γραμμή ἀνάμεσα στά δυό αὐτά πεδία".

'Από διδακτική ἄποψη ἡ παραπάνω γενική θέση σημαίνει ὅτι κάθε νέα μαθηματική ἔννοια ἤ διαδικασία,θά πρέπει νά ἀντιμετωπίζεται πρῶτα ἀπό τή λογική της ἄποψη καί ὕστερα ἀπό τήν ποσοτική(ἀριθμητική,μετρική).

" Ετσι,πρίν ἀπό τή διδασκαλία τῆς ἔννοιας τοῦ ἀριθμοῦ-πού εἶναι τόσο θεμελιακή γιά ὅλο τό οἰκοδόμημα τῶν Μαθηματικῶν-οἱ μαθητές θά πρέπει νά ἐξοικειωθοῦν μέ τίς λογικές ἰδέες:

1.-Τοῦ συνόλου,πού λογικά προηγεῖται ἀπό τόν ἀριθμό,μιά καί "ἕνα"σύνολο ἀπό κυβάκια"ἤ ἕνα"σύνολο ἀπό βόλους"εἶναι πάντοτε ὁ Πρόδρομος π.Χ.τῶν ὀκτώ(8)κύβων ἤ τῶν ἐννέα(9)βόλων.

2.-Τῆς ἕνα πρός ἕνα ἀντιστοίχισης ἀνάμεσα στά στοιχεῖα συνόλων,ἀφοῦ λογικά αὐτή ἡ ἀντιστοίχιση προηγεῖται ἀπό τήν ἀριθμηση που αποτελεῖ ἀνα στοιχία ἀνάμεσα στά στοιχεῖα ἑνός ὁποιουδήποτε συνόλου μέ ἕνα σύνολο - πρότυπο ὅπως εἶναι τά δάκτυλα τοῦ χεριοῦ,μέ ἀποτέλεσμα νά ἔχομε τούς ἀριθμούς.

3.-Τῆς λογικῆς ἀνάγκης γιά ἔγκλεισμό σέ ἕνα σύνολο τῶν στοιχείων πού μόλις ἔγινε ἡ ἀρίθμησή τους, μιά καί ὁ πληθικός ἀριθμός ἑνός συνόλου,πού δηλώνεται ἀπό τόν τελευταῖο ἀριθμό κατά τήν καταμέτρηση τῶν στοιχείων του,προϋποθέτει αὐτό τό λογικό ἔγκλεισμό(π.χ ὁ ἀριθμός 5 σέ ἕνα σύνολο μέ χ στοιχεῖα ἀπό τά ὁποῖα μετρήθηκαν πέντε).

4.-Τῆς ἐπιβολῆς"τάξης"πάνω στά στοιχεῖα τοῦ συνόλου,ὥστε τό καθένα νά μετριέται μιά φορά μόνο,καί αὐτό γιατί λογικά"ἡτάξη "αὐτή εἶναι σύστοιχη μέ τό γεγονός ὅτι κατά τήν ἀρίθμηση ὑπάρχει ἀκριβής ἀντιστοίχιση ἀνάμεσα σέ κάθε στοιχεῖο καί σέ κάθε ἀριθμό.

5.-Τῆς διάταξης ἀντικειμένων-μέ βάση κάποιο χαρακτηρισμό τους ὅπως τό μῆκος,τό πάχος,τό ὕψος κ.α.-ἤ τῆς διάταξης συνόλων-μέ βάση τόν πληθικόν τους ἀριθμό δηλ. τό σύνολο μέ τά πιό λίγα στοιχεῖα,μέ περισσότερα,μέ ἀκόμη πιό πολλά(ἤ καί τό ἀντίθετο)-καί αὐτό γιατί μιά τέτοια διάταξη συστοιχεῖ λογικά μέ τή διά-

-ταξη τῶν ἰδίων τῶν ἀριθμῶν ὅπου στό δύο(2)περιλαμβάνεται τό ἕνα (1),στό τρία(3).τό δύο(2),στό τέσσερα(4)τό τρία (3)κ.τ.ὅ.

Συνοπτικά,ἡ διδασκαλία τῆς ἔννοιας τοῦ ἀριθμοῦ θά πρέπει νά βασίζεται στή θέση ὅτι ὁ ἀριθμός ἐκφράζει σχέσεις,οἱ ὁποῖες εἶναι προϊόντα τοῦ νοῦ ὕστερα ἀπό ἀφαίρεση-καί πού ἐπιβάλλονται στά ἀντικείμενα.

Ἡ ἴδια βασική θέση,ὅτι δηλ.ἡ λογική δομή τῶν μαθηματικῶν ἐννοιῶν καί διαδικασιῶν προηγεῖται ἀπό τήν ἀριθμητική τους δομή,ἐπιβάλλει νά ὀργανώσει ἀνάλογα ὁ δάσκαλος καί τή διδασκαλία τῶν τεσσάρων ἀριθμητικῶν πράξεων.Εἰδικότερα:

1.-Γιά τήν πρόσθεση.

Νά βοηθήσει τούς μαθητές νά κατανοήσουν ὅτι,πρῶτα ἀπό ὅλα,ἡ πράξη τῆς πρόσθεσης βασίζεται στή λογική ἰδέα ὅτι λ.χ.οἱ τόσες μαργαρίτες(ἄθροισμα) μένουν πάντοτε ἴδιες στό ἀριθμό ὅσο καί ἄν αὐξομειώνονται(μέσα στά ὅρια πάντοτε τοῦ ἴδιου ἀθροίσματος,ἀρχικοῦ συνόλου) οἱ κόκκινες μαργαρίτες(ἕνα ὑποσύνολο)ἤ οἱ κίτρινες μαργαρίτες(τό ἄλλο ὑποσύνολο).

Δηλαδή: 5+2= 7 καί 7= 5+2
6+1= 7 7= 6+1
3+4= 7 7= 3+4

Μέ ἄλλα λόγια,θά πρέπει νά ἀντιληφθοῦν οἱ μαθητές-ἔστω καί διαισθητικά-ὅτι ἡ πρόσθεση εἶναι μιά νοητική πράξη πού συσχετίζει τά μέρη πρός τό ὅλο,ἐνῶ ταυτόχρονα μπορεῖ νά δηλώσει τό ὅλο μέ βάση τά μέρη(3+4=7,7= 3+4).

2.-Γιά τήν ἀφαίρεση

Νά βοηθήσει τούς μαθητές νά δοῦν ὅτι ἡ ἀφαίρεση εἶναι ἀντίστροφη πράξη τῆς πρόσθεσης(5+3=8,8-5=3),μιά καί ἡ σχέση αὐτή βασίζεται στή λογική ἰδέα τῆς ἐπιστροφῆς στό σημεῖο ἀφετηρίας ἀκολουθώντας ὅμως ἀντίθετη κατεύθυνση(A→B,A←B).

3.-Γιά τόν Πολλαπλασιασμό.

Νά βοηθήσει τούς μαθητές νά ἀντιληφθοῦν ὅτι ὁ πολλαπλασιασμός εἶναι σύντομη πρόσθεση(5+5+5+5=20,4x5=20),γιατί ἡ ἰδιότητα αὐτή βασίζεται στή λογική ἰδέα τῆς ἕνα πρός ἕνα ἀντιστοίχησης,ὁπότε ἐκεῖνο πού βαρύνει στόν πολλαπλασιασμό εἶναι ὁ ἀριθμός τῶν στοιχείων ἑνός συνόλου καθώς καί ὁ ἀριθμός τῶν συνόλων(ἤ τῶν ὑποσυνόλων).

4.-Γιά τή διαίρεση.

Νά βοηθήσει τούς μαθητές νά δοῦν ὅτι γιά τούς ἰδίους λόγους(ἴδια λογική) πού ἡ ἀφαίρεση εἶναι ἀντίστροφη πράξη τῆς πρόσθεσης,εἶναι καί ἡ διαίρεση ντίστροφη πράξη τοῦ πολλαπλασιασμοῦ.

Μιά δεύτερη θέση,πού κρίνεται ἐξαιρετικά ὑποβοηθητική γιά τήν ἀποτελεσματική διδασκαλία τῶν μαθηματικῶν,εἶναι ὅτι οἱ μαθηματικές γνῶσεις πού οἰκοδομεῖ ὁ μαθητής,πηγάζουν ἀπό τίς πράξεις(ἀρχικά κινητικές,ἀργότερα κινητικές καί νοητικές ἤ μόνο νοητικές)πού ἐκτελεῖ πάνω στά ἀντικείμενα.Γι'αὐτό τό λόγο καί ἀπαλείφθηκε ἀπό τή διδακτέα ὕλη τῆς Α΄Τάξης ὁ ὅρος αἰσθητοποίηση.

Ἡ μαθηματική γνῶση δέν προϋποθέτει ὁπωσδήποτε μόνο τά ὑλικά ἀντικείμενα ἀλλά καί τίς πράξεις τοῦ μαθητῆ πάνω σέ αὐτά.

Τ Α Ξ Η Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Η

1.-Περικοπή, ἀναδιοργάνωση καί ἀναδιάρθωση τῆς διδακτέας ὕλης:

Α.-Ὡς πρός τό 'Αναλυτικό πρόγραμμα,τό ὁποῖο διαμορφώνεται τελικά ὡς ἑξῆς:

1.-'Επανάληψη ὁρισμένων βασικῶν στοιχείων ἀπό τήν ὕλη τῆς Α'τάξης.

2.-'Αρίθμηση καί πέρα ἀπό τόν ἀριθμό 20.

3.-Οἱ ἀριθμοί 1-100:'Ανάλυση καί σύνθεση,γραφή καί ἀπαγγελία.

4.-'Η ἔννοια τῆς ἑκατοντάδας.

5.-Πρόσθεση μονοψήφιων καί διψήφιων ἀριθμῶν μέ περισσότερους ἀπό δύο προσθετέους.

6.-'Αφαίρεση μέχρι καί διψήφιων ἀριθμῶν.

7.-Κατανόηση τῶν πολλαπλάσιων τῶν ἀριθμῶν 1-10 Πυθαγόρειος Πίνακας(εἰσαγωγή).

8.-Πολλαπλασιασμός διψήφιου μέ μονοψήφιο.

9.-Διαίρεση διψήφιου μέ μονοψήφιο διαιρέτη.

10.-'Ασκήσεις μέ ἁπλά καί εὔκολα σύνθετα προβλήματα.

11.-"Εννοια κλασμάτων:δεύτερα,τέταρτα ἤ ὄγδοα.

12.-'Εμπειρική διάκριση γεωμετρικῶν σχημάτων:
Τετράγωνο,τρίγωνο,κύκλος,παραλληλόγραμμο,"Εννοια τῆς πλευρᾶς καί τῆς γωνίας.

13.-Τό μέτρο μήκους(γαλλικό)καί οἱ ὑποδιαιρέσεις του δέ δέκατα.

14.-Νομίσματα'τά πολλαπλάσια τῆς δραχμῆς:δίδραχμο,τάλιρο,δεκάρικο καί εἰκοσάρικο.

15.-'Οχρόνος'ὑποδιαιρέσεις του:ὥρα,μισή ὥρα,μέρα,ἑβδομάδα,μήνας καί ἔτος.

2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΑ.

("Οπως καί στήν Πρώτη Τάξη)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ Κ.Ε.Μ.Ε.

ΤΑΞΗ ΤΡΙΤΗ

1.-Περικοπή,ἀναδιοργάνωση καί ἀναδιάρθωση τῆς διδακτέας ὕλης:

Α.-Ὡς πρός τό Ἀναλυτικό Πρόγραμμα.

1.-Στήν παράγραφο 9 τοῦ Α.Π.καί ὕστερα ἀπό τή φράση"ὁμοιότητες καί διαφορές"προστίθεται ἡ ὕλη πού σκόπιμα παραλείφθηκε στήν προηγουμένη τάξη,ὁπότε ἡ παράγραφος διαμορφώνεται τελικά ὡς ἑξῆς:"Ὁμοιότητες καί διαφορές.Ἔννοια τῆς περιμέτρου καί τῆς περιφερείας".

2.-Ὡς πρός τό διδακτικό βιβλίο.

. . . . . .

2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΑ

Μέ βάση τή γενική θέση πού ἀκολουθήθηκε γιά τά διδακτικά ἐρεθίσματα στίς προηγούμενες τάξεις,θά πρέπει νά τονιστεῖ καί στήν περίπτωση τῆς διδασκαλίας τῶν κλασμάτων,ὅτι ἡ λογική ὑποδομή τους εἶναι ὁ ἰσομερής τεμαχισμός τῆς μονάδας (τοῦ ὅλου).

Τό πράγμα γίνεται ἀκόμη πιό ἐπιτακτικό μιά καί στό ἀντίστοιχο κεφάλαιο τοῦ βιβλίου γιά τά κλάσματα,δέν ἀπαντᾶται οὔτε σέ μιά περίπτωση ἡ λογική ἰδέα τοῦ ἰσομεροῦς τεμαχισμοῦ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ Κ.Ε.Μ.Ε.

ΤΑΞΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

. . . . . .
. . . . . .

ΤΑΞΗ ΠΕΜΠΤΗ

1.-Περικοπή,αναδιοργάνωση καί ἀναδιάρθωση τῆς διδακτέας ὕλης:

Α.-'Ως πρός τό 'Αναλυτικό πρόγραμμα.

1.-'Η παράγραφος 4 τοῦ Α.Π.διαφράφεται,μιά καί ἐπαναλαμβάνεται σχεδόν αὐτολεξί στήν παράγραφο 5.

2.-Στήν παράγραφο 6 τοῦ Α.Π.νά ἀντικατασταθεῖ ἡ λέξη κατανόηση στή φράση"κατανόηση τῆς ἔννοιας τοῦ ὄγκου μέ τή λέξη εἰσαγωγή,ὁπότε ἡ παράγραφος διαμορφώνεται τελικά ὡς ἑξῆς:"Εἰσαγωγή στήν ἔννοια τοῦ ὄγκου".

ΙΙ.-Διδακτικά 'Ερεθίσματα.

'Επειδή οἱ μαθητές τῆς ἡλικίας τῶν 11 χρόνων δυσκολεύονται νά συλλάβουν τήν καθαυτό ἔννοια τοῦ ὄγκου,νά ἀπαλλαγοῦν δηλ. στήν ἐκτίμηση τοῦ ὄγκου ἀπό τά ἀνεπεξέργαστα ἀντιληπτά δεδομένα π.χ.τοῦ ὕψους,τοῦ πλάτους,τοῦ σχήματος,φθάνοντας ἔτσι στήν ὀρθή ἀντίληψη ὅτι δύο ὄγκοι εἶναι ἴσοι ἐφόσον τό γινόμενο τῶν διαστάσεών τους εἶναι ἴδιο,κρίνεται σκόπιμο νά ὁδηγηθοῦν οἱ μαθητές βαθμιαῖα στήν κατανόηση αὐτῆς τῆς γνώσης.

Γιά τό σκοπό αὐτό,θά πρέπει νά ὀργανώσει ὁ δάσκαλος ἀσκήσεις κατασκευῶν,ὅπου ἐνῶ θά διαφέρουν οἱ διαστάσεις κατά περίπτωση,ὁ ὄγκος θά μένει ἴδιος(π.χ.κατασκευή μέ ξυλόκυβους ἑνός σπιτιοῦ 4χ5χ3 καί ἑνός ἄλλου μέ διαστάσεις 2χ6χ5).
"Οταν βεβαιωθεῖ ὁ δάσκαλος ὅτι οἱ μαθητές κατέκτησαν τίς παραπάνω μαθηματικές(γεωμετρικές)σχέσεις,θά προχωρήσει στή διδασκαλία τοῦ ὄγκου μέ τό γνωστό τυπικό τρόπο.

ΤΑΞΗ ΕΚΤΗ

Ι.-Περικοπή,αναδιοργάνωση καί ἀναδιάρθωση τῆς διδακτέας ὕλης:

Α.-'Ως πρός τό 'Αναλυτικό Πρόγραμμα.

. . . . . .

Β.-'Ως πρός τό διδακτικό βιβλίο "'Αριθμητική-Γεωμετρία" τοῦ Π.Γ. Μέγα 1980.

1.-Περικόπτεται ἡ ὕλη πού περιλαμβάνεται στίς σελίδες 106-123, Κεφάλαιο Η', "Γραφικές Παραστάσεις".

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΤΑΞΕΙΣ

1.-Γιά τά προβλήματα.

α.-Τά προβλήματα-καί αὐτό ἀφορᾶ,ὅλες τίς τάξεις πρέπει νά διδάσκονται συστηματικά,ὅπως συμβαίνει καί μέ κάθε ἄλλη βασική μαθηματική ἔννοια,πράξη ἤ διαδικασία.

Γιά τό σκοπό αὐτό προτείνεται νά ἀκολουθήσει ὁ δάσκαλος τήν ἑξῆς πορεία:Νά ὁμαδοποιήσει τά προβλήματα μέ βάση τήν ὑφή καί τήν συνθετότητά τους.Σέ συνεργασία μέ τούς μαθητές νά λύσουν ὕστερα τόσα προβλήματα,ὅσα νομίζει ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα γιά νά κατανοήσουν οἱ μαθητές τή διαδικασία τῆς λύσης τους καί νά καταστοῦν ἱκανοί νά λύνουν παρόμοια προβλήματα μόνοι τους καί χωρίς λάθος.

β.- Κατά τή διδασκαλία τῆς λύσης τῶν προβλημάτων,προτείνεται ἡ πρώτη προσέγγιση νά γίνεται μέ βάση τίς λογικές διαδικασίες ἤ πράξεις πού ἐμπλέκονται σέ αὐτό,χωρίς κανέναν ἀπολύτως ποσοτικό(ἀριθμητικό,μετρικό)χαρακτηρισμό.Οἱ ποσοτικοί χαρακτηρισμοί ἀκολουθοῦν σέ δεύτερη φάση.

Τά συγκεκριμένα παραδείγματα πού ἀκολουθοῦν εἶναι τελείως ἐνδεικτικά,προαιρετικά καί σέ καμιά περίπτωση ὑποχρεωτικά.

Πρῶτο παράδειγμα:"Σ'ἕνα χωριό ὑπάρχουν 125 καρυδιές."Εκοψαν 34 καί φύτεψαν 92 καινούριες καρυδιές.Πόσες καρυδιές ἔχει τώρα τό χωριό;"('Από τό διδακτ.βιβλίο τῆς Τρίτης τάξης,σελ.81),προτείνεται ὁ ἑξῆς τρόπος διδασκαλίας του:"Ας ποῦμε ὅτι τά δέντρα πού ὑπῆρχαν στό χωριό ἦταν τόσα -----(σύρεται μιά παύλα)."Υστερα τί ἔγινε;.... "Εκοψαν τόσα---(σύρεται δεύτερη παύλα).Τί λέτε,τώρα, τήν παύλα πού δείχνει τά δένδρα πού κόπηκαν,θά τήν προσθέσομε στήν πρώτη ἤ θά πρέπει νά κόψομε ἀνάλογο κομμάτι ἀπό αὐτή;.... Βέβαια θά κόψομε(θά ἀφαιρέσομε)αὐτό τό κομμάτι.

'Ας τό κάνουμε ἔτσι:-+m."Υστερα ὅμως φύτεψαν κι ἄλλες καρυδιές.

ἀ'ς ποῦμε τόσες ------(σύρεται πάλι παῦλα).

Λοιπόν,τί λέτε;τήν παῦλα ποῦ δείχνει τίς καινούριες καρυδιές θά τή βάλουμε δίπλα στήν παῦλα ποῦ λέει πόσες καρυδιές ἀπέμειναν ἤ θά κόψουμε ἀπό αὐτή ἕνα ἀκόμη μέρος της;.....Βέβαια,θά τήν τοποθετήσουμε δίπλα της.Νά,ἔτσι ----+---.

'Ωραῖα!Τώρα ἀ'ς δοκιμάσουμε καί διαφορετικά.

"Αν παραστήσουμε τά δένδρα(καρυδιές)ποῦ ὑπῆρχαν στό χωριό μέ τό +,τό κόψιμο ποῦ ἔγινε σέ μερικά δένδρα,μέ τί θά τό παραστήσουμε;.....

Βέβαια,μέ τό -(πλήν)'καί τῶν καινούριων καρυδιῶν μέ τί;... Ναί,μέ τό + (σύν).ὁπότε ἔχουμε:+ - +.

"Ας βάλουμε τώρα τούς ἀντίστοιχους ἀριθμούς ποῦ μᾶς δίδει τό βιβλίο γιά τό πρόβλημα:Τά πρῶτα δένδρα πόσα ἦταν;...125, ἄς τόν βάλουμε στή θέση τοῦ πρώτου + 'Υστερα πόσα ἔκοψαν ἀπό αὐτή;....34. "Ας τόν βάλουμε δίπλα ἀπό τό πλήν,ποῦ δείχνει πῶς πρέπει νά ἀφαιρέσουμε.Οἱ καρυδιές οἱ νέες πόσες ἦταν;....92. Αὐτές εἴπαμε θά τίς προσθέσουμε.Θά γράψουμε τό 92,ἐπομένως δίπλα ἀπό τό δεύτερο +(σύν).Δηλαδή:

125-34+92

Ξέρουμε τώρα πόσες καρυδιές ὑπάρχουν στό χωριό;....ὄχι.

"Ας βάλουμε,λοιπόν,ἕνα ἴσον καί ἕνα ἐρωτηματικό.Νά,ἔτσι:125-34+92= ; Μποροῦμε τώρα νά λύσουμε τό πρόβλημα;.....Ποιά πράξη θά κάνουμε πρῶτα;....Ποιά δεύτερη; Τί βρήκαμε;.....

"Αν καί μέ τό πρῶτο παράδειγμα ὑποδείχτηκε ἕνας τρόπος διδασκαλίας τῶν ἀριθμητικῶν προβλημάτων,ἐπειδή στίς ἀνώτερες τάξεις τά σχετικά προβλήματα εἶναι συνθετότερα καί δυσκολότερα,κρίθηκε σκόπιμο νά γίνει καί πάλι ὑπόμνηση ἐκείνου τοῦ τρόπου,ἀλλά καί μέ κάποια διεύρυνσή του ταυτόχρονα.

Τό συγκεκριμένο πρόβλημα εἶναι ἀπό τό διδακτικό βιβλίο τῆς Δ'Τάξης(παρ.85,σελ.123):"Ενας ἔμπορος ἀγόρασε 400 ἀριθμομηχανές πρός 350 δραχμές τή μία.Πούλησε 280 καί πῆρε τά λεπτά,ποῦ ἔδωσε ν'ἀγοράσει τίς 400 ἀριθμομηχανές καί 14.000 δραχμές ἀκόμα.Πόσο πούλησε τή μία ἀριθμομηχανή; ".

'Επειδή ἡ πρώτη προσέγγιση γιά τή λύση τοῦ προβλήματος θά βα-

-σιστεῖ καί πάλι στίς λογικές διαδικασίες καί νοητικές πράξεις, χωρίς ἀπολύτως καμία ἀναφορά στά ἀριθμητικά δεδομένα, προτεί-νεται νά προχωρήσει ὁ δάσκαλος ὡς ἑξῆς:

-'Αγοράστηκαν τόσες ἀριθμομηχανές-(σύρεται παύλα), πρός τόσες δραχμές τή μία-(σύρεται δίπλα ἀπό τήν πρώτη μιά δεύτερη Παύλα) πού κόστισαν τόσα χρήματα-(σύρεται μιά παύλα).

Ποθλώντας μερικές ἀπό αὐτές ὁ ἔμπορος(σύρεται μιά παύλα κάτω ἀπό τίς ἄλλες)πρός τόσες δραχμές τή μία(σύρεται δίπλα ἄλλη παύλα) εἰσπραξε ὅσα χρήματα εἶχε δώσει γιά τήν ἀγορά(σύρεται παύλα)ἀλλά καί κάτι παραπάνω(σύρεται ἄλλη παύλα).

'Ἄς βάλομε,τώρα,σέ κάθε παύλα τόν ἀνάλογο ἀριθμό καί ἄς σημειώ-σομε τίς πράξεις πού ἔγιναν.

Πόσες ἀριθμομηχανές ἀγόρασε ὁ ἔμπορος;.....Τετρακόσιες.

"Ας τό γράψομε:

400χ350=140.000.

Πρός πόσο τή μία;.....Τριακόσιες πενήντα."Ας τό γράψομε δίπλα στόν ἄλλο ἀριθμό.Αὐτό πού εἴπαμε πρός 350 δραχμές,τί πράξη δηλώνει ὅτι πρέπει νά κάνομε;.....(Πολλαπλασιασμό)."Ας βάλομε,λοιπόν,ἀνάμεσα στούς ἀριθμούς τό σύμβολο Χ.Μήπως μποροῦμε τώρα νά βροῦμε πόσα χρή-ματα ἔδωσε γιά τήν ἀγορά ὁ ἔμπορος;....Μάλιστα!

'Ἄς πᾶμε τώρα στίς παῦλες τῆς δεύτερης σειρᾶς.

Πόσες ἀριθμομηχανές πούλησε;.....διακόσιες ὀγδόντα 280 χ;=

Ξέρομε πρός πούλησε τή μία;....ὄχι.'Ας βάλομε δίπλα ἀπό τόν ἀριθμό τό σύμβολο Χ(πού δείχνει τό πρός)καί ἕνα ἐρωτηματικό,μιά καί δέν ξέ-ρομε τήν τιμή τῆς μιᾶς ἀριθμομηχανῆς.Μήπως εἶναι γνωστό πόσα χρή-ματα εἰσέπραξε;..

Μάλιστα 140.000 καί 14.000 παραπάνω.Συνολικά;.....154.000.

'Αφοῦ βάλομε ἴσον,νά γράψομε τό ἄθροισμα 154.000.

Καί συνεχίζει ὁ δάσκαλος:

"Αν σᾶς δώσω αὐτή τήν παράσταση 3χ□=15,μπορεῖτε νά βρεῖτε τί ἀρι-θμός λείπει ἀπό τό τετραγωνάκι;.....Μάλιστα.Θυμηθεῖτε ἀκόμη τή σχέση ἀνάμεσα στόν πολλαπλασιασμό καί τήν διαίρεση.Τί πράξη,λοιπόν θά κάνομε γιά νά βροῦμε πόσο πούλησε ὁ ἔμπορος τή μία ἀριθμομηχανή;

γ.-Μιά καί ή διδασκαλία λύσης τῶν προβλημάτων θά γίνεται συστηματικά στό σχολεῖο,κρίνεται ἐπιβλημένο νά μήν ἀνατίθεται ὡς κατ'οἶκον ἐργασία περισσότερα ἀπό ἕνα πρόβλημα. Ἐξάλλου,εἶναι σχεδόν βέβαιο ὅτι,ἄν πράγματι διδαχτεῖ σωστά ἡ λύση τῶν προβλημάτων στό σχολεῖο,οἱ μαθητές θά ἀποκτήσουν τό κίνητρο γιά νά λύσουν ἀπό μόνοι τους πολλά προβλήματα.

Δέν συνιστᾶται ἐπίσης σέ καμιά περίπτωση νά ὑποχρεώνονται οἱ μαθητές νά ἀπομνημονεύουν μαθηματικούς κανόνες καί συμπεράσματα.

Ἄν αὐτό προκύψει ὡς φυσικό ἐπακόλουθο τῆς βαθιᾶς κατανόησής τους,τότε, καί μόνον τότε,εἶναι ἀποδεκτό.

Τέλος,θά πρέπει νά ἀποφεύγεται μέ κάθε τρόπο ἡ καθημερινή σχεδόν γραφή ἀπό τούς μαθητές τῆς σκέψης γιά τή λύση τῶν προβλημάτων καθώς καί ἡ συνεχής δοκιμή τῶν ἀριθμητικῶν πράξεων (ἐπαλήθευση).

Τό τμῆμα ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται.

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ.Μαραγκουδάκη στό σύνολό της,ὅπως ἔχει.

Μειοψηφεῖ ὁ κ.Ν.Βλουτίδης,Σύμβουλος Β΄γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν ἀριθμ.37/1981 πράξη τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας.

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 39/1981

Σήμερα, 8 Ἰουνίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης Ἀντών. Μπενέκος Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α : Ἡ Διδακτέα Ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας τῶν Γ΄Δ΄, Ε΄ καί ΣΤ΄τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του καί ὅσα συζητήθηκαν γιά τό μάθημα τῆς Ἱστορίας σέ προηγούμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

. / .

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α

Γ Ε Ν ι κ έ ς ὁ δ η γ ί ε ς

1. Τά ἐγχειρίδια τῆς ἱστορίας καί ἄλλα διαθέσιμα βιβλία μέ ἱστορικό ὑλικό καθώς καί ἄλλα μέσα πρέπει ἀποτελοῦν πηγή πληροφοριῶν μέσα στήν τάξη. Μέ τή βοήθειά τους τά παιδιά θά ἀπαντήσουν σέ μιά προβληματική κατάσταση, θά συγκεντρώσουν πληροφορίες, θά ἐντοπίσουν γεγονότα, θά κάνουν συγκρίσεις, θά ἀπαντήσουν σέ ἐρωτήσεις, θά ἐκτελέσουν ἐργασίες κ.ἄ.

2. Ἀπό τά μέσα ἰδιαίτερα ἐπισημαίνεται ἡ χρησιμοποίηση τῶν ἱστορικῶν χαρτῶν πού μποροῦν νά ἀποτελέσουν τή βάση μελέτης πολλῶν ἑνοτήτων καί σύμπτυξης τῆς ἱστορικῆς ὕλης. Ἀλλά καί οἱ εἰκόνες τῶν ἐγχειριδίων καθώς καί ἄλλες διαθέσιμες εἰκόνες μποροῦν νά γίνουν ἀντικείμενο συζήτησης καί ἀνάλυσης τοῦ περιεχομένου τους.

3.- Οἱ λεπτομερεῖς περιγραφές γεγονότων, προσώπων ἤ πραγμάτων νά ἀποφεύγονται· ἡ ὕλη νά περιοριστεῖ στά οὐσιώδη, τά ὁποῖα καί θά τονιστοῦν μέ τή χρησιμοποίηση κάθε διαθέσιμου καί κατάλληλου κάθε φορά μέσου (διήγηση, εἰκόνες, σλάϋντς, ἐπισκέψεις, κινηματογραφικές προβολές, βιβλία, κείμενα κ.ἄ). Οἱ πληροφορίες τελικά θά ἀποτελέσουν τήν ὕλη, γιά νά φανεῖ ἡ λογική τῶν γεγονότων πού βρίσκεται πίσω ἀπ' αὐτή. Ἕνα παράδειγμα ἀπό τή Βυζαντινή Ἱστορία: Στά μέσα τοῦ 7ου αἰώνα ἡ αὐτοκρατορία κινδυνεύει νά ἐξαφανιστεῖ ἀπό τούς διάφορους ἐξωτερικούς ἐχθρούς. Γιά νά ἀντιμετωπίσει τόν κίνδυνο καί νά ἐπιζήσει, θά κάνει ἀλλαγές στή νομοθεσία, τή διοίκηση καί τόν προσανατολισμό της. Ἡ περιγραφή τῶν ἀλλαγῶν καί ἡ ἀνάλυση τῶν πολεμικῶν καί ἄλλων γεγονότων πρέπει νά ὁδηγοῦν στήν κατανόηση τῆς σκοπιμότητας καί τῆς ἀνάγκης γι' αὐτή τήν ἀλλαγή.

4. Στά ἐγχειρίδια ὑπάρχουν πολλά ὀνόματα τόπων καί ἀνθρώπων, καθώς καί πολλές χρονολογίες. Δέν ἐπιτρέπεται μέ κανένα τρόπο νά ἀπαιτοῦμε ἀπό τά παιδιά νά ἀποστηθίζουν αὐτά τά ὀνόματα καί τίς χρονολογίες ἀδιακρίτως. Εἶναι ἀπαραίτητο νά ξεχωρίζουμε τά πιό σημαντικά καί αὐτά μόνο νά γίνονται ἀντικείμενο τέλειας μάθησης. Γιά τά ἄλλα

./.

ἀρκεῖ νά μάθουν τά παιδιά ποῦ καί πῶς θά τά βρίσκουν ἄν τά χρειαστοῦν.

5. Γιά νά ἐξαλείψουμε τήν τάση πού ἐπικρατεῖ γιά ἀποστήθιση, εἶναι σκόπιμο ἡ ἀξιολόγηση τοῦ μαθήματος καί τοῦ μαθητῆ νά γίνεται μέ κατάλληλες ἐρωτήσεις. Τά ἐγχειρίδια τῆς Ἱστορίας ἔχουν ὁρισμένες ἐνδεικτικές ἐρωτήσεις. Οἱ ἐργασίες ἐπίσης πρέπει νά ἐκτελοῦνται ἀπό τά παιδιά ἀτομικά ἤ ὁμαδικά καί νά συζητιοῦνται ἀπό τήν ὁμάδα. Ἄν μεθοδεύουμε τήν ἐργασία μας σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις πού ἀκολουθοῦν στίς εἰδικές ὁδηγίες παρακάτω, θά ἐξοικονομήσουμε τόν ἀναγκαῖο χρόνο γιά τήν ἐκτέλεση τῶν ἐργασιῶν μέσα στήν τάξη, οἱ ὁποῖες σέ καμία περίπτωση δέν πρέπει νά παραλειφθοῦν.

6. Εἶναι ἀπαραίτητο ἡ ἐξέταση τοῦ προηγουμένου, πού θά γίνει μέ δύο τρεῖς καίριες ἐρωτήσεις, νά περιορίζεται στό πρῶτο πεντάλεπτο τῆς διδακτικῆς ὥρας, ὥστε νά μένει ἀρκετός χρόνος γιά τήν ἐκμάθηση, τήν ἐμπέδωση καί τήν ἐκτέλεση τῶν σχετικῶν ἐργασιῶν.

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

'Ενότητες στίς ὁποῖες θά δοθεῖ μεγαλύτερο βάρος. 'Ο δάσκαλος θά τίς διδάσκει κανονικά καί θά ἐλέγχει ἄν τά βασικά τους σημεῖα ἔγιναν κτῆμα τῶν μαθητῶν.

'Ενότητες εἰσαγωγικές ἤ συμπληρωματικές. 'Από αὐτές μπορεῖ ὁ δάσκαλος νά χρησιμοποιεῖ ὁρισμένα στοιχεῖα γιά τίς ἀνάγκες τῆς διδασκαλίας ἤ νά τίς διδάσκει συνοπτικά· μπορεῖ ἐπίσης, ὅπου τοῦτο εἶναι δυνατόν, νά μεθοδεύει ἔτσι τή διδασκαλία ὥστε οἱ μαθητές νά καταφεύγουν οἱ ἴδιοι σ'αὐτές τίς ἑνότητες, νά τίς διαβάζουν σιωπηρά καί νά ἀντλοῦν τίς ἀπαραίτητες πληροφορίες. Σέ ὅλες τίς περιπτώσεις θά διευκρινίζεται στούς μαθητές ὅτι οἱ ἑνότητες αὐτές δέ θά εἶναι γιά ἐξέταση.

Τ Α Ξ Η Γ'

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

1. 'Η ἀρχή τοῦ κόσμου
2. Κρόνος καί Δίας

ΗΜΙΘΕΟΙ ΚΑΙ ΗΡΩΕΣ

Α'ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ Ο ΚΟΣΜΟΣ. ΟΙ ΘΕΟΙ

3. Οἱ θεοί τοῦ 'Ολύμπου
4. Οἱ ἄνθρωποι

Β' Ο ΗΡΑΚΛΗΣ

1. 'Η καταγωγή τοῦ 'Ηρακλῆ
2. Τά παιδικά χρόνια τοῦ 'Ηρακλῆ
3. 'Ο 'Ηρακλῆς ἐκλέγει τοῦ δρόμο τῆς 'Αρετῆς.
4. 'Ο 'Ηρακλῆς στό μαντεῖο τῶν Δελφῶν
5. Τό λιοντάρι τῆς Νεμέας
6. 'Η Λερναία Ὕδρα
7. Οἱ Στυμφαλίδες Ὄρνιθες
8. Οἱ κοπριές τοῦ Αὐγεία
9. 'Η Ἄλκηστη καί ὁ 'Ηρακλῆς
10. 'Ο 'Ηρακλῆς γίνεται ἀθάνατος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

./.

ΣΤ΄ ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

1. Στούς ἅγριους Κίκονες καί στούς ἥ-
   συχους Λωτοφάγους
2. Στή χώρα τῶν κυκλώπων
3. Ὁ Ὀδυσσέας τυφλώνει τόν Πολύφημο
4. Ὁ Ὀδυσσέας στήν Καλυψώ
5. Μιά φαρραλέα καί φιλόξενη βασι-
   λοπούλα.
6. Ἕνας γενναῖος δακρύζει
7. Ὁ Ὀδυσσέας ξυπνᾶ στήν Ἰθάκη
8. Ὁ Τηλέμαχος ἀναγνωρίζει τόν
   πατέρα του.
9. Ἕνας ζητιάνος στό Παλάτι
10. Ὁ Ὀδυσσέας βάζει τάξη στό σπίτι του
11. Ὁ γερο-Λαέρτης ἀγκαλιάζει τό γιό του

ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ

Στό τέλος τῶν γενικῶν ἑνοτήτων ὑπάρχουν κείμενα ἀπό πηγές πού μποροῦν νά διαβαστοῦν καί νά χρησιμοποιηθοῦν ἀπό τά παιδιά προαιρετικά. Σέ καμία ὅμως περίπτωση δέ θά τά ὑποχρεώνουμε νά τά ἀποστηθίσουν.

Ε Ρ Γ Α Σ Ι Ε Σ

Οἱ ἐργασίες θά γίνονται μέσα στήν τάξη καί θά συμπληρώνονται ἐπάνω στό βιβλίο μέ μολύβι οἱ γραπτές καί θά συζητοῦνται οἱ προφορικές. Οἱ μαθητές μποροῦν νά ἐργάζονται μέ τό βιβλίο ἀνοιχτό, γιατί εἶναι βασικό νά ἀποκτήσουν τή δεξιότητα νά ἐντοπίζουν πληροφορίες στίς πηγές τους. Σκόπιμο εἶναι νά γίνεται ἐπαλήθευση τῶν ἐργασιῶν ἀπό τήν ὁμάδα.

./.

Τ Α Ξ Η Δ΄

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ - ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

1. Ἡ Ἱστορία πού θά μάθεις
2. Χρονολογία
3. Πηγές τῆς Ἱστορίας

Ἐδῶ πρέπει νά βοηθήσουμε τά παιδιά νά κατανοήσουν τήν παράσταση τῆς σελίδας 9. Σ'αὐτό θά ἐπανερχόμαστε κάθε φορά γιά νά δείξουμε τήν ἱστορική ἐξέλιξη καί νά αἰσθητοποιήσουν τά παιδιά τήν ἔννοια τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου.

ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

1. Παλαιολιθική ἐποχή
2. Νεολιθική ἐποχή
3. Ἐποχή τοῦ μετάλλου

Θά ἐπιστήσουμε τ ήν προσοχή τῶν παιδιῶν στήν παράσταση τῆς σ. 18,

ΚΡΗΤΕΣ: ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΝΑΥΤΙΚΟΙ

1. Οἱ Κρῆτες καί ἡ θάλασσα
2. Ἡ Ἱστορία τῆς Κρήτης
2. Ὁ Πολιτισμός τῶν Κρητῶν

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

1. Βουνά καί θάλασσα
2. Ἀχαιοί
3. Ἀχαιοί - Οἱ πρῶτοι Ἕλληνες
4. Πῶς ζοῦσαν οἱ Ἀχαιοί
5. Πῶς γνωρίσαμε τούς Ἀχαιούς
6. Οἱ πολύχρυσες Μυκῆνες
7. Ὁ Τρωϊκός Πόλεμος
8. Οἱ Δωριεῖς
9. Οἱ Ἀχαιοί στήν Ἰωνία
10. Τά ὁμηρικά Ἔπη

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΠΟΙΚΙΕΣ

1. Ὁμηρικά χρόνια
2. Οἱ Ἕλληνες ἱδρύουν καινούριες ἀποικίες
3. Πῶς ἱδρυαν μιά καινούρια ἀποικία
4. Οἱ Ἕλληνες γίνονται κυρίαρχοι τῆς Μεσογείου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

ΣΠΑΡΤΗ - ΕΝΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

1. Ἡ Σπάρτη μέχρι τόν 6ο αἰώνα π.Χ.
2. Ἡ Σπάρτη στόν 6ο αἰώνα
3. Ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν
4. Ἡ ζωή τῶν Σπαρτιατῶν
5. Τό πολίτευμα τῆς Σπάρτης. Νά ἐπιστηθεῖ ἡ προσοχή τῶν παιδιῶν στά βασικά χαρακτηριστικά τοῦ ὀλιγαρχικοῦ πολιτεύματος.

Η Α Θ Η Ν Α

1. Μιά πόλη-κράτος: ἡ Ἀθήνα
2. Βασιλιάδες καί εὐγενεῖς
3. Μιά καινούρια τάξη
5. Ὁ νομοθέτης Σόλωνας
   Νά τονιστεῖ ἡ προσωπικότητά του, ἀλλά νά μήν ὑποχρεωθοῦν τά παιδιά νά ἀποστηθίσουν τά ἔργα του.
6. Ὁ Κλεισθένης. Ἡ ἴδια παρατήρηση, ὅπως στό Σόλωνα.
4. Ὁ Δράκοντας
6. Ὁ Πεισίστρατος

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

5. Οἱ Ὀλυμπιακοί ἀγῶνες
8. Ἀμφικτυονίες
1. Τί πίστευαν οἱ Ἕλληνες
2. Οἱ θεοί τῶν Ἑλλήνων
3. Πῶς τιμοῦσαν τούς θεούς τους οἱ Ἕλληνες
4. Θρησκευτικές γιορτές καί ἀγῶνες
6. Μαντεῖα
7. Μυστήρια

ΟΙ ΠΕΡΣΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ

2. Ἡ Ἰωνική ἐπανάσταση
A. Ἀμυντικοί πόλεμοι τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον τῶν Περσῶν (σ.87-102)
1. Ἀνατολικοί λαοί

Β΄Επιθετικοί πόλεμοι έναντίον τῶν Περσῶν

2. Οἱ Ἀθηναῖοι ὀχυρώνουν τήν πόλη τους. Θάνατος τοῦ Θεμιστοκλῆ
4. Ὁ Κίμωνας ἐλευθερώνει τίς ἑλληνικές πόλεις τῆς Μ. Ἀσίας
5. Τρίτος Μεσσηνιακός Πόλεμος. Θάνατος τοῦ Κίμωνα

1. Πῶς πέθανε ὁ Παυσανίας
3. Ἡ συμμαχία τῆς Δήλου

Η ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

2. Ἡ Ἀθήνα στά χρόνια τοῦ Περικλῆ
3. Ποιός ἦταν ὁ Περικλῆς
4. Τά σχέδια τοῦ Περικλῆ
5. Ἡ Ἀθηναϊκή κοινωνία στά χρόνια τοῦ Περικλῆ
7. Ἡ καθημερινή ζωή
8. Τά ἐπαγγέλματα τῶν Ἀθηναίων
9. Ἡ Ἀκρόπολη τῶν Ἀθηνῶν
10. Οἱ καλές τέχνες- τό θέατρο- τά γράμματα

1. Ἡ Ἀθήνα γίνεται τό πιό δυνατό κράτος
6. Τό πολίτευμα τῆς Ἀθήνας. Ἐδῶ θά τονιστοῦν τά βασικά χαρακτηριστικά τοῦ δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καί θά γίνει κάποια σύγκριση μέ τό ὀλιγαρχικό τῆς Σπάρτης.

Ο ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Ἡ αἰτία καί ἡ ἀφορμή, Ὁ πόλεμος, τά ἀποτελέσματα (σ.133-139).

Η ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΠΑΡΤΗΣ

1. Οἱ Σπαρτιάτες γίνονται κακοί ἡγεμόνες τῶν Ἑλλήνων
2. Ἡ κάθοδος τῶν Μυρίων
3. Ὁ Ἀγησίλαος

Η ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ

4. Ὁ Πελοπίδας ἐλευθερώνει τή Θήβα.
5. Ὁ Ἐπαμεινώνδας -Μάχη στά Λεῦκτρα
6. Ἡ μάχη τῆς Μαντίνειας

Η ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ο ΦΙΛΙΠΠΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. Μακεδονική φάλαγγα-Ἐπιτυχίες
   τοῦ Φιλίππου
2. Ἡ Μάχη τῆς Χαιρώνειας
   Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (σ. 153 κ.ἑ.)
7. Οἱ διάδοχοι
8. Ἀξιόλογα

Παρατήρηση Στό τέλος κάθε κεφαλαίου ὑπάρχουν ἐρωτήσεις καί ἐργασίες πάνω σέ ὅλη τήν ὕλη τοῦ κεφαλαίου. Ἀπ'αὐτές θά ἐπιλέξουμε μόνο ἐκεῖνες πού ἀφοροῦν τήν ὕλη πού διδάχτηκε συστηματικά (ἐνότητες τῆς ἀριστερῆς στήλης), ἐνῶ θά παραλείψουμε ἐρωτήσεις ἤ ἐργασίες πού ἀφοροῦν τήν ὕλη τῆς δεξιᾶς στήλης.

ΤΑΞΗ Ε΄

Εἰσαγωγικές ἱστορικές ἔννοιες καί γνῶσεις

Τί μαθαίνουμε ἀπό τήν Ἱστορία γιά τό ξε-
κίνημα τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους

Οἱ Ρωμαῖοι κάνουν τίς πρῶτες μεγάλρς τους
ξορμήσεις

Ἡ Ἑλλάδα καί τά ἑλληνιστικά κράτη τῆς
Ἀνατολῆς ἀπέναντι στό ρωμαϊκό κίνδυνο

Ἕνα κοσμοϊστορικό γεγονός: ἡ ἐμφάνιση
καί ἐξάπλωση τοῦ χριστιανισμοῦ

Ποιά ἦταν τά ἔργα τοῦ Κωνσταντίνου πού ἔ-
καμαν τήν Ἱστορία νά τόν ὀνομάσει Μέγα
Ἰουλιᾶνός

Ὁ θεοδόσιος ἐπιβάλλει τήν ὀρθόδοξη χρι-
στιανική θρησκεία

Ὁ Μ.θεοδόσιος τελευταῖος αὐτοκράτορας τοῦ
ἀδιαίρετου ρωμαϊκοῦ κράτους

Τό ὄνειρο τοῦ Ἰουστινιανοῦ πάει νά γίνει
πραγματικότητα

Πιό μεγάλος στά ἔργα εἰρήνης

Σέ τί κατάσταση βρῆκε ὁ Ἡράκλειος τό κράτος

Ἕνας ἱερός πόλεμος γιά τόν Τίμιο Σταυρό

"Τῷ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τά νικητήρια..."

Τό "ὑγρόν πῦρ" σώζει τή Βασιλεύουσα

Ἕνας νέος ἐπίφοβος λαός στά βόρεια σύνορα:
οἱ Βούλγαροι

Κάρδη καί ζημίες ἀπό τόν περιορισμό τοῦ βυ-
ζαντινοῦ κράτους

Σύντομη ἀνασκόπηση τῆς Ἱστορίας τῆς Γ΄καί Δ΄ τάξης

Τί λέει ὁ μῦθος γιά τήν κτίση καί τόν ἐποι-
κισμό τῆς Ρώμης

Τί βοήθησε στήν ἐξάπλωση καί τή στερέωση
τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους

Οἱ αἰῶνες τῆς ρωμαϊκῆς εἰρήνης

Οἱ Ρωμαῖοι καί οἱ Ἕλληνες. Ἑλληνορωμαϊκός
πολιτισμός

Ποιός ἦταν ὁ Κωνσταντίνος καί πῶς ἔγινε
μονοκράτορας

Ἡ ρωμαϊκή αὐτοκρατορία βρίσκει τόν ἀναδι-
οργανωτή καί ὑπερασπιστή της

Σημαντικά πρόσωπα καί ἔργα στά χρόνια τῶν
διαδόχων τοῦ Μ.Θεοδοσίου

Ποιός ἦταν ὁ Ἰουστινιανός καί ποιούς εἶχε
συνεργάτες του

Τί ἦταν ἡ στάση τοῦ "νίκα"

Οἱ διάδοχοι τοῦ Ἰουστινιανοῦ

Ἕνας καθαρά Βυζαντινός "πιστός ἐν Χριστῷ
βασιλεύς"

Μετά τούς Ἀβαροσλάβους καί τούς Πέρσες ο
Ἄραβες

Ἡ ἐποχή τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου

Ἡ ἐποχή τοῦ Μεγάλου Θεοδοσίου

Ἡ ἐποχή τοῦ Ἰουστινιανοῦ

Ἡ ἐποχή τοῦ Ἡρακλείου

Ἡ δυναστεία τῶν Ἰσαύρων καί οἱ συνεχιστές τους

Βυζαντινοί ἀναχαιτίζουν τήν ὁρμή τῶν Ἀ-
ράβων
Οἱ Σλάβοι καί οἱ Βούλγαροι γίνονται χρι-
στιανοί
Ἡ εἰκονομαχία, μιά θρησκευτική διαμάχη
πού διχάζει τούς Βυζαντινούς
Τό σχίσμα τῶν Ἐκκλησιῶν καί ἡ ἀποξένωση
ἀπό τή Δύση

Τό εἰσαγωγικό κομμάτι στή δυναστεία τῶν Ἰσαύρω
Οἱ Βυζαντινοί ἀντιμέτωποι μέ τούς Βουλγάρους.
Ἡ ἐμφάνιση τῶν Ρώσων

Τό Βυζάντιο στίς δόξες του. Ἡ μακεδονική δυναστεία

Οἱ Βυζαντινοί περνοῦν σέ ἀντεπίθεση
ἐναντίον τῶν Ἀράβων
Οἱ Βυζαντινοί ἐξοβελίζουν τό βουλ-
γαρικό κίνδυνο
Οἱ Βυζαντινοί κάνουν μάταιες προσπάθειες
νά κρατηθοῦν στήν Ἰταλία

Ὁ ἱδρυτής τῆς δυναστείας, οἱ σημαντικότεροι αὐ-
τοκράτορες καί τά κυριότερα γεγονότα
Ρῶσοι, Οὔγγροι, Πατσινάκες... Οἱ ἐπικίνδυνοι γεί-
τονες τοῦ Βυζαντίου δέν ἔχουν τελειωμό
Ἡ τέχνη καί τά γράμματα σέ ἄνθηση

Ἡ ἀρχή τοῦ τέλους

Σταυροφορίες

Κυριότεροι αὐτοκράτορες καί γεγονότα
Ἡ ἄνοιξη τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καί τῆς ἑλλη-
νικῆς τέχνης συνεχίζεται

Οἱ τελευταῖες ἀναλαμπές τοῦ Βυζαντίου

Τό Βυζάντιο τῶν Παλαιολόγων
Ἡ ἅλωση τῆς Πόλης

Ἐκεῖ ὅπου ἄλλοτε ἄπλωνε τήν κυριαρχία του τό
Βυζάντιο
Οἱ Ὀθωμανοί Τοῦρκοι
Τελευταῖες ἀναλαμπές στά γράμματα καί τίς τέ-
χνες

Βυζάντιο καί Εὐρώπη

Βυζάντιο: ἕνας φάρος μέ χριστιανικό καί ἑλ-
ληνικό φῶς μέσα στά σκοτάδια τοῦ Μεσαίωνα
Ἀναγέννηση: τό ξύπνημα τῆς Εὐρώπης

Μεσαιωνική Εὐρώπη: Φέουδα, πύργοι καί σιδερό-
φραχτοι ἱππότες

ΤΟ ΗΞΕΡΕΣ ΑΥΤΟ:

Οἱ πρόσθετες πληροφορίες στό τέλος τῶν μεγάλων ἑνοτήτων (σέ κίτρινο πλαίσιο) μποροῦν νά χρησιμοποιηθοῦν ἀπό τά παιδιά σέ ἐντελῶς προαιρετική βάση. Ἄν τίς βρίσκουν ἐνδιαφέρου-
σες καί θέλουν (ὅσοι θέλουν) νά τίς ἐπικαλοῦνται κατά τή συζήτηση τοῦ μαθήματος, δέ θά ἐ-
μποδίζονται.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Οἱ ἐργασίες στό τέλος τῶν μεγάλων ἑνοτήτων (σέ γαλάζιο πλαίσιο) εἶναι γιά συμπλήρωση μέ μολύβι ἐπάνω στό βιβλίο, ἐκτός ἀπό ὅσες εἶναι προφορικές – καί πάντα μέσα στήν τάξη καί μέ τήν ἐπίβλεψη τοῦ δασκάλου. Ἐπειδή προϋποθέτουν ὅλη τήν ὕλη τῆς ἑνότητας καί τίς πρόσθε-
τες πληροφορίες καί συνάμα ἔχουν ἐμπεδωτικό χαρακτήρα, γιά τή συμπλήρωσή τους τά παιδιά εἶναι ἐλεύθερα νά ἀνατρέχουν στίς προηγούμενες σελίδες τῆς ἑνότητας.

Τ Α Ξ Η ΣΤ'

Δεινοπαθήματα τοῦ ὑπόδουλου ἑλληνισμοῦ

Εἰσαγωγή
Ἡ ὀθωμανική αὐτοκρατορία

Ἡ ὀργάνωση τοῦ ὑπόδουλου ἑλληνισμοῦ

Ἡ ἐκκλησία
Οἱ ἑλληνικές κοινότητες
Κλέφτες καί ἀρματολοί
Σουλιῶτες, Μανιάτες, Σφακιανοί
Ἡ ἑλληνική ναυτιλία
Οἱ πνευματικές δυνάμεις τοῦ ἑλληνισμοῦ
Ἀδαμάντιος Κοραής

Ἡ ζωή τῶν κλεφτῶν καί ἀρματολῶν
Τά δημοτικά τραγούδια

Ἡ προεπαναστατική περίοδος

Ὁ Ρήγας Φεραῖος
Ἡ Φιλική Ἑταιρεία καί τό ἔργο της

Ἡ ἰδέα τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἔθνους
Τά κυριότερα ἐπαναστατικά κινήματα τῶν Ἑλλήνων

Τό Σούλι καί οἱ Σουλιῶτες
Δεύτερη ἐκστρατεία τοῦ Ἀλῆ-πασᾶ ἐναντίον τοῦ Σουλίου
Τρίτη ἐκστρατεία τοῦ Ἀλῆ πασά ἐναντίον τοῦ Σουλίου
Ὁ χορός τοῦ Ζαλόγγου

Ὁ Ἀλή - Πασάς
Ἡ πρώτη ἐκστρατεία τοῦ Ἀλῆ - Πασᾶ ἐναντίον τοῦ Σουλίου

Τό τέλος τοῦ Ἀλῆ πασᾶ

Ἡ ἐπανάσταση στή Μολδοβλαχία

Ἡ ἀποτυχία τῆς ἐπαναστάσεως στή Μολδοβλαχία

Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης

Ἡ ἐπανάσταση στήν κυρίως Ἑλλάδα

Ἡ κήρυξη τῆς ἐπαναστάσεως στήν Πελοπόννησο
Ἡ ἐπανάσταση στή Μακεδονία
Ἀντίποινα τῶν Τούρκων

Ἡ κήρυξη τῆς ἐπαναστάσεως στήν Στερεά Ἑλλάδα
Ἡ ἐπανάσταση στά νησιά

./.

Καποδίστριας

Τό ἔργο τοῦ Καποδίστρια
Ἡ ἀναγνώριση τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας
Τό τέλος τοῦ Καποδίστρια
Ὁ Καποδίστριας κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδας
Τό τέλος τῆς ἐπαναστάσεως

Διδάγματα ἀπό τήν Ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως

Διαδοχικές ἐπεκτάσεις τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους

Ἡ Κρητική ἐπανάσταση καί τό ὁλοκαύτωμα τοῦ Ἀρκαδίου
Ὁ μακεδονικός ἀγώνας
Παῦλος Μελάς
Ἡ Ἕνωση τῆς Ἐπτανήσου μέ τήν Ἑλλάδα
Ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Θεσσαλίας

Ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Μακεδονίας, τῆς Ἠπείρου καί τῶν νήσων τοῦ ἀρχιπελάγους

Ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1909
Ὁ α΄βαλκανικός πόλεμος
Ὁ β΄βαλκανικός πόλεμος

Ἡ Ἑλλάδα καί ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος

Ἡ ἐκστρατεία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας

Τό ἔπος τοῦ 1940

Ἡ 28η Ὀκτωβρίου 1940 καί τό "Ὄχι"
Ἡ ἑλληνική νίκη
Ἡ γερμανική ἐπίθεση
Ἡ ἀντίσταση τοῦ ἔθνους στούς ξένους κατακτητές
Ἡ ἀπελευθέρωση καί ἡ προσάρτηση τῆς Δωδεκανήσου
Ἡ δοκιμασία τοῦ ἔθνους κατά τήν περίοδο 1944-49 καί ἡ σημασία τῆς ἐθνικῆς ἑνότητας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Οἰκονομική καί πολιτιστική ζωή τῆς Ἑλλάδας στό 19ο καί 20ο αἰώνα

Γενική ἐπισκόπηση τῆς ἑλληνικῆς Ἱστορίας

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελᾶ στό σύνολό της, ὅπως ἔχει.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 40/1981

Σήμερα, 9 Ἰουνίου 1981, ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 10.000 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Σπουδῆς τοῦ Περιβάλλοντος τῶν Α΄καί Β΄τάξεων τοῦ δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα. Εἰσηγητής κ. Α. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τῆς Γραμματικῆς ὅλων τῶν τάξεων τοῦ δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα. Εἰσηγητής κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θ έ μ α 1ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Σπουδῆς τοῦ Περιβάλλοντος τῶν Α΄καί Β΄τάξεων τοῦ δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

./.

στό δρόμο τοῦ σχολείου δέν εἶναι λόγος νά διδάξουμε - ἔτσι συμπτωματικά - καί τά ἐπαγγέλματα. Αὐτά θά διδαχτοῦν σέ συνάρτηση μέ τήν ἐργασία, ἡ ἐργασία μέ τό θιοπορισμό καί τίς ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου κ.τ.ὅ.

Ἔχει λοιπόν ἰδιαίτερη σημασία ἡ σωστή ὀργάνωση καί ἡ κατάλληλη διδακτική ἀντιμετώπιση τοῦ μαθήματος στήν τάξη.

4. Ἔτσι μόνο, ἀνάμεσα στ'ἄλλα, θά ἐξοικονομηθεῖ καί ὁ χρόνος πού χάνεται μέ τήν ἐφαρμογή τῆς 5/θήμερης ἐργασίας καί τῆς μείωσης ὡρῶν διδ/λίας γιά τή Στ.Π., πού γιά τό 6/θέσιο φτάνει τό λιγότερο σέ 30 διδακτικές ὧρες, ἐνῶ γιά τά ὀλιγοθέσια ἡ περικοπή εἶναι δραστικότερη (6/θέσιο πρίν ἀπό τήν 5/θήμερη ἐργασία 150 ὧρες, 3/θέσιο μετά τό 5/θήμερο 90 ὧρες - διαφορά 40 διδ/κές ὧρες κ.τ.λ.).

Μέ τίς προϋποθέσεις αὐτές μποροῦμε νά ὀργανώσουμε τό ὑλικό πού προβλέπει τό ἰσχύον Ε.Α.Π. σέ εὐρύτερους τομεῖς μαθήσεως, ὅπου θά ἐνταχθοῦν ὅλες οἱ δραστηριότητες, οἱ διαδικασίες μαθήσεως καί τά μορφωτικά στοιχεῖα ἀπό τήν κοινωνική, τή θρησκευτική (καθώς τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν συγχωνεύεται στή Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος) τήν πολιτιστική, τήν οἰκονομική, τήν ἐθνική κτλ.π. ζωή τοῦ λαοῦ μας, καθώς καί ἀπό τόν ὀργανικό καί τόν ἀνόργανο κόσμο, σέ συνάρτηση πάντα μέ τήν ἀνθρώπινη δραστηριότητα.-

5.- Οἱ τομεῖς αὐτοί εἶναι: ὁ Γεωφυσικός τομέας, ὁ Κοινωνικός τομέας, ὁ Οἰκονομικός τομέας, ὁ Ἱστορικός Πολιτιστικός τομέας. Αὐτοί θά ἀποτελοῦν τόν κύριο κορμό τῶν διερευνήσεων, καί τή μήτρα τῆς συστηματικῆς μάθησης.

Ἐνδιάμεσα καί σέ συνάρτηση (ὅπου γίνεται) μέ τό παραπάνω ὑλικό θά διαπλέκονται οἱ εὐκαιριακές ἑνότητες (γιορτές, ἐποχικά στοιχεῖα καί ἐκδηλώσεις, ἔκτακτα γεγονότα κτλ.), πού συναπαρτίζουν τό σημαντικό τομέα πού μᾶς εἶναι γνωστός ὡς βιωματική ἀγωγή καί στήν ὁποία στηρίχτηκε παλιότερα ἀπ[illegible] ἡ μάθηση στίς πρῶτες τάξεις.

Ἡ θρησκευτική ὕλη (ἀπό τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν) πού προβλέπεται στό Ε.Α.Π. στίς παραγρ. 1 καί 2 (προσευχή καί θρησκευτι-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

./.

κά ποιήματα καί τραγούδια) θά διαπλέκεται ἀνάλογα μέ τήν ὕλη σχετικῶν ἑνοτήτων.

6. Ἡ διάκριση ἀνάμεσα στόν κύριο κορμό μάθησης ("σπουδῆς") καί στίς εὐκαιριακές ἑνότητες ("ἐπίκαιρη ὕλη" κατά τό Ε.Α.Π.) πρέπει νά γίνει στή σκέψη τῶν διδασκόντων σαφής. Ἡ συγκέντρωση τῆς ὕλης μέ βάση τίς ἐποχές πού παρουσιάζεται στό Ε.Α.Π. ἔχει ἐνδεικτικό καί ὄχι ὑποχρεωτικό χαρακτήρα. Σέ καμιά περίπτωση δέν ἐπιτρέπεται νά μετατραπεῖ τό μάθημα σέ μιά ὁλοκληρωτικά εὐκαιριακή σχολική ἐργασία.

Οἱ τομεῖς σπουδῆς πού διαγράψαμε πιό πάνω εἶναι ἕνα εἶδος συγκέντρωσης τοῦ μορφωτικοῦ ὑλικοῦ, εἶδος γενικῶν ἑνοτήτων. Θά μποροῦσε ὁ δάσκαλος νά ἀκολουθήσει τή σειρά, ὅπως δίνεται πιό κάτω, ὅπως καί νά τήν τροποποιήσει παρεμβάλλοντας μερικότερες ἑνότητες ἀπό ἄλλους τομεῖς.

Ὁπωσδήποτε ὅμως οἱ εὐκαιριακές ἑνότητες θά παρόυν στά ἐνδιάμεσα τό δικό τους χῶρο, ὅπως καί τό δικό τους παιδευτικό σκοπό καί διδακτικό ὕφος ὅπως προσδιορίζεται στό τρίτο μέρος (διδακτικές παρατηρήσεις).

7. Θά παρατηρήσετε ὅτι ὁ χρόνος πού δίνεται γιά τίς εὐκαιριακές - βιωματικές ἑνότητες εἶναι μεγαλύτερος γιά τήν Α΄τάξη (40 περίπου διδακτικές ὧρες γιά τήν Α΄καί 20-30 γιά τήν Β΄τάξη) ἐπειδή ἀκριβῶς ἡ μάθηση στήν τάξη αὐτή εἶναι λιγότερο συστηματική.

Ὁ κύριος κορμός συμπυκνώνεται σέ 14 μείζονες ἑνότητες τῶν 5-6 διδακτικῶν ὡρῶν γιά τήν Α΄τάξη καί σέ ἄλλες τόσες γιά τή Β΄τῶν 6-7 διδακτικῶν ὡρῶν.

Γιά νά διευκολύνουμε τούς διδάσκοντες παραθέτομε στά ἑπόμενα τή διδακτέα ὕλη τῆς Σ.τ.Π. ἀναδιοργανωμένη καί προσδιορισμένη ἔτσι ὥστε νά ἀποφεύγονται τά περιττά [illegible] τό οὐσιῶδες.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΥΛΗΣ

ΠΡΩΤΗ ΤΑΞΗ

Α. ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

1. Ἡ οἰκογένειά μας

Ἡ οἰκογένεια ὡς ὁμάδα: μέλη, σχέσεις, εὐθύνες (ρόλοι), ἀσχολίες μελῶν, συγγενεῖς. Πῶς ζοῦμε στήν οἰκογένεια: εὐχάριστα καί δυσάρεστα γεγονότα (γιορτές κ.τ.ὅ), ἐργασία, ψυχαγωγία, καλές συνήθειες.

2. Τό σπίτι μας

Ἡ χρησιμότητα τοῦ σπιτιοῦ: τί χρησιμεύει στόν ἄνθρωπο, τά "σπίτια" τῶν ζώων, οἱ διαφορές. Πῶς εἶναι ἕνα σπίτι: δομή, χῶροι, ἔπιπλα καί σκεύη, διάφορα σπίτια (π.χ. ἀγροτικό, πολυκατοικία κ.τ.ὅ). πῶς χτίζεται ἕνα σπίτι.

3. Στήν τάξη τοῦ σχολείου μας

Γνωριμία μέ τούς συμμαθητές μου – οἱ σχέσεις μας, ἡ ἐργασία καί τό παιγνίδι. Γνωριμία μέ τό χῶρο καί τά ἔπιπλα τῆς τάξης– γνωριμία μέ τίς ἄλλες τάξεις, τό διδακτικό καί βοηθητικό προσωπικό. Γνωριμία μέ τό χῶρο τοῦ σχολείου (αὐλή, κῆπος, κ.τ.ὅ)– ὑποχρεώσεις, συμπεριφορά. Πῶς δουλεύομε στήν τάξη: μαθητές – δάσκαλος, ὄργανα ἐργασίας, τί μαθαίνομε. Πῶς νά γίνουμε μιά προκομμένη τάξη.

4. Στή γειτονιά μας*

Ἡ γειτονιά τοῦ σχολείου. Ἡ γειτονιά τοῦ σπιτιοῦ (γενικά). Οἱ γείτονές μας καί σχέσεις μας. Οἱ ἄνθρωποι πού μᾶς ἐξυπηρετοῦν στή γειτονιά μας (ὁ μανάβης, ὁ γαλατάς, ὁ φυρωρός, ὁ κρεμμακοποιός κ.τ.ὅ) Πῶς θά ἤθελα νά εἶναι ἡ γειτονιά μου: καθαριότητα, εὐταξία, χῶροι

---

*Μολονότι στό Ε.Α.Π. ἡ ἐνότητα αὐτή ἔρχεται δεύτερη στή σειρά, μπορεῖ νά προηγηθεῖ ἤ εἶναι προτιμότερο νά προηγηθεῖ.

παιγνιδιοῦ κ.ἄ.

Πέρα ἀπό τή γειτονιά μας (συνοικία - χωριό): ἡ ἐκκλησία, ἡ πλατεία, τά δημόσια καταστήματα, πάρκα κτλ.π. (γενική ἐπαφή). Οἱ ἄνθρωποι πού μᾶς ἐξυπηρετοῦν: ὁ ἱερέας, ὁ γιατρός, ὁ δάσκαλος, ὁ ταχυδρόμος κ.τ.ὅ.- Ἐπικοινωνία μέ ἀνθρώπους πού βρίσκονται μακριά μας: γράμμα, τηλεφώνημα, τηλεγράφημα.

5. Ἡ συγκοινωνία μας (*)

Πῶς πάω στό σχολεῖο. Πῶς ταξιδεύομε: μέσα μετακινήσεως καί μεταφορᾶς. Κυκλοφορία καί κίνδυνοι στό δρόμο (σήματα, συμπεριφορά).

Β- ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΩΦΥΣΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

1. Ὁ τόπος πού ζοῦμε

Φυσικά χαρακτηριστικά τῆς γειτονιᾶς (συνοικίας) μας ἤ τοῦ χωριοῦ. Τί ἔχει φτιάξει ὁ ἄνθρωπος (συσχέτιση καί ἐπέκταση ἐνότητας Α.4) μέ τονισμό τῶν μορφολογικῶν στοιχείων (πεδινή, περιοχή, ὀρεινή, κ.λ.π. σέ στοιχειώδη μορφή ἐποπτική). (**)

2. Τό ταξίδι τοῦ ἥλιου

Ἡ μέρα καί ἡ νύχτα, πρωΐ - μεσημέρι - βράδυ προσανατολισμός (στοιχειώδης).

3. Σχηματικές παραστάσεις: γραμμικές (πρῶτα στά ἔδαφος) -ἀνάγλυφες μέ ἐπίκεντρο τό σχολεῖο.

./.

---

* Ἡ σειρά μπορεῖ εὔκολα ν'ἀλλάξει καί νά διδαχτεῖ ἡ ἐνότητα αὐτή μετά τήν ἐνότητα Β.2. ἤ Β.1.

(**) Γιά πολύ μεγάλες πόλεις.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

4. Ὁ καιρός στόν τόπο μας

Οἱ ἀλλαγές μέσα σέ μιά μέρα ἤ ἑβδομάδα – ἐποχικές ἀλλαγές. Ἄνθρωποι, ζῶα καί φυτά στίς τέσσερις ἐποχές τοῦ ἔτους, (στοιχεῖα καί κατά τίς ὁδηγίες τοῦ ΙΙΙ μέρους).

5. Ζῶα καί φυτά τοῦ τόπου μας

Ζῶα καί φυτά τοῦ σπιτιοῦ καί τοῦ κήπου· ἐξημερωμένα καί ἄγρια (πρώτη γνωριμία, ἁπλές ταξινομήσεις). Χρησιμότητα (γενικά), περιποίηση (καί πρακτικά, κατά τίς ὁδηγίες).

Γ- ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

1. Πῶς μεγαλώνει ἕνα παιδί

Οἱ ἀνάγκες τοῦ φαγητοῦ, τοῦ ὕπνου, τῆς ἐνδυμασίας, τῆς στέγης. Οἱ ἀρρώστιες – ὑγιεινές συνήθειες. Πρωτοβουλία – παιχνίδια – ψυχαγωγία.

2. Ποιοί φροντίζουν γιά μᾶς

Τί δουλειά κάνουν οἱ γονεῖς μας- ἐπαγγέλματα (εἰσαγωγικά). Τί μᾶς ἀγοράζουν μέ τά χρήματα πού παίρνουν – τί ἄλλο κάνουν γιά μᾶς. Σεβασμός τοῦ ἀνθρώπινου μόχθου – ὅλες οἱ δουλειές ἔχουν τήν ἴδια ἀξία. Οἱ μολύνσεις ἀπό τίς μηχανές καί τά ἐργαστάσια, τό πράσινο, οἱ θόρυβοι, οἱ βρωμιές – τί μποροῦμε νά κάνουμε ἐμεῖς.

Δ'- ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

1. Πῶς περνᾶ ὁ καιρός

Πῶς περνοῦν οἱ ὧρες μας, πῶς περνοῦν οἱ μέρες μας. Οἱ μέρες τῆς ἑβδομάδας, οἱ μῆνες, οἱ ἐποχές τοῦ ἔτους (πρώτη ἐξοικείωση), τό ἡμερολόγιο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

2. Πῶς ἀλλάζουν τά πράγματα

Παλιά καί νέα σπίτια. Παλιές καί νέες ἐνδυμασίες. Τί καινούριο γίνεται στήν περιοχή μας – πῶς νά ἦταν καλιότερα.

Μνημεῖα, κάστρα, ἐκκλησάκια σπουδαῖοι ἄνθρωποι. Γιορτές καί ἐκδηλώσεις.

Δ ΔΕΥΤΕΡΗ ΤΑΞΗ

Α. ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

1. Ἡ ζωή μας στό χωριό (στήν πόλη)

Ἡ γειτονιά τοῦ σχολείου. Ἡ γειτονιά – ἡ συνοικία μας. Γιατί ζοῦμε πολλοί μαζί – ἀλληλεξάρτηση. Ἡ κοινότητά μας – οἱ ἄλλες κοινότητες (κάτοικοι, σχέσεις, ρόλος καθενός κ.λ.π.). Τί μᾶς προσφέρει τό χωριό (ἡ πόλη) μας: ὁμαδική ζωή, χῶροι ἀναψυχῆς, ψυχαγωγία, μόρφωση, περίθαλψη κ.ἄ.). Τί μποροῦμε νά κάνουμε ἐμεῖς.

2. Πῶς λειτουργεῖ ἡ κοινότητά μας

Τί προσφέρουν τά ἄτομα καί οἱ ὁμάδες (π.χ. σύλλογοι ἐξωραϊστικοί, μουσικοί, ἀθλητικοί κ.λ.π.). Ὑπηρεσίες καί ἱδρύματα. Ἀρχές τῆς κοινότητας – διοίκηση, νόμοι, ἤθη καί ἔθιμα (εἰσαγωγικά).

3. Πῶς ἐπικοινωνοῦμε μεταξύ μας (*)

Μετακινήσεις καί ταξίδια στόν τόπο μας. Ἄλλα μέσα συγκοινωνίας. Τί πρέπει νά ξέρουμε γιά τήν κυκλοφορία. Ταξίδια σ'ἄλλους καιρούς καί σ'ἄλλους τόπους. Οἱ ἄνθρωποι πού μᾶς ἐξυπηρετοῦν – ὑποχρεώσεις

./.

(*) Μπορεῖ νά διδαχθεῖ μετά τίς ἑνότητες Β1 καί Β2

μας. Σχετικοί χῶροι (π.χ. πρακτορεῖο, λιμάνι).

Πῶς συνεννοοῦνται οἱ ἄνθρωποι: τό γράμμα, τό τηλέφωνο, ὁ τηλέγραφος (ἀσύρματος). Οἱ ἄνθρωποι πού μᾶς ἐξυπηρετοῦν. Σχετικοί χῶροι.

Εἰδικά προβλήματα τῆς περιοχῆς.

Β. ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΩΦΥΣΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

1. Ὁ τόπος πού ζοῦμε

Ποῦ εἶναι χτισμένο τό χωριό (ἡ πόλη) μας - μορφολογικά χαρακτηριστικά. Βασικές, γεωγραφικές ἔννοιες (χωρίς λεκτικούς ὁρισμούς). Προσανατολισμός. Σχηματικές παραστάσεις. Οἱ γύρω τόποι καί οἱ οἰκισμοί (γενικά).

2. Ὁ καιρός

Παρατηρήσεις - καταγραφές - προσδιορισμός γενικά τῶν χαρακτηριστικότερων συνθηκῶν τοῦ τόπου. Ἐποχικές ἀλλαγές. Πῶς ὁ καιρός ἐπηρεάζει τή ζωή μας: ἐνδυμασία, τροφή, ἀσχολίες, συγκοινωνία, ζωή τῶν ζώων καί φυτῶν κ.τ.ὅ. (ἔρευνα).

3. Ἡ γνωριμία μας μέ τά φυτά

Ἐξερεύνηση τοῦ φυτικοῦ κόσμου τῆς περιοχῆς (προέκταση ἀπό τήν Α΄ τάξη). Πῶς ζοῦν καί μεγαλώνουν τά φυτά (περιποίηση, ὁ κύκλος τῆς ζωῆς τους. Σέ τί μᾶς χρησιμεύουν. Ποιοί ἀσχολοῦνται μ' αὐτά: ἐπαγγελματίες, ὑπηρεσίες.

4. Ἡ γνωριμία μας μέ τά ζῶα

Ἐξερεύνηση τοῦ ζωϊκοῦ κόσμου τῆς περιοχῆς (προέκταση ἀπό τήν Α΄τάξη). Πῶς ζοῦν καί μεγαλώνουν τά ζῶα (ὁ κύκλος τῆς ζωῆς τους, περιποίηση - ἀνάγκες). Σέ τί μᾶς χρησιμεύουν. Ποιοί ἀσχολοῦνται μ' αὐτά: ἐπαγγελματίες ὑπηρεσίες.

./.

Γ- ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

1. Οἱ ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου

Οἱ τροφές καί ἡ ὑγιεινή τους. Ἡ ἐνδυμασία καί ἡ ὑγιεινή της. Ἡ στέγη: εἴδη, κατασκευή κ.τ.ὅ κατοικιῶν (προέκταση ἀπό τήν Α΄τάξη)- κατοικίες σ'ἄλλους τόπους καί σ'ἄλλους χρόνους. Ἄλλες ἀνάγκες: ὕπνος, ψυχαγωγία, μόρφωση, ἀγάπη - προστασία.

2. Ἀπό τή παίρνουμε ὅ,τι μᾶς χρειάζεται

Τί μᾶς δίνουν ἡ γῆ, τά φυτά, τά ζῶα. Ἡ ἀγορά - τά καταστήματα. Πῶς καί ἀπό ποῦ μεταφέρομε τά προϊοντα. Οἱ ἄνθρωποι πού ἐργάζονται γιά ὅλα αὐτά.

3. Ἐργασίες πού κάνουν οἱ ἄνθρωποι

Ἐπαγγέλματα (συνέχεια - καί συμπλήρωση - ἀπό τήν Α΄τάξη). Πῶς ἐργάζονται οἱ ἄνθρωποι: μέ τίς σωματικές τους δυνάμεις, μέ ὄργανα καί ἐργαλεῖα, μέ μηχανές. Μηχανές καί ἐργοστάσια (εἰσαγωγικά).

Ἐργασία καί ἀμοιβή: μεροκάματο - μισθός - σύνταξη· νομίσματα. Σεβασμός τοῦ ἀνθρώπινου μόχθου.

4. Οἱ ἀνάγκες τοῦ χωριοῦ (τῆς πόλης)

Ἔργα ὑδρεύσεως, φωτισμοῦ, συγκοινωνίας κ.ἄ.(ἐποπτική ἐξερεύνηση). Κίνδυνοι ἀπό ἀτυχήματα, πολύνσεις κ.τ.ὅ. Ἐξωραϊσμός - τουρισμός.

Δ- ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

1. Πῶς περνοῦν τά χρόνια

Πῶς περνοῦμε τή μέρα μας. Οἱ ὧρες, οἱ μέρες, οἱμῆνες, τά ἔτη. Οἱ μέρες τῆς ἑβδομάδος, οἱμ μῆνες, οἱ ἐποχές. Τό ρολόϊ, τό ἡμερολόγιο - ὁ ἡμεροδείκτης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

2. Ἡ ἱστορία τοῦ χωριοῦ (τῆς πόλης) μας

Πῶς ἔγινε – πῶς ἦταν παλιότερα. Τί ἄλλαξε καί τί ἀλλάζει: ἐνδυμασίες, σπίτια, δρόμοι, τραγούδια καί χοροί κ.ἄ. Ἔργα πολιτισμοῦ. Σχετικοί μῦθοι, θρύλοι, ἱστορίες.

3. Πῶς εἶναι σήμερα ἡ ζωή μας

Μέ τί ζοῦν οἱ κάτοικοι – ἀσχολίες, ταξίδια κ.τ.ὅ Γιορτές καί πανηγύρια. Πολιτιστικές ἐκδηλώσεις (ἐκθέσεις, φέστιβαλ, ἐπέτειοι κ.τ.ὅ.). Εὐεργέτες, δωρητές, πολιοῦχος, ἅγιοι, ἥρωες ἄλλα σπουδαῖα πρόσωπα τῆς περιοχῆς καί τιμητικές ἐκδηλώσεις (βλέπε ὁδηγίες).

Πῶς θά ἤθελα νά ἦταν ἡ κοινότητά μας – τά καλά καί τά κακά.

ΕΥΚΑΙΡΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ (Α΄καὶ Β΄ τάξεις)

1. Ἑορταστικές ἐκδηλώσεις

α. Θρησκευτικές γιορτές καί ἐκδηλώσεις (*)
β. Ἐθνικές γιορτές καί ἐκδηλώσεις (*)
γ. Τοπικές ἐθνικές καί θρησκευτικές ἐκδηλώσεις (**)
δ. Κοινωνικοπολιτιστικές ἐκδηλώσεις (***)

2. Ἐποχικές ἐνότητες

α. Οἱ τέσσερις ἐποχές (βλέπε ὁδηγίες)
β. Ἀσχολίες τῶν κατοίκων καί σχετικές ἐκδηλώσεις

3. Ἐπίκαιρα γεγονότα

α. Ἀπό τή ζωή τοῦ σχολείου (π.χ. ὑποδοχή πρωτοετῶν μαθητῶν, μιά ἐκδρομή, ἐμβολιασμός κ.τ.ὅ).

./.

(*) Οἱ καθιερωμένες ἀπό τήν Πολιτεία καί τό Πρόγραμμα.

(**) Π.χ. ὁ πολιοῦχος τῆς πόλης, ἡ Ἀπελευθέρωση τῶν Ἑωσφορέων κ.τ.ὅ.

(***) Π.χ. Ἐπιδαύρεια, καλλιτεχνικές ἐκθέσεις, Ἀντικαρκινικός ἔρανος κ.ἄ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

β. Ἀπό τή ζωή τῆς κοινότητας (ἐγκαίνια ἔργων, σοβαρά ἀτύχημα, ἐκδηλώσεις κ.ἄ.).

γ. Ἀπό τή ζωή τοῦ λαοῦ μας (Β΄τάξη κυρίως) π.χ. ἐκλογές,

δ. Ἀπό τή ζωή τῆς ἀνθρωπότητας (Β΄τάξη κυρίως) ὅπως λχχ. ἕνας πόλεμος, ἕνα πολύνεκρο δυστύχη - μα κ.λ.π.

ε. Ἔκτακτα φυσικά γεγονότα (π.χ. σεισμοί, καταιγίδες, ἔκλειψη ἡλίου).

III

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Στίς Ὁδηγίες τοῦ 1980-81 τοῦ ΚΕΜΕ τίθεται μέ σαφήνεια ὁ διδακτικός χαρακτήρας τῆς Σπουδῆς τοῦ περιβάλλοντος (Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος). Ὅτι δηλ. ἡ Μ.τ.Π. ἔχει χαρακτήρα ἐποπτικό, ἐρευνητικό, πρακτικό.

Δυστυχῶς αὐτό δέν ἔχει κατανοηθεῖ ὅσο χρειάζεται, καί πολλοί δάσκαλοι παρασύρονται ἀπό τά φυλλάδια πού ἐκδίδουν τά διάφορα ἐμπορικά κυκλώματα καί ἀπό παλιές νοσταλγίες ἤ ὑπερβάλλοντα ζῆλο. Ἀποτέλεσμα: τό μάθημα μεταβάλλεται σέ λογοκοπία τυραννική γιά τό παιδί.

2. Θά πρέπει νά τονιστεῖ καί πάλι ὅτι τό μάθημα αὐτό, περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλο, δέν προσφέρεται γιά κανενός εἴδους ἀπομνημόνευση ὑλικοῦ. Κάθε διδακτική κίνηση θά εἶναι μιά παρόρμηση καί μιά ὑποκίνηση, μιά ἐνθάρρυνση καί μιά ὑποβοήθηση γιά τό μαθητή νά δραστηριοποιηθεῖ, στά πλαίσια ἑνός σχεδιασμοῦ κοινοῦ τῆς τάξης, μέ στόχο τήν ἐξερεύνηση καί ἀνακάλυψη τοῦ κόσμου πού τό περιβάλλει.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

./.

Αὐτή ἡ ἐξερεύνηση συντελεῖται ὄχι στό βερμπαλιστικό, τό ἀφηρημένο καί θεωρητικό, ἀλλά στό ἐποπτικό καί πρακτικό ἐπίπεδο. Τί σημαίνει αὐτό;

Ἄς πάρουμε παράδειγμα τήν ἑνότητα "ὁ τόπος πού ζοῦμε". Ὅταν τά παιδιά πάρουν ἄμεση ἐποπτική ἀντίληψη τῆς μορφολογίας τοῦ χωριοῦ τους (ἤ τῆς περιοχῆς τους), κάνουν τίς ἀναγκαῖες διακρίσεις καί ταξινομήσεις τῶν ἐπιμέρους στοιχείων καί ἐννοιῶν στό φυσικό χῶρο καί τά μεταφέρουν μετά ὅλα αὐτά στόν εἰκονιστικό χῶρο (εἰκόνες, φωτογραφίες, συμβολικές ἐξοικονομίσεις τοῦ ἐπιπέδου τους), εἶναι ὄχι μόνο περιττό καί ἀνώφελο ἀλλά καί ἐπιζήμιον νά ἀραδιάζουμε μιά σειρά ἀπό ὁρισμούς (π.χ."λόφος εἶναι ....","κοιλάδα εἶναι....." κ.λ.π.) καί ἀκόμα χειρότερο νά τά γράφουμε αὐτά στόν πίνακα, νά τά ἀντιγράφουν οἱ μαθητές καί νά ζητοῦμε νά τά ἀποστηθίζουν.

Ἔτσι ὄχι μόνο σκοτώνομε τό ἐνδιαφέρον τοῦ παιδιοῦ γιά μάθηση, ἀλλά καταστρέφομε καί ὁλόκληρο τό οἰκοδόμημα τῆς προηγούμενης μάθησης.

Ἀντί γιά τή βερμπαλιστική αὐτή κατάληξη, θά ἦταν ἄπειρα ὠφελιμότερο καί διδακτικότερο καί πρακτικότερο νά βοηθήσουμε τό παιδί νά σχεδιάσει ὅ,τι εἶδε (κατά τό δικό του τρόπο), νά ἀναπλάσει (μέ πηλό ἤ ἄμμο κ.τ.ὅ), νά φέρει συλλογές ἤ νά κάμει συλλογές ἀπό σχέδια, φωτογραφίες ἄλλων τόπων, κ.τ.λ. ὥστε νά παγιωθοῦν μέσα του σχήματα γνωστικά ἀνεξίτηλα καί ἐμπράγματα (συγκεκριμένα) καί νά ἐμπλουτισθεῖ ξεχωρίζοντας ταυτόχρονα καί τήν ἰδιαιτερότητα τοῦ τόπου του; θά μάθει π.χ. ὅτι ἡ γειτονιά σ'ἕνα παραθαλάσσιο μέρος ἁπλώνεται σέ μῆκος, ἀλλοῦ "σκορπίζεται" ἀνάμεσα σέ δέντρα καί ἀγκαλιές, ἡ δική του δέ.... κ.λ.π.

3. Ὑπάρχουν ἑνότητες, ὅπως λ.χ. γιά τόν καιρό, γιά τά ζῶα, γιά τόν προσανατολισμό, τίς ἐποχές κ.ἄ., πού δέν ἔχουν περιεχόμενο ἄλλο ἔξω ἀπό τίς ἴδιες τίς δραστηριότητες τοῦ παιδιοῦ ἤ πού ἡ μελέτη τους ἁπλώνεται στό χρόνο καί δέν ἐξαντλεῖται σέ κάποια ἤ κάποιες τακτές ὧρες.

./..

Έτσι στόν "προσανατολισμό" περιεχόμενο εἶναι ἡ ἴδια ἡ ἄσκηση προσανατολισμοῦ τοῦ παιδιοῦ καί ἡ ἀνάλογη ἔνταξη τῶν ἀντικειμένων στό χῶρο. Ἡ σπουδή ἐξάλλου τοῦ καιροῦ θά εἶναι μιά ἀλληλουχία δραστηριοτήτων (παρατηρήσεις - καταγραφές - παραστάσεις) πού θά ἐπαναλαμβάνονται κατά περιπτώσεις στό χρόνο σέ ποικίλες διάρκειες (μιᾶς ἡμέρας, μιᾶς ἑβδομάδας)· δέν θά εἶναι θέμα μιᾶς διδακτικῆς ὥρας ἤ μιᾶς ἑβδομάδας.-

Τό ἴδιο γιά τήν ἐξερεύνηση τοῦ φυτικοῦ κόσμου. Ἀφετηρία θά εἶναι μιά ἁπλή γνωριμία αὐτῶν πού ζοῦν γύρω μας καί ἔχουν σχέση μέ τόν ἄνθρωπο, ἄμεση ἤ ἔμμεση. Ἡ ἐνασχόληση ὅμως τῶν παιδιῶν συνεχίζεται ὅλο τό χρόνο, μέ παρατηρήσεις τῆς ἐξέλιξής τους (σπόρος, φύτρο, βλάστηση, λουλούδιασμα, καρποφορία κ.τ.ὅ), προσωπική συμβολή στήν περιποίηση, συγκρίσεις μέ ἄλλες περιπτώσεις φυτῶν, μέ συστηματοποιήσεις τῶν παρατηρήσεων, μέ ἐπιβεβαιώσεις (πειραματικές) συναφῶν ὑποθέσεων (τί θά συμβεῖ π.χ. σέ μιά γλάστρα μέ σπόρους ἤ φυτά πού ποτίζομε καί σέ ἄλλη πού δέν ποτίζομε· πού ἔχομε στό φῶς ἤ στόν ἴσκιο, στόν ἥλιο ἤ στό ψυγεῖο κ.λ.π.).

Σέ ἄλλες περιπτώσεις ὑποκινοῦμε τά παιδιά νά κάνουν διακρίσεις καί ταξινομήσεις μέ δικό τους τρόπο (σκεπτικό), ἀνεξάρτητα ἀπό τήν ἐπιστημονική τους ἐγκυρότητα π.χ. φυτά ἤ ζῶα πού ζοῦν στήν θάλασσα ἤ στήν ξηρά, πού τρώγονται ἤ δέν τρώγονται, πού ὠφελοῦν ἤ βλάπτουν, πού εἶναι ἄγρια ἤ ἥμερα, χορτοφάγα καί φυτοφάγα, δίποδα ἤ τετράποδα, καί ὅ,τι ἄλλο σκεφτοῦν.

4. Ἡ ἐργασία αὐτή ἐπιβάλλει νά γίνονται συνεχεῖς σ υ σ χ ε τ ί σ ε ι ς τοῦ περιεχομένου κάθε ἑνότητας μέ ἐκεῖνο ἄλλων ἑνοτήτων συγγενῶν. Ἔτσι διατηρεῖται ἀδιάπτωτο τό ἐνδιαφέρον τῶν παιδιῶν καί συντελεῖται ἡ ἐσωτερική σύνδεση τῆς γνώσης. Τέτοιες συσχετίσεις εἶναι εὔκολο νά προσδιοριστοῦν ἀπό τό δάσκαλο, ὅπως λ.χ. ὁ καιρός μέ τίς ἐποχές, οἱ ἐποχές μέ τό "πῶς περνοῦν τά χρόνια", τίς "ἀσχολίες τῶν κατοίκων", τή "ζωή τῶν ζώων καί τῶν φυτῶν", οἱ συγκοινωνίες καί ἐπικοινωνίες μέ τόν καιρό καί τή μορφολογία τοῦ τόπου ἤ τά πολιτιστικά ἔργα, οἱ ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου μέ τίς τροφές καί τίς ὑγιεινές συνήθειες κ.ἄ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

5. Μέ τόν τρόπο αὐτό ὑλοποιοῦνται καί δύο ἄλλες ἀρχές τῆς ἐποπτικοποίησης καί πρακτικοποίησης τοῦ μαθήματος.

Ἐποπτεία βέβαια σημαίνει πρῶτα ἄμεση ἀντίληψη τῶν πραγμάτων. Σημαίνει ὅμως καί κάτι περισσότερο: χειρισμό τῶν πραγμάτων. Θά ὑπάρχει δηλαδή σχεδιασμένη ἐνέργεια, συγκεκριμένοι στόχοι, προβλήματα γιά ἐπίλυση, ὑποθέσεις καί ἐμπειρίες γιά ἐπιβεβαίωση ἤ ὑποστασιοποίηση, χρήση ἀποδεικτικῶν στοιχείων, χρήση ὀργάνων πού θά ἔχουν μαζί τους οἱ μαθητές, λ.χ. μέτρο, μεγεθυντικό φακό, διόπτρες, μαγνητόφωνο, χρώματα καί χαρτί, κ.λ.π., ὥστε νά εἶναι δυνατοί μετά οἱ νοητικοί χειρισμοί: συμβολικές ἐξεικονίσεις (στό σχολεῖο κυρίως), σχέδια, ταξινομήσεις, ἐννοιολογικοί προσδιορισμοί, ἁπλοί στατιστικοί ὑπολογισμοί ἤ παραστάσεις (π.χ. τόσα ἔντομα βρήκαμε μέ τόσα πόδια, τόσες μέρες ἔβρεχε τό Μάη κ.λ.π.), γενικεύσεις- ἐφαρμογές - κατασκευές.

6. Τί θά γίνει ὅμως ὅπου ἡ ἄμεση ἀντίληψη εἶναι δύσκολη ἤ ἐπικίνδυνη (π.χ. στίς μεγάλες πόλεις) ἤ ἀδύνατη (ὅπου τό ἀντικείμενο ἀπουσιάζει) λ.χ. στίς ἱστορικοπολιστικές ἑνότητες;

Δέν ὑπάρχει λόγος οὔτε νά διακινδυνεύουμε οὔτε νά γελοιοποιοῦμε τό πράγμα μέ ψευτοενέργειες. Θά χρησιμοποιήσουμε τό εἰκονιστικό στοιχεῖο στήν εὐρύτερή του ἔννοια: φωτογραφία, ζωγραφιές, σχέδια, σλάιντς κ.τ.ὅ.

Ἄς μή ξεχνοῦμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι συμβολικό ὄν καί μαθαίνει μέ συμβολισμούς, ἀλλά καί ἀρέσκεται νά συμβολοποιεῖ τήν πραγματικότητα, γιά νά τήν κατανοήσει καί νά τή χαρεῖ περισσότερο, βαθύτερα (π.χ. μαθηματικές παραστάσεις, ζωγραφική κ.τ.ὅ.)

Χαίρεται τήν ἄνοιξη στή φύση, ἀλλά τή χαίρεται καί σέ μουσικές ἤ ζωγραφικές παραστάσεις. Μιά γωνιά τοῦ σχολείου (αἴθουσας) θά πρέπει νά χρησιμοποιεῖται γιά παρόμοιες παραστάσεις, συλλογικῆς μορφῆς καί σέ μακροπρόθεσμο σχεδιασμό (π.χ. ἕνα ἀεροδρόμιο, λιμάνι, ἡ ἄνοιξη κ.ἄ.).

Ἀλλά καί ἐδῶ ἀπαιτεῖται χειρισμός τῶν εἰκονιστικῶν στοιχείων καί παραστάσεων: ὅλα τά παιδιά, καθένα μέ τήν ἱκανότητά του,

./.

θά μετέχει στή δουλειά πού βάζει μπροστά ἡ τάξη.

Σέ μερικές περιπτώσεις οἱ εἰκόνες εἶναι ἀναγκαῖες καί μοναδικά μέσα ἐποπτείας, π.χ. εἰκόνες ἐνδυμασιῶν, ἐργαλείων, ὅπλων, παλιῶν σπιτιῶν κ.λ.π. (ἑνότητα: "πῶς ἀλλάζουν τά πράγματα", πολιτιστικά ἔργα, ἱστορία τοῦ χωριοῦ μου κ.τ.ὅ). Δυστυχῶς τά βοηθήματα πού κυκλοφοροῦν ἀποτελοῦν δείγματα γιά ἀποφυγή. Τήν ἀνανέωση θά κάνουν τά ἴδια τά παιδιά, μέ τήν καθοδήγηση τοῦ δασκάλου.

7. Ὅταν γίνουν ὅλα αὐτά, τότε ἡ μάθηση γίνεται ἀπό μόνη της πρακτική, μέ τή βαθύτερη ἔννοια τοῦ ὅρου: ὑποβοηθεῖται τό παιδί νά ἀναπτύξει τίς σωματικές δεξιότητες ταυτόχρονα μέ τίς ψυχοπνευματικές καί νά γίνει ἐπινοητικό καί δημιουργικό.

8. Ὑπάρχει τέλος καί ἡ περίπτωση τῶν εὐκαιριακῶν ἑνοτήτων, πού καλύπτουν τό χῶρο τῆς λεγόμενης βιωματικῆς διδασκαλίας. Ὁ ὅρος πρέπει νά ἀπαλλαγεῖ ἀπό τήν παραδομένη φόρτιση. Πρέπει νά ἔχουμε ὑπόψη μας ὅτι καί τό γνωστικό στοιχεῖο ἐμπεριέχει τό βίωμα καί τό βίωμα περνάει ἀπό τίς γνωστικές διαδικασίες.

Τό περιεχόμενό τῶν ἑνοτήτων αὐτῶν εἶναι ἄμεσα συναρτημένο μέ τήν ἀτομική ἤ συλλογική (τῆς κοινότητας) ἐμπειρία καί ἐνδιαφέρον καί μέ τήν τρέχουσα ζωή. Μέ τό πλούσιο συναισθηματικό καί κοινωνικό χρῶμα προσφέρουν ἀναντικατάστατες εὐκαιρίες, συμπληρωματικές, γιά βαθύτερη καλλιέργεια τοῦ παιδιοῦ, κυρίως ἀπό θρησκευτική, ἱστορική, ἐθνική καί κοινωνική ὄψη (βίωση ἀξιῶν).

9. Ἀνάλογη μέ τό χαρακτήρα τους θά εἶναι καί ἡ διδακτική προσέγγιση. Θά πρέπει πρῶτα πρῶτα νά ἀποφεύγεται ἡ εὔκολη τακτική νά γίνονται οἱ ἑνότητες αὐτές "κέντρα ἐνδιαφέροντος", γύρω ἀπό τά ὁποῖα πλέκεται ἀλλοπρόσαλλο ὑλικό γιά ἑβδομάδες ὁλόκληρες - π.χ. ἀπό τό χελιδόνι στά πουλιά, ἀπό τά πουλιά στά ζῶα, ἀπό τά ζῶα στίς τροφές κ.λ.π.

Ἡ ἑνότητα "Ἄνοιξη" π.χ. δέν θά διαρκέσει πάνω ἀπό μιά ἑβδομάδα, ἴσια ἴσια νά ἀπομονωθοῦν τά χαρακτηριστικά της, νά γίνουν οἱ

./.

'Ο κ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', έπειτα από έπανεξέταση τοῦ τίτλου, προτείνει νά διαγραφεῖ ἡ λέξη "Θρησκευτικά" καί νά γίνει ὡς τίτλος "Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος", διότι ἡ Ὕλη τῶν Θρησκευτικῶν διαπλέκεται στήν Ὕλη τῆς Σπουδῆς τοῦ Περιβάλλοντος.

'Η πρόταση του γίνεται κατά πλειοψηφία ἀποδεκτή.

Δέν συμφωνεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος λέγει τά ἑξῆς:

" Συμφωνοῦμε ὅπως γιά λόγους ἐξοικονομήσεως χρόνου ἡ Ὕλη τῶν Θρησκευτικῶν μέ τό περιεχόμενο πού ἔχει στόν ἰσχύον ἀναλυτικό πρόγραμμα γιά τίς τάξεις Α'καί Β'νά διαπλαχῆ κατάλληλα μέ τήν Ὕλη τῆς Σπουδῆς τοῦ περιβάλλοντος. Δέν συμφωνοῦμε ὅμως γιά τό νέο τίτλο τῆς Ὕλης αὐτῆς Ὕλης Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος. 'Αντί αὐτοῦ προτείνουμε ὁ τίτλος νά εἶναι: Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος - Θρησκευτικά. Ἔτσι εἶχε ἀποφασίσει τό Τμῆμα σέ προηγούμενη συνεδρία του ὅπως ἄλλωστε μᾶς βεβαίωσε καί ὁ ἐπί τοῦ θέματος τότε εἰσηγητής κ. 'Ι. Χριστιᾶς. Χωρίς τό τίτλο μέ τή μορφή αὐτή εἶναι πιθανό νά θεωρηθεῖ πώς στήν οὐσία πρόκειται γιά κατάργηση τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στίς δύο πρῶτες τάξεις, πρᾶγμα πού ἀσφαλῶς δέν εἶναι καί δέν μπορεῖ νά εἶναι στίς προθέσεις μας. Τήν παρεξήγηση αὐτή ἴσως τή δημιουργήση καί τό γεγονός ὅτι τά Θρησκευτικά εἶναι τό μοναδικό ἀπό τό ἰσχῦον ἀναλυτικό πρόγραμμα μάθημα, τοῦ ὁποίου προτείνουμε τή συγχώνευση. 'Ιδιαίτερα ὅμως σήμερα ἡ Θρησκευτική ἀγωγή στό σχολεῖο εἶναι ἀναγκαία ἀπό τή μικρή ἡλικία, ἂν λάβουμε ὑπόψη μας πώς ἀρκετά σημαντικό ποσοστό οἰκογενειῶν παρουσιάζουν μεγάλον βαθμόν ἤ καί πλήρη ἀδιαφορία ἴσως καί σέ κάποιες περιπτώσεις καί ἀντίθεση συγκαλυμμένη ἤ καί φανερή ἀπέναντι στή Θρησκεία.

Τό σχολεῖο μέ τούς γνωστούς σκοπούς του πρέπει μέ κάθε κατάλληλο μέσο πού ἔχει στή διάθεσή του νά ἀναπληρώση αὐτή τή σοβαρή ἔλλειψη ἀγωγῆς καί νά καλλιεργήσει καί τονώσει θρησκευτικό συναίσθημα στούς μαθητάς του".

./.

ἀναγκαῖες συγκρίσεις, νά ζήσουν συγκεκριμένες χαρακτηριστικές στιγμές, νά κάνουν τίς παραστάσεις τους μέσα στήν τάξη " τή γιορταστική ἐκδήλωση, νά ἐπισημάνουν τίς ἀλλαγές στή ζωή φυτῶν, ζώων καί ἀνθρώπων.

Πρέπει νά καταλάβουμε ὅτι οἱ δραστηριότητες πού τά παιδιά στίς τάξεις αὐτές ἀναπτύσσουν κατά τήν ἐξέλιξη τῶν εὐκαιριακῶν ἑνοτήτων ἀποτελοῦν ταυτόχρονα καί στόχους καί περιεχόμενο τῆς διδασκαλίας.

Αὐτό λοιπόν πού προέχει διδακτικά εἶναι ἡ ἐνεργητική συμμετοχή τῶν μαθητῶν, σέ ἀτομική καί συλλογική (ὁμαδική) βάση στίς ποικίλες ἐκδηλώσεις τῆς τάξης, τοῦ σχολείου καί τῆς κοινότητας.

Τό ἱστορικό τῆς ἡμέρας ὅπου χρειάζεται (π.χ. σέ γιορτές ἁγίων, ἐθνικές γιορτές κ.λ.π.) δίνεται μέ λίγα λόγια καί σέ ἀνεκδοτολογική βάση πιό πολύ - ἕνας μύθος, ἕνας θρύλος, ἕνα ὡραῖο καί χαρακτηριστικό περιστατικό (π.χ. πῶς ὁ Μ. Βασίλειος μή ἔχοντας τί ἄλλο νά δώσει στή φτωχή χήρα ἔδωσε τή ζώνη του, πῶς ξεγέλασαν τόν ἐχθρό, κ.τ.λ.), χωρίς νά παραποιεῖται ἡ ἱστορία. Τά παιδιά τῆς Β΄τάξης μποροῦν νά προσφέρουν καί τά διαβάσματά τους.

Γενικά θά θυμόμαστε πώς πρώτη ὕλη τοῦ μέρους αὐτοῦ τοῦ προγράμματος εἶναι ἡ ἴδια ἡ ζωή καί ζύμη τό ἀτομικό βίωμα. Ἐπομένως κυρίαρχα στοιχεῖα τῆς διακτικῆς πράξης εἶναι: ἡ ὁμόθυμη συμμετοχή στό σχεδιασμό μιᾶς ἐκδήλωσης, ἡ δημιουργική συμμετοχή σέ ὅλα τά στάδια τῆς ἐξέλιξής της καί ἡ ἐλεύθερη δημιουργική ἔκφραση (τέχνη τοῦ λόγου, εἰκαστικές καί γραφικές τέχνες, μουσική κίνηση κ.τ.ὅ.).

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τό Τμῆμα ἀπασχόλησε καί τό θέμα τοῦ τίτλου τοῦ μαθήματος πού συζητεῖται.

Συγκεκριμένα, τό Τμῆμα μέ τήν πράξη του 24/1981, πού ἀφορᾶ τά ὡρολόγια προγράμματα τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, εἶχε ἀποφασίσει τά θρησκευτικά τῶν Α΄καί Β΄τάξεων νά ἐνταχθοῦν στήν Σπουδή τοῦ περιβάλλοντος καί ὁ τίτλος αὐτοῦ τοῦ μαθήματος νά εἶναι "Σπουδή Περιβάλλοντος & Θρησκευτικά" .

./.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση,

ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι κατά π λ ε ι ο ψ η φ ί α

Ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μπενέκου στό σύνολό της, ὅπως ἔχει.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, μόνο ὡς πρός τόν τίτλο τοῦ μαθήματος "Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος". Ἀντ' αὐτοῦ προτείνει τόν τίτλο "Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος - Θρησκευτικά" γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

Θ έ μ α 2ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τῆς Γραμματικῆς ὅλων τῶν τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ι Κ Η

Γενικές ὁδηγίες γιά ὅλες τίς τάξεις

Ἡ γραμματική πρέπει νά συνδέεται μέ τήν ἀνάγνωση, ὅπου καί ὅσο τοῦτο εἶναι δυνατόν. Γιά τό σκοπό αὐτό ὁ δάσκαλος ἐπισημαίνει ἀπό πρίν μέσα στό ἀναγνωστικό κείμενο τό ὑλικό πού θά χρειαστεῖ γιά τή διδασκαλία ἑνός γραμματικοῦ φαινομένου.

Ἡ ταξινομική κατάταξη τῆς ὕλης στά βιβλία τῆς γραμματικῆς δέν εἶναι δεσμευτική γιά τό δάσκαλο. Ἡ γλώσσα εἶναι συγκροτημένος λόγος, πού σημαίνει ταυτόχρονα καί σύνταξη καί νόημα καί μορφή. Ἑπομένως καί ἡ γραμματική σπουδή τῆς γλώσσας πρέπει νά ἔχει ἀφετηρία της καί πλαίσιο ἀναφορᾶς τήν πρόταση σέ ὅ,τι τή χαρακτηρίζει ἀπό δομική, λειτουργική, σημασιολογική καί μορφολογική ἄποψη. Αὐτό σημαίνει ὅτι προτεραιότητα ἔχουν τό ρῆμα καί τό οὐσιαστικό καί ἀκολουθοῦν τά ἄλλα: ἀντωνυμία, ἐπίθετο, ἐπίρρημα, πρόθεση, σύνδεσμος. Οἱ λέξεις ὡς συστατικά στοιχεῖα τῆς πρότασης ἔχουν τή λεξιλογική τους σημασία καί ταυτόχρονα ἕνα λειτουργικό ρόλο μέσα στήν πρόταση. Ἡ σημασία τους μπορεῖ νά διερευνηθεῖ σέ σχέση μέ τή ρίζα τους (οἰκογένειες λέξεων), τήν παραγωγική τους κατάληξη (π.χ. ὑποκοριστικά), τό συνθετικό τους μοντέλο, ἄν εἶναι σύνθετα, τίς σημασιολογικές τους συσχετίσεις καί χρήσεις (ταυτόσημα, συνώνυμα, ἀντίθετα, μεταφορική χρήση, παρομοιώσεις κτλ.) ἢ μέ τά συμφραζόμενα. Παράλληλα, ὁ λειτουργικός ρόλος τῶν κλιτῶν λέξεων ὑπαγορεύει καί τόν τύπο τους. Ἔτσι π.χ. τό οὐσιαστικό ὡς ὑποκείμενο, ἀντικείμενο κτλ., καί τό ἐπίθετο ~~θα προσδιορισθοῦν~~ ὡς κατηγορούμενο καί προσδιορισμός μᾶς δίνουν τήν εὐκαιρία γιά σπουδή τοῦ κλιτικοῦ συστήματος τῶν ὀνομάτων. Τό ἴδιο τό ριζικό καί καταληκτικό μέρος τῶν λέξεων καί οἱ τονικές τους ἀπαιτήσεις ἔχουν ὀρθογραφικό ἐνδιαφέρον καί προσφέρονται γιά σχετικές ὁμαδοποιήσεις. Τέλος, ἂς σημειωθεῖ ὅτι ἡ στίξη ἔχει ἄμεση σχέση μέ τό συγκροτημένο λόγο, πού μικρότερη φυσική του μονάδα εἶναι ἡ πρόταση.

Κατά τή διδασκαλία τῆς γραμματικῆς κάποιο φαινόμενο ἢ στοιχεῖο ἀπομονώνεται ἀπό τήν πρόταση γιά ἐντατικότερη σπουδή ἀπό ὁρισμένη ἄποψη, χωρίς νά μένει ἀναξιοποίητη ἡ εὐκαιρία νά θίγονται καί ἄλλες του πλευρές. Ὅπως εἶναι σήμερα τό ὡρολόγιο πρόγραμμα, ἡ δυνατότητα πού ὑπάρχει, τουλάχιστο στά πολυθέσια σχολεῖα, εἶναι νά διδάσκεται ἡ γραμματική συστηματικότερα σέ χωριστές ὧρες. Ἀλλά καί τίς ὑπόλοιπες μέρες πάντα καί κάτι λίγο

γιά

πρέπει νά γίνεται ἀπό γραμματική στά πλαίσια τῆς ἀνάγνωσης. Ἀλλωστε, καί αὐτό πού γίνεται σήμερα μέ τή χρήση νέων λέξεων μέσα σέ προτάσεις, μέ τά συνώνυμα, ἀντίθετα κτλ., γραμματική εἶναι.

Γιά τή σπουδή ἑνός γλωσσικοῦ φαινομένου θά πρέπει νά λαμβάνεται πρόνοια νά μήν ὑπάρχουν ἄλλες γλωσσικές δυσκολίες ἔξω ἀπό ὅσες παρουσιάζει αὐτό τό ἴδιο· ἡ σπουδή του δηλαδή νά μήν ἀφήνει περθώρια γιά ἄλλου εἴδους λάθη. Ἔτσι π.χ. κατά τή διδασκαλία κλίσεων στίς μικρές τάξεις, ὅπου τά παιδιά δέν ἔχουν ἀκόμα ἐξουσιάσει τό σωστό τονισμό τῆς μακρόχρονης παραλήγουσας, δέ θά πρέπει νά τούς δίνονται γιά γραπτή κλίση λέξεις ὅπως: ὁ κῆπος, ἡ ὥρα, τό ὦρο, ἐκεῖνος κτλ.

Δέ συνιστᾶται νά ζητοῦμε ἀπό τά παιδιά νά κλίνουν, προφορικά ἢ γραπτά μέ τόν παλιό τρόπο, ὀνόματα, ἀντωνυμίες καί ρήματα πού τά ξέρουν μέ ἀσφαλή ὁδηγό τό γλωσσικό τους αἴσθημα. Ἐξαίρεση ἀποτελοῦν περιπτώσεις κλιτῶν λέξεων πού παρουσιάζουν δυσκολίες στή μετακίνηση τοῦ τόνου (οἱ ταμίες-τῶν ταμιῶν, οἱ μέλισσες-τῶν μελισσῶν) ἢ ἔχουν κλιτικές ἰδιορρυθμίες (ἡ ὁδός, τό ὀξύ, ὁ ἐπιμελής, ἀπολογοῦμαι κτλ.). Γιά τήν ἐξοικείωση μέ τέτοιες κλίσεις, λίγο πολύ ξένες πρός τό γλωσσικό αἴσθημα τῶν παιδιῶν, ἡ προφορική ἄσκηση εἶναι ἀπαραίτητη.

Τό γεγονός ὅτι ἡ λογική τοῦ παιδιοῦ, ἰδιαίτερα τῶν τεσσάρων πρώτων τάξεων, λειτουργεῖ διαισθητικά στό ἐπίπεδο τοῦ συγκεκριμένου, ἐπιβάλλει νά παρουσιάζεται τό γραμματικό φαινόμενο ἐνσωματωμένο μέσα σέ ἄφθονο ὑλικό καί νά ἀποφεύγονται οἱ σχηματοποιημένοι ὁρισμοί καί κανόνες. Καλό εἶναι νά ἐνθαρρύνονται τά παιδιά νά φτάνουν σέ γενικεύσεις καί νά τίς διατυπώνουν μέ δικά τους λόγια, ἀλλά σέ καμιά περίπτωση δέν πρέπει νά ὑποχρεώνονται νά ἀπομνημονεύουν ὁρισμούς καί κανόνες. Τό ἴδιο ἰσχύει γενικότερα γιά ὅλη τή θεωρητική ὕλη τῶν βιβλίων τῆς γραμματικῆς. Ἐπίσης μέ πολλή φειδώ πρέπει νά γίνεται χρήση τῆς γραμματικῆς ὁρολογίας καί μόνο ὅπου ἡ συνεννόηση δέν μπορεῖ νά γίνει μέ πιό ἁπλό τρόπο. Π.χ. ἀντί νά ποῦμε ὅτι τό "αὔριο" γράφεται μέ συνδυασμό, λέμε μέ ἄλφα ὔψιλον. Ἤ τήν ἀνάλυση τῶν προτάσεων τήν κάνουμε μέ ἐρωτήσεις τοῦ τύπου "ποιός;", "τί ἔκανε;" (ἤ "τί ἔπαθε;" ἤ "τί εἶναι;"), "τί πράγμα;", "πότε;", "ποῦ;", "πῶς;", "πόσο;" κτλ. χωρίς νά χρησιμοποιήσουμε τούς ὅρους "ὑποκείμενο", "κατηγορούμενο" κτλ.

Γενικά, θά πρέπει νά γίνει μιά μετατόπιση τῆς ἔμφασης ἀπό τή θεωρία τῆς γραμματικῆς στίς ἐφαρμογές της. Αὐτή ἡ ἀνάγκη γιά ἐφαρμοσμένη γραμματική ἐξυπηρετεῖται ὄχι ἔνα βαθμό ἀπό τίς ἀσκήσεις πού περιέχονται στά βιβλία τῆς γραμματικῆς. Καί δέν εἶναι τόσο οἱ ἀσκήσεις ἀναγνώρισης ἤ

τεχνολογίας πού ἐνδιαφέρουν ὅσο οἱ δημιουργικότερες ἀσκήσεις συμπλήρωσης, ἀντικατάστασης, μεταφορᾶς σέ ἄλλο πρόσωπο, ἀριθμό, χρόνο, φωνή κτλ. Ἐννοεῖται ὅτι καί ἡ γραμματική σπουδή τῆς γλώσσας καί οἱ ἀσκήσεις ἐφαρμογῆς, γιά νά ἔχουν θετικά ἀποτελέσματα, πρέπει νά γίνονται μέσα στήν τάξη μέ τήν ἐπίβλεψη καί τή βοήθεια τοῦ δασκάλου.

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

ΤΑΞΗ Α΄

(Οἱ παρατηρήσεις καί ὁδηγίες ἀναφέρονται στό ἀναλυτικό πρόγραμμα)

- Ἀνάλυση ἁπλῆς πρότασης σέ λέξεις, συλλαβές καί φθόγγους

Φθόγγοι μέ ἕνα γράμμα: α, β, γ, δ κτλ.
Φθόγγοι πού τούς ἀποδίδουν διαφορετικά γράμματα: ο, ω - ι, η, υ - σ, ς
Φθόγγοι πού τούς ἀποδίδουν ἕνα καί δύο γράμματα: ε, αι - ι, ει, οι, υι - λ, λλ
Φθόγγοι πού ἀποδίδονται μόνο μέ δύο γράμματα: ου, γκ, γγ, τσ, τζ, μπ, ντ κτλ.
Συνδυασμοί: αυ, ευ
Δίφθογγοι: αη, οη, άι, όι
Καταχρηστικοί δίφθογγοι: ια, υα, εια, οια, ιο κτλ
Δέ θά διδαχτοῦν οἱ ὅροι: φθόγγος, δίφθογγος, δίψηφο, συνδυασμός, σύμπλεγμα. Θά ἐπιδιωχτεῖ μόνο νά τά ἀποδίδουν σωστά τά παιδιά, ὅταν διαβάζουν καί γράφο

- Μικρά καί κεφαλαῖα γράμματα

Ὀνόματα, ἐπώνυμα καί διευθύνσεις μαθητῶν. Ἡμέρες τῆς ἑβδομάδας, μῆνες καί μεγαλύτερες ἑορτές. Κύρια ὀνόματα στό Ἀλφαβητάριο. Τά κεφαλαῖα στήν ἀρχή τοῦ κειμένου καί μετά ἀπό τελεία, ἐρωτηματικό καί θαυμαστικό.

- Τό ἀλφάβητο

Προφορική ἐκμάθηση τοῦ ἀλφαβήτου (ἄλφα, βῆτα, γάμα κτλ.), ὅταν θά ἔχει διδα χτεῖ ἡ φωνητική ἀπόδοση ὅλων τῶν γραμμάτων, μέ τά κεφαλαῖα καί μικρά σέ δύο κάθετες στῆλες.
Ἀλφαβητική κατάταξη καί καταγραφή βασικῶν λέξεων μέ βάση τό ἀρχικό τους γράμμα.
Χωρισμός τῶν γραμμάτων σέ φωνήεντα καί σύμφωνα. Ἐκμάθηση τῶν φωνηέντων.

- Τόνοι καί τονισμός - Πνεύματα

Τονισμός τῆς συλλαβῆς πού προφέρεται πιό δυνατά. Ἡ θέση τοῦ τόνου στά φωνήεντα, τά δίψηφα φωνήεντα, τούς συνδυασμούς καί τίς διφθόγγους. Ὀξεία

στά ε,ο,ι,υ. Ἄτονες λέξεις (ὁ,ἡ,οἱ καί ἐγκλιτικές)· σωστή ἀπόδοσή τους κατά τήν ἀνάγνωση.
Τά πνεύματα. Ἡ θέση τοῦ πνεύματος σέ λέξεις πού ἀρχίζουν ἀπό φωνῆεν, δίψηφο φωνῆεν καί συνδυασμό.

- Στίξη καί ἄλλα ὀρθογραφικά σημάδια

Χρήση τῆς τελείας καί τοῦ ἐρωτηματικοῦ κατά τήν ἀνάγνωση καί τή γραφή ἁπλῶν προτάσεων
Χρήση τοῦ κόμματος καί τοῦ θαυμαστικοῦ κατά τήν ἀνάγνωση
Σωστή ἀπόδοση κατά τήν ἀνάγνωση λέξεων πού ἔπαθαν ἔκθλιψη, ἀποκοπή καί ἀφαίρεση (χωρίς ἀναφορά στήν ὀρθολογία)
Σωστή ἀπόδοση τῶν διαλυτικῶν κατά τήν ἀνάγνωση καί γραφή

- Ἄσκηση τῶν μαθητῶν στήν ὀρθή γραφή τῶν πιό συνηθισμένων λέξεων καί τῶν πιό συχνόχρηστων τύπων τῶν βοηθητικῶν ρημάτων εἶμαι καί ἔχω μέσα σέ ἁπλές προτάσεις

Γενική παρατήρηση: Τά παραπάνω γραμματικά στοιχεῖα διδάσκονται σέ συνάρτηση μέ τό γλωσσικό μάθημα καί ὄχι σέ τακτές διδακτικές ὧρες.

ΤΑΞΗ Β΄

(Οἱ παρατηρήσεις καί ὁδηγίες ἀναφέρονται στό ἀναλυτικό πρόγραμμα)

- Ἐμπεδωτική ἐπανάληψη, σέ συνάρτηση μέ τό μάθημα τῆς ἀνάγνωσης, στοιχείων τοῦ φθογγολογικοῦ: φθόγγοι, γράμματα, δίψηφα, συνδυασμοί, συμπλέγματα, δίφθογγοι

- Τό ἀλφάβητο

Ἄσκηση στήν εὕρεση τῶν γραμμάτων πού συνοδεύουν ἕνα γράμμα ἤ πέφτουν ἀνάμεσα σέ δυό μή διαδοχικά γράμματα. Ἀλφαβητική κατάταξη λέξεων μέ βάση τό ἀρχικό τους γράμμα

- Συλλαβισμός

Μέτρημα τῶν συλλαβῶν μέ βάση τόν προφορικό φυσικό συλλαβισμό: λέξεις μονοσύλλαβες, δισύλλαβες, τρισύλλαβες, πολυσύλλαβες
Ὀνομασία τῶν συλλαβῶν ἀνάλογα μέ τή θέση τους (μέ βάση τόν προφορικό φυσικό συλλαβισμό): λήγουσα, παραλήγουσα, προπαραλήγουσα
Συλλαβισμός στήν ἁπλούστερη μορφή του: λέξεων μέ συνεχόμενα φωνήεντα (νέ-α) ἑνός συμφώνου (ἔ-λα)· δυό ὅμοιων συμφώνων (πολ-λά)· δίψηφων καί συνδυασμῶν (λεί-α, μαῦ-ρο)· τελικῶν συμφώνων (τοῦ-χος)

- Τόνοι - Τονισμός

Ὀξεῖα στά ο,ε,ι,υ καί στήν προπαραλήγουσα
Τονισμός προπαροξύτονων λέξεων καί μέ δεύτερο τόνο στή λήγουσα, ὅταν

ἀκολουθοῦνται ἀπό ἐγκλιτικό (τό ποδήλατό μου)

- Στίξη καί ἄλλα ὀρθογραφικά σημάδια

Ἄσκηση στή χρήση τῆς τελείας καί τοῦ ἐρωτηματικοῦ κατά τή μεταφορά ἁπλῶν προφορικῶν προτάσεων σέ γραπτές
Γραπτή χρήση τοῦ κόμματος ἀνάμεσα σέ ἀσύνδετες λέξεις
Ἄσκηση στή γραφή λέξεων πού χρειάζονται ἤ πού δέ χρειάζονται διαλυτικά (χαϊδεύω,νεράιδα)
Χρήση τοῦ ἑνωτικοῦ σέ ἁπλές περιπτώσεις συλλαβισμοῦ
Ἄσκηση στή γραπτή χρήση τῆς ἔκθλιψης μέ ἀπόστροφο (τ'ὄνομα) καί στήν περίπτωση τοῦ κι χωρίς ἀπόστροφο

- Ἄρθρα καί οὐσιαστικά

Συνεξέταση ὁριστικῶν ἄρθρων καί οὐσιαστικῶν.Πρακτική διάκριση κύριων καί κοινῶν οὐσιαστικῶν,γενῶν καί ἀριθμῶν
Πρακτική ὀρθογραφική διάκριση ἀνάμεσα στά ὁμόηχα ἄρθρα ἡ,οἱ - τῆς,τίς-τόν,τ
Ὀξύτονα ἰσοσύλλαβα οὐσιαστικά μέσα σέ προτάσεις: ἀρσενικά σέ -ής (ὁ μαθητής καί θηλυκά σέ -ή (ἡ αὐλή) καί -ά (ἡ ποδιά).Ἐμπέδωση τῆς ὀρθογραφίας τῆς κατάληξης -ές τοῦ πληθυντικοῦ καί τῶν περισπώμενων καταλήξεων τῆς γενικῆς (-ῆ,-ῆς,-ᾶς, -ῶν)
Παροξύτονα ἰσοσύλλαβα οὐσιαστικά μέ βραχύχρονη ἤ δίχρονη παραλήγουσα: ἀρσενικά σέ -ης (ὁ ἐργάτης) καί -ας (ὁ ταμίας) καί θηλυκῶν σέ -η (ἡ τέχνη).Ἐπιμονή στή μεταφορά τοῦ τόνου στή λήγουσα τῆς γενικῆς πληθυντικοῦ
Παρατήρηση:Ἀποφεύγουμε τούς ὅρους γένος,πτῶση,ὀνομαστική,γενική,αἰτιατική

- Τό ρῆμα

Πρακτική διάκριση (μέ τίς ἐρωτήσεις "ποιός;" καί "τί κάνει;" ἤ "τί εἶναι;" ἤ "τί παθαίνει;") ἀνάμεσα στό οὐσιαστικό καί τό ρῆμα
Χρήση συχνόχρηστων ρημάτων τῆς πρώτης συζυγίας στόν ἐνεστώτα τῆς ὁριστικῆς μέσα σέ ἁπλές προτάσεις.Ἐμπέδωση τῆς ὀρθογραφίας τῶν καταλήξεων -ω,-εις,-ε -ουμε,-ετε,σέ συνδυασμό μέ τήν ἀντίστοιχη προσωπική ἀντωνυμία ἐγώ,ἐσύ κτλ.
Ὁμαδοποίηση συχνόχρηστων ρημάτων σέ -ώνω καί -ίζω γιά ἐμπέδωση τῆς ὀρθογραφίας τῆς παραλήγουσας

- Τό ἐπίθετο

Διάκριση τοῦ ἐπιθέτου ἀπό τό οὐσιαστικό
Ἐπίθετα πού φανερώνουν χρῶμα,ὕλη καί ἄλλες αἰσθητές ἰδιότητες τῶν οὐσιαστικῶν
Ἐπισήμανση καταληκτικῶν ἀντιστοιχιῶν σέ ζευγάρια οὐσιαστικῶν καί ἐπιθέτων (ἡ δυνατή φωνή)
Τό ἐπίθετο σέ προτάσεις μέ τό βοηθητικό ρῆμα εἶμαι.(Ἡ θάλασσα εἶναι γαλάζ
Τό ἐπίθετο σέ ἁπλές συγκρίσεις.(Ὁ Γιάννης εἶναι πιό ψηλός ἀπό τόν Κῶστα.)

- Γενική παρατήρηση:Τά παραπάνω γραμματικά στοιχεῖα διδάσκονται σέ συνάρτηση μέ τό μάθημα τῆς ἀνάγνωσης καί ὄχι σέ χωριστές ὧρες.

ΤΑΞΗ Γ΄

καί ὁδηγίες

(Οἱ παρατηρήσεις ἀναφέρονται στό βιβλίο τῆς γραμματικῆς σέ συσχετισμό μέ τό ἀναλυτικό πρόγραμμα)

- Ἀπό τήν ὕλη τῆς ἀρχῆς τοῦ βιβλίου καί ὡς τίς συλλαβές θά ἐπαναληφθοῦν μόνο: τά φωνήεντα, τά δίψηφα φωνήεντα καί οἱ συνδυασμοί.

- Τό ἀλφάβητο

Ἄσκηση στόν ἐντοπισμό γραμμάτων μέσα στό ἀλφάβητο: ποιό θά βροῦμε πρῶτο, ποιό δεύτερο κτλ., ποῦ πέφτει, στήν ἀρχή, στή μέση ἤ στό τέλος; Τό ἴδιο καί οἱ λέξεις στό λεξικό. Ἀλφαβητική κατάταξη λέξεων μέ βάση τά δυό πρῶτα τους γράμματα. Ἀριθμητική χρήση τῶν γραμμάτων ὡς τό δέκα.

- Συλλαβές-συλλαβισμός-χρόνος συλλαβῶν

Ὀνομασία τῶν συλλαβῶν ἀνάλογα μέ τή θέση τους: λήγουσα, παραλήγουσα, προπαραλήγουσα (μέ βάση τόν προφορικό φυσικό συλλαβισμό)

Ὀνομασία τῶν λέξεων ἀπό τόν τόνο τους (ὀξύτονες, παροξύτονες, προπαροξύτονες - περισπώμενες, προπερισπώμενες) μέ βάση τόν προφορικό συλλαβισμό

Ἀπό τούς κανόνες τοῦ γραπτοῦ συλλαβισμοῦ πού περιέχονται στό βιβλίο, οἱ 4 καί οἱ 5 θά διδαχτοῦν χωρίς μεγάλες ἀπαιτήσεις. Θά ἀπομονωθοῦν γιά περισσότερη ἄσκηση οἱ περιπτώσεις τῶν δύο ὅμοιων συμφώνων καί τῶν δύο ἤ τριῶν ἀνόμοιων συμφώνων ἀπό τά ὁποῖα τό πρῶτο εἶναι λ ἤ ρ - καί τά ὁποῖα πάντοτε χωρίζονται (ἄλ-λος, ἄλ-σος, ἄρ-θρο)

Μακρόχρονες καί βραχύχρονες συλλαβές

- Κυριότεροι κανόνες τονισμοῦ

Περιορισμός στούς δύο πρώτους κανόνες τονισμοῦ τοῦ βιβλίου (ὁ τονισμός τῆς μακρόχρονης παραλήγουσας μετατίθεται στήν Δ΄τάξη)

Ὁ τονισμός τῆς μακρόχρονης λήγουσας τῶν ρημάτων θά συνεξεταστεῖ μέ τήν κλίση τους

Ἄτονες λέξεις (ἄρθρα καί ἐγκλιτικά)

- Τά πνεύματα

Δέ θά δοθοῦν πίνακες δασυνόμενων λέξεων. Θά τονιστεῖ ὅτι οἱ περισσότερες λέξεις παίρνουν ψιλή καί θά ἀπομονώνονται κάθε τόσο οἱ δασυνόμενες λέξεις ἀπό τό ἀναγνωστικό κείμενο.

- Σημεῖα στίξης καί ἄλλα ὀρθογραφικά σημάδια

Ἐπανάληψη τῆς ὕλης τῆς προηγούμενης τάξης μέ πολλές ἐφαρμογές καί σχολαστική ἐπιμονή στή χρήση τους

Ἀπό τό βιβλίο δέ θά διδαχτεῖ ἡ παρένθεση καί δέ θά ἀπαιτηθεῖ ἡ χρήση τῶν εἰσαγωγικῶν στίς ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν.

Από τά ὑπόλοιπα θά διδαχτοῦν εἰδικότερα:
Τό κόμμα ἀνάμεσα σέ ἀσύνδετες λέξεις καί προτάσεις καί πρίν ἀπό τούς συνδέσμους: ὅταν, ἀλλά, γιατί
Ἡ χρήση τοῦ θαυμαστικοῦ κατά τή μεταφορά ἁπλῶν προφορικῶν προτάσεων σέ γραπτές
Τό ἐνωτικό σέ ζευγάρια λέξεων, ὅπως Ἀι-Γιάννης, παπα-θανάσης, μαστρο-Κώστας
Προφορική χρήση τῆς ὑποδιαστολῆς ὡς σήματος γιά διαφορετική ἐκφώνηση τοῦ ὅ,τι ἀπό τό ὅτι
Ἡ γραπτή χρήση τῆς ἀποκοπῆς τοῦ "ἀπό" μπροστά σέ ἄρθρα (ἀπ'τό)

- Κλιτές καί ἄκλιτες λέξεις - θέμα, κατάληξη, χαρακτήρας
Μιά ἁπλή ἀνάγνωση τῶν σχετικῶν δύο σελίδων ἀπό τό βιβλίο τῆς γραμματικῆς εἶναι ἀρκετή.

- Ἄρθρα καί οὐσιαστικά
Τά ἄρθρα θά συνεξεταστοῦν μέ τά οὐσιαστικά καί τά οὐσιαστικά μέσα σέ προτάσεις ὡς ὑποκείμενα, κατηγορούμενα καί ἀντικείμενα (χωρίς χρήση συντακτικῆς ὁρολογίας ἀλλά μέ ἐρωτήσεις τοῦ τύπου "ποιός;", "τί εἶναι;" ἤ "τί κάνει;" κτλ
Ἀπό τό μεγάλο κεφάλαιο τοῦ βιβλίου γιά τά οὐσιαστικά δέ θά διδαχτοῦν: τά συγκεκριμένα καί ἀφηρημένα οὐσιαστικά, τό ὁριστικό καί τό ἀόριστο ἄρθρο, ἡ χωριστή κλίση τῶν ἄρθρων
Ἀπό τήν κλίση τῶν οὐσιαστικῶν θά ἐξαιρεθοῦν ὅσα τονίζονται στή μακρόχρονη παραλήγουσα, γιατί θά ἔχουν τήν πρόσθετη δυσκολία τοῦ σωστοῦ τονισμοῦ (π.χ. στρατιώτης, κῆπος κτλ.). Θά χρησιμοποιηθοῦν ἑπομένως παραδείγματα οὐσιαστικῶν μέ βραχύχρονη ἤ δίχρονη παραλήγουσα (π.χ. ἐπιβάτης, δρόμος κτλ.).
Δέ θά ζητηθεῖ ἀπό τά παιδιά νά κλίνουν προφορικά ἤ γραπτά, μέ τόν παλιό τρόπο οὐσιαστικά πού τά ξέρουν ἀπό μόνα τους. Τέτοια εἶναι κυρίως ὅσα κρατοῦν τόν τόνο στήν ἴδια συλλαβή σέ ὅλες τίς πτώσεις.
Ἄσκηση προφορική θά γίνει μέ οὐσιαστικά πού ἀνεβάζουν τόν τόνο (π.χ. οἱ ἐπιβάτες-τῶν ἐπιβατῶν, οἱ ταμίες-τῶν ταμιῶν, οἱ ἀστυφύλακες-τῶν ἀστυφυλάκων κτλ.)
Οἱ γραπτές ἀσκήσεις θά εἶναι τοῦ τύπου πού περιέχονται στό βιβλίο τῆς γραμματικῆς
θά γίνονται καταληκτικές, μέ ὀρθογραφικό ἐνδιαφέρον, ὁμαδοποιήσεις οὐσιαστικῶν στήν ὀνομαστική ἑνικοῦ: ἀρσενικῶν σέ -ος (-ός), θηλυκῶν σέ -η (-ή), -ω (-ώ), οὐδέτερων σέ -ι (-ί), -ο (-ό), -ος (-ός)· στήν ὀνομαστική πληθυντικοῦ, ἀρσενικῶν καί θηλυκῶν σέ -ες (-ές), ἀρσενικῶν σέ -οι (-οί) καί οὐδέτερων σέ -η· στή γενική ἑνικοῦ οὐσιαστικῶν σέ -ῆ, -ᾶ, -οῦ, -ῆς, -θς, -οῦς, -ῶς· στή γενική πληθυντικοῦ σέ -ῶν, -ων.
Ἀκόμα, παράλληλες ὁμαδοποιήσεις οὐσιαστικῶν μέ διατήρηση καί μέ μετακίνηση τοῦ τόνου στή γενική πληθυντικοῦ:

(α)Τό ει καί ε
(β) Στόν ἐνεστῶτα τῶν ρημάτων τῆς δεύτερης συζυγίας ἡ περισπωμένη σέ ὅλους τούς τύπους ἐνικοῦ καί πληθυντικοῦ
θά γίνονατι ὁμαδοποιήσεις ρημάτων σέ -ώνω,-ίζω,-ιάζω,-αίνω,-εύω καί ἡ μεταφορά τους καί σέ ἄλλα πρόσωπα,ἀριθμούς καί χρόνους.

Ἐπιρρήματα
Τά ἐπιρρήματα θά διδαχτοῦν ὡς προσδιορισμοί τῶν ρημάτωμ μέ βάση ἐρωτήσεις ὅπως:"ποῦ;","πότε;","πῶς;"
θά ἐπιδιωχθεῖ ἐπίσης ἡ ἐκμάθηση τῆς ὀρθογραφίας τῶν πιό συχνόχρηστων ἐπιρρημάτων.

ΤΑΞΗ Δ'

(Οἱ παρατηρήσεις καί ὁδηγίες ἀναφέρονται στό βιβλίο τῆς γραμματικῆς ΑΒΓ σέ συσχετισμό μέ τό ἀναλυτικό πρόγραμμα.)

Εἶναι ἀπαραίτητο νά ἀξιοποιηθοῦν διδακτικά ἀπό τό δάσκαλο καί ἀπό τό μαθητή οἱ ἐρωτήσεις τοῦ βιβλίου.Ἰδιαίτερο βάρος θά δοθεῖ στίς γραπτές ἀσκήσεις ἐφαρμογῆς.

Ἀπό τήν ὕλη πού περιέχεται στήν ἀρχή τοῦ βιβλίου καί ὡς τήν κλίση τῶν οὐσιαστικῶν,ἡ ἑνότητα "Προτάσεις μέ τοπικούς καί χρονικούς προσδιορισμούς" θά μεταφερθεῖ στά ἐπιρρήματα καί δέ θά διδαχτοῦν οἱ ἑνότητες "Πῶς διαιροῦνται τά ἁπλά σύμφωνα καί τά δίψηφα σύμφωνα","Δίφθογγοι" καί "Καταχρηστικοί δίφθογγοι".
Τά ὑπόλοιπα θά ἐπαναληφθοῦν εὐκαιριακά μέ συντομία καί χωρίς πολλές θεωρητικές περιγραφές.Ἰδιαίτερη διδασκαλία θά γίνει γιά τό συλλαβισμό δύο καί τριῶν ἀνόμοιων συμφώνων,γιά τόν τονισμό τῆς μακρόχρονης παραλήγουσας καί γιά τό τελικό ν στά ἄρθρα τόν,τήν
Ἀπό τά σημεῖα στίξης καί τά ἄλλα ὀρθογραφικά σημάδια θά διδαχτοῦν εἰδικότερα
Ἡ τελεία στούς ἀριθμούς (ἐκτός ἀπό τίς χρονολογίες) καί σέ συχνόχρηστες συντομογραφίες (π.χ.,π.Χ.,κτλ.)
Τό κόμμα ἀνάμεσα σέ ἀσύνδετες λέξεις καί προτάσεις,σέ ἁπλές περιπτώσεις κλητικῆς,σέ ἁπλές φράσεις μέ παράθεση ἤ ἐπεξήγηση,καί πρίν ἀπό τούς συνδέσμους:ὅταν,ἀλλά,γιατί,γιά νά,ἄν,πρίν,ὥστε
Ἡ χρήση τῆς παύλας ὅταν πρόκειται γιά διάλογο.Διάκριση παύλας καί ἐνωτικοῦ
Τό ἐνωτικό στό συλλαβισμό,στό χωρισμό καταλήξεων καί αὐξήσεων καί σέ ζευγάρια λέξεων ὅπως:παπα-Βαγγέλης,μαστρο-Δημήτρης,Ἀι-Γιώργης κτλ.
Ἡ γραπτή χρήση τῆς ἀφαίρεσης (μοῦ'φερε)

- Τό ἀλφάβητο

Ἀπόλυτη ἀλφαβητική κατάταξη δύο λέξεων μέ τό ἴδιο ἀρχικό γράμμα (μέ αὐξανόμενο βαθμό δυσχέρειας). Ἄσκηση στή χρήση ὀρθογραφικοῦ λεξικοῦ

- Οὐσιαστικά

Ἀπό τή σχετική μεγάλη ἑνότητα τοῦ βιβλίου θά προσεχτοῦν ἰδιαίτερα:
Οἱ περιπτώσεις τῶν οὐσιαστικῶν πού παρουσιάζουν δυσκολίες στή μετακίνηση τοῦ τόνου
Οἱ κανόνες τονισμοῦ τῶν οὐσιαστικῶν καί ἡ ὀρθογραφία ἀρσενικῶν, θηλυκῶν καί οὐδετέρων

- Ἐπίθετα

Ἀπό τή σχετική ἑνότητα τοῦ βιβλίου δέ θά διδαχτοῦν τά ἐπίθετα σέ -ής, -ής, -ές
Ἀπό τά ὑπόλοιπα θά προσεχτεῖ ἰδιαίτερα τό ἐπίθετο "πολύς" στά τρία του γένη καί σέ ἀντιδιαστολή μέ τό ἐπίρρημα "πολύ" καί γενικά ἡ ὀρθογραφία ἐπιθέτων, παραθετικῶν καί ἀριθμητικῶν.

- Ἀντωνυμίες

Ἀπό τήν ὕλη τοῦ βιβλίου δέ θά διδαχτοῦν οἱ ὁριστικές ἀντωνυμίες καί θά ὑπομνησθοῦν τά βασικότερα γιά τίς προσωπικές, τίς κτητικές καί τίς δεικτικές.
Γιά τίς ἄλλες ἀντωνυμίες δέν ἐνδιαφέρει τόσο ὁ ὁρισμός καί ἡ ἀναγνώριση τους ὅσο ἡ ὀρθογραφημένη χρήση τους.
Διάκριση ἀνάμεσα στό ἀναφορικό "πού" καί τό ἐρωτηματικό "πού;", στό ἀναφορικό "ὅ,τι" καί στό σύνδεσμο "ὅτι" καί ἄσκηση στήν ὀρθογραφημένη χρήση τους

- Ρήματα

Ἀπό τήν ὕλη τοῦ βιβλίου θά παραλειφθοῦν οἱ ἑνότητες "Θέμα, κατάληξη καί χαρακτήρας", "Συλλαβική αὔξηση", "Βοηθητικά ρήματα-ἀπαρέμφατο", "Οἱ καταλήξεις πού ἔχουν θ".
Γιά τήν ὑπόμνηση τῶν σχετικῶν μέ τήν ἔννοια καί τά παρεπόμενα τοῦ ρήματος (φωνές, ἐγκλίσεις, χρόνοι, ἀριθμοί, πρόσωπα) ἀρκεῖ μιά προσεκτική ἀνάγνωση τῆς σχετικῆς ὕλης ἀπό τό βιβλίο.
Ἡ προφορική καί γραπτή κλίση τῶν ρημάτων μέ τόν παλιό τρόπο θά ἀποφεύγεται.
Τό βάρος θά δίνεται στίς ἀσκήσεις πού ἀντιμετωπίζουν τό ρῆμα μέσα σέ προτάσεις
Θά προσεχτοῦν ἰδιαίτερα ἐκεῖνα τά μέρη ἀπό τή μεγάλη ἑνότητα τοῦ βιβλίου πού ἀναφέρονται στήν ὀρθογραφία καί τόν τονισμό τῶν ρημάτων: (α) τό ει στίς καταλήξεις τῶν ἐνεργητικῶν ρημάτων (παίζεις, παίζει), (β) τό ε στό τέλος ὅλων τῶν ρημάτων, μέ ἐξαίρεση τέσσερα πρόσωπα τῆς παθητικῆς φωνῆς (κάθομαι, κάθεσαι, κάθεται, κάθονται), (γ) ἡ διάκριση ἀνάμεσα στό ἐνεργητικό -ετε (ἐσεῖς παίζετε) καί στό παθητικό -εται (αὐτός κάθεται), (δ) ἡ κατάληξη -ησα τοῦ ἐνεργητικοῦ

μιλῶ-
ἀορίστου ρημάτων τῆς β΄συζυγίας (μίλησα) καί ἡ ἀντίστοιχη -ισα,-υσα,-ησα,
-εισα,-οισα τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου τῆς πρώτης συζυγίας,ὅπως βγαίνει ἀπό
τό θέμα τοῦ ρήματος,(ε)ὀρθογραφική διάκριση ἀνάμεσα στίς καταλήξεις -οντας
καί -ώντας τῆς μετοχῆς

● Ἄκλιτες λέξεις
Τά ἐπιρρήματα,οἱ προθέσεις καί οἱ σύνδεσμοι εἶναι λέξεις συχνόχρηστες καί
λέξεις κλειδιά,γι'αυτό καί ἔχουν ἐνδιαφέρον τόσο ἀπό ὀρθογραφική ἄποψη ὅσο
καί γιά τό ρόλο τους μέσα στήν πρόταση.Σέ κάθε εὐκαιρία λοιπόν πού δίνουν
δίνουν τά κείμενα τῆς ἀνάγνωσης καί τῆς γραμματικῆς μπορεῖ νά γίνεται λόγος
γιά κάποιες ἀπό αὐτές.Οἱ σύνδεσμοι,εἰδικότερα,θά σπουδάζονται σέ συνδυασμό
μέ τή σύνθεση προτάσεων καί τή χρήση τοῦ κόμματος.

● Οἱ ἑνότητες τοῦ βιβλίου "Παραγωγή καί σύνθεση" καί "Ἡ σημασία τῶν λέ-
ξεων" θίγουν θέματα γιά τά ὁποῖα πρέπει νά γίνεται συχνά λόγος κατά τή γλωσ-
σική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωστικῶν κειμένων.

ΤΑΞΗ Ε΄

(Οἱ παρατηρήσεις καί ὁδηγίες ἀναφέρονται στό βιβλίο τῆς γραμματικῆς σέ
συσχετισμό μέ τό ἀναλυτικό πρόγραμμα.)

● Ἀντίθετα μέ τά βιβλία γραμματικῆς τῶν προηγούμενων τάξεων,πού τό καθένα
τους προορίζεται γιά μιά μόνο τάξη καί περιορίζεται σέ τμήματα μόνο τῆς γραμ
ματικῆς ὕλης,ἡ "Νεοελληνική Γραμματική" τοῦ Χρ.Τσολάκη καλύπτει ὅλο τό φάσμα
τῆς ἀντίστοιχης γραμματικῆς τοῦ Μανόλη Τριανταφυλλίδη καί προορίζεται γιά
βοήθημα δυό τάξεων,Ε΄καί ΣΤ΄.Εἶναι λοιπόν αὐτονόητο ὅτι στήν Ε΄τάξη θά ἀξιο-
ποιηθεῖ μέρος μόνο τῆς ὕλης,σύμφωνα μέ τίς ὁδηγίες πού ἀκολουθοῦν.

● Εἰσαγωγικό κεφάλαιο "Γενικά γιά τό λόγο"
Μιά προσεχτική ἀνάγνωση καί συζήτηση εἶναι ἀρκετή γιά νά πάρουν τά παιδιά
μιά ἰδέα τοῦ συντακτικοῦ μέρους τῆς γλώσσας,χωρίς νά χρειαστεῖ νά ἀπομνημο-
νεύσουν ὁρισμούς.Μέ ἀφετηρία καί πλαίσιο ἀναφορᾶς τίς συντακτικές δομές θά
γίνεται σπουδή τοῦ μεγαλύτερου μέρους τῆς γραμματικῆς ὕλης.

● Πρῶτο μέρος "Οἱ φθόγγοι καί τά γράμματα"
Ἐπανάληψη,εὐκαιριακά καί μέ συντομία,στοιχείων ἀπαραίτητων γιά τήν ὀρθή
χρήση τοῦ γραπτοῦ λόγου ἤ καί ὕλης πού δέν εἶχε ἐμπεδωθεῖ ἀρκετά στίς προ-
ηγούμενες τάξεις.
Ἰδιαίτερα θά προσεχτοῦν: οἱ κανόνες τονισμοῦ,τά πάθη φωνηέντων,ἡ χρήση τοῦ

- Ἀριθμητικά

Ἀρκεῖ μιά προσεχτική ἀνάγνωση ἀπό τό βιβλίο καί συζήτηση.
Ἄσκηση στήν ἐκμάθηση τῆς ἀντιστοιχίας ἀνάμεσα στά ἀραβικά, ἑλληνικά καί λατινικά ψηφία τῶν ἀριθμῶν ὡς τό 20

- Ἀντωνυμίες

Γιά τήν ὑπόμνηση ὅσων διδάχτηκαν στίς προηγούμενες τάξεις ἀρκεῖ μιά προσεκτική ἀνάγνωση ἀπό τό βιβλίο καί ἡ ἐκτέλεση μερικῶν ἀπό τίς ἀσκήσεις του.
Ἡ προφορική καί γραπτή κλίση τῶν ρημάτων μέ τόν παλιό τρόπο θά ἀποφεύγεται καί τή θέση τους θά παίρνουν οἱ ἀσκήσεις τοῦ βιβλίου πού ἀντιμετωπίζουν τήν κλίση τοῦ ρήματος μέσα σέ προτάσεις.
Θά ἀξιοποιηθοῦν ἐπίσης οἱ ὁμαδοποιήσεις τῶν ρημάτων πού ἔχουν ὀρθογραφικό καταληκτικό καί προκαταληκτικό ἐνδιαφέρον.

- Ἄκλιτα μέρη τοῦ λόγου

Γιά τήν ὑπόμνησή τους ἀρκεῖ μιά προσεκτική ἀνάγνωση τῶν σχετικῶν σελίδων τοῦ βιβλίου. Ἀλλά καί σέ κάθε εὐκαιρία πού δίνουν τά κείμενα τῆς ἀνάγνωσης μπορεῖ νά γίνεται λόγος γι' αὐτά.
Εἰδικότερα οἱ σύνδεσμοι θά σπουδάζονται σέ συνδυασμό μέ τή σύνθεση προτάσεων καί τή χρήση τοῦ κόμματος.

ΤΑΞΗ ΣΤ'

Συνοπτική συστηματοποίηση τῆς ὕλης πού διδάχτηκε στίς προηγούμενες τάξεις, ἐπαυξημένη μέ ὅσα προβλέπει τό Α.Π., καί μέ περισσότερη ἐπιμονή ἐκεῖ ὅπου δέν ἔχει γίνει ἱκανοποιητική ἐμπέδωση τῆς ὕλης. Τό βάρος θά δίνεται στό σκέλος τῶν ἀσκήσεων, μέ ἔμφαση στά στοιχεῖα ἐκεῖνα πού ἔχουν ἀμεσότερη σχέση μέ τή γραπτή ἔκφραση τῶν μαθητῶν.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Βουγιούκα στό σύνολό της, ὅπως ἔχει.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος τῶν Ἐφόρων

Ἐμ. Βουβαλιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ "
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 41/1981

Σήμερα, 12 Ἰουνίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Στ. Παπασημακόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας καί τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς καί Χημείας τῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα.Εἰσηγητές κκ Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄καί Στ. Παπασημακόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τούς πίνακες ἱστορικοῦ καί θρησκευτικοῦ περιεχομένου μέ τίτλους α) "Οἱ τρεῖς ἐποχές τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί β) "Ἀπό τή Χριστιανική Πίστη καί Παράδοση" τοῦ κ. Ν. Κωνσταντῆ. Εἰσηγητής κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 12/1981 Πράξεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε τοῦ ΚΕΜΕ στόν κ. Β. Μπούρμπουλα.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Αἴτηση τῶν συγγραφέων Μ. Θεσσαλοῦ- Λεγάκη καί Β. Μπούρμπουλα γιά χορήγηση Α΄Βραβείου στό βιβλίο τους "Φυσιογνωστικά Ε΄Δημοτικοῦ".

Θ Ε Μ Α 5ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

Θ έ μ α 1ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας καί τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς καί Χημείας τῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Στ. Παπασημακόπουλος, Σύμβουλος Β΄, ἀναπτύσσει τίς ἀπόψεις του καί κάνει τίς προτάσεις του γιά τήν ὀργάνωση τῆς διδακτέας ὕλης τῶν μαθημάτων τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας καί τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς καί Χημείας καί τοῦ χρόνου, πού διατίθεται γι' αὐτά, ὕστερα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά σχολεῖα.

Ἀκολουθεῖ ὁ ἐξοδική συζήτηση καί γίνονται παρατηρήσεις πάνω σέ ὅσα ὁ κ. Παπασημακόπουλος ἀνέπτυξε γιά τό θέμα.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση γιά τό παραπάνω θέμα σέ ἑπόμενη συνεδρία του.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Κ.Ε.Μ.Ε.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τούς πίνακες ἱστορικοῦ καί Θρησκευτικοῦ περιεχομένου μέ τίτλους α) "Οἱ τρεῖς ἐποχές τοῦ Ἑλληνισμοῦ" καί β) "Ἀπό τή Χριστιανική Πίστη καί παράδοση" τοῦ κ. Ν. Κωνσταντῆ.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/4947/30-8-1980 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό ἄρθρ. 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75, πίνακες μέ τίτλους "Οἱ τρεῖς ἐποχές τοῦ Ἑλληνισμοῦ" καί "Ἀπό τή χριστιανική πίστη καί παράδοση" τοῦ κ. Κωνσταντῆ μαζί μέ τήν ἀπό 2-7-1980 σχετική αἴτησή του καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

"Εὔστοχη πρέπει νά θεωρηθεῖ ἡ ἐκλογή τῶν δύο θεμάτων ἀπό τόν κ. Κωνσταντῆ, πού συμβολικά περιέχουν συμπυκνωμένο τό βαθύ νόημα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί τῆς Ὀρθοδοξίας καί ἀξιέπαινη ἡ πρόθεσή του νά συμβάλλει στό παιδευτικό ἔργο τοῦ σχολείου. Ὡστόσο ἔχω ἐπιφυλάξεις ὡς πρός τήν καλλιτεχνική τους ἀξία. Μέ τούς δύο αὐτούς πίνακες, οἱ κατά τά ἄλλα σημαντικές ἰδέες, ἀδικοῦνται ἐκφραστικά καί δέν ἀποδίδονται πειστικά. Θά ἦταν εὐχῆς ἔργον ἄν κάποιος δόκιμος ζωγράφος ἀπέδιδε τά δυό θέματα μέ περισσότερη καλλιτεχνική δύναμη καί ἐκφραστικότητα.

Δέν ἔχω πεισθεῖ ὅτι οἱ πίνακες τοῦ κ. Κωνσταντῆ μποροῦν νά λειτουργήσουν αἰσθητικά καί νά ἐπιδράσουν παιδευτικά στό βαθμό πού θά ἀναμενόταν (ὅταν μάλιστα πρόκειται γιά τήν ἐθικο-θρησκευτική ἀγωγή τῶν παιδιῶν) καί, ἑπομένως, εἰσηγοῦμαι στό Τμῆμα νά μή τούς κρίνει χρήσιμους γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου".

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/4947/30-8-1980 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τήν ἀπό 2-7-1980 αἴτηση τοῦ κ. Κωνσταντῆ, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ Δ. Ἀνδριόπουλου καί δ) τή σχετική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Οἱ πίνακες ἱστορικοῦ καί Θρησκευτικοῦ περιχομένου μέ τίτλους α) "Οἱ τρεῖς ἐποχές τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί β) "Ἀπό τή χριστιανική πίστη καί παράδοση" τοῦ κ. Ν. Κωνσταντῆ δέν θεωροῦνται χρήσιμοι γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Θ έ μ α 3ο.- Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 12/1981 Πράξεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ στόν κ. Β. Μπούρμπουλα.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τήν ἀπό 13-5-1981 αἴτηση τοῦ κ. Β. Μπούρμπουλα μέ τήν ὁποία ζητεῖ ἀντίγραφο τῆς Πράξεως 12/1981 τοῦ ΚΕΜΕ πού ἀναφέρεται στήν ἔγκριση τοῦ βιβλίου του "Φυσιογνωστικά Ε΄τάξεως Δημοτικοῦ" καί εἰσηγεῖται νά χορηγηθεῖ τό αἰτούμενο ἀντίγραφο Πράξεως.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά χορηγηθεῖ στόν κ. Β. Μπούρμπουλα ἀντίγραφο τῆς Πράξεως ἀριθμ. 12/1981 τοῦ Τμήματος Δ.Ε τοῦ ΚΕΜΕ, πού ἀναφέρεται στήν ἔγκριση τοῦ βιβλίου του "Φυσιογνωστικά Ε΄τάξεως Δημοτικοῦ"

Θ έ μ α 4ο.- Αἴτηση τῶν συγγραφέων Μ. Θεσσαλοῦ Λεγάκη καί Β. Μπούρμπουλα γιά χορήγηση Α΄ βραβείου στό βιβλίο τους "Φυσιογνωστικά Ε΄Δημοτικοῦ".

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τήν ἀπό 17-5-1981 αἴτηση τῶν συγγραφέων τοῦ βιβλίου "Φυσιογνωστικά Ε΄Δημοτικοῦ" κκ Μ. Θεσσαλοῦ- Λεγάκη καί Β. Μπούρμπουλα μέ τήν ὁποία ζητοῦν νά τούς χορηγηθεῖ τό Α΄βραβεῖο (Τό Τμῆμα Δ.Ε μέ τήν Πράξη του 12/1981 τό θεώρησε κατάλληλο γιά τό Γ΄ βραβεῖο) καί νά γίνει ποσοστιαία ἀναπροσαρμογή τῆς ἀποζημιώσεως πού θά τούς χορηγηθεῖ.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

ὅτι δέν ἔχει ἁρμοδιότητα νά ἀσχοληθεῖ μέ τό παραπάνω θέμα.

Θ έ μ α 5ο.- Ἀνακοινώσεις.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό Τμῆμα α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 521/14-5-1981 τοῦ Γενικοῦ Δ/ντοῦ τῆς Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων κ. Κίτσου μέ τό ὁποῖο ὑπέβαλε στό ΥΠΕΠΘ τήν ἀπό 4-5-1981 ἀναφορά μετά παραστατικῶν στοιχείων τοῦ καθηγητοῦ παιδαγωγικῶν τῆς παιδαγωγικῆς Σχολῆς Ἰωαννίνων κ. Θ. Νταλάκα, σχετικά μέ τή μετεκπαίδευσή του στό Πανεπιστήμιο τοῦ STIRLING τῆς Μεγάλ. Βρετανίας β) τό ἀριθμ. Φ2/4127/Γ/2448/21-5-1981 ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΠΘ πού ἀναφέρεται στήν ἐπιλογή διδακτικῶν βιβλίων γιά σπουδαστές ΕΑΣΑ, γ) τήν ἀριθμ. Γ/4357/19-5-1981 ἀπόφαση τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τῆς Παιδείας πού ἀναφέρεται στόν καθορισμό ἀριθμοῦ εἰσακτέων διδασκάλων καί νηπιαγωγῶν στό Μ.Δ.Δ.Ε., ὁρισμό ἡμερομηνιῶν διεξαγωγῆς τοῦ διαγωνισμοῦ καί συγκρότηση Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καί Ὑποεπιτροπῆς

./.

διεξαγωγῆς τοῦ διαγωνισμοῦ στήν Ἀθήνα καί Θεσ/νίκη κατά τό ἔτος 1981, δ) τά ἀριθμ. Φ. 309.71/Γ4245/20-5-1981 καί Φ. 309.71/Γ/4510/29-5-1981 ἔγγραφα τοῦ ΥΠΕΠΘ, πού ἀναφέρονται σέ γνωστοποιήσεις γνωμοδοτήσεων τοῦ Τμήματος Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ γιά τό βιβλίο "Χειροτεχνίες γιά μικρά παιδιά" τῶν Ε. Λαλούμη - Σ. Παπανικολάου καί γιά τό χειροτεχνικό ὑλικό "TRI-CHEM" στούς ἐνδιαφερομένους.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συ νεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 42/1981

Σήμερα, 16 Ἰουνίου 1981 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κωνιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος καί Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἡ Διδακτέα Ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας τῶν Γ΄Δ΄καί Ε΄τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα (συνέχεια συζητήσεως). Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, ἀναφέρεται σέ ὅσα γενικά γιά τό μάθημα τῆς Γεωγραφίας ἀνέπτυξε, ὕστερα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά σχολεῖα στήν ἀριθμ. 32/1981 συνεδρία τοῦ Τμήματος. (Οἱ ἀπόψεις του εἶχαν γίνει ὁμόφωνα ἀποδεκτές ἀπό τό Τμῆμα).

Στή συνέχεια ὁ κ. Χριστιάς εἰσηγεῖται γιά τή διδακτέα ὕλη τῆς Γεωγραφίας τῶν Γ΄, Δ΄καί Ε΄τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ τά ἀκόλουθα:

./.

Γ Ε Ω Γ Ρ Α Φ Ι Α

Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

Μέ τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στό σχολεῖο ὁ συνολικός χρόνος διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας μειώθηκε στίς τάξεις Δ΄, Ε΄καί ΣΤ΄κατά δέκα (10) διδακτικές ὧρες σέ σύνολο διδ. ὡρῶν 64 περίπου. Γιά νά διδαχτεῖ τό μάθημα μέ κάποια ἄνεση στό χρόνο πού προβλέπεται,ὕστερα ἀπό τή μείωση τῶν ὡρῶν διδασκαλίας, χρειάζεται νά γίνουν ὁρισμένες ἀναδιατάξεις, σύμπτυξη καί περιορισμός τῆς διδακτέας ὕλης.

Πρίν ἀναφερθοῦμε στή σύμπτυξη καί τόν περιορισμό τῆς διδακτέας ὕλης, θεωροῦμε σκόπιμο νά ὑπομνήσουμε, συμπληρωματικά τῶν ὅσων ἀναφέρονται στίς ὁδηγίες πού ὑπάρχουν στό ἀναλυτικό πρόγραμμα, ὁρισμένα βασικά σημεῖα πού ἀφοροῦν στή διδασκαλία τοῦ μαθήματος.

. Ἡ διδασκαλία τῆς Γεωγραφίας στό δημοτικό σχολεῖο στηρίζεται στήν ἄμεση παρατήρηση καί ἐποπτεία, στήν ἀνάγνωση τοῦ χάρτη καί τή χρήση ἐποπτικῶν μέσων.

. Οἱ παραπάνω διδακτικές ἀπαιτήσεις, ἡ φύση τοῦ μαθήματος καί ἡ ἴδια ἡ μάθηση προσδιορίζουν ἐπίσης καί τούς τρόπους ἤ τόν δραστηριότητες μέ τίς ὁποῖες πρέπει ὁ μαθητής νά προσεγγίζει καί νά ἐπεξεργάζεται τά θέματα διδασκαλίας. Οἱ δραστηριότητες αὐτές εἶναι ἡ παρατήρηση, ἡ διερεύνηση, ἡ συλλογή, ἡ καταγραφή, ἡ ταξινόμηση, ἡ κατασκευή τοῦ χάρτη, ἡ σύγκριση, ἡ ἀνάλυση κτλ.

. Ἡ διδασκαλία πρέπει νά γίνεται μέ βάση πάντοτε τό χάρτη (γεωφυσικό, πολιτικό,παραγωγικό κτλ) καί νά ἐπικυρεῖται ἀπό διάφορα ἐποπτικά μέσα (ὑδρόγειος σφαίρα, εἰκόνες διαφάνειες, προβολές). Αὐτό ὅμως προϋποθέτει ὅτι ὁ μαθητής εἶναι σέ θέση νά διαβάζει τό χάρτη, ~~καί~~ νά τόν χρησιμοποιεῖ ὀρθά, νά ἀξιοποιεῖ κατάλληλα τά διάφορα ἐποπτικά μέσα. Ἀπό τίς μικρότερες τάξεις ὁ δάσκαλος ὀφείλει νά βοηθήσει συστηματικά στούς μαθητές νά μποροῦν νά διαβάζουν τό χάρτη. Νά ἐπανέρχεται ἐπίσης συχνά στό σημεῖο αὐτό, ὄχι μόνο στήν ἴδια τάξη, ἀλλά καί ὅταν σέ μιά νέα τάξη ἀρχίζει τή διδασκαλία τῆς Γεωγραφίας. Ἡ πεῖρα διδάσκει ὅτι

./.

μαθητές τῶν μεγαλυτέρων τάξεων δέ μποροῦν νά παρακολουθήσουν τό μάθημα, ἀκριβῶς ἐπειδή δέν κατανοοῦν στό χάρτη.

. Ἀπό τό χάρτη δέ μποροῦν νά βγοῦν ὅλα τά στοιχεῖα πού ἐπιδιώκει ἡ διδασκαλία καί ἰδιαίτερα ἐκεῖνα πού ἀφοροῦν στίς ἀλληλεξαρτήσεις καί τίς αἰτιώδεις σχέσεις. Μιά πεδινή περιοχή λ.χ. στό χάρτη δέν εἶναι κατ' ἀνάγκη καί παραγωγική, ἐπειδή αὐτό συμβαίνει μέ κάποια ἄλλη. Ἡ παραγωγικότητα ἐξαρτᾶται καί ἀπό τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο τήν ἀξιοποιεῖ ὁ ἄνθρωπος. Ἡ δυνατότητα ἀξιοποίησης ἐξαρτᾶται καί ἀπό ἄλλους παράγοντες, οἱ ὁποῖοι δέ φαίνονται στά χάρτη. Γιά νά ἔχει λοιπόν νόημα ἡ ἐργασία στό χάρτη καί γιά νά μήν ὁδηγεῖ σέ παρανοήσεις καί αὐθαίρετα συμπεράσματα, εἶναι ἀνάγκη ὁ μαθητής νά διαθέτει κάποιες γνώσεις γιά τό θέμα πού ἐξετάζεται, τίς ὁποῖες εἴτε δίνει σ' αὐτόν ὁ δάσκαλος εἴτε τίς ἀναζητεῖ ὁ ἴδιος στό ἐγχειρίδιο ἤ σέ ἄλλα βοηθήματα.

. Οἱ μαθητές δέν πρέπει νά καταπονοῦνται μέ τήν κατασκευή λεπτομερῶν χαρτῶν. Οὔτε εἶναι ἀνάγκη νά κατασκευάζουν χάρτες μεμονωμένων περιοχῶν, ἐφόσον οἱ χάρτες αὐτοί μποροῦν νά ἐνταχθοῦν στό χάρτη μιᾶς εὐρύτερης περιοχῆς. Ὁ χάρτης λ.χ. τοῦ νομοῦ μπορεῖ νά ἐνταχθεῖ στό χάρτη ἑνός γεωγραφικοῦ διαμερίσματος καί ὁ χάρτης τῆς Ἀλβανίας στό χάρτη τῆς Βαλκανικῆς. Ἐπίσης ἡ κατασκευή τοῦ χάρτη ἀπό τούς μικρούς μαθητές δέ μπορεῖ νά γίνει ἀπό μιά μέρα στήν ἄλλη. Μπορεῖ νά ἀρχίζει, κατά τήν κρίση τοῦ δασκάλου, μέ τή διδασκαλία ἑνός διαμερίσματος (Ἑλλάδας, μιᾶς μεγάλης περιοχῆς λ.χ. Βορείου Ἀμερικῆς ἤ καί ἠπείρου ἀκόμη καί νά συνεχίζεται ὅσο διαρκεῖ ἡ διδασκαλία τῆς περιοχῆς αὐτῆς. Στούς χάρτες αὐτούς, πού θά εἶναι πολύ γενικοί, οἱ μαθητές θά συμπληρώνουν προοδευτικά τά διάφορα γεωγραφικά στοιχεῖα πού θά διδάσκονται στίς ἐπιμέρους διδακτικές ἑνότητες.

. Τό διδακτικό βιβλίο ἀποτελεῖ πηγή πληροφοριῶν καί μέ τήν ἔννοια αὐτή θά χρησιμοποιεῖται. Ἀπό τά στοιχεῖα πού περιέχει τό βιβλίο, καί πού συνήθως εἶναι πολλά, ὁ δάσκαλος θά ἐπιλέγει ἐκεῖνα τά ὁποῖα εἶναι ἀπαραίτητα γιά νά κατανοήσουν οἱ μαθητές τό μάθημα. Δέ θά ἐπιμένει στίς λεπτομέρειες, βοηθώντας τούς μαθητές συνάμα νά μποροῦν καί οἱ

ἴδιοι νά διακρίνουν τά οὐσιώδη ἀπό τά ἐπουσιώδη. Σέ καμιά περίπτωση στό μάθημα τῆς Γεωγραφίας δέ θά ἀποστηβίζεται τό κείμενο τοῦ βιβλίου γιά ἐπαναδιήγηση.

. Οἱ ἀριθμοί πού δίνονται γιά τήν ἐπιφάνεια, τόν πληθυσμό, τά παραγωγικά στοιχεῖα κλπ., μποροῦν νά χρησιμεύουν γιά νά γίνουν συγκρίσεις, νά βρεθοῦν σχέσεις καί τά σχετικά. Καί στήν περίπτωση αὐτοί δέ θά καταπονοῦνται οἱ μαθητές μέ τήν ἀπομνημόνευσή τους. Αὐτό ὅμως δέ σημαίνει ὅτι οἱ μαθητές δέ θά γνωρίζουν μερικά βασικά στοιχεῖα, ὅπως εἶναι λ.χ. ὁ πληθυσμός τῆς Ἀθήνας, ἡ ἔκταση τῆς Ἑλλάδας, τό ὕψος τοῦ Ὀλύμπου, ὁ πληθυσμός περίπου τῆς Ρωσίας, ὅτι οἱ μεγαλύτεροι ποταμοί τῆς Εὐρώπης εἶναι ὁ Βόλγας, ὁ Δούναβης κτλ.

. Οἱ χάρτες καί οἱ εἰκόνες πού περιέχονται στά βιβλία δέν εἶναι ἁπλῶς διακοσμητικά στοιχεῖα. Οἱ μαθητές πρέπει νά βοηθηθοῦν συστηματικά, ὥστε νά συνηθίσουν νά χρησιμοποιοῦν τούς χάρτες καί ὅτι ἄλλο εἰκονογραφικό ὑλικό ὑπάρχει στό βιβλίο γιά νά κάνουν, συσχετίζοντά τα μέ τίς πληροφορίες πού ὑπάρχουν σ'αὐτό, διάφορες παρατηρήσεις, νά καταλήγουν σέ συμπεράσματα κτλ. Ἐπίσης οἱ μαθητές πρέπει νά μάθουν νά παρατηροῦν σκόπιμα εἰκόνες καί προβολές γιά νά κάνουν διαπιστώσεις καί νά καταλήγουν σέ συμπεράσματα καί ὄχι ἁπλῶς γιά νά τίς "θαυμάζουν".

. Οἱ ἐργασίες πού ὑπάρχουν στήν ἀρχή τῶν διδακτικῶν ἑνοτήτων ὑποδεικνύουν στούς μαθητές τρόπους ἐργασίας καί μεθόδους προσέγγισης τῶν θεμάτων διδασκαλίας. Οἱ ἐργασίες αὐτές πρέπει νά θεωροῦνται ἀναπόσπαστο μέρος τῆς διδακτικῆς ἑνότητας καί, χωρίς ἀναγκαστικά νά ἐξαντλοῦνται ὅλες, νά ἀξιοποιοῦνται ἀνάλογα. Ἰδιαίτερα στίς σιωπηρές ἐργασίες στά ὀλιγοθέσια σχολεῖα, ὅπου ὁ χρόνος γιά τήν κύρια διδασκαλία εἶναι λίγος, οἱ παραπάνω ἐργασίες μποροῦν νά βοηθήσουν στήν καλύτερη μεθόδευση τῆς ὅλης διδασκαλίας τοῦ μαθήματος.

. Στά βιβλία τῶν Δ΄, Ε καί Στ΄ τάξεων οἱ ἑνότητες ἔχουν γραφεῖ, λιγότερο ἤ περισσότερο, μέ βάση ἕνα ἤ περισσότερα κυριαρχοῦντα στοι-

χεῖα. Μέ τίς ἐργασίες-δραστηριότητες, πού ὑπάρχουν στήν ἀρχή τους, εἶναι δυνατή ἡ συστηματοποίηση αὐτῶν πού ἐξετάζουμε σέ κάθε διαμέρισμα, μεγάλη περιοχή, χώρα. Ἀκριβῶς ὅπου δέν ὑπάρχει ἤ, γιά εὐνόητους λόγους, δέ δίνεται ἕτοιμη ἡ συστηματοποίηση, ὁ δάσκαλος ὀφείλει νά ὁδηγεῖ τούς μαθητές κατά τή διδασκαλία νά συστηματοποιοῦν τίς γνώσεις πού ἀποχτοῦν. Οἱ μαθητές πρέπει νά μάθουν ἀπό τήν ἀρχή νά προσδιορίζουν τή θέση, τή μορφολογία, τό κλίμα μιᾶς χώρας, καθώς καί τά κυριαρχοῦντα στοιχεῖα πού προσδιορίζουν τήν ἰδιαιτερότητά της καί ἀπό τά ὁποῖα μποροῦν νά προκύψουν διάφορες σχέσεις (λ.χ. γιατί μιά χώρα εἶναι βιομηχανική, γεωργική, πυκνοκατοικημένη κτλ.).

. Θά καταβάλλεται προσπάθεια, ὥστε οἱ μαθητές νά μαθαίνουν τό μάθημα στό σχολεῖο. Στό σχολεῖο θά γίνονται καί ὅλες οἱ σχετικές μέ τό μάθημα ἐργασίες. Γιά νά ἐπιτευχθεῖ ὁ σκοπός αὐτός ὁ δάσκαλος πρέπει ἀπό τήν ἀρχή τοῦ σχολικοῦ ἔτους νά ἐπισημαίνει τούς μαθητές πού συναντοῦν δυσκολίες καί νά τούς βοηθάει νά τίς ξεπεράσουν.

. Ἡ ἐξέταση τῶν μαθητῶν, γιά νά διαπιστώνεται κατά πόσο κατανόησαν τά βασικά σημεῖα ὅσων διδάχτηκαν, θά γίνεται μέ ἐρωτήσεις ἤ σύντομα γραπτά ἐρωτηματολόγια (τέστ) κατά τή διδασκαλία, μετά τή διδασκαλία, ὅταν μιά ἐπιμέρους διδακτική ἑνότητα συσχετίζεται μέ μιά εὐρύτερη καί κατά τακτές ἐπαναλήψεις. Στήν ἀρχή τῆς διδακτικῆς ὥρας, καί ὅπου κατά τήν κρίση τοῦ δασκάλου χρειάζεται, θά διατίθεται ἐλάχιστος χρόνος (5'-) γιά ἐξέταση, ὥστε νά ἐξοικονομεῖται χρόνος γιά τήν κύρια διδασκαλία. Σκοπός τῆς ἐξέτασης αὐτῆς, πάντα κατά τήν κρίση τοῦ δασκάλου, θά εἶναι νά διαπιστωθεῖ κατά πόσο οἱ μαθητές κατανόησαν τά βασικά σημεῖα προηγούμενου μαθήματος ἤ γιά νά γίνει σύνδεση τοῦ νέου μαθήματος μέ τό προηγούμενο.

. Συνιστοῦμε στό δάσκαλο νά μελετήσει, ἀσχετα ἀπό τήν τάξη πού διδάσκει, ὅλες τίς ὁδηγίες πού ἀκολουθοῦν γιά τή σύμπτυξη, τόν περιορισμό τῆς διδακτέας ὕλης καί τή μεθόδευση τῆς διδασκαλίας.

./.

Β. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΘΟΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

(Οἱ ὁδηγίες ἀναφέρονται στά βιβλία)

Τάξη Γ΄

. Ἡ διδασκαλία τῆς Γεωγραφίας στή Γ΄τάξη πρέπει νά ἀντιμετωπίζεται ἀπό τή μιά μεριά ὡς συνέχεια τῆς Μελέτης τοῦ περιβάλλοντος καί ἀπό τήν ἄλλη ὡς εἰσαγωγή στή Γεωγραφία. Καί στήν τάξη αὐτή πρόκειται γιά διερεύνηση, συστηματικότερη, τοῦ γεωφυσικοῦ, κοινωνικοῦ καί πολιτιστικοϊστορικοῦ περιβάλλοντος τοῦ μαθητῆ. Τό μάθημα πρέπει νά ἔχει χαρακτήρα ἐποπτικό, ἐρευνητικό, πρακτικό καί ταυτόχρονα νά εἰσάγει τούς μαθητές στήν κατανόηση καί χρήση γεωγραφικῶν ἐννοιῶν, πού θά ἀποτελέσουν τήν ὑποδομή γιά τή διδασκαλία τῆς Γεωγραφίας στίς ἄλλες τάξεις.

. Ὁ δάσκαλος, προκειμένου νά διδάξει τό μάθημα τῆς Γεωγραφίας στή Γ΄τάξη, θά ὠφεληθεῖ πολύ, ἄν μελετήση τίς ὁδηγίες πού ὑπάρχουν σέ ἄλλη θέση καί ἀναφέρονται στή Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος.

. Οἱ διδακτικές ἑνότητες δέ θά διδάσκονται θεωρητικά. Οἱ περισσότερες ἀπό αὐτές ἤ εἶναι σχέδια γιά τή διερεύνηση τοῦ περιβάλλοντος ἤ ἔχουν τήν ἔννοια ὅτι θά βοηθήσουν τούς μαθητές νά ἀποσαφηνίσουν καί νά συστηματοποιήσουν ἐμπειρίες καί γνώσεις πού ἀποχτοῦν ὕστερα ἀπό διερεύνηση, τοῦ περιβάλλοντος καί ἀναφορά σέ συγκεκριμένες καταστάσεις.

. Ὅπου δέν εἶναι πάντοτε δυνατόν νά ἔχουν οἱ μαθητές ἄμεση ἐποπτεία, θά χρησιμοποιεῖται εἰκονογραφημένο ὑλικό, διαφάνειες καί προβολές. Σημαντικό ἐπίσης εἶναι νά ἀποσαφηνίζουν καί νά χρησιμοποιοῦν οἱ μαθητές ἐμπειρίες καί γνώσεις πού ἔχουν ἀποχτήσει ἔξω ἀπό τό σχολεῖο.

. Στή Γ΄τάξη δέν ἔχουμε μείωση ὡρῶν. Τό βιβλίο περιέχει 52 διδακτικές ἑνότητες, πού μποροῦν νά διδαχτοῦν ἄνετα στό χρόνο διδασκαλίας πού προβλέπεται γιά τό 6/θέσιο σχολεῖο. Ὅμως ὁ χρόνος διδασκαλίας στά ὀλιγοθέσια σχολεῖα εἶναι περιορισμένος. Γιά τό λόγο αὐτό καί γιά νά διατεθεῖ περισσότερος χρόνος γιά τίς ἑνότητες- σχέδια, στίς ὁποῖες φρονοῦμε ὅτι πρέπει νά δοθεῖ ἔμφαση, προτείνουμε τή σύμπτυξη ὁρισμένων ἑνοτήτων. Ἡ σύμπτυξη αὐτή εἶναι γιά τό δάσκαλο ἐνδεικτική.

Διδακτικές ἑνότητες	Ὁδηγίες
. Ἡ ἑνότητα 1 "Στήν καινούρια τάξη " νά συμπτυχθεῖ μέ τήν ἑνότητα 7 " Οἱ χάρτες".	. Θά ἀποτελέσει τήν εἰσαγωγή προκειμένου νά μάθουν οἱ μαθητές νά κάνουν καί νά διαβάζουν τό χάρτη.
. Οἱ ἑνότητες 8, 9 10, 13, 14, 16, 17, 18, 19 μποροῦν νά διδαχτοῦν σέ 7 ὧρες χωρίς νά χάσει ἡ διδασκαλία.	. Ἡ διδασκαλία τους θά στηριχτεῖ στήν ἄμεση παρατήρηση, στό σχέδιο τῆς τάξης, σέ κατασκευές σέ ἀμμοδόχο, στό χάρτη γεωγραφικῶν ὅρων καί στή συνέχεια σέ κανονικό χάρτη. . Θά δοθεῖ ἰδιαίτερη βαρύτητα, ὥστε οἱ μαθητές νά εἰσαχθοῦν στίς βασικές γεωγραφικές ἔννοιες, νά μποροῦν νά τίς ἐντοπίζουν στό χάρτη καί νά τίς χρησιμοποιοῦν. Ἡ διδασκαλία τους δέ θά γίνει μιά καί ἔξω. Ὁ δάσκαλος θά ἐπανέρχεται σέ ὅλες τίς ἑνότητες πού ἀκολουθοῦν, ὥστε οἱ ἔννοιες αὐτές νά γίνουν, ὅσο ἡ ἡλικία τῶν τό ἐπιτρέπει, κτῆμα τῶν μαθητῶν. . Τό βιβλίο θά χρησιμοποιεῖται ὡς πηγή πληροφοριῶν καί ὅσο χρειάζεται νά κατακτήσουν οἱ μαθητές τίς σχετικές ἔννοιες. Τά παιδιά δέ θά καλοῦνται νά ποῦν τό μάθημα ἀπό τό βιβλίο.
. Ἡ ἑνότητα 23 "Χωριό καί Πόλη" νά συμπτυχθεῖ μέ τίς ἑνότητες πού ἀκολουθοῦν	. Γιά τά στοιχεῖα πού περιέχει θά γίνει συγκεκριμένη ἀναφορά, ὅταν θά διερευνᾶται κάθε φορά στίς ἑπόμενες ἑνότητες τό γεωφυσικό κοινωνικό καί ἱστορικοπολιτιστικό περιβάλλον τοῦ μαθητῆ.

. Οἱ ἑνότητες 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 ἀποτελοῦν σχέδια ἐργασίας.

. Σκοπός τους εἶναι νά δώσουν κάποια βάση καί νύξεις στό μαθητή γιά τό τρόπο μέ τόν ὁποῖο θά διερευνήσει κατά περίπτωση τό ἄμεσο γεωφυσικό, κοινωνικό καί ἱστορικό πολιτιστικό περιβάλλον. Τά σχέδια αὐτά ἔχουν καθαρά πρακτικό χαρακτήρα καί θά βοηθήσουν, μαζί μέ τό δάσκαλο, τά παιδιά γιά τήν ἄσκηση δραστηριοτήτων, τή συλλογή ὑλικοῦ καί τήν ἐπεξεργασία του. Εἶναι αὐτονόητο ὅτι οἱ παραπάνω ἑνότητες δέ μποροῦν νά ἀποτελέσουν μάθημα γιά τό μαθητή μέ τήν ἔννοια ὅτι μαθαίνουν ἕνα θέμα ἤ βρίσκουν σ'αὐτό μετά τή διδασκαλία, χρήσιμες πληροφορίες για τους διδάσκοντες.

. Αὐτονόητο εἶναι ὅτι δέ θά χρησιμοποιοῦνται, ἄλλωστε αὐτό ἀπαγορεύεται, βαθήματα ποὺ κυκλοφοροῦν στήν ἀγορά καί ἀποπροσανατολίζουν τή διδασκαλία τῆς Γεωγραφίας στήν τάξη αὐτή ἀπό τήν πραγματικό της σκοπό.

. Γιά τή διδασκαλία τους θά διατεθεῖ ἀρκετός χρόνος. Ὁ χρόνος αὐτός ἐξοικονομεῖται, γιατί οἱ ἑνότητες τοῦ βιβλίου εἶναι ἀρκετά λιγότερες ἀπό τίς διαθέσιμες διδακτικές ὧρες καί γιατί προηγήθηκε ἡ σύμπτυξη ὁρισμένων ἑνοτήτων.

. Οἱ ἑνότητες 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 μποροῦν νά συμπτυχθοῦν, ἄν χρειαστεῖ, σέ λι-

. Ἡ διδασκαλία τους θά γίνει ἀπό τό χάρτη. Κατά τά ἄλλα ἰσχύουν οἱ παρατηρήσεις τῆς προηγούμενης παραγράφου.

Τ ά ξ η Δ΄

Τό βιβλίο περιέχει 60 διδακτικές ἑνότητες. Μέ τή σύμπτυξη πού προτείνουμε, καί ἡ ὁποία εἶναι ἐνδεικτική, οἱ ἑνότητες περιορίζονται σέ 49. Σκοπός τῆς σύμπτυξης εἶναι νά ὀργανωθεῖ ἡ ὕλη ἔτσι, ὥστε καί ὁ χρόνος διδασκαλίας νά κατανεμηθεῖ ὀρθολογικά καί ἡ ὕδια νά περιοριστεῖ στά βασικά καί ἀπαραίτητα.

Παράλληλα δίνουμε γιά κάθε διδακτική ἑνότητα ὁρισμένες ὁδηγίες, τίς ὁποῖες δμπορεῖ ὁ δάσκαλος, κατά τήν κρίση του καί ἀνάλογα μέ τό ἐπίπεδο τῆς τάξης του καί τούς ὅρους λειτουργίας τοῦ σχολείου, νά ἀξιοποιήσει, ὥστε ἡ διδασκαλία νά μή καταπονεῖ ἄσκοπα τό μαθητή καί νά εἶναι περισσότερο ἀποτελεσματική.

Σημειώνουμε ὅτι οἱ μαθητές τῆς Δ΄τάξεως ἔχουν, σέ σχέση μέ τούς μαθητές τῆς Γ΄τάξεως, ἀποχτήσει κάποια ὑποδομή γιά τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας. Ἀλλά καί στήν τάξη αὐτή δέν παύει τό μάθημα νά ἔχει ἐρευνητικό, ἐποπτικό καί πρακτικό χαρακτήρα. Ἐξίσου βασικό καί ἀπαραίτητο μέ τήν ἀπόκτηση βασικῶν γνώσεων, πού ἐπιτρέπουν στούς μαθητές νά προσανατολίζονται στό χῶρο τῆς Γεωγραφίας καί νά ἐπεξεργάζονται γεωγραφικά φαινόμενα, εἶναι καί ἡ ἀπόκτηση τρόπων καί μεθόδων ἐργασίας πού ὁδηγοῦν στή γεωγραφική γνώση καί καλλιεργοῦν τό ἐρευνητικό πνεῦμα, τή δημιουργική σκέψη καί τήν κρίση. Ἡ συστηματική παρατήρηση, ἡ ἐποπτεία, ἡ διερεύνηση, ἡ καταγραφή, ἡ συλλογή, ἡ ταξινόμηση, ἡ σύγκριση, ἡ ἀνάλυση καί ἡ ἀναζήτηση σχέσεων καί ἀλληλεπιδράσεων θά εἶναι, ὅσο τό ἐξελικτικό ἐπίπεδο τῶν μαθητῶν, ἐπιτρέπει, ἡ βάση τῆς διδασκαλίας κάθε ἑνότητας.

Διδακτικές ἑνότητες*	Ὁδηγίες
1. Θέση τῆς Ἑλλάδας	. Νά γίνει χρήση τοῦ χάρτη ἠπείρων καί τῆς ὑδρογείου σφαίρας.

Παρατήρηση

* Οἱ αὐξοντες ἀριθμοί ἀναφέρονται στή νέα ἀρίθμηση τῶν ἑνοτήτων τοῦ βιβλίου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

2, 3, 4. Σύντομη γεωφυσική ἐξέταση τῆς Ἑλλάδας. (Στίς ἑνότητες αὐτές ἐντάσσεται καί οἱ ἑνότητα 5 οἱ γεωφυσικές περιοχές τῆς Ἑλλάδας, γιατί ἔτσι μπορεῖ νά κατανοηθεῖ καλύτερα.	. Νά τονιστεῖ ἡ θέση τῆς Ἑλλάδας ὡς γέφυρας ἀνάμεσα στήν Εὐρώπη-Ἀσία (Μέση Ἀνατολή)-Ἀφρική.
1	. Ἡ διδασκαλία θά γίνει ἀπό τό χάρτη. Σ'αὐτόν θά ἀναζητηθοῦν τά στοιχεῖα πού περιέχει τό βιβλίο. Καλό εἶναι οἱ μαθητές νά σχεδιάσουν τό περίγραμμα τοῦ χάρτη τῆς Ἑλλάδας (μέ διαφανές χαρτί ἤ καρμπόν) καί νά σημειώνουν προοδευτικά τά σπουδαιότερα γεωγραφικά στοιχεῖα.
5. Τό Κλίμα τῆς Ἑλλάδας	. Δέ θά γίνει ἁπλῶς περιγραφή, ἀλλά θά ἀναζητηθοῦν καί θά ἀναλυθοῦν καί οἱ ὅροι πού ἐπηρεάζουν τό κλίμα τῆς Ἑλλάδας.
6. Σύντομη παρουσίαση τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδας. Ὁ χῶρος καί τό κλίμα τῆς Ἀνατ. Στερεᾶς Ἑλλάδας (καί Εὔβοια).	. Ἡ διδασκαλία θά γίνει ἀπό τό χάρτη. . Οἱ μαθητές μποροῦν νά κατασκευάζουν, ὅσο διαρκεῖ ἡ διδασκαλία τῆς Στερ. Ἑλλάδας, τό χάρτη καί νά σημειώνουν σ'αὐτόν τά κυριότερα στοιχεῖα. . Σέ συνδυασμό μέ τίς ἑνότητες πού ἀκολουθοῦν, νά χρησιμοποιηθεῖ ἐποπτικό ὑλικό (εἰκόνες, διαφάνειες, προβολές). Οἱ μαθητές πρέπει νά παροτρύνονται νά συγκεντρώνουν γιά κάθε περιοχή πού ἐξετάζεται παρόμοιο ὑλικό καί νά τό ἀξιοποιοῦν κατά τή διδασκαλία.
7. Ὁ φυσικός πλοῦτος, ἡ βιομηχανική ἀνάπτυξη καί οἱ κάτοικοι τῆς Ἀνατ. Στερεᾶς Ἑλλάδας.	. Πλουτοπαραγωγικές περιοχές- οἰκονομική ἀνάπτυξη-ἀναπτυξιακά προγράμματα-προβλήματα. Θά τονιστοῦν τά προβλήματα πού δημιουργοῦνται

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

ἀπό τή συγκέντρωση τοῦ πληθυσμοῦ στό λεκανοπέδιο Ἀττικῆς- Περιφερειακή ἀνάπτυξη.

8, 9, 10, 11, Πολιτική ἐξέταση τῆς Ἀνατολ. Στερεᾶς Ἑλλάδας.

. Θά διατεθοῦν τέσσερις διδακτικές ὧρες.

. Ἡ διδασκαλία θά γίνει ἀπό τό χάρτη.

. Θά τονιστοῦν τά προβλήματα πού δημιουργεῖ τό δημογραφικό πρόβλημα, ἡ ρύπανση τοῦ περιβάλλοντος κτλ.

. Ὅσα ἀναφέρονται γιά τήν Ἀθήνα καί τόν Πειραιᾶ νά διαβαστοῦν ἁπλῶς ἀπό τά παιδιά.

. Νά γίνει ἀξιοποίηση τοῦ εἰκονογραφικοῦ ὑλικοῦ πού ὑπάρχει στό βιβλίο, καθώς καί ἄλλου σχετικοῦ.

. Ὅσα ἀναφέρονται στούς νομούς θά ἐξεταστοῦν ἀπό τό χάρτη πολύ συνοπτικά. Στίς ἐπαρχίες θά γίνει ἁπλῶς ἀναφορά, ἄν κατά τήν κρίση τοῦ δασκάλου, σέ ὁρισμένες περιπτώσεις εἶναι ἀπαραίτητο. Τά λεπτομερειακά στοιχεῖα πού ὑπάρχουν στό βιβλίο σέν εἶναι γιά ἐξέταση, καθώς καί οἱ περιγραφές στά μπλέ πλαίσια.

. Πέραν ἀπό τήν πολιτική διαίρεση θά ἀναφέρονται πολιτιστικά στοιχεῖα πού χαρακτηρίζουν τήν περιοχή καί τόν τρόπο ζωῆς τῶν κατοίκων (ἱστορικοί τόποι, μνημεῖα, ἤθη καί ἔθιμα κτλ). Γενικά ὁ γεωγραφι-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

	φικός χῶρος θά ἐξετάζεται σέ σχέση μέ τήν ἀνθρώπινη δραστηριότητα σ' αὐτόν.
12. Γεωφυσική ἐξέταση τῆς Δυτικῆς Στερ. Ἑλλάδας.	. Ὅπως παρ. 6 . Ἡ ἑνότητα αὐτή μπορεῖ κατά τήν κρίση τοῦ δασκάλου, νά συνεξεταστεῖ μέ τήν ἑνότητα 6.
13. Πολιτική ἐξέταση τῆς Δυτ. Στερεᾶς Ἑλλάδας.	. Ὅπως παρ. 6. Θά τονιστοῦν ἰδιαίτερα τά προβλήματα τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν (παράδειγμα: Εὐρυτανία) καί θά ἀναφερθοῦν τά σχετικά ἀναπτυξιακά προγράμματα.
	. Ἡ ἐπανάληψη τῆς μεγάλης διδακτικῆς ἑνότητας Στερεά Ἑλλάδα θά συνδυαστεῖ μέ τίς γενικεύσεις πού ὑπάρχουν στό τέλος τῆς ἑνότητας 16.
14. Ἡ γεωφυσική ἐξέταση τῆς Πελοποννήσου.	. Ὅπως παρ. 6.
15. Ὁ φυσικός πλοῦτος τῆς Πελοποννήσου. Οἱ κάτοικοι καί ἡ ζωή τους.	. Ὅπως 7, 8. Θά τονιστεῖ ἡ ἰδιοτυπία καί ἡ ποικιλία πού ὑπάρχει στίς πλουτοπαραγωγικές περιοχές τῆς Πελοποννήσου (Κορινθία- Ἀργολίδα- Ἀχαΐα - Ἠλεία- Μεσσηνία- Ἀρκαδία)καί ἡ συνέπειες γιά τή ζωή τῶν κατοίκων.
Πολιτική διαίρετη τῆς Πελοποννήσου	
16. Κορινθία- Ἀργολίδα	. Ὅπως 9, 10, 11
17. Ἀχαΐα- Ἠλεία	" " " "
18. Μεσσηνία-Λακωνία-Ἀρκαδία	" " " "καί Ἀρκαδία, ὅπως 13
19. Γεωφυσική ἐξέταση τῆς Θεσσαλίας.	. Ὅπως 6. Ἰδιαιτερότητα τοῦ θεσσαλικοῦ χώρου ἀπό γεωφυσική ἄποψη πού προσδιορίζει τό κλίμα τῆς περιοχῆς καί τή γονιμότητα τοῦ ἐδάφους.

ΔΗΜΟΣΙΑ

20. Ὁ πλοῦτος καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Θεσσαλίας.
. Ὅπως 7, 8. Ἡ παραγωγικότητα τοῦ ἐδάφους προσδιορίζει τίς ἀσχολίες τῶν κατοίκων τους καὶ ἐπηρεάζει τόν τρόπο ζωῆς τους.

21. Πολιτική διαίρεση τῆς Θεσσαλίας
. Ὅπως 8, 9, 10, 11.
. Ἀνακεφαλαιώνοντας τή Θεσσαλία οἱ μαθητές θά ὁδηγηθοῦν στήν ἐξαγωγή τῶν γενικεύσεων πού ὑπάρχουν στό τέλος τῆς ἑνότητας.

22. Ἡ Ἤπειρος- Ἡ χώρα τῶν βουνῶν - ἡ ζωή στήν Ἤπειρο
. Ὅπως 6, 7, 8.

23. Ἡ ζωή στήν Ἤπειρο- Οἰκονομία
. Ὅπως 7, 8 καί 13

24. Πολιτική διαίρεση τῆς Ἠπείρου
. Ὅπως 8, 9,10,11

25. Ἡ Μακεδονία (Σύντομη γεωφυσική ἐξέταση- Γεωφυσική ἐξέταση τῆς Δυτ. Μακεδονίας.
. Ὅπως 6, 7. Ἀπό τήν ἑνότητα 30 "Ἡ Μακεδονία" θά δοθοῦν μόνο μερικά στοιχεῖα πού εἶναι ἀπαραίτητα νά κατανοηθεῖ ἡ ἰδιομορφία της.

26. Ὁ πλοῦτος καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Δυτ. Μακεδονίας.
. Ὅπως 7, 8,

27. Πολιτική ἐξέταση τῆς Δυτ. Μακεδονίας
. Ὅπως 8, 9, 10, 11

28. Ἡ γεωφυσική καί ἐξέταση τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας (ἑνότητας 34 καί 35)
. θά ἐξεταστοῦν ὡς μία ἑνότητα καί ὅπως 6, 7

Πολιτική ἐξέταση τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας
. Ὅπως 8, 9, 10, 11.

29. Νομός Θεσσαλονίκης-Θεσσαλονίκη.

30. Νομοί Κιλκίς, Πέλλας, Ἡμαθίας Πιερίες

31. Χαλκιδική-"Αγιο "Ορος	. Θά τονιστεῖ ὁ καλλιτεχνικός πλοῦτος τοῦ Ἁγίου "Ορους καί ἡ σημασία του.
32. Γεωφυσική καί οἰκονομική ἐξέταση τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας.	. "Οπως 6, 7, 8
33. Πολιτική ἐξέταση τῆς Ἀνατολ. Μακεδονίας.	. "Οπως 8, 9, 10, 11
34. Ἐπανάληψη τῆς Μακεδονίας	. Θά διατεθεῖ μία διδακτική ἑνότητα γιά ἀνασκόπηση αὐτῶν πού διδάχτηκαν οἱ μαθητές γιά τή Μακεδονία (θέση - γεωφυσική διαμόρφωση- οἰκονομική ἀνάπτυξη - προβλήματα σημασία) γιά νά ἐξαχθοῦν συμπεράσματα καί γιά ὁλοκληρώνουν οἱ μαθητές τό χάρτη τῆς Μακεδονίας.
35. Γεωφυσική καί οἰκονομική ἐξέταση τῆς Θράκης.	. "Οπως 6, 7, 8,
36. Πολιτική ἐξέταση τῆς Θράκης	. "Οπως 8, 9, 10, 11. Θά ἐπισημανθοῦν τά ἰδιαίτερα προβλήματα τῆς Θράκης καί οἱ προοπτικές πού δημιουργοῦνται γιά τήν ἀνάπτυξή της.
Τά νησιά τοῦ Αἰγαίου Πελάγους	
37. Οἱ Κυκλάδες	. Ἀπό ὅσα ἀναφέρονται στήν ἑνότητα 45 "Ἡ φύση καί ὁ κόσμος τῶν νησιῶν μας" θά ἐπιλεγοῦν ὅσα εἶναι ἀπαραίτητα γιά νά κατανοηθοῦν τά ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά τῶν νησιῶν (φυσικές ὁμορφιές, ζωή τῶν κατοίκων, οἰκονομία, ναυτιλία, τουρισμός, τέχνη κτλ), πού θά διδαχθοῦν εἰσαγωγικά στίς ἑνότητες πού
38. Νομοί Λέσβου Χίου, Σάμου	
39 Τά Δωδεκάνησα	

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ἀκολουθοῦν ἢ θά ἐνταχθοῦν, ὅπου χρειάζεται σ' αὐτές.

. Κατά τά λοιπά θά διδαχθοῦν ἀπό τό χάρτη καί ὅπως στίς ἑνότητες 6,7, 8, 9, 10,"

. Θά ἐπισημανθεῖ ἡ σημασία πού ἔχουν τά νησιά μας ἀπό κάθε ἄποψη γιά τή χώρα μας.

40, 41, 42, 43. Ἡ Κρήτη (Θέση- γεωφυσική ἐξέταση- Οἰκονομία- πολιτική ἐξέταση).

. Γιά τήν ἐξέταση τῆς Κρήτης θά διατεθοῦν τέσσερες ὧρες σέ ἀντίστοιχες ἑνότητες κατά τήν κρίση τοῦ δασκάλου καί ὅπως 6, 7, 8, 9, 10,11."

44. Τά Ἑπτάνησα

. Θά διατεθοῦν δύο ὧρες κατά τήν ἔννοια τῆς προηγούμενης παραγράφου.

45. Γενική ἐξέταση τῆς Ἑλλάδας (συστηματοποίηση τῶν ὅσων διδάχτηκαν γιά τήν Ἑλλάδα καί συναγωγή συμπερασμάτων).

. Οἱ μαθητές ἔχουν ἀποχτήσει, πιά ἀρκετές γνώσεις καί μποροῦν νά χρησιμοποιοῦν βασικές γεωγραφικές ἔννοιες, ὥστε νά εἶναι σέ θέση, στίς ἑνότητες, πού ἀκολουθοῦν, νά θεωρήσουν, ὅσο οἱ δυνατότητές τους τό ἐπιτρέπουν, συνολικά τήν Ἑλλάδα ὡς χῶρο γεωφυσικό καί ὡς χῶρο δραστηριότητας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καί νά καταλήξουν σέ ὁρισμένες γενικές διαπιστώσεις καί συμπεράσματα. Καί ἐδῶ προκειμένου νά βρεθοῦν αἰτιώδεις σχέσεις, νά ~~συναγωγή~~ ἐξαχθοῦν συμπεράσματα κτλ., θά γίνεται ἀναφορά σέ συγκεκριμένα δεδομένα καί ἡ διδασκαλία δέ θά ἔχει θεωρητικό χαρακτήρα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

. / .

45. Πολιτιστική καί πολιτική ἐξέταση τῆς Ἑλλάδας

. Θά δοθεῖ ἔμφαση στήν πολιτική ὀργάνωση καί τό δημοκρατικό πολίτευμα.

46.47 Οἰκονομική ἐξέταση τῆς Ἑλλάδας (θά συμπτυχθοῦν καί οἱ ἑνότητες 58 καί 59).

. Μέ τή βοήθεια γραφικῶν παραστάσεων, συγκεκριμένων δεδομένων κτλ. θά φανοῦν οἱ συνισταμένες τῆς οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης τῆς χώρας μας, οἱ κλάδοι παραγωγῆς, τά προβλήματα καί οἱ μελλοντικές προοπτικές.

48-49 Οἱ γειτονικές μας χῶρες Σχέσεις τῆς Ἑλλάδας μέ αὐτές.

. Μέ τήν ἐξέταση τῆς Ἑλλάδας οἱ μαθητές θά καταλήξουν, μέ τή βοήθεια τοῦ χάρτη καί μέ τίς πληροφορίες πού ἔχουν ἀποκτήσει στό σχολεῖο καί ἔξω ἀπ' αὐτό, στή διαπίστωση ὅτι ἡ Ἑλλάδα δέν εἶναι ἕνας ἀπομονωμένος χῶρος. Ἀνήκει σέ μιά περιοχή, μάλιστα καίρια, γειτνιάζει μέ ἄλλες χῶρες (Βαλκανική, χῶρος Μεσογείου) καί ἔχει σχέσεις μέ τούς γειτονικούς λαούς καί λαούς πού ζοῦν σέ μακρυσμένες χῶρες.

Παρατήρηση: Θεωρητικά ἀπομένουν 4 ὡς 5 διδακτικές ὧρες. Οἱ ὧρες αὐτές, ἄν γιά διάφορους λόγους δέν χαθοῦν, θά διατεθοῦν κατά τήν κρίση τοῦ δασκάλου γιά ἐπαναλήψεις κτλ.

./.

Τ ά ξ η Ε

. Ἡ ὕλη τοῦ βιβλίου χωρίζεται σέ 60 διδακτικές ἑνότητες. Μέ τή σύμπτυξη πού προτείνουμε, καί ἡ ὁποία εἶναι ἐνδεικτική γιατό δάσκαλο, οἱ ἑνότητες περιορίζονται σέ 50. Ἀπό τίς ἑνότητες τοῦ βιβλίου συμπτύσσονται οἱ πρῶτες 23 πού ἀφοροῦν στή γενική ἐξέταση τῆς Εὐρώπης καί τῆς Ἑλλάδας. Οἱ ὑπόλοιπες, ἀπό τίς ὁποῖες 5 ἀναφέρονται σέ ἐπαναλήψεις, παραμένουν ὡς ἔχουν.

. Ἡ προτεινόμενη σύμπτυξη ἔχει ὡς ἑξῆς:

Διδακτικές ἑνότητες	Ὁδηγίες
1. Ἡ Γῆ Ἡ Εὐρώπη	
2. Θέση καί γεωφυσική ἐξέταση τῆς Εὐρώπης (ἑνότητες τοῦ βιβλίου 2, 3-4).	. Ἡ διδασκαλία θά γίνει ἀπό τό χάρτη καί τήν ὑδρόγειο σφαίρα. Στό χάρτη οἱ μαθητές θά ἀναζητήσουν τά κυριότερα γεωγραφικά στοιχεῖα γιά νά σχηματίζουν μιά γενική εἰκόνα γιά τή γεωφυσική διαμόρφωση τῆς Εὐρώπης.
3. Οἱ γεωφυσικές περιοχές καί τό κλίμα τῆς Εὐρώπης (ἑνότητα 5 τοῦ βιβλίου).	. Ἡ διάκριση τῆς Εὐρώπης σέ γεωφυσικές περιοχές μπορεῖ νά γίνει στό χάρτη χωρίς ἀναφορά σέ λεπτομέρειες, ἐνῶ θά δοθεῖ ἔμφαση στίς ἔννοιες μεσογειακό, ἠπειρωτικό, ὠκεάνιο καί πολικό κλίμα.
4. Οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης- Ὁ εὐρωπαϊκός πολιτισμός-ΕΟΚ (ἑνότητες 6, 7, 8, 9, 10 τοῦ βιβλίου).	. Οἱ ἑνότητες 6 "Ἡ οἰκονομία τῆς Εὐρώπης", 7 "τά μέσα συγκοινωνίας καί ἐπικοινωνιῶν στήν Εὐρώπη" διαγράφονται. Στήν ἑνότητα ὅμως 4 θά ἀναφερθοῦν ἀπό τό δάσκαλο ὁρισμένα πράγματα γιά τήν οἰκονομική

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

ἀνάπτυξη τῆς Εὐρώπης, τήν ΕΟΚ ἰδιαίτερα καί γενικά μιά τήν πρόοδο καί τό ρόλο πού παίζει στήν ἀνθρωπότητα. Ἐπίσης ὅσα ἀναφέρονται στήν ἑνότητα 10 "Τί ἔμαθα γιά τήν Εὐρώπη" εἶναι διαπιστώσεις καί συμπεράσματα, στά ὁποῖα πρέπει νά καταλήξει ὁ μαθητής κατά τήν ἐξέταση τῶν ἑνοτήτων πού σημειώνονται στή διπλανή στήλη.

5. Ἡ Ν. Εὐρώπη-Ἡ Βαλκανική Χερσόνησος (ἑνότητα 12 τοῦ βιβλίου).

. Ἡ διδασκαλία θά γίνει ἀπό τό χάρτη. Καλό εἶναι οἱ μαθητές νά σχηματίσουν τό περίγραμμα τοῦ χάρτη τῆς Βαλκανικῆς καί προοδευτικά νά σημειώνουν τά κυριότερα στοιχεῖα. Στό χάρτη αὐτόν ἐντάσσεται καί ὁ γενικός χάρτης τῆς Ἑλλάδας.

Ἡ Ἑλλάδα

6. Σύντομη γεωφυσική ἐξέταση τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου (ἑνότητες 13 καί 14 τοῦ βιβλίου).

: Ἡ διδασκαλία θά γίνει ἀποκλειστικά ἀπό τό χάρτη. Ἐδῶ δέν εἶναι ἀνάγκη νά κατασκευάσουν οἱ μαθητές ἐξαρχῆς τό χάρτη.

7. Τό κλίμα τῆς Ἑλλάδας (ἑνότητα 14).

. Νά ἐπισημανθοῦν οἱ ὅροι πού ἐπηρεάζουν τό κλίμα τῆς Ἑλλάδας καί οἱ ἐπιπτώσεις του στήν ζωή τῶν κατόκων. Ἐδῶ οἱ μαθητές πρέπει νά ἀποχτήσουν τίς ἔννοιες κλίμα, μεσογειακό κλίμα, πού θά τίς χρησιμοποιοῦν ἀνάλογα στά μαθήματα πού ἀκολουθοῦν.

8. Ὁ πλοῦτος τῆς Ἑλληνικῆς γῆς (ἑνότητα 15)
9. Ἡ βιομηχανική ἀνάπτυξη τῆς Ἑλλάδας (ἑνότητα 16)
10. Ἐμπόριο-συγκοινωνία, ναυτιλία, τουρισμός(ἑνότητες 17,18 τοῦ βιβλίου).
11. Πολιτική ἐξέταση τῆς Ἑλλάδας (ἑνότητα 19)
12. Ὁ ἑλληνικός πολιτισμός-Οἱ Ἕλληνες πού ζοῦν ἔξω ἀπό τήν Ἑλλάδα (ἑνότητες 20, 21).
13. Θέση τῆς Ἑλλάδας στή Μεσόγειο (ἑνότητα 22).
14. Ἡ Κύπρος

.
.
.

• Γενική ἀνασκόπηση τῆς Εὐρώπης

. Ἡ διδασκαλία τῆς Γεωγραφίας καί στήν τάξη αὐτή δέν πρέπει νά ἔχει θεωρητικό χαρακτήρα, γιατί αὐτό δέν ἐπιτρέπει οὔτε ἡ ἡλικία τῶν μαθητῶν οὔτε ἡ φύση τοῦ μαθήματος. Ἡ συστηματική παρατήρηση στό χάρτη, ἡ χρήση ἐποπτικῶν μέσων, ἡ διερεύνηση, ἡ συλλογή καί ἡ ταξινόμηση ὑλικοῦ, ἡ σύγκριση, ἡ ἀνάλυση κτλ., θά ἀποτελοῦν τή βάση γιά τή διδασκαλία κάθε διδακτικῆς ἑνότητας.

. Ὁ δάσκαλος θά ἐπιμένει νά γίνονται κτῆμα τῶν μαθητῶν βασικές γεωγραφικές ἔννοιες, ὥστε νά μποροῦν νά τίς χρησιμοποιοῦν στά μαθήματα πού ἀκολουθοῦν. Ἀπό τά πρῶτα μαθήματα οἱ μαθητές πρέπει νά κατανοοῦν ἔννοιες κλειδιά, ὅπως κλίμα, οἰκονομία, πολίτευμα, βιομηχανική χώρα, τουρισμός, κτλ., ὥστε νά μή χρειάζεται νά ἐπανέρχονται σέ ἀντίστοιχες περιπτώσεις, κ.ο.κ.

./.

. Καταστάσεις καί προβλήματα, πού θά συναντοῦμε σέ ξένες, θά συσχετίζονται μέ δεδομένα τῆς δικῆ μας χώρας γιά τήν ἐξαγωγή συμπερασμάτων. Ὁ τρόπος λ.χ. μέ τόν ὁποῖο ἀντιμετώπισαν οἱ Ἄγγλοι τή ρύπανση τοῦ περιβάλλοντος (Λονδίνο) μπορεῖ νά συσχετιστεῖ μέ ὅσα σχετικά γίνονται ἤ μποροῦν νά γίνουν στή χώρα μας.

. Ὅπου εἶναι δυνατόν καί προσφέρεται, ἐπιβάλλεται νά γίνεται ἀξιοποίηση τῆς μεταφορᾶς τῆς μάθησης, ὥστε καί ἡ δυνατότητα νά δίνεται στούς μαθητές νά χρησιμοποιοῦν γνώσεις καί τρόπους μάθησης σέ ἀντίστοιχες νέες καταστάσεις, καί χρόνος πολύτιμος γιά τή διδασκαλία νά ἐξοικονομεῖται. Ὅσα ἰσχύουν λ.χ. γιά τήν ἀξιοποίηση τοῦ τουρισμοῦ στήν ὀρεινή Ἑλβετία, ἰσχύουν καί γιά τή Αὐστρία.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Χριστιά στό σύνολό της, ὅπως ἔχει. Γιά τήν ὕλη διδασκαλίας τῆς Γεωγραφίας τῆς ΣΤ΄τάξεως τό Τμῆμα θά συζητήσει σέ ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 43/1981

Σήμερα, 23 Ἰουνίου 1981 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή," συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κκ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση α) γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί ἐπιμορφώσεως ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἰδιωτικῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως στίς Σχολές Ἐπιμορφώσεως Λειτουργῶν Μέσης καί Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως (ΣΕΛΜΕ, ΣΕΛΔΕ) καί β) γιά τήν ὑπουργική ἀπόφαση "Περί μετεκπαιδεύσεως ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Ἰδιωτικῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως στά Διδασκαλεῖα Μέσης καί Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως" Εἰσηγητής κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καί τῆς Λειτουργικῆς - Κατηχήσεως μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./."

Θ έ μ α 1ο.- Γνωμοδότηση α) γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί ἐπιμορφώσεως ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἰδιωτικῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως στίς Σχολές Ἐπιμορφώσεως Λειτουργῶν Μέσης καί Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως (ΣΕΛΜΕ, ΣΕΛΔΕ) καί β) γιά τήν ὑπουργική ἀπόφαση "Περί μετεκπαιδεύσεως ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Ἰδιωτικῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως στά Διδασκαλεῖα Μέσης καί Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως".

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος α) τό ἀριθμ. Γ/4541/27-5-1981 ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΠΘ (Δ/νση Ἐφαρμ. Προγραμ. ΣΕΔΠ) μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό σχ. Προεδρ. Δ/τος πού ἀφορᾶ τήν ἐπιμόρφωση ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἰδιωτικῆς Γεν. Ἐκπ/σεως στίς ΣΕΛΔΕ καί β) τήν ἀριθμ. Γ/4578/27-5-1981 Ὑπουργική ἀπόφαση πού ἀφορᾶ τή μετεκπαίδευση ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Ἰδιωτικῆς Γεν. Ἐκπ/σεως στό Μ.Δ.Δ.Ε.

Συνεχίζοντας ὁ κ. Πασσάκος λέγει ὅτι δέν ἔχει νά κάνει παρατηρήσεις καί προτείνει τό παραπάνω σχ. Προεδρ. Δ/τος καί ἡ Ὑπουργική ἀπόφαση νά μείνουν ὅπως ἔχουν.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Γνωμοδοτεῖ

α) Τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί ἐπιμορφώσεως ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν ἰδιωτικῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως στίς ΣΕΛΔΕ νά μείνει, ὅπως ἔχει, μέ τήν ἑξῆς παρατήρηση:

Νά ληφθεῖ πρόνοια ὥστε νά μήν ἐπιλέγονται ἀποκλειστικά ἤ κατά μεγάλη πλειονότητα οἱ ὑπηρετοῦντες σέ ἰδιωτικά σχολεῖα τῶν Ἀθηνῶν, ὅπως εἶχε συμβεῖ ἀρχικά καί μέ τήν ἐπιλογή δημοσίων λειτουργῶν καί ἀργότερα τροποποιήθηκε τό Διάταγμα.

β) Ἡ Ὑπουργική ἀπόφαση "Περί μετεκπαιδεύσεως ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Ἰδιωτικῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως στό Μ.Δ.Δ.Ε" νά μείνει ὅπως ἔχει.

Γιά τό δεύτερο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Θ έ μ α 3ο.- Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τό περιεχόμενο τοῦ ἐγγράφου ἀριθμ. 97/Γ/496/22-5-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ (Δ/νση Διεθνῶν Ἐκπ/κῶν σχέσεων) πού ἀναφέρεται σέ ἐκθέσεις γιά τήν ἐφαρμογή συστάσεως περί τῆς καταστάσεως τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καί λέγει ὅτι σχετική μέ τό θέμα ἀπάντηση θά δώσει στήν ἁρμόδια Δ/νση ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ ΚΕΜΕ.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐφ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π ρ ά ξ η 44/1981

Σήμερα, 25 Ἰουνίου 1981 ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β΄, καί Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τῶν θρησκευτικῶν τῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τῆς Γεωγραφίας ΣΤ΄τάξεως μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα (συνέχεια συζητήσεως). Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γενικές ὁδηγίες γιά τά ἀναγνωστικά βιβλία ὅλων τῶν τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ. Εἰσηγητές κκ Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἀ / .

Θ έ μ α 1ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν Ε΄καί ΣΤ΄ τάξεων Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα.

Τό Τμῆμα ἐπανέρχεται σέ ὅσα συζήτησε καί ἀποφάσισε γιά τή διδακτέα ὕλη τῶν Θρησκευτικῶν τῶν Ε΄καί Στ΄τάξεων στή συνεδρία του (ἀριθμ. 30/1981).

Ἀκολουθεῖ συζήτηση, ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις καί γίνονται προτάσεις γιά τήν ὕλη διδασκαλίας τῶν Θρησκευτικῶν.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση καί θά ἀποφασίσει τελικά γιά τήν ὕλη τῶν Θρησκευτικῶν στήν ἑπόμενη συνεδρία του.

Θ έ μ α 2ο.- Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας ΣΤ΄τάξεως Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα (συνέχεια συζητήσεως).

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή του γιά τή διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας ΣΤ΄Δημοτικοῦ, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

(Γιά τή Γεωγραφία τῶν Γ΄, Δ΄, Ε΄ τάξεων εἰσηγήθηκε στήν ἀριθμ. 40/1981 συνεδρία τοῦ Τμήματος).

Τάξη ΣΤ΄

Τό βιβλίο περιέχει 60 διδακτικές ἑνότητες, ἀπό τίς ὁποῖες πέντε (5) προορίζονται γιά ἐπαναλήψεις. Γιά νά περιοριστοῦν σέ ὅσες εἶναι περίπου καί οἱ διαθέσιμες διδακτικές ὧρες, προτείνουμε νά συμπτυχθοῦν οἱ ἑξῆς:

1. Οἱ ἑνότητες 3 "Ἡ ἀτμόσφαιρα – Οἱ ἄνεμοι " καί 4 "Τό κλίμα" θά συμπτυχθοῦν σέ μία. Ἡ διδασκαλία τους θά γίνει ἀπό τό χάρτη καί θά περιοριστεῖ στήν ἀνάλυση τῶν κυριότερων ὅρων πού ἐπηρεάζουν τό κλίμα τῆς Γῆς, καθώς καί στά χαρακτηριστικά τοῦ κλίματος τροπικό, εὔκρατο, πολικό. Στίς ἀποχρώσεις τους θά γίνει ἁπλῆ ἀναφορά. Ἡ συστηματική διδασκαλία τοῦ κλίματος τοῦ ἰσημερινοῦ, τῆς σαβάνας, τῶν μουσώνων, κλίμα μεσογειακό, ἠπειρωτικό κτλ. θά γίνει ὅταν θά διδάσκονται οἱ ἀντίστοιχες περιοχές.

2. Οἱ ἑνότητες 5 "Ὁ οὐρανός" καί 6 "τά ἄστρα" θά διδαχθοῦν ὡς μιά ἑνότητα.

3. Ἡ ἑνότητα 11 ""Ἤπειροι καί ὠκεανοί" μπορεῖ νά συμπτυχθεῖ μέ τήν ἑνότητα 1 "Ἡ Γῆ", γιατί ὅσα ἀναφέρονται σ'αὐτή πρέπει νά ἀποτελέσουν τή βάση ὅταν στήν 1 ἐξετάζουμε τήν ἐπιφάνεια τῆς Γῆς.

4. Οἱ ἑνότητες 12, 13 καί 14, πού ἀναφέρονται στήν Εὐρώπη, θά διδαχτοῦν σέ δύο διδακτικές ὧρες. Ἡ διδασκαλία τους θά γίνει ἀποκλειστικά ἀπό τό χάρτη καί θά περιοριστεῖ στά βασικά χαρακτηριστικά πού προσδιορίζουν τή φυσιογνωμία τῆς Εὐρώπης (θέση στή Γῆ, ὁριοθέτηση, μορφολογία, κλίμα, οἰκονομική καί πολιτιστική πρόοδο, ΕΟΚ).

./.

5. Οἱ ἑνότητες 21-22 "Τά ἄλλα κράτη τῆς Μέσης Ἀνατολῆς θά διδαχτοῦν ὡς μιά διδακτική ἑνότητα καί συνοπτικά.

. Ἡ προτεινόμενη σύμπτυξη τῶν ἑνοτήτων εἶναι ἐνδεικτική. Ὁ δάσκαλος μπορεῖ νά ἀκολουθήσει, ἀνάλογα μέ τό ἐπίπεδο τῆς τάξης του, τήν ὀργανικότητα τοῦ σχολείου κτλ., ἄλλη σύμπτυξη. Τά κριτήρια γιά αὐτή πρέπει νά εἶναι δύο: ἡ ὀρθολογική κατανομή τοῦ χρόνου τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος καί ὁ περιορισμός τῆς διδακτέας ὕλης στά βασικά καί ἀπαραίτητα, ὥστε ἡ διδασκαλία νά μήν καταπονεῖ τούς μαθητές.

. Τό βάρος θά δίνεται στίς ἑνότητες πού ἀναφέρονται στή γενική θεώρηση μιᾶς ἠπείρου ἤ μεγάλης περιοχῆς, ἐνῶ τά κράτη θά ἐξετάζονται πολύ συνοπτικά.

. Οἱ πίνακες καί τά ἄλλα σχετικά στοιχεῖα πού περιέχει τό βιβλίο εἶναι νά κάνουν οἱ μαθητές διάφορες συγκρίσεις καίνά καταλήγουν σέ συμπεράσματα καί ὄχι γιά ἀπομνημόνευση. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τίς λογοτεχνικές περιγραφές πού μποροῦν ἁπλῶς νά διαβαστοῦν ἀπό τούς μαθητές.

. Οἱ χάρτες πού θά κατασκευάζουν οἱ μαθητές θά εἶναι πολύ γενικοί, ὅπως λ.χ. χάρτης Ἀσίας, Ἀφρικῆς κτλ. (βλ. γενικές ὁδηγίες).

. Ἀπό τίς πρῶτες ἑνότητες ὁ δάσκαλος θά ἐπιμένει νά κατανοοῦν οἱ μαθητές βασικές γεωγραφικές ἔννοιες καθώς καί ἀντιπροσωπευτικές γνώσεις πού θά μποροῦν νά τίς ἐφαρμόζουν στίς ἑπόμενες ἑνότητες. Ὅταν λ.χ. διδάσκεται γιά πρώτη φορά τό κλίμα τῆς ἐρήμου, θά πρέπει νά κατανοηθεῖ ἀπό τούς μαθητές σέ βαθμό, ὥστε νά μή χρειάζεται σέ ἀντίστοιχες περιπτώσεις νά ἐπανέρχονται ἀπό τήν ἀρχή.

. Ὅπου προσφέρεται καί εἶναι δυνατόν θά συσχετίζονται αὐτά πού μαθαίνουν οἱ μαθητές γιά τίς ξένες χῶρες μέ ὅσα γνωρίζουν γιά τήν πατρίδα τους. Στήν ΣΤ΄τάξη δίνεται ἡ εὐκαιρία νά θιγοῦν σέ παγκόσμια κλίμακα καίρια προβλήματα πού ἀπασχολοῦν στήν ἐποχή μας τήν ἀνθρωπότητα, ὅπως ἐνεργειακό πρόβλημα, μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος, ὑπερ πληθυσμός, ὑποανάπτυξη, διεθνής συνεργασία κτλ.

./.

. Δραστηριότητες, ὅπως ἡ συστηματική παρατήρηση στό χάρτη, ἡ ἑρμηνεία χαρτιῶν, σχεδίων, διαγραμμάτων, γραφικῶν παραστάσεων, ἡ ὀρθή χρήση πηγῶν, ἡ ἀπεικόνιση τό χάρτη, ἡ συλλογή καί ἡ ταξινόμηση ὑλικοῦ, ἡ σύγκριση, ἡ ἀνάλυση, ἡ ἀναζήτηση σχέσεων καί ἐξαρτήσεων κτλ. θά ἀποτελοῦν τή βάση γιά τή διδασκαλία κάθε διδακτικῆς ἑνότητας.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση, δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Χριστιά ὅπως ἔχει.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γενικές ὁδηγίες γιά τά ἀναγνωστικά βιβλία ὅλων τῶν τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Οἱ Εἰσηγητές τοῦ θέματος κκ Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή τους γιά τό παραπάνω θέμα, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

● Γιά τήν ἀνάγνωση θά χρησιμοποιηθοῦν τό Ἀναγνωστικό καί τό Ἀνθολόγιο, ἐναλλακτικά καί ὄχι μέ προκαθορισμό τοῦ Ἀνθολογίου σέ μιά ὥρα τήν ἑβδομάδα. Ἐπειδή τά κείμενα εἶναι πολύ περισσότερα ἀπό τίς διαθέσιμες ὧρες, ὁ δάσκαλος θά ἐπιλέξει τόσα μόνο ὅσα μπορεῖ νά ἀξιοποιήσει μέ τήν ἀπαραίτητη διδακτική ἄνεση. Ἡ ἐπιλογή τῶν κειμένων, τόσο ἀπό τό Ἀναγνωστικό ὅσο καί ἀπό τό Ἀνθολόγιο, θά γίνεται μέ κριτήρια ἀπό τό ἕνα μέρος τήν ποιότητα τῶν κειμένων καί ἀπό τό ἄλλο τά ἐνδιαφέροντα τῶν μαθητῶν καί τή σχέση τῶν κειμένων μέ ἐποχιακά θέματα καί μέ ἄλλα μαθήματα. Μερικά ἀπό τά κείμενα πού δέ θά ἐπιλεγοῦν γιά κανονική διδασκαλία μπορεῖ ἁπλῶς νά ἀναγνωσθοῦν μέσα στήν τάξη, μάλιστα σέ ὧρες ἄλλων μαθημάτων μέ τά ὁποῖα σχετίζονται. Ἂν ὑπάρχουν περισσότερα ἀπό ἕνα κείμενα τοῦ ἴδιου δόκιμου συγγραφέα, μπορεῖ νά παρουσιαστοῦν μέ ἁπλή ἀνάγνωση μετά ἀπό τό κείμενο πού διδάχτηκε κανονικά. Γιά τό σκοπό αὐτό μπορεῖ νά διατεθοῦν καί μερικές ὧρες τῶν πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων, ὅσες δέν προσφέρονται γιά ἐπισκέψεις καί ἄλλου εἴδους δημιουργικές ἀπασχολήσεις. Στά μονοθέσια καί ὀλιγοθέσια σχολεῖα οἱ ὧρες τῶν σιωπηρῶν ἐργασιῶν εἶναι ἰδιαίτερα πρόσφορες γιά τή σιωπηρή ἀνάγνωση ἐπιπλέον κειμένων.

● Τά ἀναγνωστικά κείμενα δέν πρέπει νά ἀντιμετωπίζονται ὅπως τά κείμενα τῶν βοηθητικῶν βιβλίων στά ἄλλα μαθήματα, δηλαδή ὡς πηγές γνώσεων, ἀλλά ὡς μέσα γιά τήν ἄσκηση τῶν παιδιῶν στόν κώδικα τῆς γλωσσικῆς ἐπικοινωνίας. Ἡ ἔμφαση λοιπόν θά δίνεται στήν ἀπόκτηση τῆς ἀναγνωστικῆς δεξιότητας καί, παράλληλα, στήν κατανόηση τοῦ περιεχομένου τῶν κειμένων. Ἡ κατανόηση τῶν κειμένων ἀναφέρεται βέβαια σέ κάποιες πληροφορίες καί γνώσεις, ἀλλά στό γλωσσικό μάθημα δέν εἶναι οἱ πληροφορίες

. Δραστηριότητες, ὅπως ἡ συστηματική παρατήρηση στό χάρτη, ἡ ἑρμηνεία χαρτιῶν, σχεδίων, διαγραμμάτων, γραφικῶν παραστάσεων, ἡ ὀρθή χρήση πηγῶν, ἡ ἀπεικόνιση τό χάρτη, ἡ συλλογή καί ἡ ταξινόμηση ὑλικοῦ, ἡ σύγκριση, ἡ ἀνάλυση, ἡ ἀναζήτηση σχέσεων καί ἐξαρτήσεων κτλ. θά ἀποτελοῦν τή βάση γιά τή διδασκαλία κάθε διδακτικῆς ἑνότητας.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση, δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Χριστιά ὅπως ἔχει.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γενικές ὁδηγίες γιά τά ἀναγνωστικά βιβλία ὅλων τῶν τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Οἱ Εἰσηγητές τοῦ θέματος κκ Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή τους γιά τό παραπάνω θέμα, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

• Γιά τήν ἀνάγνωση θά χρησιμοποιηθοῦν τό Ἀναγνωστικό καί τό Ἀνθολόγιο, ἐναλλακτικά καί ὄχι μέ προκαθορισμό τοῦ Ἀνθολογίου σέ μιά ὥρα τήν ἑβδομάδα. Ἐπειδή τά κείμενα εἶναι πολύ περισσότερα ἀπό τίς διαθέσιμες ὧρες, ὁ δάσκαλος θά ἐπιλέξει τόσα μόνο ὅσα μπορεῖ νά ἀξιοποιήσει μέ τήν ἀπαραίτητη διδακτική ἄνεση. Ἡ ἐπιλογή τῶν κειμένων, τόσο ἀπό τό Ἀναγνωστικό ὅσο καί ἀπό τό Ἀνθολόγιο, θά γίνεται μέ κριτήρια ἀπό τό ἕνα μέρος τήν ποιότητα τῶν κειμένων καί ἀπό τό ἄλλο τά ἐνδιαφέροντα τῶν μαθητῶν καί τή σχέση τῶν κειμένων μέ ἐποχιακά θέματα καί μέ ἄλλα μαθήματα. Μερικά ἀπό τά κείμενα πού δέ θά ἐπιλεγοῦν γιά κανονική διδασκαλία μπορεῖ ἁπλῶς νά ἀναγνωσθοῦν μέσα στήν τάξη, μάλιστα σέ ὧρες ἄλλων μαθημάτων μέ τά ὁποῖα σχετίζονται. Ἄν ὑπάρχουν περισσότερα ἀπό ἕνα κείμενα τοῦ ἴδιου ὁκίμου συγγραφέα, μπορεῖ νά παρουσιαστοῦν μέ ἁπλή ἀνάγνωση μετά ἀπό τό κείμενο πού διδάχτηκε κανονικά. Γιά τό σκοπό αὐτό μπορεῖ νά διατεθοῦν καί μερικές ὧρες τῶν πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων, ὅσες δέν προσφέρονται γιά ἐπισκέψεις καί ἄλλου εἴδους δημιουργικές ἀπασχολήσεις. Στά μονοθέσια καί ὀλιγοθέσια σχολεῖα οἱ ὧρες τῶν σιωπηρῶν ἐργασιῶν εἶναι ἰδιαίτερα πρόσφορες γιά τή σιωπηρή ἀνάγνωση ἐπιπλέον κειμένων.

• Τά ἀναγνωστικά κείμενα δεν πρέπει νά ἀντιμετωπίζονται ὅπως τά κείμενα τῶν βοηθητικῶν βιβλίων στά ἄλλα μαθήματα, δηλαδή ὡς πηγές γνώσεων, ἀλλά ὡς μέσα γιά τήν ἄσκηση τῶν παιδιῶν στόν κῶδικα τῆς γλωσσικῆς ἐπικοινωνίας. Ἡ ἔμφαση λοιπόν θά δίνεται στήν ἀπόκτηση τῆς ἀναγνωστικῆς δεξιότητας καί, παράλληλα, στήν κατανόηση τοῦ περιεχομένου τῶν κειμένων. Ἡ κατανόηση τῶν κειμένων ἀναφέρεται βέβαια σέ κάποιες πληροφορίες καί γνώσεις, ἀλλά στό γλωσσικό μάθημα δέν εἶναι οἱ πληροφορίες καθεαυτές πού ἐνδιαφέρουν καί ἑπομένως δέν πρέπει νά ἀπαιτεῖται ἀπό τό μαθητή νά "μαθαίνει" ὅπως στά ἄλλα μαθήματα. Ἡ ἐσωτερική καλλιέργεια τῶν μαθητῶν καί ἡ συναισθηματική τους ἀνάπτυξη, τίς ὁποῖες προβλέπουν οἱ μεθοδικές ὁδηγίες τοῦ Α.Π., ἐπιτυγχάνεται μέ ἔμμεσο τρόπο καί ὄχι μέ τό στενό διδακτισμό τοῦ παλιοῦ τύπου.

Γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς ἀναγνωστικῆς δεξιότητας καί τῆς ἱκανότητας γιά κατανόηση τῶν κειμένων ὁ δάσκαλος θά καταφεύγει στόν προσφορότερο κάθε φορά τρόπο: φωναχτή ἤ σιωπηρή ἀνάγνωση,ἀπόδοση τοῦ περιεχομένου σέ συνεχή λόγο ἤ μέ ἐρωτήσεις,ξέροντας κάθε φορά τί κάνει καί γιατί τό κάνει.Σέ ὅ,τι ἀφορᾶ τήν ἀνάγνωση,τά παιδιά παρακολουθοῦν μέ κλειστά τά βιβλία τό δάσκαλο πού τούς διαβάζει μεγαλόφωνα,κάνουν ἀκρόαση· ἄν ὁ δάσκαλος διαβάζει μεγαλόφωνα καί τά παιδιά παρακολουθοῦν μέ ἀνοιχτά βιβλία καί ξαναδιαβάζουν μεγαλόφωνα τό ἴδιο κείμενο,τότε ἀσκοῦν τήν ἀναγνωστική τους δεξιότητα· ἄν ὁ μαθητής διαβάζει μεγαλόφωνα στούς συμμαθητές του,ἀσκεῖται στή μεγαλόφωνη ἀνάγνωση μπροστά σέ ἀκροατήριο· ἄν διαβάζει σιωπηρά ἕνα κείμενο γιά πρώτη φορά,καταφεύγει στό φυσικότερο καί πιό συνηθισμένο τρόπο πού χρησιμοποιεῖται στή ζωή.Ὡς πρός τό περιεχόμενο,ὁ ἔλεγχος γιά τήν κατανόησή του εἶναι πιό ἀσφαλής καί γιά τά πιό ἀδύνατα παιδιά μέ ἐρωτήσεις,ἐνῶ ἡ ἀπόδοση σέ συνεχή λόγο ἀποβλέπει περισσότερο στήν ἄσκηση τῶν μαθητῶν σ'αὐτή τήν πιό ἀπαιτητική δεξιότητα,τῆς ὁποίας ἄλλωστε γίνεται καταχρηστική χρήση στά περισσότερα μαθήματα.Ὅλοι οἱ τρόποι,πού ἐπισημαίνονται ἐδῶ,ἔχουν τή θέση τους,ἀλλά ἰδιαίτερα πρέπει νά προσεχθοῦν ὁ ὑο μᾶλλον παραμελημένοι μέχρι σήμερα: ἡ σιωπηρή ἀνάγνωση καί ὁ ἔλεγχος τῆς κατανόησης μέ ἐρωτήσεις.Τέτοιες ἐρωτήσεις ὑπάρχουν στό τέλος πολλῶν κειμένων τῶν Ἀναγνωστικῶν.

Ἡ ἄσκηση τῶν μαθητῶν στό σπίτι γιά τή βελτίωση τῆς ἀναγνωστικῆς τους δεξιότητας θά γίνεται πάνω σέ μικρό μόνο τμῆμα τοῦ κειμένου τῆς ἡμέρας. Τήν ἐπομένη ἀρκεῖ ὁ ἔλεγχος,μέ φωναχτή ἀνάγνωση,μικροῦ δείγματος μαθητῶν, ἰδιαίτερα ὅσων ἔχουν ἀναγνωστικές δυσκολίες,στά πρῶτα 5 λεπτά τῆς ὥρας. Γιά ὅσους ἔχουν ἀναγνωστικές δυσκολίες θά πρέπει νά ἐξοικονομοῦνται καί κάποια περιθώρια χρόνου γιά πρόσθετη ἄσκηση μέ τήν ἐπίβλεψη τοῦ δασκάλου. Ὁ ἔλεγχος τῆς κατανόησης θά γίνεται τήν ἴδια μέρα πού πρωτοδιαβάζεται τό κείμενο στήν τάξη καί ὄχι τήν ἐπομένη.

Μέ τίς δύσκολες λέξεις τῶν κειμένων δέν ὑπάρχει πρόβλημα,γιατί οἱ περισσότερες ἑρμηνεύονται κάτω ἀπό τά κείμενα.Γιά ὅσες ἄλλες προτείνουν τά παιδιά ἀρκεῖ ἡ προφορική τους ἑρμηνεία μέσα στήν τάξη.Καί μόνο γιά τήν ἐδραίωση τῆς σημασίας τῶν δύσκολων λέξεων εἶναι χρήσιμο νά ἔχει ὁ δάσκαλος προετοιμάσει προτάσεις μέ κενά,εἴτε στόν πίνακα εἴτε μέ τόν πολυγράφο, γιά νά τίς συμπληρώνουν τά παιδιά.Σέ καμιά περίπτωση πάντως δέν πρέπει νά ἀναθέτει στά παιδιά νά φτιάχνουν προτάσεις μέ τίς νέες λέξεις στό σπίτι.

Κατά τήν ἐπεξεργασία τῶν κειμένων, τόσο τοῦ Ἀνθολογίου ὅσο καί τοῦ Ἀναγνωστικοῦ, πρέπει νά ἀποφεύγεται ὁ παραδοσιακός τυποποιημένος τρόπος (κεντρική ἰδέα, χαρακτηρισμός προσώπων, δίδαγμα, κοσμητικά ἐπίθετα κτλ.) καί στή θέση του νά μπαίνει ἡ ζωντανή συζήτηση γιά τό ποῦ, τό πότε, τά πρόσωπα καί τά πράγματα, τό μύθο καί τήν πλοκή του, γιά τό τί λέει, ποῦ τό λέει, πῶς τό λέει καί τί θέλει νά πεῖ ὁ συγγραφέας. Ὁ δάσκαλος μπορεῖ νά μάθει τά παιδιά νά ἐπισημαίνουν πάνω στό βιβλίο μέ μαλακό μολύβι αὐτά πού νομίζει ὅτι πρέπει νά ἀναζητοῦν. Στό τέλος ὁρισμένων κεφαλαίων τῶν Ἀναγνωστικῶν, ὑπάρχουν σχετικές ἐρωτήσεις καί ἐργασίες. Οἱ ἐργασίες αὐτές θά γίνονται μέσα στήν τάξη, καί μόνο μία ἤ δύο, ἀπ' αὐτές πού βασίζονται στήν ἐπινοητικότητα τῶν παιδιῶν καί δέ χρειάζονται πολλά γραφίματα, μπορεῖ νά τίς ἀναλαμβάνουν τά παιδιά γιά τό σπίτι.

Ἡ περίληψη εἶναι μιά ἰδιαίτερα ἀπαιτητική ἐργασία, πού δέν πρέπει νά ἀνατίθεται στά παιδιά ἄν δέν ἔχει προηγηθεῖ μακρά σχετική προεργασία καί ἄσκηση γιά τήν ἐπισήμανση τῶν βασικῶν σημείων ἑνός κειμένου. Στίς μικρότερες τάξεις ὁ δάσκαλος θά ἀρκεῖται σέ προφορικές περιληπτικές ἀποδόσεις καί σέ προασκήσεις γραπτῶν περιλήψεων μέ βάση ἐρωτήσεις ἤ μισοαρχινισμένες προτάσεις. Στίς μεγαλύτερες τάξεις θά ἐπαναλάβει ὅλα τά προεισαγωγικά, γιά νά περάσει ἔπειτα τά παιδιά σέ γραπτές περιλήψεις πρόσφορων κειμένων, κατά προτίμηση σέ ὁμαδική βάση. Σέ καμιά περίπτωση δέ θά ἀναθέτει γραπτή περίληψη στό σπίτι.

Τό ποίημα πρέπει νά ἀντιμετωπίζεται μέ φυσικότητα καί στοχαστικότητα, χωρίς αὐθαίρετες ὑποθέσεις γιά τήν κατάσταση στήν ὁποία εἶχε βρεθεῖ ὁ ποιητής καί χωρίς τό φόβο ὅτι θά τό καταστρέψουμε ἄν ἐπιχειρήσουμε νά τό διερευνήσουμε νοηματικά καί αἰσθητικά· νά ἀντιμετωπίζεται δηλαδή ὡς ἕνα ἀνθρώπινο δημιούργημα πού περιέχει τό ἴδιο τά κλειδιά τῆς ἑρμηνείας του. Οἱ ἐξεζητημένες πάντως ἀναζητήσεις καλολογικῶν καί μετρικῶν στοιχείων δέν ἔχουν τή θέση τους. Ἀντίθετα, ἀναδεικνύει τό ποίημα ἡ καλή ἀπαγγελία, αὐτή πού καθοδηγεῖται ἄχι τόσο ἀπό τή στιχουργική ὅσο ἀπό τή νοηματική δομή τοῦ κειμένου, ἔχει καθαρή ἄρθρωση καί ἀποφεύγει τή ρητορική ἐκφώνηση. Ὅταν τό ποίημα εἶναι δόκιμου ποιητῆ, δέν πρέπει νά χάνεται ἡ εὐκαιρία γιά ἀπαγγελίες του πολλές φορές ἀπό τό βιβλίο μέσα στήν τάξη, ὥστε ὁλόκληρα κομμάτια του νά περάσουν μέ φυσικό τρόπο στή μνήμη τῶν παιδιῶν. Ἐκεῖνο πού δέν πρέπει νά γίνεται εἶναι νά ζητεῖται ἡ ἀπομνημόνευση ποιημάτων σέ ὑποχρεωτική βάση, γιατί ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νά δημιουργήσει ἀπέχθεια πρός τήν ποίηση.

Γιά τή ζωή καί τό ἔργο τῶν ποιητῶν - ὅπως καί τῶν πεζογράφων - ἀρκοῦν τά σύντομα βιογραφικά πού περιέχονται στό τέλος τῶν 'Αναγνωστικῶν.

'Η εὐανάγνωστη γραφή τῶν παιδιῶν εἶναι μιά δικαιολογημένη ἀπαίτηση, ἡ ὁποία ὅμως στίς μεγαλύτερες τάξεις ἐλάχιστα ὑπηρετεῖται ἀπό τήν ἀντιγραφή μερικῶν σειρῶν σέ χωριστό τετράδιο. 'Αποτελεσματικότερο θά εἶναι ἄν ὁ δάσκαλος ἐπιμένει ἀνυποχώρητα νά γράφουν τά παιδιά εὐανάγνωστα κάθε ἐργασία πού τούς ἀναθέτει σέ ὁποιοδήποτε μάθημα - μέ τήν προϋπόθεση βέβαια ὅτι οἱ γραπτές ἐργασίες στό σύνολό τους θά εἶναι πολύ λίγες καί θά ἐλέγχονται ὅλες ἀπό τό δάσκαλο, μέ διόρθωση ἀπό τόν ἴδιο ἤ καί ἀπό τό μαθητή ἀλλά μέ ἐπίβλεψη δική του.

'Η ὀρθογραφική δεξιότητα τῶν μαθητῶν δέν προωθεῖται σημαντικά μέ τήν ἐκμάθηση τῆς ὀρθογραφίας τυχαίων ἀποσπασματικῶν δειγμάτων ἀπό τά κείμενα τοῦ 'Αναγνωστικοῦ. Καλύτερα φαίνεται ὅτι θά εἶναι τά ἀποτελέσματα ἄν τά παιδιά μαθαίνουν τήν ὀρθογραφία συχνόχρηστων λέξεων καί φράσεων μέ ὀρθογραφικό ἐνδιαφέρον, πού μέ ὑπόδειξη τοῦ δασκάλου θά κυκλώνουν πάνω στά κείμενα τοῦ βιβλίου. Αὐτές οἱ λέξεις καί φράσεις θά βρίσκονται σέ διαρκή ὀρθογραφική χρήση καί μέ αὐτές ὁ δάσκαλος θά συνθέτει ἁπλές προτάσεις πού θά τίς ὑπαγορεύει στά παιδιά. Μιά ἄλλη κατηγορία ὀρθογραφικῶν ἀσκήσεων εἶναι αὐτές πού συνδέονται μέ τή γραμματική, ἰδιαίτερα μέ τίς ποικίλες ὁμαδοποιήσεις ὁμοειδῶν στοιχείων: καταληκτικές, προκαταληκτικές, θεματικές, τονικές κτλ. Σέ καμιά περίπτωση δέ θά ὑποχρεώνονται τά παιδιά νά ἀποστηθίζουν κείμενα γιά νά τά γράφουν ὀρθογραφία.

Τά ἀναγνωστικά κείμενα δίνουν ἐπίσης ἀφορμές γιά νά θίγονται εὐκαιριακά πολλά σημεῖα εἰδικότερου γλωσσικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅπως εἶναι ἡ σημασία τῶν λέξεων (ταυτόσημα, συνώνυμα, ἀντίθετα, οἰκογένειες λέξεων, κυριολεκτική καί μεταφορική χρήση κτλ.), ἡ σύνδεση λέξεων καί προτάσεων, ἡ στίξη καί ἡ παραγραφοποίηση, πάθη φωνηέντων καί ἡ χρήση τοῦ τελικοῦ ν κτλ. ἀφορμές ἀκόμη γιά καθοδηγημένες συνθετικές ἐργασίες γραπτῆς ἔκφρασης, ὅπως εἶναι μερικές ἀπό αὐτές πού περιέχονται στό 'Αναγνωστικό τῆς Ἕκτης (ἐλεύθερος ἐμπλουτισμός ἤ ἀνάπτυξη κειμένου, θέματα κατ' ἀναλογία ἤ συγγενικά μέ τό κείμενο, ἐλεύθερος σχολιασμός προσώπων καί γεγονότων, θέματα κρίσης κτλ. 'Απαραίτητος ὅρος γιά τήν ἐπιτυχία καί τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν εἶναι νά γίνονται μέσα στήν τάξη μέ τήν ἐπίβλεψη τοῦ δασκάλου.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση, δέχεται τήν εἰσήγηση ὅπως ἔχει.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 45/1981

Σήμερα, 29 Ἰουνίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, Ἀριστ. Βουγιουκάκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντων. Μπενέκος, εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κ. Ν. Βλαντίδης καί Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως.

1. Ἡ διδακτέα ὕλη τῶν θρησκευτικῶν τῶν Ε΄ καί ΣΤ΄ τάξεων Δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά Σχολεῖα (συνέχεια συζητήσεως) Εἰσηγητής ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

Θέμα 1ον. Ἡδιδακτέα ὕλη τῶν θρησκευτικῶν τῶν Ε΄καί Στ΄τάξεων δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα.

Ὁ προεδρεύων τοῦ Τμήματος καί Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Βασ.Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος Εἰσήγησή του γιά τήν ὕλη διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν τῶν Ε΄ καί Στ΄τάξεων,ὕστερα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας στά σχολεῖα,πού ἔχει ὡς ἑξῆς:(Ἐπισυνάπτεται ὡς παραστατικό στοιχεῖο.)

Στή συνέχεια ὁ κ. Κονιδιτσιώτης λέγει ὅτι"οἱ ρυθμίσεις στά θρησκευτικά τῶν Ε΄καί Στ΄τάξεων γίνονται ἐπειδή ἡ ὕλη,εἶναι καί πολλή καί κάποτε δυσνόητη γιά τά παιδιά τῆς ἡλικίας αὐτῆς. Ἀφαιρεῖται γενικά ἡ ὀλιγότερο σημαντική ὕλη,μέ δεδομένο τό ὅτι ἡ διδασκαλία αὐτῆς τῆς ὕλης γίνεται καί στό Γυμνάσιο,ὅπου ἡ φοίτηση εἶναι ὑποχρεωτική.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση,ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις γίνονται παρατηρήσεις πάνω στό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως καί σχετικές προτάσεις.

Ὁ κ. Πασσάκος,Σύμβουλος Β΄παίρνει τό λόγο καί λέγει τά ἑξῆς: Δέ βρίσκομε νά δικαιολογεῖται ἡ σέ τόση ἔκταση ἀφαίρεση ἀπό τό πρόγραμμα ἀντικειμένων διδασκαλίας,ὅπως προτείνονται. Ἄλλωστε μείωση ἐπιβεβλημένη ἔγινε καί ὅταν πραγματοποιήθηκε ἡ ἀναμόρφωση τοῦ Ἀναλυτικοῦ προγράμματος.Ὑπενθυμίζω ἀκόμα ὅτι τά θρησκευτικά εἶναι τό μόνο μάθημα τοῦ ὁποίου ἡ διδασκαλία συγχωνεύτηκε μέσα στό μάθημα τῆς Σπουδῆς περιβάλλοντος στίς κατώτερες τάξεις.Φρονοῦμε πώς ἰδιαίτερα σήμερα,σύμφωνα ἄλλωστε καί μέ τούς σκοπούς τῆς Παιδείας(Σύνταγμα)καί τούς σκοπούς τοῦ Σχολείου(Ν.309/1976)ἡ θρησκευτική ἀγωγή στό Σχολεῖο πρέπει νά προσεχθεῖ ἰδιαίτερα,τώρα πού καί ἀπό τό πλῆθος τῶν οἰκογενειῶν ὑπάρχει θρησκευτική ἀδιαφορία καί γενικότερα καί εὐρύτερα στήν κοινωνία φαίνεται νά ἔχει ἐκταθεῖ ἐπικίνδυνα μιά τάση μειώσεως,τῆς θρησκευτικῆς Πίστεως καί λογικῆς καί μιά ὑλιστική ἀντίληψη γιά τή ζωή καί ἔχει ἐνταθεῖ ἡ κάθε μορφῆς ἀντιεκκλησιαστική καί ἀντιθρησκευτική προπαγάνδα.

Τό Σχολεῖο πού πιστεύει στή μεγάλη μορφωτική καί ἀναντικατάστατη

άξια τῶν θρησκευτικῶν πρέπει νά λειτουργεῖ σέ συνέπεια μ' αὐτή τήν πίστη.

Τό ἔργο μας εἶναι νά προσαρμόσουμε τήν ὕλη τῆς διδασκαλίας στήν ἑβδομάδα τῶν 5 ἡμερῶν. Ἄς κάνουμε καί ἐδῶ λοιπόν ὅτι ἐχουμε κάνει καί στά ἄλλα μαθήματα. Νά περικόψουμε δηλαδή τόσες διδακτικές ἑνότητες ὅσες εἶναι ἀντίστοιχα καί οἱ διδακτικές ὧρες πού χάνουμε λόγω τοῦ πενθημέρου. Ἔτσι σέ ἀναφορά μέ τό θρησκευτικό μάθημα τῆς Ε' τάξεως φθάνουμε στίς 50 ἑνότητες ὅσες καί οἱ διδακτικές ὧρες πού διατίθενται μέσα στό Σχολικό ἔτος-ἄν ἀπαλείψουμε ἑπτά ἀντικείμενα διδασκαλίας, καί ὄχι ἄλλα πέρα ἀπ' αὐτά, καί τά ὁποῖα προτείνω νά εἶναι τά ἀκόλουθα, ὅπως ἀναγράφονται στό ἐγκεκριμένο διδακτικό βιβλίο:

1.-Ἡ θαυματουργική θεραπεία τοῦ χωλοῦ. 2.-Ὁ Φίλιππος καί ὁ αἰθίοπας. 3.-Ὁ Πέτρος στήν Καισάρεια. 4.-Ἡ ἁγία Αἰκατερίνη. 5.-Ὁ Ἅγιος Σπυρίδων. -6.-Ὁ ἐκχριστιανισμός τῶν Βουλγάρων καί Σκλάβων, Μεθόδιος καί Κύριλλος (ἐπειδή θά διδαχθεῖ στήν Ἱστορία ἐκτενῶς) καί 7.-Ἡ θρησκευτική Μεταρρύθμιση στή Δύση.

Ἡ πρόταση νά διδαχθοῦν 40 ἑνότητες ἀντί 50 καί νά γίνει μεγαλύτερη ἐμβάθυνση καί ἐπανάληψη δέν μέ βρίσκει σύμφωνο. Πρῶτον γιατί κάθε ἀντικείμενο διδασκαλίας ἔχει τό ἰδιαίτερο περιεχόμενο καί προσφέρει ἕνα ἰδιαίτερο σημαντικό μήνυμα στούς μαθητές. Δεύτερον γιατί ἡ πρώτη μάθηση ὅταν εἶναι σωστή καί πλήρης εἶναι ἀποτελεσματική καί ἡ ἐπανάληψη τίποτε τό οὐσιαστικό δέν προσφέρει. Ἴσως κάπωση καί ἄνεση, καμιά φορά καί ἀπέχθεια.

Ἔπειτα καί τήν πρόταση νά διδαχθοῦν μόνο στήν Ἱστορία ὡρισμένες ἑνότητες τῶν θρησκευτικῶν τῆς Ε' τάξεως δέν τήν βρίσκω ὀρθή. Ἐκεῖ θά ἀναφερθοῦν ἁπλῶς ἡ ἱστορική τους διάσταση. Θά γίνει ἁπλή ἀναφορά τοῦ γεγονότος γιά χάρη ἱστορικῆς πληρότητας. Στά θρησκευτικά ὅμως προχωροῦμε πέρα ἀπό τήν ἁπλή ἱστορική πλευρά, στό ὑπερφυσικό, στίς ἀλήθειες πού μᾶς ἔρχονται ἀπό ἄλλες χῶρες καί πηγές. Ἀναμφισβήτητα οἱ ἰδιαίτεραι σκοποί θρησκευτικῶν καί Ἱστορίας διακρίνονται καί διαφοροποιοῦνται.

Μέ τό ἴδιο σκεπτικό προτείνουμε τήν ἀπαλειψη τριῶν ἑνοτήτων ἀπό τήν ὕλη τῆς Στ' Τάξεως, ὥστε θά φθάσουμε στόν διατιθέμενο ἀριθμό τῶν 50 διδακτικῶν ὡρῶν. Αὐτές εἶναι:

1.-Σύντομη ερμηνεία της δοξολογίας.2.Ηπροσκομιδή-τέλεση αύτης καί 3.ετερόδοξες Εκκλησίες.Β΄Εκκλησίες του Διαμαρτυρομένων.Δέν συμφωνούμε νά διδαχθούν μέ συντομία(πού σημαίνει όχι πλήρη μάθηση καί κατανόηση)τό Σύμβολο της Πίστεως καί γνώση της πίστεως καί τή γνώση του θελήματος του Θεού άπό τούς μαθητές.Άκόμα προτείνω νά δοθούν έκτενείς μεθοδικές όδηγίες γιά τή διδασκαλία του θρησκευτικού μαθήματος, όπως έγινε καί στά άλλα μαθήματα.

Άπαντώντας ό κ. Κονιδιτσιώτης στήν πρόταση του κ.Πασσάκου νά σταλούν όδηγίες λέγει τά έξής:" Επειτα άπό συζήτηση μέ τόν κ.Φούσκα έχω τή γνώμη ότι οί όδηγίες πού ύπάρχουν στό μεταβατικό πρόγραμμα καί οί όδηγίες πού έστάλησαν γιά τό μάθημα της Ίστορίας,ώς φρονηματιστικού μαθήματος,καλύπτουν καί τό μάθημα τών θρησκευτικών.

Ό κ. Βουγιούκας σχετικά μέ τήν παρατήρηση πού έκανε ό κ. Παδσάκος γιά τή συνδιδασκαλία όρισμένων ένοτήτων της Ίστορίας καί τών θρησκευτικών λέγει ότι στό βιβλίο της Ίστορίας της Ε΄τάξεως περιέχονται όλα τά κύρια στοιχεία της ύλης τών θρησκευτικών,τών ένοτήτων αύτών.

Συγκεκριμένα είπε ότι στό βιβλίο του"Ρωμαϊκή καί Βυζαντινή Ίστορία Ε΄Δημοτικού "φρόντισε νά ύπάρχει πολλή θρησκευτική ύλη,καί τούτο γιατί πιστεύει ότι ή θρησκεία έπαιζε σπουδαίο ρόλο ατό Βυζάντιο,καί,κατά συνέπεια,ή διδασκαλία τών άντιστοίχων ένοτήτων πού ύπάρχουν στά θρησκευτικά θά γίνεται σέ έκταση καί βάθος."Αλλωστε κατά τή συνδιδασκαλία θά λέγονται καί τά έπί πλέον στοιχεία πού ύπάρχουν στίς άντίστοιχες ένότητες τών θρησκευτικών.

Έπίσης ό κ.Βουγιούκας έχει τή γνώμη ότι σύμφωνα μέ τό άρθρο 2 του Ν.309/19976 πού προβλέπει ότι ή δημοτική είναι ή γλώσσα τών διδακτικών βιβλίων,θά πρέπει άπό τά βιβλία τών θρησκευτικών νά άπαλειφθούν όλα τά παραθέματα(περικοπές άπό τήν Καινή Διαθήκη καί άπό Εκκλησιαστικά κείμενα)πού είναι δοσμένα σέ άλλη γλωσσική μορφή-έκτός έάν δίνονται σέ μετάφραση.

'Ο κ.Μαραγκουδάκης προτείνει νά διδαχθεῖ ἡ ἑνότητα"'Η θρησκευτική μεταρρύθμιση στή Δύση"(ὁ κ.Εἰσηγητής εἶχε προτείνει τό ἀντίθετο).

'Η πρότασή του γίνεται ἀποδεκτή κατά πλειοψηφία.Δέ συμφωνοῦν οἱ κ.κ.Β.Κονιδιτσιώτης καί κ. Πασσάκος.

'Ο κ. Μπενέκος,εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ,προτείνει ἀπό τήν ὕλη τῶν θρησκευτικῶν τῆς Στ΄ τάξεως νά μή διδαχθεῖ ἡ ἑνότητα"Τά κυριότερα λειτουργικά βιβλία".'Επίσης προτείνει ἡ ἑνότητα πού ἀναφέρεται στά 'Ιερά μυστήρια νά διδαχθεῖ περιληπτικά.Οἱ προτάσεις του γίνονται ἀποδεκτές.

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του τήν εἰσήγηση,τίς γενόμενες παρατηρήσεις μεταξύ τῶν μελῶν του κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται.

'Η διδακτέα ὕλη τῶν θρησκευτικῶν τῶν Ε΄καί Στ΄τάξεων δημοτικοῦ,ὕστερα ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς πενθήμερης ἐργασίας, νά εἶναι ἡ ἀκόλουθη:

Διδακτέα ὕλη τῶν θρησκευτικῶν.

Τάξη Ε΄

Α.Οἱ ἀκόλουθες ἑνότητες νά μή διδαχθοῦν:

1.-Θεραπεία τοῦ χωλοῦ ἀπό τόν Πέτρο(σελ.14)
2.-Μετάδοση τῶν δωρεῶν τοῦ 'Αγίου Πνεύματος(σελ.20)
3.-'Ο Φίλιππος καί ὁ Αἰθίοπας (σελ.22)
4.-'Ο Παῦλος στήν Ταρσό καί στήν 'Αντιόχεια(σελ.30)
5.-Τρίτη Περιοδεία τοῦ Παύλου(σελ.46)
6.-Σύλληψη καί φυλάκιση τοῦ Παύλου (σελ.48)
7.-'Ο Πέτρος στήν Καισάρεια (61)
8.-Οἱ "Αγιες Βαρβάρα καί Αἰκατερίνη (σελ.92)
9.-Οἱ "Αγιοι 'Αθανάσιος καί Σπυρίδωνας (σελ.105)
10.-Μοναχικός Βίος-'Ασκητές.(σελ.132).
11.'Ο 'Ορθόδοξη 'Εκκλησία στήν Περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας.
'Ο Θεοκουμενικός Πατριάρχης. (σελ.155)

Β.Οἱ ἀκόλουθες ἑνότητες νά διδαχθοῦν σέ σχέση μέ τήν 'Ιστορία.

'Ε π ε ι δ ή ὑπάρχουν μεγάλες ἐπικαλύψεις ἀνάμεσα σέ δρισμένες ἑνότητες τῶν θρησκευτικῶν καί τῆς 'Ιστορίας τῆς Ε΄τάξης,κρίνεται ἐπιβεβλημένη ἡ συγχώνευση καί συνδιδασκαλία τῶν ἑνοτήτων αὐτῶν,λύ-

4.-Τό Πάσχα καί οἱ μετά ἀπ'αὐτό κινητές Δεσποτικές γιορτές.(σελ.38)

5.-Γιορτές τῶν Ἁγίων (σελ.43)

6.-Ἔκτακτες ἱερές Ἀκολουθίες(σελ.)

7.-Ἄλλες ἔκτακτες ἱερές Ἀκολουθίες (σελ.51)

8.-Σύντομη ἑρμηνεία τῆς Δοξολογίας(σέλ.55)

9.Ἡ Προσκομιδή-τέλεση αὐτῆς (σελ.60)

10.-Ἡ λειτουργία τῶν Κατηχουμένων(σελ.63)

11.-Ἡλειτουργία τῶν Πιστῶν(Α'καί Β'σελ.64.

12.Τά κυριότερα λειτουργικά βιβλία(σελ.69)

13.Ἑτερόδοξες Ἐκκλησίες(σελ.78-84.)

14.Πηγές τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας(σελ.84-88)

Β.Οἱ ἀκόλουθες ἑνότητες νά διδαχθοῦν μέ συντομία:

1.-Ἱερά μυστήρια(σελ. 49)

2.-Ἑρμηνεία τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως(νά γίνεται ἑρμηνεία μέ ἁπλά λόγια κατανοητά στούς μαθητές σέ 2-3 μαθήματα(Πατήρ, καί Ἅγιο Πνεῦμα).(σελ.91-109).

3.-Ὁ Δεκάλογος καί ἡ ἑρμηνεία του(νά γίνεται ὅ,τι καί μέ τό Σύμβολο τῆς Πίστεως σέ δύο μαθήματα). (σέλ.110-117)

Γ.-Οἱ ἑνότητες πού θά διδαχθοῦν δέν πρέπει νά ἐξετάζονται στίς λεπτομέρειες. Ἐνδιαφέρει κυρίως ἡ κατανόηση τῶν οὐσιαστικῶν σημείων τῆς Λειτουργικῆς καί τῆς Κατηχήσεως.

Δ.-Οἱ ὧρες πού περισσεύουν νά διατεθοῦν γιά ἐμβάθυνση στίς πιό σπουδαῖες ἑνότητες καί γιά ἐπαναλήψεις τῶν μεγάλων ἑνοτήτων.

Ε"Οπου ἡ παράλειψη δημιουργεῖ δυσκολίες νά λέγονται τά ἀπαραίτητα.

Μεταφηφεῖ ὁ κ.Κ.Πασσάκος,Σύμβουλος Β'γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγησή του(σκεπτικό τῆς πράξεως).

Θέμα 2ον.Γιά τό δεύτερο θέμα,ἐπειδή πέρασε ἡ ὥρα,ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίσεις τοῦ Τμήματος.

"Επειτα ἀπ'αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία

Ὁ Προεδρεύων

Β. Κοντοδουκάκης

Ἡ Γραμματεύς.

Ἐλ. Παπαϊωάννου

Ἐλ. Παπαϊωάννου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 46/1981

Σήμερα, 30 Ἰουνίου 1981 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωινή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β' Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κ.κ. Ν. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β', Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος, παρά τῶν ΚΕΜΕ, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως:

1. Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος α) τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας καί β) τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς καί Χημείας τῶν Ε' καί ΣΤ' τάξεων δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα (συνέχεια συζητήσεως) εἰσηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης καί Στ. Παπασημακόπουλος, Σύμβουλοι Β'.

2. Γενικές ὁδηγίες

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θέμα 1ο .Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος α) τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας καί καί β) τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς καί Χημείας τῶν Ε' καί ΣΤ' τάξεων δημοτικοῦ μέ βάση τήν ἑβδομάδα τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα (συνέχεια συζητήσεως).

./.

Οἱ εἰσηγητές τοῦ θέματος κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, καί Στ. Παπασημακόπουλος, Σύμβουλοι Β' μέ βάση ὅσα συζητήθηκαν σέ προηγούμενη συνεδρία γιά τό παραπάνω θέμα εἰσηγοῦνται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Γ'- Δ' ΤΑΞΕΩΝ

Ἀπό τίς προβλεπόμενες διδακτικές ἑνότητες νά γίνει ἀπό τό διδάσκοντα ἐπιλογή καί διδασκαλία ἀντιπροσωπευτικῶν ἑνοτήτων κάθε γενικῆς ἑνότητας, σύμφωνα μέ τό χρόνο πού προβλέπει τό Ὡρολόγιο Πρόγραμμα, τόν τόπο λειτουργίας τοῦ σχολείου καί τά διαφέροντα τῶν μαθητῶν.

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ Ε'

Δέν θά διδαχτοῦν τά βρύα, ἡ νανοϊτιά, οἱ ἀσβεστόλιθοι. Στήν ἑνότητα τῶν γαιανθράκων θά ἀναφερθοῦν ἁπλῶς τά εἴδη τους χωρίς ἄλλη ἐπέκταση.

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΤ'

Θά ἀναφερθοῦν χῶρες καταγωγῆς καί χαρακτηριστικές ἰδιότητες ἁπλῶς σέ μιά ἤ δύο διδακτικές ἑνότητες ἡ Εὐγενία ἡ ἀρωματική- γαρύφαλλο, βανίλλια, πιπερόδενδρο, κανέλλα καί καμφορά.
Ἐπίσης δέ θά διδαχτοῦν ὡς ὡριαῖες διδακτικές ἑνότητες τά μαθήματα: Δημιουργία δενδρυλλίων, ὀπωρώνων, ἐμβολιασμοί, συντήρηση, μεταποίηση. Ἁπλῶς θά σπαροῦν σέ κατάλληλο χρόνο σπέρματα ἀπό ροδάκινα, κεράσια καί ἄλλα σπέρματα ὀπωροφόρων δένδρων καί οἱ μαθητές θά παρακολουθοῦν τή δημιουργία ἑνός φυτωρίου. Ἡ σπορά μπορεῖ νά γίνει καί ἐπίδειξη ἐμβολιασμοῦ, ἀναγνώριση ὀπωρώνων καθώς καί ἐπίδειξη συντηρημένων τροφῶν οἰκιακῆς κατασκευῆς σέ μαθήματα σχετικά μέ αὐτές.
Τό παγώνι καί ἡ κόμπρα θά ἀναφερθοῦν ἁπλῶς μέ ἐπίδειξη εἰκόνων.
Τά αἰσθητήρια ὄργανα θά ἀναφερθοῦν περιληπτικά μέ μόνα τά χαρακτηριστικά τμήματά τους π.χ. Στό μάτι ὁ κερατοειδής, ἡ ἶριδα, ὁ κρυσταλλώδης φακός καί ὁ ἀμφισβληστροειδής. Στό αὐτί τό τύμπανο, τά ὀστάρια (ἁπλῶς χωρίς ὀνομασίες) ὁ λαβύρινθος κτλ.
Ἐπειδή πολλά ἀπό τά ἀντικείμενα διαπραγματεύσεως τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας εἶναι ἀπρόσιτα καλόν εἶναι νά παρουσιάζονται στούς μαθητές εἰκόνες σέ τέτοιο μέγεθος πού καί ὁ τελευταῖος μαθητής νά διακρίνει καλά τά διαπραγματευόμενα θέματα πού περιέχονται στήν εἰκόνα.

./.

'Η διδασκαλία τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς στήν Ε' καί Στ'τάξη

'Η διδασκαλία τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς καί Χημείας πρέπει νά γίνεται μέ τή βοήθεια πειραμάτων.
'Ο Δάσκαλος όφείλει νά έκτελεῖ σέ κάθε διδακτική ένότητα ένα τουλάχιστον πείραμα άπό έκεῖνα πού άναφέρονται στό διδακτικό -έγχειρίδιο, άλλά καί διαφορετικά, άν νομίζει ότι οἱ συνθῆκες τοῦ προσφέρονται περισσότερο εύνοϊκές. 'Η διεξαγωγή ένός μόνο πειράματος εἶναι προτιμότερη, έφόσον γίνεται έξαντλητική έκμετάλλευσή του γιά τούς στόχους τῆς διδασκαλίας παρά ἡ έκτέλεση περισσοτέρων πού μέ τήν ταχύτητα πού θά έκτελεσθοῦν μόνο τό θαυμασμό τῶν μαθητῶν θά προκαλέσουν χωρίς τά στοιχεῖα έκεῖνα πού κάνουν τό πείραμα έποικοδομητικό στοιχεῖο μαθήσεως. 'Η έξάντληση ὅλων τῶν διδακτικῶν δυνατοτήτων ένός πειράματος θεωρεῖται ἰδιαίτερα σκόπιμη καί έπιβεβλημένη.
"Αν θεωρηθεῖ ὅτι οἱ περισσότεροι άπό τούς μαθητές τῶν τάξεων αὐτῶν δέν ἔχουν άναπτυγμένη τήν άφηρημένη σκέψη, θά πρέπει οἱ άπαιτήσεις τοῦ δασκάλου νά περιορίζονται κυρίως στήν έξάσκηση τῆς παρατηρητικότητας τῶν μαθητῶν ἡ ὁποία θά μεταφράζεται σέ μιά ὀρθή καί προσεγμένη διατύπωση ὅλων τῶν διαδικασιῶν πού έλαβαν χώραν κατά τήν διεξαγωγή τοῦ πειράματος. "Αν βέβαια μαζί μέ αὐτά διατυπωθοῦν καί σκοπιμότητες ἤ έρωτήσεις σχετικά μέ τή σκοπιμότητα διαφόρων χειρισμῶν αὐτό θά πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς ἕνα στοιχεῖο έποικοδομητικό καί αἰσιόδοξο γιά τήν άποδοτικότητα τῆς διδασκαλίας μέ πειράματα. 'Από τούς στόχους τῆς διδασκαλίας μέ πειράματα, θά εἶναι καί ὁ πλουτισμός τοῦ λεξιλογίου τῶν μαθητῶν μέ νέες λέξεις άπό τήν ὁρολογία τῆς Φυσικῆς καί τῆς Χημείας. "Αν τά συμπεράσματα καί οἱ λογικές προεκτάσεις τῶν έξαγομένων τοῦ πειράματος δέν άνταποκρίνονται άπό τήν άρχή στίς προσδοκίες τοῦ δάσκαλου αὐτό δέν εἶναι λόγος οὔτε νά άποθαρρυνθεῖ οὔτε νά σταματήσει τήν πειραματική διδασκαλία. 'Ως ὑπεύθυνος παιδαγωγός ὅμως θά πρέπει νά έρευνήσει τούς λόγους καί νά βελτιώσει τήν άπόδοσή του. 'Η άδεξιότητα καί ἡ κακή προετοιμασία ένός πειράματος εἶναι τίς περισσότερες φορές ἡ κυρία αἰτία τῆς άποτυχίας μιᾶς διδασκαλίας μέ πείραμα. Πάντως Φυσική Πειραματική καί Χημεία πού διδάσκονται μέ ἁπλή άφήγηση καί χωρίς ἀλλεπάλλη-

./.

λους προβληματισμούς πού θά σχετίζονται μέ τό πείραμα ή τήν παρατήρηση ένός φαινομένου στή Φύση, χάνουν κάθε σκοπιμότητα διδασκαλίας καί είναι ένας άπόλυτα χαμένος διδακτικός χρόνος. Τά πειράματα ὁ δάσκαλος πρέπει νά τά έκτελεῖ τίς περισσότερες φορές μόνος. Στίς άπλές περιπτώσεις θά μπορεῖ νά καλέσει καί μαθητές νά τά έπαναλάβουν καί κυρίως ὅταν διαπιστώσει ὅτι οἱ λεπτομέρειες, πού οἱ μαθητές θά ἔπρεπε νά προσέξουν, δέν ἔχουν έπισημανθεῖ. Γενικά τά πειράματα θά πρέπει νά εἶναι σύντομα καί χωρίς πολυπλοκότητα πού καταλήγει σχεδόν πάντα στήν πτώση τῆς διδακτικῆς ἀποδόσεως τοῦ πειράματος.

Εἶναι εὐνόητο ὅτι ὁ δάσκαλος πρέπει νά ἔχει προηγουμένως άσκηθεῖ έπαρκῶς στήν ἐκτέλεση τοῦ πειράματος καί νά ἔχει σημειώσει τίς ἐρωτήσεις-προβληματισμούς πού θά θέσει στήν κρίση τῶν μαθητῶν του. Στή ἀρχή βέβαια θά θέτει ὁ ἴδιος τά ἐρωτήματα γιά θετική ἀπάντηση. Ἀργότερα καί ἐφόσον ἡ πρόοδος τῶν μαθητῶν τό ἐπιτρέπει, μπορεῖ νά προχωρήσει καί σέ διαδικασίες περισσότερο σύνθετες ὅπως π.χ. στήν ἀμφισβήτηση τῶν συμπερασμάτων πού οἱ μαθητές, μέ βάση τίς παρατηρήσεις τους καί τούς λογικούς συλλογισμούς, ἔβγαλαν. Οἱ ἀμφισβητήσεις βέβαια αὐτές θά γίνονται μέ καθαρῶς ἐπιστημονικό πνεῦμα καί μέ σκοπό τήν ἐξακρίβωση τῆς ἀλήθειας τῶν συμπερασμάτων πού οἱ ἴδιοι οἱ μαθητές ἔβγαλαν.

Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ κριτικοῦ πνεύματος καί ἡ ἀπόκτηση πνευματικῆς εὐστροφίας θά εἶναι ἡ τελική κατάληξη μιᾶς τέτοιας διδακτικῆς μεθοδολογίας.

Παραδείγματα:

α) Στό μάθημα τῆς ἐλεύθερης πτώσεως τῶν σωμάτων τό πείραμα ἀρ. 3 μέ τόν ἀερόκενο σωλήνα δέν εἶναι δυνατό νά πραγματοποιηθεῖ συνήθως. Θά ἀναφερθεῖ στό τέλος τοῦ μαθήματος ὡς συμπληρωματικό στοιχεῖο καί ὡς ἀνάγκη γιά τήν ἐπαλήθευση τῶν συμπερασμάτων πού βγῆκαν ἀπό ἄλλα πειράματα. Μποροῦμε νά ἀρχίσουμε τό μάθημα ἀφήνοντας συγχρόνως δυό βαρειά μεταλλικά ἀντικείμενα ἀπό τό ἴδιο ὕψος ὁπότε θά φτάσουν στό δάπεδο συγχρόνως. Τό ἴδιο θά συμβεῖ ἄν διαλέξουμε δυό ἄλλα ἀντικείμενα βαριά ἀλλά διαφορετικοῦ ὄγκου π.χ. μιά μικρή καί μιά μεγάλη γυάλινη σφαίρα. Μέ μερικά ἀνάλογα παραδείγματα οἱ μαθητές εὔκολα θά βγάλουν τό συμπέρασμα ὅτι ὅλα τά σώματα, ὅταν ἀπό κάποιο ὕψος τά ἀφήνουμε νά πέσουν,

./.

πέφτουν μέ τήν ἴδια ταχύτητα καί φυσικά φτάνουν στό ἔδαφος συγχρόνως. Ὁ Δάσκαλος τότε μπορεῖ, ἄν κανείς μαθητής δέν φέρει ἀντίρρηση γιά τό συμπέρασμα, νά τό ἀμφισβητήσει. Παίρνει δύο φύλλα χαρτί τετραδίου καί τά ἀφήνει ἀπό τό ἴδιο ὕψος ἀφοῦ προηγουμένως τό ἕνα τό τσαλακώσει καί τό κάνει μιά μικρή σφαῖρα. Φυσικά τά δύο φύλλα θά ἐπισημάνουν τόν παράγοντα ἀέρα καί θά ἐπακολουθήσει συζήτηση.

Ἐπίσης στή συνέχεια τό πείραμα ἀριθ. 4 μπορεῖ νά προβληματίσει τούς μαθητές. Μέ τόν τρόπο αὐτό καλλιεργεῖται ἡ ἐρευνητική διάθεση τῶν μαθητῶν καί ἀναζητοῦν καί ἄλλους τρόπους νά ἐπαληθεύσουν τά συμπεράσματά τους ἤ καί νά τά ἀμφισβητήσουν, προσπαθώντας στή συνέχεια νά ἐξηγήσουν τίς ἐξαιρέσεις χωρίς νά καταφεύγουν σέ δογματισμούς πού τόσο βλαβερά ἐπιβάλλει ἡ διδασκαλίατῆς Φυσικῆς καί τῆς Χημείας μέ ἀφήγηση.

β) Μαγνητική βελόνα-Μαγνητική πυξίδα

Ἀκόμα καί σέ μαθήματα γνωστά σέ περισσότερα παιδιά, ὅπως εἶναι ἡ μαγνητική βελόνα, ὑπάρχουν θέματα πού θά δημιουργήσουν τήν περιέργεια, τήν ἀμφιβολία καί τήν ἐρευνητική διάθεση τῶν μαθητῶν. Ἄν τό συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἡ μαγνητική βελόνη ἐκτρέπεται ἀπό τή διεύθυνση Β-Ν μέ ἕναν μαγνήτη, πλησιάζουμε μιά σιδερένια ράβδο καί παρατηροῦμε ἐκτροπή. Αὐτό θά ὑποχρεώσει τούς μαθητές νά ξανασκεφτοῦν τά συμπεράσματά τους. Τοποθετοῦμε στή συνέχεια τή μαγνητική βελόνη σ' ἕνα κουτί μέ σιδερένια τά παράπλευρά τοιχώματα. Τί θά συμβεῖ τότε; μαγνητίσαμε μιά ἀτσάλινη ράβδο. Τί θά συμβεῖ ἄν μαγνητίσουμε ἕνα ἀτσάλινο δακτυλίδι; Μέ τέτοιους προβληματισμούς ἀκόμα καί σέ θέματα πού οἱ μαθητές νομίζουν ὅτι ὅλα ἔχουν λυθεῖ καί εἶναι γνωστά, μποροῦμε νά προκαλέσουμε τήν ἐρευνητικη διάθεση τῶν μαθητῶν καί νά τούς ἀναπτύξουμε τό ἐπιστημονικό πνεῦμα.

Είδικές όδηγίες γιά τή διδασκαλία τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς καί Χημείας άπό τό βιβλίο τοῦ Α. Θεοδοσιάδη τῆς Ε'τάξεως

Στίς όδηγίες πού άκολουθοῦν σημειώνουμε τίς παραγράφους πού θά διδαχτοῦν μαζί μέ παρατηρήσεις συντμήσεως ἤ καί παραλείψεως μερικῶν άπ'αύτές.

Ἡ ὕλη.
Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2,3.
Φυσική κατάσταση τῆς ὕλης.
Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2.
Θερμότητα.
Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2,3.
Διαστολή τῶν Σωμάτων.
Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2. Δέ θά διδαχτεῖ άπό τήν παράγραφο 2 ἡ άνώμαλη διαστολή τοῦ νεροῦ καί τά έπακόλουθά της. Στή συνέχεια θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 3,4. Δέ θά διδαχτεῖ ἡ παράγραφος 5 άπό τά "ἄλλα εἴδη θερμομέτρων" καί πέρα.
Μεταβολή τῆς καταστάσεως τῶν σωμάτων.
Στήν παράγραφο 1 νά μή διδαχτοῦν τά περί λανθάνουσας θερμότητας τήξεως καί πέρα.
Στήν παράγραφο 2 νά διδαχτεῖ μέχρι καί ἡ ἔννοια τοῦ κορεσμένου διαλύματος καθώς καί τοῦ άκορέστου. Τά περί έπιδράσεως τῆς θερμοκρασίας στή διάλυση καί τά ἐπόμενα δέ θά διδαχτοῦν.
Ἡ παράγραφος 3 θά διδαχτεῖ άλλά θά παραλειφθεῖ ἡ έξήγηση τῆς έξαερώσεως. Ἐπίσης στήν ἴδια παράγραφο δέ θά διδαχτεῖ ἡ λανθάνουσα θερμότητα βρασμοῦ καί ἡ μεταβολή τοῦ σημείου ζέσεως.
Θά διδαχτεῖ ἡ παράγραφος 4 άλλά θά παραλειφτεῖ ἡ έξήγηση τῆς ὑγροποιήσεως τοῦ άτμοῦ καθώς καί τά ὑπόλοιπα μαζί μέ τή συμπίεση. Ἡ άπόσταξη θά διδαχτεῖ καθώς καί ἡ παράγραφος 5.
Δύναμη τῶν άτμῶν.
Θά διδαχτεῖ ἡ παράγραφος 1. Άπό τήν παρ. 2 θά άναφερθεῖ μόνο ὁ άτμοστρόβιλος μέ τό σχετικό πείραμα τοῦ μύλου.
Μετάδοση τῆς θερμότητας.
Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2,3. Στήν παράγραφο 3 ὅμως θά παραλειφτεῖ ἡ διδασκαλία τῆς άπορροφήσεως καί άνακλάσεως τῆς θερμικῆς άκτινοβολίας μέχρι τοῦ τέλους τῆς παραγράφου.

./.

Βαρύτητα.
Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2,3,4,5.
Ἰσορροπία τῶν σωμάτων
Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2,3,4
Ἁπλές μηχανές.
Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2,3. Στήν παράγραφο 4 θά ἀναφερθεῖ ἡ ὕπαρξη τῆς πλάστιγγας χωρίς ἀνάλυση τῆς λειτουργίας της. Ἐπίσης θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 5,6,7. Εἰδικά γιά τήν ἐπτά θά ἀναφερθεῖ ὅτι τό πολύσπαστο εἶναι συνδυασμός παγίων καί κινητῶν τροχαλιῶν χωρίς περισσότερη ἐμβάθυνση.
~~Η διδασκαλία τοῦ~~ τῶν ἐκκρεμῶν θά διδαχθεῖ πλήρως.
Ἀδράνεια.
Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2,3,4.
Κεντρομόλος καί Φυγόκεντρος δύναμη.
Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2.
Ὑδροστατική.
Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2,3,4,5. Ἡ διδασκαλία τῆς παραγράφου 5 θά περιοριστεῖ στό πρῶτο πείραμα καί στή συνέχεια μέ βάση τό πείραμα τῆς εἰκόνας 90 θά ἀναπτυχθεῖ ἡ κατασκευή ἑνός φράγματος. Ἐπίσης θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 6,7,8 καί θά παραλειφτοῦν οἱ 9,10,11, 12, ἐνῶ θά διδαχτεῖ ἡ παράγραφος 13.
Ἀεροστατική
Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12. Ἡ διδασκαλία τῶν ἀντλιῶν θά γίνει καλύτερα μέ γυάλινο μοντέλο.
ΧΗΜΕΙΑ
Θά διδαχτεῖ ἡ παράγραφος 1. Στή συνέχεια θά ὑπενθυμιστεῖ στούς μαθητές ἡ παράγραφος 2 τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ βιβλίου καί ἀκολούθως θά διδαχτεῖ τό τέλος τῆς παραγράφου πού ἀναφέρονται τά ὀνόματα μερικῶν στοιχείων (παράγραφος 2). Στή συνέχεια θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 3,4,5,6,7,8. Ἀπό τό ἄζωτο (παρ. 8) θά διδαχτεῖ μόνο τό ποῦ βρίσκεται, οἱ ἑνώσεις του πού ἀποτελοῦν λιπάσματα καί ἡ ἀνακύκλωσή του στή φύση. Θά διδαχτεῖ ἐπίσης ἡ παράγραφος 9 ἐνῶ ἡ 10 θά παραλειφτεῖ γιατί ὑπάρχει ἡ ἀντίστοιχη ὕλη στή Φυσική Ἱστορία. Γιά τή διδασκαλία τῆς παρ. 11 θά

./.

πρέπει νά γίνει πείραμα μέ καυστική σόδα καί ρετσινόλαδο (καθαρτικό) ὥστε οἱ μαθητές νά παρακολουθήσουν σέ μικρό χρονικό διάστημα τήν κατασκευή σαπουνιοῦ. Ἄν δέ γίνει τό πείραμα αὐτό ἡ διδασκαλία θά περιοριστεῖ στό ὅτι τά σαπούνια εἶναι σώματα ἀπορρυπαντικά κατασκευασμένα ἀπό ἄχρηστα λάδια καί καυστική σόδα κυρίως.
Θά διδαχτοῦν ἐπίσης οἱ παράγραφοι 12,13,14. Εἰδικά γιά τό θεῖο (παρ.14) θά διδαχτεῖ μόνο τό ποῦβρίσκεται καί ἡ χρήση του καθώς καί τό διοξείδιο τοῦ θείου. Ἀπό τήν παράγραφο 15 θά διδαχτεῖ μόνο τό γυαλί. Ἐπίσης θά διδαχτοῦν ἀπό τήν παράγραφο 16 τό ἀνθρακικό ἀσβέστιο καί τό ὀξείδιο τοῦ ἀσβεστίου. Ἡ διδασκαλία τῶν σπίρτων θά παραλειφτεῖ.

Εἰδικές ὁδηγίες γιά τή διδασκαλία τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς καί Χημείας ἀπό τό βιβλίο τοῦ Ζ. Νικολάου τῆς Στ'τάξεως.

Στίς ὁδηγίες πού ἀκολουθοῦν σημειώνουμε τίς παραγράφους πού θά διδαχτοῦν μαζί μέ παρατηρήσεις συντμήσεως ἤ καί τελείας παραλείψεως μερικῶν ἀπό αὐτές.

Ἀκουστική

Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι: 1,2,3,4,5, ὅπως ἔχουν. Ἡ 6 δέν θά διδαχτεῖ.

Ὀπτική

Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2,3,4,5. Στήν τελευταία τά σφαιρικά κάτοπτρα δέ θά διδαχτοῦν. Ἐπίσης θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 6,7,8, 9. Στήν παράγραφο 7 οἱ μαθητές νά μάθουν κυρίως νά ξεχωρίζουν ἕνα συγκλίνοντα ἀπό ἕνα ἀποκλίνοντα φακό καί δέν χρειάζεται ἐπιμονή στήν ἐκμάθηση πορείας τῶν ἀκτίνων, ποιότητας τῶν εἰδώλων κλπ. Στήν παράγραφο 8 οἱ μαθητές νά κατανοήσουν κυρίως ὅτι στά ὄργανα,πού ἀναφέρονται, τόν κύριο ρόλο τόν παίζει ἕνα συγκλίνοντας φακός ὅπως θά δοῦν μέ τά σχετικά πειράματα. Δέ θά διδαχτεῖ τό χρῶμα τῶν σωμάτων.

Μαγνητισμός

Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2,3,4,5,6,7.

Στατικός ἠλεκτρισμός

Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2,3,4,5,6,7. Θά φροντίσουμε ὅμως στήν ἠλέκτριση ἀπό ἐπίδραση καθώς καί στή δύναμη τῶν ἀκίδων νά προβληματίσουμε τούς μαθητές γιά τήν ἀστραπή, τόν κεραυνό καί τό ἀλεξικέραυνο ὥστε μόνοι τους νά βροῦν τίς ἐξηγήσεις τους ἀπό τά σχετικά πειράματα.

Δυναμικός ἠλεκτρισμός

Θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 1,2,3. Ὅμως θά παραλειφτεῖ ἡ διδασκαλία τῶν ἀκουστικῶν, ὀπτικῶν, θεραπευτικῶν καίχημικῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἠλεκτρισμοῦ μαζί μέ τίς ἐφαρμογές τῆς ἠλεκτρολύσεως. Ἐπίσης θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 4,5,6.

ΧΗΜΕΙΑ

Θά διδαχτοῦν: Ἡ παράγραφος 1 μόνο γιά τό ποῦ βρίσκεται τό πετρέλαιο καί ὄχι ἰδιότητες του. Θά παραλειφτεῖ ὅλη ἡ διαδικασία τῆς κλασματικῆς ἀποστάξεως καί θά ἀναφερθοῦν ἁπλῶς τά προϊόντα. Τέλος θά διδαχτεῖ πλήρως ἡ χρησιμότητά του.

:/.

Από τήν παράγραφο 2 θά έκτελεσθεῖ μόνο τό πείραμα άριθ. 1 καί θά άναπτυχθεῖ ἡ χρησιμότητα τοῦ φωταερίου καθώς καί οἱ κίνδυνοι χωρίς τήν κάθαρση κλπ. Δέν θά διδαχθεῖ ἡ παρ. 3.

Επίσης θά διδαχτοῦν οἱ παράγραφοι 4,5,6,7. Στήν 7 θά άναφερθοῦν άπλῶς τά ποτά πού περιέχουν οἰνόπνευμα καί θά έπισημανθεῖ ὁ κίνδυνος τοῦ ἀλκοολισμοῦ. Στήν παρ. 8 θά άναφερθεῖ άπλῶς ὅτι τό ξύδι προέρχεται άπό τή ζύμωση τοῦ κρασιοῦ. Στή παράγραφο 9 θά άναφερθεῖ άπλῶς ἡ γλυκόζη καί τό καλαμοσάκχαρο (άπλή έπίδειξη) άλλά θά άναπτυχθεῖ τό άμυλο. Έπίσης θά διδαχτεῖ ὁλόκληρη ἡ παράγραφος 10 ένῶ άπό τήν ένδεκα θά άναπτυχθοῦν μόνο γενικῶς οἱ βιταμίνες καί εἰδικά ἡ Α καί C. θά διδαχτοῦν οἱ ὀρμόνες καί άπό τά έντομοκτόνα μόνο ὁ άριθμός καί οἱ κίνδυνοι άπό αὐτό. Τό ἴδιο καίγιά τά άντιβιοτικά.

Τό Τμῆμα, ὕστερα άπό διεξοδική συζήτηση, ὁμόφωνα άποφαίνεται. Δέχεται τήν είσήγηση στό σύνολό της, ὅπως ἔχει.

Γιά τό δεύτερο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως άναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά μιά άπό τίς ἐπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Έπειτα άπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 47/1981

Σήμερα, 1 'Ιουλίου 1981 ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, 'Αγία Παρασκευή 'Αττικῆς).

"Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. 'Ανδριόπουλος, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, 'Αρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, καί 'Ι. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Γνωμοδότηση γιά δύο σχ. κοινῶν 'Υπουργικῶν ἀποφάσεων α) γιά τά "Εἰδικότερα προσόντα τοῦ σχολικοῦ Ψυχολόγου" καί β) γιά τά ""Εργα τοῦ σχολικοῦ Ψυχολόγου" Εἰσηγητής κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Γ. Μαραγκουδάκης Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται γιά τό παραπάνω θέμα τά ἀκόλουθα:

./.

1ο.- Σχέδιο ἀπόφασης:

Νομικό στήριγμα αὐτοῦ τοῦ σχεδίου ἀπόφασης ἀποτέλεσαν τά ὅσα ἀναφέρονται στό ἄρθρ. 3, παρ. 1 ἐδ. α, ἄρθρ. 2 παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 991/1979.

Εἰδικότερα: Στό ἄρθρο 3 παρ. 1 ἐδ. α ἀναγράφονται τά προσόντα (σπουδές) πού πρέπει νά ἔχει ὁ ψυχολόγος καί τά ὁποῖα ὁρίζονται ὡς ἑξῆς: "Πτυχίο Ψυχολογίας ἤ κλάδου της, ἑλληνικῆς ἤ ξένης Ἀνώτατης Σχολῆς, τῆς στάθμης τουλάχιστον τοῦ MASTER ἤ MAITRISE ἤ LICENCE, ἐφ' ὅσον ἡ LICENCE θεωρεῖται ὡς τελικό Πανεπιστημιακό Πτυχίο.....".

Ἡ ἀναγνώριση καί ἡ ἰσοτιμία τῶν τίτλων ξένων Ἀνωτάτων Σχολῶν Ψυχολογίας ἤ κλάδου της γίνεται ἀπό τό "Διαπανεπιστημιακό Κέντρο Ἀναγνωρίσεως Τίτλων Σπουδῶν τῆς Ἀλλοδαπῆς".

Στό ἄρθρο 2 παρ. 5 ἀναφέρονται τά ἑξῆς σχετικά μέ τό Εἰδικό Γνωμοδοτικό Συμβούλιο:

α.- Ἐλέγχει τά δικαιολογητικά πού ὑποβάλλουν οἱ ὑποψήφιοι.

β.- Ὁρίζει τριμελή ἐξεταστική ἐπιτροπή ἀπό μέλη τοὺς ψυχολόγους πού ἔχουν εἰδικότητα ἀνάλογη μέ τόν κλάδο ψυχολογίας αὐτοῦ πού ἐξετάζεται καί

γ.- γνωμοδοτεῖ γιά τή χορήγηση ἤ ὄχι ἄδειας γιά ἄσκηση τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ Ψυχολόγου.

Τέλος, τό ἄρθρο 10 ὁμιλεῖ γιά τίς περιπτώσεις ἀπαλλαγῆς ἀπό τήν ἐξέταση (ὅσοι ἔχουν τρία χρόνια πείρας κατά τή δημοσίευση τοῦ Νόμου 991/79 καθώς καί τά προσόντα τοῦ ἄρθρου 3 παρ. 1 ἐδ. α).

Ἐπιστημονικό στήριγμα τοῦ σχεδίου ἀπόφασης ἀποτέλεσε ἡ γνώμη τοῦ Εἰδικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ψυχολόγων, ὅπως διατυπώθηκε στό πρακτικό τῆς συνεδρίας του 9/12-12-80 (ἡ παραπάνω διαβεβαίωση δόθηκε τηλεφωνικῶς ἀπό τό Ὑπουργ. Κοινων. Ὑπηρεσιῶν).

Συνεξέταση τῆς νομικῆς καί ἐπιστημονικῆς πλευρᾶς τοῦ σχεδίου διυπουργικῆς ἀπόφασης, μᾶς βρίσκει σύμφωνους ὡς πρός τόν καθορισμό τῶν εἰδικότερων προσόντων πού πρέπει νά ἔχει ὁ σχολικός ψυχολόγος στή χώρα μας.

. .

2ο.- Σχέδιο ἀπόφασης

Νομικό στήριγμα αὐτοῦ τοῦ σχεδίου διυπουργικῆς ἀπόφασης ἀποτέλεσε τό ἄρθρο 7 τοῦ ἴδιου Νόμου, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο "τό ἔργο τοῦ Ψυχολόγου κατά κλάδους ψυχολογίας καί οἱ προϋποθέσεις γιά τήν ἄσκηση τῶν εἰδικοτήτων θά καθοριστοῦν λεπτομερειακῶς μέ κοινές ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Κοινων. Ὑπηρεσιῶν, Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων καί τῶν ἁρμοδίων κατά κλάδους Ὑπουργῶν ἔπειτα ἀπό γνώμη τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἄρθρου 2 ".

Ἐπιστημονικό στήριγμα τοῦ σχεδίου ἀπόφασης ἀποτέλεσε καί πάλι ἡ γνώμη τοῦ Εἰδικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου ψυχολόγων, ὅπως διατυπώθηκε στό πρακτικό τῆς 7ης συνεδρίας του στίς 14-11-80.

Τώρα, ὡς πρός τόν καθορισμό τοῦ ἔργου τῆς εἰδικότητος σχολικοῦ ψυχολόγου σύμφωνα μέ τό δεύτερο σχέδιο διυπουργικῆς ἀπόφασης, προτείνονται τά ἑξῆς σχετικά:

Νά ἀναγραφεῖ ὡς πρῶτο καί κύριο ἔργο τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου "ἡ συμβολή του στήν ἔρευνα καί προαγωγή τῶν προβλημάτων πού σχετίζονται μέ τή σχολική μάθηση καί τή διδακτική πράξη".

Ἡ παραπάνω πρόταση βασίζεται στίς νεότερες ἀντιλήψεις τῶν εἰδικῶν, σχετικά μέ τήν Παιδαγωγική ψυχολογία. Τό νέο στοιχεῖο δέν εἶναι μόνο ὅτι προτείνεται ἀντικατάσταση τοῦ ὅρου Παιδαγωγή ψυχολογία μέ τόν ὅρο ψυχοπαιδαγωγική, ἀλλά τό γεγονός ὅτι ὁρίζεται πλέον ὡς ἔργο της κάτι διαφορετικό ἀπό πρίν.

Πολλοί εἰδικοί (βλέπε σχετικά: α.- χρ. Π. Φράγκου "Ψυχοπαιδαγωγική " καί β.- E. STONES "PSYCHOPEDAGOGY" θεωροῦν ὅτι ἔργο τῆς ψυχοπαιδαγωγικῆς εἶναι ἡ ἔρευνα πού ἀποσκοπεῖ στόν ἔλεγχο καί τήν κατανόηση τῶν προβλημάτων πού σχετίζονται μέ τίς σχολικές μαθήσεις καί τή διδακτική διαδικασία.

Ὅπως εἶναι ὅμως λογικό, κάθε μεταβολή στίς ἀντιλήψεις μας γιά τό ἔργο τῆς ψυχοπαιδαγωγικῆς, θά πρέπει νά ἀντανακλᾶται καί στό ἔργο τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου.

./.

Γιά τούς παραπάνω λόγους προτείνεται νά παραμείνουν ὅλα τά ἔργα εἰδικότητας τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου ὅπως ἀναγράφονται στό δεύτερο σχέδιο διυπουργικῆς ἀπόφασης, μέ μόνη ἀλλά σημαντική μεταβολή τήν πρόταξη καί προσθήκη τοῦ ἑξῆς ἔργου: " 1.- Συμβάλλει στήν ἔρευνα καί πρωτοβουλία τῶν προβλημάτων πού σχετίζονται μέ τή σχολική μάθηση καί τή διδακτική πράξη".

Τό Τμῆμα δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μαραγκουδάκη. Μόνο στήν τελευταία πρόταση τῆς εἰσηγήσεως ἀντικαθιστᾶ τή λέξη "προαγωγή" μέ τή λέξη "ἐπίλυση".

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις. Εἰδικότερα:

Ὁ κ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, σχετικά μέ τήν παράγραφο 4 τῆς ἀποφάσεως πού ἀφορᾶ τά ἔργα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου λέγει τά ἑξῆς:

[illegible]

Τή συμβουλευτική ἐργασία στά σχολεῖα μέ ὀργανωμένες τίς ὁμάδες τῶν σχολικῶν ὑπηρεσιῶν κάνει ὁ σύμβουλος προσανατολισμοῦ. Τό γεγονός ὅτι στή χώρα μας δέν ἔχουμε τέτοιες σχολικές ὑπηρεσίες δέ δικαιολογεῖ τό "φόρτωμα" στό σχολικό ψυχολόγο κι αὐτοῦ τοῦ καθήκοντος πού ἀπαιτεῖ εἰδική ἐκπαίδευση καί ὁπωσδήποτε πολύ χρόνο, γιά νά γίνει σωστή συμβουλευτική ἐργασία.

Νομίζω λοιπόν ὅτι πρέπει νά ἀπαλειφθεῖ ἀπό τήν παράγραφο 4 τοῦ σχεδίου Ἀποφάσεως τό πρῶτο μέρος: "Ἀσκεῖ.....καί σέ ὁμάδες καί".

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, λέγει τά ἀκόλουθα:

Σέ ἀναφορά μέ τήν ἀπόφαση γιά τά "Ἔργα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου" προτείνουμε τά ἑξῆς:

1. Νά συμπεριληφθοῦν καί τά ἀκόλουθα ἔργα:

α) Διερευνᾶ τό ἐπίπεδο τῆς νοητικῆς, κοινωνικῆς καί συναισθηματικῆς ἀναπτύξεως τῶν μαθητῶν". Ἔτσι παρακολουθεῖ ἐξελικτικά τήν ἀνάπτυξη τῶν μαθητῶν καί δέν παραμένει σέ κάτι πού θά τοῦ προσφέρει κάποια ἐξέταση σέ ὡρισμένο χρονικό σημεῖο. Αὐτό ὑποβοηθεῖ καί τόν ἐκπαιδευτικό σέ μεγάλο βαθμό, ὥστε ἀνάλογα νά ρυθμίζει τίς διδακτικές καί παιδαγωγικές ἐνέργειές του κάθε φορά.

./.

β) "Ἐπισημαίνει τούς ἀποκλίνοντες ἀπό τό κανονικό περιπτώσεις μαθητῶν καί συνεργάζεται στό σχεδιασμό κατάλληλων ἐκπαιδευτικῶν προγραμμάτων μέσα στά πλαίσια τοῦ σχολείου" - εἶναι ἐκεῖνοι οἱ μαθητές πού κυρίως καθώς ὑστεροῦν εἴτε στή γενική εὐφυΐα εἴτε σέ ὡρισμένες ἐπί μέρους ἱκανότητες ἔχουν ἀνάγκη γιά νά βοηθηθοῦν εἰδικῆς παιδαγωγικῆς μεταχειρίσεως μέσα ὅμως στά πλαίσια τοῦ σχολείου τους χωρίς τή μετακίνησή τους σέ εἰδικά σχολεῖα ἤ ἀλλοῦ.

γ) "Συμβάλλει στούς διάφορους τύπους ἐπιμορφώσεως τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ μέ βάση τήν εἰδικότητά του καί τή σχετική ἐμπειρία του μέσα στή σχολική πραγματικότητα".- Ἡ προσφορά του ἐδῶ θά ἔχει μεγάλη ἀξία καί λόγω τῆς εἰδικότητός του ἀλλά καί τοῦ πραγματικοῦ ἔργου του μέσα στό σχολεῖο. Θά προσφέρει πολύ ἀξιόλογη βοήθεια στούς ἐκπαιδευτικούς πού κανείς ἄλλος δέν μπορεῖ νά προσφέρει. Ἡ συμμετοχή του λοιπόν θά εἶναι ἰδιαίτερα χρήσιμη καί στίς διάφορες ἐπιμορφώσεις τῶν κατά τόπους ΣΕΛΔΕ καί σέ τοπικά σεμινάρια ὀργανούμενα ἀπό τό ἐποπτικό προσωπικό.

2. Νά γίνουν οἱ ἀκόλουθες τροποποιήσεις:

α) Ἡ παράγραφος β τοῦ ἔργου 5 διαγράφεται καί ἀντί γι'αὐτή προστίθεται τό ἀκόλουθο ἔργο: "Ὕστερα ἀπό συνεργασία καί μέ τόν Διευθυντή καί τούς διδάσκοντες τοῦ σχολείου καθώς καί μέ ἄλλους εἰδικούς παραπέμπει τίς εἰδικές περιπτώσεις μαθητῶν σέ εἰδικούς, συνεργαζόμενος ἐπίσης μ'αὐτούς γιά τήν ἀντιμετώπιση, καί ἐπίσης γνωματεύει γιά τήν παραπομπή μαθητῶν σέ σχολεῖα εἰδικῆς Ἀγωγῆς".- Ἐδῶ νοοῦνται περιπτώσεις διαταραχῶν λόγου ἤ περιπτώσεις σοβαρῶν ψυχικῶν διαταραχῶν κ.ἄ. Ἐξάλλου ὕστερα ἀπό προσεκτική ψυχολογική ἐξέταση εἶναι ἀσφαλῶς ὁ σχολικός ψυχολόγος ὁ ἁρμόδιος νά πεῖ ἄν καταφανῶς ὑστεροῦντες μαθητές εἶναι ἀσκήσιμοι ἤ ἐκπαιδεύσιμοι, ὥστε νά παραπεμθοῦν ἀναλόγως στά εἰδικά ἱδρύματα.

β) Τό μέ ἀριθμό ἔργο 1 τοῦ σχεδίου ἀποφάσεως τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως: "Διερευνᾶ καί ἀξιολογεῖ τή γενική εὐφυΐα καί τίς ἐπί μέρους νοητικές ἱκανότητες, τίς κλίσεις καί ἄλλα γνωρίσματα προσωπικότητος τῶν μαθητῶν" Ἔτσι πιστεύεται ὅτι γίνεται πληρέστερο.

./.

γ) Τό ἔργο 7 τοῦ σχεδίου ἀποφάσεως χάρη μεγαλυτέρας πληρότητάς του ἀναδιατυπώνεται ὡς ἀκολούθως: "Ἀναλαμβάνει, μεθοδεύει, συντονίζει καί ἐποπτεύει τή συστηματική ψυχοπαιδαγωγική ἔρευνα στήν ἔκταση πού αὐτή σχετίζεται μέ σχολικά προβλήματα".

Τέλος συμφωνοῦμε μέ τή προσθήκη τοῦ εἰσηγητῆ γιά "ἔρευνα καί ἐπίλυση τῶν προβλημάτων...." πού ἀποτελεῖ μιά σημαντική πλευρά ἀκριβῶς τοῦ πιό πάνω ἔργου ὅπως τό διατυπώσαμε, ἀλλά δέν πρέπει νά γίνει πρόταξή του ἀπέναντι σέ ὅλα τά ἄλλα ἔργα. Ὅπου σέ προηγμένα ἐκπαιδευτικά συστήματα συμπεριλαμβάνεται ὁ θεσμός τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου, αὐτός πουθενά δέν ἀσχολεῖται πρώτιστα μέ ἔρευνα στή σχολική μάθηση καί στή διδακτική πράξη".

Τό Τμῆμα, συμφωνεῖ μέ τήν πρόταση τοῦ κ. Πασσάκου νά τροποποιηθεῖ ἡ παράγρ. 1 καί 7 τοῦ σχ. τῆς Ἀποφάσεως πού ἀφορᾶ τά ἔργα τοῦ ψυχολόγου. Οἱ ἄλλες παρατηρήσεις τοῦ κ. Πασσάκου δέν γίνονται ἀποδεκτές.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Η/9834/10-6-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μαραγκουδάκη καί τίς παρατηρήσεις τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος καί γ) τή διεξοδική συζήτηση

Γ ν ω μ ο δ ο τ ε ῖ

Α. Γιά τό σχ. Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως μέ θέμα "Εἰδικότερα προσόντα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου",

ὁ μ ό φ ω ν α νά μείνει ὅπως ἔχει.

Β. Γιά τό σχ. Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως μέ θέμα "Ἔργα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου"

1. Κ α τ ά π λ ε ι ο ψ η φ ί α νά προστεθεῖ καί νά προταχθεῖ τό ἑξῆς ἔργο: "1. Συμβάλλει στήν ἔρευνα καί ἐπίλυση τῶν προβλημάτων πού σχετίζονται μέ τή σχολική μάθηση καί τή διδακτική πράξη".

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος δέν συμφωνεῖ μόνο μέ τήν πρόταξη αὐτοῦ τοῦ ἔργου.

./.

2. Ὁ μ ό φ ω ν α α) ἡ παράγρ. 1 τοῦ σχ. ἀποφάσεως νά τροποποιηθεῖ ὡς ἑξῆς: " Διερευνᾶ καί ἀξιολογεῖ τήν εὐφυΐα, τίς ἐπί μέρους νοητικές ἱκανότητες, τίς κλίσεις καί τά ἄλλα γνωρίσματα τῆς προσωπικότητας τοῦ μαθητῆ".

β) Οἱ παράγρ. 2 καί 3 τοῦ σχ. ἀποφάσεως νά μείνουν ὅπως ἔχουν.

3. Κ α τ ά π λ ε ι ο ψ η φ ί α ἡ παράγρ. 4 τοῦ σχ. ἀποφάσεως νά μείνει ὅπως ἔχει.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος προτείνει νά ἀπαλειφθεῖ τό πρῶτο μέρος τῆς παραγρ. "Ἀσκεῖ.....καί σέ ὁμάδες καί", γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

4. Ὁ μ ό φ ω ν α α) τό ἐδάφιο τῆς παραγρ. 5 νά μείνει ὅπως ἔχει.

β) Στό ἐδάφιο γ τῆς παραγρ. 5 ἡ λέξη "μορφωτικῶν" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή λέξη ἐπιμορφωτικῶν"

Κ α τ ά π λ ε ι ο ψ η φ ί α νά ἐξεταστεῖ κατά πόσο ἡ διατύπωση τοῦ ἐδαφίου β τῆς παραγρ. 5 ἀναφέρεται σαφῶς στίς ἁρμοδιότητες τοῦ Εἰδικοῦ Ψυχολόγου α) γιά τήν παραπομπή στούς εἰδικούς καί β) γιά τά εἰδικά σχολεῖα.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος προτείνει τό ἐδάφ. β νά διαγραφεῖ καί νά προστεθεῖ ἀπ' αὐτοῦ ἄλλο, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

5. Ὁ μ ό φ ω ν α

α) Ἡ παράγρ. 6 τοῦ σχ. ἀποφάσεως νά μείνει ὅπως ἔχει

β) Τό ἔργο 7 τοῦ σχ. ἀποφάσεως νά τροποποιηθεῖ ὡς ἑξῆς: "Ἀναλαμβάνει, μεθοδεύει, συντονίζει καί ἐποπτεύει τή συστηματική ψυχοπαιδαγωγική ἔρευνα στήν ἔκταση πού αὐτή σχετίζεται μέ σχολικά προβλήματα".

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 48/1981

Σήμερα, 3 Ἰουλίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β' οἱ κ.κ. Νικ.Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β' γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Γενικές ὁδηγίες

Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β' θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή του μέ ὁδηγίες γιά τό ἐποπτικό καί διδακτικό προσωπικό τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἡ ὁποία ἐπισυνάπτεται ὡς παραστατικό στοιχεῖο τῆς πράξεως.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί γίνονται παρατηρήσεις πάνω στό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως.

Εἰδικότερα:

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β' λέγει τά ἑξῆς:

./.

Σέ άναφορά μέ τόν προσδιορισμό τῆς διάρκειας χρόνου γιά σχολική ἐργασία τῶν μαθητῶν στό σπίτι τό πράγμα δέν μᾶς βρίσκει συμφώνους. Εἶναι ἀδύνατον νά προσδιορισθεῖ ὁ χρόνος αὐτός καί μάλιστα σέ τόσο στενά χρονικά πλαίσια, ὅπως προτείνεται. Τό πόσο θά ἐργασθοῦν οἱ μαθητές στό σπίτι ἐξαρτᾶται καί ἀπό τίς συνθῆκες ἐργασίας τοῦ καθενός σχολείου καί ἀπό τίς δυνατότητες καί τά μέσα πού αὐτό διαθέτει καί ἀπό τήν κοινωνικοοικονομική προέλευση τῶν μαθητῶν καί ἀπό τό γενικό πνευματικό τους ἐπίπεδο. Ἔπειτα οἱ ἀτομικές διαφορές τῶν μαθητῶν μιᾶς τάξεως τῆς αὐτῆς χρονολογικῆς ἡλικίας εἶναι σ'ὅλες τίς ἀπόψεις τόσο εὐρεῖες ὥστε νά καθίσταται τελείως ἐξωπραγματικός ἕνας τέτοιος προσδιορισμός. Τό σπουδαῖο εἶναι νά ἐργάζονται καί στό σπίτι οἱ μαθητές γόνιμα καί δημιουργικά κατά τρόπον πού νά αὐτοπροάγονται πράγματι στή μόρφωσή τους μέσα βέβαια στά πλαίσια τῶν δυνάμεών τους ἀποφευγομένης τῆς ἀνεπιτρέπτου κοπώσεως τους. Γενικότερα παρατηροῦμε ὅτι ὑπερβολική μείωση παραμονῆς τῶν μαθητῶν στό σχολεῖο , ὑπερβολική συρρίκνωση τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, πλήρης κατάργηση τῆς κατ'οἶκον ἐργασίας καί ἄλλα παρόμοια ὅλα μαζί συνδυαζόμενα θά ἔχουν σάν ἀναπόφευκτο φυσικό ἐπακόλουθο τήν πολύ ἐπικίνδυνη πτώση τῆς μορφωτικῆς τους στάθμης ἄν μάλιστα ληφθεῖ ὑπόψη ὅτι καί κάθε ἄλλο παρά ἰδεώδεις εἶναι οἱ συνθῆκες λειτουργίας τῶν σχολείων μας καί οἱ διδάσκαλοί μας δέν ἔχουν τήν ἀπαιτούμενη κατάρτιση λόγῳ πλημμελοῦς ἐκπαιδεύσεως τους. Τά παιδιά στίς προηγμένες χῶρες παραμένουν στό σχολεῖο καί ἐργάζονται ἀπό τό πρωί μέχρι καί τίς μεσαῖες ἀπογευματινές ὧρες.

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει νά προστεθοῦν τά ἀκόλουθα στήν παραγρ. 12 τῆς εἰσηγήσεως πού ἀναφέρεται στίς ἐργασίες τῶν μαθητῶν στό σπίτι:

1. Νά τίς ἔχει προετοιμάσει ὁ δάσκαλος σταθμίζοντας καί τή δυσκολία καί τή διάρκειά τους μέ βάση τό μέσο μαθητή.

2. Νά μήν περιέχουν δυσκολίες ἄλλες ἐκτός ἀπό ὅ,τι συγκεκριμένο προβλέπεται κάθε φορά νά ἐλεγχθεῖ.

3. Στήν περίπτωση ἐργασιῶν καί ἀσκήσεων πού περιέχονται στά βιβλία νά μην ἀπαιτεῖται ἀντιγραφή τῶν ἐκφωνήσεών τους στό τετράδιο.

./.

4. Νά μήν ἀπαιτεῖται γραπτή ἐκτέλεση ἐργασιῶν πού μποροῦν νά γίνουν μέ εὐκολότερο καί οἰκονομικότερο τρόπο (ὅπως εἶναι π.χ. ἡ ἐπισήμανση μέ σημάδια στοιχείων πάνω στό κείμενο καί προφορική τους ἀνακοίνωση).

5. Νά μήν δίνονται ἐργασίες τεχνικῆς φύσεως (χάρτες, κατασκευές κλπ.) ἄν προηγουμένως δέν ἔχει δείξει στούς μαθητές πῶς γίνονται καί δέν τούς ἔχει ἀσκήσει μέσα στήν τάξη.

Οἱ προτάσεις τοῦ κ. Βουγιούκα γίνονται ἀποδεκτές.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση, κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται.

Οἱ γενικές ὁδηγίες νά ἔχουν ὡς ἐξῆς:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

Ἡ καθιέρωση τῆς σχολικῆς ἐργασίας τῶν πέντε ἡμερῶν τήν ἑβδομάδα ἐπέβαλε τήν ἐλάττωση τῶν ὡρῶν διδασκαλίας. Αὐτό μέ τή σειρά του ἐπέβαλε τήν ἐλάττωση τῆς ὕλης διδασκαλίας, ὥστε ἡ ἐργασία στό σχολεῖο νά γίνεται μέ ἄνεση χρόνου καί νά εἶναι δυνατή ἡ κατανόηση τῆς ὕλης.

Γιά τήν ἀξιοποίηση τοῦ χρόνου τῆς ἐργασίας μέσα στό σχολεῖο τό Ἐποπτικό προσωπικό καί οἱ Διδάσκαλοι πρέπει νά ἔχουν ὑπόψη τους τά ἐξῆς:

Α' ΓΕΝΙΚΑ

1. Ἡ ὑποχρεωτική φοίτηση εἶναι ἐννεαετής. Ὅλοι οἱ μαθητές θά διδαχθοῦν καίστό γυμνάσιο ἀρκετά ἀπό ὅσα διδάσκονται στό δημοτικό σχολεῖο. Ἡ πραγματικότητα αὐτή ἐπέτρεψε τήν ἐλάφρυνση τῆς ὕλης διδασκαλίας καί τόν περιορισμό της στά πιό σημαντικά καί κατανοητά ἀπό τούς μαθητές.

2. Ὁ χρόνος τῆς παραμονῆς τῶν μαθητῶν στό σχολεῖο κατά τίς πέντε ἡμέρες, καθορίστηκε σέ τόσες ὧρες ὅσες ἐπιτρέπουν οἱ συνθῆκες λειτουργίας τῶν σχολείων μας καί οἱ κλιματολογικές συνθῆκες τοῦ τόπου μας. Σέ σύγκριση μέ τό χρόνο παραμονῆς στό σχολεῖο τῶν μαθητῶν

./.

τῶν προηγμένων ἐκπαιδευτικά χωρῶν, ὁ χρόνος αὐτός εἶναι ἀρκετά περιορισμένος.

3. Εἶναι ἐπομένως ἀνάγκη νά ἀξιοποιεῖται κατάλληλα στό μέγιστο δυνατό βαθμό ὁ χρόνος, ὥστε καί ἡ μάθηση καί οἱ ἐργασίες τῶν μαθητῶν νά γίνονται στό σχολεῖο.

4. Ἡ ἀξιοποίηση τοῦ χρόνου ἐπιβάλλει τή διάθεσή του κατά τό μέγιστο ποσοστό γιά τήν κατανόηση τοῦ νέου μαθήματος καί ὄχι γιά τήν ἐξέταση τοῦ προηγούμενου μαθήματος καί τόν ἔλεγχο τῆς ἀπομνημονεύσεως.

5. Ἡ ἐπανάληψη τοῦ προηγούμενου μαθήματος νά γίνεται στήν ἀρχή τῆς διδακτικῆς ὥρας μέ σύντομες καί εὔστοχες ἐρωτήσεις, πού νά ἀναφέρονται στά οὐσιώδη σημεῖα καί νά μή διαρκεῖ περισσότερο ἀπό πέντε λεπτά (5').

6. Οἱ μεθοδικές ὑποδείξεις πού δίνονται πιό κάτω, κατάταξη καί μάθημα, εἶναι ἐνδεικτικές μέ τήν ἔννοια ὅτι δέν ἀποκλείουν τή χρήση ἐναλλακτικῶν μεθόδων ἀπό τό δάσκαλο.

7. Τά διδακτικά βιβλία πρέπει νά θεωροῦνται ὡς βοηθήματα ἐργασίας καί ὄχι ἀπομνημονεύσεως.

8. Ὁ λόγος τοῦ διδασκάλου εἶναι δυνατό νά ἐναλλάσσεται κατά τήν πρόσκτηση τοῦ νέου μαθήματος ἀπό τούς μαθητές μέ μιά προσεκτική μελέτη ἀπό τά βιβλία κατά τήν ὥρα τῆς κύριας διδασκαλίας τῆς ἱστορίας, τῶν θρησκευτικῶν καί τῆς ἀγωγῆς τοῦ πολίτη (ὅπως καί τῆς ἀναγνώσεως κ.ἄ. μαθημάτων).

9. Ἡ μηχανική ἀποστήθιση πρέπει νά ἀποφεύγεται. Ἀρκεῖ ἡ κατανόηση καί ἡ διατήρηση ἀπό τούς μαθητές τῶν κύριων σημείων κάθε ἐνότητας διδασκαλίας καί μόνο τῶν πολύ ἀξιόλογων ὀνομάτων καί χρονολογιῶν.

10. Ἡ ἐλάττωση τῆς ὕλης διδασκαλίας πού γίνεται τώρα ἐπιτρέπει τή διάθεση καί δεύτερης ὥρας διδασκαλίας γιά τίς πολύ σημαντικές ἐνότητες κατά τήν ἀξιολόγηση τῆς διδασκαλίας.

11. Οἱ ἐλάχιστες ἐργασίες πού ἴσως εἶναι ἀπαραίτητο νά δίνονται γιά τό σπίτι πρέπει νά ἔχουν τά ἑξῆς γνωρίσματα:

α) Νά μήν εἶναι ἁπλές ἀντιγραφές καί ἀπομνημονεύσεις.

β) Νά εἶναι δυνατές χωρίς τή βοήθεια τῶν γονέων ἤ τῶν φροντιστῶν.

γ) Νά τίς ἔχει προετοιμάσει ὁ δάσκαλος σταθμίζοντας καί τή δυσκολία καί τή διάρκειά τους μέ βάση τό μέσο μαθητή.

δ) Νά μήν περιέχουν δυσκολίες ἄλλες ἐκτός ἀπό ὅ,τι συγκεκριμένο προβλέπεται κάθε φορά νά ἐλεγχθεῖ.

ε) Νά δίνονται ἔπειτα ἀπό συζήτηση μέ τούς μαθητές, ὥστε νά διευκρινίζονται οἱ δυσκολίες τους καί νά ἐξασφαλίζεται ἡ συγκατάθεσή τους.

στ) Νά μή δίνονται ὡς τιμωρίες.

ζ) Νά εἶναι δυνατή ἡ παρακολούθησή τους καί ἡ διόρθωσή τους ἀπό τό διδάσκαλο.

η) Νά εἶναι ἀπαραίτητη γιά τήν ἀπόκτηση μιᾶς δεξιότητας.

θ) Νά εἶναι ἀπαραίτητες γιά τήν προετοιμασία τῆς ἐπόμενης διδασκαλίας, ἀλλά αὐτό νά μή γίνεται κατά σύστημα καί ὑποχρεωτικά.

ι) Στήν περίπτωση ἐργασιῶν καί ἀσκήσεων πού περιέχονται στά βιβλία νά μήν ἀπαιτεῖται ἀντιγραφή τῶν ἐκφωνήσεών τους στό τετράδιο.

ια) Νά μήν ἀπαιτεῖται γραπτή ἐκτέλεση ἐργασιῶν πού μποροῦν νά γίνουν μέ εὐκολότερο καί οἰκονομικότερο τρόπο (ὅπως εἶναι π.χ. ἡ ἐπισήμανση μέ σημάδια στοιχείων πάνω στό κείμενο καί προφορική τους ἀνακοίνωση).

ιβ) Νά μήν δίνονται ἐργασίες τεχνικῆς φύσεως (χάρτες, κατασκευές κλπ.) ἄν προηγουμένως δέν ἔχει δείξει στούς μαθητές πῶς γίνονται καί δέν τούς ἔχει ἀσκήσει μέσα στήν τάξη.

ιγ) Νά μή δίνονται γιά τίς ἡμέρες ἀργίας τοῦ σχολείου περισσότερες ἐργασίες ἀπό ὅσες τίς ἄλλες ἡμέρες.

ιδ) Νά μή διαρκοῦν περισσότερο ἀπό περίπου 20' γιά τίς Α' καί Β' τάξεις, 40' γιά τίς Γ' καί Δ' καί 60' γιά τίς Ε' καί ΣΤ' τάξεις.

12. Νά δίνεται μεγάλη σημασία στήν κατανόηση τῶν βασικῶν στοιχείων σέ κάθε κλάδο διδασκαλίας καί σέ κάθε διδακτική ἑνότητα ἀκόμη καί ὅταν φαίνονται αὐτονόητα.

13. Ὁ ρυθμός τῆς διδακτικῆς ἐργασίας στήν ἀρχή τοῦ σχολικοῦ ἔτους νά εἶναι βραδύς, ὥστε νά ἀφομοιώνουν οἱ μαθητές τίς βασικές ἔννοιες καί νά ἐνημερώνονται γιά τόν τρόπο ἐργασίας καί μαθήσεως σέ κάθε κλάδο διδασκαλίας.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος δέν συμφωνεῖ μέ τόν προσδιορισμό τῆς διάρκειας χρεών για σχολική εργασία στο σπίτι ... τῆς ἀφομοιώσεως) ... τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ελ. Παπαμιχάλου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 49/1981

Σήμερα, 6 Ἰουλίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, λόγω ἀσθενείας καί Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ὁδηγίες γιά τή διδασκαλία τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη (τάξεις Ε΄καί ΣΤ΄) Εἰσηγ. κκ Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, Ἰ. Χριστιάς, εἰσηγητής.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἡ ὕλη τῶν πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἡ τροποποίηση τοῦ ὡρολογίου προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Φυσική Ἱστορία Γ΄- Δ΄τάξεων δημοτικοῦ Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 5ο.- α) Συγκέντρωση ὕλης καί ὁδηγιῶν β) Ἐκτύπωση τῶν ὁδηγιῶν σέ 6.000

Θ Ε Μ Α 6ο.- Σύσκεψη Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ.

Θ Ε Μ Α 7ο.- Γνωμοδότηση γιά σχ. Προγράμματος ἐπιμορφώσεως ὁμογενῶν ἐκπαιδευτικῶν. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 8ο.- Γνωμοδότηση γιά τό πρῶτο δίγλωσσο φυλλάδιο πού ἐκδόθηκε ἀπό τήν Ἑλληνική Πρεσβεία Βρυξελλῶν γιά τούς μαθητές τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων τῆς Ὁλλανδίας. Εἰσ. κ. Δ. Μελάς, Σύμβ. Β΄.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θέμα 1ο: 'Οδηγίες γιά τή διδασκαλία τῆς 'Αγωγῆς τοῦ Πολίτη (Τάξεις Ε' καί ΣΤ').

Οἱ εἰσηγητές τοῦ θέματος κ.κ.Β.Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β' καί Ι.Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

'Ο δάσκαλος ὀφείλει νά μελετήσει προσεκτικά τίς μεθοδικές ὁδηγίες πού ὑπάρχουν στό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί νά τίς ἀξιοποιήσει κατά τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος.

Τά διδακτικά βιβλία ἀποτελοῦν περισσότερο πηγές γνώσεων παρά ἀντικείμενα ἀποστήθισης. Οἱ μαθητές θά χρησιμοποιοῦν τίς γνώσεις, πού περιέχουν τά βιβλία, γιά νά ἀποσαφηνίζουν καί γιά νά κατανοοῦν βασικές ἔννοιες τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος καί δέ θά ἀποστηθίζουν τά κείμενα γιά ἐπαναδιήγηση.

'Η ἀξιολόγηση τῶν μαθητῶν, γιά νά διαπιστωθεῖ ἄν κατανόησαν τά βασικά σημεῖα ὅσων διδάχτηκαν, θά γίνεται κατά τή διδασκαλία, μετά τή διδασκαλία καί στό τέλος τῶν γενικῶν ἑνοτήτων μέ ἐρωτήσεις ἤ ἁπλά καί σύντομα γραπτά ἐρωτηματολόγια. Γιά τό σκοπό αὐτό ἤ γιά νά γίνεται, ὅπου χρειάζεται, σύνδεση τοῦ νέου μέ τό προηγούμενο μάθημα θά διατίθεται στήν ἀρχή κάθε διδακτικῆς ὥρας ἐλάχιστος χρόνος.

'Η θεωρητική ἀνάπτυξη τῶν θεμάτων τῆς διδασκαλίας ἀντίκειται στό σκοπό τοῦ μαθήματος καί ξεπερνάει τίς ἀντιληπτικές ἱκανότητες τῶν μαθητῶν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. 'Η διδασκαλία θά στηρίζεται σέ ἁπλά παραδείγματα ἀπό τή σύγχρονη πραγματικότητα καί θά ἔχει ὡς ἀφετηρία τίς ἐμπειρίες τῶν παιδιῶν. 'Ο τρόπος παρουσίασης τῶν θεμάτων θά εἶναι ἐπαγωγικός καί ἡ ἀπομνημόνευση ὁρισμῶν καί κανόνων θά ἀποφεύγεται.

Βάση τῆς διδασκαλίας θά εἶναι ἡ ἐνεργητική συμμετοχή τῶν μαθητῶν, ἡ διερεύνηση τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος, ἡ λύση ἀποριῶν, ἡ θέση ἐρωτημάτων, ὁ προβληματισμός, ὁ διάλογος, ἡ ἔκφραση γνώμης κλπ. 'Ιδιαίτερη προσοχή θά δίνεται στήν τήρηση τῶν δημοκρατικῶν διαδικασιῶν κατά τή συζήτηση καί τίς ἄλλες μορφές τῆς διδασκαλίας.

'Ο δάσκαλος πρέπει νά ἔχει πάντοτε ὑπόψη του ὅτι τό μάθημα τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς δέν ἐξαντλεῖται ἁπλῶς στούς κανόνες "καλῆς συμπεριφορᾶς" καί στόν κονφορμισμό. 'Εγγίζει, ὅσο ἡ ἡλικία τῶν μαθητῶν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου τό ἐπιτρέπει, καίρια θέματα τῆς ἀνθρώπινης ὕπαρξης. θέματα πού ἔχουν σχέση μέ τήν ἐξάρτηση τοῦ ἀτόμου ἀπό τό κοινωνικό σύνολο, τά δικαιώματα καί τίς ὑποχρεώσεις του, καθώς καί τήν εὐθύνη του νά δραστηριοποιεῖται καί νά συμμετέχει στή διαμόρφωση

./.

δημοκρατικῆς ζωῆς, μέ τήν ἔννοια ὅτι ὁέ σχέση μέ τό τελευταῖο ἡ δημοκρατία εἶναι συνεχής ἀγώνας καί διαδικασία. Ἐπομένως ἀρχή καί ἐπιστέγασμα τῆς διδασκαλίας θά εἶναι: ἡ ἀνάλυση καί ἡ κατανόηση τῆς σχέσης πού ὑπάρχει, στό δημοκρατικό τρόπο ζωῆς καί στό δημοκρατικό τρόπο ζωῆς καί στό δημοκρατικό πολίτευμα ἀνάμεσα στίς ἔννοιες "ἐξουσία" καί "ἐλευθερία" ἡ ἀτομική καί ἡ συλλογική εὐθύνη, καθώς καί ἡ σύγχρονη ἀπαίτηση τά κοινωνικά προβλήματα νά λύνονται μέ τήν ὀργανωμένη κοινωνική προσπάθεια.

Γιά τήν καλλιέργεια δημοκρατικῆς συμπεριφορᾶς στούς μαθητές, ἡ διδασκαλία θά στηρίζεται στίς ἄμεσες ἐμπειρίες τῶν μαθητῶν, στήν ἀνάλυση καί τήν ἐφαρμογή τῶν κανόνων συμπεριφορᾶς πρῶτα στό ἐπίπεδο τῶν διαπροσωπικῶν σχέσεων, ὕστερα στήν ὁμάδα, καί τέλος θά καταλήγει ἐπαγωγικά στό ἐπίπεδο τῶν βασικῶν δικαιωμάτων καί ὑποχρεώσεων τοῦ ἀτόμου, πού ἀπορρέουν καί κατοχυρώνονται ἀπό τό σύνταγμα.

Γιά τήν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ τοῦ μαθήματος εἶναι ἀνάγκη νά γίνεται χρήση εἰκονογραφικοῦ καί πληροφοριακοῦ ὑλικοῦ, πού μποροῦν νά συγκεντρώνουν καί οἱ ἴδιοι οἱ μαθητές, καθώς καί ἀξιοποίηση θεμάτων τῆς ἐπικαιρότητας.

Β. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Τάξη Ε'

α. Εἰσαγωγή (1. Ὁ ἄνθρωπος ὡς ἄτομο καί ὡς μέλος τῆς κοινωνίας 2. Ἡ ἔννοια τῆς κοινότητας καί ἡ διάκρισή της σέ φυσική καί πολιτιστική. 3. Πῶς κοινωνικοποιεῖται τό ἄτομο).

Ὁ θεωρητικός καί ἐγκυκλοπαιδικός τρόπος παρουσίασης τῶν παραπάνω θεμάτων δέν ἐνδείκνυται. Ἡ ἀνάπτυξη τῆς ἐνότητας "Ὁ ἄνθρωπος ὡς ἄτομο καί ὡς μέλος τῆς κοινωνίας" θά στηριχτεῖ σέ στοιχεῖα ἀπό τή σύγχρονη πραγματικότητα. Ἀφετηρία θά ἀποτελέσουν οἱ προσωπικές ἐμπειρίες τοῦ παιδιοῦ πού ζεῖ τό ἄτομο σέ μιά συγκεκριμένη κοινωνία. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τίς δύο ἑπόμενες ἐνότητες. Ἡ ἱστορική ἀναδρομή δίνει τή δυνατότητα νά ἀναπτυχθεῖ μέ συγκεκριμένα παραδείγματα ἡ ἔννοια τῆς κοινότητας (φυσική, πολιτιστική) καί βοηθάει τό παιδί νά κατανοήσει, ἀλλά καί νά ἐκτιμήσει καλύτερα τήν ἐξάρτησή του ἀπό τό κοινωνικό σύνολο.

./.

Τά κείμενα τοῦ βιβλίου μποροῦνά διαβαστοῦν άπό τούς μαθητές πρίν άπό τή διδασκαλία (σιωπηρές έργασίες) γιά νά δημιουργηθῆ κάποιος προβληματισμός στά παιδιά καί άφετηρία γιά συζήτηση ἤ μετά τή διδασκαλία γιά τή συστηματοποίηση ὅσων ἔμαθαν γιά τήν λύση άποριῶν τή συμπλήρωση γνώσεων κλπ. Σέ καμιά ὅμως περίπτωση αὐτά λκαί τά ἄλλα πού άκολουθοῦν στίς ἐπόμενες ἐνότητες τοῦ βιβλίου δέν ἐπιτρέπεται στό μάθημα τῆς ἀγωγῆς τοῦ πολίτη νά άποστηθίζονται άπό τούς μαθητές γιά ἐπαναδιήγηση.

β. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ (1.Ἐμεῖς καί οἱ συγγενεῖς μας. 2. Πῶς ἦταν καί πῶς εἶναι σήμερα ἡ οἰκογένεια, 3.Ἑλληνικά οἰκογενειακά ἤθη καί ἔθιμα).

Μέ τήν ἀνάπτυξη πού ἔγινε στό προηγούμενο κεφάλαιο ἔχει καλυφθεῖ ὥς ἕνα βαθμό ἡ ἔννοια τῆς οἰκογένειας ὡς φυσικῆς κοινότητας καί ὡς στοιχείου τῆς κοινωνίας. Στήν ἐνότητα αὐτη θά άποσαφηνιστεῖ καί θά ὁλοκληρωθεῖ ἡ ἔννοια τῆς οἰκογένειας μέ τήν ἀνάλυση τῶν θεμάτων, γενεαλογικό δέντρο, βαθμοί συγγένειας, πῶς ἦταν καί πῶς εἶναι σήμερα ἡ οἰκογένεια, ὁ ρόλος τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας καί ἤθη καί ἔθιμα τῆς ἑλληνικῆς οἰκογένειας. Οἱ σχέσεις στήν οἰκογένεια καί ὁ ρόλος τῶν μελῶν της θά ἀναπτυχθεῖ σφαιρικά καί μέ βάση συγκεκριμένα παραδείγματα. Οἱ ὑποενότητες "Ἡ μητέρα", "Ὁ πατέρας", "Τά ἀδέρφια", "Ἡ ἀδελφική ἀγάπη", "Ὁ παππούς καί ἡ γιαγιά", "Ἡ γιαγιά μου", ἁπλῶς θά διαβαστοῦν άπό τούς μαθητές.

γ. ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (1. Τό σχολεῖο ὡς πολιτιστική κοινότητα. 2. Τά παιχνίδια μας, 3. Οἰκογένεια καί σχολεῖο).

Τό σχολεῖο δέ θά ἐξεταστεῖ ἐδῶ σά θεσμός ἀλλά ὡς πολιτιστική κοινότητα. Κατά συνέπεια τό περιεχόμενο τῆςἐνότητας αὐτῆς θά περιοριστεῖ στά ἐξῆς βασικά στοιχεῖα: τάξη, ἐργασία, παιχνίδι, οἱ ἄλλες τάξεις, σχολικές δραστηριότητες, διαπροσωπικές σχέσεις, συμπεριφορά, ὑποχρεώσεις-δικαιώματα. Κατά τή διδασκαλία τῶν παραπάνω θά δοθεῖ ἔμφαση στήν ἀνάλυση τῆς συγκεκριμένης πραγματικότητας μέσα στήν ὁποία ζεῖ τό παιδί, ὥστε νά άποφευχθῆ ἡ άφηρημένη, ἐννοιολογική ἀνάπτυξη τῶν θεμάτων. Οἱ κανόνες παιχνιδιῶν κλπ. πού ὑπάρχουν στό βιβλίο δέ θά ἀπομνημονεύονται άπό τούς μαθητές. θά ἀναλυθοῦν ὅμως, ἔτσι ὥστε νά γίνει κατανοητή ἡ σημασία τους άπό τούς μαθητές καί

./.

καί ταυτόχρονα θά τούς δίνεται ἡ εὐκαιρία νά τούς ἐφαρμόζουν. Ἡ ἐνότητα 3. "Σχολεῖο καί οἰκογένεια" ἁπλῶς θά διαβαστεῖ ἀπό τούς μαθητές.

6. Η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ (1. Τό χωριό καί ἡ πόλη. 2. Ἡ αὐτοδιοίκηση, 3. Οἱ βασικοί θεσμοί στήν κοινότητα καί στό δῆμο, "Οἱ συνεταιρισμοί, 5. Οἱ μορφωτικοί σύλλογοι, 6."Εργα στήν κοινότητα καί στό δῆμο, 7.Ἡ κοινότητα κι ἐμεῖς, 8. Δικαιώματα καί καθήκοντα τῶν πολιτῶν, 9. Προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος).

Ἡ κοινότητα ἐδῶ θά διδαχθῆ περισσότερο ὡς θεσμός (ὀργάνωση-λειτουργία). Τά βασικά στοιχεῖα τοῦ περιεχομένου τῆς ἐνότητας εἶναι: Πῶς καί γιατί εἶναι ὀργανωμένη ἡ κοινότητα (χωριό-πόλη), πῶς γίνεται, καίγιατί γίνεται ἔτσι ἡ ἐκλογή τῶν δημοτικῶν καί κοινοτικῶν ἀρχῶν, ἔργα καί ὑπηρεσίες τῆς κοινότητας, θεσμοί στήν κοινότητα, δικαιώματα καί ὑποχρεώσεις τῶν δημοτῶν, προβλήματα τῆς κοινότητας, συνεταιριστική ἰδέα, μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος.

Ἡ διδασκαλία δέ θά ξεκινάει ἀπό ὁρισμούς καί ἀφηρημένες ἔννοιες οὔτε θά περιορίζεται στήν ἁπλή μετάδοση γνώσεων. Ἀντίθετα θά στηρίζεται στίς ἄμεσες ἐμπειρίες καί τά βιώματα τῶν παιδιῶν, στήν ἀνάλυση παραδειγμάτων ἀπό τήν κοινοτική ζωή καί σέ δραστηριότητες πού θά ἐπιτρέπουν στά παιδιά μέ τρόπο παραστατικό, ἐρευνητικό καί ἐπαγωγικό νά προσεγγίζουν τά διάφορα θέματα, νά αὐτενεργοῦν καί νά προβληματίζονται. Τά κείμενα τοῦ βιβλίου θά χρησιμοποιοῦνται κατά τήν ἔννοια πού ἀναφέραμε στήν παράγραφο Β.α.

Ἰδιαίτερη προσοχή θά δοθεῖ νά κατανοήσουν οἱ μαθητές τό ἀντιπροσωπευτικό σύστημα ἐκλογῆς τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν καί τίς δημοκρατικές διαδικασίες λειτουργίας τῆς κοινότητας, τά σύγχρονα προβλήματα της, καθώς καί τίς ὑποχρεώσεις καί τά δικαιώματα τοῦ δημότη. Μέ τόν τρόπο αὐτό θά βοηθηθοῦν οἱ μαθητές νά κατανοήσουν κατ'ἐπέκταση τόν τρόπο λειτουργίας τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος καί τίς ὑποχρεώσεις καί τά δικαιώματα τοῦ "Ελληνα πολίτη, ὅπως αὐτά ἀπορρέουν καί κατοχυρώνονται ἀπό τόν καταστατικό χάρτη τῆς χώρας.

Θά δοθεῖ ἔμφαση στή σημασίατοῦ θεσμοῦ τῆς αὐτοδιοίκησης καί στήν ἀνάγκη τῆς ἀποκέντρωσης γιά τή λύση τῶν σύγχρονων προβλημάτων.

"Οσα ἀναφέρονται γιά τά δικαιώματα καί τά καθήκοντα τῶν πολιτῶν δέ θά ἀπομνημονεύονται ἀπό τούς μαθητές, θά ἀναλυθοῦν ὅμως,

ὥστε νά γίνει κατανοητή ἡ σημασία τους καί, ὅπου εἶναι δυνατόν, νά ἐφαρμόζονται στά πλαίσια τῆς ζωῆς τῆς τάξης καί τοῦ σχολείου.

Μέ ἀφετηρία συγκεκριμένα παραδείγματα ἀπό τή μόλυνση καί τήν καταστροφή τοῦ περιβάλλοντος θά θεμελιωθεῖ ἡ σημασία του γιά τήν ὑγεία καί τή ζωή τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ μαθητής πρέπει νά συνειδητοποιήσει ὅτι ἡ προστασία τοῦ περιβάλλοντος εἶναι καί προσωπικό καί κοινωνικό συμφέρον καί ὅτι ὀφείλει νά ὀργανώσει ἀνάλογα τή συμπεριφορά του.

ε. Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ (1.Ἔννοια τῆς κοινωνίας. 2. Ἡ ἑλληνική κοινωνία. 3.Ἡ κοινωνική συμπεριφορά. 4. Τά μέσα ἐπικοινωνίας. 5.Ἡ κοινή γνώμη).

. Γιά τά κείμενα τοῦ βιβλίου ἰσχύουν, ἐδῶ ἰδιαίτερα, ὅσα ἀναφέρονται στήν παράγ. β.α.

.Ἡ διδασκαλία τῆς ἑνότητας αὐτῆς θά στηριχτεῖ σέ ὅσα ἔμαθαν οἱ μαθητές στίς ἑνότητες "οἰκογένεια" καί "κοινότητα" καί στήν ἀνάλυση, μέ συγκεκριμένα παραδείγματα, τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, ὥστε κατά τρόπο ἁπλό καί παραστατικό νά δοθεῖ ἡ ἔννοια τῆς κοινωνίας γενικά (κοινή συνείδηση, ἴδιος τόπος, κοινά ἤθη καί ἔθιμα, κοινές ἐπιδιώξεις, κοινός πολιτισμός, ὀργάνωση).

στ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΑΓΩΓΗ

.Ὁ δάσκαλος δέ θά περιμένει νά ἐξαντλήσει τό ὑπόλοιπο βιβλίο γιά νά διδάξει τήν ἑνότητα αὐτή. Ἀπό τήν ἀρχή τῆς σχολικῆς χρονιᾶς καί σέ κάθε εὐκαιρία θά ἐπανέρχεται γιά νά διδάσκει τήν κυκλοφοριακή ἀγωγή, ξεκινώντας ἀπό συγκεκριμένα παράδειγμα καί, ὅπου εἶναι δυνατόν, μέ τρόπο πρακτικό.

Τάξη Στ'

. Τά κείμενα τοῦ βιβλίου εἶναι γραμμένα μέ τέτοιο τρόπο, ὥστε νά ἀποτελοῦν στήν τάξη κάθε φορά μιά καλή βάση γιά συζήτηση καί προβληματισμό σέ καίρια θέματα τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς. Μέ τήν ἔννοια αὐτή θά χρησιμοποιοῦνται καί σέ καμμιά περίπτωση δέ θά ἀποστηθίζονται ἀπό τούς μαθητές γιά ἐπαναδιήγηση.

. Κάθε κεφάλαιο τοῦ βιβλίου διαπραγματεύεται καί μιά ἔννοια τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος. Τήν ἔννοια αὐτή δέ ἀναζητεῖ ὁ δάσκαλος στά περιεχόμενα τοῦ βιβλίου, ὅπου καί ὁρίζεται.

. Γιά νά διδάξει ὁ δάσκαλος ὁρισμένα θέματα, γιά τά ὁποῖα ἄλλοτε μόνο τά παιδιά τῆς πρωτεύουσας εἶχαν ἄμεση ἐμπειρία, χρειάζεται νά ἐκμεταλλεύεται τίς ἐμπειρίες πού ἀποκτοῦν τά σημερινά παιδιά ἀπό τά μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως.

. Ὁ δάσκαλος, πού θά διδάξει τό μάθημα στήν Στ' τάξη, ὀφείλει νά μελετήσει προσεκτικά καί τίς ὁδηγίες πού ἀναφέρονται στήν Ε' τάξη.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση, ὁμόφωνα ἀποφαίνεται.

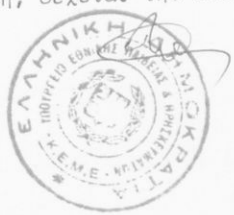
Ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση στό σύνολό της, ὅπως ἔχει.

Θέμα 2ο . Ὕλη τῶν Πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται ἡ ὕλη καί οἱ ὁδηγίες τῶν Πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων νά παραμείνουν ὅπως ἔχουν γιά τό σχολ. ἔτος 1980-81 καί νά ἐνσωματωθοῦν στό τελικό Πρακτικό.

Τό Τμῆμα ὕστερα ἀπό συζήτηση, δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη.

Θέμα 3ο.

θέμα 3ον. Ἡ τροποποίηση τοῦ ὡρολογίου προγράμματος δημοτικοῦ σχολείου.

Τό Τμῆμα ἔλαβε ὑπόψη του καί μελέτησε μέ προσοχή τίς τροποποιήσεις τοῦ ὡρολογίου Προγράμματος πού ἔγιναν ἀπό τή Διοίκηση. Ἔχει ὅμως τή γνώμη ὅτι θά ἦταν χρήσιμο νά μή γίνουν ἀλλαγές στό ὡρολόγιο Πρόγραμμα, πού κατάρτισε τό Τμῆμα, ὥστε ἡ ἀντίστοιχη ἐλάττωση τῆς ὕλης διδασκαλίας νά μή γίνει σέ βάρος κανενός μαθήματος (Π.Χ. Φυσική, Ἱστορία Γ΄καί Δ΄ὅπου οἱ ὧρες ἀπό 64 γίνονται 32 σχολικά, ἀπό 2 γίνονται 1 τήν ἑβδομάδα). Γιά τό σκοπό αὐτό ἔγινε ἡ ρύθμιση τοῦ ὡρολογίου προγράμματος ἀπό τό τμῆμα κατά τρίμηνα.

Ἐπειδή δέν ὑπῆρξε ἄλλο θέμα ἡ συνεδρία.

Ὁ Γραμματέας.

Θέμα 4ον Φυσική Ἱστορία Γ΄-Δ΄τάξεων δημοτικοῦ.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ.Β.Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄ λέγει τά ἑξῆς:

"Ἐπειτα ἀπό τήν ἀπόφαση τῆς Διοικήσεως νά μείνει γιά τή διδασκαλία τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας στίς Γ΄καί Δ΄τάξεις μία(1)ὥρα τήν Ἑβδομάδα ἀντί δύο(2)ποῦ ἦταν ὡς τώρα εἰσηγοῦμαι τά ἑξῆς:

Ἀπό τίς προβλεπόμενες διδακτικές ἑνότητες νά΄ γίνει ἀπό τό διδάσκοντα ἐπιλογή καί διδασκαλία ἀντιπροσωπευτικῶν ἑνοτήτων κάθε γενικῆς ἑνότητας,σύμφωνα μέ τό χρόνο ποῦ προβλέπει τό ὡρολόγιο πρόγραμμα,τόν τόπο λειτουργίας τοῦ σχολείου καί τά διαφέροντα τῶν μαθητῶν.

Τό Τμῆμα,ὕστερα ἀπό συζήτηση,ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ.Κονιδιτσιώτη,ὅπως ἔχει.

.....

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔλυσε τή συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων Ἡ Γραμματέας.

Θέμα 5ον α)Συγκέντρωση ὕλης καί ὁδηγιῶν
β)Ἐκτύπωση τῶν ὁδηγιῶν σέ βιβλίο.

Α.-Συγκέντρωση ὕλης καί ὁδηγιῶν:

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ.Βασ.Κονιδιτσιώτης,Σύμβουλος Β' προτείνει νά ἐνσωματωθοῦν στό τελικό πρακτικό ὅσα τελικά ἀποφάσισε τό Τμῆμα γιά τίς Ὁδηγίες καί τήν ἐλάφρυνση τῆς ὕλης διδασκαλίας.

Τό Τμῆμα ὁμόφωνα δέχεται τήν πρόταση τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη.

Β.-Ἐκτύπωση τῶν ὁδηγιῶν σέ βιβλίο:

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος ἔχει τή γνώμη ὅτι εἶναι ἀνάγκη νά τυπωθοῦν σέ βιβλίο καί νά δοθοῦν σέ ὅλους τούς διδασκάλους στήν ἀρχή τοῦ νέου σχολ.ἔτους οἱ ὁδηγίες γιά τήν ἐλάττωση τῆς ὕλης διδασκαλίας καί τή διεξαγωγή τῆς διδασκαλίας. Διαφορετικά θά εἶναι δύσκολη ἡ ἀποδοτική λειτουργία τῶν σχολείων μέ τήν πενθήμερη ἐργασία.

Τό τμῆμα,ὕστερα ἀπό συζήτηση,ὁμόφωνα ἀποφαίνεται.

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη,δηλ.νά τυπωθοῦν σέ βιβλίο καί νά δοθοῦν σέ ὅλους τούς διδασκάλους στήν ἀρχή τοῦ νέου σχολ. ἔτους οἱ ὁδηγίες γιά τήν ἐλάττωση τῆς ὕλης διδασκαλίας.

....

.....

Θέμα 6ον. Σύσκεψη Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ δημοσιευση συναυξησεως.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος ὁ κ. Β.Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄εἰσηγεῖται γιά τό παραπάνω θέμα τά ἀκόλουθα:

Ἐπειτα ἀπό τήν καθιέρωση τῆς ἐργασίας τῶν πέντε ἡμερῶν στά σχολεῖα, τήν ἐλάττωση τῶν ὡρῶν διδασκαλίας μαι εἰν ἀντιστοιχη ἀφαιρεση ὥλη διδασκαλιας εἶναι ἀναγκαία, ἐκτός ἀπό τήν παροχή Ὁδηγιῶν καί μία Σύσκεψη Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ, πρίν ἀπό τήν ἔναρξη τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ὥστε νά γίνει ἐνημέρωσή του ἀπό τό Τμῆμα Δ.Ε.καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση, ὁμόφωνα ἀποφαίνεται.

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη ὅπως ἔχει.

.....

Θ έ μ α 7ο.- Γνωμοδότηση γιά σχ. Προγράμματος ἐπιμορφώσεως ὁμογενῶν ἐκπαιδευτικῶν.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 821/I/Z 2280/10-6-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση σχ. Προγράμματος φιλοξενίας ὁμογενῶν Ἐκπαιδευτικῶν.

Συνεχίζοντας ὁ κ. Μελάς λέγει τά ἑξῆς:

Ἡ Ὑπηρεσία ΕΕΕ καί ΞΜΣ ὀργανώνει ἕνα πρόγραμμα φιλοξενίας 160 ὁμογενῶν ἐκπαιδευτικῶν ἑλληνικῶν σχολείων τοῦ ἐξωτερικοῦ γιά μορφωτικούς σκοπούς. Οἱ ὁμογενεῖς ἐκπαιδευτικοί θά ἔρθουν σέ δύο ὁμάδες καί θά φιλοξενηθοῦν στήν Ἀθήνα καί στήν Κρήτη ἀπό τίς 18 Ἰουλίου ὡς τίς 3 Αὐγούστου αὐτοῦ τοῦ χρόνου.

Κατά τό διάστημα τῆς φιλοξενίας τους οἱ ἐκπαιδευτικοί αὐτοί θά παρακολουθήσουν διαλέξεις διάρκειας 24 ὡρῶν μέ ἐπιμορφωτικά θέματα καί θά ἐπισκεφτοῦν ἀρχαιολογικούς χώρους καί ἄλλα ἀξιοθέατα.

Προτείνω τό σχέδιο προγράμματος τῆς φιλοξενίας τῶν 160 ὁμογενῶν ἐκπαιδευτικῶν νά ἐγκριθεῖ ὅπως εἶναι.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά.

Θ έ μ α 8ο.- Γνωμοδότηση γιά τό πρῶτο δίγλωσσο φυλλάδιο πού ἐκπονήθηκε ἀπό τήν Ἑλληνική Πρεσβεία Βρυξελλῶν γιά τούς μαθητές τῶν ἑλληνικῶν σχολείων τῆς Ὁλλανδίας.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Μελάς, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος α) τό ἔγγραφο Φ. 817.3/6/Ζ/1172/19-3-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τό ἀριθμ. 21/14-1-81 ἔγγραφο τῆς Συμβούλου Ἐκπαιδεύσεως στήν Ἑλληνική Πρεσβεία Βρυξελλῶν καί γ) τό ἀριθμ. 213/4-3-81 ἔγγραφο τοῦ Ἐπόπτη Συμβούλων Ἐκπ/σεως στήν Ἑλληνική Πρεσβεία Βόννης καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

Ἡ Σύμβουλος Ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας τῶν Βρυξελλῶν ὑποβάλλει γιά γνωμοδότηση τό πρῶτο δίγλωσσο φυλλάδιο πού ἐκπόνησε τό Γραφεῖο Ἐκπαιδεύσεως τῆς Πρεσβείας γιά τούς μαθητές τῶν ἑλληνικῶν σχολείων τῆς Ὁλλανδίας πού δέν ξέρουν ἑλληνικά καί γιά τούς ἐκπαιδευτικούς πού ἐργάζονται σ'αὐτά τά σχολεῖα.

Ὅπως ἀναφέρει στό σχετικό ἔγγραφό της ἡ Σύμβουλος Ἐκπαιδεύσεως τό Γραφεῖο της προγραμματίζει τήν ἔκδοση δέκα παρόμοιων φυλλαδίων μέ θέματα ἀπό τό ἄμεσο περιβάλλον τῶν παιδιῶν. Στό ἴδιο ἔγγραφο ἀναφέρεται ὅτι τό πρῶτο αὐτό φυλλάδιο χρησιμοποιεῖται ἤδη δοκιμαστικά σέ τέσσερα σχολεῖα τῆς Ὁλλανδίας.

Ἀσφαλῶς τό φυλλάδιο θά ἔχει σταλεῖ γιά δοκιμαστική ἐφαρμογή μέ τίς ἀπαραίτητες ὁδηγίες γιά τή χρήση τους ἀπό τούς δασκάλους ἤ θά ἔχει γίνει εἰδικό σεμινάριο σ'αὐτούς. Χωρίς ὁδηγίες ἤ σχετικό εἰσαγωγικό σημείωμα τό φυλλάδιο δίνει τήν ἐντύπωση δουλειᾶς πρόχειρης ἤ τουλάχιστον ἁπλῆς μετάφρασης ἀπό τά Ὁλλανδικά. Γιά παράδειγμα, πῶς τά παιδιά, πού δέν ξέρουν ἑλληνικά, θά μάθουν ἀπό τά πρῶτα μαθήματα τό "πρόσωπό μου" ἤ τό "Πολύ ὡραῖο" (τέταρτο μάθημα) ἤ τή "γάμπα", καί τό "κρεβάτι", ὅταν δέν ἔχουν μάθει ἄλλες λέξεις πιό βασικές;

Ἐκεῖνο ὅμως πού φαίνεται νά λείπει ἰδιαίτερα ἀπό τό φυλλάδιο εἶναι σχετικές ἀσκήσεις. Δέ φτάνει βέβαια νά ποῦμε "Αὐτό εἶναι ἕνα κρεβάτι" καί στίς δύο γλῶσσες, γιά νά τό μάθουν τά παιδιά στά ἑλληνικά. Οἱ συντάκτες τοῦ φυλλαδίου θά ἔχουν προφανῶς ὑπόψη τους σχετικές μεθό-

./.

δους διδασκαλίας μιᾶς δεύτερης γλώσσας καί θά θέτουν ὡς προϋπόθεση μάθησης πολλές ἀσκήσεις. Ὅμως μόνο στήν τελευταία σελίδα δίνουν μιά μόνο ἐργασία γιά τά παιδιά.

Προτείνω νά ἀναβληθεῖ ἡ λήψη ἀποφάσεως ἀπό τό Τμῆμα καί νά παρακληθεῖ ἡ Σύμβουλος Ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας στίς Βρυξέλλες νά μᾶς στείλει τά πορίσματα τῆς δοκιμαστικῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ τοῦ προγράμματος καί κάθε σχετικό μέ τή χρήση τοῦ πρώτου φυλλαδίου στά πλαίσια τοῦ δίγλωσσου αὐτοῦ προγράμματος. Ἐπί τῇ εὐκαιρία θά παρακαλούσαμε νά μᾶς σταλεῖ μία ἔκθεση τῆς λειτουργίας τῶν σχολείων τῆς δικαιοδοσίας τῆς Συμβούλου Ἐκπαιδεύσεως Βρυξελλῶν γιά ἐνημέρωσή μας.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά στό σύνολό της, ὅπως ἔχει.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 50/1981

Σήμερα, 7 Ἰουλίου 1981 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βα σ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀρ. Βουγιούκας Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί αὐξήσεως τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καί συστάσεως θέσεων Ἐπιθ./των Β΄Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως". Εἰσηγητής κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τά τεύχη Α΄καί Β΄τοῦ βιβλίου γλωσσικῆς διδασκαλίας "Τά ἑλληνικά μου"γιά τούς Ἕλληνες μαθητές τῆς Β΄τάξεως δημοτικοῦ στή Δυτ. Γερμανίας, γραμμένα μέ ἀνάθεση ἀπό τούς ἐκπαιδευτικούς Ἀθαν. Μπλούνα καί Νικ. Ἀφαντενό. Εἰσηγητής κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό Α΄μέρος τοῦ βιβλίου γλωσσικῆς διδασκαλίας "Τά Ἑλληνικά μου" τῶν κκ Ἀθ. Σκλήρη καί Ἠλ. Σχίζα γιά τούς Ἕλληνες μαθητές τῆς Γ΄τάξεως Δημοτικοῦ στή Δυτ. Γερμανία. Εἰσηγ. κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Γνωμοδότηση γιά τή "Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος" Β΄τάξεως δημοτικοῦ γιά τούς Ἕλληνες μαθητές τῆς Δυτ. Γερμανίας Εἰσηγητης κ. Ἀ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβ. παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

θ έ μ α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/φος "Περί αὐξήσεως τῶν 'Εκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως καί συστάσεως θέσεων 'Επιθ/τῶν Β΄Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως".

'Ο Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 350/216/Δ/18754/3-7-1981 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2, παρ. 2 τοῦ Ν. 186/75, τό παραπάνω σχ. Προεδρ. Δ/τος καί προτείνει νά μείνει ὅπως ἔχει.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί αὐξήσεως τῶν 'Εκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως καί συστάσεως θέσεων 'Επιθεωρητῶν Β΄Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως" νά μείνει ὅπως ἔχει.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τά τεύχη Α΄καί Β΄τοῦ βιβλίου γλωσσικῆς διδασκαλίας "Τά Ἑλληνικά μου" γιά τούς "Ελληνες μαθητές τῆς Β΄τάξεως δημοτικοῦ στή Δυτ. Γερμανία, γραμμένα μέ ἀνάθεση ἀπό τούς ἐκπαιδευτικούς Ἀθαν. Μπλούνα καί Νικ. Ἀφαντενό.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς σχετικά μέ τό θέμα ἔγγραφα:

ΣΧΕΤΙΚΑ: 1) Ἀπόφαση ἀνάθεσης Φ. 814.131/643/Ζ/8269/22-12-1979 Ὑπουργοῦ Παιδείας.

2) Θεματολόγιο διδακτέας ὕλης τοῦ δημοτικοῦ σχολείου γιά τούς "Ελληνες μαθητές στή Δυτ. Γερμανία, τοῦ Ἐκπ. Γραφείου τῆς Πρεσβείας τῆς Βόννης, Μάρτιος 1980.

3) Ὁδηγίες γιά τή συγγραφή τῶν βιβλίων γλωσσικῆς διδασκαλίας τῶν τάξεων Β΄, Γ΄καί Δ΄τοῦ Δημοτ. Σχολείου, πού προορίζονται γιά τούς "Ελληνες μαθητές στή Δυτ. Γερμανία, ἀπό τό Τμῆμα Ἐκπ/σεως τῆς Πρεσβείας τῆς Βόννης, 8-3-1980.

4) Φ. 817.3/3/Ζ/272/4-2-1981/ Ὑπηρ. ΕΕΕ καί Ξ.Μ.Σχ./ Δ/νση ΕΕΕ/Τμ. Ἐκπ/σεως ἔγγραφο Ὑπουργείου Παιδείας πρός ΚΕΜΕ.

5) Φ. 817.3/Μ/Ζ/1979/27-5-1981/Ὑπηρ. ΕΕΕ καί Ξ. Μ. Σχ./Δνση ΕΕΕ/ Τμ. Ἐκπ/σεως ἔγγραφο Ὑπουργείου Παιδείας.

6) Γνωμάτευση τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ, συνεδρίαση 16-2-1981.

Στή συνέχεια ὁ κ. Βουγιούκας εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

Τό Α΄τεῦχος περιλαμβάνει 60 κείμενα (43 πεζά καί 17 ποιήματα), πού τά συνοδεύουν ἐρωτήσεις γιά τήν κατανόηση τοῦ περιεχομένου καί ἐργασίες γραμματικῆς καί συντακτικοῦ, σύμφωνα μέ τό θεματολόγιο τοῦ Τμ. Ἐκπ/σεως τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας τῆς Βόννης.

Τό Β΄τεῦχος περιλαμβάνει 25 κείμενα (19 πεζά καί 6 ποιήματα) πάνω σέ ἐποχιακά θέματα (γιορτές κτλ.), πού τά συνοδεύουν μόνο ἐρωτήσεις γιά τήν κατανόηση τοῦ περιεχομένου. Τά κείμενα αὐτά οἱ συγγραφεῖς τά ἔδωσαν χωριστά καί χωρίς ἕτοιμες ἐργασίες γραμματικῆς, σύμφωνα μέ τίς ὁδηγίες, γιατί γιά τά εὐκαιριακά θέματα δέν εἶναι δυνατόν νά προ-

./.

διοριστοῦν ἐπακριβῶς ἡ θέση τους μέσα στό βιβλίο, ὥστε νά προβλεφθοῦν καί οἱ ἀντίστοιχες ἐργασίες συστηματικῆς γραμματικῆς διδασκαλίας.

Καί στό Α΄καί στό Β΄τεῦχος ὑποδεικνύεται μέ ἀτελή σκίτσα καί ἐπεξηγήσεις τό εἶδος τῆς εἰκονογράφησης πού οἱ συγγραφεῖς θεωροῦν ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τῶν κειμένων.

Τά θέματα καί στά δύο τεύχη εἶναι παρμένα ἀπό τήν οἰκογενειακή, τή σχολική καί τήν κοινωνική ζωή τῶν παιδιῶν μέσα στά ἑλληνικά ἐθνικοθρησκευτικά πλαίσια καί μέ βυκαιριακή σύνδεσή τους μέ τό γερμανικό περίγυρο.

Τά κείμενα τοῦ Α΄τεύχους ἔχουν τά περισσότερα πολλές ἀρετές: εἶναι σύντομα, λιτά καί ξύπνα γραμμένα καί διανθισμένα μέ χιοῦμορ, ἔτσι πού νά θεωρεῖται βέβαιο ὅτι θά προκαλέσουν τό ἐνδιαφέρον τῶν παιδιῶν. Ἐλάχιστες εἶναι οἱ παρατηρήσεις καί ὑποδείξεις μου γιά βελτιώσεις σέ ὁρισμένα σημεῖα πού τά ἐπισημαίνω πάνω στά κείμενα.

Τά κείμενα τοῦ Β΄τεύχους δέν εἶναι ὅλα ἀπό τά καλύτερα πού θά μποροῦσε νά γραφοῦν ἤ νά ἀνθολογηθοῦν. Μερικά πλατειάζουν ἤ ἀντιμετωπίζουν τά θέματά τους μ' ἕναν πολύ συμβατικό τρόπο. Ὅσα ἐπισημαίνω πάνω στό βιβλίο θά πρέπει μάλλον νά ἀντικατασταθοῦν. Ὁπωσδήποτε, μιά συνεργασία μέ τό βασικό συγγραφέα κ. Μπλούνα εἶναι ἀπαραίτητη, πρίν τό βιβλίο φύγει ἀπό τό ΚΕΜΕ γιά νά τυπωθεῖ.

Οἱ ἐργασίες γραμματικῆς καί συντακτικοῦ πού συνοδεύουν τά κείμενα εἶναι φτιαγμένες μέ πολλή ἐπινοητικότητα καί δίνονται μέ τρόπο ἐπαγωγό καί μέ πρόβλεψη νά ἐκτελοῦνται πάνω στό βιβλίο. Στό σημεῖο αὐτό οἱ συγγραφεῖς βρίσκονται μέσα στό πνεῦμα μέ τό ὁποῖο ἀντικρίζουμε τόν τομέα αὐτό τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος στό Α.Π.

Ἀπό στενότερη γλωσσική ἄποψη ὅλα τά κείμενα τοῦ βιβλίου ἀκολουθοῦν πιστά τή γραμματική τοῦ Ὑπουργείου. Ἐλάχιστες εἶναι οἱ, τυπογραφικές μάλλον, ἀβλεφίες πού βρῆκα νά ἐπισημάνω.

Ἡ εἰκονογράφηση πού ὑποδεικνύουν οἱ συγγραφεῖς εἶναι ὀργανικά προσαρμοσμένη στίς ἀπαντήσεις τῶν κειμένων.

./.

Τελικά, ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι τό βιβλίο (Α΄καί Β΄τεύχη) εἶναι γενικά ἀξιόλογο, μέσα στά πλαίσια τῶν ὅρων συγγραφῆς του, καί ἑπομένως πρέπει νά ἔχει τήν ἔγκριση τοῦ Τμήματος.

Ἕνα θέμα πού μένει ἀνοιχτό εἶναι τά κείμενα πού ἀνθολογήθηκαν καί γιά τά ὁποῖα, σύμφωνα μέ τίς ὁδηγίες συγγραφῆς, θά ἀναλάβει τό Τμῆμα Ἐκπ/σεως τῆς Ἑλλην. Πρεσβείας τῆς Βόννης νά ἐξασφαλίσει τή λήψη COPYRIGHT . Ἀλλά πῶς καί πότε θά γίνει αὐτό;

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Βουγιούκα στό σύνολό της ὅπως ἔχει.

Θ έ μ α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό Α΄μέρος τοῦ βιβλίου γλωσσικῆς διδασκαλίας "Τά Ἑλληνικά μου" τῶν κκ Ἀναστ. Σκλήρη καί Ἠλ. Σχίζα γιά τούς Ἕλληνες μαθητές τῆς Γ΄τάξεως Δημοτικοῦ στή Δυτ. Γερμανία.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 817.3/9/Ζ/1596/21-4-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ

α) Τό Α΄μέρος τοῦ βιβλίου γλωσσικῆς διδασκαλίας τῆς Γ΄τάξεως Δημοτικοῦ, πού ἔγραψαν γιά τά Ἑλληνόπουλα τῆς Δυτ. Γερμανίας οἱ ἐκπαιδευτικοί κκ Ἀναστ. Σκλήρης καί Ἠλ. Σχίζας, σύμφωνα μέ τήν ἀριθμ. 814.131/643/Ζ/8269/22-12-79 Ἀπόφαση τοῦ ΥΠΕΠΘ,

β) Τό ἀπό 28-2-81 ἔγγραφο τῶν συγγραφέων κκ Σκλήρη καί Σχίζα καί

γ) τό ἀριθμ. 627/28-2-81 ἔγγραφο τοῦ Ἐπόπτη Συμβούλων Ἐκπ/σεως Δυτικῆς Εὐρώπης στήν Ἑλληνική Πρεσβεία Βόννης. Καλεῖται τό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει σχετικά.

Στή συνέχεια ὁ κ. Μελάς εἰσηγεῖται γιά τό παραπάνω βιβλίο τά ἀκόλουθα:

Γενικές παρατηρήσεις

Κοιτάζοντας τά θέματά του διερωτᾶται κανείς γιατί νά γραφτεῖ ἕνα ἀκόμη βιβλίο γιά τήν Γ΄τάξη. Τόση ὁμοιότητα ἔχει αὐτό τό βιβλίο μέ τά ἀναγνωστικά πού κυκλοφοροῦν στήν Ἑλλάδα.

Τά κύρια πρόσωπα τοῦ βιβλίου ζοῦν στή Γερμανία, εἶναι τά ἴδια τ΄α παιδιά στά ὁποῖα ἀπευθύνεται. Αὐτό τό γεγονός βέβαια δέν τό διαφοροποιεῖ πολύ ἀπό ἐκεῖνο τῶν ἄλλων ἀναγνωστικῶν. Ὁ παππούς, ἕνα γράμμα, οἱ διηγήσεις ἄλλων ἤ οἱ συζητήσεις ἀποτελοῦν ἁπλῶς τό σκηνικό, γιά νά ἐπαναληφθοῦν συνηθισμένα θέματα.

Τά κείμενα εἶναι σχεδόν ἀποκλειστικά γραμμένα ἀπό τούς συντάκτες τοῦ Ἀναγνωστικοῦ. Ἡ σχετική προκήρυξη ὅμως ἀπαιτεῖ καί ἐπιλογή κειμένων ἀπό δόκιμους λογοτέχνες ὅλων τῶν ἐποχῶν, Ἑλλήνων ἀλλά καί ξένων πού ἀνταποκρίνονται στό ἐπίπεδο καί στό γλωσσικό αἴσθημα τῶν παιδιῶν

./.

αὐτῆς τῆς ἡλικίας. Τέτοια κείμενα δυστυχῶς εἶναι λίγα καί ὁρισμένα ἀπ' αὐτά ὄχι ἀπό τά καλύτερα. Θά ἦταν δυνατόν νά γίνει μιά προσπάθεια γιά μιά καλύτερη καί πλατύτερη ἐπιλογή.

Τά ποιήματα τοῦ δοκιμίου εἶναι κατά τό μέγιστο μέρος τῶν Γ. Κρόκου, Ρ. Καρθαίου καί Δ. Μανθόπουλου. Δέν εἶναι ὅμως ὁπωσδήποτε τά καλύτερα τοῦ εἴδους οὔτε εἶναι ὅλα ἀντιπροσωπευτικά τῆς νεότερης ἤ τῆς παλαιότερης παιδικῆς ποίησης.

Γενικά τά κείμενα τοῦ δοκιμίου χαρακτηρίζονται ἀπό ἔντονο διδακτισμό. Ἡ παροχή γνώσεων φαίνεται νά ἀποτελεῖ τόν κύριο στόχο τῶν συντακτῶν του. Σέ ὁρισμένα κεφάλαια γίνεται ἰδιαίτερα ἔντονος ὁ ἐγκυκλοπαιδισμός. - Π.χ. Παροιμίες (σ. 70-71) καί "Ενα πλοῖο ἀνεβαίνει τό Ρῆνο (σ. 166-168).

Τά παιδιά σέ πολλές περιπτώσεις φαίνονται νά ἐπιδεικνύουν μεγαλίστικη συμπεριφορά. Εἶναι λιγάκι παρακινδυνευμένο, γιά παράδειγμα, νά βγάζουν τά παιδιά τῆς Γ΄πανηγυρικούς γιά τήν 25η Μαρτίου (σ.138-139) καί τή γιορτή τῆς μητέρας (σ. 162-164).

"Εντονα εἶναι σέ ὁρισμένα κείμενα ὁ λυρισμός, ἡ συσώρευση ἐπιθέτων, ἡ ὡραιοποίηση καί ἡ ἐξιδανίκευση καταστάσεων Π.χ. σ. 11, 24, 25, 27.

Στή διδασκαλία τῆς γραμματικῆς εἶναι προτιμότερο νά προηγοῦνται τά παραδείγματα καί νά ἀκολουθοῦν οἱ κανόνες πού πρέπει νά εἶναι ἐλάχιστοι καί νά μήν ἀπαιτεῖται ἡ ἀπομνημόνευσή τους ἀπό τά παιδιά. Αὐτή ἡ ἀρχή δέν τηρεῖται πάντοτε στό δοκίμιο.

Σέ ὁρισμένες περιπτώσεις δίνονται ἀσκήσεις- ἐργασίες χωρίς νά ἔχει προηγηθεῖ σχετική διδασκαλία.

Ἀνάμεσα στίς πετυχημένες γενικά ἀσκήσεις γραμματικῆς τοῦ βιβλίου περιλαμβάνονται καί ὁρισμένες μέ ἀκατανόητο κατεβατό ὀνομάτων καί ρημάτων. Αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἡ ἄσκηση εἶναι σκοπιμότερο νά φύγει ἐντελῶς ἤ νά ἀντικατασταθεῖ μέ κείμενο ὅπου ὁ μαθητής θά συμπληρώνει τήν κατάλληλη λέξη ἤ τόν κατάλληλο τύπο.

Γίνεται ὑπερβολική χρήση τοῦ κόμματος.

Πλεονεκτήματα

Τό δοκίμιο τῶν Σκλήρη καί Σχίζα ἔχει πολλά στοιχεῖα ἀπό τό ἄμεσο περιβάλλον καί τίς ἐμπειρίες τῶν Ἑλληνόπουλων πού ζοῦν στή Δυτική Γερμανία. Περιέχει ἀκόμη θέματα πού ἔχουν σκοπό νά συνδέσουν τούς ἀπόδημους μέ τόν τόπο τους καί ἀναφέρονται στήν Ἑλλάδα, τήν ἑλληνική ζωή, τά ἤθη καί τά ἔθιμά μας.

Ἀπό αὐτή τήν ἄποψη τό Ἀναγνωστικό τῆς Γ'τάξης εἶναι στά μέτρα καί τά ἐνδιαφέροντα τῶν παιδιῶν τῆς Δυτικῆς Γερμανίας.

Οἱ ἀσκήσεις κατανόησης καί ἐπεξεργασίας τοῦ κειμένου καθώς καί οἱ σχετικές ἐργασίες εἶναι γενικά πετυχημένες.

Ἐπίσης ἀξιόλογες εἶναι καί οἱ ἀσκήσεις φῆς γραμματικῆς ἄν καί ἡ σειρά παρουσίασης τῆς διδακτέας ὕλης -ἡ σειρά τοῦ προγράμματος καί τοῦ ἐγχειριδίου τῆς γραμματικῆς - δέν εἶναι ἡ καλύτερη.

Προτάσεις

1. Νά γίνουν οἱ ἀπαραίτητες βελτιώσεις καί διορθώσεις τῶν κειμένων καί τῶν ἀσκήσεων - ἐργασιῶν, ὅπως ὑποδεικνύονται ἐπάνω στό σῶμα τοῦ δοκιμίου.

2. Νά γίνει μιά ἐπιλογή τῶν καλύτερων κειμένων τοῦ δοκιμίου, τά ὁποῖα νά ἐκδοθοῦν ἀπό τόν ΟΕΔΒ. Παράλληλα νά προωθηθοῦν καί γιά τούς Ἕλληνες μαθητές τῆς Δ. Γερμανίας τό Ἀνθολόγιο καί τό Ἀναγνωστικό τῆς Γ' δημοτικοῦ πού χρησιμοποιοῦν καί τά ἄλλα Ἑλληνόπουλα.

Ἔτσι θά ὑπάρχει ἡ εὐχέρεια ἐπιλογῆς τῶν πιό ἀξιόλογων κειμένων καί ἀπό τίς τρεῖς αὐτές πηγές καί ἐν κάθε περιπτώσει τά παιδιά αὐτά θά ἔχουν τή δυνατότητα νά γνωρίσουν καί τά ἀξιόλογα κείμενα πού προορίζονται γιά τήν ἡλικία τους.

3. Καί γιά τίς δύο παραπάνω περιπτώσεις εἶναι ἀπαραίτητη ἡ συνεργασία τῶν συγγραφέων μέ τόν εἰσηγητή.

./.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά στό σύνολό της, ὅπως ἔχει.

Γιά τό τέταρτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονδυλοπούλης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 51/1981

Σήμερα, 9 Ἰουλίου 1981 ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιστιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπένέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Νικ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Γνωμοδότηση γιά τή Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος Β΄τάξεως δημοτικοῦ γιά τούς Ἕλληνες μαθητές τῆς Δυτ. Γερμανίας.

Εἰσηγητής κ. Ἀ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται γιά τό παραπάνω θέμα στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

ΣΠΟΥΔΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Γιά τίς Ἑλληνικές τάξεις τῆς Δυτ. Γερμανίας

ΤΑΞΗ Β'

Γραμμένο ἀπό τούς: Μ. Καζάζη-Πατηνιώτη, Ι. Μακρῆ, Ἐπ. Νικολετσέα

Α' Π Ρ Ο Δ Ι Α Γ Ρ Α Φ Ε Σ

1. Ἡ ἀνάθεση συγγραφῆς τοῦ βιβλίου στούς συγγραφεῖς ἔγινε μέ ἀπόφαση τοῦ ΥΠΕΠΘ (Φ. 814.131/643/Ζ/8269/22-12-1979, ΦΕΚ. 137/14-2-1980, τ.Β') πού προέβλεπε τήν ὑποβολή τῶν δοκιμίων τοῦ βιβλίου μέσα σέ 5 (πέντε) μῆνες ἀπό τήν κοινοποίηση τῆς σχετικῆς ἀπόφασης.

Τό δοκίμιο ἔχει ὑποβληθεῖ ἀπό τούς συγγραφεῖς μέ ἡμερομηνία: 30-12-1980, βιαστικεν. οἱ συγγραφεῖς δέν μνημονεύουν πότε τούς κοινοποιήθηκε ἡ ἀπόφαση, ὁ μολογοῦν ὅμως ὅτι καθυστέρησαν τήν ὑποβολή τοῦ βιβλίου μέ τό αἰτιολογικό ὅτι αὐτή "ὀφείλεται στήν ἐπιθυμία (τους) νά βελτιώσουν τή δομή, τό περιεχόμενο, τήν εἰκονογράφηση καί τήν ἐμφάνιση τοῦ βιβλίου".

Διαπιστώθηκε ὅμως ὅτι εἶχαν ζητήσει παράταση, πού τούς δόθηκε (Ἔγγραφο Φ. 817.22/Β/26/16-1-1981) μέ λήξη προθεσμίας 16-1-81.

- Συνεπῶς δέν ὑπάρχει πρόβλημα τυπικό.

2. Ἔκταση βιβλίου: 7-8 τυπογραφικά, ἤτοι σελίδες 112-128. Καλύφθηκαν 102 πραγματικές σελίδες, σύν 3 μέ περιεχόμενα.

- Ὑπολείπεται κατά 10 σελίδες, τό λιγότερο. Ἔχουν περιθώριο γιά 20-26 σελίδες ἀκόμα.

3. Στίς ὁδηγίες συγγραφῆς (Ἐγκύκλιος 370/8-3-1980, Βόννη τοῦ Ἐπόπτη Δυτικῆς Γερμανίας) οἱ ἑνότητες ἀρίζονται σέ 20-25 μείζονες ἤ 70 περίπου, ὅσα καί τά 45/λεπτά μαθήματα πού διατίθεται στά σχολεῖα τῆς Δ. Γερμανίας (σελ. 3).

./.

- Ἔχουν διατεθεῖ 79 πραγματικές.

Δέν βλέπω ὑπέρβαση οὐσιώδη ἡ κατάχρηση, ἀφοῦ 3 εἶναι ἐπαναλήψεις καί μερικές συμπληρωματικές στά τακτά μαθήματα (π.χ. τό μάθημα τοῦ Μίδα, τό μεγάλο σχολικό παιγνίδι κ.ἄ - παιγνίδια δηλ καί δημιουργικές ἀπασχολήσεις, σελ. 25, 34, 93 κλπ.).

Ἄλλες μποροῦν νά θεωρηθοῦν συνέχεια τῆς προηγούμενης καί νά συγχωνευτοῦν.

4. Προβλέπονται ἐπίσης στό Β΄μέρος τοῦ βιβλίου νά παρέχονται "πρόσθετες πληροφορίες, παραδείγματα κ.ἄ. σχετικά μέ τήν ἑνότητα... καθώς καί 5-10 λέξεις στά γερμανικά καί ἑλληνικά".

- Ἡ προδιαγραφή αὐτή πολύ σχετικά τηρεῖται σέ ἐλάχιστες περιπτώσεις, ἀνεπαρκῶς καί ἀμέθοδα.

5. Τό ἴδιο ἐλλειπτικότατο (σχεδόν ἀπόλυτη ἀπουσία) εἶναι καί στό σημεῖο πού προβλέπεται ἡ παράθεση μικρῶν ποιημάτων, αἰνιγμάτων, προσευχῶν (σελ. 6) - μιά ἔλλειψη πού κάνει τό βιβλίο φτωχότερο διδακτικά.

6. Γιά τίς "Σύντομες μεθοδικές ὁδηγίες" θά γίνει λόγος στά ἑπόμενα.

Β. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

1. Οἱ συγγραφεῖς δέν ἀκολουθοῦν τή σειρά τοῦ προγράμματος. Ἐπιχειροῦν ἀναδιαρθρωτικές προσαρμογές στήν ἀλληλουχία τῶν ἑνοτήτων, πού δέν κρίνονται ὅλες πετυχημένες, ἀναγκαῖες ἡ ἐποικοδομητικές.

Ἀντίθετα, οἱ περισσότερες εἶναι ἄστοχες καί ἀδικαιολόγητες, μέ ἀποτέλεσμα νά διακόπτεται ἡ συνέχεια τῆς ἔρευνας καί τῆς γνώσης, νά διασπᾶται ἡ διδακτική ἐμπειρία καί ἡ μεθοδική προσέγγιση τοῦ ἀντικειμένου καί νά κομματιάζεται τό περιεχόμενο τῆς ἑνότητας, πού παραμένει ἀνολοκλήρωτη.

Ταυτόχρονα γίνεται ἀποπροσανατολισμός τῆς σχολικῆς ἐργασίας καί τοῦ πνεύματος τοῦ μαθήματος.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Κ.Ε.Μ.Ε. - ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

./.

Παραδείγματα: Ἐνῶ ἐρευνᾶται τό κοινωνικό περιβάλλον, παρεμβάλλεται μείζων ἑνότητα ἀπό τίς "Ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου", γιά νά ἐπανέλθουμε στήν Κοινότητα καί ξανά στίς ἀνάγκες τῶν κατοίκων, μετά στήν "Ἐκκλησία", "Τό Δῆμο", στίς κατοικίες τῶν ἀνθρώπων, στόν Ἅγιο Μαρτίνο ἢ Νικόλαο κ.λ.π.

Ἡ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος συνδέεται μέ τήν ἱστορικοπολιτιστική περιοχή καί ὄχι μέ τήν οἰκονομική.

Τά "ὡδικά πουλιά" ἐξετάζονται ἀπομονωμένα καί ἀνάμεσα ἀπό τίς ὑποενότητες" Χριστούγεννα- Πρωτοχρονιά- Θεοφάνεια" καί "Στό δρόμο"- σήματα τροχαίας κ.τ.ὅ.

Ἡ "μέρα καί νύχτα" μετά τό γήινο μαγνήτη, γιά νά ἀκολουθήσουν οἱ κινήσεις της γῆς, τό φῶς καί ἡ σκιά καί τά "διαφανή- ἡ μιδιαφανή- ἀδιαφανή σώματα" ἀλλοῦ τά περί "κοινότητας" καί ἀλλοῦ πά περί "δήμου καί δημοσυμβουλίου κ.λ.π.

2. Εἶναι σαφής ἡ πρόθεση νά συνδεθοῦν ἑτερογενή στοιχεῖα εὐκαιριακῆς ὑφῆς ἤ συγγενικά μέ κάποιο κύριο θέμα, κατά τό πρότυπο τῆς Ε.Σ.Δ., πράγμα πού δέν προβλέπεται στό πρόγραμμα καί τίς Ὁδηγίες. Ἔτσι π.χ. τά "λουλούδια" πᾶνε μέ τήν Ἄνοιξη, (σ. 80) τά "φροῦτα" μέ τό καλοκαίρι (σ. 101), ἐνῶ γίνεται προσπάθεια νά ἐνταχθοῦν σέ τακτά χρονικά περιθώρια εὐκαιριακές - γιορταστικές ἑνότητες [λ.χ. γιορτές ἁγίων, ἐθνικές, κλπ). Ὅπως ὅμως ἐπισημάνθηκε καί διάσπαση συντελεῖται στήν ἑνότητα τοῦ περιεχομένου καί λειψή διερεύνηση, ὅπως θά δειχθεῖ πιό κάτω ἡ παραλείψεις.

Πῶς συνδέεται τότε ἡ ὑποενότητα "τά ζῶα στό ζωολογικό κῆπο" ἤ τά λουλούδια καί τά φροῦτα καί τά πτηνά ἄλλων ἐποχῶν- πού δέν ἀναφέρονται πουθενά;

- Γενικά τό πρόγραμμα εἶναι ἔτσι συνταγμένο, ὥστε νά εὐνοεῖ τή σύνταξη βιβλίου συστηματικοῦ, κατά ὁλοκληρωμένες περιοχές μάθησης καί ὄχι Ἡμερολογίου εὐκαιριακῶν ἑνοτήτων, κατά τό γνωστό πρότυπο τῆς ἀδέσμευτης Συγκεντρωτικῆς Δοδ/λίας.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ

./.

3. Σημαντικότερο εἶναι ὅτι (ἴσως ὡς συ νέπεια τῶν πιό πάνω) π α ρ α - λ ε ί π ο ν τ α ι σημαντικές περιοχές μάθησης πού προβλέπει τό Πρόγραμμα. Τέτοιες εἶναι: Οἱ ὑποενότητες Α. 2.5, Α.2.8, Α.2.9, γιά τίς ὁποῖες νύξεις περιστασιακές γίνονται σέ ἄλλα σημεῖα· Α. 3.13· οἱ Α.4.15 καί Α.4.18 ἐξαφανίζονται καθώς συμπτύσσονται σέ βαθμό ὑπαινιγνῶν στά πλαίσια τῆς ἑνότητας" τά μέσα ἐπικοινωνίας" (σελ. 56):

'Από τό Γεωφυσικό περιβάλλον σχεδόν δέν ὑπάρχει τίποτε ('Ενότ. Γ. 1.26, Γ.1.27, Γ.1.28, Γ.2.29, Γ.2.30) ἐκτός γιά τόν καιρό- πού παρεμβάλλεται ἀνάμεσα ἀπό τό "φωτισμό καί θέρμανση τῆς Κοινότητας" καί τήν "ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ".

Γιά τά φυτά καί ζῶα ('ενότ. Γ. 4.34, Γ.4.36, Γ.4.37). Στή θέση τους ὑπάρχουν μόνο " Ζῶα στό ζωολογικό κῆπο" (μέ διαφορετικό περιεχόμενο), "'Ωδικά πουλιά" "Λουλούδια" (συνδεμένα μέ τήν "Ἄνοιξη) καί "'Από τόν καιρό" (πού εἶναι μέρος ἀπό ὅσα περιέχονται στό πρόγραμμα.).

'Επίσης λείπουν οἱ: Δ. 1.40 ("'Ιστορία τῆς πόλεως- τοῦ χωριοῦ μας") καί Δ.41 ("Δυσκολίες πού ἀντιμετώπισαν οἱ ἄνθρωποι στό παρελθόν).

4. Οἱ συγγραφεῖς ἔχουν κάνει συγχωνεύσεις καί τροποποιήσεις ἑνοτήτων (ἀκόμα καί στόν τίτλο) ὄχι πάντα πετυχημένες. Λ.χ. τά "μέσα μαζικῆς ἐπικοινωνίας" στριμώχτηκαν σέ μιά διδακτική περίοδο (μία σελίδα) μέ γενικό τίτλο "τά μέσα ἐπικοινωνίας" (σελ. 56), ἡ ἔννοια τῆς Α.2.9, πού συγχωνεύεται ἤ συνυφαίνεται μέ ἑνότητες τῆς Δ'περιοχῆς παραποιεῖται ὡς ἕνα βαθμό· τό περιεχόμενο τῶν σελ. 89-97 ("Ο κόσμος ἀλλάζει") δέ συμφωνεῖ μέ τούς στόχους καί τό περιεχόμενο τοῦ Θεματολογίου στό βαθμό πού θά ἔπρεπε·τά περί "ὑδρεύσεως τῆς πόλεως" παίρνουν ἄλλο περιεχόμενο (μέρος τῆς Φυσικῆς Μηχανικῆς) μόνο, ἐνῶ ὁ στόχος της εἶναι διαφορετικός (σελ. 62)· "Οἱ παραβάτες τῶν νόμων ἐμεῖς" (Α.2.7) μερικοποιεῖται σέ "ἡ ὁμόνοια", "οἱ νόμοι", "γραπτοί καί ἄγραφοι νόμοι", ὅπως ἀλλάζει τίτλο ἡ Α.2.5.(σελ. 28, ἐνῶ παρεμβάλλεται ἤ προστίθενται τό " μιά μικρή κοινότητα" (σελ. 29) καί ἀφήνεται ἀνολοκλήρωτη ἡ ἔννοια τῆς κοινότητας γενικά ἀφοῦ δέ γίνεται στή συνέχεια ἐπεξεργασία τῶν ἐννοιῶν κοινότητας καί δήμου, μικρῆς καί μεγάλης πόλεως κ.τ.ὅ - αὐτά ἐνδεικτικά.

./.

- Γενικά ὑπάρχει μιά ἀναδιάρθρωση καί συμπλοκή τῶν ἑνοτήτων πού μπορεῖ νά ἐπιβλήθηκε ἀπό τά πράγματα, ἀλλά δέν ἀποδείχτηκε στό σύνολό της ἀνεπιφύλακτα ἐποικοδομητική, ὅπως τονίστηκε καί πιό πάνω: ἀποδυναμώνει τό γενικότερο ὀργανωτικό σχῆμα καί τό σκοπό τοῦ Θεματολογίου. Ἐπιπλέον συσσωρεύονται συχνά πολλά στοιχεῖα, ἐνῶ πολλές ὑποενότητες μένουν ἐλλειπτικές.

Γ'- ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

1. Ὀργανωτικά καί λειτουργικά τό βιβλίο στηρίζεται στή χρήση τῶν εἰκόνων. Παράλληλα ἀναπτύσσεται καί τό κείμενο εἴτε σέ εὐθύ περιγραφικό λόγο εἴτε σέ ἐρωτηματικό (προβληματισμό) εἴτε στή σύζευξη τῶν δύο.

Ἡ χρήση τῶν δύο αὐτῶν στοιχείων βρίσκονται στά ὅρια τῶν προδιαγραφῶν καί ὑπάρχει σχετική ἰσορροπία, ἀπό ποσοτική ἄποψη, πού θεωρεῖται ταιριαστή γιά τήν τάξη αὐτή.

Τρίτο βασικό στοιχεῖο, ἀπό διδακτική ἄποψη, εἶναι οἱ ἐργασίες (προβληματισμοί - ἀσκήσεις- ἐφαρμογές κ.τ.ὅ.).

2. Οἱ συγγραφεῖς παραθέτουν πλούσιο εἰκονογραφικό ὑλικό (φωτογραφίες σκίτσα, σχέδια) μέ καταφανή τήν ὑπεροχή τῶν φυτογραφιῶν. Στίς περισσότερες περιπτώσεις τό ὑλικό αὐτό συνδέεται λειτουργικά μέ τό κείμενο καί ὑλοποιεῖ τούς στόχους τῆς ἑνότητας. Ἐπίσης εἶναι ἱκανοποιητική ἡ ποιμιλία (ἀπό ἑλληνικά καί γερμανικά δεδομένα τῆς φύσης καί τῆς ζωῆς).

Ὡστόσο παρατηροῦνται οἱ ἑξῆς βασικές ἀδυναμίες:

α΄ Σέ πολλές σελίδες συσσωρεύεται ὑπερβολικό ὑλικό πού δέν προσφέρει διδακτικά.

β. Οἱ εἰκόνες χαλαρά ἤ σπάνια ὀργανικά συνδέονται μέ τόν προβληματισμό καί τίς ἐργασίες (π.χ. τίς ἔννοιες, τίς ἐφαρμογές, τίς ὑποθέσεις κ.λ.π.) καί ἑπομένως χρησιμοποιοῦνται ὡς ἁπλό ἐποπτικό ὑλικό ἤ ὡς μέσο αἰσθητοποίησης.

γ. σ'αὐτά συμβάλλει ἰδιαίτερα ἡ ἔλλειψη ἤ ἡ κακή χρήση τῆς περιγραφῆς

τους (λεξάντας).

Δέν ἐξυπηρετεῖ σέ τίποτε λ.χ. νά μπαίνει κάτω ἀπό τήν εἰκόνα ὁ ἀντίστοιχος τίτλος π.χ. πλάζ, δάσος, παιδική χαρά κ.τ.ὅ. Πρέπει νά παρακινοῦν τό μαθητή σέ πνευματική δραστηριότητα: νά ὑποθέτει, νά μαντεύει, νά βρίσκει καί νά ἐπιβεβαιώνει, νά παρωθεῖ σέ συζήτηση καί ἔρευνα- ὅπως γίνεται σέ πολλές περιπτώσεις (π.χ. σελ. 54,89,90 κ.τ.ὅ.)

- Πρέπει λοιπόν νά γίνει σχετική ἀποσυμφόρηση τῶν εἰκόνων μέ ἀαὐστηρά κριτήρια ἐπιλογῆς, ὥστε κείμενο, εἰκόνα καί ἐργασίες νά ἀποτελοῦν ὀργανική ταυτότητα.

3. Ἡ ποιότητα τῶν κειμένων δέν εἶναι ἀρκετά ἱκανοποιητική, ὡστόσο ἐπιδέχεται βελτιώσεις. Ἰδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στά ἱστορικά τῶν εὐκαιριακῶν ἐνοτήτων (π.χ. Σημαία, 28η Ὀκτωβρίου, Ἄνοιξη κ.τ.ὅ), πού ἐξαντλοῦνται ἤ σέ ξερές γνώσεις ἤ ἀδόκιμες ἐκφράσεις στριμωγμένες σέ ἀδιαχώρητο.

- Σχετικές ὑποδείξεις ἤ σημειώσεις ὑπάρχουν στό δοκίμιο καί θά ἐξηγηθοῦν καί ἀναλυτικά κατά σελίδα.

Ἐπίσης λείπουν σχετικά ποιηματάκια, παροιμίες καί αἰνίγματα, πού χρειάζονται στήν τάξη αὐτή. Ὁ μύθος τοῦ Μίδα, τό ποίημα (σελ. 85) δέν ἱκανοποιοῦν σ'αὐτήν τήν παραλλαγή, ἐνῶ λείπει ὁ μύθος γιά τό Δαίδαλο καί Ἴκαρο. Περισσότερο πετυχημένος εἶναι ὁ λόγος, ὅταν χρησιμοποιεῖται ὡς ἐρωτήσεις, ὑποδείξεις γιά ἐργασίες, συγκρίσεις κ.τ.λ.

- Ἀλλά καί ἐδῶ ἀπαιτεῖται νά γίνει νέα ἐπεξεργασία, κατά τίς ὑποδείξεις καί μέ τήν ἄνεση τοῦ χρόνου. Νά γίνει ἐπίσης καί ἐδῶ κάποια ἐπιλογική ἀποσυμφόρηση, ὥστε ὁ λόγος νά εἶναι ἁπλός, ἀλλά σύντομος, καίριος καί ἐποπτικός.
- Οἱ εὐκαιριακές ἐνότητες (ἰδίως τ[illegible] σελ. 81-85) θέλουν ξαναδούλεμα: ἄχαρες, ἤ ἀναιμικές.

4.- Οἱ ἐργασίες εἶναι πλούσιες καί ποικίλες καί συνεχεῖς. Σέ πολλές περιπτώσεις εἶναι πολύ πετυχημένες καί δημιουργικῆς ὑφῆς.
Παρατηροῦνται ὅμως πολλές ἀτέλειες ἀπό τίς ὁποῖες ἐπισημαίνω:

α. Δέν ὑπάρχει σαφές σύστημα σύζευξης ἐργασιῶν καί κειμένου, ὥστε νά ἀνταπακλᾶ καί μιά μεθοδολογία τῆς σκέψης, μέ ἀποτέλεσμα νά συνωθοῦνται σέ πυκνογραμμένες σελίδες διαφορετικά πράγματα (π.χ. σελ. 14, 15, 20, 21, 22 κ.λ.π.).

- Ἐκεῖνο πού πρέπει νά γίνει εἶναι: νά παρέχονται στοιχειώδεις πληροφορίες, νά ζητοῦνται ἄλλες μέ βάση τίς εἰκόνες (εἰκασία, ὑπόθεση κ.τ.ὅ). νά γίνεται ἀναφορά στήν πραγματικότητα καί μετά πάλι στά δεδομένα τῆς σελίδας (ἀνακύκλωση) καί συμπληρωματικές (ξεχωριστές) ἐργασίες ἐφαρμογῆς.-

β. Οἱ εἰκόνες, ὅπως εἴπαμε, μποροῦν νά παίξουν βασικό ρόλο στήν ἐνεργοποίηση τοῦ μυαλοῦ- νά ἀναχθοῦν σέ νέο τύπο "ἐργασιῶν" - ἄν κάτω ἤ δίπλα ἀπό καθεμιά μπεῖ ἡ κατάλληλη ἐρώτηση (ἤ γιά προετοιμασία ἤ γιά ἐμπέδωση κ.τ.ὅ)

- Αὐτό δέ γίνεται συστηματικά καί ἀποτελεῖ ἔλλειψη καί μειονέκτημα.

β. Προβλέπεται ἐπίσης ἀπό τίς Ὁδηγίες ἡ ἐπεξεργασία βασικῶν ἐννοιῶν στήν ἑλληνική καί γερμανική, γιά τήν τελειότερη ἐκμάθηση τῶν δύο γλωσσῶν.

- Δυστυχῶς οἱ ἔννοιες δέ δουλεύονται συστηματικά καί ὅσο ἤ ὅπου χρειάζεται. Ὁ καλύτερος βέβαια τρόπος εἶναι νά δίδονται ἔννοιες καί λέξεις-κλειδιά γιά ποικίλη χρήση στά πλαίσια τῶν ἀσκήσεων τοῦ κάθε μαθήματος καί τῶν TESTS ἤ ἐπαναλήψεων.
Εὐρύτερες ἔννοιες, ὅπως τῆς Κοινότητας (σελ. 27,28) δέν τίς ἐπεξεργάζονται σωστά καί μέ πληρότητα οἱ συγγραφεῖς, ὅπως καί γιά τούς εὐεργέτες.

γ. Ἀσκήσεις ὅπως τῶν σελίδων 77 καί 80 (ξεχώρισε τά ζῶα ἤ τά λουλούδια καί βάλε τά ὀνόματά τους...") δέν εἶναι παραγωγικές. Ἀντίθετα μπορεῖ νά δημιουργήσουν ἄγχος καί ἀποστροφή.

./.

- Νά φύγουν ὁπωσδήποτε οἱ ἔννοιες: διαφανή – ἡμιδιαφανή– σωμα σώματα, ὡς ἀκατάληπτες γιά παιδιά τῆς ἡλικίας αὐτῆς, στήν ἑλληνική γλώσσα.

5. Σχετικά μέ τίς ΟΔΗΓΙΕΣ ἔχω νά παρατηρήσω τά ἑξῆς:

α. Οἱ συγγραφεῖς ἔχουν συντάξει 9/σέλιδο φυλλάδιο μέ τόν τίτλο "Σύντομες μεθοδολογικές ὁδηγίες γιά τό δάσκαλο" μέ πρόθεση, κατ' ἀρχήν, νά δοθεῖ περίπου ἕνας τρόπος διδακτικῆς συμπεριφορᾶς γιά τό μάθημα τῆς Μ.Τ.Π.

Εἶναι ἀόριστα καί ἀτεκμηρίωτα ὅσα λέγονται καί ἐν πάσει περιπτώσει δέν καλύπτουν ὅλες τίς πτυχές τοῦ μαθήματος.

Ὑποδεικνύω, μέ σημειώσεις μου πάνω στό δοκίμιο, ποιό μέρος θά γύγει (σελ. 1) καί ποιό νά ἀναδιατυπωθεῖ ἤ ἀπαλειφθεῖ μερικά (σελ.2).

β. Ὅπως εἶναι συνταγμένες δέν ἐξυπηρετοῦν τόν κύριο σκοπό τους: νά δώσουν στό δάσκαλο νά καταλάβει τή δομή τοῦ βιβλίου, τό σκοπό του, τή θέση του μέσα στή διδ/λία καί τή χρήση του. Ἀνίσθετα ἀναλώνονται σέ γενικότητες "περί τό θέμα" χωρίς νά μπαίνουν στό θέμα.

- Ἀπαιτεῖται λοιπόν συμπλήρωση καί ἀναδιάρθρωση μέ στόχο νά ἐξηγηθοῦν τά παραπάνω σημεῖα, ὥστε ὁ κάθε μέσος δάσκαλος νά ξέρει μέ σαφήνεια ὅσα οἱ συγγραφεῖς εἶχαν στό νοῦ τους ὅταν ἔγραφαν τό βιβλίο γιά τό μαθητή· καί νά ὁριοθετήσουν τή χρήση τους: ἀφόρμηση ἤ ἐφαρμογή; ὑλικό ἀποδεικτικό καί διαπραγματευτικό ἤ ἁπλῶς ἐποπτικό; ἐρέθισμα ἤ μέσο σκέψης ἤ ἀξιολόγησης.

γ. Θά ἦταν χρήσιμο νά δίνονταν ὁρισμένα ἀντιπροσωπευτικά δείγματα ἀπό κάθε περιοχή ἤ ἐνδεικτικές προτάσεις.

δ. Δέν ἐξηγεῖται γιατί ἡ "ἀνάλυση τῶν ἑνοτήτων" ἀρχίζει ἀπό τήν "Οἰκονομική ζωή" ἐνῶ τό βιβλίο τοῦ μαθητῆ ξεκινᾶ μέ θέματα ἀπό τήν Κοινωνική ζωή.

- Ἡ ἀπαίτηση εἶναι σαφής.

δ. Τέλος ἀπαιτεῖται γλωσσική ἐκφραστική ἐπεξεργασία τοῦ κειμένου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Δ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Στά προηγούμενα τονίστηκαν περισσότερο οἱ ἀδυναμίες τοῦ δοθ κιμίου παρά τά ἰσχυρά σημεῖα. Οἱ συγγραφεῖς ἔκαμαν γενικά καλή δουλειά: μιά προσπάθεια γιά συστηματοποίηση καί πειθάρχηση τοῦ ὑλικοῦ τοῦ θεματολογίου σέ περιορισμένο χῶρο, προσκόμιση πλούσιου ἐποπτικοῦ ὑλικοῦ, προσφορά τύπων προβληματισμοῦ καί ἐμβάθυνσης. Μερικές ἑνότητες εἶναι πολύ καλά διαρθρωμένες.

2. Ὡστόσο τό δοκίμιο δέν ἔχει τήν ἀπαιτούμενη πληρότητα, ἀπό διδακτική ἄποψη, ἀλλά καί ἀπό ἄποψη περιεχομένου, καί δέν εἶναι ὥριμο γιά ἔκδοση καί χρήση στά σχολεῖα.

3. Πρότασή μου εἶναι νά δώσει τό Τμῆμα περιθώρια στούς συγγραφεῖς γιά συμπληρώσεις, διορθώσεις, ἀναδιαρθρώσεις καί ἐπεξεργασία σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις καί τά σχόλια αὐτῆς τῆς εἰσήγησής μου καί ἐκείνων πού ἀναγράφονται πάνω στό δοκίμιο, καθώς καί ὅσων προκύψουν ἀπό προσωπική συζήτηση μέ τούς συγγραφεῖς. Τό τελικό κείμενο νά ἐπανυποβληθεῖ στό Τμῆμα σέ εὔλογο χρόνο καί νά ἀποφασίσει τελικά.

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 817.3/I/Ζ/195/23-1-81 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν ἀπό 30-12-80 ἀναφορά τῶν Μαρίας Καζάζη - Πατινιώτη, Ἰ. Μακρῆ καί Ἐπ. Νικολετσέα μέ ὅλα τά σχετικά παραστατικά στοιχεῖα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μπενέκου στό σύνολό της, ὅπως ἔχει.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 52/1981

Σήμερα, 10 'Ιουλίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, 'Αγία Παρασκευή 'Αττικῆς).

"Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κκ Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β', 'Αριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, 'Ιωάν. Χριστιάς, εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- 'Οργάνωση σεμιναρίου γιά εἰδικούς παιδαγωγούς, δασκάλους καί νηπιαγωγούς. Εἰσηγητής κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β'.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Πρόγραμμα συνεργασίας 'Επιτροπῆς Εὐρωπαϊκῶν κοινοτήτων καί Παιδαγωγικῶν 'Ακαδημιῶν. Εἰσηγητής κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β'.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία: α) 'Ιστορικά καί λαογραφικά τῆς "Αρτας, κ. Κασελούρη β) Γύρω- γύρω ὅλοι, Ν. Βούρβουλη. Εἰσηγητής κ. 'Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Γνωμοδότηση γιά τίς 'Εποπτικές εἰκόνες" τοῦ κ. Οἰκονόμου. Εἰσηγητής κ. 'Ανδριόπουλος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θ έ μ α 1ο.- Ὀργάνωση σεμιναρίου γιά εἰδικούς παιδαγωγούς, δασκάλους καί νηπιαγωγούς.

Ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/5073/18-6-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ α) τό ἀπό 10-6-81 ἔγγραφο τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς καί Νευροψυχιατρικῆς τοῦ παιδιοῦ καί β) τό πρόγραμμα τοῦ 5ου σεμιναρίου πού ὀργανώνει ἡ παραπάνω ἑταιρεία γιά τούς εἰδικούς παιδαγωγούς, δασκάλους καί νηπιαγωγούς.

Στή συνέχεια ὁ κ. Πασσάκος ἐκθέτει στό Τμῆμα τά σχετικά μέ τό σεμινάριο αὐτό, τό ὁποῖο εὑρίσκει χρήσιμο γιά ἐκπαιδευτικούς γιατί περιλαμβάνει ἐνδιαφέροντα θέματα. Προτείνει νά κοινοποιηθεῖ στά σχολεῖα τό πρόγραμμα τοῦ σεμιναρίου γιά τήν προαιρετική συμμετοχή σ' αὐτό δασκάλων, διδασκάλων εἰδικῆς ἀγωγῆς καί νηπιαγωγῶν. Ἀκόμη προτείνεται ὅσοι δηλώσουν συμμετοχή καί συμμετάσχουν στό σεμινάριο νά διευκολυνθοῦν πρός τοῦτο, ὥστε νά μποροῦν νά ἀπουσιάσουν ἀπό τά σχολεῖα τους κατά τό χρόνο τοῦ σεμιναρίου, ὁπότε δέν θά ἔχουν ἄλλωστε ἀρχίσει τά μαθήματα στά σχολεῖα.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση, ὁμόφωνα ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Πασσάκου.

Θ έ μ α 2ο.- Πρόγραμμα συνεργασίας ἐπιτροπῆς εὐρωπαϊκῶν κοινοτήτων καί Παιδαγωγικῶν 'Ακαδημιῶν.

'Ο εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, ἀνέπτυξε τά σχετικά μέ τό παραπάνω θέμα ἐκτενῶς καί πρότεινε θετικά γιά μελλοντική συνεργασία τοῦ Γραφείου 'Αθηνῶν τῆς 'Επιτροπῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων μέ τίς Παιδαγωγικές 'Ακαδημίες μέ τούς ἀκόλουθους ὅρους:

1. "Οτι ἡ συνεργασία αὐτή θά γίνεται μέ τή συγκατάθεση τῶν Διευθυντῶν τῶν Παιδαγωγικῶν 'Ακαδημιῶν, συνεργαζομένων πρός τοῦτο μέ τό Διδακτικό προσωπικό τῶν Σχολῶν καί τῶν 'Εκπροσώπων τῶν σπουδαστῶν.

2. "Οτι τά ἀναπτυσσόμενα θέματα θά εἶναι ἐνδιαφέροντα, σχετιζόμενα κυρίως μέ τήν 'Εκπαίδευση γενικά καί τόν αὐριανό ρόλο τῶν σπουδαστῶν ὡς ἐκπαιδευτικῶν.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τό ἀριθμ. Γ/4913/10-6-1981 ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΠΘ καί β) τήν ἀριθμ. 81205/17-4-81 Α Δ/νσκ ἐπιστολή- ἔγγραφο τοῦ Γραφείου 'Αθηνῶν τῆς 'Επιτροπῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ὕστερα ἀπό συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Πασσάκου, ὅπως ἔχει

Γιά τό τρίτο καί τέταρτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

"Επειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

'Η Γραμματεας

Εὐρ. Παπανικολάου

'Ο Προϊστάμενος

Βασ. Κονδοπούλου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 53/1981

Σήμερα, 13 Ἰουλίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 10.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἱστορικά καί λαογραφικά τῆς Ἄρτας" τοῦ κ. Κασελούρη. Εἰσηγητής κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμ. Β΄

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Γύρω γύρω ὅλοι στή μέση ἡ χαρά" τῆς κ. Βούρβουλη. Εἰσηγ. κ. Ἀνδριόπουλος Σύμβουλος Β΄

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τίς "Ἐποπτικές ἀφίσσες" τοῦ κ. Οἰκονόμου. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν γιά τό σχλ. ἔτος 1981-82. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 5ο.- Ἀκώλυτη προαγωγή μαθητῶν. Εἰσηγητής κ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄

Θ Ε Μ Α 6ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἱστορικά καί λαογραφικά τῆς "Αρτας" τοῦ κ. Κασελούρη.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

"Ἐργασίες λαογραφικοῦ καί ἱστορικοῦ περιεχομένου, γραμμένες ἀπό ἐκπαιδευτικούς, παρουσιάζονται συχνά καί ὁπωσδήποτε συμβάλλουν στήν προαγωγή τῆς ἱστορικῆς καί λαογραφικῆς ἔρευνας. Ἐνδεικτικό τῆς προσφορᾶς αὐτῆς εἶναι τό γεγονός ὅτι στίς ἐτήσιες βραβεύσεις τῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας, τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καί ἄλλων ἐπιστημονικῶν ἱδρυμάτων ἀρκετά βραβεῖα ἀπονέμονται σέ ἐκπαιδευτικούς. Καί αὐτό εἶναι φυσικό ἀφοῦ οἱ ἐκπαιδευτικοί πού ζοῦν στήν ὕπαιθρο ἔχουν ἀποκτήσει μιά ἰδιαίτερη εὐαισθησία στήν ἐπισήμανση, καταγραφή καί διάσωση τῶν θησαυρῶν τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ καί τῆς ἱστορικῆς μας παράδοσης. Στήν κατηγορία αὐτή τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς ἐπαρχίας, μέ τίς πνευματικές ἀνησυχίες καί τήν ἀνιδιοτελή προσφορά τους γιά τήν πολιτιστική ἀνύψωση τοῦ τόπου μας, ἀνήκει καί ὁ ἐκπαιδευτικός κ. Λ. Κασελούρης. Ἡ ἐργασία του "Ἱστορικά καί λαογραφικά τῆς "Αρτας" (Β΄Ἔκδοση, σελ. 549) εἶναι ἀναμφισβήτητα μιά ἀξιέπαινη προσπάθεια. Ἐξαρχῆς, γίνεται φανερό ὅτι πρόθεσή του εἶναι νά καταστήσει τόν ἀναγνώστη οἰκεῖο μέ τό λαογραφικό πλοῦτο καί τά ἱστορικά στοιχεῖα τῆς περιοχῆς τῆς "Αρτας. Καί πραγματικά, τά 49 ἐπιμέρους κεφάλαια τοῦ βιβλίου του ἀναφέρονται σέ τοπικά ἔθιμα (ἰδιαίτερα ἐνδιαφέροντα: σελ. 464-503: γάμος, 6.504 -552:μοιρολόγια, σελ. 415-418: παραδόσεις, 6.539-543: παραμύθια, 6.415-418: μαγικοί τρόποι κ. α) καί σέ πολλά ἱστορικά γεγονότα, ἰδιαίτερα δέ σέ αὐτά πού σχετίζονται μέ τή γερμανική κατοχή καί τόν ἐμφύλιο πόλεμο (1946-1949). Φυσικά, ὁρισμένα ἀπό αὐτά τά γεγονότα τῆς περιόδου (1940-1949) ἐπιδέχονται διάφορες ἑρμηνεῖες ἤ ἴσως δέν ἔχει ξεκαθαριστεῖ ἡ ἀντικειμενικότητα καί ἀκρίβειά τους. Ἡ παρουσίασή τους θά ἦταν περισσότερο ὑπεύθυνη ἄν γινόταν ἀπό ἕναν ἐπιστήμονα ἱστορικό, πού θά ἦταν ἱκανός νά τά συσχετίσει μέ ὅλα τά σημαντικά γεγονότα πού διαδραματί-

στηκαν στόν Ἑλλαδικό χῶρο στήν περίοδο αὐτή. Ἀξιοσημείωτη εἶναι ἡ προσπάθεια τοῦ συγγραφέα νά παρουσιάσει ἀρκετά στοιχεῖα (6.372-387) σχετικά μέ τήν Παιδεία στό ν. Ἄρτας. Ἀκόμη, πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι ἡ ἐργασία αὐτή εἶναι καρπός ἔρευνας καί προσπάθειας 12 ἐτῶν, κατά δήλωση τοῦ ἴδιου τοῦ συγγραφέα, σέ συνεργασία μέ δασκάλους καί μαθητές τοῦ νομοῦ.

Ὅμως, παρά τήν ἀξιέπαινη προσπάθεια τοῦ συγγραφέα, τό ὑπό κρίση βιβλίο παρουσιάζει ὁρισμένες ἀδυναμίες. Μιά ἀπ' αὐτές εἶναι ὅτι σέ πολλά κεφάλαια παραθέτει μακρούς καταλόγους ὀνομάτων προσώπων πού κατάγονται ἀπό διάφορα χωριά, πράγμα πού κρίνεται περιττό. Ἡ κυριότερη, ὅμως, ἀδυναμία, εἶναι ἡ συχνή ἀπουσία τῆς συσχέτισης τῶν στοιχείων πού καταγράφει, ἡ ἔλλειψη συστηματικότητας πού ἀπαιτεῖται γιά τέτοιου εἴδους ἐργασίες· συχνά, πέρα ἀπό τήν παράθεση τῶν ἁπλῶν στοιχείων, δέν ἀναλύει σέ βάθος τό λαογραφικό καί ἱστορικό του ὑλικό. Ἄλλωστε, ἀπό μιά ἁπλή καταμέτρηση φαίνεται ὅτι τά 45 κεφάλαια ἔχουν γραφεῖ εἰδικά γιά ραδιοφωνικές ὁμιλίες πού ἐκφωνήθηκαν ἀπό τό Ραδιοφωνικό Σταθμό Ἰωαννίνων· στά περισσότερα ἀπουσιάζουν, δυστυχῶς, τά ἐπιστημονικά χαρακτηριστικά, πού θά μποροῦσαν νά ἀνεβάσουν τήν ποιότητα τῆς ἐργασίας αὐτῆς".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/25/Γ.271/11-2-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) τήν ἀπό 30-1-1981 αἴτηση τοῦ κ. Κασελούρη
γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Ἱστορικά καί λαογραφικά τῆς Ἄρτας" τοῦ κ. Λ. Κασελούρη δέ θεωρεῖται χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο ἀνάγνωσμα γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Γύρω γύρω ὅλοι στή μέση ἡ χαρά" τῆς κ. Βούρβουλη.

Ὁ κ. Ἀνδρεόπουλος, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

" Ἡ Γενική Διεύθυνση Γεν. Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ἔγγραφό της Φ. 309.71/253/Γ 6250/15-10-1980 ἀπέστειλε στό ΚΕΜΕ αἴτηση τῆς κ. Νίκης Βούρβουλη μέ τήν ὁποία ζητεῖ σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/1975 γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο της "Γύρω - γύρω ὅλοι στή μέση ἡ χαρά".

Μαζί μέ τήν αἴτηση ἀπεστάλησαν καί 11 ἀντίτυπα τοῦ ὑπό κρίση βιβλίου.

Ἡ κ. Βούρβουλη ἔχει παρουσιάσει καί ἄλλη ποιητική ἐργασία της μέ τίτλο "Τό βιβλίο τῆς Μυρτώς", ἡ ὁποία μάλιστα ἔλαβε "Ἔπαινο Ποιήσεως" ἀπό τή γνωστή Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά τό Δεκέμβριο τοῦ 1977.

Ἡ κρινόμενη ποιητική συλλογή περιλαμβάνει (μέσα στίς 25 σελίδες) συνολικά 19 ποιήματα πού σχετίζονται μέ τή ζωή τοῦ παιδιοῦ στό σπίτι, στό σχολεῖο καί στούς ἐλεύθερους χώρους ἐνασχόλησής του. Τό ἐξώφυλλο καί οἱ ἐσωτερικές σελίδες εἶναι εἰκονογραφημένα μέ ἰδιαίτερη προσοχή καί ἀναμφισβήτητα κάνουν τό βιβλίο πολύ ἑλκυστικό. Ἀλλά, παρότι ἡ πρόθεση τῆς ποιήτριας εἶναι ἀξιέπαινη, τό ἀποτέλεσμα τῆς ποιητικῆς της ἐργασίας γενικά ἐμφανίζει ὁρισμένες ἀδυναμίες. Ἔτσι, ἐνῶ τά ποιήματα "Νά σοῦ πῶ τί εἶν' τό χιόνι", "Ἡ μπάλα", "Ὁ φαντασμένος χαρταετός","Ἡ κούνια ἡ τεμπέλα" καί "Ἀγάπη" εἶναι καλοδουλεμένα καί συχνά χαρακτηρίζονται ἀπό παιδική ἀφέλεια, ἀγνότητα καί μιά ἰδιαίτερη ὁμορφιά, τά ὑπόλοιπα θυμίζουν φτηνά στιχουργήματα, χωρίς ποιητική πνοή καί ζωντάνια. Ἐξάλλου, στά ποιήματα "Ἡ ἠχώ", "Ἕνα σόφλι ἀπό καρύδι", "Μαθήματα Γραμματικῆς" καί "Τοῦ μικροῦ Νικολῆ" θά μποροῦσαν νά σημειωθοῦν φραστικές ἀδεξιότητες ἤ ἀδόκιμο ὕφος, πού συχνά ὀφείλονται στήν ἐμμονή τῆς ποιήτριας νά ἐπιτύχει τήν "ρίμα", ὅπως ἀπαιτεῖ ὁ τρόπος τῆς παραδοσιακῆς στιχουργίας. Δέν ἔχω πεισθεῖ ὅτι στό σύνολό τους τά ποιήματα θά συμβάλλουν στήν ἀνάπτυξη τῆς ποιητικῆς εὐαισθησίας καί γενικά τῆς αἰσθητικῆς καλλιέργειας τοῦ παιδιοῦ.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309/71/253/Γ 6250/[illegible]-10-1979 τοῦ Ὑπουργείου

'Εθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των, β) τήν ἀπό 12-10-1979 αἴτηση τῆς κ. Βούρβουλη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. 'Ανδριόπουλου καί δ) τή σχετική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Γύρω γύρω ὅλοι στή μέση ἡ χαρά" τῆς κ. Ν. Βούρβουλη δέν θεωρεῖται χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο ἀνάγνωσμα γιά τούς μαθητές τῶν Α΄καί Β΄τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Θ έ μ α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τίς "Ἐποπτικές ἀφίσσες" τοῦ κ. Π. Οἰκονόμου.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

" Οἱ εἰκόνες τοῦ κ. Περικλῆ Οἰκονόμου θεματικά καλύπτουν μιά μεγάλη ποικιλία ἑλληνικῶν παραδοσιακῶν ἐνδυμασιῶν, πού ἀντιπροσωπεύουν τά περισσότερα γεωγραφικά διαμερίσματα τῆς χώρας μας.

Ἡ καλλιτεχνική τους ποιότητα εἶναι ἀναμφισβήτητη καί ἡ σημασία τους σέ σχέση μέ τό λαϊκό πολιτισμό καί τήν ἐθνική μας παράδοση ἐξαιρετικά σημαντική.

Θεωρῶ πολύ χρήσιμες τίς εἰκόνες γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἀπό ἐθνική, αἰσθητική καί πραγματογνωστική ἄποψη. Προσθέτω δέ ὅτι σάν ὑλικό μπορεῖ θαυμάσια νά ἀξιοποιηθεῖ στίς Πολιτιστικές Δραστηριότητες τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Εἰσηγοῦμαι, ἑπομένως, τό Τμῆμα νά χαρακτηρίσει τίς εἰκόνες ὡς πολύ χρήσιμες γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί νά προτείνει τήν προμήθειά τους ἀπό τίς σχολικές βιβλιοθῆκες".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του
α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/251/Γ.6147/12-4Ι0-1979 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τήν ἀπό 9-10-79 αἴτηση τοῦ κ. Οἰκονόμου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου καί δ) τή συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Οἱ εἰκόνες μέ τίτλο "Ἐποπτικές ἀφίσσες" τοῦ κ. Περικλῆ Οἰκονόμου κρίνονται πολύ χρήσιμες γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί προτείνεται ἡ προμήθειά τους ἀπό τίς σχολικές βιβλιοθῆκες.

Θ έ μ α 4ο.- Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν γιά τό σχολ. ἔτος 1981-82.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, διαβάζει στό Τμῆμα τήν μέ ἀριθμ. Πρωτ. 74/3-7-1981 εἰσήγηση τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν κ. Βαρδάκη γιά τά πρόσωπα πού προτείνει νά διδάξουν στήν παραπάνω Σχολή κατά τό σχ. ἔτος 1981-82 καί εἰσηγεῖται νά γίνουν δεκτές οἱ προτάσεις τοῦ κ. Βαρδάκη.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, προτείνει νά ἀνατεθεῖ στόν κ. Παπαδόπουλο, Σύμβουλο Β΄τοῦ ΚΕΜΕ, ἡ διδασκαλία μαθήματος Ψυχολογίας ἔστω καί γιά ἕνα τρίμηνο. Ἡ πρότασή του γίνεται ἀποδεκτή.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τήν μέ ἀριθμ. πρωτ. 74/3-7-1981 εἰσήγηση τοῦ κ. Διευθυντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη καί γ) τή συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν κ. Βαρδάκη, ἡ ὁποία ἐπισυνάπτεται στήν πράξη αὐτή, γιά τά πρόσωπα πού προτείνει νά διδάξουν στήν παραπάνω Σχολή κατά τό σχολ. ἔτος 1981-82, ὅπως ἔχει, μέ τήν διαπίστωση ὅτι θά ἦταν σκόπιμη ἡ ἀνάθεση διδασκαλίας μαθήματος Ψυχολογίας στόν κ. Παπαδόπουλο, Σύμβουλο Β΄τοῦ ΚΕΜΕ.

θ έ μ α 5ο.- 'Ακώλυτη προαγωγή μαθητῶν.

'Ο Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 50/16-1-1981 τοῦ 'Επιθεωρητῆ Α'Ε.Δ.Ε. Χίου κ. Γ. Μιχαλόπουλου καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

'Ο κ. Μιχαλακόπουλος στό ἔγγραφό του ἐκφράζει τή γνώμη ὅτι ἔπρεπε νά ἐξαιρεθοῦν οἱ μαθητές τῆς Α'τάξης ἀπό τό μέτρο τῆς ἀκώλητης προαγωγῆς στήν ἑπόμενη τάξη.

"Ηδη τό 'Υπουργεῖο Παιδείας ἔχει πάρει τίς ἀποφάσεις του πάνω στό θέμα τῆς ἀκώλητης προαγωγῆς τῶν μαθητῶν τοῦ δημοτικοῦ ἀπό τάξη σέ τάξη. 'Εντούτοις θεωροῦμε ὅτι θά ἦταν χρήσιμο νά μελετηθεῖ τό θέμα τῆς προαγωγῆς ἤ μή τῶν μαθητῶν κατ'ἀρχήν μέ κριτήρια ἐμπειρικά. Μακροπρόθεσμα θά ἦταν σκόπιμο νά ἀκολουθήσει σχετική ἔρευνα.

Γιά τήν ἐμπειρική μελέτη καί τήν ἄμεση ἐξαγωγή σχετικῶν συμπερασμάτων θά ἦταν σκόπιμο οἱ ἐπιθεωρητές νά συγκεντρώσουν στοιχεῖα καί νά μᾶς στείλουν σχετική ἔκθεση:

α) Γιά τήν κανονική παρακολούθηση καί ἐπίδοση στή Β'τάξη τῶν παιδιῶν ἐκείνων πού θά μποροῦσαν νά ἔχουν ἀπορριφθεῖ ἄν ἴσχυε ἡ ἀπόρριψη καί

β) Γιά τίς περιπτώσεις παιδιῶν πού παρακολουθοῦν τίς κανονικές τάξεις ἀλλά κατά τή γνώμη τους, θά ἔπρεπε νά εἶναι σέ εἰδικές τάξεις.

Μ'αὐτή τήν εὐκαιρία ἐπισημαίνουμε καί πάλι τήν ἀνάγκη νά προσεχτοῦν ἰδιαίτερα καί ἐγκαίρως οἱ μαθητές πού παρουσιάζουν κάποια ἀδυναμία, ὥστε στό τέλος τοῦ σχολικοῦ ἔτους νά φτάσουν σ'ἕνα ἱκανοποιητικό ἐπίπεδο γιά προαγωγή στήν ἑπόμενη τάξη.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά, ὅπως ἔχει.

- -

Ἀνακοινώσεις Ὁ κ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, ἐνημερώνει τό Τμῆμα γιά τό περιεχόμενο τῶν ἐγγράφων ἀριθμ. α) 451/4-6-81 τοῦ Ἐπόπτη Συμβούλων Ἐκπαιδεύσεως Δυτ. Εὐρώπης κ. Καραγιαννίδη πού ἀναφέρεται στή δοκιμαστική ἐφαρμογή μεθόδου διδασκαλίας Π. Γεωργογιάννη, β) Φ. 136/70203/25-5-1981 τῆς Διευθύνσεως Δ. Σχέσεων μέ θέμα "Στοιχεῖα γιά τίς Ἐκπαιδευτικές εὐκαιρίες πού προσφέρονται στίς γυναῖκες" καί γ) τό ἀριθμ. Γ/408/10-2-81 τοῦ ΥΠΕΠΘ, πού ἀναφέρεται στήν μαθητική ἐφημερίδα στό δημοτικό σχολεῖο, σάν μορφή ἐργασίας καί σάν μέσο ἀγωγῆς.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κονδοσοφιάτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 54/1981

Σήμερα, 15 Ἰουλίου 1981 ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή Νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδισιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως "Κατανομή Ἐπιθεωρήσεων Προσχολικῆς Ἀγωγῆς καί καθορισμός τῆς Περιφέρειας κάθε Ἐπιθεωρήσεως. Εἰσηγητής κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Πεταλοῦδες" τῆς Γ. Λεράκη. Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Παιδικά μου ὄνειρα" τοῦ κ. Φουντόπουλου. Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Κ.Ε.Μ.Ε.

Θ έ μ α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως "Κατανομή Ἐπιθεωρήσεων Προσχολικῆς Ἀγωγῆς καί καθορισμός τῆς Περιφέρειας κάθε Ἐπιθεωρήσεως".

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Πασσάκος Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 350/222/Δ.18754/Β/3-7-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό ἀρθ. 2 παρ. 2 τοῦ Ν. 186/75, τό σχ. Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως "Περί κατανομῆς Ἐπιθεωρήσεων Προσχολικῆς Ἀγωγῆς καί καθορισμοῦ τῆς Περιφερείας κάθε Ἐπιθεωρήσεως".

Στή συνέχεια ὁ κ. Πασσάκος εἰσηγεῖται ἀναλυτικά πάνω στήν ὑπουργική ἀπόφαση καί προτείνει νά γίνει δεκτή γενικά ὅπως ἔχει μέ τίς ἀκόλουθες τροποποιήσεις σέ ἀναφορά μέ τίς ἕδρες Ἐπιθεωρήσεων Προσχολικῆς Ἀγωγῆς: Ἀντί τῆς Καβάλας προτείνεται ὡς ἕδρα ἡ Δράμα καί ἀντί τοῦ Ἡρακλείου τό Ρέθυμνο. Καί στίς δύο αὐτές περιπτώσεις μέ αὐτή τή ρύθμιση ἡ ἐπικοινωνία μέ τά Νηπιαγωγεῖα τῆς περιοχῆς θά εἶναι καί εὐκολότερη καί ἀποτελεσματικότερη ἐξαιτίας περισσότερο εὐνοϊκῶν γεωγραφικῶν καταστάσεων.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 350/222/Δ.18754Β/3-7-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Πασσάκου καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό σχ. Ὑπουργ. ἀποφάσεως "Κατανομή Ἐπιθεωρήσεων Προσχολικῆς Ἀγωγῆς καί καθορισμός τῆς Περιφέρειας κάθε Ἐπιθεωρήσεως" νά μείνει ὅπως ἔχει, μέ τίς ἀκόλουθες δύο τροποποιήσεις:

α) Ἡ 11η Ἐπιθεώρηση Προσχολικῆς Ἀγωγῆς ἀντί τῆς Καβάλας νά ἔχει ὡς ἕδρα τή Δράμα καί β) ἡ 12η Ἐπιθεώρηση Προσχολικῆς Ἀγωγῆς ἀντί τοῦ Ἡρακλείου νά ἔχει ὡς ἕδρα τό Ρέθυμνο, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Πεταλοῦδες" τῆς κ. Λεράκη.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

Τό Ὑπουργεῖο Παιδείας, Δ/νση Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων Δ.Ε.Π.Α) μέ τό ἔγγραφό του ἀριθ. Φ. 309.71/24/Γ.576/11-2-81 διαβιβάζει στό ΚΕΜΕ αἴτηση τῆς κ. Γεωργίας Ἀνεξίνη - Λεράκη, γιά νά γνωμοδοτήσει γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου της πού ἔχει τίτλο "Πεταλοῦδες".

Τό βιβλίο χωρίζεται σέ δύο (2) μέρη. Τό πρῶτο μέρος ἔχει τίτλο "Μιά φορά κι' ἕναν καιρό" καί περιέχει 26 ποιήματα καί τό δεύτερο μέρος ἔχει τίτλο "Πεταλοῦδες" καί περιέχει 34 ποιήματα. Ὅλα τά ποιήματα τοῦ βιβλίου ἀπευθύνονται σέ μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Εἶναι ἁπλά, εὐχάριστα, στοιχοῦν στό ἐπίπεδο τῆς ἀντιληπτικῆς τους ἱκανότητας καί ἀνταποκρίνονται στά διαφέροντά τους. Τά θέματα εἶναι παρμένα ἀπό τή ζωή καί τά ποικίλα βιώματα τῶν παιδιῶν.

Γενικά τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου ἐξυπηρετεῖ τό σκοπό τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος καί προάγει γλωσσικά τούς μαθητές. Εἰσηγοῦμαι νά χαρακτηρισθεῖ χρήσιμο τό βιβλίο "Πεταλοῦδες" τῆς κ. Γ. Ἀνεξίνη Β Λεράκη, ὡς ἐλεύθερο βοήθημα, γιά τούς μαθητές τῶν μεσαίων καί ἀνωτέρων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.-

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/24/Γ.576/11-2-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τήν ἀπό 9-2-1981 αἴτηση τῆς κ. Λεράκη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Φουντόπουλου καί δ) τή σχετική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Πεταλοῦδες" τῆς κ. Λεράκη θεωρεῖται χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς μαθητές τῶν μεσαίων καί ἀνωτέρων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

Θ έ μ α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Παιδικά μου ὄνειρα" τοῦ κ. Φουντόπουλου.

Ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται γιά τό παραπάνω θέμα στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

Τό Ὑπουργεῖο Παιδείας (Δ/νση Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων Δ.Ε.Π.Α.) μέ τό ἔγγραφό του ἀριθ. 309.71/47/Γ/2928/6-4-1981 διαβιβάζει στό ΚΕΜΕ αἴτηση τοῦ κ. Μιχαήλ Φουντοπούλου γιά να΄γνωμοδοτήσει γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου του πού ἔχει τίτλο "Τά παιδικά μου ὄνειρα".

Τό βιβλίο τοῦ κ. Φουντόπουλου (σελ. 39) περιέχει 33 ποιήματα πού ἀπευθύνονται σέ μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Τά θέματα πού διαπραγματεύεται ὁ κ. Φουντόπουλος εἶναι παρμένα ἀπό τά βιώματα καί τά διαφέροντα τῶν παιδιῶν. Τά ποιήματά του χαρακτηρίζονται ἀπό ἁπλότητα, σαφήνεια, εἶναι εὐχάριστα καί κατανοητά ἀπό τά παιδιά τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί γενικά εὑρίσκουν ἀπήχηση στήν παιδική ψυχή. Γιά τούς λόγους αὐτούς εἰσηγοῦμαι νά χαρακτηρισθεῖ τό βιβλίο τοῦ κ. Φουντόπουλου, χρήσιμο, ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς μαθητές τῶν μεσαίων καί ἀνωτέρων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.-

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:
α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/47/Γ.2928/6-4-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν ἀπό 4-5-81 αἴτηση τοῦ κ. Φουντόπουλου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Βλουτίδη, Συμβούλου Β΄, καί δ) τήν σχετική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Παιδικά μου ὄνειρα" τοῦ κ. Φουντόπουλου θεωρεῖται χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς μαθητές τῶν μεσαίων καί ἀνώτερων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

θ έ μ α 4ο.- Ἀνακοινώσεις Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τίς ἀριθμ. Γ/5368/23-6-1981 καί Φ. 557.1/Γ/5477/8-7-1981 ἀποφάσεις τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τοῦ ΥΠΕΠΘ, πού ἀναφέρονται στήν ἀντικατάσταση βαθμολογητοῦ καί ἀναβαθμολογητοῦ γραπτῶν δοκιμίων τοῦ διαγωνισμοῦ τῶν ὑποψηφίων γιά εἰσαγωγή στό Μ.Δ.Δ.Ε ἔτους 1981.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 55/1981

Σήμερα, 20 Αὐγούστου 1981 ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396 Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, οἱ κκ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Δ. Μελᾶς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώρ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής, τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση, καί Ἀ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου για το σχολ. έτος 1981-82.
Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία α) Πατριδογνωσία Γ΄Δημοτικοῦ καί β) Τετράδιο Γεωγραφίας Γ΄Δημοτικοῦ τοῦ κ. Γιάννου Ἰωάννη. Εἰσηγητής κ. Χριστιάς.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Κ.Ε.Μ.Ε. - ΝΟΜΙΚΟΝ

Θ έ μ α 1ο.- Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου γιά τό διαδ. ἔτος 1981-82.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, διαβάζει στό Τμῆμα τήν μέ ἀριθμ. πρωτ. 64/23-7-1981 εἰσήγηση τοῦ Δ/ντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου κ. Κασιώλα γιά τά πρόσωπα πού προτείνει νά διδάξουν στήν παραπάνω Σχολή κατά τό σχολ. ἔτος 1981-82 καί εἰσηγεῖται νά γίνουν δεκτές οἱ προτάσεις τοῦ κ. Κασιώλα.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του

α) τήν μέ ἀριθμ. πρωτ. 64/23-7-1981 εἰσήγηση τοῦ κ. Διευθυντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου,

β) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη καί γ) τή συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου κ. Κασιώλα, ἡ ὁποία ἐπισυνάπτεται στήν πράξη αὐτή, γιά τά πρόσωπα πού προτείνει νά διδάξουν στήν παραπάνω Σχολή κατά τό σχολ. ἔτος 1981-82, ὅπως ἔχει.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία α) Πατριδογραφία Γ΄Δημοτικοῦ καί β) Τετράδιο Γεωγραφίας Γ΄Δημοτικοῦ τοῦ κ. Γιάννου Ἰωάννη.

Ὁ κ. Χριστιάς, εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται γιά τό παραπάνω θέμα στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

Ὁ κ. Γιάννος Ἰωάννης μέ τήν ἀπό 14-1-1981 αἴτησή του ὑπέβαλε στό ΥΠΕΠΘ τά βιβλία του α) πατριδογραφία Γ΄Δημοτικοῦ καί β) Τετράδιο Γεωγραφίας Γ΄Δημοτικοῦ γιά νά γνωματεύσει τό ΚΕΜΕ γιά τή χρησιμότητά τους ὡς συμπληρωματικῶν βοηθημάτων τῆς διδασκαλίας τῆς Γεωγραφίας Γ΄Δημοτικοῦ.

Δέν πρόκειται γιά βιβλία ἀλλά γιά δύο τετράδια ἐργασίας, πού, ὅπως ἀναφέρεται σ'αὐτά, σκοπό ἔχουν νά ἀποτελέσουν συμπληρωματικά βοηθήματα τοῦ ἐγχειριδίου Γεωγραφίας τῆς Γ΄τάξεως Δημοτικοῦ. Καί τά δύο τετράδια ἔχουν σχεδόν τό ἴδιο περιεχόμενο. Ἡ διαφορά ἔγκειται στό γεγονός ὅτι τό ἕνα εἶναι μεγαλύτερο μεγέθους, οἱ ἐνότητες εἶναι περισσότερες καί ἀρκετές ἀπ'αὐτές συνοδεύονται ἀπό εἰκόνες. Διερωτᾶται λοιπόν κανείς ποιά σκοπιμότητα θά ἐξυπηρετοῦσε ἡ ἀπό κοινοῦ χρήση τους στό σχολεῖο.

Ἐπισημαίνεται ὅτι στό ἐξώφυλλο τοῦ ἑνός ὑπάρχει ἡ ἔνδειξη "Α΄"Επαινος Διαγωνισμοῦ Γεωγραφίας Γ΄τάξεως Ὑπουργείου Παιδείας" καί στό ἄλλο "Ἡ διάταξη, διάρθρωση, ἔκθεση τῆς ὕλης γίνεται σύμφωνα μέ τό βιβλίο μας: Γεωγραφία Γ΄Δημοτικοῦ πού κρίθηκε κατάλληλο καί βραβεύτηκε μέ τόν Α΄Ἔπαινο". Οἱ ἐνδείξεις αὐτές εἶναι παραπλανητικές, γιατί πράγματι τό βιβλίο Γεωγραφίας Γ΄Δημοτικοῦ πού ὑπέβαλε ὁ κ. Γιάννος στόν τελευταῖο διαγωνισμό διδακτικῶν βιβλίων πῆρε τόν Α΄Ἔπαινο, ὅμως τά παραπάνω τετράδια ἐργασίας δέν ἔχουν καμιά σχέση μέ αὐτό.

Ἕνα τετράδιο ἐργασίας (φύλλα ἐργασίας) πού θά συνόδευε τό βιβλίο Γεωγραφίας τῆς Γ΄τάξεως δημοτικοῦ καί πού θά ἀνταποκρινόταν στίς διδακτικές ἀπαιτήσεις τοῦ μαθήματος κάί θά περιεῖχε δημιουργικές δραστηριότητες γιά τούς μαθητές, θά ἦταν ὁπωσδήποτε χρήσιμο. Ὅμως τά τε-

./.

τράδια ἐργασίας, γιά τά ὁποῖα γίνεται λόγος, δέν ἐκπληρώνουν τό σκοπό αὐτό. Ἁπλῶς καλοῦν τούς μαθητές παθητικά καί μονότονα νά ἐπισημαίνουν καί νά συμπληρώνουν στά φύλλα διάφορα στοιχεῖα πού ἔχουν διδαχθεῖ, χωρίς καμιά αὐτενέργεια καί προβληματισμό.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/8/Γ.165/18-1-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των β) τήν ἀπό 14-1-1981 αἴτηση τοῦ κ. Ἰ. Γιάννου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Χριστιά καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τά τετράδια ἐργασίας μέ τίτλους α) Πατριδογραφία Γ΄Δημοτικοῦ καί β) Τετράδιο Γεωγραφίας Γ΄Δημοτικοῦ τοῦ κ. Ἰ. Γιάννου δέν θεωροῦνται χρήσιμα ὡς συμπληρωματικά βοηθήματα τῆς διδασκαλίας τῆς Γεωγραφίας Γ΄Δημοτικοῦ, γιά τούς ἑξῆς λόγους:

α) Τό βιβλίο Γεωγραφίας τῆς Γ΄Δημοτικοῦ ἀνταποκρίνεται στίς ἀπαιτήσεις διδασκαλίας τοῦ μαθήματος καί β) τά τετράδια ἐργασίας τοῦ κ. Γιάννου ἁπλῶς καλοῦν τούς μαθητές παθητικά καί μονότονα νά ἐπισημαίνουν καί νά συμπληρώνουν στά φύλλα διάφορα στοιχεῖα, πού ἔχουν διδαχθεῖ, χωρίς καμιά αὐτενέργεια καί προβληματισμό.

θ έ μ α 3ο.- Ἀνακοινώσεις Ὁ κ. Χριστιάς θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος το ἔγγραφο ἀριθμ. 39/15-4-1981 τοῦ Δ/ντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου κ. Κασιώλα καί ὑποβληθέντα μ'αὐτό στό ΚΕΜΕ περιγράμματα τῆς διδακτέας ὕλης τῶν θεωρητικῶν μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 56/1981

Σήμερα, 24 Αὐγούστου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης Κων/νος Πασσάκος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Ἀντ. Μπενέκος Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀνάρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ὀργάνωση σεμιναρίου γιά δασκάλους καί νηπιαγωγούς ἀπό τό Κέντρο Ἐπιμορφώσεως Ἀθηνῶν, Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Προτάσεις γιά τή συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου: Ἱστορία Δ΄τάξεως, Ἱστορία Ε΄τάξεως, Γραμματική Δ΄τάξεως καί Ἀγωγή τοῦ Πολίτη ΣΤ΄τάξεως. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Ὀργάνωση σεμιναρίου γιά δασκάλους καί νηπιαγωγούς ἀπό τό Κέντρο Ἐπιμορφώσεως Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται γιά τό παραπάνω θέμα στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

I. Ἐ ν η μ έ ρ ω σ η

Ἡ Ἑταιρεία Ἐπιμορφώσεως Γονέων (Κέντρο Ἐπιμορφώσεως Ἀθηνῶν) μέ αἴτησή της αἰτεῖ τήν παροχή γνωματεύσεως γιά τήν ὀργάνωση καί πραγματοποίηση σεμιναρίου γιά δασκάλους καί νηπιαγωγούς στήν περιοχή Ἀθηνῶν καί τήν κοινοποίηση ἀπό τό ΥΠΕΠΘ τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως (ἐγκρίσεως) στούς δασκάλους καί τίς νηπιαγωγούς.

Ἡ διάρκεια τοῦ σεμιναρίου θά εἶναι 5ήμερη (1-5- Σεπτ.) καί μέ σειρά διαλέξεων καί συζητήσεων θά καλύψει τό γενικό θέμα "Οἱ τελευταῖες ἔρευνες τῆς ψυχολογίας καί τῆς Παιδαγωγικῆς στό θέμα τῆς μνήμης, τῆς μάθησης καί τοῦ γρήγορου διαβάσματος. Ψυχολογία τῆς συμπεριφορᾶς". Ἡ διεξαγωγή τοῦ σεμιναρίου ἔχει ἔγκριση τῆς ΝΕΛΕ, τό δέ Κέντρο Ἐπιμορφώσεως ἐποπτεύεται ἀπό τήν Ἐπιθεώρηση Δ. Ἐκπ. Α΄Περιφερείας Ἀθηνῶν. Ἡ ἐπιστημονική ὁμάδα πού θά καλύψει τά ἐπί μέρους θέματα ἀποτελεῖται ἀπό τούς Δημ. Σακκᾶ, Παιδαγωγό - Σύμβουλο τοῦ ΚΕΜΕ, Θ. Μπούκα, Ψυχολόγο- Δ/ντή τοῦ περιοδικοῦ "Γονεῖς" καί Β. Χρυσοχόου, ψυχολόγο-Κοινωνιολόγο.

II. Π ρ ό τ α σ η

Ἐπειδή: α) προκειμένου γιά ἐπιμόρφωση ἐκπαιδευτικῶν τό ΚΕΜΕ, πέρα ἀπό τίς δικές του δραστηριότητες στόν τομέα αὐτό, πρέπει νά ἐνθαρρύνει κάθε σημαντική ἐπιμορφωτική προσπάθεια, ἰδιαίτερα στή μεταβατική αὐτή περίοδο τῆς ἐκπαιδ. μεταρρύθμισης, β) τά θέματα πού καλύπτονται ἀπό τό πρόγραμμα τοῦ σεμιναρίου εἶναι ἀξιόλογα καί γ) οἱ ἐπιστήμονες, πού θά διαπραγματευθοῦν τά θέματα, παρέχουν τήν ἐγγύηση γιά τήν ἀποτελεσματικότητα τῶν ἐργασιῶν τοῦ σεμιναρίου,

Εἰσηγοῦμαι

Τό Τμῆμα Δ.Ε νά γνωματεύσει θετικά γιά τή διεξαγωγή τοῦ σεμιναρίου

γ

γιά δασκάλους καί νηπιαγωγούς μέ τόν ὅρο ὅτι ἡ συμμετοχή τους θά εἶναι προαιρετική καί δέν θά ζητηθεῖ ἀπ' αὐτούς ἡ καταβολή διδάκτρων.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του

α) Τά ἔγγραφα ἀριθμ. Γ/1753/27-3-1981 καί Γ/4466/25-5-1981 τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμ. Προγραμ. ΣΕΔΠ τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τά μέ ἡμερομηνία 5-2-1981 καί 19-5-1981 ἔγγραφα τῆς Ἑταιρείας Ἐπιμορφώσεως Γονέων, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

νά πραγματοποιηθεῖ τό σεμινάριο πού ὀργανώνει ἡ Ἑταιρεία Ἐπιμορφώσεως Γονέων γιά δασκάλους καί νηπιαγωγούς.

Θέμα 2ο.- Προτάσεις γιά τή συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Ἱστορία Δ΄τάξεως, Ἱστορία Ε΄τάξεως, Γραμματική Δ΄ τάξεως καί Ἀγωγή τοῦ Πολίτη ΣΤ΄τάξεως.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/4778/3-6-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο καλεῖται τό Τμῆμα νά κάνει τίς προτάσεις του γιά τή συγγραφή τῶν βιβλίων: Ἱστορία Δ΄τάξεως, Ἱστορία Ε΄τάξεως, Γραμματική Δ΄τάξεως καί Ἀγωγή τοῦ Πολίτη ΣΤ΄τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί ἀναπτύσσει γενικά τίς ἀπόψεις του γιά τό παραπάνω θέμα. Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση στήν ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κομνηνιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 57/1981

Σήμερα, 26 Αὐγούστου 1981 ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια καί Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση (Ἐθνική Ἑστία).

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Προτάσεις γιά τή συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου: Ἱστορία Δ΄τάξεως, Γραμματική Δ΄τάξεως, Ἱστορία Ε΄τάξεως καί Ἀγωγή τοῦ Πολίτη ΣΤ΄τάξεως Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα τοῦ ὀπτικοακουστικοῦ συστήματος ἐκμάθησης τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσας HI, CHILDREN. Εἰσηγητής κ. Α. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θ έ μ α 1ο.- Προτάσεις γιά τή συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου: Ἱστορία Δ΄τάξεως, Γραμματική Δ΄τάξεως, Ἱστορία Ε΄τάξεως καί Ἀγωγή τοῦ Πολίτη ΣΤ΄τάξεως.

Ὁ Σύμβουλος Β΄κ. Δ. Ἀνδριόπουλος εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

1. Ἡ Γενική Διεύθυνση Γεν. Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΥΠΕΠΘ, ὕστερα ἀπό τήν ἀπόρριψη τῶν βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Ἱστορία Δ΄τάξεως, Ἱστορία Ε΄τάξεως, Γραμματική Δ΄τάξεως καί Ἀγωγή τοῦ Πολίτη ΣΤ΄τάξεως, ἀπέστειλε στό ΚΕΜΕ τό ὑπ'ἀριθμ. Γ/4778/3-6-81 ἔγγραφο, μέ τήν παράκληση νά μελετηθεῖ τό θέμα καί νά ὑποβληθοῦν προτάσεις γιά τόν τρόπο συγγραφῆς τῶν βιβλίων αὐτῶν.

2. Γενική εἶναι ἡ διαπίστωση ὅτι ὁ διαγωνισμός, τόν ὁποῖο προσωπικά θεωρῶ ὡς τόν πλέον κατάλληλο τρόπο συγγραφῆς σχολικῶν βιβλίων, δέν ἀπέδωσε ὅπως ἀναμένετο. Καί θά παρατηροῦσα στό σημεῖο αὐτό ὅτι ὁρισμένοι ἀξιόλογοι συγγραφεῖς δέν ἔλαβαν μέρος στό διαγωνισμό εἴτε ἐπειδή δέν συμφωνοῦσαν μέ τό γενικότερο προσανατολισμό καί τίς προδιαγραφές τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος καί τῶν προκηρύξεων, πού σέ μεγάλο βαθμό ὁρίζουν τό περιεχόμενο, τή μεθοδική καί τόν τρόπο παρουσίασής του· εἴτε γιατί ὁ ἀριθμός τῶν βραβείων ἦταν μικρός καί τά χρηματικά βραβεῖα ὄχι ἱκανοποιητικά· εἴτε διότι δέν εἶχαν διόλου ἐνημερωθεῖ ἢ ἐνημερωθεῖ ἐλλειπῶς σχετικά μέ τό διαγωνισμό, καί, ἀκόμη, εἴτε ἐπειδή θεώρησαν τά χρονικά ὅρια γιά τή συγγραφή περιορισμένα.

3. Ἡ συγγραφή βιβλίων μέ ἀνάθεση ἀποδείχτηκε ὅτι εἶχε πενιχρά ἀποτελέσματα. Γνωρίζουμε ὅτι ἀπό τά 6 βιβλία, πού γράφτηκαν μέ ἀνάθεση, μόνον τά 2 κρίθηκαν "κατά πλειοψηφίαν" κατάλληλα. Ἐπίσης, γνωρίζουμε ὅτι τά λιγότερο ἱκανοποιητικά σέ ποιότητα βιβλία τά ἔγραφαν ἐκπαιδευτικοί πού εἶχαν τά μεγαλύτερα ἐπιστημονικά προσόντα. Ἔχω τή γνώμη ὅτι ὁ τρόπος αὐτός πρέπει νά χρησιμοποιεῖται μόνον σέ ἐξαιρετικές περιπτώσεις καί ὅταν οἱ συγγραφεῖς εἶναι πρόσωπα μεγάλου ἐπιστημονικοῦ κύρους καί διαθέτουν ἀξιόλογη συγγραφική ἱκανότητα.

4. Ένας τρίτος τρόπος, πού έχει έπιτυχῶς δοκιμαστεῖ ἀπό τό Τμῆμα Μ.Ε τοῦ ΚΕΜΕ καί τόν ὁποῖο προτείνω νά ἐφαρμόσουμε εἶναι ἡ συγκρότηση ὁμάδων ἐργασίας ἀπό κατάλληλα πρόσωπα. Εἰδικότερα, γιά τή συγγραφή τῶν 4 βιβλίων (Ἱστορία Δ΄τάξ. Ἱστορία Ε΄τάξης, Γραμματική Δ΄τάξεως καί Ἀγωγή τοῦ Πολίτη) εἰσηγοῦμαι: α) νά συγκροτηθοῦν 4 ἀντίστοιχες ὁμάδες καί στήν κάθε ὁμάδα νά συμμετέχουν 3 ἐκπαιδευτικοί μέ συγγραφική πείρα, ἕνας εἰδικός στό ἐπιστημονικό ἀντικείμενο τοῦ ὑπό ἐκπόνηση βιβλίου καί ἕνα μέλος τοῦ ΚΕΜΕ πού θά ἔχει τή γενική εὐθύνη· β) οἱ ἐκπαιδευτικοί - συγγραφεῖς νά ἀποσπαστοῦν καί νά ἐργάζονται στό ΚΕΜΕ ἀποκλειστικά γιά τή συγγραφή τῶν βιβλίων, πράγμα πού θά ἐξασφαλίζει τήν ἄμεση συνεργασία καί καθημερινή ἐπίβλεψη ἀπό τό ὑπεύθυνο μέλος τοῦ ΚΕΜΕ· γ) νά γίνεται λεπτομερής ἔλεγχος καί μία πρώτη ἀξιολόγηση κάθε κεφαλαίου, ὅταν θά τελειώνει καί, ἄν εἶναι ἀναγκαῖο, νά ἀκολουθεῖ ἀμέσως διορθωτική ἐπεξεργασία· δ) τό κάθε βιβλίο νά παραδοθεῖ στό Τμῆμα Δ.Ε. σέ 10 περίπου μῆνες καί ε) ἡ ἀμοιβή τῶν μελῶν τῆς ὁμάδας νά εἶναι πολύ ἱκανοποιητική. Φυσικά, δέν θά πρέπει νά δοθεῖ ἀμοιβή στό ὑπεύθυνο μέλος τοῦ ΚΕΜΕ (ἡ συμβολή του πρέπει νά θεωρηθεῖ ὅτι εἶναι μέρος τοῦ ἔργου, πού σύμφωνα μέ τό νόμο, πρέπει νά ἐκτελεῖ τό ΚΕΜΕ).

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης συμφωνεῖ μέ τόν εἰσηγητή.

Ὁ κ. Βουγιούκας λέγει τά ἑξῆς:

Ἐάν τό Τμῆμα ἀποφασίσει τή συγγραφή τῶν τεσσάρων βιβλίων, πού προτείνει ὁ κ. Εἰσηγητής, ὅλο τό βάρος τῆς ἐργασίας τοῦ Τμήματος θά πέσει στή συγγραφή αὐτῶν τῶν βιβλίων, μέ ἀποτέλεσμα νά καθυστερήσει ἡ κατάρτιση τοῦ νέου Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος καί, κατά συνέπεια, καί ἡ συγγραφή τῶν νέων βιβλίων τοῦ Δημοτικοῦ.

Ἄλλωστε τό Τμῆμα ἔχει ἀποφασίσει νά καταρτίσει πρῶτα τό πρόγραμμα τῶν τάξεων Α΄καί Β΄ τοῦ Δημοτικοῦ καί ἀμέσως νά προχωρήσει στή συγγραφή τῶν σχετικῶν βιβλίων.

Γιά τούς ἴδιους λόγους πού ἀνέφερε ὁ κ. Βουγιούκας οἱ κκ Κονιδιτσιώτης, Πασσάκος καί Βλουτίδης, ἔχουν τή γνώμη ὅτι πρέπει νά

γραφεῖ μέ τόν τρόπο πού εἰσηγεῖται ὁ κ. Ἀνδριόπουλος μόνο τό βιβλίο τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη ΣΤ΄τάξεως Δημοτικοῦ.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/4778/3-6-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Ἀνδριόπουλου, Συμβούλου Β΄, καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται

1. Νά συγκροτηθεῖ ὁμάδα ἐργασίας γιά τή συγγραφή τοῦ βιβλίου "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη ΣΤ΄τάξεως" τοῦ δημοτικοῦ στήν ὁποία νά συμμετέχουν τρεῖς (3) ἐκπαιδευτικοί μέ συγγραφική πεῖρα, ἕνας εἰδικός στό ἐπιστημονικό ἀντικείμενο τοῦ ὑπό ἐκπόνηση βιβλίου καί ἕνα ἤ δύο μέλη τοῦ ΚΕΜΕ πού θά ἔχουν τή γενική εὐθύνη.
2. Οἱ ἐκπαιδευτικοί - συγγραφεῖς νά ἀποσπαστοῦν καί νά ἐργάζονται στό ΚΕΜΕ ~~καί~~ ἀποκλειστικά γιά τή συγγραφή τῶν βιβλίων, πράγμα πού θά ἐξασφαλίζει τήν ἄμεση συνεργασία καί καθημερινή ἐπίβλεψη ἀπό τό ὑπεύθυνο μέλος τοῦ ΚΕΜΕ.
3. Νά γίνεται λεπτομερής ἔλεγχος καί μιά πρώτη ἀξιολόγηση κάθε κεφαλαίου, ὅταν θά τελειώνει καί, ἄν εἶναι ἀναγκαῖο, νά ἀκολουθεῖ ἀμέσως διορθωτική ἐπεξεργασία.
4. Τό βιβλίο νά παραδοθεῖ στό Τμῆμα Δ.Ε σέ 10 περίπου μῆνες καί 5) ἡ ἀμοιβή τῶν μελῶν τῆς Ὁμάδας νά εἶναι πολύ ἱκανοποιητική. Φυσικά, δέν θά πρέπει νά δοθεῖ ἀμοιβή στό ὑπεύθυνο μέλος τοῦ ΚΕΜΕ (ἡ συμβολή του πρέπει νά θεωρηθεῖ ὅτι εἶναι μέρος τοῦ ἔργου, πού σύμφωνα μέ τό νόμο πρέπει νά ἐκτελεῖ τό ΚΕΜΕ).

Μειοψηφοῦν:

α) Οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, καί Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, οἱ ὁποῖοι προτείνουν τή συγγραφή βιβλίων, ~~ἤτοι~~ 1. Ἱστορία Δ΄τάξεως, 2. Γραμματική Δ΄τάξεως, 3. Ἱστορία Ε΄τάξεως καί 4. Ἀγωγή τοῦ Πολίτη ΣΤ΄τάξεως καί

β) Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ ὁ ὁποῖος προτείνει σ'αὐτή τή φάση νά μή γραφεῖ κανένα βιβλίο γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

./.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα τοῦ ὀπτικοακουστικοῦ συστήματος ἐκμάθησης τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσας HI CHILDREN.

Ὁ κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ KEME, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

1. Τό σχετικό ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου (Φ.309.71/35/Γ1708/30-3-81) ζητεῖ νά ἐνεργήσουμε σχετικά σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/1975. Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 παρ. 5:

" Εἰς τάς ἁρμοδιότητας τοῦ KEME ἀνήκουν: ". Ἡ σύνταξις ὁδηγιῶν καί προκηρύξεων διά τήν συγγραφήν βιβλίων πάσης φύσεως, διά τε τούς μαθητάς καί τό προσωπικόν, ὡς καί ἡ ἔγκρισις αὐτῶν, ἤ, προκειμένου περί κυκλοφορούντων βιβλίων καί βοηθημάτων, ἡ διατύπωσις γνώμης περί τῆς χρησιμότητος ἤ μή αὐτῶν".

Εἶναι φανερό ὅτι καί στήν περίπτωση τῶν "κυκλοφορούντων βιβλίων καί βοηθημάτων" ἰσχύει τό "διά τε τούς μαθητάς καί τό προσωπικόν", δηλαδή βιβλία καί βοηθήματα πού ἔχουν ἄμεση ἤ ἔμμεση σχέση μέ τή μόρφωση πού δίνουν τά σχολεῖα, καί στήν περίπτωσή μας τό δημοτικό σχολεῖο. Ἐφόσον στό δημοτικό σχολεῖο δέν προβλέπεται ἀκόμα διδασκαλία ξένης γλώσσας, τά σχετικά βιβλία καί βοηθήματα δέ φαίνεται νά ὑπάγονται στήν προηγούμενη διάταξη. Ἡ ἄποψη αὐτή ἐνισχύεται καί ἀπό τό γεγονός ὅτι τά βιβλία καί βοηθήματα πού χρησιμοποιοῦν τά φροντιστήρια ξένων γλωσσῶν δέν προβλέπεται νά παίρνουν τήν ἔγκριση τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Ἄν τό Τμῆμα κρίνει ὅτι ἔχει αὐτή τήν ἁρμοδιότητα, τότε θά ἔπρεπε μέ πρωτοβουλία του νά διερευνήσει τό γίνεται σ' αὐτόν τόν ἐκδοτικό χῶρο καί νά γνωματεύσει γιά τά σχετικά βίβλια καί βοηθήματα, σύμφωνα καί μέ τό πνεῦμα τῆς σχετικῆς διάταξης, καί νά μήν περιορίζεται στήν κρίση μεμονωμένων περιπτώσεων, ἔπειτα ἀπό αἴτηση τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἡ γνώμη μου λοιπόν εἶναι ὅτι τό Τμῆμα Δημοτικῆς τοῦ KEME δέν ἔχει ἁρμοδιότητα νά διατυπώσει γνώμη γιά τή χρησιμότητα τῆς σειρᾶς "HI, CHILDREN" τῆς κ. Β. Τσιμπούκη, ἐφόσον ἡ ἀγγλική γλώσσα δέ διδάσκεται στά δημοτικά σχολεῖα.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις.

./.

Ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, λέγει τά ἑξῆς:

Τό "HI, CHILDREN" εἶναι μιά ἐνεργο-οπτικο-ακουστική μέθοδος γιά τήν ἐκμάθηση τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσας καί θεωρεῖται χρήσιμο ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς μαθητές τῶν δημοτικῶν σχολείων. Εἶναι γεγονός, ὅτι σήμερα σέ πολλά ἰδιωτικά δημοτ. σχολεῖα διδάσκεται ἡ Ἀγγλική ὡς ξένη γλώσσα καί εἶναι ἔξω ἀπό κάθε ἀμφισβήτηση ὅτι πολλοί μαθητές τῆς στοιχ. ἐκπ/σεως ἀσχολοῦνται μέ τήν ἐκμάθησή της συστηματικά. Ἐμπίπτει λοιπόν τό θέμα στίς ἁρμοδιότητες τοῦ KEME ἄσχετα ἄν δέ διδάσκεται ἡ Ἀγγλική στά δημόσια δημοτικά σχολεῖα. Ἀκόμα, ἡ διαβίβαση τῆς παραπάνω μεθόδου ἀπό τό Ὑπουργεῖο Παιδείας στό KEME γιά γνωμοδότηση ἐπιβεβαιώνει ὅτι ἡ μέθοδος "HI, CHILDREN", ὡς βοήθημα, ἐμπίπτει στό ἄρθρο 2 παράγρ. 5 τοῦ Ν. 186/75 ὁ ὁποῖος "προκειμένου περί κυκλοφορούντων βιβλίων καί βοηθημάτων" (στά ὁποῖα ἀνήκει καί ἡ μέθοδος "HI, CHILDREN") ἐπιβάλλει τή "διατύπωση γνώμης περί τῆς χρησιμότητος ἤ μή αὐτῶν". Ἄλλωστε, σύμφωνα μέ τό ἴδιο ἄρθρο τοῦ Ν. 186/75 ἔχει διαβιβαστεῖ στό KEME (Τμῆμα Δημοτικῆς) γιά γνωμοδότηση καί ἡ Ἀγγλο-ελληνική μέθοδος PHONOGLOT-OXFORD.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/35/Γ.1708/30-3-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των, β) τήν ἀπό 26-3-1981 αἴτηση τῆς κ. Βιργ. Τσιμπούκη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Βουγιούκα, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ KEME, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται

ὅτι δέν ἔχει ἁρμοδιότητα νά διατυπώσει γνώμη γιά τή χρησιμότητα τῆς σειρᾶς γιά τήν ἐκμάθηση τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσας "HI CHILDREN" τῆς κ. Β. Τσιμπούκη, ἐφόσον ἡ ἀγγλική γλώσσα δέ διδάσκεται στά δημοτικά σχολεῖα.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

Μετά ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Πρόεδρος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 58/1981

Σήμερα, 28 Αὐγούστου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, οἱ κκ Ἀ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια, καί Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, λόγω ἀσθενείας.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Συγκρότηση ὁμάδας γιά τή μελέτη τοῦ θέματος "Σεξουαλική διαφώτιση τοῦ παιδιοῦ". Εἰσηγητής κ. Χριστιάς.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τά προβλήματα τοῦ μονοθεσίου δημοτικοῦ σχολείου" τοῦ Ἀναστ. Μπαξεβάνου. Εἰσηγ. κ. Χριστιάς.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Οἱ πρῶτες μου χειροτεχνίες" τῆς κ. Οὐρανίας Ἀποστόλου. Εἰσηγητής ὁ Ἰ. Χριστιάς.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

./.

Θ Ε Μ Α 1ο.- Συγκρότηση ὁμάδας γιά τή μελέτη τοῦ θέματος "Σεξουαλική διαφώτιση τοῦ παιδιοῦ".

Ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

" Ὑπενθυμίζω στό Τμῆμα ὅτι, ὕστερα ἀπό γνωμοδότησή του, τό Ὑπουργεῖο Παιδείας μέ ἔγγραφό του παρακαλεῖ νά ὑποδείξουμε εἰδικά πρόσωπα (γιατρούς, ψυχολόγους, παιδαγωγούς κτλ) γιά τή συγκρότηση ὁμάδας μελέτης τοῦ θέματος "σεξουαλική διαφώτιση τοῦ παιδιοῦ".

Ἀπό πλευρᾶς ΚΕΜΕ προτείνω νά συμμετέχουν στήν παραπάνω ὁμάδα ἕνα ἤ δύο μέλη τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς καί ὁ κ. Παπαδόπουλος ὡς ψυχολόγος, ὁ ὁποῖος καί δέχθηκε νά συμμετάσχει. Ὅσο ἀφορᾶ τά ἄλλα μέλη (γιατροί κτλ), πού θά χρειαστοῦν γιά νά συγκροτηθεῖ ἡ ὁμάδα, προτείνω νά ἀπευθυνθεῖ τό ΚΕΜΕ στό Ὑπουργεῖο Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν μέ τήν παράκληση νά ὑποδείξει, ὡς ἁρμόδιο καί ἄμεσα ἐνδιαφερόμενο, εἰδικά γιά τό σκοπό αὐτό πρόσωπα".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/2272/1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Χριστιά καί τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν του

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Προτείνει νά συμμετέχουν στήν ὁμάδα πού θά συγκροτηθεῖ γιά τή μελέτη τοῦ θέματος "Σεξουαλική διαφώτιση τοῦ παιδιοῦ" ἀπό πλευρᾶς ΚΕΜΕ ἕνα ἤ δύο μέλη τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς καί ὁ κ. Παπαδόπουλος ὡς ψυχολόγος. Ὅσο ἀφορᾶ τά ἄλλα μέλη (γιατροί κτλ), πού θά χρειαστοῦν γιά νά συγκροτηθεῖ ἡ παραπάνω ὁμάδα, προτείνει νά ἀπευθυνθεῖ τό ΚΕΜΕ στό Ὑπουργεῖο Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν μέ τήν παράκληση νά ὑποδείξει, ὡς ἁρμόδιο καί ἄμεσα ἐνδιαφερόμενο, εἰδικά γιά τό σκοπό αὐτό πρόσωπα.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τά προβλήματα τοῦ μονοθεσίου δημοτικοῦ σχολείου" τοῦ Ἀναστ. Μπαξεβάνου.

Ὁ κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται γιά τό παραπάνω θέμα στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

" Ἡ Γενική Δ/νση Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως μέ τό Φ. 309.71/201/Γ 8175/23-10-80 ἔγγραφο διαβιβάζει πρός τό ΚΕΜΕ αἴτηση τοῦ κ. Ἀναστασίου Μπαξεβάνου, δασκάλου, γιά νά γνωματεύσει γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου του" Τά προβλήματα τοῦ μονοθεσίου δημοτικοῦ σχολείου" σύμφωνα μέ τό ἄρθ. 2, παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75.

Τό βιβλίο τοῦ κ. Μπαξεβάνου ἀποτελεῖται ἀπό 86 σελίδες μικροῦ σχήματος καί χωρίζεται σέ τρία μέρη. Βιβλιογραφία παρατίθεται στό τέλος, ἐνῶ στό κείμενο δέν ὑπάρχουν βιβλιογραφικές παραπομπές. Στό Α΄μέρος ἐξετάζονται, πολύ συνοπτικά, θέματα πού ἔχουν σχέση μέ τό μονοθέσιο σχολεῖο, ὅπως εἶναι ἡ σημασία τοῦ μονοθεσίου, ἡ θέση καί ἡ ἀποστολή τοῦ δασκάλου στό μονοθέσιο, μειονεκτήματα καί πλεονεκτήματα τοῦ μονοθεσίου, σιωπηρές ἐργασίες, μέθοδοι διδασκαλίας, ὀργάνωση τῆς σχολικῆς ζωῆς καί ἐργασίας. Στό Β΄μέρος παρατίθεται ἑβδομαδιαῖο ὡρολόγιο πρόγραμμα τοῦ μονοθεσίου μέ σιωπηρές ἐργασίες καί ἀναπτύσσεται κατά τό πρότυπο τῆς ἐνιαίας διδασκαλίας μιά διδακτική ἑνότητα γιά τίς τάξεις Α΄καί Β΄. Στό Γ΄μέρος τοῦ βιβλίου γίνεται λόγος γιά βιολογικούς πίνακες φυτῶν καί ζώων, πρόχειρο τυπογραφεῖο καί ταριχευμένα πτηνά καί ζῶα.

Στό βιβλίο του ὁ κ. Μπαξεβάνος ἐξετάζει καίρια προβλήματα τοῦ μονοθεσίου σχολείου καί μάλιστα ἀπό ἄποψη πρακτική. Παρόλο ὅτι τά θέματα ἐξετάζονται πολύ συναπτικά, τό βιβλίο του παρουσιάζει ἐνδιαφέρον καί μπορεῖ νά εἶναι χρήσιμο στόν πρωτόπειρο, ἰδιαίτερα, δάσκαλο τοῦ μονοθεσίου σχολείου, γιατί τόν προβληματίζει καί γιατί μπορεῖ νά ἀντλήσει ἀπ' αὐτά χρήσιμες ἰδέες γιά νά ὀργανώσει καλύτερα τήν ἐργασία του καί νά ἀντιμετωπίσει καλύτερα τά προβλήματα πού δημιουργεῖ ὁ τύπος αὐτός τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Γιά τούς παραπάνω λόγους προτείνουμε νά κριθεῖ τό βιβλίο τοῦ κ. Α. Μπαξεβάνου χρήσιμο γιά τό δάσκαλο καί τίς βιβλιοθῆκες τῶν μονοθεσίων

./.

σχολείων κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 2, παρ. 5 τοῦ Ν. 186/1975.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/201/Γ. 8175/23-10-1980 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν ἀπό 16-10-1980 αἴτηση τοῦ Ἀναστ. Μπαξεβάνου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Χριστιά καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο " Τά προβλήματα τοῦ μονοθεσίου δημοτικοῦ σχολείου" τοῦ Ἀναστ. Μπαξεβάνου θεωρεῖται χρήσιμο γιά τό δάσκαλο καί τίς βιβλιοθῆκες τῶν μονοθεσίων δημοτικῶν σχολείων, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 2, παρ. 5 τοῦ Ν. 186/1975, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Κ.Ε.Μ.Ε.

θ έ μ α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Οἱ πρῶτες μου χειροτεχνίες" τῆς κ. Οὐρανίας Ἀποστόλου.

Ὁ κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται γιά τό παραπάνω θέμα στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

Ἡ Γενική Δ/νση Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό Φ. 309.71/36/Γ. 1709/30-3-81 ἔγγραφο διαβιβάζει πρός τό ΚΕΜΕ αἴτηση τῆς κ. Οὐρανίας Ἀποστόλου γιά νά γνωματεύσει γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου της γιά τά νήπια" Οἱ πρῶτες μου χειροτεχνίες", σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/1975.

Τό βιβλίο τῆς κ. Ἀποστόλου ἀποτελεῖται ἀπό 72 φύλλα, τά ὁποῖα μποροῦν νά ἀποκολλοῦνται γιά νά χρησιμοποιοῦνται ἀπό τά παιδιά. Στήν πρώτη σελίδα κάθε φύλλου ὑπάρχει τό περίγραμμα ἑνός ἀντικειμένου καί στήν ἄλλη σελίδα ἡ ἔνδειξη νά χρωματίσει τό νήπιο τό ἀντικείμενο ἤ νά κολλήσει σ'αὐτό κόλα γλασέ, χρωματιστό πριονίδι κτλ., ὥστε νά ἀποδοθεῖ μέ τό φυσικό του χρῶμα. Τά σχέδια εἶναι τακτοποιημένα σέ 13 ἑνότητες καί ἀπεικονίζουν φροῦτα, κατοικίδια ζῶα, πουλιά, λουλούδια, μέσα συγκοινωνίας καί ἄλλα.

Οἱ ἐργασίες αὐτές, δηλ. νά χρωματίζει τό παιδί τά περιγράμματα ἀντικειμένων, νά κόβει χαρτιά γιά νά τά συμπληρώνει κτλ., τό βοηθοῦν ὁπωσδήποτε νά μάθει τά χρώματα, νά ἀναγνωρίζει τά ἀντικείμενα καί νά καλλιεργεῖ τίς μυοκινητικές του δεξιότητες. Ὅμως ἔχουν ἀξία γιά τό παιδί, ἄν ἐντάσσονται σ'ἕνα εὐρύτερο πλαίσιο δημιουργικῶν δραστηριοτήτων. Μεμονωμένες, ὅπως παρουσιάζονται στό βιβλίο τῆς κ. Ἀποστόλου, δέν ἀφήνουν περιθώρια γιά πρωτοβουλία, αὐτενέργεια καί δημιουργική ἐργασία. Ἀπαιτοῦν μηχανική ἐκτέλεση, εἶναι μόνότονες, καί εἶναι δυνατόν νά ἀποπροσανατολίσουν νήπιο καί νηπιαγωγό ἀπό τήν οὐσιαστική ἐργασία πού ἀπαιτεῖ ἡ φύση τοῦ νηπιαγωγείου.

Γιά τούς παραπάνω λόγους προτείνω νά μή [illegible] χρήσιμο, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75 [illegible] βιβλίο τῆς κ. Οὐρανίας Ἀποστόλου.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό [illegible] ἀριθ. Φ. 309.71/36/Γ.1709/30-3-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των,

./.

β) τήν ἀπό 23-3-1981 αἴτηση τῆς κ. Οὐρανίας Ἀποστόλου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Χριστιά καί δ) τή διεξοδική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Οἱ πρῶτες μου χειροτεχνίες" τῆς κ. Οὐρανίας Ἀποστόλου δέν θεωρεῖται χρήσιμο γιά τά νήπια, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 59/1981

Σήμερα, 4 Σεπτεμβρίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αὐθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικολ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, καί Ἀντών. Μπενέκος Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί ἀπουσιάζουν μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἐπιλογή διδακτικῶν βιβλίων γιά τίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες καί τίς Σχολές Νηπιαγωγῶν γιά τό σχολ. ἔτος 1981-82.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἐνημερώνει τό Τμῆμα σχετικά μέ τό θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως καί καλεῖ τά μέλη νά ἀνταλλάξουν τίς ἀπόψεις τους.

Ἔπειτα τά μέλη πού μελέτησαν τά βιβλία καί τά συνέκριναν μεταξύ τους διατύπωσαν τίς ἀπόψεις τους ἀναλυτικά γιά καθένα ἀπό αὐτά πού ὑποβλήθηκαν ἤ κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα γιά τίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση γιά τά βιβλία πού ὑποβλήθηκαν γιά τίς Σχολές Νηπιαγωγῶν στήν ἑπόμενη συνεδρία του.

./.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονδαϊτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 60/1981

Σήμερα, 9 Σεπτεμβρίου 1981 ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Κων/νος, Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἐπιλογή διδακτικῶν βιβλίων, γιά τίς σπουδάστριες τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν γιά τό σχολ. ἔτος 1981-82. (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, καλεῖ τό Τμῆμα νά συνεχίσει τή συζήτηση γιά τά βιβλία πού ὑποβλήθηκαν ἤ κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα γιά χρήση ἀπό τίς σπουδάστριες τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά τά μέλη, πού μελέτησαν τά βιβλία καί τά συνέκριναν μεταξύ τους, διατυπώνουν ἀναλυτικά τίς ἀπόψεις τους γιά καθένα ἀπ' αὐτά.

./.

Η ἐπιλογή τῶν βιβλίων γιά τίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες καί τίς Σχολές Νηπιαγωγῶν θά γίνει σέ ἑπόμενη συνεδρίαση τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κομδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 61/1981

Σήμερα, 11 Σεπτεμβρίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριδόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής, τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἐπιλογή διδακτικῶν βιβλίων γιά τούς σπουδαστές καί σπουδάστριες τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν κατά τό ἀκαδ. ἔτος 1981-82.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά το σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί καθορισμοῦ τοῦ χρόνου λήξεως τῶν κανονικῶν ἐγγραφῶν εἰς τά Ἰδιωτικά Σχολεῖα τῆς Γενικῆς Ἐκπ/σεως" . Εἰσηγητης κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Ἐπιλογή διδακτικῶν βιβλίων γιά τούς σπουδαστές καί σπουδάστριες τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν κατά τό ἀκαδ. Ἔτος 1981-82

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

1. Τό ἔγγραφο τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ὑπηρεσίας Ἐκπαιδεύσεως τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως κ. Ἰ. Χαραλαμπάκη μέ ἀριθμ. Φ.514.2/Γ5587/13-7-1981 μέ τό ὁποῖο ἀποστέλλονται στό ΚΕΜΕ τά βιβλία πού ὑπέβαλαν συγγραφεῖς καί ἐκδότες καί παρακαλεῖ νά ἐπιλεγοῦν τά πιό κατάλληλα προκειμένου τό Ὑπουργεῖο νά τό ἀγοράσει καί χορηγήσει δωρεάν στούς σπουδαστές καί σπουδάστριες τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί Σχολῶν Νηπιαγωγῶν. Σύμφωνα μέ τό ἔγγραφο γιά κάθε διδασκόμενο μάθημα θά ἐπιλεγεῖ ἕνα βιβλίο, 2) τήν κατάσταση τῶν βιβλίων πού ὑπέβαλαν οἱ συγγραφεῖς καί οἱ ἐκδότες, 3) Τά ἀποσταλέντα στό ΚΕΜΕ ἀντίτυπα τῶν ἀντίστοιχων συγγραμμάτων, 4) τό ἀριθμ. Φ.514.2/Γ/6455/7-9-1981 ἔγγραφο τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμ. Προγρ. ΣΕΔΠ μέ τό ὁποῖο στάλθηκε στό ΚΕΜΕ φωτοτυπία τοῦ μεταγλωττισμένου βιβλίου "Εἰδική Διδακτική" τοῦ Γεν. Δ/ντοῦ τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων κ. Κίτσου, 5) τήν ἀπό 4-9-1981 αἴτηση τοῦ κ. Π. Μέγα, Καθηγητή Μαθηματικῶν τῆς Παρασκείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας μέ τήν ὁποία ὑποβάλλει γιά κρίση σέ φωτοαντίγραφο ἕνα ἀντίτυπο τοῦ βιβλίου του "Θεωρητική καί Ἐφαρμοσμένη Ἀριθμητική" μεταγλωττισμένου στή δημοτική γλῶσσα, 6) τά σχετικά βιβλία πού κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα καί εἶναι δυνατόν νά ἐπιλεγοῦν καί καλεῖ τά μέλη τοῦ Τμήματος νά διατυπώσουν τίς γνῶμες τους.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί διατυπώνονται διάφορες ἀπόψεις.

Εἰδικότερα:

1) Γιά τό μάθημα τῆς Εἰδικῆς Διδακτικῆς τό Τμῆμα κρίνει κατάλληλο τό βιβλίο τοῦ κ. Κίτσου (αὐτό πού ὑπέβαλε στό Τμῆμα μεταγλωττισμένο στή δημοτική γλῶσσα).

Μειοψηφοῦν οἱ κκ Βουγιούκας καί Ἀνδριόπουλος ὄχι γιατί ἀμφισβητοῦν τήν ἀξία τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Κίτσου, ἀλλά γιατί εἶναι τῆς γνώμης

ὅτι σέ θέματα εἰδικῆς διδακτικῆς, καί ἰδίως στό θέμα τῆς μεθόδου, δέ συμβιβάτουν οἱ ἀπόψεις τῶν παιδαγωγῶν, ὥστε νά τούς ἀντιπροσωπεύει ἕνα συγκεκριμένο βιβλίο. Εἶναι λοιπόν προτιμότερο νά ἀφεθοῦν ἐλεύθεροι οἱ καθηγητές νά δώσει ὁ καθένας τίς σημειώσεις του.

Μέ τήν εὐκαιρία ὁ κ. Βουγιούκας διατυπώνει καί τή γενικότερη ἄποψη ὅτι σέ μικρότερο βαθμό ἀνάλογα ἰσχύουν μέ ὅλα τά μαθήματα. Ὁρόσημο τερο ἑπομένως θά ἦταν ἄν ἀγοράζονταν ἀπό τό Ὑπουργεῖο τά βιβλία ὅλων τῶν καθηγητῶν, καθένα σέ τόσα ἀντίτυπα ὅσα καί ὁ ἀριθμός τῶν σπουδαστῶν πού παρακολουθεῖ τό μάθημα τοῦ συγκεκριμένου καθηγητή - ὅπως συμβαίνει ἤλωστε μέ τά πανεπιστημιακά συγγράμματα. Μέ τό σημερινό σύστημα θά πρέπει τουλάχιστο τά βιβλία πού ἐπιλέγονται νά στέλνονται μέ τή διευκρίνιση ὅτι δέ θά εἶναι δεσμευτικά γιά τό διδακτικό προσωπικό.

2) Γιά τό μάθημα τῆς Γενικῆς Παιδαγωγικῆς ἐπιλέγεται γιά τίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες καί τίς Σχολές Νηπιαγωγῶν τό βιβλίο "Γενική Παιδαγωγική" τοῦ Ἰ. Χαραλαμπόπουλου μέ ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τά παιδαγωγικά θέματα τοῦ κ. Βαρδάκη.

Δέ συμφωνοῦν οἱ κκ Μουτσίδης καί Κελάς, Σύμβουλοι Β', οἱ ὁποῖοι προτείνουν τή Σύγχρονη Παιδαγωγική τοῦ Δ. Τσουρέκη, γιατί πρόκειται γιά βιβλίο μέ σύγχρονες ἀπόψεις, καλογραμμένο καί κατάλληλο γιά τό ἐπίπεδο τῶν σπουδαστῶν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί τῶν σχολῶν νηπιαγωγῶν. Ὁρισμένα σημεῖα του εἶναι βέβαια ἔξω ἀπό τό πρόγραμμα τῶν παραπάνω σχολῶν ἀλλά συγκριτικά μέ ἄλλα πού συνυποβάλλονται ὑπερέχει ὡς πρός τό περιεχόμενο. Ὡς συμπληρωματικό προτείνουμε τά Παιδαγωγικά θέματα τοῦ κ. Βαρδάκη.

3) Γιά τό μάθημα τῆς Γενικῆς Διδακτικῆς τό Τμῆμα θεωρεῖ κατάλληλο τό βιβλίο τοῦ κ. Γιαννούλη. Τό βιβλίο τοῦ κ. Ν. Πετρουλάκη "Προγράμματα, ἐκπαιδευτικοί στόχοι, μεθοδολογία" ἐκδόσεις ΦΕΛΠΗ, Ἀθήνα 1981 κρίνεται ἀπαραίτητο συμπλήρωμα στό βιβλίο τοῦ κ. Ν. Γιαννούλη "Εἰσαγωγή στή Διδακτική", γιατί ὁ κ. Πετρουλάκης ἐνσυνείδητα ἐπιδιώκει νά θεμελιώσει τίς βασικές ἀρχές τῆς Γεν. Διδακτικῆς καί τή μέθοδο

διδασκαλίας στά πορίσματα τῆς Γνωστικῆς Ψυχολογίας (COGNITIVE PSYCHOLOGY).

Ὁ κλάδος τῆς Γνωστικῆς Ψυχολογίας ἀναπτύχθηκε στίς δεκαετίες ἀμέσως μετά τό Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο καί τά δεδομένα της ἐπηρέασαν ριζικά τίς ἀντιλήψεις τῶν εἰδικῶν γιά τή σχολική ἀγωγή.

Γιά τό λόγο αὐτό ~~καί~~ παραθέτει στό βιβλίο του ὁ κ. Πετρουλάκης τίς θεωρίες τῶν L. BLOOM, R. GAGNE, J. PIAGET (μέ ἀναφορές) καί J. BRUNER, καθώς καί τίς τόσον σημαντικές προεκτάσεις τους στή σχολική πράξη.

Τό τελευταῖο αὐτό σημεῖο εἶναι ἰδιαίτερα ἐμφανές στά κεφάλαια α"Ἡ τέχνη τῶν ἐρωτήσεων στή διδασκαλία" καί "Ἔρευνα καί ἀνακάλυψη".

Γιά τό μάθημα τῆς Παιδαγωγικῆς Ψυχολογίας ἐμπίπτει τό βιβλίο "Παιδαγωγική Ψυχολογία" τοῦ κ. Ἰωαννίδη.

Τό βιβλίο τοῦ κ. Χρ. Θράβηου "Ψυχοπαιδαγωγικά θέματα παιδαγ. Ψυχολογίας, Παιδείας, διδακτικῆς καί μάθησης", ἐκδόσεις Παπαζήση, Ἀθήνα 1977 κρίνεται ἀπαραίτητο συμπλήρωμα στό βιβλίο τοῦ κ. Ἰ. Ἰωαννίδη "Παιδαγωγική Ψυχολογία", γιατί στό βιβλίο του αὐτό ὁ κ. Θράβηος ἐκφράζει τήν πολύ πρόσφατη ἀντίληψη στή διεθνή βιβλιογραφία καί πρακτική νά διερευνῶνται τά θέματα τῆς Ψυχολογίας σέ ἀπόλυτη σύνδεση μέ τή διδακτική πράξη καί μέ ἀπώτερο σκοπό τήν προαγωγή καί τῶν δύο.

Ἡ τάση αὐτή - πού ἀποδέδεται μέ τόν ὅρο Ψυχοπαιδαγωγική - , εἶναι ἐμφανής σέ ὁλόκληρο τό βιβλίο τοῦ κ. Θράβηου. Πάντως, κεφάλαια του ὅπως "Θέματα καί προβλήματα διδασκαλίας" εἶναι ἰδιαίτερα ἀντιπροσωπευτικά αὐτῆς τῆς τάσης.

Γιά τό μάθημα τῆς Φιλοσοφίας τό Ὑπ.Π. ἐπιλέγει ὡς κατάλληλο τό βιβλίο τοῦ κ. Μπούσουλα. Δέ συμφωνεῖ ὁ κ. Μπουτζόης. Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος λέγει τά ἑξῆς:

Τά βιβλία πού ὑποβλήθηκαν εἶναι γραμμένα στήν καθαρεύουσα. Ὁ καθηγητής πού θά διδάξει τό μάθημα μπορεῖ νά δώσει σημειώσεις στούς σπουδαστές. Ἔτσι τά στοιχεῖα τῆς Φιλοσοφίας εἶναι δυνατό νά γίνουν ἁπλά καί κατανοητά.

Τό βιβλίο τοῦ κ. Μπούσουλα εἶχε ἐγκριθεῖ ἀπό τό Ὑπ.Π. καί μετά ἀπορρίφτηκε γιά διάφορους λόγους πού δέν ἔχουν ἄμεση ἐπιλέξει.

"Αλλωστε, ένα μέρος τοῦ περιεχομένου τοῦ βιβλίου δέν στοιχεῖ μέ τό πρόγραμμα.

4) Γιά τό μάθημα τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας ἐγκρίνεται τό βιβλίο τοῦ κ. Πολίτη. Δέ συμφωνεῖ ὁ κ. Βλουτίδης ὁ ὁποῖος παρατηρεῖ τά ἀκόλουθα:

Τό βιβλίο τῆς κ. Πιράσγελη εἶναι τό πιό κατάλληλο ἀπ'αὐτά πού ὑποβλήθηκαν γιά τούς σπουδαστές τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν. Δέν προσφέρει ἁπλῶς μόνο πληροφορίες ἀλλά ἀναλύει τά πιό σημαντικά καί τά πιό γνωστά στούς δασκάλους ἔργα τῶν Ἑλλήνων λογοτεχνῶν καί, τό σπουδαιότερο, τούς βοηθᾶ πρακτικά στίς διδασκαλίες τους στό μάθημα τῶν Νέων Ἑλληνικῶν. Τό πολυσέλιδο τοῦ ἔργου δέν ἀπρέπει νά ἀποτελέσει ἐπιχείρημα γιά τήν ἀπόρριψή του, γιατί τό Τμῆμα σέ ἄλλα μαθήματα, ὅπως π.χ. "στίς Φυσικές Ἐπιστῆμες" ἐπέλεξε ὁμόφωνα τέσσερα βιβλία, στήν Παιδαγωγική Ψυχολογία δύο πολυσέλιδα βιβλία, καθώς καί στό μάθημα τῆς Γενικῆς Διδακτικῆς. Ἐπίσης τό βιβλίο τῆς κ. Πιράσγελη, ὅπως σημειώνει ἡ ἴδια στό ὑπόμνημά της "προσφέρεται στή χαμηλότερη δυνατή τιμή".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: 1) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.514.2/ 13587/13-7-1981 τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμ. Προγραμ. ΣΕΔΠ, 2) τό ἄρθρο 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75, 3) τό ἄρθρ. 17, παρ. 2 ἐδάφ. β τοῦ Π. Δ/τος 147/76, 4) τό ἄρθρο 23 τοῦ Ν. Δ/τος 842/71 καί 5) τό ἄρθρ. 18, παρ. 2 τοῦ Ν. Δ/τος 1057/71 καί 6) τίς κατά μάθημα ἀπαιτήσεις τοῦ Α.Π. τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν καί ἐξέτασε μέ προσοχή τά διδακτικά βιβλία πού ὑποβλήθηκαν στό Τμῆμα ἡ κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα, ἔπειτα ἀπό διεξοδική συζήτηση

ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά ματεβεῖ νά ἐπιλεγοῦν καί χορηγηθοῦν στούς σπουδαστές καί σπουδάστριες τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί Σχολῶν Νηπιαγωγῶν, ὡς κλέον κατάλληλα καί ἀπαραίτητα γιά τή διδασκαλία, τά ἑξῆς βιβλία:

./.

Σ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΑΚΑΔΗΜΙΕΣ

Δ. Ὁμόφωνα

	Ἔτος
Θρησκευτικά	
Κ. Ἀθανασόπουλου, Ὀρθόδοξος Λειτουργική τομ 1, μέ τόν ἀπαράβατο ὅρο νά τό προσαρμόσει στή Γραμματική τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας.	Β'
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ	
1. Ἰγν. Παπάζογλου, Ἐπίτομη Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ τομ.1-2	Β'
2. Σπυρ. Σίτου, Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ τομ.1-2	Α'
3. Δ. Λουπάτου, Εἰσαγωγή εἰς τήν Ἑλληνική Λαογραφία τομ. 1	Α'Β'
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	Α'Β'
1. Π. Μέγα, Μαθηματικά τεῦ. 1	Α' Β'
2. Ἰ. Τζιδλη, Γεωμετρία - τομ. 1, μέ τόν ἀπαράβατο ὅρο νά μεταγλωττισθεῖ.	
ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	
1. Π. Σαραντόπουλου, Γενική Φυσική καί Πειράματα μέ ἁπλά μέσα Τόμ. 1-2	Α' Β'
2. Π. Παπαντωνίου, Χημεία	Α' Β'
3. Δ. Σπανοῦ, Γενική Βιολογία	Α' Β'
ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	
Α. Παπαηλιοῦ, Διατροφή τῶν ὑγιῶν - Ἐπιβίωση	Α' Β'
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	
Θ. Ψαλίδα, Εἰσαγωγή στήν Κοινωνιολογία Τόμ. 1	Β'
ΤΕΧΝΙΚΑ	
1. Κ. Εὐρυγένη, Ἰχνογραφία - Χειροτεχνία τόμος 1	Α' Β'
2. Ἰ. Καραμπάτη, Παιδαγωγικές καί Ψυχοκινητικές ἀσκήσεις τόμος 1	Α' Β'

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΜΟΥΣΙΚΑ

"Ετος

1. Π. Κουτούγκου, Βάσεις γιά τή Μουσική τ. 1-2 Α' Β'
2. Α. Καφάσκη-Λάμπρου, Τά πρῶτα μου τραγούδια τ. 1 Α' Β'
(Α', Β' Γ' τάξεων)
3. Α. Παναγιωτόπουλου, Ἑλλάδα (τραγούδια Δ', Ε'ΣΤ' τάξεων) Α' Β'

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Ἰ. Κουτσογιάννη, Προσαρμογή τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς στίς ἀναπτυξιακές δυνατότητες παιδιῶν 6-12 χρόνων Α' Β'

ΣΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Σ. Νικόδημου, Ἐξελικτική σωματολογία τ. 1 Β'

ΥΓΙΕΙΝΗ

Τό Τμῆμα προτείνει νά μή χορηγηθεῖ βιβλίο γι' αὐτό τό μάθημα, γιατί θεωρεῖ προτιμότερη, εὔκολη καί δυνατή τή χορήγηση σημειώσεων.

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

1. Ν. Γιαννούλα, Εἰσαγωγή στή Γενική Διδακτική τόμος 1 Α'
2. Ν. Παρουλάκη, προγράμματα Ἐκπ/κῆς μεθοδολογίας τ. 1, ὡς ἀπαραίτητο συμπλήρωμα γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Β. Κασιώλα, Ἐξελικτική Ψυχολογία Α'

ΓΕΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Γ. Παπαγεωργίου, Ψυχολογία Α'

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Ἰ. Ἰωαννίδη, Παιδαγωγική Ψυχολογία Β'

Χρ. Θράγκου, Ψυχοπαιδαγωγική ὡς ἀπαραίτητο συμπλήρωμα γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Π. Τσάκαλου, Στοιχεῖα Στατιστικῆς Β'
μέ τόν ἀπαράβατο ὅρο νά μεταγλωττισθεῖ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

ΑΓΩΓΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ "Ετος

Μ. ΕΟΟ, Ἡ ἀγωγή τοῦ καθυστερημένου παιδιοῦ τόμ. 1 Β΄

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Γ. Ἀργυριάδη, Μαθήματα γλωσσολογίας καί ἀγωγῆς Α΄ Β΄
τοῦ προφορικοῦ λόγου τόμ. 1

Β. Κ α τ ά π λ ε ι ο φ η φ ί α

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Α. Πολίτη, Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας τόμ. 1 Α΄ Β΄

Δ. Γιάνου, Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Παιδικῆς Α΄ Β΄
λογοτεχνίας τόμ. 1 (ὡς ἀπαραίτητο
συμπλήρωμα).

Ψηφοφορεῖ ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος προτείνει ὡς πιό κατάλληλο τό βιβλίο τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας τόμ. 1-2 τῆς Μ. Πιράσγελη, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Β΄

Ε. Ροδιτάκη, Θέματα Διοικητικῆς καί
Ἐκπαιδευτικῆς Νομοθεσίας

Ψηφοφορεῖ ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος προτείνει ὡς πιό κατάλληλο τό βιβλίο τοῦ κ. Χαραλαμπάκη " Τό Ἑλληνικό Ἐκπαιδευτικό Σύστημα - τόμ. 1".

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Α΄

Μ. Μπούσουλα, Εἰσαγωγή στή Φιλοσοφία

Ψηφοφορεῖ ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος προτείνει στό μάθημα αὐτό νά δίνονται σημειώσεις ἀπό τούς διδάσκοντες στούς σπουδαστές, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

Α΄ Β΄

Κ. Κίτσου, Εἰδική Διδακτική (Τό δοκίμιο πού ὑποβλήθηκε μεταγλωττισμένο στό Ρωσσικό).

Ψηφοφοροῦν οἱ κκ Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος καί

τῶν ΚΕΜΕ, καί Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

1. Ἰ. Χαραλαμπόπουλου, Γενική Παιδαγωγική Α΄
2. Θ. Βαρδάκη, Παιδαγωγικά θέματα (ὡς ἀπαραίτητο συμπλήρωμα).

Μειοψηφοῦν οἱ κκ Ν. Βλουτίδης καί Δ. Μελᾶς, Σύμβουλοι Β΄, οἱ ὁποῖοι προτείνουν τή "Σύγχρονη Παιδαγωγική" τοῦ Δ. Τσουρέκη μέ ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τά παιδαγωγικά θέματα τοῦ Θ. Βαρδάκη, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς Πράξεως.

ΙΙ ΣΧΟΛΕΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Α. Ὁ μ ό φ ω ν α

Α Γ Ω Γ Η Τ Ο Υ Λ Ο Γ Ο Υ Ἔτος

Γ. Ἀργυριάδη, Μαθήματα γλωσσολογίας καί ἀγωγῆς τοῦ προφορικοῦ λόγου Α΄

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

Ν. Γιαννούλη Π. Μπάρδη, Ἡ διδασκαλία στά πλαίσια τοῦ Νηπιαγωγείου Α΄

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

Π. Βαληνάκη, Νηπιαγωγική (τ. 2ος, 3ος) Α΄ Β΄

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Π. Βαληνάκη, Νηπιαγωγική (τ. 1ος) Α΄

ΓΕΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Ε. Παντζάρη - Παπανδρέου, Ψυχολογία ἡ ἐπιστήμη τῆς συμπεριφορᾶς (τ.1) Α΄

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Σ. Πολίτη, Ψυχολογία τοῦ ἀναπτυσ. ἀνθρώπου Α΄

ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Σ. Δάμπρου, Εἰσαγωγή στή Ψυχολογία τοῦ νηπίου καί τοῦ παιδιοῦ(τ.1) Β΄

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

./.

	Έτος
ΣΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	
Ἰ. Καραλαμπόπουλου, Σωματολογία (τ.1)	Α΄
ΤΕΧΝΙΚΑ	
Ι. Τσουμάτου- Κούστα, Αἰσθητική ἀγωγή τῆς προσχολικῆς ἡλικίας	Α΄ Β΄
ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	
Κ. Παρινόπουλου, Ἡ Φυσική Ἀγωγή τοῦ παιδιοῦ.(τ.1ος)	Α΄ Β΄
ΜΟΥΣΙΚΗ	
Μ. Κουτούγκου, Βάσεις γιά τή Μουσική (τ.1-2)	Α΄ Β΄
Δ. Καφάσκη - Λάμπρου, Τά πρῶτα μου τραγούδια (τ.1)	Α΄ Β΄
ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	
Π. Τζάκου, Διατροφή καί ὑγεία	Α΄ Β΄

ΥΓΙΕΙΝΗ

Τό Τμῆμα προτείνει νά μή χορηγηθεῖ βιβλίο γι' αὐτό τό μάθημα, γιατί θεωρεῖ προτιμότερη, εὔκολη καί δυνατή τή χορήγηση σημειώσεων.

Β. Κατά πλειοψηφία

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ Α΄

Ἰ. Καραλαμπόπουλου, Γενική Παιδαγωγική

Μειοψηφοῦν οἱ κκ Π. Βλουτίδης καί Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, οἱ ὁποῖοι προτείνουν ὡς πιό κατάλληλη τή "Σύγχρονη Παιδαγωγική" τοῦ Δ. Τσουρέκη.

Τό Τμῆμα δέν ἐπιλέγει βιβλία γιά τά ἑξῆς μαθήματα: 1) Ξένη γλῶσσα, 2) Στοιχεῖα Γεωπονίας, 3) Ὀρνιθευτική, ἐθνική, κοινωνική καί πολιτική ἀγωγή, 4) Ψυχολογία Προσαρμογῆς καί 5) Βρεφονομία- Πρῶτες βοήθειες, ἐπειδή: α) Ὅσα ὑποβάλλονται δέν πληροῦν τίς ἀπαιτούμενες προϋποθέσεις ἢ δέ ζητοῦνται ἀπό τούς διδάσκοντες καθηγητές τῶν Σχολῶν καί β) Ὅσα κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα στό ἐμπόριο ἢ προτείνονται ἀπό τίς Σχολές, δέν ἀνταποκρίνονται στίς ἀπαιτήσεις τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί καθορισμοῦ τοῦ χρόνου λήξεως τῶν κανονικῶν ἐγγραφῶν εἰς τά 'Ιδιωτικά Σχολεῖα τῆς Γενικῆς 'Εκπ/σεως".

'Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/6501/9-9-1981 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΣΒ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Π. 186/1975, τό σχ. Προεδρ. "Περί καθορισμοῦ τοῦ χρόνου λήξεως τῶν κανονικῶν ἐγγραφῶν εἰς τά 'Ιδιωτικά Σχολεῖα τῆς Γενικῆς 'Εκπαιδεύσεως" καί εἰσηγεῖται τό σχεδ. Προεδρ. Δ/τος νά μείνει ὅπως ἔχει.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί καθορισμοῦ τοῦ χρόνου λήξεως τῶν κανονικῶν ἐγγραφῶν εἰς τά 'Ιδιωτικά Σχολεῖα τῆς Γενικῆς 'Εκπαιδεύσεως", νά μείνει ὅπως ἔχει.

"Επειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

'Η Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

'Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 62/1981

Σήμερα, 17 Σεπτεμβρίου 1981 ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, καί Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση (Τμῆμα Ἐρευνῶν) καί ὁ κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος καί ὁ κ. Καράμπελας, ἁρμόδιος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Χορήγηση ρωσικῶν διδακτικῶν βιβλίων. Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό Σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί Ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Νηπιοβρεφοκόμων τοῦ ΠΙΚΠΑ Ἰωαννίνων". Εἰσηγητής κ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Γιά τό πρῶτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Χορήγηση ρωσικῶν διδακτικῶν βιβλίων" ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά τήν ἐπομένη συνεδρία τοῦ Τμήματος ἐπειδή ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Χριστιάς μετέχει αὐτή τήν ὥρα σέ συνεδρίαση τοῦ Τμήματος Ἐρευνῶν τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/φος "Περί Ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Νηπιοβρεφοκόμων τοῦ ΠΙΚΠΑ Ἰωαννίνων".

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Η/10971/24-7-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί Ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Νηπιοβρεφοκόμων τοῦ ΠΙΚΠΑ Ἰωαννίνων".

Στή συνέχεια ὁ κ. Καράμπελας, ὁ ὁποῖος εἶναι ἕνας ἀπό τούς συντάκτες τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος, ἐνημερώνει διεξοδικῶς τό Τμῆμα γιά τά παραπάνω θέμα καί διευκρινίζει ὁρισμένα σημεῖα τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος.

Ἔπειτα ὁ κ. Κονιδιτσιώτης εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

Τό Σχέδιο Προεδρ. Δ/τος πού εἰσάγεται γιά συζήτηση στό Τμῆμα καταρτίστηκε ἀπό τό Ὑπουργεῖο Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν, Δ/νση Παιδικῆς Προστασίας, καί συντάχτηκε σύμφωνα μέ τό προηγούμενο Σχ. Προεδρ. Δ/τος τῆς Σχολῆς Νηπιοβρεφοκόμων τοῦ Κέντρου "Μητέρα" στήν Ἀθήνα, ὅπως τό ἐπεξεργάστηκε τό Τμῆμα Ἐπαγγελματικῆς Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ.

Γιά τούς λόγους αὐτούς τό Σχέδιο εἶναι γενικά ἱκανοποιητικό. Εἶναι ὅμως ἀνάγκη νά ἀναθεωρηθοῦν καί συμπληρωθοῦν ὅσα ἀναφέρονται στούς εἰσαγωγικούς βαθμούς καί στήν ἐξέλιξη τοῦ προσωπικοῦ, στήν στολή τῶν σπουδαστριῶν, στίς ὑποχρεώσεις τους καί στίς ποινές. Ἡ γλώσσα τοῦ

./.

- -

Σχεδίου πρέπει νά εἶναι ἡ Νεοελληνική Δημοτική. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τή γλώσσα τῶν τίτλων τῆς Σχολῆς καί τῶν καθομολογήσεων.

Ὁ Εἰσηγητής ἐπιφυλλάσσεται νά διατυπώσει τίς ἐπί μέρους παρατηρήσεις του κατά τή συζήτηση πού θά ἀκολουθήσει.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση, γίνονται παρατηρήσεις καί προτάσεις ἐπί τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Η/10971/24-7-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκευμάτων, β) τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί Ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Νηπιοβρεφοκόμων τοῦ ΠΙΚΠΑ Ἰωαννίνων", γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β΄, δ) ὅσα ἐνημερωτικά εἶπε ὁ κ. Καράμπελας καί ε) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

./.

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Α. Προτείνει τό Σχ. Προεδρ. Δ/τος νά γραφεῖ στή Νεοελληνική γλώσσα. τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τή γλώσσα τῶν τίτλων τῆς Σχολῆς καί τῶν καθομολογήσεων.

Β. Γ ν ω μ ο δ ο τ ε ῖ:

1. Γιά τό ἄρθρο 4: Ἡ φράση "ὑπαγομένην εἰς τό παράρτημα τοῦ ΠΙΚΠΑ Ἰωαννίνων" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή φράση "ὑπαγομένην ἀπευθείας εἰς τό Διοικητικόν Συμβούλιον τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ ΠΙΚΠΑ Ἀθηνῶν".

2. Γιά τό ἄρθρο 9 τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος: 1) Τά ἐδάφια α καί β τῆς παραγρ. 1 νά διαμορφωθοῦν ὡς ἑξῆς:

α) Καθηγητῶν Παιδαγωγικῶν:

Πτυχίον Σχολῆς Νηπιαγωγῶν ἤ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἤ Ἀνωτέρας Σχολῆς Νηπιοβρεφοκόμων ἤ Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τῆς ἡμεδαπῆς μέ παιδαγωγικάς σπουδάς ἐξωτερικοῦ τουλάχιστον διετοῦς διαρκείας μέ τίτλον ἤ ἰσότιμον πτυχίον ἀντιστοίχων σχολῶν τῆς ἀλλοδαπῆς. Εἰς τήν τελευταίαν αὐτήν περίπτωσιν ἀπαραίτητοι εἶναι αἱ μεταπτυχιακαί σπουδαί ἐξωτερικοῦ διετοῦς τουλάχιστον διαρκείας.

β) Καθηγητοῦ Ψυχολόγου:

Πτυχίον Σχολῆς Νηπιαγωγῶν ἤ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἤ Ἀνωτέρας Σχολῆς Νηπιοβρεφοκόμων ἤ Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τῆς ἡμεδαπῆς μέ Ψυχολογικάς σπουδάς ἐξωτερικοῦ τουλάχιστον διετοῦς διαρκείας μέ τίτλον ἤ ἰσότιμον πτυχίον ἀντιστοίχων σχολῶν τῆς ἀλλοδαπῆς. Εἰς τήν τελευταίαν αὐτήν περίπτωσιν ἀπαραίτητοι εἶναι αἱ μεταπτυχιακαί σπουδαί ἐξωτερικοῦ διετοῦς τουλάχιστον διαρκείας.

2. Οἱ παράγραφοι 3 καί 4 νά ἀναμορφωθοῦν ἀνάλογα μέ τά ἐδάφια α καί β τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ.

3. Γιά τά ἄρθρα 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15 νά μείνουν ὅπως ἔχουν, μέ τίς ἀκόλουθες προτάσεις:

α. Νά προβλεφθεῖ ἡ συγκρότηση εἰδικοῦ ἐπιστημονικοῦ ὀργάνου πού θά ἐπιληφθεῖ γιά τό διορισμό τῶν καθηγητῶν.

β. Ἡ ἐπιλογή τῶν βιβλίων νά γίνεται ἀπό τόν Σύλλογο τῶν καθηγητῶν.

./.

γ. Νά προβλεφθοῦν τά τῆς ἐξελίξεως τοῦ προσωπικοῦ, πού εἶναι προϋπηρετικό ἀνώτερης σχολῆς καί

δ. Οἱ σπουδάστριες νά ἔχουν στολή μόνον ὅταν ἀπασχολοῦνται μέ τά νήπια.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση γιά τά ὑπόλοιπα ἄρθρα τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος καί θά λάβει σχετική ἀπόφαση στήν ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 63/1981

Σήμερα, 21 Σεπτεμβρίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

Στή συνεδρίαση ἔλαβε μέρος καί ὁ κ. Καράμπελας, ἁρμόδιος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Χορήγηση ρωσικῶν διδακτικῶν βιβλίων. Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί Ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Νηπιοβρεφοκόμων τοῦ ΠΙΚΠΑ Ἰωαννίνων". (συνέχεια συζητήσεως). Εἰσηγητής κ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἀνατύπωση διδακτικῶν βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου γιά τό σχολ. ἔτος 1982-83. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Συμπλήρωση ὁδηγιῶν γιά τό σχολ. ἔτος 1981-82. Εἰσηγητής κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θ έ μα 1ο.- Χορήγηση ρωσικῶν διδακτικῶν βιβλίων.

Ὁ κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

Ἡ Δ/νση Διεθνῶν Ἐκπαιδευτικῶν Σχέσεων τοῦ ΥΠΕΠΘ διαβιβάζει ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΞ, σχετικά μέ τό θέμα, καί παρακαλεῖ τό ΚΕΜΕ νά γνωρίσει ἄν ἐνδιαφέρεται γιά σοβιετικά διδακτικά βιβλία, τά ὁποῖα προτίθεται τό Σοβιετικό Ὑπουργεῖο Παιδείας νά διαθέσει.

Ὅπως ἀναφέρεται στό ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΞ, ἡ Ἑλληνική Πρεσβεία τῆς Μόσχας παρέδωσε στό Σοβιετικό Ὑπουργεῖο Παιδείας, ὕστερα ἀπό αἴτημά του, δύο σειρές ἑλληνικῶν βιβλίων Δημοτικῆς καί Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, καθώς καί σειρά βιβλίων ἀρχαίων συγγραφέων, τά ὁποῖα θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τή διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς σέ ὁρισμένα σοβιετικά σχολεῖα. Τό Σοβιετικό Ὑπουργεῖο Παιδείας προσφέρθηκε νά χορηγήσει ἀντίστοιχα σοβιετικά βιβλία, ἐφόσον ἐνδιαφέρουν τήν ἑλληνική πλευρά.

Ὅσο ἀφορᾶ τή δημοτική ἐκπαίδευση, μία σειρά σοβιετικῶν βιβλίων, πού χρησιμοποιοῦνται στό βασικό σχολεῖο, θά ἦταν πολύ ἐνδιαφέρουσα. Προτείνω λοιπόν νά παρακληθεῖ τό Σοβιετικό Ὑπουργεῖο Παιδείας νά διαθέσει δυό σειρές διδακτικῶν βιβλίων πού χρησιμοποιοῦνται στήν πρωτοβάθμια σοβιετική ἐκπαίδευση, τά ὁποῖα καί νά ἀποσταλοῦν στό ΚΕΜΕ.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Ι/757/1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκευμάτων (Δ/νση Διεθνῶν Ἐκπ/κῶν Σχέσεων), β) τό ἀριθμ. Α1ΔΦ.1152/Μ-128/,ΑΣ2492/30-6-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰ. Χριστιά καί δ) τή σχετική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά παρακληθεῖ τό Σοβιετικό Ὑπουργεῖο Παιδείας νά διαθέσει δύο σειρές διδακτικῶν βιβλίων πού χρησιμοποιοῦνται στήν πρωτοβάθμια σοβιετική ἐκπαίδευση, τά ὁποῖα καί νά ἀποσταλοῦν στό ΚΕΜΕ.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί Ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Νηπιοβρεφοκόμων τοῦ ΠΙΚΠΑ Ἰωαννίνων" (συνέχειαασυζητήσεως)

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, καλεῖ τό Τμῆμα νά συνεχίσει τή συζήτηση γιά τά ὑπόλοιπα ἄρθρα τοῦ παραπάνω σχ. Προεδρ. Δ/τος καί νά ἀποφασίσει σχετικά.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση

ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Γνωμοδοτεῖ:

1. Γιά τό ἄρθρο 16 τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος, ὁ μ ό φ ω ν α , νά διαγραφεῖ ἡ πρόταση "Τό τελευταῖον Σάββατον τῶν Ἀπόκρεω".
2. Γιά τό ἄρθρο 17, ὁ μ ό φ ω ν α, νά μείνει ὅπως ἔχει.
3. Γιά τό ἄρθρο 18 τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος

Κ α τ ά π λ ε ι ο ψ η φ ί α

α. οἱ ὧρες ἑβδομαδιαίας διδασκαλίας νά εἶναι 25-28 γιά ὅλα τά ἑξάμηνα. Μειοψηφοῦν οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, καί Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, οἱ ὁποῖοι προτείνουν 25 ὧρες ἑβδομαδιαίας διδασκαλίας καί ὁ Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος προτείνει 30 ὧρες ἑβδομαδιαίως.

β. Στήν παράγραφο 2 τοῦ παραπάνω ἄρθρου πού ἀφορᾶ τό ἀναλυτικό πρόγραμμα νά προστεθεῖ ἡ φράση "Ὅσες ἐνότητες ἀναγράφονται εἶναι ἐνδεικτικές γιά τό διδάσκοντα".

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Μαραγκουδάκης, εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὁ ὁποῖος προτείνει κάθε καθηγητής νά ἐπιλέγει καί ὀργανώνει τή διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματός του, καί μόνο νά ὑποβάλλει διά τῆς Σχολῆς περιγραμμά της, τό ὁποῖο καί θά ὑποβάλλεται στή συνέχεια γιά ἔγκριση στό ΚΕΜΕ.

γ. Στή σελ. 39 τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος στήν παράγρ. 19 πού ἀφορᾶ τό μάθημα τῆς Φιλοσοφίας τῆς ἀγωγῆς καί κοινωνιολογίας ἡ παράγρ. (α) πού ἀφορᾶ τά μαθήματα τοῦ Ε΄ἐξαμήνου νά διαμορφωθεῖ ὡς ἑξῆς

./.

Φιλοσοφία τῆς ἀγωγῆς: 1) Εἰσαγωγή στή Φιλοσοφία (συνοπτικά) 2) Φιλοσοφικαί καί παιδαγωγικαί ἰδέαι τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, τῶν Ρωμαίων, τοῦ Κομενίου, τοῦ Ρουσσώ, τοῦ Πεσταλότσι, τοῦ Ἑρβάρτου κ.ἄ αἱ ὁποῖαι ἐπηρέασαν θετικῶς ἤ ἀρνητικῶς τήν παιδαγωγικήν θεωρίαν καί πρᾶξιν. 3) Ἀνάλυση τῶν θεωριῶν τῶν σχετικῶν μέ τήν ἀνθρωπίνην φύσιν, τήν κοινωνικήν ὀργάνωσιν, τόν σκοπόν τῆς ἀγωγῆς καί τήν λειτουργίαν τῆς παιδείας εἰς τά πλαίσια τῆς κοινωνικῆς, οἰκονομικῆς καί πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως. 4) Σύγχρονοι φιλοσοφικαί θεωρίαι καί ἀγωγή (Ὑπαρξισμός, Φαινομενολογία, Ἀναλυτική Φιλοσοφία, νεοθετικισμός, Μαρξισμός).

δ. Τό Τμῆμα παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νά περιληφθεῖ καί μάθημα Εἰδικῆς Ἀγωγῆς.

4. Γιά τό ἄρθρο 19 ὁ μ ό φ ω ν α στήν παραγρ. 1 ἡ φράση "τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ παραρτήματος ΠΙΚΠΑ Ἰωαννίνων" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή φράση "τοῦ Συλλόγου τῶν διδασκόντων".

"Οπου στό σχ. Προεδρ. Δ/τος ἁπαντᾶ ἡ φράση "τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Παραρτήματος ΠΙΚΠΑ Ἰωαννίνων" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή φράση "τοῦ Συλλόγου τῶν διδασκόντων".

5. Γιά τά ἄρθρα 20, 21 ὁ μ ό φ ω ν α νά μείνουν ὅπως ἔχουν.

6. Γιά τό ἄρθρο 22 ὁ μ ό φ ω ν α στήν παράγρ. 2 νά διαγραφεῖ ἡ πρόταση "Πραγματοποιεῖται καθ'ὅλην τήν διάρκειαν τοῦ σπουδαστικοῦ..... εἰς νηπιαγωγεῖα καί εἰς παιδικούς σταθμούς τῆς πόλεως" καί νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή φράση "εἶναι προαιρετική καί ἀμείβεται".

7. Γιά τό ἄρθρο 23 ὁ μ ό φ ω ν α νά διαγραφεῖ ἡ παράγραφος 3.

8. Γιά τό ἄρθρο 24 ὁ μ ό φ ω ν α α) στό τέλος τῆς παραγρ. 2 νά διαγραφεῖ ἡ φράση "ὀφείλει νά φέρη πάντοτε μαζί της τήν σπουδαστική της ταυτότητα, τήν ὁποίαν" καί β) νά προστεθοῦν μετά τίς λέξεις"εἰς τήν Σχολήν" οἱ λέξεις "τήν σπουδαστικήν ταυτότητα".

9. Γιά τό ἄρθρο 25, ὁ μ ό φ ω ν α νά διαγραφεῖ ἡ παράγραφος 2.

10. Γιά τό ἄρθρο 26 ὁ μ ό φ ω ν α α) Νά διαγραφεῖ τό ἐδάφιο β τῆς παρ. 1 β) Στήν παράγρ. 3 οἱ φράσεις "ὑπό τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ

Συμβουλίου

./.

Συμβουλίου τοῦ Παραρτήματος ΠΙΚΠΑ Ἰωαννίνων μετά πρότασιν τοῦ Συλλόγου ἐκπαιδευτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Σχολῆς" καί "μετά πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΠΙΚΠΑ" νά ἀντικατασταθοῦν μέ τίς φράσεις "ὑπό τοῦ Συλλόγου τῶν διδασκόντων" καί "μετά πρότασιν τοῦ Συλλόγου τῶν διδασκόντων" ἀντίστοιχα.

11. Γιά τό ἄρθρο 27 ὁ μ ό φ ω ν α

Νά διαμορφωθεῖ ὡς ἑξῆς:

"Ἄρθρον 27

Χορήγησις διαφορῶν

Νά ἰσχύσει ὅ,τι καί διά τάς ἄλλας ἀνωτέρας Σχολάς.

12. Γιά τό ἄρθρο 28 κατά πλειοψηφία ἡ λέξη "Ὅρος" τοῦ τίτλου τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή λέξη "Ὑπόσχεσις".

Ἐπίσης ἡ λέξη "ὅρκον" τῆς παραγρ. 1 νά ἀντικατασταθεῖ μέ τήν λέξη "ὑπόσχεσιν".

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Βουγιούκας ὁ ὁποῖος προτείνει καί στήν παράγρ. 2 νά ἀντικατασταθεῖ ἡ λέξη "ὅρκον" μέ τή λέξη "ὑπόσχεσιν".

13. Γιά τά ἄρθρα 29, 30, 31, 32 καί 33 ὁ μ ό φ ω ν α νά μείνουν ὅπως ἔχουν.

Ἐπίσης τό Τμῆμα παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νά προβλεφθεῖ συμβούλιο γιά διορισμούς, προαγωγές, μεταθέσεις καί πειθαρχικά ζητήματα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - Κ.Ε.Μ.Ε.

Θ έ μ α 3ο.- Ἀνατύπωση διδακτικῶν βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου γιά τό σχολ. ἔτος 1982-83.

Ὁ Λ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα νά ἀνατυπωθοῦν τά διδακτικά βιβλία τοῦ Δημοτικοῦ γιά τό σχολ. ἔτος 1982-83, ἀφοῦ προηγουμένως οἱ συγγραφεῖς σέ συνεργασία μέ τό Τμῆμα Δημοτικῆς κάνουν τίς ἀπαραίτητες διορθώσεις, ὅπου αὐτές κρίνονται ἀναγκαῖες.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά ἀνατυπωθοῦν γιά τό σχολ. ἔτος 1982-83 τά διδακτικά βιβλία τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ἀφοῦ προηγουμένως οἱ συγγραφεῖς σέ συνεργασία μέ τό Τμῆμα Δημοτικῆς ἐπιφέρουν τίς ἀπαραίτητες διορθώσεις, ὅπου αὐτές κρίνονται ἀναγκαῖες.

θ έ μ α 4ο.- Συμπλήρωση ὁδηγιῶν γιά τό σχολ. Ἔτος 1981-82.

Ὁ κ. Βουγιούκας θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος ἐνδεικτικά πίνακες μέ κεφάλαια ἀπό τό ἀναγνωστικό καί τό ἀνθολόγιο, διαρθρωμένα γύρω ἀπό ἐποχικούς καί θεματικούς ἄξονες γιά διευκόλυνση τῶν δασκάλων.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά σταλοῦν στήν ἁρμόδια Διεύθυνση τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας γιά διευκόλυνση τῶν δασκάλων ἐνδεικτικά πίνακες μέ κεφάλαια ἀπό τό ἀναγνωστικό καί τό ἀνθολόγιο, διαρθρωμένα γύρω ἀπό ἐποχικούς καί θεματικούς ἄξονες.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κοντιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ&
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 64/1981

Σήμερα, 22 Σεπτεμβρίου 1981 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Αἴτηση τοῦ ἰδιωτικοῦ σχολείου τῆς Μαντᾶ-Παπαδάτου γιά διδασκαλία τῶν Μαθηματικῶν καί στίς Ε΄καί ΣΤ΄τάξεις κατά παρέκκλιση ἀπό τό ὡρολόγιο καί ἀναλυτικό πρόγραμμα. Εἰσηγητής κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Δίγλωσσο ὑλικό Σπουδῆς Περιβάλλοντος τοῦ Βαυαρικοῦ Ἰνστιτούτου "γιά φίλμ καί Εἰκόνα στήν ἐπιστήμη καί διδασκαλία" Εἰσηγητές κκ Ἀ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Βοηθητικό ὑλικό γιά τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Ἑλληνικῶν στά Ἑλληνόπουλα πού φοιτοῦν σέ Σουηδικά σχολεῖα Εἰσηγητής κ. Ἀ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Αἴτηση τοῦ ἰδιωτικοῦ σχολείου τῆς κ. Μαντᾶ - Παπαδάτου γιά διδασκαλία τῶν Μαθηματικῶν καί στίς Ε΄καί ΣΤ΄τάξεως κατά παρέκκλιση ἀπό τό ὡρολόγιο καί ἀναλυτικό πρόγραμμα.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

Μέ τό ὑπ'ἀριθ. Γ/6053/14-8-81 ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργ. Παιδείας διαβιβάζονται συνημμένα:

α.- Ἔκθεση τοῦ ἐπιθεωρητῆ Δ.Ε.Δ.Α.Α. π, κ. Γ. Παπακωνσταντίνου.

β.- Αἴτηση τοῦ Διευθυντῆ τοῦ σχολείου γιά τή διδασκαλία τῶν μαθηματικῶν στίς Ε΄καί Στ΄τάξεις πέντε ὧρες τήν ἑβδομάδα, ἀντί τεσσάρων ὅπως προβλέπει τό Ω.π.

γ.- Ἐκθέσεις τῶν δασκάλων πού δίδαξαν στό σχολικό ἔτος 1980-81 στίς τάξεις Α΄, Β΄καί Γ.

2.- Προτάσεις

Ἀφοῦ μελέτησα τίς ἐκθέσεις Διευθυντῆ καί διδακτικοῦ προσωπικοῦ, τήν περυσινή ἀπόφαση πάνω στό ἴδιο αἴτημα τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς, ἡ σχολ διευθυντή, - καθώς καί τή σχετική σέ αὐτό εἰσήγηση - καί, τέλος, τήν ἔκθεση τοῦ ἀρμόδιου ἐπιθεωρητῆ, εἰσηγοῦμαι νά μή γίνει ἀποδεκτό τό αἴτημα τῆς Σχολῆς Μαντᾶ - Παπαδάτου γιά ἐπέκταση τῶν ὡρῶν διδασκαλίας στίς Ε΄καί Στ΄τάξεις ἀπό τέσσερες (4) σέ πέντε (5) ἑβδομαδιαίως, μέ τό αἰτιολογικό ὅτι οἱ τέσσερις ὧρες ἐπαρκοῦν.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/6055/14-8-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ ὅλα τά σχετικά συνοδευτικά ἔγγραφα, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μαραγκουδάκη, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν του

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α σ ί ζ ε ι

Δέν ἐγκρίνει τό αἴτημα τοῦ ἰδιωτικοῦ δημοτικοῦ σχολείου Β. Μαντᾶ - Παπαδάτου γιά ἐπέκταση τῶν ὡρῶν διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν στίς Ε΄ καί ΣΤ΄τάξεις ἀπό τέσσερις (4) σέ πέντε (5) ἑβδομαδιαίως, μέ τό αἰτιολογικό ὅτι οἱ τέσσερις ὧρες ἐπαρκοῦν.

Θ έ μ α 2ο.- Δίγλωσσο ὑλικό Σπουδῆς Περιβάλλοντος τοῦ Βαυαρικοῦ Ἰνστιτούτου γιά "Φίλμ καί Εἰκόνα στήν ἐπιστήμη καί διδασκαλία".

Οἱ εἰσηγητές τοῦ θέματος κ.κ. Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

" Τό Βαυαρικό Ἰνστιτοῦτο γιά "Φίλμ καί Εἰκόνα στήν Ἐπιστήμη καί τή Διδασκαλία " (FWU) ὑπέβαλε στό Τμῆμα Ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἑλληνικῆς Προβεἰας τῆς Βόννης δείγματα δίγλωσσου ὑλικοῦ, πού ἔχει συνταχτεῖ ἀπό τό ἴδιο καί τό ὁποῖο προορίζεται γιά τούς ἀλλοδαπούς μαθητές πού ζοῦν στή Δυτ. Γερμανία. Τό ὑλικό ἀφορᾶ τό μάθημα τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος (SACHKUNDE) καί στίς τάξεις 2, καί 2/3.

Τό παραπάνω Ἰνστιτοῦτο ζητάει νά ἐξεταστεῖ ἡ δυνατότητα νά χρησιμοποιηθεῖ τό ὑλικό αὐτό:

α. Γιά τά ἑλληνόπουλα πού ἐπιστρέφουν στήν Ἑλλάδα ἀπό τή Δυτ. Γερμανία καί θέλουν νά διατηρήσουν καί νά βελτιώσουν τίς γνώσεις στή γερμανική γλώσσα, πού ἀπέκτησαν ἐκεῖ.

β. Γιά τά ἑλληνόπουλα πού φοιτοῦν σέ σχολεῖα στήν Ἑλλάδα καί στά ὁποῖα ἡ γερμανική διδάσκεται ὡς ξένη γλώσσα.

Τό ΥΠΕΠΘ, προκειμένου νά ἐνημερώσει τούς ἐνδιαφερομένους, μέ τό Φ. 817.3/10/2/1700/12-5-81 παρακαλεῖ τό ΚΕΜΕ νά γνωματεύσει γιά τή δυνατότητα χρησιμοποίησης τοῦ ὑλικοῦ στίς δύο περιπτώσεις πού ζητοῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

Τό παραπάνω ὑλικό ἀποτελεῖ μέρος ἑνός ὑπό ἀνάπτυξη μοντέλου ἔρευνας γιά τή δίγλωσση ἐκπαίδευση τῶν ἀλλοδαπῶν μαθητῶν στά μαθήματα Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος, Μαθηματικά καί βασική Ἐπαγγελματική Μόρφωση. Ἔχει συνταχτεῖ ἀπό τό FWU (μέ τή χρηματοδότηση τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τῆς Ο.Δ.Γ. καί τῶν ἀντίστοιχων ὑπουργείων τῶν ὁμόσπονδων χωρῶν τῆς χώρας αὐτῆς) καί δοκιμάζεται σέ σχολεῖα τῆς Δ. Γερμανίας, στά ὁποῖα φοιτοῦν ἀλλοδαποί μαθητές. Σκοπός τῆς προσπάθειας εἶναι νά βοηθήσει τούς μαθητές αὐτούς στήν ἐκμάθηση τῆς γερμανικῆς γλώσσας καί στήν ἀπόκτηση τῶν στοιχείων ἐρευνῶν τοῦ γερμανικοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, ὥστε νά μπορέσουν νά ἐνσωματωθοῦν χρονοδευτικά στά

γερμανικά σχολεῖα, ἐνῶ ταυτόχρονα θά διατηροῦν καί θά καλλιεργοῦν τή μητρική τους γλώσσα. Τό σχετικό ὑλικό προορίζεται γιά ὅλες σχεδόν τῆς ἐθνότητες τῶν ἀλλοδαπῶν μαθητῶν πού ζοῦν στή Γερμανία.

Ὅσο ἀφορᾶ τό μάθημα τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος (SACHKUNDE), ἔχουν ἀναπτυχθεῖ σέ διδακτικές ἑνότητες ἕνας ἀριθμός θεμάτων ἀπό ἐκεῖνα πού προβλέπονται ἀπό τό γερμανικό πρόγραμμα γιά τίς τάξεις Β΄, Γ΄καί Δ΄. Κάθε διδακτική ἑνότητα ἀποτελεῖται ἀπό:

α. Διαφάνειες μέ σχετικές μέ τό θέμα διδασκαλίας εἰκόνες πού μποροῦν νά προβληθοῦν.

β. Φύλλα ἐργασίας γιά τό μαθητή (σέ δύο γλῶσσες).

γ. Μαγνητοφωνημένη ταινία (σέ δύο γλῶσσες)

δ. Ἐνδεχομένως σχετικό μέ τό θέμα φίλμ, καί

ε. Ὁδηγίες γιά τό δάσκαλο (ἐπίσης σέ δύο γλῶσσες).

Τό ὑλικό εἶναι δομημένο μέ τέτοιο τρόπο, ὥστε νά μπορεῖ νά χρησιμοποιηθεῖ καί ἀπό ἀλλοδαπούς μαθητές πού φοιτοῦν σέ κανονικές γερμανικές τάξεις, ἐνῶ τροποποιημένο κάπως, μπορεῖ νά χρησιμοποιηθεῖ καί ἀπό τούς γερμανούς μαθητές τῶν ἰδίων τάξεων.

Ἀπό τά στοιχεῖα κάθε ἑνότητας ἔχουν ὑποβληθεῖ μόνο φύλλα ἐργασίας πού προορίζονται γιά τό μαθητή, καθώς καί οἱ μεθοδικές ὁδηγίες.

Σχετικά μέ τό παραπάνω μοντέλο, ἔχουμε νά παρατηρήσουμε τά ἑξῆς:

α. Τό μοντέλο πού δοκιμάζει τό Ἰνστιτοῦτο FWU παρουσιάζει, ὅσο μπορεῖ νά κρίνει κανείς ἀπό τά ὑποβληθέντα δείγματα καί χωρίς νά ὑπεισέλθει σέ λεπτομέρειες, ἐπιστημονικό καί διδακτικό ἐνδιαφέρον.

β. Ἀπό ὅσα μποροῦμε νά γνωρίζουμε, εἶναι ἡ πρώτη ὀργανωμένη καί συστηματική προσπάθεια ἀπό τήν γερμανική πλευρά γιά τήν ἐκπόνηση ἑνός ἀποτελεσματικοῦ προγράμματος δίγλωσσης ἐκπαίδευσης γιά τούς ἀλλοδαπούς μαθητές, μέ σκοπό τήν πλήρη ἐνσωμάτωσή τους στό γερμανικό ἐκπαιδευτικό σύστημα.

γ. Στά ἑλληνικά κείμενα ὑπάρχουν πολλά λάθη, ὀρθογραφικά, συντακτικά καί ἀπόδοσης ὅρων. Ἐπισημαίνουμε τήν ἔλλειψη αὐτή, γιά νά τεθεῖ ὑπόψη τῶν ἁρμοδίων τοῦ Ἰνστιτούτου καί νά διορθωθοῦν τά κείμενα.

Ὅσο ἀφορᾶ τή δυνατότητα χρησιμοποίησης τοῦ ὑλικοῦ στίς τάξεις

ὑποδοχῆς στήν Ἑλλάδα καί στά ἑλληνικά σχολεῖα (ὁρισμένα ἰδιωτικά), στά ὁποῖα διδάσκεται ἡ γερμανική ὡς ξένη γλώσσα, παρατηροῦμε:

α. Αὐτούσιο τό ὑλικό δέ μπορεῖ νά χρησιμοποιηθεῖ στίς τάξεις ὑποδοχῆς στό μάθημα Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος, γιατί εἶναι προσαρμοσμένο στό γερμανικό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί σκοπεύει στήν ἐνσωμάτωση τῶν μαθητῶν στό γερμανικό ἐκπαιδευτικό σύστημα, ἐνῶ γιά τίς τάξεις ὑποδοχῆς ἰσχύει, καί πρέπει νά ἰσχύει, τό ἀντίθετο. Θά μποροῦσε ὅμως νά ληφθεῖ ὑπόψη κατά τή σύνταξη ἑνός ἀντίστοιχου ἑλληνικοῦ προγράμματος γιά τίς τάξεις ὑποδοχῆς.

β. Γιά τόν παραπάνω λόγο, ἀλλά καί γιατί καταρχήν δέν εἶναι μάθημα γλωσσικῆς διδασκαλίας δέ μπορεῖ νά χρησιμοποιηθεῖ γιά τή διδασκαλία τῆς γερμανικῆς γλώσσας στίς τάξεις ὑποδοχῆς καί πολύ περισσότερο σέ ὁρισμένα ἰδιωτικά σχολεῖα στά ὁποῖα διδάσκεται ἡ γερμανική ὡς ξένη γλώσσα. Ἄλλωστε γιά τά σχολεῖα αὐτά δέ χρειάζεται ἔγκριση καί κατά κανόνα χρησιμοποιοῦνται τά βοηθήματα τοῦ GOETE INSTITUT, τά ὁποῖα ἐκπονεῖ γιά τήν ἐκμάθηση τῆς γερμανικῆς γλώσσας.

γ. Ἄν ἡ πολιτική τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἶναι πολιτική μή ἐνσωμάτωσης τῶν Ἑλληνοπαίδων τῆς Δυτ. Γερμανίας, τότε ἡ χρήση ἑνός ὑλικοῦ πού ἀποβλέπει σ'αὐτή, μάλιστα σέ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδας, θά δημιουργοῦσε ὁπωσδήποτε προβλήματα.

Ὕστερα ἀπό τά παραπάνω προτείνουμε:

α. Ὁ Ἐπόπτης Σύμβουλος Ἐκπαιδεύσεως τῆς ἑλληνικῆς Πρεσβείας τῆς Βόννης νά ἐνημερώσει τό Βαυαρικό Ἰνστιτοῦτο κατά τό πνεῦμα τῆς εἰσήγησης, ἐφόσον βέβαια ἡ εἰσήγησή μας γίνει δεκτή ἀπό τό Τμῆμα.

β. Νά ἐνημερωθεῖ τό Ἰνστιτοῦτο γιά τά λάθη πού ὑπάρχουν στά ἑλληνικά κείμενα τοῦ μοντέλου καί νά ἐπισημανθεῖ ἡ ἀνάγκη νά διορθωθοῦν.

γ. Νά παρακληθεῖ τό Ἰνστιτοῦτο νά στείλει στό ΚΕΜΕ μία πλήρη σειρά γιά κάθε μάθημα καί γιά μιά διδακτική ἑνότητα (τρανσπαρέντ, τετράδια ἐργασίας, μαγνητοφωνημένη ταινία, φίλμ, ὁδηγίες).

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.817.3/10/Ζ/1700/12-5-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των (Δ/νση ΕΕΕ) μέ τά σχετικά συνοδευτικά ἔγγραφα, β) τήν εἰσήγηση τῶν κκ Ἀντ. Μπενέκου καί Ἰωάν. Χριστιά καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

1. Δέν κρίνει κατάλληλο τό ὑλικό γιά χρήση του ἀπό τά ἑλληνικά σχολεῖα γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.
2. Νά ἐνημερωθεῖ τό Ἰνστιτοῦτο γιά τά λάθη πού ὑπάρχουν στά ἑλληνικά κείμενα καί νά ἐπισημανθεῖ ἡ ἀνάγκη νά διαφωθοῦν ἀπό τόν Ἐπόπτη-Σύμβουλο Ἐκπαιδεύσεως τῆς Δυτ. Γερμανίας.
3. Νά παρακληθεῖ τό Ἰνστιτοῦτο νά στείλει στό ΚΕΜΕ μιά πλήρη σειρά γιά κάθε μάθημα καί γιά μιά διδακτική ἑνότητα (τρανσπαρέντ, τετράδια ἐργασίας, μαγνητοφωνημένη ταινία, φίλμ, ὁδηγίες).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΕΜΕ

Θ έ μ α 3ο.- Βοηθητικό ὑλικό γιά τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Ἑλληνικῶν στά Ἑλληνόπουλα πού φοιτοῦν σέ Σουηδικά σχολεῖα.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

1.1 Πρόκειται γιά μιά ἐργασία πού ἔγινε ἀπό ὁμάδα ἐκπαιδευτικῶν στήν Παιδαγωγική Ἀκαδημία τῆς Στοκχόλμης καί μέ συμμετοχή Ἑλλήνων ἐκπαιδευτικῶν, σέ ἐφαρμογή σχετικῆς ἀπόφασης τῆς Μικτῆς Ἑλληνικῆς Σουηδικῆς Ἐπιτροπῆς (8καί 9 Ἀπριλίου τοῦ 1981).

1.2. Ἡ ἀπόφαση τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς προέβλεπε τόν καθορισμό τοῦ γλωσσικοῦ ὑλικοῦ πού θά χρησιμοποιεῖται στά Σουηδικά σχολεῖα γιά τή διδασκαλία τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας στά ἑλληνόπουλα. Πάνω στό ὑλικό αὐτό ἡ ἑλληνική πλευρά θά διατυπώσει τίς ἀπόψεις της, πού θά ληφθοῦν ὑπόψη ἀπό τή Σουηδική πλευρά.

2.1 Τό ὑλικό εἶναι διαρθρωμένο σέ 35 πολυγραφημένες σελίδες, στά ἑλληνικά καί στά ἀγγλικά καί καλύπτει ὅλο τό φάσμα τῆς διδακτικῆς πράξης πού ἀφορᾶ τή γλωσσική διδασκαλία καί τῶν προβλημάτων πού ἀντιμετωπίζουν τά ἑλληνόπουλα στά Σουηδικά σχολεῖα.

2.2. Πρόκειται γιά μιά ἀξιόλογη ἐργασία πού θίγει καίρια θέματα τῆς διδακτικῆς πράξης καί εἰδικότερα ὅ,τι συνδέεται γιά τά προβλήματα πού ἀντιμετωπίζουν τά ἑλληνόπουλα στή Σουηδία καί προτείνονται συγκεκριμένες λύσεις, πρακτικές καί ἐπιστημονικά αἰτιολογημένες.

3.1 Ἡ ἑλληνική πλευρά χαιρετίζει μέ χαρά τήν πρωτοβουλία αὐτή καί ἐκφράζει, γενικά, τήν ἱκανοποίησή της γιά τό ἐνδιαφέρον καί τίς εὔστοχες προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς.

3.2 Ἐπισημαίνομε, ἀνάμεσα στά γενικότερα θέματα, ὁρισμένα λεπτομερειακά πλήν σημαντικότατα σημεῖα, πού συνήθως παραμελοῦνται καί ἔχουν βασική σημασία γιά τά σχολεῖα αὐτά, ὅπως λ.χ. ἡ δραματοποίηση καί ὁ διάλογος, οἱ δεξιότητες ἀκρόασης καί προσοχῆς, ὁ ρόλος τῶν ἐμπειριῶν, ἡ ἀνάγκη ἐκμάθησης τῆς ἀκολουθίας τῶν

./.

φθόγγων καί λέξεων κατά τήν ἀνάγνωση καί γραφή, ἡ σημασία τῆς ἀπόκτησης πλούτου λέξεων καί ἐννοιῶν γιά τήν ἀποδοτική ἀνάγνωση, ἡ ἀκριβής προφορά τῶν γραμμάτων καί τῶν συμπλεγμάτων κ.ἄ.

3.3. Ἐξαιρετικά διαφωτιστική γιά τό δάσκαλο εἶναι ἡ ἀνάλυση τῆς ἰδιοτυπίας τῶν μαθητῶν (Ἑλλήνων) καί τῶν συνθηκῶν ἐργασίας, καθώς καί τῶν κοινωνικῶν προϋποθέσεων (θέληση γιά ἐπιστροφή στήν Ἑλλάδα, ροή μεταναστῶν κ.τ.ὅ).

4.1 Θά θέλαμε σχετικά νά ὑπομνήσουμε ὅτι ἐπειδή, ὅπως ἀναφέρεται καί στήν εἰσήγηση, πολλά ἑλληνόπουλα ἐπιστρέφουν στήν Ἑλλάδα, εἶναι ἀνάγκη νά ληφθεῖ πρόνοια, ὥστε ἡ ὕλη τῶν τμημάτων (Βασικοῦ, Προχωρημένου, Ἀνώτερου) καί τῆς ὕλης γλωσσικῆς διδασκαλίας νά εἶναι περισσότερο προσαρμοσμένη πρός τό περιεχόμενο τοῦ ἑλληνικοῦ ἰσχύοντος Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος, γιά νά γίνεται ὁμαλά ἡ μετάβαση ἀπό τό σουηδικό στό ἑλληνικό σχολεῖο – σέ περιπτώσεις ἐπιστροφῆς μαθητῶν στήν Πατρίδα.

4.2 Σωστά τονίζεται ἐπίσης ἡ ἀνάγκη τῆς χρήσης ἀναλυτικῆς καί συνθετικῆς μεθόδου διδ/λίας πρώτης ἀνάγνωσης, γιατί καί ἡ φύση τῆς γλώσσας μας ταιριάζει καί στήν ἐκπαίδευση τῶν Ἑλλήνων δασκάλων πού διδάσκουν στά σχολεῖα αὐτά.

4.3. Ἰδιαίτερη σημασία δίνομε στήν ἐκλογή κειμένων, ὅπως διατυπώνονται στή σελίδα 25 τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου. Τό ἐνδιαφέρον δέν ἀνακινεῖται ἀπό μόνο του, ἀλλά εἶναι συνάρτηση πολλῶν παραγόντων. Ἕνας ἀπ' αὐτούς εἶναι καί ἡ "ποικιλία" λογοτεχνικῶν κειμένων, ὅπως πολύ σωστά τονίζεται στήν εἰσήγηση, ἡ σύνδεση μέ θέματα πού ἀπασχολοῦν τήν ἡλικία τῶν παιδιῶν καί ἡ ἀναφορά στήν Πατρίδα.

Ἐκεῖνο πού ἰδιαίτερα πρέπει νά τονιστεῖ (καί πού μπορεῖ νά κινήσει τό ἐνδιαφέρον ἐπίσης) εἶναι ἡ ἀνάγκη τά (λογοτεχνικά) κείμενα νά διακρίνονται γιά τήν αἰσθητική τους πληρότητα καί τή γλωσσική ἀρτιότητα, δύο πράγματα πού τό ἕνα συμπληρώνει τό ἄλλο.

Τό σημεῖο αὐτό δέν τονίζεται ἰδιαίτερα ἀπορρέει ὅμως ἀπό τά

./.

ὑπαρκτά θέματα στόν ἑλλαδικό χῶρο καί γι' αὐτό τό ἐπισημαίνουμε ἐδῶ.

4.4. Ἀντίθετα, θεωροῦμε περιττή γιά τήν ἡλικία αὐτή τήν ἱστορία τῆς γλώσσας μας καί ἄσκοπες (ἄν ὄχι ἐπιβαρυντικές) τίς διακρίσεις ξένων λέξεων (τουρκικῶν, ἰταλικῶν κ.λ.π.).

Σημασία ἔχει ἡ γλωσσική κατανόηση καί ἡ ἄφθονη γλωσσική ἐργασία πάνω σέ ποικίλα κείμενα (γραμματική, συντακτική, ἐκφραστική) μέ δημιουργικές ἀσκήσεις καί ἔμφαση ὄχι στούς ὅρους "ὑποκείμενο", "κατηγορούμενο" κ.τ.ὅ, ἀλλά στή δομή τῆς πρότασης καί στό σημαντικό τους περιεχόμενο.

4.5. Ἐπίσης θεωροῦμε ἀπαραίτητο νά ἀναπτυχθοῦν σέ εὐρύτερη κλίμακα τό μάθημα τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος (σύνθεση στοιχείων ἀπό τή Γεωγραφία, τήν Ἱστορία, τή Θρησκεία, τήν Κοινωνιολογία, τήν Ὑγιεινή, τήν Πολεοδομία τίς φυσικές ἐπιστῆμες κ.ἄ) ὅπου θά ὑλοποιεῖται ἡ ἀρχή τῆς ἀναζήτησης καί ἀνακάλυψης τῆς συγκριτικῆς μελέτης καί τῆς ὑπέρβασης (ἀναγωγή στό ἄλλοῦ, ἄλλοτε καί τώρα). Ἔτσι καί λέξεις καί ἔννοιες ἀποθησαυρίζουν τά παιδιά, καί τίς γλωσσικές ἐμπειρίες ἐμπεδώνουν, καί εὐκαιρίες γιά διάλογο, δραματοποιήσεις, προφορική καί γραπτή ἔκφραση, συγκρίσεις καί γλωσσικές ἀσκήσεις κ.λ.π. βρίσκει ὁ δάσκαλος νά δουλέψει γιά τήν προαγωγή τῆς γλώσσας.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.817.3/8/Ζ/1679/21-4-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τά δύο φυλλάδια τά σχετικά μέ τό βοηθητικό ὑλικό γιά τή διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μπενέκου καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μπενέκου στό σύνολό της, ὅπως ἔχει.

Θ έ μ α 4ο.- Ἀνακοινώσεις Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό Τμῆμα α) τό περιεχόμενο τοῦ ἐγγράφου 178/1/851/1-9-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ τό ἀριθ. Α7.6600/545/ΑΣ3623/21-8-81 ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν πού ἀναφέρεται στήν ἐκπροσώπηση τῆς χώρας μας στίς διάφορες Ἐπιτροπές τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, β) τήν ἀριθμ. Φ.817.3/23/Ζ/3451/1-9-1981 ἀπόφαση τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τῆς Παιδείας πού ἀναφέρεται στά βιβλία τοῦ κ. Γεωργαγιάννη καί γ) τό ἀριθμ. Γ/6466/14-9-1981 ἔγγραφο τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τῆς Παιδείας μέ θέμα τό πρόγραμμα συνεργασίας μεταξύ τοῦ Γραφ. Ἀθηνῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων καί τῶν Παιδ. Ἀκαδημιῶν καί Σχολῶν Νηπιαγωγῶν τῆς χώρας.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρια.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 65/1981

Σήμερα, 25 Σεπτεμβρίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει με ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Αἴτηση τοῦ κ. Γέρου γιά χαρακτηρισμό τοῦ "ΑΡΙΘΜΗΤΗΡΙΟΥ" του ὡς (κατάλληλου ἤ μή) βοηθητικοῦ μέσου διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν στό δημοτικό σχολεῖο. Εἰσηγητής κ. Μαραγκουδάκης. Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἔλα καί ἐσύ" τῆς Ἀ. Μουτάφη-Κατσώχη. Εἰσηγητής κ. Ἀ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Διδακτικά βιβλία γιά τυφλούς. Εἰσηγητής κ. Ἀ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Αἴτηση τοῦ κ. Γέρου γιά χαρακτηρισμό τοῦ "ΑΡΙΘΜΗΤΗΡΙΟΥ" τοῦ ὡς (κατάλληλου ἤ μή) βοηθητικοῦ μέσου διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν στό δημοτικό σχολεῖο.

Ὁ κ. Γέρος, ὁ ὁποῖος κατόπιν προσκλήσεως παρευρίσκεται στή συνεδρίαση, παρουσιάζει στό Τμῆμα τό ἐποπτικό του ὑλικό μέ τίτλο "ΑΡΙΘΜΗΤΗΡΙΟ" καί ἀναπτύσσει τόν τρόπο λειτουργίας του.

Τό Τμῆμα θά συζητήσει ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος καί θά ἀποφασίσει σχετικά στήν ἑπόμενη συνεδρία του.

Θ έ μ α 2ο.ο Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἔλα καί ἐσύ" τῆς Α. Μουτάφη-Κατσώχη.

Ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/66/Γ.6340/3-9-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ τό βιβλίο "Ἔλα καί ἐσύ" τῆς κ. Μουτάφη-Κατσώχη καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

1. Δύο βιβλιοτετράδια μέ στόχο τήν ἄσκηση τῶν παιδιῶν 4-6 ἐτῶν στά σχήματα, τούς "χρωματισμούς", τίς ἀντιστοιχήσεις, τίς συμπληρώσεις σχημάτων καί ἀντικειμένων κ.τ.ὅ μέ βάση σχέδια τῆς συγγραφέα.

2. Ὅπως φαίνεται δέν πρόκειται γιά αἰσθητική μόνο ἄσκηση, ἀλλά γιά ποικίλη διδασκαλία ἀπό τό γραμμικό σχέδιο ὑφαμε τά μαθηματικά καί τήν πατριδογνωσία, στόν τύπο τῶν TESTS, ὅπως λέει ἡ ἴδια.

3. Στήν πραγματικότητα πρόκειται γιά πνευματικές ἀσκήσεις, παρόμοιες μέ ἐκεῖνες πού βρίσκει κανείς στά περιοδικά καί τά διάφορα ἔντυπα, π.χ. βρές τό ὅμοιο, βρές σέ τί διαφέρει, ποιά πᾶνε μαζί, χρωμάτισε τά πιό μικρά κλπ.

3. Ἀπό τήν ἄποψη αὐτή τά θεωρῶ περιττή πολυτέλεια γιά παιδιά τοῦ σχολείου, πού διδάσκονται παρόμοια πράγματα, ἀφοῦ μάλιστα δέν προβλέπεται ἡ χρήση βιβλίων.

Ἐξάλλου τά σχέδια εἶναι πέρα γιά πέρα ἀντιαισθητικά, ἀκαλαίσθητα, ἀταξινόμητα ἀντιληπτικά, ἔτσι καθώς συσσωρεύονται στίς σελίδες τῶν βιβλίων, μέ ἀποτέλεσμα νά ὑποβαθμίζουν τό αἰσθητικό κριτήριο τῶν παιδιῶν καί νά προκαλοῦν ἀρνητικές ἀντιδράσεις ἀπέναντι στό βιβλίο.

Τέλος δέν μπορῶ νά καταλάβω τήν ἐπιμονή τῶν νηπιαγωγῶν (συνήθεια καθολική σχεδόν) νά ζητοῦν ἀπό τά παιδιά "νά χρωματίζουν" δεκάδες σχέδια. Εἶναι μιά ἀντίληψη ἀντιπαιδαγωγική, ἀντιαισθητική, καταδυναστευτική, ἀνιαρή.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/66/Γ.6340/3-9-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μπενέκου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί γ) τή σχετική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τά δύο βιβλιοτετράδια μέ τίτλο "Ἔλα καί σύ" τῆς κ. Α. Μουτάφη-Κατσάχη δέν κρίνονται χρήσιμα γιά τούς μαθητές τῶν νηπιαγωγείων καί τῶν πρώτων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Γιά τό τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Διδακτικά βιβλία γιά τυφλούς" ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά ἑπόμενη συνεδρίαση τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρίαση.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κοντοδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 66/1981

Σήμερα, 29 Σεπτεμβρίου 1981 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν ἕδρα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελλάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, εἰσηγητής, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Αἴτηση τοῦ κ. Γέρου γιά χαρακτηρισμό τοῦ "ΑΡΙΘΜΗΤΗΡΙΟΥ" του ὡς (κατάλληλου ἤ μή) βοηθητικοῦ μέσου διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν στό δημοτικό σχολεῖο. Εἰσηγητής κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ

Θ Ε Μ Α 2ο.- Συμπληρωματική εἰσήγηση γιά τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἐκτύπωση διδακτικῶν βιβλίων γιά τυφλούς. Εἰσηγητής κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου BIOTEX ZAMAΡΟΦΚΚΥ " Ἐγκυκλοπαίδεια τῆς Μυθολογίας-Θεοί καί ἥρωες τοῦ ἀρχαίου κόσμου" Ἐκδόσεις Ταμάκη. Εἰσηγ.κ. Βουγιούκας Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 5ο.- Διδασκαλία νέων Μαθημάτων στό Μ.Δ.Δ.Ε (Μείζονος καί Εἰδικῆς Ἀγωγῆς)Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Αἴτηση τοῦ κ. Γέρου γιά χαρακτηρισμό τοῦ "ΑΡΙΘΜΗΤΗΡΙΟΥ" του ὡς (κατάλληλου ἤ μή) βοηθητικοῦ μέσου διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν στό δημοτικό σχολεῖο.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, καλεῖ τόν κ. Μαραγκουδάκη, Εἰδικό Σύμβουλο παρά τῷ ΚΕΜΕ, νά εἰσηγηθεῖ γιά τό παραπάνω θέμα.

Στό σημεῖο αὐτό ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, παίρνει τό λόγο καί λέγει τά ἑξῆς:

Ἡ αἴτηση τοῦ κ. Γ. Γέρου γιά τό ὕδιο ἐποπτικό ὑλικό εἶχε συζητηθεῖ ἀπό τό Τμῆμα Δημοτικῆς στίς 9 Δεκεμβρίου 1976, ὕστερα ἀπό τή διαβίβαση στό ΚΕΜΕ τοῦ ἐγγράφου ἀριθμ. Φ. 871.1/42/43724/29-4-1976 τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Γ. Ράλλη. Τό Τμῆμα εἶχε ἀποφασίσει ὁμόφωνα μέ τήν ἀριθμ. 115/76 Πράξη του, ὡς ἑξῆς:

1) Ἡ ἀποκλειστική χρησιμοποίηση τοῦ ἐποπτικοῦ τούτου ὑλικοῦ διά τήν ἀσφαλῆ αἰσθητοποίηση τῶν πρώτων μαθηματικῶν ἐννοιῶν δέν κρίνεται ἀρκούντως ἀσφαλής, διότι ἐξυπηρετεῖ ἕν καί μόνον ἐνδιάμεσον στάδιον τῆς ἐξελικτικῆς πορείας τῆς μαθηματικῆς σκέψεως τοῦ παιδιοῦ ἀπό τήν καθ' ὕλην ποσότητα εἰς τήν ἀφηρημένην καί συμβολικήν τοιαύτην, ἤτοι, τό στάδιον τῆς ὑποκαταστάσεως τῶν συγκεκριμένων ὑλικῶν ἀντικειμένων ὑπό συμβολικῶν τοιούτων, ὅπως εἶναι τά ὑπό τοῦ συγγραφέως ἐπινοηθέντα.

2) Ὡς ἐκ τούτου δύναται νά χρησιμοποιηθῆ ἀπό τούς μαθητάς ὡς ἕν μεταξύ πολλῶν ἄλλων μέσων διά τῶν ὁποίων ἐπιδιώκεται ὁ συμβολισμός τῶν ποσοτήτων καί μόνον εἰς τάς κατωτέρας τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

3) Ἡ Συμβολή τοῦ ἐποπτικοῦ τούτου μέσου εἰς τήν λύσιν προβλημάτων εἶναι ἐξ ἀντικειμένου περιωρισμένη καί ἐντοπίζεται μόνον εἰς τάς ἀριθμητικάς πράξεις τῶν δύο πρώτων τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ἐνῶ διά τάς λοιπάς τάξεις ὡς καί διά τήν αἰσθητοποίηση πολυψηφίων ἀριθμῶν δέν κρίνεται δόκιμον.

Σύμφωνα μέ τά παραπάνω, τό Τμῆμα Δημοτικῆς δέν πρέπει ἀλλ' οὔτε καί σκόπιμο εἶναι νά συζητήσει καί πάλι στή θέση τῆς τήν αἴτηση τοῦ κ. Γ. Γέρου γιά χαρακτηρισμό τοῦ "Ἀριθμητηρίου του" ὡς (κατάλληλου

./.

ἢ μή) βοηθητικοῦ μέσου δ/λίας τῶν Μαθηματικῶν στό δημοτικό σχολεῖο. Τό Τμῆμα δέν πρέπει νά ἐπανέλθει δυό φορές (!) στό ἴδιο θέμα δίχως νά ὑπάρχει οὐσιαστικός λόγος. Ἡ μή ὑποβολή γιά ἔγκριση τῆς μεθόδου τοῦ κ. Γέρου, τήν ὁποία ἀπέρριψε τό Τμῆμα τό 1976, αὐτό δέ σημαίνει ὅτι τό ἐποπτικό ὑλικό ἔγινε "νέο"! Ἡ ὑποβολή μεγεθυντικοῦ πίνακα εἶναι μιά ἀνεπαίσθητη καί δίχως ἰδιαίτερη σημασία προσθήκη πού δέν ἀλλάζει τίποτα ἀπό τό περιεχόμενο καί τή σκοπιμότητα τοῦ ἴδιου ὑλικοῦ τοῦ 1976.

Τό Τμῆμα, κατά πλειοψηφία δέχεται νά εγκρίνει τό θέμα σάν οὐσιαστικό. "Ἐπεσε ἀπ' ὅλους ἐκτός ἀπό τόν κ. Μαραγκουδάκη, ὁ ὁποῖος ἐπιμένει καί τό φιλοδοξεῖ

1.- Τό ὑλικό: περιγραφή του

α.- Τό σύστημα ὁλόκληρο ὀνομάζεται "ΑΡΙΘΜΗΤΗΡΙΟ ΓΕΡΟΥ" καί ἀποτελεῖται ἀπό δύο πλαστικά κιβώτια (μεγάλου καί μικροῦ μεγέθους) καί πλαστικά ραβδάκια σέ τέσσερα (4) χρώματα (πού τοποθετοῦνται μέσα στό κιβώτιο), τά ὁποῖα στό πάνω μέρος ἔχουν προεξοχές - πού ὀνομάζονται ἀπό τόν κ. Γέρου ὑλικοί ἀριθμοί. Παρόμοιες προεξοχές ὑπάρχουν καί στό κάλυμμα κάθε κιβωτίου, γιά νά στερεώνονται σέ αὐτά τά ραβδάκια (μέ τούς ὑλικούς ἀριθμούς).

β.- Μεγάλο ἀριθμητήριο τάξης, πού τό ὑλικό του εἶναι πανομοιότυπο μέ τό παραπάνω ἀλλά σέ πολύ μεγαλύτερο μέγεθος, γιά νά εἶναι ἀντιληπτό ἀπό ὅλη τήν τάξη.

γ.- Σχετικές ὁδηγίες σέ φυλλάδια καθώς καί βιβλίο μαθητῆ καί δασκάλου.

2.- ΤΟ "ΑΡΙΘΜΗΤΗΡΙΟ ΓΕΡΟΥ" ἀπό τή σκοπιά τῆς διδασκαλίας τῶν μαθηματικῶν: Θεωρητική διερεύνηση.

Σύμφωνα μέ ὁρισμένους θεωρητικούς - εἰδικούς στή διδασκαλία τῶν μαθηματικῶν στό Δημ. σχολεῖο ὅπως π.χ. ὁ μαθηματικός καί Ψυχολόγος Z.P. DIENES - γιά νά ἀποκτήσουν οἱ μαθητές τίς βασικές μαθηματικές ἔννοιες, θά πρέπει νά ὀργανωθεῖ μέ τέτοιο τρόπο τό περιβάλλον τους ὥστε νά ἐνυπάρχει σέ αὐτό ἡ σκοπευόμενη μαθημα[illegible] οἱ μαθητές

Γιά τό σκοπό αὐτό θά πρέπει νά ἔχουν στ[illegible]

./.

ὑλικό εἰδικά δομημένο, τό ὁποῖο καί θά τούς βοηθήσει νά ἐπιτύχουν βαθμιαῖα τήν κατάκτηση τῆς ἔννοιας.

Εἰδικότερα, ὕστερα ἀπό μιά ἀρχική φάση ἐλεύθερης ἀπασχόλησης τῶν μαθητῶν μέ τά ὑλικά μέσα αὐτοῦ τοῦ εἴδους, ἀκολουθεῖ συστηματική ὑποβοήθηση ἀπό τό δάσκαλο γιά νά ἐπιτύχουν οἱ μαθητές τήν ἀναγκαία ἀφαίρεση, προκειμένου νά κατακτήσουν τή μαθηματική ἔννοια (ἀφαίρεση ὡς πρός τό εἶδος τῶν ἀντικειμένων καί τά χαρακτηριστικά τους).

Ἀκόμη, τό σκόπιμα καί εἰδικά δομημένο ὑλικό παριστάνει (ἀπεικονίζει) τήν ἀφαίρεση πού πέτυχαν οἱ μαθητές, τήν ὁποία καί μποροῦν νά συμπληρώσουν καί βελτιώσουν(μέ προώθησή της σέ ὑψηλότερο καί εὐρύτερο ἐπίπεδο), ὅπως π.χ. μέ τή χρήση γραφικῶν παραστάσεων ἤ μαθηματικῶν συμβόλων.

Συνοπτικά, ἕνα τέτοιο ὑλικό παίζει τό ρόλο τοῦ πλαισίου ἀναφορᾶς, σέ ἐπίπεδο ἀφαίρεσης ἀμέσως πιό κάτω ἀπό τίς καθαρά νοητικές πράξεις, πού ἐκτελοῦνται χωρίς κανένα ὑλικό στήριγμα.

3.- Συμπέρασμα:

Ἂν κριθεῖ τό "ΑΡΙΘΜΗΤΗΡΙΟ ΓΕΡΟΥ" μέ βάση τίς παραπάνω θεωρητικές ἀπόψεις γιά τή διδασκαλία τῶν βασικῶν μαθημ. ἐννοιῶν στό Δημ. σχολεῖο, νομίζω ὅτι θά πρέπει νά γίνει ἀποδεκτή ἡ διαπίστωσή μου ὅτι τό παραπάνω σύστημα ἀνταποκρίνεται στίς θεωρητικές αὐτές ἀπαιτήσεις γιά τή διδασκαλία τῶν μαθηματικῶν καί ὅτι, ἑπομένως, μπορεῖ νά χαρακτηριστεῖ χρήσιμο.

Μάλιστα, σέ σύγκριση μέ τό σύστημα CUISENAIRE ἔχω τή γνώμη ὅτι τό σύστημα Γέρου διαθέτει ὅλα τά πλεονεκτήματα τοῦ πρώτου, ἐνῶ ταυτόχρονα εἶναι ἀπαλλαγμένο ἀπό τό σοβαρότερο μειονέκτημά του: Νά ταυτίζουν οἱ μαθητές (συνδέουν ἐννοιολογικά) τούς διάφορους ἀριθμούς μέ ἕνα εἰδικό χρῶμα.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί ἀνταλλαγή διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, λέγει [illegible] καί πάλι τό "Ἐπειδή τό Τμῆμα κατά πλειοψηφία δέχτηκε [illegible]

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

./.

ίδιο θέμα στήν οὐσία του, ἔχω τή γνώμη, σύμφωνα καί μέ τήν εἰσήγησή μου, τό 1976, ὅτι τό "Ἀριθμητήριο" τοῦ κ. Γέρου εἶναι χρήσιμο μόνο γιά τούς μαθητές τῶν τάξεων Α΄καί Β΄τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:
α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. ΣΤ. 5316/10-7-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των (Δ/νση Ἐποπτικῶν μέσων), β) τήν ἀπό 18-6-1981 αἴτηση τοῦ κ. Γέρου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μαραγκουδάκη καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν.

κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται

Τό "ΑΡΙΘΜΗΤΗΡΙΟ" τοῦ κ. Γέρου κρίνεται ὡς ἕνα βοήθημα - μεταξύ ἄλλων- χρήσιμο γιά παιδιά τῆς Προσχολικῆς ἡλικίας καί γιά τούς μαθητές τῶν Α΄καί Β΄τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Σημείωση Οἱ ὁδηγίες πού συνοδεύουν τό σχετικό ὑλικό εἶναι ἐνδεικτικές γιά τούς ἐκπαιδευτικούς.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος σύμφωνα μέ τήν εἰσήγησή του, τό 1976, πάνω στό ἴδιο θέμα νομίζει ὅτι τό "ΑΡΙΘΜΗΤΗΡΙΟ" τοῦ Γέρου εἶναι χρήσιμο μόνο γιά τούς μαθητές τῶν Α΄καί Β΄τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Θ έ μ α 2ο.- Συμπληρωματική εἰσήγηση γιά τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 71/11-9-1981 τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου κ. Κασιώλα, πού ἀναφέρεται σέ συμπληρωματική εἰσήγησή του γιά τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου καί εἰσηγεῖται νά γίνουν δεκτές οἱ προτάσεις τοῦ κ. Κασιώλα.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τή συμπληρωματική εἰσήγηση τοῦ κ. Κασιώλα γιά τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου, ὅπως ἔχει, ἤτοι:

1. Τήν ἀνάθεση τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος "Ἱστορία πῆς Φιλοσοφίας" στόν κ. Γεώργιο Κρασανάκη, γιά δύο (2) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Α΄καί Β΄ διδακτικό τρίμηνο.
2. Τήν ἀνάθεση τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος "Σύγχρονες φιλοσοφικές κατευθύνσεις" στόν κ. Γ. Κρασανάκη, γιά δύο (2) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Γ΄διδακτικό τρίμηνο.
3. Τήν τροπαποίηση τῆς ἀριθμ. 64/23-7-1981 εἰσηγήσεως τοῦ κ. Κασιώλα στό μέρος πού ἀφορᾶ τήν ἀνάθεση τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος "Ψυχολογία τῆς Σχολικῆς ἡλικίας" , ὡς ἑξῆς:

Ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Ψυχολογία τῆς Σχολικῆς ἡλικίας" ἀνατίθεται στούς

α) κ. Γ. Κρασανάκη γιά δύο (2) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Α΄διδακτικό τρίμηνο,

β) κ. Ἀντώνιο Κυπριωτάκη γιά τρεῖς (3) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Β΄διδακτικό τρίμηνο καί γ) κ. Μιχαήλ Βάμβουκα γιά τρεῖς ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Γ΄διδακτικό τρίμηνο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΕΜΕ

Θ έ μ α 3ο.- Ἐκτύπωση διδακτικῶν βιβλίων γιά τυφλούς.

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται γιά τό παραπάνω θέμα στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

Δυό πράγματα ζητοῦνται ἀπό τό ΚΕΜΕ μέ τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/6962/ 25/8-81 τοῦ ΥΠΕΠΘ /Γ-Ε-Υ-Ε/Εἰδικῆς Ἀγωγῆς:

(1) Γνωμοδότηση γιά τήν καταλληλότητα τοῦ περιεχόμενου τῶν Ἀναγνωστικῶν καί βοηθητικῶν βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου γιά χρήση ἀπό τούς τυφλούς μαθητές, προκειμένου νά ἐκτυπωθοῦν μέ τό σύστημα BRAILLE.

(2) Γνωμοδότηση γιά τήν πιθανή ἐπιλογή ὁρισμένων κεφαλαίων ἀπό τά Ἀναγνωστικά τῶν τάξεων Β΄- ΣΤ΄, ὥστε νά περιοριστεῖ ὁ ὄγκος τῶν σελίδων τους, ὁ ὁποῖος μέ τό σύστημα BRAILLE θά ὑπερδιπλασιαστεῖ.

. Γιά τά ἀναγνωστικά κείμενα δέ φαίνεται νά ὑπάρχει θέμα, μιάς καί τό περιεχόμενό τους δέν προϋποθέτει ὡπωσδήποτε τή μεσολάβηση τῆς ὄρασης γιά νά περάσει στό μαθητή. Ἡ μόνη ἐπιφύλαξη εἶναι ὡς πρός τή μεγάλη ἔκταση τῶν βιβλίων. Θεωρήθηκε λοιπόν σωστό νά γίνει μιά ἐπιλογή κεφαλίων, μέ περιορισμό τοῦ ἀριθμοῦ τους στά 2/3 περίπου τοῦ ἀρχικοῦ γιά κάθε Ἀναγνωστικό. Ἡ ὕπαρξη καί τοῦ Ἀνθολογίου ἔδωσε τήν εὐχέρεια γιά ἐπιλογή τῶν καλύτερων κειμένων καί ἀπό αὐτό καί τή συγκρότηση ἑνιαίου Ἀναγνωστικοῦ μέ κείμενα καί ἀπό τά δύο βιβλία. Τά ἐπιλεγμένα κείμενα διαρθρώθηκαν γύρω ἀπό ἐποχικούς καί θεματικούς ἄξονες.

. Πρόβλημα φαίνεται νά ὑπάρχει γιά τά βοηθητικά βιβλία τουλάχιστο γιά ὁρισμένα ἀπό αὐτά, ὅπως ἡ Φυσική Ἱστορία καί ἡ Φυσική Πειραματική καί Χημεία, ὅπου ζητεῖται ἀπό τά παιδιά νά κάμουν παρατηρήσεις (μέ τά μάτια) καί πειράματα. Ἡ διαπίστωση αὐτή, μαζί καί τό γεγονός ὅτι τά βοηθητικά βιβλία εἶναι παραφορτωμένα ἀκόμα καί γιά κανονικά παιδιά, κάνουν ἀναγκαία μιά, λιγότερο ἤ περισσότερο ριζική κατά περίπτωση, ἀναμόρφωση ἤ προσαρμογή τους. Πρότασή μας εἶναι νά συγκροτηθοῦν ἀπό τήν ἁρμόδια ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργ[illegible] Παιδείας

Θ έ μ α 4ο.- Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου BIOTEX ZAMA-
ΡΟΦΣΚΥ "Ἐγκυκλοπαίδεια τῆς Μυθολογίας - Θεοί καί ἥρωες
τοῦ ἀρχαίου κόσμου", Ἐκδόσεις Ταμπάκη.

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ εἰσηγεῖται γιά τό παραπάνω θέμα τά ἀκόλουθα:

Τό ἔργο εἶναι μιά μυθολογία τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κόσμου, μέ ἀλφαβητική κατάταξη τῶν λημμάτων της καί πλούσια εἰκονογράφηση βασισμένη σέ καλλιτεχνικές εἰκαστικές δημιουργίες πού ἔχουν τήν ἔμπνευσή τους σέ σχετικά μυθολογικά θέματα - καί εἶναι ἕνα ἔργο μέ ἀξιώσεις. Ἀλλά ὅπως φαίνεται ἀπό τόν πρόλογο τοῦ Δ.Γ. Νιάνια, τήν εἰσαγωγή τοῦ συγγραφέα, καί κυρίως ἀπό τά ἴδια τά κείμενα, τό τρίτομο αὐτό ἔργο δέν ἀποτείνεται σέ παιδιά τουλάχιστο τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Τό ἐπίπεδο γραφῆς τους, καθώς καί οἱ ἀρχαιολογικές, φιλολογικές καί ἱστορικές σημειώσεις καί παραπομπές του προϋποθέτουν ἀναγνῶστες, ἐνήλικους καί ἔφηβους, ἀνάλογου πνευματικοῦ ἐπιπέδου καί καλλιέργειας. Ἀπό τήν ἄποψη αὐτή τό ἔργο θά μποροῦσε νά ἀριθεῖ χρήσιμο γιά τούς δασκάλους ὡς πηγή ἄντλησης ἔγκυρων πληροφοριῶν, καθώς ἐπίσης καί γιά τίς σχολικές βιβλιοθῆκες.

Γιά μαθητές γυμνασίου (κατά τήν αἴτηση) τό λόγο ἔχει τό Τμῆμα τῆς Μέσης.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/63/Γ6231/27-8-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν ἀπό 26-8-1981 αἴτηση τῆς κ. Ἀγγελίδη Ἀμαλίας, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Βουγιούκα καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Ἐγκυκλοπαίδεια τῆς Μυθολογίας - Θεοί καί ἥρωες τοῦ ἀρχαίου κόσμου" τοῦ BIOTEX ZAMAROΦΣΚΥ κρίνεται χρήσιμο γιά τούς δασκάλους ὡς πηγή ἄντλησης ἔγκυρων πληροφοριῶν καθώς ἐπίσης καί γιά τίς σχολικές βιβλιοθῆκες, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στ[illegible]

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΕΜΕ

κατά βοηθητικό βιβλίο, μέ συμμετοχή τοῦ συγγραφέα, ἑνός εἰδικοῦ κατά μάθημα ἐπιστήμονα καί ἑνός δασκάλου τοῦ "Οἴκου Τυφλῶν" πού διδάσκει τό μάθημα, γιά νά κάμουν τήν ἀπαραίτητη προσαρμογή καί νά ὑποβάλουν τά ἀναμορφωμένα βιβλία στό ΚΕΜΕ γιά ἔγκριση.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/6262/25-8-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐνιαίας Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀρ. Βουγιούκα, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Βουγιούκα στό σύνολό της, ὅπως ἔχει, ἤτοι: Προμηθευθῆναι μένου; νά ἐκτυπωθοῦν ἀναγνωστικά καί βοηθητικά βιβλία τοῦ δημοτικοῦ σχολείου μέ τό σύστημα BRAILLE γιά χρήση ἀπό τούς τυφλούς μαθητές.

α) Γιά τά ἀναγνωστικά βιβλία ἐπιλέγει τά καλύτερα κείμενα ἀπό τά ἀναγνωστικά βιβλία τῶν Β΄-ΣΤ΄τάξεων τοῦ δημοτικοῦ καί τό Ἀνθολόγιο. Τά ἐπιλεγμένα κείμενα διαρθρώθηκαν γύρω ἀπό ἐποχικούς καί θεματικούς ἄξονες καί ἐπισυνάπτονται στό Πρακτικό αὐτό.

β) Γιά τά βοηθητικά βιβλία προτείνει νά συγκροτηθοῦν ἀπό τήν ἀρμόδια ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου ὁμάδες ἐργασίας κατά βοηθητικό βιβλίο, μέ συμμετοχή τοῦ συγγραφέα, ἑνός εἰδικοῦ κατά μάθημα ἐπιστήμονα καί ἑνός δασκάλου τοῦ "Οἴκου Τυφλῶν" πού διδάσκει τό μάθημα, γιά νά κάμουν τήν ἀπαραίτητη προσαρμογή καί νά ὑποβάλουν τά ἀναμορφωμένα βιβλία στό ΚΕΜΕ γιά ἔγκριση.

Θ έ μ α 5ο.- Διδασκαλία νέων μαθημάτων στό Μ.Δ.Δ.Ε (Μετεκπαίδευση Διδασκάλων Μείζονος Διαρκείας καί Εἰδικῆς Ἀγωγῆς).

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

1. Οἱ προτάσεις τοῦ Διευθυντῆ τοῦ Μ.Δ.Δ.Ε πού περιλαμβάνονται σέ σχετικό ἔγγραφό του καί διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ ἀπό τή ΓΔΔΕ τοῦ ΥΠΕΠΘ (ἀριθ. Φ. 557.3/Γ.5657/20.7.81) εἶναι οἱ ἑξῆς:

Ι.Νά προστεθοῦν (α) γιά τή Μείζονος διαρκείας Μετ/ση Δ/λων: 1 ὥρα στό μάθημα "Στοιχεῖα Γλωσσολογίας" στό Α΄ἑξάμηνο, 1 ὥρα στό μάθημα "Βασικές Γνώσεις τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματικῆς καί Συντάξεως" στό Β΄ἑξάμηνο, 1 ὥρα στό μάθημα "Προβλήματα Γενικῆς Παιδαγωγικῆς: Λαϊκή Ἐπιμόρφωση, Περιβαλλοντική Ἀγωγή" στό Γ΄ἑξάμηνο καί 1 ὥρα στό μάθημα "Θεραπευτική Ἀγωγή" στό Δ΄ἑξάμηνο (β) γιά τή Μετ/ση Εἰδικῆς Ἀγωγῆς: 1 ὥρα στό μάθημα "Νεοελληνική Γλῶσσα-Βυζαντινή καί Νεοελληνική Γραμματεία (Γραμματεία Παιδικῆς Λογοτεχνίας)" στό Α΄ἑξάμηνο καί 1 ὥρα στό μάθημα "Βασικές Γνώσεις τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματ. καί Συντάξεως" στό Δ΄ἑξάμηνο· (γ) γιά τή Μετ/ση νηπιαγωγῶν (Μείζονος): 1 ὥρα στό μάθημα "Θεραπευτική Ἀγωγή" στό Α΄ἑξάμηνο, 1 ὥρα στό μάθημα "Βασικές Γνώσεις τῆς Νεοελληνικῆς Γραμμ. καί Συντάξεως" στό Γ΄ἑξάμηνο καί 1 ὥρα στό μάθημα "Προβλήματα Γεν. Παιδαγωγικῆς, Λαϊκή Ἐπιμόρφωση καί Περιβαλλοντική Ἀγωγή" στό Γ΄ ἑξάμηνο.

ΙΙ. Νά γίνει μείωση: 1 ὥρας στό μάθημα "Σύγχρονα Μαθηματικά" στό Γ΄ ἑξάμηνο καί 1 ὥρα στό μάθημα "Σταθμοί τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας" στά Α΄καί Β΄ἑξάμηνα.

2. Γενικές παρατηρήσεις

Σέ προηγούμενες εἰσηγήσεις μου σχετικά μέ τό Μ.Δ.Δ.Ε. (Τμῆμα Δ.Ε. Πράξη 53/1979) ἔχω τονίσει ὅτι τό Ν.Δ. 1222/72, πού καθορίζει τή δομή καί τή λειτουργία του, εἶναι ἕνα νομικό πλαίσιο τό ὁποῖο ἐκπονήθηκε γιά νά ὑπηρετήσει μιά διαφορετική ἀπό τή σημερινή ἐκπαιδευτική πραγματικότητα. Φρονῶ ὅτι τό πλαίσιο αὐτό εἶναι ἀναχρονιστικό καί στήν πρακτι-

κή του ἐφαρμογή δημιουργεῖ προβλήματα. Ἀπόθεμα τοῦ ἰσχυροῦ μου εἶναι ἡ "ἐμβαλωματική" πολιτική πού ἀκολουθεῖται, δηλ. οἱ συχνά ζητούμενες τροποποιήσεις τοῦ πλαισίου καί οἱ ὁποῖες ὅταν γίνονται, παρά τίς ὅποιες καλές προθέσεις καί προσπάθειες, ἔχουν περιορισμένο χαρακτήρα. Γενικά ἡ δομή καί τό περιεχόμενο τοῦ ν. πλαισίου εἶναι δεσμευτικά καί δέν ἐπιτρέπουν δραστικές ἀναθεωρήσεις ὡς πρός τή φιλοσοφία, τούς σκοπούς καί τίς ἐπιδιώξεις, ἀλλά καί τή δομή καί τή λειτουργία τοῦ ἱδρύματος. Ἀκόμη προσθέτω ὅτι θά ἦταν προτιμότερο ἄν ἡ Μετ/ση παρέμενε, ὅπως ἦταν, στό Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν· οἱ ἀδυναμίες πού σήμερα παρουσιάζει, κυρίως ὡς πρός τό πρόγραμμα καί τήν ποιότητα τῶν σπουδῶν, εἶναι μεγαλύτερες ἀπό αὐτές τῆς (τότε) μετ/σεως στό Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν. Φυσικά, μέ τήν ἀναμενόμενη ἵδρυση Παιδαγωγικῶν Σχολῶν εἶναι αὐτονόητο ὅτι ἡ μετ/ση τῶν ἐκπαιδευτικῶν καί ἡ προετοιμασία ἐπιστημονικῶν στελεχῶν γιά τή δ. ἐκπαίδευση θά πρέπει νά γίνεται μέσα σ'αὐτές τίς σχολές. Ἄν ὡστόσο, προβλέπεται καθυστέρηση τῆς ἱδρύσεώς τους καί μεταβατική περίοδος, μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τους, φρονῶ ὅτι θά ἦταν καί σωστό καί συμφέρον γιά τήν ἐκπαίδευση τό Μ.Δ.Δ.Ε νά ἐνσωματωθεῖ στίς ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν καί Θεσσαλονίκης· νά προστεθεῖ δηλαδή ἕνας νέος τύπος ἐπιμόρφωσης μέ διετή διάρκεια καί κατάλληλο πρόγραμμα (βλ. προτάσεις δικές μου καί συναδέλφου κ. Μελᾶ σέ σχετικό μέ τήν ἐπιμόρφωση τῶν ἐκπαιδευτικῶν πού ὑποβλήθηκε πέρυσι στόν κ. Πρόεδρο τοῦ ΚΕΜΕ).

Ὁπωσδήποτε, λόγω τοῦ δεσμευτικοῦ χαρακτήρα τοῦ Ν.Δ 1222/72 ὅπως παραπάνω τονίστηκε, οἱ προτάσεις τοῦ κ. Δ/ντῆ τοῦ Μ.Δ.Δ.Ε δέν ἀντιμετωπίζουν συνολικά τά προβλήματα τῆς μετ/σης τῶν ἐκπ/κῶν· ἁπλῶς θεραπεύουν μερικά ὁρισμένες ἀνάγκες πού παρουσιάζονται, σέ ἐντελῶς προσωρινή βάση καί γιά βραχύχρονη ἐφαρμογή.

3. Προτάσεις

α. Νά γίνουν οἱ προτεινόμενες ἀπό τό Δ/ντή τοῦ Μ.Δ.Δ.Ε προσθῆκες ὡρῶν στά μαθήματα "Στοιχεῖα Γλωσσολογίας", "Βασικές Ἔννοιες τῆς Νεοελληνικῆς Γραμμ. καί Συντάξεως καί "Νεοελληνική Γλῶσσα-Βυζαντινή καί Νεοελληνική Γραμματεία (Γραμμ. Παιδικῆς Λογοτεχνίας)".

./.

β. Νά διατεθεῖ ἱκανός χρόνος ἀπό τόν προβλεπόμενο στίς "Διαλέξεις" γιά τήν κάλυψη τῶν προτεινομένων "Προβλήματα Γενικῆς Παιδαγωγικῆς: Λαϊκή Ἐπιμόρφωση καί Περιβαλλοντική Ἀγωγή".

γ. Ἐπειδή τόσο τά "Σύγχρονα Μαθηματικά" ὅσο καί οἱ "Σταθμοί τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας" θεωροῦνται ὡςμαθήματα σημαντικά γιά τήν ἐπιστημον. κατάρτιση καί τό γενικότερο προσανατολισμό τῶν μετ/νων, δέν κρίνεται σκόπιμη ἡ μείωση τοῦ χρόνου διδ/λίας τους.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, λέγει τά ἑξῆς:

" Ἡ Λαϊκή Ἐπιμόρφωση, ἡ Περιβαλλοντική Ἀγωγή καί ἡ Θεραπευτική Ἀγωγή θεωροῦνται ἀντικείμενα ἰδιαίτερης σημασίας καί σκοπιμότητας γιά τούς μετεκπαιδευόμενους στό Μ.Δ.Δ.Ε. Οὐσιαστικά, τό πρόγραμμα σπουδῶν δέν ἐπιβαρύνεται γιατί παράλληλα μέ τήν αὔξηση τῶν ὡρῶν διδασκαλίας κατά δύο (2) ὧρες γιά τά νέα αὐτά μαθήματα, γίνεται καί μείωση τῶν ὡρῶν διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας καί τῶν Μαθηματικῶν. Μιά (1) διδακτική ὥρα γιά τό καθένα ἀπ'αὐτά εἶναι ἀρκετή γιά νά διδαχθοῦν οἱ πιό σημαντικοί σταθμοί τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας καί τά βασικά στοιχεῖα τῶν νέων Μαθηματικῶν".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.557.3/Γ5657/20-7-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) τό ἀπό 9-7-1981 ἔγγραφο τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Μ.Δ.Δ.Ε κ. Ἀντών. Ρήγα, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

κ α τ ά π λ ε ι ο ψ η φ ί α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

1. Νά γίνουν οἱ προτεινόμενες ἀπό τό Διευθυντή τοῦ Μ.Δ.Δ.Ε προσθῆκες ὡρῶν στά μαθήματα "Στοιχεῖα Γλωσσολογίας", "Βασικές Γνώσεις τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματικῆς καί Συντάξεως" καί "Νεοελληνική Γλώσσα- Βυζαντινή καί Νεοελληνική Γραμματεία (Γραμμ. Παιδικῆς Λογοτεχνίας)".

(Ἐπισυνάπτεται φωτοαντίγραφο τοῦ σχετικοῦ ἐγγράφου τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Μ.Δ.Δ.Ε).

2. Νά διατεθεῖ ἱκανός χρόνος ἀπό τόν προβλεπόμενο στίς "Διαλέξεις" γιά τήν κάλυψη τῶν προτεινομένων "Προβλήματα Γενικῆς Παιδαγωγικῆς:

./.

Λαϊκή Ἐπιμόρφωση καί Περιβαλλοντική Ἀγωγή".

3. Ἐπειδή τόσο τά "Σύγχρονα Μαθηματικά" ὅσο καί οἱ "Σταθμοί τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας" θεωροῦνται μαθήματα σημαντικά γιά τήν ἐπιστημονική κατάρτιση καί τό γενικότερο προσανατολισμό τῶν μετεκπαιδευομένων, δέν κρίνεται σκόπιμη ἡ μείωση τοῦ χρόνου διδασκαλίας τους.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος λέγει τά ἑξῆς:

Ἡ Λαϊκή Ἐπιμόρφωση, ἡ Περιβαλλοντική Ἀγωγή καί ἡ Θεραπευτική Ἀγωγή θεωροῦνται ἀντικείμενα ἰδιαίτερης σημασίας καί σκοπιμότητας γιά τούς μετεκπαιδευομένους στό Μ.Δ.Δ.Ε. Οὐσιαστικά τό πρόγραμμα σπουδῶν δέν ἐπιβαρύνεται γιατί παράλληλα μέ τήν αὔξηση τῶν ὡρῶν διδασκαλίας κατά δύο (2) ὧρες γιά τά νέα αὐτά μαθήματα, γίνεται καί μείωση τῶν ὡρῶν διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας καί τῶν Μαθηματικῶν. Μιά διδακτική ὥρα γιά τό καθένα ἀπ' αὐτά εἶναι ἀρκετή γιά νά διδαχθοῦν οἱ ἀπό σημαντικοί σταθμοί τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας καί τά βασικά στοιχεῖα τῶν νέων Μαθηματικῶν.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτοιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 67/1981

Σήμερα, 1 Όκτωβρίου 1981 ήμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουφιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Θ Ε Μ Α 1ο.- Καθορισμός ἀμοιβῆς τῶν συγγραφέων τῶν βιβλίων τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας τῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου. Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Λειτουργία ΣΕΛΔΕ κατά τό 1982-83. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τήν καταλληλότητα ἱστορικῶν εἰκόνων τοῦ κ. Κουτσούκαλη.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

ΘΕΜΑ 1ο. Καθορισμός άμοιβῆς τῶν συγγραφέων τῶν βιβλίων τῆς Φυσικῆς 'Ιστορίας Ε΄ καί ΣΤ΄ τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

'Ο Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄ θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος α) Τό ἔγγρ. ἀριθμ. Γ/6239/26-8-81 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας, Δ/νση 'Εφαρμογῆς Προγρ. ΔΕΠΑ, Τμῆμα Β΄, β) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 7509/19-8-81 τοῦ Προέδρου τοῦ ΟΕΔΒ σχετικά μέ τήν ἔκταση τῶν βιβλίων "Φυσική 'Ιστορία" Ε΄ τάξεως καί "Φυσική 'Ιστορία ΣΤ΄ τάξεως δημοτικοῦ σχολείου καί γ) τίς Πράξεις 7/81 καί 12/81 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς ΚΕΜΕ μέ τίς ὁποῖες ἀπονέμεται στούς συγγραφεῖς τῶν παραπάνω βιβλίων τό τρίτο (Γ΄) βραβεῖο.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής, ἔχοντας ὑπόψη καί τά σημερινά δεδομένα προτείνει νά δοθεῖ στούς συγγραφεῖς Μ.Θεσσαλοῦ-Λεγάκη καί Β. Μπούρμπουλα τοῦ βιβλίου "Φυσική 'Ιστορία Ε΄ τάξεως ὡς χρηματική ἀποζημίωση τό ποσό τῶν 220.000 δρχ. Ἡ ἴδια χρηματική ἀποζημίωση προτείνει νά δοθεῖ καί στούς συγγραφεῖς Ε. Βύζα καί Ρ. Κυριακίδη τοῦ βιβλίου "Φυσική 'Ιστορία" ΣΤ΄ τάξεως δημοτικοῦ σχολείου.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/6239/26-8-1981 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 7509/19-8-81 τοῦ ΟΕΔΒ, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Βλουτίδη Συμβούλου Β΄, καί δ) τή σχετική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Προτείνει νά δοθεῖ στούς συγγραφεῖς τοῦ βιβλίου "Φυσική 'Ιστορία Ε΄ τάξεως Δημοτικοῦ" Μ.Θεσσαλοῦ-Λεγάκη καί Β. Μπούρμπουλα ὡς χρηματική ἀποζημίωση τό ποσό τῶν 220.000 δραχμῶν. Ἡ ἴδια χρηματική ἀποζημίωση προτείνει νά δοθεῖ καί στούς συγγραφεῖς Ε.Βύζα καί Ρ. Κυριακίδη τοῦ βιβλίου "Φυσική 'Ιστορία ΣΤ΄ τάξεως δημοτικοῦ σχολείου".

Θ έ μ α 2ο.- Λειτουργία ΣΕΛΔΕ κατά τό 1982-83.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

I. Προκειμένου νά ἐκδοθεῖ Ὑπουργική Ἀπόφαση σχετικά μέ τή λειτουργία τῶν ΣΕΛΔΕ κατά τό ἀκαδ. ἔτος 1982-1983, ἡ Δ/νση Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ἔγγραφό της ἀριθ. Γ/6650/14-9-1981 πρός τό Τμῆμα Δημ. Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ παρακαλεῖ γιά τήν κατά νόμο παροχή γνωματεύσεως ὡς πρός:

α) τόν ἀριθμό καί τόν τύπο Σχολῶν Ἐπιμορφώσεως,

β) τόν ἀριθμό τῶν ἐκπαιδευτικῶν, πού θά κληθοῦν νά φοιτήσουν καί

γ) τίς ἐκπαιδευτικές περιφέρειες ἀπό τίς ὁποῖες θά προέλθουν αὐτοί πού θά ἐπιλεγοῦν γιά ἐπιμόρφωση.

II. Ἀπό τίς ὑπάρχουσες μορφωτικές καί παιδευτικές ἀνάγκες ὑπαγορεύεται ἡ βελτίωση καί ἐπέκταση τῆς ἐπιμόρφωσης τῶν ἐκπαιδευτικῶν. Ἡ μεγαλύτερη καί ποιοτικά καλύτερη ἐπιμόρφωση σέ ὅσο τό δυνατόν περισσότερους ἐκπαιδευτικούς πρέπει νά ἀποτελεῖται μιά ἀπό τίς βασικές καί πρωταρχικές ἐπιδιώξεις μας. Μέ ἀφετηρία αὐτήν τήν ἀρχή καί μέ μιά ρεαλιστική ἐκτίμηση τόσο τῶν μέχρι τώρα διαπιστώσεων ἀπό τή λειτουργία τῶν ΣΕΛΔΕ ὅσο καί τῶν δυνατοτήτων πού ὑπάρχουν, προτείνω:

1. Νά λειτουργήσουν σέ ἐτήσια βάση οἱ ἤδη λειτουργοῦσες ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης, Ἰωαννίνων, καθώς καί οἱ ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως (πού πρόκειται καί νά λειτουργήσει γιά πρώτη φορά ἐφέτος ἀπό τό Νοέμβριο) Λάρισας καί Ἀλεξ/λεως.

2. Ὁ ἀριθμός τῶν ἐκπαιδευτικῶν πού θά πρέπει νά φοιτήσουν νά εἶναι 140 (120 δάσκ. καί 20 νηπ.) γιά τίς ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν καί Θεσσαλονίκης, καί 50 (δασκ.) γιά τίς ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων, Ἡρακλείου, Τριπόλεως, Λάρισας καί Ἀλεξανδρουπόλεως.

3. Οἱ ἐκπαιδευτικές περιφέρειες ἀπό τίς ὁποῖες θά ἐπιλεγοῦν οἱ ἐκπαιδευτικοί νά εἶναι οἱ ἤδη καθορισθεῖσες σέ προηγούμενες ὑπουργ. ἀποφάσεις γιά τίς ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης, Ἰωαννίνων, Ἡρακλείου καί Τριπόλεως· γιά τή ΣΕΛΔΕ Ἀλεξανδρουπόλεως οἱ ἐκπαιδ. περιφέρειες πού ἀνήκουν στή ΙΔ΄ΑΕΠ (Κομοτινή) καί γιά τή ΣΕΛΔΕ Λάρισας οἱ ἐκπ.

περιφέρειες πού ἀνήκουν στή Θ΄ΑΕΠ (Λάρισα).

4. Στίς ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν καί Θεσσαλονίκης κατά τό ἀκαδημ. ἔτος 1982-83 νά κληθοῦν 3 φορές ἀπό 40 Δ/ντές σχολείων γιά δίμηνη ἐπιμόρφωση καί 3 φορές ἀπό 20 Ἐπιθεωρητές Β΄καί Α΄ γιά μηνιαία ἐπιμόρφωση. Ἐπιπλέον, σέ προαιρετική βάση καί μόνον τά ἀπογεύματα γιά δίμηνη ἐπιμόρφωση ὄχι περισσότεροι ἀπό 80 δάσκαλοι καί 20 νηπιαγωγοί.

5. Γιά τή βελτίωση τῶν συνθηκῶν λειτουργίας τῶν ΣΕΛΔΕ

- νά γίνει ἀπό τή διοίκηση κατάλληλη νομ. ρύθμιση γιά τό διορισμό καί τήν ὀρθολογική κατανομή τους σ'ὅλες τίς περιφέρειες ἀριθμοῦ ἐκπαιδευτικῶν, ὥστε νά μποροῦν ἄνετα νά καλύπτονται τά κενά πού δημιουργοῦνται κάθε χρόνο ἀπό τήν προσέλευση ἐκπαιδευτικῶν στίς ΣΕΛΔΕ,
- νά γίνει καταγραφή τῶν ἐκπαιδευτικῶν πού ἔχουν σπουδές στό ἐξωτερικό καί, στή συνέχεια, ἡ χρησιμοποίηση τῶν καταλληλότερων στίς ΣΕΛΔΕ, μέ ἐπιμίσθιο τέτοιο πού προστιθέμενο στόν κανονικό τους μισθόνά ἐξισώνει τίς ἀποδοχές τους μέ αὐτές τῶν καθηγητῶν τῶν Παιδαγ. Ἀκαδημιῶν,
- νά διατεθεῖ ἱκανό χρηματ. ποσό γιά τήν ἵδρυση βιβλιοθηκῶν στίς ΣΕΛΔΕ μέ κατάλληλα βιβλία καί περιοδικά (ἡ βιβλιοθήκη νά λειτουργεῖ καί ὡς δανειστική),
- νά γίνει ἡ κατάλληλη νομ. ρύθμιση γιά τή δωρεάν χορήγηση συγγραμμάτων στούς μετ/νους στίς ΣΕΛΔΕ καί στό Μ.Δ.Δ.Ε. καί
- τά συγγράμματα πού θά χορηγοῦνται στούς μετ/νους νά εἶναι γραμμένα στή νεοελληνική γλῶσσα.

Στή συνέχεια παίρνει τό λόγο ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί προτείνει νά διερευνηθεῖ ἡ δυνατότητα γιά ἐπιμόρφωση νηπιαγωγῶν, δασκάλων καί ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ προσχολικῆς Ἀγωγῆς καί Δ. Ἐκπαίδευσης μέ ἀνάλογα προγράμματα ἀπό τήν τηλεόραση.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου στό σύνολό της ὅπως ἔχει.

Γιά τό τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρεύων

Βασ. Κοντόπουλος

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 68/1981

Σήμερα, 7 'Οκτωβρίου 1981 ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 11.00΄ πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, 'Αγία Παρασκευή 'Αττικῆς).

"Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδρεόπουλος, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, 'Αντ. Μπενέκος, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, 'Ιωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου. Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κ.κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄ 'Αρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση καί Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Κείμενα Θρησκευτικῶν καί Σπουδῆς Περιβάλλοντος γιά τά 'Ελληνόπουλα Βελγίου 'Ολλανδίας-Λουξεμβούργου. Εἰσηγητής κ.'Αντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, 'Ιωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

"Επειτα οἱ κ.κ. 'Αντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί 'Ιωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται γιά τό παραπάνω θέμα στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

./.

Κείμενα: Σπύρου Μουζάκη
Εικονογράφηση: Δημήτρη Συμεωνίδη
Επιστ. Επ.: Μ. Παπαγεωργίου-Σταύρου

1.1. Οἱ συντάκτες τοῦ δοκιμίου μᾶς πληροφοροῦν ὅτι ὁ καθορισμός καί ἡ διάταξη τῆς ὕλης ἔγιναν μέ βάση: α) τό ἑλληνικό Ε.Α.Π., β) τό θεματολόγιο πού εἶχε συνταχθεῖ ἀπό τό Γραφεῖο Βρυξελλῶν καί ἐγκριθεῖ ἀπό τόν Ἐπόπτη Βόννης, γ) τά ἀντίστοιχα Προγράμματα τῶν ἀνωτέρω χωρῶν καί δ) τό χρόνο πού ἔχουν στή διάθεσή τους τά σχολεῖα.

1.2. Ὁ χρόνος ὑπολογίζεται σέ 34 ἑβδομάδες μέ 3-4 1/2 ὧρες διδασκαλίας τήν ἡμέρα. Μέρος αὐτοῦ τοῦ χρόνου διατίθεται γιά τή Σπουδή Περιβάλλοντος (Σ.Π.). Ἡ διδασκαλία γίνεται κυρίως τίς ἀπογευματινές ὧρες (42 ἀπό τά 53 σχολεῖα εἶναι ἀπογευματινά) καί εἶναι συμπληρωματική ἐκείνης πού δέχονται τίς πρωϊνές ὧρες στά κανονικά σχολεῖα τῶν χωρῶν αὐτῶν.

1.3. Πρέπει λοιπόν νά ὑπολογίσουμε ὅτι λίγος χρόνος διατίθεται γιά τή Σ.Π. καί ὅτι τά παιδιά ἔρχονται κουρασμένα στό ἀπογευματινό σχολεῖο, ἀλλά καί μέ χαμηλωμένο τό ἐπίπεδο γλωσσικῆς καλλιέργειας.

2.1 Οὐσιαστικό στοιχεῖο τοῦ δοκιμίου εἶναι ἕνα κείμενο γιά κάθε θέμα, καί πάνω σ'αὐτό στηρίζεται ἡ ὅλη διδασκαλία-λόγος συνεχής ἀφηγηματικός καί κυρίως περιγραφικός.
Ἀκολουθοῦν ἀσκήσεις καί ἐργασίες πάνω στό κείμενο μέ ἔμφαση στήν κατανόηση τῶν ἐννοιῶν καί στό λεξιλόγιο καί δευτερότερα στήν ἐρευνητική ἐργασία. Δίδονται ἐπίσης πολλές πληροφορίες- γνώσεις.

2.2. Τά κείμενα συμπληρώνονται μέ εἰκονογράφηση. Σέ πολλές περιπτώσεις καί οἱ ἀσκήσεις συνοδεύονται ἀπό εἰκόνες. Τό μεγαλύτερο μέρος τῶν εἰκόνων μᾶς ἔχει σταλεῖ.

2.3. Γενικά πρόκειται γιά ἐπιμελημένη καί προσεκτική δουλειά, ἀπό ἄποψη γλωσσική καί ἐκφραστική. Ἀξιοπρόσεκτη ἐπίσης εἶναι ἡ προσπάθεια ἐποπτικῆς παρουσίασης τῆς ὕλης καί σχετικῆς ἀναδόμησης τοῦ γνωστοῦ ἀπό τήν παράδοση ὑλικοῦ. Ὡστόσο ὁρισμένες ἀδυναμίες του μᾶς κάνουν διστακτικούς γιά μιά ἄνευ ὅρων ἀποδοχή του καί ἐκτύπωση γιά σχολική χρήση.

./.

'Αναλυτικότερα:

4. 'Ως πρός τά κείμενα καί τή δομή τοῦ βιβλίου

4.1. Οἱ συντάκτες τοῦ δοκιμίου ἰσχυρίζονται ὅτι ὀργάνωσαν τό ὑλικό σύμφωνα μέ τήν Ε.Σ.Δ. Αὐτό εἶναι σωστό, ἄν λάβουμε ὑπόψη μας ὅτι οἱ ἑνότητες ταξινομοῦνται μέ βάση τίς (τρεῖς) ἐποχές τοῦ ἔτους: φθινόπωρο, χειμώνα, ἄνοιξη. Καί γύρω ἀπό αὐτές ἐκτυλίσσονται τά ἐπιμέρους θέματα. Μά ἀκριβῶς αὐτό εἶναι καί τό μεγάλο μειονέκτημα, ἔτσι μάλιστα κατά τήν ἄποψή μας, ὅπως κυριαρχεῖ τό πληροφοριακό κείμενο. 'Αποτελεῖ, κατά τή γνώμη μας, ξεπερασμένα σχήματα ὀργάνωσης καί διδασκαλίας τοῦ μαθήματος, ὅπου ἡ γνῶση παρατάσσεται ἀσύνδετη ἐσωτερικά, μέ βάση μόνο τή διάσταση τοῦ χρόνου, καί συμπτωματικά. Τά περισσότερα θέματα εἶναι ἐπικαιρικά, ἐνῶ ἄλλα παρεμβάλλονται ἀπομονωμένα ἀπό τό χρονικό ἄξονα.

4.2. 'Η δόμηση αὐτή δέν ἀφήνει περιθώρια ἐνεργοποίησης τοῦ παιδιοῦ γιά προσωπική ἀνακάλυψη καί δομική ἔρευνα (ἐξερεύνηση τοῦ περιβάλλοντος) πρίν δοθοῦν (ἕτοιμες) οἱ σχετικές γνώσεις.
Τά ἴδια τά κείμενα εἶναι ἐκτενέστατα καί φορτωμένα μέ λεπτομέρειες πού κρίνονται ἀπαράδεκτες γιά μαθητές τῶν σχολείων αὐτῶν πού, ὅπως τό ἴδιο τό Γραφεῖο διαπιστώνει, ἔχουν τρομερές γλωσσικές καί, ἴσως, ἀναγνωστικές δυσχέρειες, καί ἐπιβαρύνονται μέ δύο προγράμματα, πρωϊνό καί ἀπογευματινό. Τά κείμενα λ.χ. τῶν σελίδων 15,16,17,32, 36, 39, 42, 45, κ.ἄ. ἀποτελοῦν διδάκληρα ἀναγνώσματα τοῦ ἀναγνωστικοῦ ἐπιπέδου Δ΄τάξης. 'Αλλά καί ὅπου τό κυρίως (θεματικό) κείμενο εἶναι μικρό, ἀκολουθεῖται ἀπό τόσες ὁδηγίες, ἐξηγήσεις ἀσκήσεων καί περιγραφές ἐργασιῶν πού κάνουν δυσχερέστατο ἕνα μάθημα πού ἀπό τή φύση του ἀποτελεῖ μιά εὐχάριστη ἐνασχόληση (π.χ. στίς σελ. 11, 13, 25, 51 κ. ἄ.).

4.3. Τέλος, ἀπό καθαρά θεματική ἄποψη παρατηροῦμε ὅτι ἡ φυσιογνωμία τοῦ μαθήματος ἀλλοιώνεται ἀπό τό γεγονός ὅτι περιέχονται πολλά ἐπικαιρικά-ἐποχικά θέματα καί κυρίως μέ θρησκευτικό χαρακτήρα.
Δέ γνωρίζομε τί γίνεται μέ τά προγράμματα τῶν χωρῶν αὐτῶν, ἀλλά στά δικά μας ἡ ἀναλογία χρόνου ἀνάμεσα στά θρησκευτικά καί τή Σπ. Π. εἶναι 1 πρός 5. Στό δοκίμιο φαίνεται ὅτι ἡ ἀναλογία φτάνει τό 1 πρός 1-16

/.

ἀπό τίς 34 ἐνότητες εἶναι θρησκευτικοῦ περιεχομένου. Ἔτσι δέν ἔμεινε χῶρος νά περιληφθοῦν σύγχρονα θέματα καί θέματα ἀπό τό γεωφυσικό περιβάλλον (ζῶα, φυτά κ.ἄ.) καί τήν ἱστορικοπολιτιστική κληρονομιά μας. Πολλά ἀπό τά θέματα πού διαπραγματεύονται οἱ συγγραφεῖς δέν περιλαμβάνονται οὔτε στό Ε.Α.Π. τό ἑλληνικό οὔτε κἄν στό ἑορτολόγιο τό ἐπίσημο, ὅπως εἶναι: Ἡ γέννηση τῆς θεοτόκου, ὁ Ἅγιος Δημήτριος, Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, Ὑπαπαντή τοῦ Κυρίου, Ἀνάληψη τοῦ Κυρίου-ὁ Ἅγιος Νικόλαος καί ἡ Ἁγία Βαρβάρα δικαιολογοῦνται ἀπό τό γεγονός ὅτι γιορτάζονται ἰδιαίτερα στίς ἐν λόγω χῶρες.

Οἱ συγγραφεῖς ἔχουν ὑπολογίσει καί ἔτσι ἔχουν σχεδιάσει τό βιβλίο-νά διατίθεται γιά καθεμιά ἀπό τίς 34 ἐνότητες διδασκαλία μιᾶς ἑβδομάδας. Αὐτή ἡ γενίκευση εἶναι διδακτικά ἐπικίνδυνη. Πῶς μπορεῖ νά ἐξισωθοῦν χρονικά -διδακτικά οἱ ἑνότητες π.χ. "ἁγιασμός", "ἡ γέννηση τῆς Θεοτόκου", "ὁ Ἅγιος Δημήτριος", "ἡ Ἀνάληψη τοῦ Κυρίου", μέ τίς ἑνότητες "τό σῶμα μας", "τό σχολεῖο μας", "ἡ κυκλοφορία", "ἐργασία καί ἐπαγγέλματα"κ.τ.ὅ.)

Ὡς πρός τίς ἐργασίες καί ἀσκήσεις

Ἔχομε τήν ἀντίληψη ὅτι εἶναι ὑπερβολικά πολυάριθμες καί μακροσχενεῖς, γιά τά παιδιά αὐτά, πού ἔχουν φόρτο ἐργασίας καί ἀναγνωστικές δυσχέρειες. Ἐπιπλέον οἱ ἴδιες οἱ ἀσκήσεις βαραίνουν γνωσιολογικά ἀπηχῶντας παλιά πρότυπα ἐγκυκλοπαιδισμοῦ. Δέν παρακινοῦν σέ ἐρευνητική διάθεση καί δέν κεντρίζουν τόσο εὔστοχα τήν κριτική σκέψη. Οἱ ἀπαντήσεις λ.χ. σέ ἐρωτήσεις ἤ κάτω ἀπό εἰκόνες δίδονται ἕτοιμες καί δέν ἐκμαιεύονται ἀπό τά παιδιά. Ἀκόμα καί βασικές ἁπλές ἔννοιες προσφέρονται ἕτοιμες μέ ὁρισμούς ὅπως: "παραλήπτης λέγεται....", "γιά νά προφυλαχθοῦμε ἀπό τή βροχή χρησιμοποιοῦμε ἀδιάβροχο..." κ.λ.π..

Τέλος θά ἔπρεπε νά ὑπάρχει στενότερη λειτουργική σχέση ἀνάμεσα στίς ἀσκήσεις -ἐργασίες καί σέ εἰδικά σχεδιασμένες εἰκόνες.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Κ.Ε.Μ.Ε.

./.

6. Ὡς πρός τήν εἰκονογράφηση

6.1. Ἡ εἰκονογράφηση ἔγινε ἀπό ~~συνέντευξη~~ τόν κ. Δημήτρη Συμεωνίδη. Θά ~~εἴχαμε~~ πρῶτα νά κάνουμε τήν ἴδια παρατήρηση πού κάναμε γιά τίς ἐργασίες: δέν ὑπάρχει ἄμεση καί ἱκανοποιητική λειτουργική καί διαλεκτική σχέση ἀνάμεσα στήν εἰκόνα καί τίς ἐργασίες. Λειτουργοῦν ἐποπτικά, ὄχι λειτουργικά.

6.2. Μολονότι ὁ Συμεωνίδης διαθέτει ταλαντο, ~~δέ~~ νομίζουμε ὅτι ἀπέδωσε ἱκανοποιητικά, ὥστε καί τό κείμενο νά ἐνισχυθεῖ καί τό παιδί νά ὑφωθεῖ αἰσθητικά.

6.3. Θά θέλαμε ἀκόμη νά εἶχαν χρησιμοποιηθεῖ πολλές φωτογραφίες, ὥστε νά γίνει ἡ ἐποπτεία σαφέστερη καί νά μεταδίδεται ἡ αἴσθηση τῆς πραγματικότητας, νά ζωντανεύουν τά θέματα.

7. Συμπέρασμα

7.1. Παρόλες τίς ὅποιες ἀρετές του, τό δοκίμιο δέν εἶναι ἀκόμα διδακτικά-παιδευτικά ὥριμο καί ὁλοκληρωμένο, ὥστε νά πάει γιά ἐκτύπωση καί χρήση ἀπό τούς μαθητές.

7.2. Προτείνομε νά συμβουλευτοῦν οἱ συγγραφεῖς τά ἀντίστοιχα βιβλία Α'καί Β'τάξεων γιά τά ἑλληνόπουλα τῆς Δυτικῆς Γερμανίας, πού ἐγκρίθηκαν καί προχωροῦν στήν ἐκτύπωση, καί νά συνεχίσουν, ἄν ἐπιθυμοῦν, στήν ἐργασία τους σύμφωνα μέ τό πνεῦμα πού τά διέπει. Στό μεταξύ θά μποροῦσαν νά χρησιμοποιήσουν τά βιβλία αὐτά, στό μέρος πού προσφέρονται στίς ἰδιαίτερες συνθῆκες τῶν σχολείων τους.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.817.3/18/Ζ/2759/9-7-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν εἰσήγηση τῶν κ.κ. Ἀντ. Μπενέκου καί Ἰ. Χριστιά καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

δ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Ἐπειδή τό δοκίμιο μέ κείμενα Θρησκευτικῶν καί Σπουδῆς Περιβάλλοντος γιά τά Ἑλληνόπουλα τοῦ Βελγίου -Ὁλλανδίας καί Λουξεμβούργου, παρά τίς ὅποιες ἀρετές του, δέν εἶναι ἀκόμα διδακτικά-παιδευτικά ὥριμο καί ὁλοκληρωμένο,

./.

νο, ὥστε νά πάει γιά ἐκτύπωση καί χρήση ἀπό τούς μαθητές προτείνει :
α) νά συμβουλευτοῦν οἱ συγγραφεῖς του τά ἀντίστοιχα βιβλία Α΄ καί Β΄ τάξεων γιά τά 'Ελληνόπουλα τῆς Δυτικῆς Γερμανίας , πού ἐγκρίθηκαν καί προχωροῦν στήν ἐκτύπωση καί β) νά λάβουν ὑπόψη τους τήν εἰσήγηση καί νά συνεχίσουν, ἄν ἐπιθυμοῦν, τήν ἐργασία τους σύμφωνα μέ τό πνεῦμα πού διέπει τά βιβλία αὐτά καί τήν εἰσήγηση.
Τό δοκίμιο πού θά προέλθει ἀπό τήν παραπάνω ἐργασία νά ὑποβληθεῖ στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση.
Στό μεταξύ θά μποροῦσαν νά χρησιμοποιήσουν τά βιβλία , πού ἀναφέρονται πιό πάνω στό μέρος πού προσφέρονται, στίς ἰδιαίτερες συνθῆκες τῶν σχολείων τους.

"Επειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία

'Η γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

'Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδάρης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 69/1981

Σήμερα, 8 'Οκτωβρίου 1981 ήμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.30 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, 'Αγία Παρασκευή 'Αττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β', 'Αριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τοῦ ΚΕΜΕ, 'Ιωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κ.κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β', γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση καί Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Πειραματισμός τῶν ἐκπαιδευτηρίων ὁ "ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ" πάνω στή διδασκαλία τῶν Μαθηματικῶν στό δημοτικό σχολεῖο. Εἰσηγητής κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τοῦ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

"I. - Παραστατικά στοιχεῖα τοῦ Πειραματισμοῦ

1. - Παρατηρήσεις τοῦ ἰδιοκτήτη τῶν ἐκπαιδευτηρίων "Ο ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ" Κων/

./.

νου Εὐμορφοπούλου σχετικές μέ τό δοκιμαστικό πειραματισμό σχολ. ἔτους 1980-81.

2. -'Αναλυτικό πρόγραμμα διδακτέας ὕλης Δ΄ τάξεως.
3. -"Εκθεση τοῦ ἐποπτεύσαντος τήν ἐργασία τοῦ δοκιμαστικοῦ Προγραμματισμοῦ ἐπιτίμου Εἰδ. Συμ. τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. κ. Γ. Τσαμπῆ σχ. ἔτ.1980-81.
4.- 'Αντίγραφο ἀπό τό βιβλίο τῆς διδαχθείσης ὕλης στά Μαθηματικά τῶν Α΄, Β΄, καί Γ΄ τάξεων.
5. -'Ανάλυση τῶν στόχων τῶν ἐπί μέρους ἐρωτημάτων τῶν τελικῶν τέστ Α΄, Β΄, καί Γ΄ τάξεων.
6. -"Εντυπα ἀναλυτικῶν πινάκων βαθμολογίας σέ ὅλα τά τέστ.
7. -Στατιστικά δεδομένα τάξεων Α΄, Β΄, καί Γ΄
8. -Τελικά τέστ Α΄, Β΄ καί Γ΄ τάξεων κατά τό σχολ. ἔτος 1980-81, συμπληρωμένα μέ τούς κώδικες ἀπαντήσεων καί βαθμολογίας.

II. - Αἰτήματα τοῦ ἐκπαιδευτηρίου "Ο ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ"

1. -Νά τερματιστεῖ ὁ δοκιμαστικός πειραματισμός στίς Α΄ καί Β΄τάξεις τοῦ Δημ. σχολείου καί νά δοθεῖ ἡ ἔγκριση τοῦ 'Υπουργ. Παιδ. γιά ὁριστική παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τῶν Α΄ καί Β΄ τάξεων στό μάθημα τῶν Μαθηματικῶν, σέ ὅσα θέματα δέν περιέχονται στό ἰσχύον ἀναλυτικό πρόγραμμα καί μερικῶς στή διάταξη τῆς διδακτέας ὕλης, νά θεωρηθοῦν δηλ. πειραματικής τάξης.
2. -Νά ἐγκριθεῖ ἡ συνέχιση στή Γ΄ τάξη τοῦ πειραματισμοῦ καί κατά τό διδακ. ἔτος 1981-82, μέ βάση τήν (διδακτέα) ὕλη πού διδάχθηκε τό σχολ. ἔτος 1980-81 (περίοδος δοκιμαστικοῦ πειραματισμοῦ).
3. -Νά ἐγκριθεῖ ἡ ἐπέκταση τοῦ δοκιμαστικοῦ πειραματισμοῦ καί στήν Δ΄ τάξη, μέ τίς ἴδιες προϋποθέσεις τῆς 4/ωρης διδ. ἐργασίας κάθε ἑβδομάδα καί μέ τό ἀναλυτικό πρόγραμμα πού ὑποβάλλεται. (Σχετικός δοκιμαστικός πειραματισμός στήν παραπάνω τάξη ἔγινε στά διδ. ἔτη 1978-79, 1979-80 καί 1980-1981).

./.

III. Προτάσεις

Ἡ εἰσήγησή μου καί γιά τά τρία αἰτήματα τῶν ἐκπαιδευτηρίων "Ο ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ" εἶναι θετική γιά τούς παρακάτω λόγους:

1. -Ἀπό τή μελέτη τῶν παραστατικῶν στοιχείων τοῦ πειραματισμοῦ πείσθηκα ὅτι πρόκειται γιά μιά ἀρκετά σοβαρή προσπάθεια.
2. -Ἡ ἰδιοκτήτης τῶν ἐκπαιδευτηρίων εἶναι ἀξιόλογος μαθηματικός καί συγγραφέας βιβλίων γιά τή διδασκαλία τῶν σύγχρονων μαθηματικῶν στό Δημ. Σχολεῖο.
3. -Ἐπόπτης ὁλόκληρου τοῦ πειραματισμοῦ εἶναι ὁ κ. Γ. Τσαμπῆς, ἐπίτιμος Εἰδικός Σύμβουλος τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., γεγονός τό ὁποῖο ἀποτελεῖ ἐγγύηση γιά τή σοβαρότητα τῆς προσπάθειας. Δέν παραλείπω νά σημειώσω σχετικά ὅτι ἔχω "ἰδίαν ἀντίληψιν" τῶν ἱκανοτήτων τοῦ κ. Τσαμπῆ ἀπό παρόμοιο πειραματισμό του σέ σχολεῖα τοῦ Δημοσίου στήν περιοχή τῆς Λαμίας (1976).
4. -Ὁ γενικότερος προσανατολισμός τοῦ πειραματισμοῦ μέ βρίσκει ἀπόλυτα σύμφωνο. Εἰδικότερα, συμφωνῶ μέ τήν ἀντίληψη ὅτι: "Αὐτές οἱ ἐμπειρίες ἀρχίζουν νά ἀποκτῶνται ἀπό τήν περίοδο ἐκείνη τῆς ζωῆς τοῦ ἀναπτυσσόμενου ἀτόμου κατά τήν ὁποία κάνει τήν πρώτη γνωριμία του μέ τό ἄμεσο περιβάλλον του καί τίς συναλλαγές του (παιχνίδια κ.λ.π.). Κατά τή συγκρότηση διαφόρων συλλογῶν, π.χ. ἀνακαλύπτει κοινά χαρακτηριστικά καί ἰδιότητες τῶν ἀντικειμένων πού συλλέγει καί βάσει αὐτῶν πραγματοποιεῖ ποικίλες ταξινομήσεις, πού ἀποτέλεσμά τους εἶναι ἡ ἐμφάνιση καί ὁ σχηματισμός μαθηματικῶν σχέσεων. Ἔργο τοῦ σχολείου εἶναι ἡ ὑποβοήθηση τοῦ παιδιοῦ νά ἀντιληφθεῖ τίς σχέσεις αὐτές ὄχι μόνο στό "ὑλικό" ἐπίπεδο ἀλλά καί στό ἐπίπεδο τῆς "ἀφηρημένης" σκέψεως, πού εἶναι προνόμιο τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος. Αὐτό δέ ἀκριβῶς προσπαθοῦμε νά κάνουμε μέ τόν τρόπο ἐργασίας μας, παρέχοντας στά παιδιά διάφορες εὐκαιρίες γιά συζήτηση, ἐντοπισμό τῶν σχέσεων, ἀντιλήψεων πού προκύπτουν ἀπό τίς ἀρχικές σχέσεις καί ἐμβάθυνση στήν οὐσία τῶν σχέσεων αὐτῶν στό μέτρο τῆς διανοητικῆς των ἱκανότητος".

./.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τό ἔγγραφο ἀριθμ.Γ/6014/14-8-81 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκ/των, β) τήν ἀριθμ.66/5-8-81 ἀναφορά τῶν ἰδιωτικῶν Ἐκπαιδευτηρίων ὁ "ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ" μέ τά συνημμένα ἀντίγραφα τῶν παραστατικῶν στοιχείων τοῦ Πειραματισμοῦ, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Γ. Μαραγκουδάκη, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τοῦ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

κατά πλειοψηφία ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

1. Ἐγκρίνει τή συνέχιση τῆς κατά παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν στίς Α΄, Β΄καί Γ΄ τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου τῶν ἰδιωτικῶν Ἐκπαιδευτηρίων ὁ "ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ" γιά μία διετία (1981-82, 1982-83), μέ τήν προϋπόθεση ἡ Διεύθυνση τοῦ σχολείου νά στέλνει κάθε χρόνο στό ΚΕΜΕ (Τμῆμα Δημοτικῆς) σύντομη ἔκθεση λειτουργίας του γιά ἐνημέρωση.
2. Ἐγκρίνει τήν ἐπέκταση τοῦ δοκιμαστικοῦ Πειραματισμοῦ γιά τό σχολ. ἔτος 1981-82 ~~καί~~ στή διδασκαλία τῶν Μαθηματικῶν τῆς Δ΄ τάξεως δημοτικοῦ μέ τίς ἴδιες προϋποθέσεις τῆς 4/ωρης διδ. ἐργασίας κάθε ἑβδομάδα καί μέ τό ἀναλυτικό Πρόγραμμα πού ὑποβάλλεται.
3. Λόγω τοῦ ἐνδιαφέροντος πού παρουσιάζει ἡ ἐργασία αὐτή τό Τμῆμα θεωρεῖ ἀπαραίτητο νά ἐπισκεφθοῦν τό σχολεῖο μέλη τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ ΚΕΜΕ.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Μαραγκουδάκης ὁ ὁποῖος προτείνει νά ἐγκριθεῖ τό αἴτημα τῶν Ἐκπαιδευτηρίων ὁ "ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ" γιά ὁριστική παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό Πρόγραμμα τῶν Α΄ καί Β΄τάξεων στό μάθημα τῶν Μαθηματικῶν γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγησή του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδίκη Παπανικολάου

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κοντοδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 70/1981

Σήμερα, 13 Ὀκτωβρίου 1981 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέα τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια, καί Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τά ὡρολόγια καί ἀναλυτικά προγράμματα ἑλληνικῶν σχολείων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Τορόντο. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἀνακοινώσεις

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 10.- Γνωμοδότηση γιά τά ὡρολόγια καί ἀναλυτικά προγράμματα ἑλληνικῶν σχολείων μητρικῆς γλώσσας τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Τορόντο.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

" Ὁ Σύμβουλος Ἐκπαιδεύσεως στό Γενικό Προξενεῖο τῆς Ἑλλάδας στό Τορόντο ἔστειλε τό ὡρολόγιο καί τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τῶν ἑλληνικῶν σχολείων μητρικῆς γλώσσας τοῦ Τορόντο, γιά νά γνωματεύσουμε ἄν εἶναι κατάλληλα νά χρησιμοποιηθοῦν ἀπό ὅλα τά ἑλληνικά σχολεῖα τοῦ Καναδᾶ.

Τά προγράμματα αὐτά συντάχθηκαν ἀπό ὁμάδα ἐκπαιδευτικῶν μέ ἐπικεφαλῆς τήν κ. Μαρία Τσιατᾶ-Κατσίνα καί τέθηκαν σέ ἐφαρμογή στά σχολεῖα τῆς Κοινότητας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Τορόντο κατά τό σχολικό ἔτος 1980-1981.

Τά ὡρολόγια προγράμματα ἀφοροῦν τήν ἐργασία τῶν πολυθεσίων ὡς μονοθεσίων σχολείων τῆς Κοινότητας καθώς καί σχολείων πού λειτουργοῦν μόνο τό Σάββατο.

Τό ἀναλυτικό πρόγραμμα ἀποτελεῖ μιά προσπάθεια νά λύσει ἤ νά περιορίσει βασικά διδακτικά προβλήματα. Εἶναι δομημένο σύμφωνα μέ τό ἀναμορφωμένο προσωρινό Α.Π. τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μέ τίς ἀπαραίτητες προσαρμογές στίς ἰδιοτυπίες τῶν ἑλληνικῶν σχολείων τοῦ Τορόντο. Αὐτές οἱ ἰδιοτυπίες συνοφίζονται: α) στήν ἀνεπάρκεια τοῦ χρόνου διδασκαλίας (ἕνα ἤ δύο ἀπογεύματα τήν ἑβδομάδα ἀπό 3 ὧρες)· καί β) στήν πολυμορφία τῶν σχολείων (μονοθέσια ὡς πολυθέσια ἀπογευματινά ἤ σχολεῖα τοῦ Σαββάτου μέ πεντάωρη ἐργασία).

Τό Α.Π. δοσμένο σέ ἕνα βιβλίο 103 σελίδων ἀναφέρεται πρῶτα στό σκοπό τῶν ἑλληνικῶν σχολείων τοῦ Τορόντο καί δίνει γενικές ὁδηγίες γιά τήν ἐφαρμογή του στήν τάξη. Ἀκολουθεῖ ἡ ἀνάλυση τῶν γλωσσικῶν μαθημάτων -Ἀνάγνωση, Γραμματική, Ἔκθεση, Ἐλεύθερες ἀνακοινώσεις- Λεκτικές ἀσκήσεις, Παραμύθι, Σπουδή τοῦ Περιβάλλοντος- καί τῶν ἐγκύκλιων μαθημάτων- Θρησκευτικά, Μυθολογία-Ἱστορία, Πατριδογνωσία-Γεωγραφία.

./.

Τό Α.Π. δέν δίνει μόνο τήν ὕλη τῆς διδασκαλίας ἀλλά καί μεθοδικές ὁδηγίες καί ὑποδειγματικές διδασκαλίες τῶν ἐπιμέρους μαθημάτων. Ἐπειδή εἶναι ἀναλυτικό, ὅσο θά μποροῦσε νά εἶναι ἕνα γενικό πρόγραμμα, προσπαθεῖ νά κατευθύνει τούς δασκάλους νά κινοῦνται σέ ἕνα ὁρισμένο πλαίσιο.

Ἀνεξάρτητα ἀπό τίς ἐπιμέρους ἐπιφυλάξεις συμφωνῶ μέ τήν ἀνάγκη τῆς ὕπαρξης ἑνός τέτοιου, ἔστω περιληπτικοῦ, Α.Π., πού τό θεωρῶ πολύ βοηθητικό γιά τούς δασκάλους καί τό ἔργο τῶν σχολείων. Ἀπό αὐτό καί μόνο τό γεγονός θά πρότεινα νά κριθεῖ κατάλληλο, γιά νά χρησιμοποιηθεῖ καί ἀπό ἄλλα ἑλληνικά σχολεῖα τοῦ Καναδᾶ, πού τυχόν δέν ἔχουν κάτι ἀνάλογο. Τό γεγονός ὅτι τό μάθημα Σπουδή τοῦ περιβάλλοντος ἐντάχθηκε στό γλωσσικό μάθημα, ἄν καί δέ συνηθίζεται σ'ἐμᾶς, δέν τό βλέπω καθόλου ἄσχημο γιατί πράγματι αὐτές οἱ γνώσεις πρέπει νά δοθοῦν μαζί μέ τήν ἐνσωμάτωση τοῦ ἑνός μαθήματος στό ἄλλο.

Οἱ Ἐλεύθερες ἀνακοινώσεις—Λεκτικές ἀσκήσεις εἶναι σκόπιμο νά καλλιεργοῦνται κατά ἑλληνικά σχολεῖα τοῦ Καναδᾶ γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό πρόγραμμα. Ὅμως δέν τό βλέπω ἀπαραίτητο νά χαρακτηρίζεται "ἰδιαίτερο μάθημα" στό πρόγραμμα τῶν ἑλληνικῶν σχολείων τοῦ Καναδᾶ, γιατί ξέρουμε ὅτι ἕνα εἶναι τό γλωσσικό μάθημα καί ἡ προφορική ἔκφραση ἀποτελεῖ μία πτυχή του, τή σπουδαιότερη ἴσως γι'αὐτά τά σχολεῖα.

Μιά καταρχήν ἐπιφύλαξη πού ἔχω γι'αὐτό τό Α.Π. εἶναι ἡ χρήση τοῦ ὅρου "τριμερής πορεία" πού ξέρουμε ὅτι εἶναι ξεπερασμένος. Ὅμως μιά λεπτομερέστερη μελέτη τῶν μεθοδικῶν ὁδηγιῶν πού δίνει τό πρόγραμμα μᾶς πείθει ὅτι κάτω ἀπό τή λεγόμενη "τριμερή πορεία" ὑπάρχει περιθώριο γιά δημιουργική ἐργασία καί ἄσκηση σύμφωνα μέ τίς σύγχρονες ἀντιλήψεις τῆς διδακτικῆς.

Μιά δεύτερη παρατήρηση γιά τό "Α. Πρόγραμμα μαθημάτων γιά τά δημοτικά σχολεῖα" εἶναι ὅτι πρέπει νά γίνει ὀρθογραφική του προσαρμογή σύμφωνα μέ τή γραμματική τοῦ ΟΕΔΒ.

./.

Τέλος θά εἶχα νά παρατηρήσω ὅτι θά ἦταν σκόπιμο, λόγω τοῦ περιορισμένου χρόνου πού διατίθεται γιά τή λειτουργία αὐτῶν τῶν σχολείων, ἡ ὕλη τῶν "ἐγκύκλιων μαθημάτων" νά περιοριστεῖ στά πολύ βασικά καί νά δοθεῖ περισσότερη ἔμφαση στό γλωσσικό μάθημα. Καλά θά ἦταν ἡ ὁμάδα ἐργασίας πού συνέταξε τό πρόγραμμα νά λάβει ὑπόψη τίς "Ὁδηγίες", πού συνέταξε τό ΚΕΜΕ καί κυκλοφοροῦν αὐτές τίς μέρες ἀπό τόν ΟΕΔΒ, καί νά προχωρήσει σέ παραπέρα περικοπές καί ἁπλουστεύσεις τῆς ὕλης τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

Π ρ ό τ α σ η

Τά Ὡρολόγια καί Ἀναλυτικά Προγράμματα τῶν ἑλληνικῶν σχολείων μητρικῆς γλώσσας τοῦ Τορόντο γιά τούς λόγους πού ἀνέφερα παραπάνω προτείνω νά κριθοῦν ἀπό τό Τμῆμα ὡς κατάλληλα νά χρησιμοποιηθοῦν καί ἀπό τά ἄλλα ἑλληνικά σχολεῖα ἐφόσον αὐτά τά σχολεῖα τά βροῦν βοηθητικά στή δουλειά τους. Θεωρῶ προϋπόθεση ὅτι ἡ Ἑλληνική Κοινότητα τοῦ Τορόντο καί ἡ Ὁμάδα ἐργασίας τοῦ προγράμματος θά λάβουν ὑπόψη τίς παρατηρήσεις τῆς εἰσήγησης".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.817.3/18/Ζ/4329/31-10-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τό ἀριθμ. Φ. Σ.Ε. 50/231/ΠΡ.554/17/ΑΣ2640/14-10-1980 ἔγγραφο τοῦ Συμβούλου Ἐκπαιδεύσεως στό Γενικό Προξενεῖο τῆς Ἑλλάδος στό Τορόντο, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Μελά, Συμβούλου Β΄, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά στό σύνολό της ὅπως ἔχει, ἤτοι:
Κρίνει τά Ὡρολόγια καί Ἀναλυτικά Προγράμματα τῶν ἑλληνικῶν σχολείων μητρικῆς γλώσσας τοῦ Τορόντο, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση, ὡς κατάλληλα νά χρησιμοποιηθοῦν καί ἀπό τά ἄλλα ἑλληνικά σχολεῖα ἐφόσον αὐτά τά σχολεῖα τά βροῦν βοηθητικά στή δουλειά τους.

./.

τους. Θεωρεῖ προϋπόθεση ὅτι ἡ Ἑλληνική Κοινότητα τοῦ Τορόντο καί ἡ Ὁμάδα ἐργασίας τοῦ Προγράμματος θά λάβουν ὑπόψη τίς παρατηρήσεις τῆς εἰσήγησης.

Θ έ μ α 2ο.- Ἀνακοινώσεις.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό Τμῆμα α) τά ἔγγραφα ἀριθμ. Γ/7144/29-9-81 καί Γ/7146/29-9-81 τοῦ ΥΠΕΠΘ πού ἀναφέρονται στήν πρόσκληση ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Δ.Ε γιά ἐπιμόρφωση μονοετοῦς διαρκείας στίς ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν καί Ἰωαννίνων κατά τό 1981-1982 καί β) τίς ἀριθμ. Γ/7300/6-10-81 καί Γ/7250/6-10-1981 ἀποφάσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας πού ἀναφέρονται στήν ἀνατύπωση τῶν διδακτικῶν βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου γιά τό σχολικό ἔτος 1982-83.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 71/1981

Σήμερα, 23 Ὀκτωβρίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐφυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱκκ Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση (ΣΕΛΔΕ), Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί τοποθετήθηκε στό γραφεῖο τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὡς Εἰδικός Σύμβουλος, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό Προεδρ. Δ/γμα "Περί ἱδρύσεως εἰδικοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί νηπιαγωγείου".

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Μαθαίνω τή γλῶσσα μου" τῶν Δ.Β. Λιοδάκη καί Π.Δ. Λιοδάκη-Παπανικολάου. Εἰσηγητής κ. Δ.Μελᾶς

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἡ Πολιτεία τῶν λουλουδιῶν" τοῦ Π. Φλωρόπουλου. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./..

Γιά τό πρῶτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί ἱδρύσεως εἰδικοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί νηπιαγωγείου" ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά ἄλλη συνεδρίαση τοῦ Τμήματος, ἐπειδή τό παραπάνω σχ. Προεδρ. Δ/τος πρέπει νά ὑπογραφεῖ ἀπό τόν κ. Ὑπουργό τῆς Παιδείας πού ἀπουσιάζει τώρα.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Μαθαίνω τή γλώσσα μου" τῶν Δ. Β. Λιοδάκη καί Π.Δ Λιοδάκη- Παπανικολάου.

Ὁ κ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

Πρόκειται γιά ἕνα βιβλίο ἐργασίας σέ δύο τεύχη πάνω στήν ὕλη τοῦ ἐγκεκριμένου Ἀλφαβηταρίου. Περιέχει μιά ποικιλία ἀσκήσεων δομένων μέ παιγνιώδη μορφή. Γιά κάθε μάθημα ὑπάρχουν 3-4 δημιουργικές ἀσκήσεις. Ἐνδιάμεσα ὑπάρχουν ἐπαναληπτικές ἀσκήσεις πάνω στήν ὕλη πού διδάχτηκε.

Τό βοήθημα εἶναι τυπωμένο σέ καλό χαρτί, μέ ὡραία στοιχειοθέτηση, δίχρωμία, εἰκονογράφηση καί σχέδια. Ἔτσι γίνεται ἑλκυστικό γιά τούς μικρούς μαθητές στούς ὁποίους ἀπευθύνεται.

Τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου παρουσιάζει κάποια πρωτοτυπία στή διάταξη τῆς ὕλης, μέ τήν παιγνιώδη μορφή μέ τήν ὁποία παρατίθεται καί μέ τήν ποικιλία τῶν συνδυασμῶν του.

Ἡ δυσκολία τῶν ἀσκήσεων εἶναι προοδευτική καί κατάλληλη γιά παιδιά βραδυμαθῆ μέχρι καί εὐφυῆ.

Ἀνάλογα βοηθήματα κυκλοφοροῦν ἤδη στό ἐμπόριο. Πιστεύω ὅτι τό "Μαθαίνω τή γλώσσα μου" μπορεῖ νά προσφέρει θετικά στή διεξαγωγή τοῦ μαθήματος τῆς πρώτης ἀνάγνωσης πρός τή σωστή κατεύθυνση καί νά βοηθήσει τά παιδιά στήν ἀπόκτηση τοῦ σχετικοῦ μηχανισμοῦ μέ τρόπο εὐχάριστο καί δημιουργικό. Γι' αὐτό προτείνω νά κριθεῖ ὡς χρήσιμο ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς μαθητές τῆς Α΄τάξης.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/56/Γ.5547/15-7-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν ἀπό 9-6-1981 αἴτηση τοῦ κ. Δ. Λιοδάκη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Μελά καί δ) τή σχετική συζήτηση,

./.

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο "Μαθαίνω τή γλώσσα μου" τεύχη 1ο καί 2ο τῶν κκ Δ.Β Λιοδάκη καί Π.Δ. Λιοδάκη- Παπανικολάου κρίνεται χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς μαθητές τῆς Α΄τάξης τοῦ δημοτικοῦ, γιατί μπορεῖ νά προσφέρει θετικά στή διεξαγωγή τοῦ μαθήματος τῆς πρώτης ἀνάγνωσης πρός τή σωστή κατεύθυνση καί νά βοηθήσει τά παιδιά στήν ἀπόκτηση τοῦ σχετικοῦ μηχανισμοῦ μέ τρόπο εὐχάριστο καί δημιουργικό.

Θ έ μ α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἡ Πολιτεία τῶν λουλουδιῶν" τοῦ κ. Παντελῆ Φλωρόπουλου.

Ὁ κ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

Εἶναι ἕνα παραμύθι μέ παράθεση πολλῶν ἀπίθανων γεγονότων, σ'ἕνα ἐντελῶς φανταστικό πλαίσιο μέ χαρακτῆρες ἀπίθανους ὡς πρωταγωνιστές.

Προσπάθεια τοῦ συγγραφέα εἶναι φαίνεται νά ψυχαγωγήσει μεταφέροντας τόν ἀναγνώστη σέ κόσμους παραμυθένιους. Δέ νομίζω ὅμως ὅτι τό καταφέρνει μέ τήν παράθεση 2-3 ἱστοριῶν πού διηγοῦνται οἱ χαρακτῆρες ἤ μέ τή δράση τους, ἰδιαίτερα πρός τό τέλος τοῦ ἀναγνώσματος.

Ἀκόμη προσπαθεῖ νά διδάξει, ἀλλά τά μηνύματα δέ βγαίνουν ἐπαγωγικά ἀπό τή δράση καί τά λόγια τῶν χαρακτήρων. Γιά παράδειγμα, δέ φαίνεται πουθενά πόσο κακό φέρνουν οἱ πόλεροι στούς ἀνθρώπους κι ὅμως μπαίνει στή συνομιλία τῶν πρωταγωνιστῶν.

Σάν παραμύθι "Ἡ Πολιτεία τῶν λουλουδιῶν" μπορεῖ νά διαβαστεῖ ἀπό τά παιδιά. Ὅμως δέ βλέπω ὅτι κάποια ὠφέλεια θά προκύψει ἀπ' αὐτό. Γι'αὐτό δέν μπορῶ νά εἰσηγηθῶ ὡς χρήσιμο".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:
α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/23/Γ.300/28-1-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν ἀπό 19-1-1981 αἴτηση τοῦ κ. Φλωρόπουλου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά καί δ) τή σχετική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τό βιβλίο (παραμύθι) "Ἡ πολιτεία τῶν λουλουδιῶν" τοῦ Παντελῆ Φλωροπούλου δέν κρίνεται χρήσιμο γιά τά παιδιά γιά τούς λόγους πού ἀνα-

φέρονται στήν εἰσήγηση.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κουτσοπιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 72/1981

Σήμερα, 30 Ὀκτωβρίου 1981, ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγ. Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀρ. Βουγιούκας καί Ἀντων. Μπενέκος Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ καί Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής. Ὁ κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τοῦ ΚΕΜΕ, ἀπουσίαζε γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

Ἐπειδή ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος ἦταν ἀσθενής τήν ἀντικατέστησε ἡ διοικητική ὑπάλληλος τοῦ ΥΠΕΠΘ Σοφία Στεφανίδου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἀναγνωστικά βιβλία τῆς Δ΄καί Ε΄τάξης τῶν ἑλληνικῶν Σχολείων τῆς Αὐστραλίας. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία α) Ὁ Πισιπούκ καί ὁ πρῶτος του ἄθλος, β) Ὁ Πισιπούκ καί τ'ἀδέλφια του καί γ) Ὁ Πισιπούκ καί οἱ φίλοι του τά ζῶα, τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐκδόσεων Ἠλία Καμπανᾶ. Εἰσηγητής κ. Ἀ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων γιά τό α΄τρίμηνο τοῦ διδακτικοῦ ἔτους 1981-82 στή ΣΕΛΔΕ Θεσσαλονίκης. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Ἀναγνωστικά βιβλία τῆς Δ΄καί Ε΄τάξης τῶν ἑλληνικῶν σχολείων τῆς Αὐστραλίας.

Ὁ κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

Τό Ὑπουργεῖο Παιδείας μᾶς στέλνει μιά σειρά, ἀπό πέντε τεύχη τῶν ἀναγνωστικῶν πού ἐκπόνησε τό Γραφεῖο Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου στήν Ἀδελαΐδα γιά τίς τάξεις Δ΄καί Ε΄καί παρακαλεῖ τό Τμῆμα νά διατυπώσει τίς ἀπόψεις του καί τίς παρατηρήσεις του γι' αὐτά "προκειμένου νά προχωρήσει τό Γραφεῖο Συμβούλου Ἐκπαιδεύσεως Αὐστραλίας στή συμπλήρωση καί βελτίωσή τους γιά τό ἔτος 1982".

Τά βοηθήματα αὐτά φέτος χρησιμοποιοῦνται δοκιμαστικά καί ἀναμένεται, μετά τίς παρατηρήσεις ἀπό τήν ἐφαρμογή τους στήν τάξη, τό Γραφεῖο νά προχωρήσει στή συμπλήρωση καί βελτίωσή τους.

Τά ἀναγνώσματα τῆς Δ΄τάξης δίνονται σέ δύο τεύχη. Τά κείμενα εἶναι ἐπιλογές ἀπό τό Ἀναγνωστικό τῆς Δ΄τοῦ ΟΕΔΒ βασικά. Σ'αὐτά ἔχουν προστεθεῖ κείμενα πού ἀναφέρονται στή ζωή καί τά ἐνδιαφέροντα τῶν παιδιῶν τῆς Αὐστραλίας καθώς καί κείμενα ἀπό τό Ἀναγνωστικό τῆς Γ΄δημοτικοῦ. Τό ἴδιο καί τό Ἀναγνωστικό τῆς Ε΄τάξης (σέ 3 τεύχη) ἀποτελεῖται ἀπό ἐπιλογές κειμένων, ὅπως καί τῆς Δ΄.

Σέ πολλά κείμενα ἔχει γίνει, πολύ σωστά, διασκευή μέ σκοπό τήν ἁπλούστευση.

Οἱ ἀσκήσεις- ἐργασίες τόσο γιά τήν κατανόηση ὅσο καί γιά τή γραμματική εἶναι γενικά ἐπιτυχεῖς.

Τό λεξιλόγιο πού ἀκολουθεῖ τά κείμενα εἶναι βέβαια ἀπαραίτητο, ἰδιαίτερα γιά τά παιδιά τῆς Αὐστραλίας, ἀλλά μᾶλλον ἐκτεταμένο καί ἡ ἑρμηνεία τῶν λέξεων ὄχι πάντα ἐπιτυχής. Ἴσως ὁρισμένες λεξιλογικές ἀσκήσεις, κοντά στίς ἄλλες, νά ἦταν προτιμότερες γιά κατανόηση τῶν ἐννοιῶν.

Ὁ χωρισμός τῶν κειμένων σέ τεύχη προσφέρεται γιά ἐναλλακτική χρήση τῶν τευχῶν, πού βασικά διαφέρουν ὡς πρός τό ποσό καί τό εἶδος τῶν ἀσκήσεων - ἐργασιῶν. Τό Α΄τεῦχος καί τῶν δύο τάξεων περιλαμβάνει

./.

ἐργασίες-ἀσκήσεις γιά τήν κατανόηση τοῦ κειμένου καί τή γραμματική.

Τό Β΄τεῦχος καί τῶν δύο τάξεων περιορίζεται κυρίως στίς ἀσκήσεις κατανόησης. Τέλος τό Γ΄τεῦχος τοῦ 'Αναγνωστικοῦ τῆς Ε΄τάξης ἐκτός ἀπό τίς ἐρωτήσεις κατανόησης περιλαμβάνει καί ἐγκυκλοπαιδικές ἐρωτήσεις πού σέ μεγάλο μέρος τους ξεφεύγουν ἀπό τό σκοπό τῆς ἀνάγνωσης καί τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος. Αὐτό θά μποροῦσε νά γίνει ἄν γινόταν καί μιά ἐνσωμάτωση ὁρισμένων μαθημάτων (π.χ. Γλωσσικό μάθημα καί Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος).

Τέλος,θεωρῶ ἀπαραίτητο νά γίνει ἡ ὀρθογραφική προσαρμογή καί οἱ ἀπαραίτητες διορθώσεις σύμφωνα μέ τή Γραμματική τῆς δημοτικῆς τοῦ ΟΕΔΒ. Π.Χ. ἑλληνικός ἀντί 'Ελληνικός, κύρ Μανόλης ἀντί κυρ-Μανώλης, καμία ἀντί καμμία, Κωστής ἀντί Κωστῆς.

'Επειδή τήν ὅλη προσπάθεια τῆς σύνταξης αὐτῶν τῶν ἀναγνωστικῶν τήν θεωρῶ ἀξιόλογη, προτείνω νά παρακληθεῖ τό Γραφεῖο 'Εκπαιδεύσεως στό Προξενεῖο τῆς 'Αδελαΐδας νά μᾶς στείλει τά τεύχη τοῦ ἀναγνωστικοῦ μετά τή βελτίωσή τους.

'Ακολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων.

'Ο κ. Βουγιούκας παρατηρεῖ ὅτι ἴσως εἶναι φιλόδοξα καί ἀπαιτητικά γιά τά 'Ελληνόπουλα τῆς Αὐστραλίας καί ρωτάει ἄν ὑπάρχουν ἀνάλογα βοηθήματα γιά τίς τρεῖς μικρότερες τάξεις.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τά ἔγγραφα ἀριθμ. Φ. 8173/19/Ζ/2695/9-7-81 καί Φ. 817.3/25/Ζ/3109/11-9-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ (Δ/νση Ε.Ε.Ε.) β) τά ἀριθμ. 133/8-6-1981 καί 155/28-7-1981 ἔγγραφα τοῦ Συμβούλου 'Εκπαιδεύσεως στό Γενικό Προξενεῖο τῆς 'Ελλάδος στήν 'Αδελαΐδα κ. Κοτρώνη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά στό σύνολό της, ὅπως ἔχει.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία α) 'Ο Πισιπούκ καί ὁ πρῶτος του ἄθλος, β) 'Ο Πισιπούκ καί τ'ἀδέλφια του καί γ) 'Ο Πισιπούκ καί οἱ φίλοι του τά ζῶα, τοῦ 'Οργανισμοῦ 'Εκδόσεων 'Ηλία Καμπανᾶ.

'Ο κ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται γιά τό παραπάνω θέμα στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

1. Πρόκειται γιά τρία μεγαλόσχημα καί καλοτυπωμένα εἰκονογραφημένα βιβλία, πού δέν ἔχουν συγγραφέα. 'Υπάρχει ἁπλῶς ἡ ἔνδειξη ὅτι τά "ἀπέδωσε" ὁ ἐκδότης 'Ηλίας Καμπανάς.

2. 'Επίκεντρο καί τῶν τριῶν βιβλίων εἶναι ἕνας μικρός "ἀρκουδάκος" γύρω ἀπό τόν ὁποῖο πλέκονται διάφορες ἱστορίες σέ 32 σελίδες γιά τό καθένα βιβλίο.

3. Τό περιεχόμενο τῶν ἱστοριῶν διαπλέκεται γύρω ἀπό διάφορα ἐπεισόδια, πιθανά καί ἀπίθανα, ἀπό τή ζωή τοῦ ἀρκουδάκου στό περιβάλλον πού ζεῖ, καί κυρίως ἀνάμεσα στά ζῶα. Τά ἐπεισόδια, ὅπως ἐκτίθενται δέν φαίνονται καί τόσο προσφυή καί συναρπαστικά. Λείπει τό μέτρο καί περισσεύει ἡ λογοκοπία.

4. Τό πρόβλημα εἶναι: σέ παιδιά ποιᾶς ἡλικίας ἀπευθύνονται; "Αν ἀπευθύνονται σέ μικρότερα παιδιά (προσχολικῆς καί πρωτοσχολικῆς ἡλικίας), τότε κρίνονται φλύαρα καί κουραστικά. Τό μικρό παιδί χάνεται σέ λεπτομέρειες καί σέ κουβεντολόϊ. "Αν προορίζονται γιά μεγαλύτερα παιδιά, ὡριμότερα, φαίνονται κάπως ἀστεῖα, μέ τήν ἔννοια ὅτι προβάλλουν καταστάσεις ἀφελεῖς πού δέν ταιριάζουν στήν ὡριμότητά τους, πού σ'αὐτή τήν ἡλικία ἐπιζητεῖ νά ἑρμηνεύσει τό περιβάλλον του κάπως ἐπιστημονικά.

5. Γιά τούς λόγους αὐτούς - καί ἐπειδή παρόμοια βιβλία κυκλοφοροῦν πολλά καί λογοτεχνικά καί ἀρτιότερα - δέν κρίνονται ἀπαραίτητα οὔτε πρόσφορα γιά τή λογοτεχνική ἤ ἐπιστημονική προαγωγή τῶν παιδιῶν.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/Γ/6047/11-8-1981 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των,

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

./.

β) τήν ἀπό 11-8-1981 αἴτηση τοῦ ἐκδότου Ἠλία Καμπανά, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μπενέκου καί δ) τή σχετική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Τά βιβλία α) Ὁ Πισιπούκ καί ὁ πρῶτος του ἄθλος, β) Ὁ Πισιπούκ καί τ' ἀδέλφια του καί γ) Ὁ Πισιπούκ καί οἱ φίλοι του τά ζῶα τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐκδόσεως Ἠλία Καμπανᾶ δέν κρίνονται ἀπαραίτητα ὕστε πρόσφορα γιά τή λογοτεχνική ἤ ἐπιστημονική προαγωγή τῶν παιδιῶν γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Θ έ μ α 3ο.- Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων γιά τό α΄τρίμηνο τοῦ διδακτικοῦ ἔτους 1981-82 στή ΣΕΛΔΕ Θεσσαλονίκης.

Ὁ κ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 82/2-10-1981 τοῦ Δ/ντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Θεσσαλονίκης κ. Ἐλευθερόπουλου μέ τίς προτάσεις του γιά τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στήν παραπάνω Σχολή γιά τό α΄τρίμηνο τοῦ διδακτικοῦ ἔτους 1981-82 καί εἰσηγεῖται νά γίνουν δεκτές οἱ προτάσεις τοῦ κ. Ἐλευθερόπουλου ὅπως ἔχουν.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ Διευθυντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Θεσσαλονίκης κ. Ἐλευθερόπουλου γιά τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στήν παραπάνω Σχολή γιά τό α΄τρίμηνο τοῦ διδακτικοῦ ἔτους 1981-82, ὅπως ἔχει.

Ἡ σχετική εἰσήγηση ἐπισυνάπτεται στό πρακτικό.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 73/1981

Σήμερα, 3 Νοεμβρίου 1981 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀνάρρωτική ἄδεια καί Γεωργ. Μαραγκουδάκης, Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὁ ὁποῖος εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση (Ὑπουργεῖο Παιδείας).

Θ Ε Μ Α ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων γιά τό ἔτος 1981-82 Εἰσηγητής κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο - εἰσήγηση ἀριθμ. 273/29-9-1981 τοῦ Διευθυντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων κ. Κίτσου, πού ἀναφέρεται στήν ἀνάθεση διασκαλίας μαθημάτων στήν παραπάνω ΣΕΛΔΕ καί λέγει τά ἑξῆς:

1. Τό ἔγγραφο δέχει συνταχθεῖ στίς 29-9-81, μᾶλλον πολύ ἀργά, καί τό παραλαμβάνω στίς 2-11-1981. Ἀνάλογη καθυστέρηση σημειώθηκε καί μέ

./.

τή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου. Μέ τίς καθυστερήσεις αὐτές βρισκόμαστε μπροστά σέ τετελεσμένα γεγονότα.

2. Θά ἐνδιέφερε νά ξέραμε πιό συγκεκριμένα, ἄν; (α) δέ δέχτηκαν νά ἀναλάβουν κάποιο μάθημα σχετικό μέ τά παιδαγωγικά, τήν ψυχολογία καί τή σχολικό πράξη οἱ κ. Χρ. Φράγκος καί Ἄννα Φραγκουδάκη (β) δέ δέχτηκαν νά ἀναλάβουν τή Νεοελληνική Γραμματεία (Παιδική λογοτεχνία) οἱ Μ. Μερακλῆς, Κ. Στεργιόπουλος καί Ἄννα Φραγκουδάκη.

3. Ἐπιφυλάξεις δημιουργεῖ ἡ ἀνάθεση τοῦ μαθήματος "Κοινωνιολογία τῆς ἀγωγῆς" στόν Π. Κυριακίδη καί ὄχι στό Θ. Νταλάκα πού ἔχει γράψει καί σχετικό βιβλίο.

4. Ὁ χωρισμός τῶν 40 δασκάλων σέ δύο ὁμάδες στά μαθήματα "Τά μέσα διδασκαλίας", "Αἰσθητική ἀγωγή", "Διδακτικές ἀσκήσεις" προσφέρεται γιά φροντιστηριακή ἄσκησή τους, ἀλλά συνεπάγεται οἰκονομική ἐπιβάρυνση πού δέ θά ἦταν ἴσως διατεθειμένο νά τήν ἐγκρίνει τό ΚΕΜΕ. Καί εἶναι μᾶλλον πολυτέλεια ἡ χρησιμοποίηση δύο προσώπων στίς διδακτικές ἀσκήσεις.

5. Ἡ χρησιμοποίηση εἰδικῶν στίς ἐπιστῆμες, τά γράμματα καί τίς τέχνες γιά πραγματοποίηση διαλέξεων θά πρέπει νά γίνει σέ ἐθελοντική βάση καί ὄχι μέ ἀποζημίωση.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ Διευθυντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων κ. Κίτσου γιά τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στήν παραπάνω Σχολή γιά τό διδακτ. ἔτος 1981-82 ὅπως ἔχει, ἐκτός ἀπό τίς ἑξῆς περιπτώσεις γιά τίς ὁποῖες προτείνει τά ἀκόλουθα:

1. Ἀντί τοῦ κ. Κυριακίδη νά ἀναλάβει τό μάθημα "Κοινωνιολογία τῆς ἀγωγῆς " ὁ κ. Θεόδωρος Νταλάκας, ὡς πιό εἰδικός, γιά τριάντα ἕξι (36) ὧρες συνολικά κατ'ἀνώτατο ὅριο.

./.

2. Στό μάθημα τῶν Πρακτικῶν ἀσκήσεων γιά χρησιμοποιηθεῖ ἕνα μόνο πρόσωπο γιά κάθε ὁμάδα καί
3. Ἡ χρησιμοποίηση εἰδικῶν στίς ἐπιστῆμες, τά γράμματα καί τίς τέχνες γιά πραγματοποίηση διαλέξεων νά γίνει σέ ἐθελοντική βάση καί ὄχι μέ ἀποζημίωση.

Φωτοαντίγραφο τῆς σχετικῆς εἰσήγησης τοῦ Διευθυντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων ἐπισυνάπτεται στό πρακτικό.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κωνσταντινίδης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 74/1981

Σήμερα, 6 Νοεμβρίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 343/72 Β. Δ/τος, περί τοῦ ὡρολογίου καί ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων καί ἀσκήσεων τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν κατά ἔτη σπουδῶν". Εἰσηγητής κ. Ἀ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ὀλυμπιακή φλόγα" τοῦ Διονυσίου Γεωργακόπουλου. Εἰσηγητής κ. Ἀ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἀναφορά τοῦ Ἡλιόπουλου Ἰωάννου, δασκάλου, γιά τή μέθοδο ἐργασίας πού ἐφάρμοσε στήν τάξη του γιά τόν περιορισμό τῶν ἐργασιῶν πού γίνονται ἀπό τούς μαθητές στό σπίτι. Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί τροποποιήσεως τοῦ ὑπ'ἀριθμ. 343/72 Β.Δ/τος, περί τοῦ ὡρολογίου καί ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων καί ἀσκήσεων τῶν Παιδαγωγικῶν 'Ακαδημιῶν κατά ἔτη σπουδῶν".

'Ο κ. 'Αντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/7751/14-10-1981 τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί τροποποιήσεως τοῦ ὑπ'ἀριθμ. 343/72 Β. Δ/τος περί ὡρολογίου καί ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν Παιδαγωγικῶν 'Ακαδημιῶν....." καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα: "

"1. Οἱ τροποποιήσεις πού προτείνονται ἔχουν στόχο τήν προσαρμογή τοῦ προγράμματος στίς ἀπαιτήσεις μιᾶς πενθήμερης ἐργασίας (Νομοθετική Πράξη τῆς 29-12-1980).

Οἱ τροποποιήσεις πού ἔγιναν ἔχουν δύο σκέλη: τό ἕνα ἀναφέρεται σέ κατάργηση μαθημάτων καί τό ἄλλο σέ περιορισμό ὡρῶν διδασκαλίας, ὥστε νά μειωθεῖ καί τό ὡράριο ἐργασίας τῶν σπουδαστῶν.

2. "Ετσι οἱ ὧρες περιορίζονται, στό πρῶτο ἔτος σέ 30 ἀπό 35+1 αὐλ. καί στό Β'ἔτος σέ 31 ἀπό 33 κατά μέσο ὅρο ὧρες διδασκαλίας, ἤτοι ἑξάωρο τήν ἡμέρα.

'Η περικοπή αὐτή κρίνεται ἀναγκαία καί σωστή, ὅταν μάλιστα σ'αὐτή ἐντάσσεται καί τό ὡράριο τῶν πρακτικῶν ἀσκήσεων.

3. 'Από τά μαθήματα καταργοῦνται: Σωματολογία τοῦ παιδιοῦ, 'Υγιεινή καί στοιχεῖα Γεωπονίας καί Γεωργικῆς Οἰκονομίας.

Τό μέτρο κρίνεται σωστό στό παρόν στάδιο, ἀφοῦ ἡ μέν Σωματολογία μπορεῖ νά συγχωνευτεῖ στήν Ψυχολογία, ἡ δέ Γεωπονία εἶναι κατάλοιπο παλιότερων προσανατολισμῶν τῶν Παιδαγωγικῶν 'Ακαδημιῶν.

4. "Αλλη τροποποίηση εἶναι ἡ αὐξομείωση ὡρῶν διδασκαλίας διαφόρων μαθημάτων.

"Ετσι αὐξάνονται οἱ ὧρες στά παρακάτω μαθήματα:

1. 'Ελληνική γλώσσα- Γραμματεία- 'Αγωγή τοῦ Λόγου κατά 1/2 τῆς ὥρας στό Α'ἔτος.

./.

2. Ἑλληνική Ἱστορία καί Ἑλληνικός Πολιτισμός κλπ κατά 1/2 τῆς ὥρας στό Α΄ἔτος καί 1/2 τῆς ὥρας στό Β΄ἔτος.

3. Σωματική Ἀγωγή κατά 1/2 τῆς ὥρας στό Α΄ἔτος.

Ἀπό τό ἄλλο μέρος μειώνονται οἱ ὧρες στά παρακάτω μαθήματα:

1) Στό Α΄ἔτος ἀπό 1/2 τῆς ὥρας στά: Θρησκευτικά, Γενική Παιδαγωγική Γενική Διδακτική, Γενική Ψυχολογία, Ψυχολογία ἀναπτυσσομένου ἀνθρώπου, Τεχνικά, Μουσική.

2) Στό Β΄ἔτος ἀπό 1/2 τῆς ὥρας στά Μαθηματικά, Φυσικές Ἐπιστῆμες, Τεχνικά, Σωματική Ἀγωγή, Μουσική καί κατά 1 ὥρα γιά τίς σπουδάστριες ἀπό τήν Οἰκιακή Οἰκονομία.

3) Ἀπό αὐτές τίς μεταβολές γίνεται δεκτή ἡ πρώτη, ἤτοι ἡ αὔξηση στή διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας καί Γραμματείας.

- Προτείνεται τό ἡμίωρο ἀπό τήν Ἱστορία καί τόν Ἑλληνικό Πολιτισμό νά προστεθεῖ στή Ψυχολογία τοῦ ἀναπτυσσομένου ἀνθρώπου τοῦ Α΄ἔτους. Ἡ μείωση θά γίνει ἀπό τή Λαογραφία, πιθανόν, πού σήμερα ἔχει ἀλλάξει τό περιεχόμενό της καί οἱ σκοποί.

- Ἐπίσης τό ἡμίωρο ἀπό τή Σωματική Ἀγωγή στό Β΄ἔτος, νά προστεθεῖ στά τεχνικά τοῦ Β΄ἔτους.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, λέγει τά ἑξῆς:

"1. Οἱ ὧρες νά μήν ὑπερβαίνουν τίς 30, ἐπειδή ἡ 7η ὥρα εἶναι τελείως ἄγονη.

2. Ἡ Κοινωνική καί Πολιτική ἀγωγή νά διδάσκεται ἀπό μία (1) ὥρα καί στά δύο ἑξάμηνα, ἐπειδή ἔτσι οἱ σπουδαστές θά ἀσχολοῦνται μέ τό μάθημα ὅλο τό διδακτικό ἔτος, θά προβληματίζονται περισσότερο καί ἡ ἀφομοίωση τῆς ὕλης θά εἶναι ἀποτελεσματικότερη.

3. Ἡ Ὀργάνωση καί Διοίκηση τῆς Ἐκπαιδεύσεως νά διδάσκεται 1 ὥρα. Ἀρκεῖ ἡ διάθεση 15 περίπου ὡρῶν.

4. Τά Θρησκευτικά τοῦ Α΄ἑξαμήνου τοῦ Α΄ἔτους νά διδάσκονται μία (1) ὥρα.

./.

5. Η ὥρα αὐτή νά γίνει ὥρα Εἰδικῆς Διδακτικῆς στό Α΄ἑξάμηνο τοῦ Α΄ἔτους, ἐπειδή ἡ Εἰδική Διδακτική ἐκτός ἀπό τήν κύρια διδασκαλία ἔχει ἀνάγκη καί ἀπό παρακολούθηση διδασκαλιῶν, πού μπορεῖ καί εἶναι σκόπιμο νά γίνεται στά πλαίσιά τους, ἀλλά καί κριτίως ἀπό πολλή συζήτηση καί κριτική τῶν διδασκαλιῶν πού παρακολουθοῦν οἱ σπουδαστές καί τῶν διδακτικῶν ἀσκήσεων τῶν σπουδαστῶν, πού γίνονται στό Β΄ἔτος.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/7751/14-10-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μπενέκου καί τίς παρατηρήσεις τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Στό ἄρθρο 1 τοῦ σχ. Προεδρ. Δ/τος πού ἀφορᾶ τό ὡρολόγιο καί ἀναλυτικό Πρόγραμμα τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν κατά ἔτη σπουδῶν νά γίνουν οἱ ἑξῆς τροποποιήσεις:

Ὡρολόγιο Πρόγραμμα Μαθήματα	Ὧρες διδασκαλίας κατά ἑβδομάδα Α΄Ἔτος		Β΄Ἔτος	
	Α΄ἑξαμ.	Β΄ἑξάμ.	Α΄ἑξαμ.	Β΄ἑξάμ.
	1	1	1	1
1. Θρησκευτικά				
2. Ἑλληνική Ἱστορία καί Ἑλληνικός Πολιτισμός, Ἀρχαιολογικοί Ἱστορικοί τόποι τῆς Ἑλλάδος, Λαογραφία.	1		2	1
3. Εἰδική Διδακτική		1	2	2
4. Ψυχολογία τοῦ ἀναπτυσσομένου ἀνθρώπου.	1	–	3	–
5. Κοινωνική καί Πολιτική Ἀγωγή	–	1	–	1
6. Τεχνικά (Σχέδιο-χειροτεχνία)	3	2	3	3
7. Σωματική Ἀγωγή	3		2	2
8. Ὀργάνωση καί Διοίκηση Ἐκπ/σως		2		1
9. Οἰκιακή Οἰκονομία				

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ Κ.Ε.Μ.Ε. ΑΘΗΝΑΙ

./.

Θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "'Ολυμπιακή φλόγα" τοῦ Διονυσίου Γεωργακόπουλου.

'Ο κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, μέ ἀφορμή τό παραπάνω θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ὑπενθυμίζει στό Τμῆμα ὅσα εἰσηγήθηκε στήν 31/1981 συνεδρία του γιά τό θέμα "Σύσταση βιβλίων ἀπό τούς δασκάλους στούς μαθητές, καθώς καί τή σχετική ἀπόφαση τοῦ Τμήματος, σύμφωνα μέ τήν ὁποία τό Τμῆμα προτείνει νά ἐπιτραπεῖ στούς δασκάλους νά συστήνουν στούς μαθητές βιβλία σέ ἐντελῶς προαιρετική βάση καί ὅτι στό ἔργο τους αὐτό ἡ πολιτεία μπορεῖ νά ἔρθει ἀρωγός μέ τήν ἔκδοση ἀναλυτικοῦ περιοδικοῦ δελτίου βιβλιογραφίας, ἀντιπροσωπευτικοῦ ὅλων τῶν τάσεων, συγκροτώντας σέ μόνιμη βάση μιά ἐπιτροπή ἀπό εἰδικούς.

"Επειτα ἀπό αὐτά ὁ κ. Βουγιούκας προτείνει νά ἀναβληθεῖ ἡ συζήτηση τοῦ παραπάνω θέματος καθώς καί ὅλων τῶν παρόμοιων μέ αὐτό μέχρις ὅτου ἡ Πολιτεία ἀπαντήσει στή συγκεκριμένη αὐτή πρόταση τοῦ Τμήματος.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά ἀναβληθεῖ ἡ συζήτηση τοῦ θέματος "Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο " 'Ολυμπιακή φλόγα" τοῦ Δ. Γεωργακόπουλου, καθώς καί ὅλων τῶν παρόμοιων μέ αὐτό θεμάτων, (ἐλεύθερα βουθυμικά, μέσα καί ὄργανα διδασκαλίας κλπ) μέχρις ὅτου ἡ Πολιτεία ἀπαντήσει στή συγκεκριμένη πρόταση τοῦ Τμήματος (Πράξη 31/1981), σύμφωνα μέ τήν ὁποία ἡ Πολιτεία μπορεῖ νά ἔρθει ἀρωγός στό ἔργο τῶν δασκάλων μέ τήν ἔκδοση ἀναλυτικοῦ περιοδικοῦ δελτίου βιβλιογραφίας, ἀντιπροσωπευτικοῦ ὅλων τῶν τάσεων, συγκροτώντας σέ μόνιμη βάση μιά ἐπιτροπή ἀπό εἰδικούς, πού εἶναι σέ θέση νά ἐπιλέξει τό πρακτικό.

'Η σχετική πράξη τοῦ Τμήματος ἀριθμ. 31/1981 ἐπισυνάπτεται στό Τμῆμα.

./.

Γιά τό τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως, ἐπειδή ἐξαντλήθηκαν τά χρονικά ὅρια, ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 75/1981

Σήμερα, 10 Νοεμβρίου 1981 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Ν. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση καί Κων/νος Πασσάκος Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Τροποποίηση εἰσηγήσεως τοῦ Διευθυντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου γιά τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθήματος στήν παραπάνω ΣΕΛΔΕ. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἀναφορά τοῦ Ἡλιόπουλου Ἰωάννου, δασκάλου, γιά τή μέθοδο ἐργασίας πού ἐφάρμοσε στήν τάξη του, γιά τόν περιορισμό τῶν ἐργασιῶν πού γίνονται ἀπό τούς μαθητές στό σπίτι. Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Τροποποίηση εἰσηγήσεως τοῦ Δ/ντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου γιά τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθήματος στήν παραπάνω ΣΕΛΔΕ.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, λέγει τά ἑξῆς:

Μέ ἔγγραφό του ἀριθμ. 74/5-10-1981 ὁ Διευθυντής Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου κ. Κασιώλας ἀναφέρει ὅτι μέ τήν εἰσήγησή του ἀριθμ. 64/23-7-81 εἶχε προτείνει τήν ἀνάθεση τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος "Σύγχρονες ἐξελίξεις στή Φυσική καί Βιολογία" στούς κ. "Αννινο Φώτιο καί Γραμματικάκη Γεώργιο, οἱ ὁποῖοι ὅμως ἀρνήθηκαν νά διδάξουν τό ἐν λόγω μάθημα προβάλλοντας σάν αἰτιολογικό τή χαμηλή ὡριαία ἀποζημίωσή τους. Ὕστερα ἀπό αὐτά ὁ κ. Κασιώλας προτείνει τήν ἀνάθεση τῆς διδασκαλίας τοῦ παραπάνω μαθήματος στήν κ. Ἀθανασάκη - Μιχαηλίδου Χαρά, Δρα Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, Ἐπιμελήτρια τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, γιά δύο (2) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Α΄διδακτικό τρίμηνο.

Στή συνέχεια ὁ κ. Κονιδιτσιώτης εἰσηγεῖται νά γίνει δεκτή ἡ πρόταση τοῦ κ. Κασιώλα.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν πρόταση τοῦ Δ/ντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου κ. Κασιώλα νά ἀνατεθεῖ ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Σύγχρονες ἐξελίξεις στή Φυσική καί τή Βιολογία" στήν κ. Ἀθανασάκη - Μιχαηλίδου Χαρά, Δρα Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, Ἐπιμελήτρια τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, γιά δύο ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Α΄ διδακτικό τρίμηνο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ Κ.Ε.Μ.Ε.

Θ έ μ α 2ο.- Ἀναφορά τοῦ Ἡλιόπουλου Ἰωάννου, δασκάλου, γιά τή μέθοδο ἐργασίας πού ἐφάρμοσε στήν τάξη του γιά τόν περιορισμό τῶν ἐργασιῶν πού γίνονται ἀπό τούς μαθητές στό σπίτι.

Ὁ κ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς: "

" Ὁ δάσκαλος κ. Ἰωάννης Ἡλιόπουλος, πού ὑπηρετεῖ στό 13ο Δημ. Σχολεῖο τῆς Ε΄Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Πατρῶν, ὑπέβαλε στό ΚΕΜΕ μέ ἡμερομηνία 10-6-1981 ἀναφορά σχετικά μέ τή μέθοδο ἐργασίας πού ἐφάρμοσε στήν τάξη του (Ε΄) κατά τό σχολ. ἔτος 1980-81 γιά τόν περιορισμό τῶν ἐργασιῶν πού γίνονται ἀπό τούς μαθητές στό σπίτι.

Ὁ παραπάνω δάσκαλος ὑποβάλλει τήν ἀναφορά αὐτή παίρνοντας ἀφορμή ἀπό τήν ἐγκύκλιο τοῦ ΚΕΜΕ (Σεπτέμβριος 1980) πού ἀναφέρεται καί στίς ἐργασίες τῶν παιδιῶν στό σπίτι καί μέ σκοπό ἡ ἐργασία του νά ἀξιοποιηθεῖ ἀπό τό ΚΕΜΕ στά πλαίσια τῆς γενικότερης προσπάθειας πού καταβάλλει γιά τήν ἀντιμετώπιση τοῦ θέματος".

Στό σημεῖο αὐτό ὁ εἰσηγητής, ἀφοῦ ἀνέλυσε ὅσα ἀναφέρει ὁ κ. Ἡλιόπουλος στήν ἀναφορά του, κατέληξε:

" Ὁ κ. Ἡλιόπουλος εἶναι ἀξιέπαινος τόσο γιά τόν προβληματισμό του ὅσο καί γιά τήν προσπάθειά του νά ἀντιμετωπίσει τό θέμα στήν πράξη, δεδομένου ὅτι οἱ ἐργασίες τῶν μαθητῶν ὁτό σπίτι ἀποτελοῦν ἕνα ἀπό τά προβλήματα τῶν σχολείων τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσης. Τά ὅσα ἀναφέρει γιά τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ἀντιμετώπισε τόν περιορισμό τῶν ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν στό σπίτι εἶναι, χωρίς βέβαια νά ἀποκλείονται καί ἄλλες λύσεις, ἀξιοπρόσεκτα. Ἡ προσπάθειά του δείχνει ὅτι μέ τήν θέληση καί τήν κατάλληλη ὀργάνωση τῆς διδασκαλίας οἱ ἐργασίες τῶν μαθητῶν στό σπίτι μπορεῖ νά περιοριστοῦν στό ἐλάχιστο καί ὅτι αὐτό εἶναι πρός ὄφελος καί τῆς διδασκαλίας καί τοῦ παιδιοῦ. Ἐπιφυλάξεις θά εἶχε κανείς ὡς πρός τίς λεπτομέρειες μεθόδευσης τῆς ὕλης ἐργασίας καί ἰδιαίτερα γιά τή μεθοδολογία πού ἀκολουθεῖ ὁ κ. Ἡλιόπουλος στά διάφορα μαθήματα. Ἡ μεθοδολογία αὐτή παρουσιάζει σοβαρές ἀδυναμίες καί σέ πολλά σημεῖα δέ φαίνεται ἀνταποκρίνεται στίς ἀνάγκες τῆς διδασκαλίας τῶν

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 76/1981

Σήμερα, 20 Νοεμβρίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελᾶς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει σέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Χρονοδιάγραμμα καταρτίσεως τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος καί συγγραφῆς τῶν νέων διδακτικῶν βιβλίων τοῦ διδασκάλου καί τοῦ μαθητῆ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Εἰσηγητής ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Ὁ Εἰσηγητής ἀναφέρεται ἀρχικά στό ἱστορικό τῆς καταρτίσεως τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἀπό μόνο τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ χωρίς καμία ἐνίσχυση μέ συνεργάτες ἀπό τήν ἐκπαίδευση. Ἐπιδίωξη τοῦ Τμήματος ἦταν καί εἶναι ἡ κατάρτιση

./..

ένός νέου καί έντελῶς συγχρονισμένου ἀναλυτικοῦ προγράμματος, πού θά παίρνει ὑπόψη του τήν ἑλληνική πραγματικότητα.

Ἤδη τό Τμῆμα κατάρτισε ἕνα νέο καί συγχρονισμένο ἀναλυτικό πρόγραμμα, πού εἶναι ἕτοιμο κατά τό μεγαλύτερο μέρος του.

Εἶναι ἕτοιμα τά ἑξῆς στοιχεῖα του:

1. Ὁ σκοπός τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.
2. Ὁ σκοπός τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος.
3. Τά διδασκόμενα μαθήματα (τίτλοι)
4. Οἱ σκοποί, οἱ μερικότερες ἐπιδιώξεις καί τά γενικά πλαίσια κάθε μαθήματος.
5. Οἱ γενικές ἑνότητες τῆς ὕλης τῶν μαθημάτων ὅλων τῶν τάξεων.
6. Οἱ ἐπιδιώξεις τῶν γενικῶν ἑνοτήτων τῆς ὕλης ὅλων τῶν μαθημάτων, ὅλων τῶν τάξεων.
7. Οἱ μερικότερες ἑνότητες τῆς ὕλης καί οἱ στόχοι τους, γιά ὅλα τά μαθήματα τῆς Α΄καί Β΄τάξεως.
8. Τό ἑβδομαδιαῖο Ὡρολόγιο Πρόγραμμα τοῦ 6/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου (ἐνδεικτικό).

Ἀπομένει νά διατυπωθοῦν οἱ μερικότερες ἑνότητες τῶν ἄλλων τάξεων (Γ΄- ΣΤ΄) καί οἱ στόχοι τους, οἱ διδακτικές ἐνέργειες καί ἡ ἀξιολόγηση.

Ἡ συνέχιση τῆς ἐργασίας εἶναι ἀδύνατη χωρίς τήν συνεργασία ἑνός ὁρισμένου ἀριθμοῦ ἄξιων συνεργατῶν, ἐπειδή ἡ ἐργασία πού ἀπομένει εἶναι ἐργασία λεπτομερειακή καί ἐκτεταμένη καί οἱ δυνάμεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως δέν ἀπαρκοῦν.

Ἄν τό Τμῆμα ἐνισχυθεῖ, εἶναι δυνατόν νά προταθοῦν οἱ ἑξῆς ἐναλλατικές λύσεις:

Α) Ἄμεση δημοσίευση τοῦ ἤδη ἕτοιμου, κατά τό πλεῖστον, ἀναλυτικοῦ προγράμματος καί συγγραφή βιβλίων ἀπό ὁμάδες συγγραφέων ἀποσπασμένων στό ΚΕΜΕ μέ τήν στενή συνεργασία τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως γιά ὅλα τά μαθήματα καί ὅλες τίς τάξεις προοδευτικά.

Β) Ἄμεση ἔναρξη συγγραφῆς βιβλίων διδασκάλου καί μαθητῆ μόνο γιά τίς δύο (2) πρῶτες τάξεις ἀπό ὁμάδες συγγραφέων, ὅπως πιό πάνω. Ὡς τήν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - Κ.Ε.Μ.Ε.

ἔναρξη τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1982-83 ἀπομένουν ἐννέα (9) μῆνες.

Στό χρονικό αὐτό διάστημα εἶναι ἐφικτή ἡ συγγραφή βιβλίων διδασκάλου καί μαθητῆ γιά τίς Α΄καί Β΄τάξεις καί γιά τά μαθήματα: α) γλώσσα β) μελέτη τοῦ περιβάλλοντος καί γ) μαθηματικά.

Παράλληλα θά ἦταν δυνατή καί ἀναγκαία ἡ δημοσίευση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν Α΄Β΄τάξεων σέ πλήρη μορφή.

Ἀναγκαία θά ἦταν τότε ἡ ἄμεση διακοπή τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ σημερινοῦ Ἀλφαβηταρίου, καί τοῦ Ἀναγνωστικοῦ Β΄τάξεως ἕως καί ἄν ἔχουν ἐκτυπωθεῖ κατά ἕνα μέρος.

Ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιαυτό εἶναι ἡ ἄμεση ἀπόσπαση δόκιμων ἐκπαιδευτικῶν, πού θά προταθοῦν ἀπό τό Τμῆμα.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση ὅλων τῶν πτυχῶν τοῦ προβλήματος αὐτοῦ καί ἐπισημαίνεται ἡ μεγάλη σπουδαιότητα τῆς ἐργασίας πού πρέπει νά συντελεσθεῖ γιά τήν ποιοτική βελτίωση τοῦ παιδευτικοῦ ἔργου στό δημοτικό σχολεῖο.

Ὁ κ. Γ. Μαραγκουδάκης λέγει ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἡ κατάρτιση καί βιβλίων τοῦ δασκάλου, ὅπως καί ἡ ἐπιμόρφωση ὅσων διδάξουν στίς τάξεις πού θά δοθοῦν συγχρονισμένα βιβλία μέ σεμινάρια καί ἀπό τήν τηλεόραση, γιά τούς ἐκπαιδευτικούς καί τούς γονεῖς. Λέγει ἐπίσης ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἡ συμμετοχή στήν κατάρτιση τοῦ προγράμματος καί τῶν βιβλίων ἑνός (1) ἐκπροσώπου τῆς Δ.Ο.Ε.

Ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης λέγει ὅτι εἶναι ὀρθά ὅσα προτείνει ὁ κ. Γ. Μαραγκουδάκης, εἶναι ὅμως ἀνάγκη ὁ ἐκπρόσωπος τῶν δασκάλων νά ἔχει ἐπαρκή κατάρτιση, ὥστε νά εἶναι σέ θέση νά βοηθάει οὐσιαστικά, ὅσο καί οἱ ἄλλοι πού θά ἀποσπασθοῦν.

Ὁ κ. Δ. Μελάς λέγει ὅτι πρέπει νά ἔχουμε ὑπόψη ὅτι ἡ ὑποχρεωτική φοίτηση εἶναι ἤδη στήν πράξη ἐννέα ἔτη καί αὐτό ἐπιβάλλει ἀνάλογη ἀντιμετώπιση τοῦ ὅλου θέματος τῶν προγραμμάτων καί τῶν βιβλίων.

Ὁ κ. Α. Βουγιούκας λέγει ὅτι εἶναι σκόπιμο τό Τμῆμα νά προχωρήσει γιά τό ἑπόμενο σχολικό ἔτος μόνο γιά τήν Α΄τάξη, ὅτι γιά τή γλώσσα εἶναι δυνατή ἡ κατάρτιση μόνο τοῦ ἑνός (1) τεύχους ὡς τό Σεπτέμβριο καί ὅτι εἶναι ἀνάγκη δοκιμαστικῆς -πειραματικῆς ἐφαρμογῆς σέ 3-4 σχολεῖα κατά τό 1982-83, παραλλήλα μέ τή γενική ἐφαρμογή. Λέγει, ἐπί-

σης, ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἡ ἔγκαιρη θεώρηση τῆς ὑποχρεωτικῆς παιδείας τῶν ἐννέα (9) ἐτῶν.

Ὁ κ. Α. Μπενέκος παρατηρεῖ ὅτι γιά τή μελέτη τοῦ περιβάλλοντος ἀρκεῖ ἕνα (7) βιβλίο δασκάλου γιά τήν Α΄καί τή Β΄τάξεις μαζί. Τά βιβλία τοῦ μαθητῆ θά εἶναι ἕνα γιά κάθε τάξη.

Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης λέγει ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἡ πειραματική-δοκιμαστική ἐφαρμογή-Χρήση τῶν προγραμμάτων καί τῶν βιβλίων.

Ἔλαβαν τό λόγο πολλές φορές καί διατύπωσαν ἀπόψεις σέ εἰδικά ζητήματα ὅλοι οἱ Σύμβουλοι, ὅπως καί ὁ εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ κ. Ι. Χριστιᾶς, ἕως ὅτου τό θέμα ἐξαντλήθηκε.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά τό Τμῆμα

ὁμόφωνα ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι:

1) Νά ἀρχίσει ἀμέσως ἡ συγγραφή βιβλίων γιά τό δάσκαλο καί γιά τό μαθητή μόνο γιά τήν Α΄ τάξη καί ὥς τήν ἔναρξη τοῦ νέου σχ. ἔτους 1982-1983 νά ἔχει περατωθεῖ.

2) Ἡ συγγραφή αὐτή θά γίνει μέ βάση τό ἕτοιμο νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα Α΄τάξεως.

3) Ἡ συγγραφή αὐτή θά περιλαμβάνει:

α) Ἕνα (1) βιβλίο δασκάλου γλωσσικῆς διδασκαλίας

β) Ἕνα (1) βιβλίο μαθητῆ γλωσσικῆς διδασκαλίας σέ δύο (2) τεύχη (Α΄ καί Β΄)

γ) Ἕνα (1) βιβλίο δασκάλου μελέτης περιβάλλοντος, πού θά εἶναι τό ἴδιο καί γιά τήν Β΄ τάξη,

δ) Ἕνα (1) βιβλίο μαθητή Α΄τάξεως μελέτης περιβάλλοντος,

ε) Ἕνα (1) βιβλίο δασκάλου μαθηματικῶν Α΄τάξεως καί

στ) Ἕνα (1) βιβλίο μαθητῆ μαθηματικῶν Α΄τάξεως.

4) Τό τελικό ἀναλυτικό πρόγραμμα τῆς Α΄τάξεως πού πρέπει νά δημοσιευθεῖ θά εἶναι ἕτοιμο σέ σύντομο χρονικό διάστημα καί ὁπωσδήποτε πρίν ἀπό τό τέλος τοῦ σχ. ἔτους 1981-82, ὥστε οἱ δάσκαλοι τῆς Α΄τάξεως νά τό μελετήσουν ἐγκαίρως.

./.

5) Τά λίγα στοιχεῖα τοῦ προγράμματος αὐτοῦ πού δέν εἶναι ἕτοιμα γιά τά πιό πάνω μαθήματα, καθώς καί ὅσα ἀπαιτοῦνται γιά τά καλλιτεχνικά μαθήματα καί τή φυσική ἀγωγή εἶναι εὔκολο νά ἑτοιμαστοῦν ἀπό τό Τμῆμα ἔγκαιρα.

6) Νά ἀποσπασθεῖ στό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ ἕνας ἐλάχιστος ἀριθμός δώδεκα (12) ἱκανῶν ἐκπαιδευτικῶν πού προτείνει τό Τμῆμα.

7) Νά ἀποσπασθεῖ στό Τμῆμα ἕνας (1) ἐκπρόσωπος τῶν ἐκπαιδευτικῶν πού θά προτείνει ἡ Δ.Ο.Ε., πού θά ἔχει κατάρτιση καί ἱκανότητα γιά οὐσιαστική συνεργασία μαζί μέ τούς ἄλλους δώδεκα.

8) Νά γίνει ἡ εἰκονογράφηση παράλληλα μέ τή συγγραφή ἀπό δόκιμους ζωγράφους.

9) Νά διακοπεῖ ἡ ἐκτύπωση τοῦ σημερινοῦ Ἀλφαβηταρίου (Α, Β).

Τό Τμῆμα ἔπειτα ἀπό προσεκτική διερεύνηση τοῦ θέματος, εἰσηγεῖται τήν ἄμεση ἀπόσπαση στό ΚΕΜΕ μέ σκοπό τή συγγραφή τῶν νέων βιβλίων δασκάλου καί μαθητῆ τῶν πιό κάτω ἀποδεδειγμένα ἄριστα καταρτισμένων καί ἱκανῶν ἐκπαιδευτικῶν:

α) Βελαλίδης Ἀν. δάσκαλος 22ου Δ. Σ. Ἀθηνῶν .....

β) Σκλήρη Ἀν. Ἐπιθεωρητῆ Β΄Δ.Ε. Κακεδαίμονος

γ) Κανάκη Ν., Ἐπιθεωρητῆ Β. Δ.Ε. Ζακύνθου καί

δ) Πολίτη Ἑλ., φιλολόγου, ἀπεσπ. στό Γυμν. Π. Ψυχικοῦ γιά τό γλωσσικό μάθημα,

α) Σκόπα Ν., Ἐπιθεωρητῆ Α.Δ.Ε Λεβαδείας

β) Μπέλλα Θρ., παιδαγωγοῦ, δι/λου 5ου Δ. Σχ. Χαϊδαρίου

γ) Γεωργοκώστα Ἰ., Ἐπιθεωρητῆ Β΄Δ.Ε. Ἀργολίδος

δ) Ἀβδάλη Ἀθ., δασκάλου Πρότύπου Π.Α. Ψυχικοῦ γιά τή μελέτη τοῦ περιβάλλοντος καί

α) Ἀποστολίκα Γ΄, Ἐπιθεωρητῆ Β. Δ.Ε. Η΄περ. Πειραιῶς

β) Σαλβαρᾶ Ἰ., δασκάλου 1ου Δ. Σχ. Ραφήνας,

γ) Διονυσοπούλου Τρ., δασκάλας Αἴγινας καί

δ) Παπαμανώλη Κ., δασκάλου 26ου Δ. Σχ. Πειραιῶς γιά τά μαθηματικά.

./.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κανιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 77/1981

Σήμερα, 24 Νοεμβρίου 1981 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια καί Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Λειτουργία ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ὑπόδειξη προσώπων γιά τή συγκρότηση Ἐπιτροπῆς γιά τή συγγραφή τοῦ βιβλίου "Ἐλεύθερα βοηθήματα-πηγές γιά τό δημοτικό σχολεῖο". Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀρ. 54/81 Πράξεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε τοῦ ΚΕΜΕ στήν κ. Γ. Λεράκη. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΠΘ πού ἀφορᾶ τήν ἀνατύπωση τῶν διδακτικῶν βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ γιά τό σχολ. ἔτος 1982-83.

Θ Ε Μ Α 5ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Κ.Ε.Μ.Ε. ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

./.

Θ έ μ α 1ο.- Λειτουργία ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 1026/23-10-81 τοῦ Δ/ντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως κ. Σπανοῦ, πού ἀναφέρεται στή διάθεση προσωπικοῦ γιά τή λειτουργία τῆς ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως. Συγκεκριμένα ὁ κ. Σπανός ζητεῖ νά ἐνημερωθεῖ ἄν τό ΚΕΜΕ θά διαθέσει ἤ ὄχι ὁρισμένα μέλη του γιά νά διδάξουν στήν παραπάνω Σχολή.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση, ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις καί διατυπώνεται ἡ ἄποψη ὅτι θά εἶναι δυνατόν νά διδάξουν στή ΣΕΛΔΕ ὁρισμένα μέλη τοῦ ΚΕΜΕ, ἐφόσον δέν παρακωλύεται τό κύριο ἔργο τους στό ΚΕΜΕ.

Θ έ μ α 2ο.- Ὑπόδειξη προσώπων γιά συγκρότηση Ἐπιτροπῆς γιά τή συγγραφή τοῦ βιβλίου "Ἐλεύθερα βοηθήματα- πηγές γιά τό δημοτικό σχολεῖο".

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/6419/5-10-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο καλεῖται τό Τμῆμα νά ὑποδείξει πρόσωπα γιά τή συγκρότηση τῆς Ἐπιτροπῆς πού θά ἀναλάβει τή συγγραφή τοῦ βιβλίου "Ἐλεύθερα βοηθήματα- πηγές γιά τό δημοτικό σχολεῖο".

Στή συνέχεια ὁ κ. Ἀνδριόπουλος εἰσηγεῖται νά συγκροτηθεῖ ἡ Ἐπιτροπή αὐτή ἀπό τούς

1. Ἀριστ. Βουγιούκα, Εἰδικό Σύμβουλο παρά τῷ ΚΕΜΕ
2. Ἀντών. Μπενέκο, " " " "
3. Δ. Μελά, Σύμβουλο Β΄,
4. Χ. Σακελλαρίου, Ἐπιθεωρητή Β΄ Δ.Ε.
5. Κ. Παπαμανώλη, δάσκαλο 26ου Δ. Σχ. Πειραιῶς καί
6. ἀπό τόν ἴδιο.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Βουγιούκας προτείνει ὁ κκ Σακελλαρίου καί Παπαμανώλης νά ἀποσπαστοῦν στό ΚΕΜΕ προκειμένου νά ἀσχοληθοῦν μ' αὐτό τό ἔργο.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/6419/5-10-198 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου καί γ) τή σχετική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Προτείνει ἡ Ἐπιτροπή πού θά ἀναλάβει τήν ἐκπόνηση τοῦ πρώτου τόμου

τοῦ βιβλίου μέ τίτλο "Ἐλεύθερα βοηθήματα – πηγές γιά τό δημοτικό σχολεῖο" νά συγκροτηθεῖ ἀπό τά ἑξῆς πρόσωπα:

1. Δημ. Ἀνδριόπουλο, Σύμβουλο Β΄τοῦ ΚΕΜΕ, ὡς Πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς
2. Δ. Μελά, Σύμβουλο Β΄τοῦ ΚΕΜΕ
3. Ἀρ. Βουγιούκα, Εἰδικό Σύμβουλο παρά τῷ ΚΕΜΕ
4. Ἀντών. Μπενέκο, Εἰδικό Σύμβουλο παρά τῷ ΚΕΜΕ
5. Χ. Σακελλαρίου, Ἐπιθεωρητή Β΄Δ.Ε καί
6. Κ. Παπαμανώλη, δάσκαλο τοῦ 26ο Δ. Σχ. Πειραιῶς.

Οἱ κκ Χ. Σακελλαρίου καί Κ. Παπαμανώλης νά ἀποσπαστοῦν στό ΚΕΜΕ προκειμένου νά ἀσχοληθοῦν μέ τό ἔργο αὐτό.

Θ ἔ μ α 3ο.- Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 54/1981 Πράξεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε τοῦ ΚΕΜΕ στήν κ. Γ. Λεράκη.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/90/Γ/10161/10-11-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ ἡ ἀπό 3-11-1981 αἴτηση τῆς κ. Λεράκη γιά χορήγηση ἀντιγράφου τῆς ἀριθμ. 54/81 Πράξεως τοῦ ΚΕΜΕ πού ἀφορᾶ τό βιβλίο της μέ τίτλο "Πεταλοῦδες" καί εἰσηγεῖται νά χορηγηθεῖ τό αἰτούμενο ἀντίγραφο.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά χορηγηθεῖ στήν κ. Γ. Λεράκη ἀντίγραφο τῆς Πράξεως ἀριθ. 54/1981 τοῦ Τμήματος Δ.Ε τοῦ ΚΕΜΕ πού ἀφορᾶ τό βιβλίο της μέ τίτλο "Πεταλοῦδες".

Θ έ μ α 4ο.- Ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΠΘ πού ἀφορᾶ τήν ἀνατύπωση τῶν διδακτικῶν βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ γιά τό σχολ. ἔτος 1982-83.

Ὁ κ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/6716 τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμ. Προγραμ. Δ.Ε τοῦ ΥΠΕΠΘ, μέ τό ὁποῖο καλεῖται τό Τμῆμα νά γνωστοποιήσει στήν παραπάνω Διεύθυνση 1) ποιά διδακτικά βιβλία τοῦ δημοτικοῦ σχολείου θά ἀνατυπωθοῦν, ὡς ἔχουν καί 2) ποιά θά ἐπανεκδοθοῦν, ὕστερα ἀπό διορθώσεις, βελτιώσεις γιά τό σχολ. ἔτος 1982-83.

Στή συνέχεια ὁ κ. Μελάς προτείνει ~~ἔγγραφο~~ νά τεθεῖ στό ἀρχεῖο ὡς ἄνευ ἀντικειμένου, γιατί τό Τμῆμα ἔχει ἤδη ἀπαντήσει στά παραπάνω ἐρωτήματα μέ τήν Πράξη του (63/1981) καί ἔχουν ἐπιλεγεῖ τά βιβλία γιά ἀνατύπωση.

Θ έ μ α 5ο.- Ἀνακοινώσεις.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τό περιεχόμενο α) τῶν ἐγγράφων ἀριθμ. Γ/10551/23-11-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ καί 349/2-11-1981 τῆς ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων πού ἀναφέρονται ἀντίστοιχα στήν ἀποστολή τεύχους "Ὁδηγίες" γιά τή χρήση τῶν διδακτικῶν βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ καί στή λειτουργία τῆς ΣΕΛΔΕ Ἰωαννίνων (ὑποβάλλεται πίνακας ἐγγραφέντων καί φοιτώντων διδασκάλων), β) τῶν ἐγγράφων Γ/10179/19-11-81, Γ/10285/12-11-1981 πού ἀναφέρονται

./.

στήν ἀνατύπωση διδακτικῶν βίβλίων τοῦ δημοτικοῦ καί γ) τοῦ ἐγγράφου Γ. 10362/13-11-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ θέμα τήν "ἀνάκληση προσκλήσεως ἐκπ/κῶν λειτουργῶν Δ.Ε γιά τή ΣΕΛΔΕ καί συμπληρωματική πρόσκληση ἐπιλεγέντων ὡς ἀναπληρωματικῶν".

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιφσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 78/1981

Σήμερα, 27 Νοεμβρίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἀγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος καί ὁ κ. Ἰ. Σκορδίλης, Σύμβουλος Β΄τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἡ ὁλοκλήρωση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Α΄τάξεως Δημοτικοῦ. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Εἰδικοί εἰσηγητές: α) Γιά τή γλώσσα Ἀρ. Βουγιούκας, β) Γιά τή Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος Ἀντ. Μπενέκος, γ) Γιά τά Μαθηματικά Γεώρ. Μαραγκουδάκης, δ) Γιά τή Φυσική Ἀγωγή Ἰ. Σκορδίλης καί ε) Γιά τά καλλιτεχνικά Ἀντών. Μπενέκος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄,

./.

ἀνέπτυξε τό θέμα γιά τήν ὁλοκλήρωση τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Α΄τάξεως καί παρεκάλεσε τούς εἰδικούς εἰσηγητές νά εἰσηγηθοῦν κατά μάθημα μέ τήν ἔννοια τί ἀπομένει νά γίνει γιά τήν ὁλοκλήρωση τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Α΄τάξεως.

Ἀκολούθησε διεξοδική συζήτηση κατά τήν ὁποία διαπιστώθηκε ὅτι ὅ,τι ἀπομένει γιά τήν ὁλοκλήρωση τοῦ νέου Α. Π. εἶναι δυνατόν νά καθορισθεῖ σέ σύντομο χρονικό διάστημα, ὥστε νά δημοσιευθεῖ ὁλοκληρωμένο τό νέο Α.Π. τῆς Α΄τάξεως καί νά γραφτεῖ τό βιβλίο τοῦ δασκάλου καί τοῦ μαθητῆ γιά τή Γλώσσα, τή Μελέτη τοῦ περιβάλλοντος καί τά Μαθηματικά. Οἱ διδακτικές ἐνέργειες - μαθητικές δραστηριότητες θά ἐνσωματωθοῦν στό βιβλίο τοῦ δασκάλου.

Ἔπειτα ἀπό εἰσήγηση τοῦ κ. Σκορδίλη, Συμβούλου Β΄, τό Τμῆμα ἀποφαίνεται ὁ μ ό φ ω ν α νά συγκροτηθεῖ ἐπιτροπή ἀπό τά ἑξῆς πρόσωπα:

1) Μαίρη Φράγκου - Ρίζου, καθηγήτρια Φυσικῆς Ἀγωγῆς Ἀρσακείου Ψυχικοῦ.
2) Παναγιώτη Βήχου, καθηγητῆ Φυσικῆς Ἀγωγῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Μαρασλείου.
3) Παναγιώτη Μπελίτσου, Καθηγητῆ Φυσικῆς Ἀγωγῆς τῆς ΕΑΣΑ Ἀθηνῶν καί
4) Ἰωάννη Ζέρβα, Καθηγητῆ Φυσικῆς Ἀγωγῆς τῆς ΕΑΣΑ Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία (κ.συμφωνῶ) θά συνεργασθεῖ μέ τόν κ. Σκορδίλη γιά τήν τελική διαμόρφωση τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος Φυσικῆς Ἀγωγῆς Α΄τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ, πού θά καταρτίσει ὁ κ. Σκορδίλης.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 79/1981

Σήμερα 1 Δεκεμβρίου 1981, ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00΄ πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κ.κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια, καί Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Τά βιβλία τοῦ δασκάλου καί τοῦ μαθητῆ τῆς Α΄ τάξεως.
2. Εἰσαγωγή μαθήματος Εἰδικῆς ἀγωγῆς στίς Σχολές Ἐκπαιδεύσεως διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ - Κ.Ε.ΜΕ.

θ έ μ α 1ο Τά βιβλία τοῦ δασκάλου καί τοῦ μαθητῆ τῆς Α΄ τάξεως.

Ὁ προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ὑπενθυμίζει τήν ἀπόφαση πού ἔλαβε τό Τμῆμα νά προχωρήσει στήν ὁλοκλήρωση τοῦ νέου Α.Π. τῆς Α΄τάξεως καί στή συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ δασκάλου καί τοῦ μαθητῆ καί καλεῖ τά μέλη νά ἀνταλλάξουν τίς ἀπόψεις τους γιά τό πῶς ἐννοοῦν αὐτά τά βιβλία.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί διατυπώνονται διάφορες ἀπόψεις.
Ὁ κ. Μελάς, ὁ ὁποῖος μαζί μέ τούς κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτη καί Ἀ. Βουγιούκα ἐργάζεται γιά τό γλωσσικό μάθημα,πιστεύει ὅτι μόνο οἱ στόχοι καί οἱ μεθοδικές ὁδηγίες δέν ἀρκοῦν. Πρέπει, κατά τή γνώμη του, τά βιβλία τοῦ δασκάλου καί τοῦ μαθητῆ, χωρίς νά εἶναι ὀγκώδη, νά ἔχουν σύστημα καί λεπτομερή ἀνάλυση, ὥστε, χωρίς βέβαια αὐστηρότατη πορεία, νά κατευθύνουν τό δάσκαλο.
Γιά τό βιβλίο ἐργασίας δέν ἔχει ἀκόμη ἀποκρυσταλλώσει γνώμη ἄν θά πρέπει νά εἶναι χωριστό ἤ ἐνσωματωμένο στό βιβλίο τοῦ δασκάλου.
Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, δέ συμφωνεῖ νά ὑπάρχει λεπτομερής ἀνάλυση στό βιβλίο.
Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῶ ΚΕΜΕ, λέγει ὅτι τά βιβλία θά εἶναι τόσο λεπτομερειακά καί ἀναλυτικά, ὅσο εἶναι ἀπαραίτητο γιά νά μή δημιουργήσουν σύγχυση καί παρανοήσεις στούς δασκάλους .
Ὁ κ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῶ ΚΕΜΕ, πιστεύει ὅτι χρειάζονται λεπτομερεῖς ὑποδείξεις. Αὐτό βέβαια θά ἐξαρτηθεῖ ἀπό τό χρόνο πού ἔχει ἡ κάθε ὁμάδα ἐργασίας στή διάθεσή της (ἐάν ἐπαρκεῖ) καί ἀπό τή φύση τοῦ μαθήματος.
Ὁ κ. Χριστιάς,ὁ ὁποῖος μαζί μέ τόν κ. Μπενέκο ἐργάζεται γιά τή Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος,λέγει ὅτι μπορεῖ νά ὑπάρχουν λεπτομέρειες χωρίς ὅμως νά δεσμεύουν τό δάσκαλο. Κατά τή γνώμη του, εἶναι συστάδο ἀπό τώρα νά προσδιορισθεῖ πῶς θά γίνει τό βιβλίο τοῦ δασκάλου.
Ὁ κ. Μπενέκος λέγει ὅτι μπορεῖ στό βιβλίο τοῦ δασκάλου νά ἐπισημαίνονται τά κύρια σημεῖα καί οἱ δραστηριότητες πού πρέπει νά κάνει ὁ δάσκαλος στή συγκεκριμένη ἑνότητα.

./.

Γιά τό δεύτερο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κοντοδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 80/1981

Σήμερα, 4 Δεκεμβρίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (:Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κκ Ν. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση καί Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕ Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς Εἰδικῆς Ἀγωγῆς στίς Σχολές Ἐκπαιδεύσεως διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἀναλυτικό πρόγραμμα Μαθηματικῶν Α΄τάξεως (Μερικότερες ἐνότητες - στόχοι). Εἰσηγητής κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά δύο σχ. κοινῶν ὑπουργικῶν μέ θέμα: " Εἰδικότερα προσόντα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου" καί ""Εργα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου". Εἰσηγητής κ. Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Τροποποίηση εἰσηγήσεως γιά τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθήματος στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 5ο.- Νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ("Εγγραφο Γ/10466/19-11-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ).

Θ Ε Μ Α 6ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς Εἰδικῆς Ἀγωγῆς στίς Σχολές Ἐκπαιδεύσεως διδακτικοῦ προσωπικοῦ

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Νικ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθ. Γ/9824/20-10-81 τῆς Δ/νσης Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων ΣΕΔΠ, Τμῆμα Α΄, τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μέ τό ὁποῖο (ἔγγραφο) διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σχέδιο Ὑπουργικῆς ἀπόφασης μέ ἡμερ. 12/10/1981 γιά τήν εἰσαγωγή τοῦ μαθήματος τῆς Εἰδικῆς Ἀγωγῆς στίς ΣΕΔΠ. Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής ἐνημερώνει τό Τμῆμα πάνω στό περίγραμμα τοῦ μαθήματος καί παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

α) Ὕστερα ἀπό προτάσεις πού ὑποβλήθηκαν στό ΚΕΜΕ, τῶν Δ/ντῶν σπουδῶν τῶν ΣΕΛΔΕ Ἀθήνας καί Θεσ/νίκης, τά προγράμματα τῶν σχολῶν αὐτῶν τελοῦν ὑπό ἀναθεώρηση καί γιά τό λόγο αὐτό κάθε προσθήκη ἤ διαγραφή μαθήματος τουλάχιστο αὐτή τήν περίοδο δέν κρίνεται σκόπιμη. Ἄλλωστε εἶναι γεγονός ὅτι τά προγράμματα σπουδῶν τῶν ΣΕΛΔΕ ἀλλά καί τοῦ ΜΔΔΕ βαρύνονται μέ πολλά μαθήματα.

β) Ἀρκετά στοιχεῖα τοῦ περιγράμματος τοῦ μαθήματος πού περιέχεται στό σχέδιο τῆς Ἀπόφασης, ἐπικαλύπτονται ἀπό τήν ὕλη τοῦ β΄καί γ΄μέρους τοῦ μαθήματος "Ψυχολογία τῆς Σχολικίας Ἡλικίας" (Π.Δ. 255/79). Ἡ ὕλη αὐτή ἀναφέρεται στά προβλήματα προσωπικότητας καί συμπεριφορᾶς τοῦ μαθητῆ καί στά στοιχεῖα τῆς ψυχοπαθολογίας τοῦ παιδιοῦ. Γιά τή δ/λία τοῦ μαθήματος αὐτοῦ προβλέπονται ἀπό τό ἴδιο Π.Δ. 2 ὧρες γιά τό Α΄τρίμηνο, 3 γιά τό Β΄καί 3 γιά τό Γ΄τρίμηνο.

γ) Τό 2ο καί 3ο κεφάλαιο τοῦ σχεδίου ἀναφέρονται στήν ἐκπαίδευση τῶν τυφλῶν καί κωφῶν παιδιῶν πού φοιτοῦν σέ εἰδικά σχολεῖα. Κατά κανόνα οἱ δάσκαλοι καί νηπιαγωγοί πού μετεκ/νται στό ΜΔΔΕ καί τίς ΣΕΛΔΕ δέν ἀντιμετωπίζουν περιπτώσεις τέτοιων παιδιῶν.

Γιά τούς παραπάνω λόγους ἔχω τή γνώμη ὅτι δέν θεωρεῖται σκόπιμη ἡ εἰσαγωγή τοῦ μαθήματος τῆς Εἰδικῆς Ἀγωγῆς στό ΜΔΔΕ καί τίς ΣΕΛΔΕ.

Ὡς πρός τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος αὐτοῦ στό ΔΜΕ καί τίς ΣΕΛΜΕ

./.

ἁρμόδιο εἶναι νά γνωμοδοτήσει τό Τμῆμα Μέσης τοῦ ΚΕΜΕ, ὅπου πρέπει νά διαβιβαστεῖ τό ταχύτερο τό σχέδιο Ὑπουργικῆς Ἀπόφασης.-

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/9824/20-10-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Βλουτίδη καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέν θεωρεῖ σκόπιμη τήν εἰσαγωγή τοῦ μαθήματος τῆς Εἰδικῆς Ἀγωγῆς στό Μ.Δ.Δ.Ε καί τίς ΣΕΛΔΕ, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Θ έ μ α 2ο.- Ἀναλυτικό Πρόγραμμα Μαθηματικῶν Α΄τάξεως (Μερικότερες ἐνότητες - στόχοι).

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος γραπτή εἰσήγηση, πού συνέταξε μέ τόν κ. Πασσάκο, γιά τό νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα τῶν Μαθηματικῶν πού σ'αὐτή τή φάση ἐργασιῶν τοῦ Τμήματος περιλαμβάνει τίς μερικότερες ἐνότητες καί στόχους τῶν μαθηματικῶν. (Ἡ εἰσήγηση ἐπισυνάπτεται στό πρακτικό).

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση, γίνονται παρατηρήσεις καί δίδονται ἀπό τόν κ. Εἰσηγητή οἱ ἀπαραίτητες διευκρινίσεις.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Διατυπώνει ὡς ἑξῆς τίς μερικότερες ἐνότητες καί στόχους τοῦ νέου Α.Π τῶν Μαθηματικῶν τῆς Α΄τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Ι Κ Α

Μ Ε Ρ Ι Κ Ο Τ Ε Ρ Ε Σ Ε Ν Ο Τ Η Τ Ε Σ - Σ Τ Ο Χ Ο Ι

Α΄ Τ Α Ξ Η

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΣΤΟΧΟΙ

I. ΠΡΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΕΣ(10)

1. Ἔννοιες χώρου (πάνω-κάτω, δεξιά-ἀριστερά, ἀνάμεσα κ.ἄ.(2)

Οἱ μαθητές νά γίνουν ἱκανοί:
- Νά συλλάβουν τίς βασικές σχέσεις χώρου
- Νά προσδιορίζουν τή θέση ἀντικειμένου μέσα στό χῶρο.

2. Ταξινόμηση(πραγμάτων μέ βάση ἕνα ἤ δύο κύρια χαρακτηριστικά τους ὅπως χρῶμα καί μέγεθος)(3)

- Νά διακρίνουν μέ σαφήνεια τά κύρια χαρακτηριστικά πραγμάτων
- Νά ταξινομοῦν διάφορα πράγματα

3. Ἀντιστοίχιση (πραγμάτων ἕνα πρός ἕνα) (2)

- Νά ἀντιστοιχίζουν ἕνα πρός ἕνα διάφορα ἀντικείμενα.

4. Διάταξη(ἀνιούσα καί κατιούσα διαφόρων πραγμάτων (3)

- Νά διατάσσουν πράγματα ἤ τίς ἀπεικονίσεις τους.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

II. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ (13)

1. Η Ἔννοια τοῦ συνόλου (σύνολα πραγμάτων, στοιχεῖα συνόλων, σύνολα μέ περισσότερα ἤ λιγότερα στοιχεῖα καί ἰσοδύναμα σύνολα) (4)

- Νά ἐξοικειωθοῦν μέ τίς ἔννοιες τοῦ συνόλου καί τοῦ στοιχείου.
- Νά σχηματίζουν σύνολα.
- Νά συγκρίνουν μεταξύ τους τά σύνολα.

2. Πληθικός ἀριθμός (Ἀρίθμηση. Ὁ πληθικός ἀριθμός ὡς βασική χαρακτηριστική ἰδιότητα τῶν συνόλων (3)

- Νά ἀριθμοῦν
- Νά ἀντιλαμβάνονται τόν πληθικό ἀριθμό σέ συνάρτηση μέ τά στοιχεῖα τοῦ συνόλου.
- Νά βρίσκουν τόν πληθικό ἀριθμό διαφόρων συνόλων.

3. Σχήματα - διαστάσεις (Στερεά γεωμετρικά σώματα, ἁπλά σχήματα· ὁ κύκλος, τό τετράγωνο· τό μῆκος) (3)

- Νά ἐπισημαίνουν τό σχῆμα ὡς χαρακτηριστική ἰδιότητα τῶν καθημερινῶν στερεῶν σωμάτων.
- Νά διακρίνουν τά σχήματα τοῦ κύκλου καί τοῦ τετραγώνου.
- Νά ἀντιληφθοῦν ὅτι καί τά στερεά σώματα καί τά σχήματα ἔχουν διαστάσεις.
- Νά διακρίνουν τή διάσταση τοῦ μήκους στά σώματα καί στά σχήματα.

4. Γραφικές ἀπεικονίσεις (3)

- Νά ἀπεικονίζουν μέ ἁπλές γραφικές παραστάσεις τό πλῆθος τῶν στοιχείων διαφόρων συνόλων.

III. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΡΗΣΕΩΣ (7)

1. Μῆκος-Ἐπιφάνεια-Περιεκτικότητα
(Ἐμπειρικές μετρήσεις στά μεγέθη αὐτά) (3)

- Νά συλλάβουν διαισθητικά (ἐμπειρικά) τήν ἔννοια τῆς αὐθαίρετης μονάδας μετρήσεως.
- Νά μετροῦν διάφορα μεγέθη
- Νά διακρίνουν καί νά ἐκτιμοῦν τή διάρκεια χρονικῶν διαστημάτων.

2. Χρόνος(Ἡ ἔννοια τοῦ χρονικοῦ διαστήματος σέ σχέση μέ ὁρισμένα γεγονότα)(2)

3. Χρῆμα(Δραχμή, δίδραχμο, πεντάδραχμο, δεκάδραχμο, εἰκοσάδραχμο)(2)

- Νά διακρίνουν ἐμπειρικά τά διάφορα κέρματα καί νά συλλαμβάνουν διαισθητικά τήν ἀξία τους.

IV. ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ 1-5 ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΣΥΝΟΛΑ· ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ (20)

1. Ἀπόλυτοι καί τακτικοί ἀριθμοί(Οἱ ἀριθμοί 1-5 ὡς ἀπόλυτοι καί ὡς τακτικοί)(6)

- Νά κατανοοῦν τήν ἔννοια τῆς μονάδας.
- Νά ἀντιλαμβάνονται τήν ἀξία τῶν ἀριθμῶν ὡς τό 5.
- Νά διατάσσουν τούς ἀριθμούς 1-5 σύμφωνα μέ τήν ἀξία τους.

2. Πράξεις μέ τά σύνολα
Μαθηματικές Πράξεις
(Ἕνωση συνόλων· ἡ πράξη τῆς προσθέσεως μέσα στούς ἀριθμούς (1-5) (5)

- Νά ἀντιληφθοῦν τήν ἔννοια τῆς προσθέσεως μέ ἀφετηρία τήν ἕνωση τῶν συνόλων.
- Νά ἀποφασίζουν πότε θά χρησιμοποιοῦν τήν πράξη τῆς προσθέσεως
- Νά ἐκτελοῦν χωρίς σφάλματα προσθέσεις.

3. Πράξεις μέ τά σύνολα. Μαθηματικές Πράξεις.
(Διαχωρισμός συνόλων· ἡ Πράξη τῆς ἀφαιρέσεως μέσα στούς ἀριθμούς 1-5) (5)

-Νά ἀντιληφθοῦν τήν ἔννοια τῆς ἀφαιρέσεως μέ ἀφετηρία τό διαχωρισμό τῶν συνόλων.
-Νά ἀποφασίζουν πότε θά χρησιμοποιοῦν τήν πράξη τῆς ἀφαιρέσεως.
-Νά ἐκτελοῦν χωρίς σφάλματα ἀφαιρέσεις.
- Νά ἀντιληφθοῦν τήν πράξη τῆς ἀφαιρέσεως ὡς πράξη ἀντίστροφη τῆς προσθέσεως.

4. Λύση προβλημάτων(Ἁπλά προβλήματα προσθέσεως καί ἀφαιρέσεως μέσα στήν πρώτη πεντάδα) (4)

- Νά ἐπισημαίνουν προβληματικές(μαθηματικές καταστάσεις καί νά ἐπινοοῦν οἱ ἴδιοι τέτοιες καταστάσεις.
- Νά λύνουν προβλήματα.

V. ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ 6-10: ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΣΥΝΟΛΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ 0-10 (15)

1. Ἀπόλυτοι καί τακτικοί ἀριθμοί 0-10. Οἱ ἔννοιες τοῦ μηδενός καί τῆς δεκάδας.(Οἱ ἀριθμοί 1-10 ὡς ἀπόλυτοι καί τακτικοί) (6)

- Νά κατανοοῦν τήν ἔννοια τοῦ μηδενός καί τῆς δεκάδας.
- Νά ἀντιλαμβάνονται τήν ἀξία τῶν ἀριθμῶν ὡς τό 10.
- Νά διατάσσουν τούς ἀριθμούς 1-10 σύμφωνα μέ τήν ἀξία τους.
- Νά ἀναγνωρίζουν καί νά γράφουν τά ἀντίστοιχα ἀριθμητικά σύμβολα.
-(Οἱ στόχοι ὅπως στίς παραγράφους 2 καί 3 τοῦ IV)

2. Πρόσθεση καί ἀφαίρεση (Οἱ πράξεις τῆς προσθέσεως καί τῆς ἀφαιρέσεως μέσα στούς ἀριθμούς 1-10)(3)

3. Πολλαπλασιασμός (Ὁ πολλαπλασιασμός ὡς ἕνωση ἰσοδύναμων συνόλων καί ὡς σύντομη πρόσθεση μέσα στήν πρώτη δεκάδα)(4)

- Νά ἀντιληφθοῦν τήν ἔννοια τοῦ πολλαπλασιασμοῦ μέ ἀφετηρία τήν ἕνωση ἰσοδύναμων συνόλων.
- Νά ἀποφασίζουν πότε θά ἐκτελοῦν τήν πράξη τοῦ πολλαπλασιασμοῦ.

./.

	-Νά ἐκτελοῦν χωρίς σφάλματα πράξεις πολλαπλασιασμοῦ.
4. Λύση προβλημάτων (Ἁπλά προβλήματα προσθέσεως, ἀφαιρέσεως καί πολλαπλασιασμοῦ μέσα στήν πρώτη δεκάδα (3)	- (Οἱ στόχοι ὅπως στήν παράγραφο 4 τοῦ IV).
VI. ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ 11-20: ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΣΥΝΟΛΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ 0-20 (18)	
1. Ἀπόλυτοι καί τακτικοί ἀριθμοί 0-20 (Οἱ ἀριθμοί 1-20 ὡς ἀπόλυτοι καί τακτικοί (6)	- Νά ἀντιλαμβάνονται τήν ἀξία τῶν ἀριθμῶν ὡς τό 20 καί τή σημασία τῆς διψήφιας δεκάδας. - Νά διατάσσουν τούς ἀριθμούς 1-20 σύμφωνα μέ τήν ἀξία τους. - Νά ἀναγνωρίζουν καί νά γράφουν τά ἀντίστοιχα ἀριθμητικά σύμβολα.
2. Πρόσθεση, ἀφαίρεση καί πολλαπλασιασμός (Οἱ πράξεις τῆς προσθέσεως, τῆς ἀφαιρέσεως καί τοῦ πολλαπλασιασμοῦ μέσα στούς ἀριθμούς 1-20) (5)	- (Οἱ στόχοι ὅπως στίς παραγράφους 2 καί 3 τοῦ IV καί στήν παράγραφο 3 τοῦ V) - Νά ἀντιληφθοῦν τίς σχέσεις ἀνάμεσα στίς ἀριθμητικές πράξεις τῆς προσθέσεως, τῆς ἀφαιρέσεως καί τοῦ πολλαπλασιασμοῦ.
3. Λύση προβλημάτων (Ἁπλά προβλήματα προσθέσεως, ἀφαιρέσεως καί πολλαπλασιασμοῦ μέσα στήν εἰκοσάδα) (3)	(Οἱ στόχοι ὅπως στήν παράγραφο 4 τοῦ IV).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

4. Ἡ ἔννοια τοῦ μισοῦ (Τό μισό σέ σχέση μέ τό ὁλόκληρο καί τό ἀκέραιο) (4)

- Νά ἀντιληφθοῦν τήν ἔννοια τοῦ μισοῦ.
- Νά ἐπισημαίνουν καί νά βρίσκουν τό μισό σέ διάφορες περιπτώσεις.

VII. ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ (6)

1. Καμπύλες (ἀνοικτές καί κλειστές καμπύλες· ἀσύμμετρες καί συμμετρικές) (3)

- Νά ἀποκτήσουν τήν ἔννοια τῆς καμπύλης σέ σχέση μέ τόν κύκλο.
- Νά ἀναγνωρίζουν καί νά σχεδιάζουν ποικίλες καμπύλες.

2. Εὐθεῖες καί τεθλασμένες (3)

- Νά ἀποκτήσουν τήν ἔννοια τῆς εὐθείας καί τῆς τεθλασμένης σέ σχέση μέ τό τετράγωνο.
- Νά ἀναγνωρίζουν καί νά σχεδιάζουν ποικίλες εὐθεῖες καί τεθλασμένες γραμμές.

Θ έ μ α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά δύο σχ. κοινῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων μέ θέμα: "Εἰδικότερα προσόντα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου" καί "Ἔργα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου".

Ὁ κ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

Μέ τό ἔγγραφό του Η/12517/29-9-1981 τό Ὑπουργεῖο Παιδείας ἐπαναφέρει γιά γνωμοδότηση τίς δύο κοινές ὑπουργικές ἀποφάσεις μέ θέμα: "Προσόντα σχολικοῦ ψυχολόγου" καί "Ἔργα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου". Ἡ ἐπαναφορά ἔχει σάν αἰτία τή διαφορά ἀπόψεων στίς ἀποφάσεις τῶν Τμημάτων Μέσης καί Δημοτικῆς πάνω σ'αὐτά τά δύο θέματα.

Ἀπό τίς δύο Ἀποφάσεις ἡ πρώτη πού καθορίζει τά προσόντα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου δημοσιεύτηκε ἤδη στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ δεύτερη ἐκκρεμεῖ στό Ὑπουργεῖο Παιδείας.

Γιά τήν πρώτη Ἀπόφαση, μετά ἀπό τή μελέτη τῆς εἰσήγησης τοῦ κ. Παπαδόπουλου στό Τμῆμα Μέσης, ἔχω νά παρατηρήσω ὅτι πράγματι ἡ διατύπωση στό σχέδιο Ἀπόφασης ὡς πρός τά προσόντα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου δέν εἶναι σαφής καί ὁπωσδήποτε δέν εἶναι ἀντικειμενική. Γι'αὐτό προτείνω νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς:

Ἔχοντας ὑπόψη τό Ν. 991/1979, ἄρθρο 3, παρ. 1 ὅπου ἀναγράφονται τά προσόντα (σπουδές) πού πρέπει νά ἔχει ὁ ψυχολόγος καθορίζουμε τά εἰδικότερα προσόντα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου ὡς ἑξῆς:

1. Πτυχίο Ψυχολογίας ἤ Παιδαγωγικῶν, ἑλληνικῆς ἤ ξένης Ἀνώτατης Σχολῆς, τῆς στάθμης τουλάχιστο τοῦ MASTER ἤ MAITRISE ἤ LICENCE, ἐφόσον ἡ LICENCE θεωρεῖται ὡς τελικό Πανεπιστήμιακό Πτυχίο, τό ὁποῖο θά καλύπτει ὁπωσδήποτε καί τόν κλάδο τῆς παιδαγωγικῆς ἤ σχολικῆς Ψυχολογίας.

2. Σέ περίπτωση ἴσων προσόντων στίς σπουδές προτιμῶνται γιά διορισμό ὅσοι ἔχουν: ἐπαγγελματική προϋπηρεσία ψυχολόγου σέ ἱδρύματα ἤ ὑπηρεσίες τοῦ δημοσίου ἤ Ν.Π.Δ.Δ. ἤ Ν.Π.Ι.Δ. ἤ σέ ἀνάλογα ἱδρύματα τοῦ ἐξωτερικοῦ· καί/ἤ ἐκπαιδευτική ὑπηρεσία στή βαθμίδα γιά τήν ὁποία ζητοῦν διορισμό ὡς σχολικοί ψυχολόγοι.

3. Ἐπιτυχία στήν ἐξέταση ἐνώπιον μέλους ἐπιτροπῆς, ἐκτός τῶν περιπτώσεων γιά τίς ὁποῖες προβλέπεται ἀπαλλαγή, σύμφωνα μέ τό Νόμο,

Ἔργα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου

1. Συμβάλλει στήν ἔρευνα καί ἐπίλυση τῶν προβλημάτων πού σχετίζονται μέ τή σχολική μάθηση καί τή διδακτική πράξη.

2. Διερευνᾶ καί ἀξιολογεῖ τήν εὐφυΐα, τίς ἐπί μέρους νοητικές ἱκανότητες, τίς κλίσεις καί τά ἐνδιαφέροντα καί γενικά τήν ὅλη προσωπικότητα τοῦ μαθητῆ.

3. Ἀσκεῖ διαγνωστική ἐργασία καί προχωρεῖ σέ μιά πρώτη θεραπευτική ἀντιμετώπιση προβλημάτων προσαρμογῆς τοῦ μαθητῆ στό σχολικό καί τό κοινωνικό περιβάλλον.

4. Ἀσκεῖ συμβουλευτική ἐργασία μέ μαθητές καί σέ γονεῖς κατά περίπτωση καί σέ ὁμάδες καί ὀργανώνει γιά τούς γονεῖς ἐνημερωτικά προγράμματα σέ ψυχολογικά θέματα.

5. Νά μείνει ὅπως στό σχέδιο μέ μιά διόρθωση στό γιάντί "μορφωτικῶν", νά γίνει "ἐπιμορφωτικῶν".

6. Νά μείνει ὅπως εἶναι στό σχέδιο.

7. Ἀναλαμβάνει, μεθοδεύει, συντονίζει καί ἐποπτεύει τή συστηματική ψυχοπαιδαγωγική ἔρευνα στήν ἔκταση πού αὐτή σχετίζεται μέ σχολικά προβλήματα.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Η/12517/29-9-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελά, Συμβούλου Β΄, καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Γνωμοδοτεῖ:

Α. Γιά τό σχ. Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως μέ θέμα " Εἰδικότερα προσόντα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου" νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς:

"Ἔχοντας ὑπόψη τό Ν. 991/1979, ἄρθρ. 3 παρ. 1 ὅπου ἀναγράφονται τά προσόντα (σπουδές) πού πρέπει νά ἔχει ὁ ψυχολόγος καθορίζουμε

τά εἰδικότερα προσόντα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου ὡς ἑξῆς:

1. Πτυχίο ψυχολογίας ἤ Παιδαγωγικῶν, ἑλληνικῆς ἤ ξένης Ἀνώτατης Σχολῆς, τῆς στάθμης τουλάχιστον τοῦ MASTER ἤ MAITRISE ἤ LICENCE, ἐφόσον ἡ LICENCE θεωρεῖται ὡς τελικό Πανεπιστημιακό Πτυχίο, τό ὁποῖο θά καλύπτει ὁπωσδήποτε καί τόν κλάδο τῆς Παιδαγωγικῆς ἤ σχολικῆς ψυχολογίας.

2, Σέ περίπτωση ἴσων προσόντων στίς σπουδές προτιμῶνται γιά διορισμό ὅσοι ἔχουν: ἐπαγγελματική προϋπηρεσία ψυχολόγου σέ ἱδρύματα ἤ ὑπηρεσίες τοῦ δημοσίου ἤ Ν.Π.Δ.Δ ἤ Ν.Π.Ι.Δ. ἤ σέ ἀνάλογα ἱδρύματα τοῦ ἐξωτερικοῦ καί/ἤ ἐκπαιδευτική ὑπηρεσία στή βαθμίδα γιά τήν ὁποία ζητοῦν διορισμό ὡς σχολικοί ψυχολόγοι.

3. Ἐπιτυχία στήν ἐξέταση ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς, ἐκτός τῶν περιπτώσεων γιά τίς ὁποῖες προβλέπεται ἀπαλλαγή, σύμφωνα μέ τό Νόμο.

Β. Γιά τό σχ. Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως μέ θέμα "Ἔργα τοῦ σχολικοῦ ψυχολόγου":

Οἱ παράγραφοι 1, 2, 3 καί 4 νά διατυπωθοῦν ὡς ἑξῆς:

1. Συμβάλλει στήν ἔρευνα καί ἐπίλυση τῶν προβλημάτων πού σχετίζονται μέ τή σχολική μάθηση καί τή διδακτική πράξη.

2. Διερευνᾶ καί ἀξιολογεῖ τήν εὐφυΐα, τίς ἐπί μέρους νοητικές ἱκανότητες, τίς κλίσεις καί τά ἐνδιαφέροντα καί γενικά τήν ὅλη προσωπικότητα τοῦ μαθητῆ.

3. Ἀσκεῖ διαγνωστική ἐργασία καί προσφωρεῖ σέ μία πρώτη θεραπευτική ἀντιμετώπιση προβλημάτων προσαρμογῆς τοῦ μαθητῆ στό σχολικό καί τό κοινωνικό περιβάλλον.

4. Ἀσκεῖ συμβουλευτική ἐργασία σέ μαθητές καί σέ γονεῖς κατά περίπτωση καί σέ ὁμάδες καί ὀργανώνει γιά τούς γονεῖς ἐνημερωτικά προγράμματα σέ ψυχολογικά θέματα.

5. Ἡ παράγρ. 5 νά μείνει ὅπως στό σχέδιο με μιά διόρθωση στό γ': ἀντί "μορφωτικῶν" νά γίνει "ἐπιμορφωτικῶν".

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Κ.Ε.Μ.Ε.

./.

6. Ἡ παραγ. 6 νά μείνει ὅπως ἔχει στό σχ. Ἀποφάσεως.

7. Ἡ παράγρ. 7 νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς:

" Ἀναλαμβάνει, μεθοδεύει, συντονίζει καί ἐποπτεύει τή συστηματική ψυχοπαιδαγωγική ἔρευνα στήν ἔκταση πού αὐτή σχετίζεται μέ σχολικά προβλήματα.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Τροποποίηση εἰσηγήσεως γιά τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθήματος στή ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, λέγει τά ἑξῆς:

Μέ ἔγγραφό του ἀριθμ. 96/20-11-1981 ὁ Δ/ντής Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου κ. Κασιώλας ἀναφέρει ὅτι μέ τήν εἰσήγησή του ἀριθμ. 64/23-7-81 εἶχε προτείνει νά ἀναλάβει ὁ ἴδιος τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Διδακτικές ἀσκήσεις καί παρακολουθήσεις λειτουργίας Σχολείων" γιά πέντε (5) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Α΄, Β΄ καί Γ΄ τρίμηνο. Ἐπειδή ὅμως, λόγω τῶν πολλαπλῶν μαθηκόντων του, ἀντιμετωπίζει δυσκολίες στό νά ἀνταπεξέλθει μέ ἐπιτυχία στά καθήκοντα τοῦ διδάσκοντα τοῦ παραπάνω μαθήματος, προτείνει τήν ἀνάθεση τῆς διδασκαλίας τοῦ παραπάνω μαθήματος στόν κ. Γεώργιο Τρούλη γιά 2 ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Β΄καί Γ΄ τρίμηνο. Ὁ ἴδιος θά διδάξει τό ἴδιο μάθημα 5 ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Α΄ τρίμηνο καί τρεῖς ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Β΄καί Γ΄ τρίμηνο.

Στή συνέχεια ὁ κ. Κονιδιτσιώτης εἰσηγεῖται νά γίνει δεκτή ἡ πρόταση τοῦ κ. Κασιώλα.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν πρόταση τοῦ Διευθυντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἡρακλείου νά ἀνατεθεῖ ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Διδακτικές ἀσκήσεις καί παρακολουθήσεις λειτουργίας Σχολείων" στόν κ. Κασιώλα, Γενικό Δ/ντή τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἡρακλείου, γιά πέντε (5) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Α΄τρίμηνο καί γιά τρεῖς (3) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Β΄καί Γ΄τρίμηνο

./.

καί β) στόν κ. Γεώργιο Τρούλη, Δρα τῶν Ἐπιστημῶν τῆς Ἀγωγῆς, γιά δύο (2) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό Β΄καί Γ΄τρίμηνο.

Θ έ μ α 5ο.- Νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ δημοτικοῦ σχολείου (Ἔγγραφο Γ/10466/19-11-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ).

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄ θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/10466/19-11-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ὁποῖο καλεῖται τό Τμῆμα νά γνωρίσει τήν πρόοδο τῶν ἐργασιῶν του γιά τήν κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί τόν πιθανό χρόνο περατώσεώς τους.

Στή συνέχεια ὁ κ. Κονιδιτσιώτης προτείνει νά τεθεῖ στό ἀρχεῖο τό παραπάνω ἔγγραφο ὡς ἄνευ ἀντικειμένου, διότι τό Τμῆμα μέ τήν πράξη του 76/1981, πού ἀναφερόταν σέ χρονοδιάγραμμα καταρτίσεως τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος δημοτικοῦ σχολείου καί συγγραφῆς τῶν νέων διδακτικῶν βιβλίων τοῦ διδασκάλου καί τοῦ μαθητῆ, ἀπάντησε στό παράπανω ἐρώτημα.(Ἡ πράξη 76/81 στάλθηκε στήν ἁρμόδια Διεύθυνση τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ἀριθμ. 3.700/2-12-81 ἔγγραφο τοῦ κ. Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ).

Θ έ μ α 6ο.- Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄ ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τό περιεχόμενο α) τῶν ἐγγράφων Φ. 309.71/101/Γ 10665/30-11-81 τοῦ ΥΠΕΠΘ καί 3325/20-11-1981 τοῦ Ἐπόπτη Συμβούλων Ἐκπαιδεύσεως Δυτικῆς Εὐρώπης πού ἀναφέρονται ἀντίστοιχα στή γνωμοδότηση γιά τό ὀπτικοακουστικό σύστημα HI CHILDREN καί τήν ἀποστολή ἀποσπάσματος τῆς ἀριθμ. 50/81 πράξεως τοῦ ΚΕΜΕ στούς κκ Μπλούνα Ἀθανάσιο καί Ἀφαντενό Νικόλαο β) τῶν ἀποφάσεων Γ/10494/19-11-81 καί Γ/10495/19-11-81 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τῆς Παιδείας πού ἀναφέρονται στήν ἀποζημίωση τῶν συγγραφέων τῶν βιβλίων τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας Ε΄ καί ΣΤ΄τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 81/1981

Σήμερα, 8 Δεκεμβρίου 1981 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση, καί Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἡ κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ Προγράμματος:
Οἱ μερικότερες ἑνότητες καί οἱ στόχοι τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος τῆς Α΄τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Εἰσηγητές κκ Β. Κονιδιτσιώτης Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄Αριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.
Ὁ κ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος γραπτή εἰσήγηση γιά τό νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος τῆς Α΄τάξεως πού συνέταξε μέ τούς κκ Β. Κονιδιτσιώτη καί Ἀρ. Βουγιούκα.

Ἡ εἰσήγησή τους πού ἐπισυνάπτεται στό πρακτικό ἀποτελεῖται ἀπό τά ἑξῆς τρία μέρη: α) Προφορική καί γραπτή ἐπικοινωνία, β) Γραμματική καί γ) βασικό λεξιλόγιο Α΄τάξεως.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση κατά τήν ὁποία γίνονται παρατηρήσεις καί δίδονται ἀπό τούς εἰσηγητές οἱ ἀπαραίτητες διευκρινίσεις.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Διαμορφώνει ὡς ἑξῆς τίς μερικότερες ἑνότητες καί τούς στόχους τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος τῆς Α΄τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου:

./.

ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΤΑΞΕΙΣ Α΄ ΚΑΙ Β΄

ΟΤΗΤΕΣ

υχολυνσεις,
φηγησεις,
εριγραφες κτλ.

ναφερονται σ'ενα
ρο φασμα περιγρα-
ικων και αφηγηματι-
ων χρησεων του προ-
ορικου λογου απο
ναν ομιλητη:
μεσες εντυπωσεις,
προσωπικες εμπειριες,
αραμυθια και ιστορι-
ες κτλ.

ΣΤΟΧΟΙ

Ως ομιλητες τα παιδια:
- Εκφραζουν τις εντυπωσεις, τις σκεψεις, τις επι-
θυμιες και τα αισθηματα τους με σαφηνεια, φυσικο-
τητα και ευγενεια.
- Αρθρωνουν, προφερουν και τονιζουν σωστα.

Ως ακροατες
- Παρακολουθουν τον ομιλητη σιωπηλα, με προσοχη
και ευγενικη προσηλωση.
- Αντιλαμβανονται και κατανοουν αυτα που ακουνε.
- Συγκρατουν τα βασικα σημεια της ανακοινωσης.
- Σχολιαζουν στο τελος με εποικοδομητικη διαθεση αυτα που ακουνε.

Και ως ακροατες και ως ομιλητες:
- Αποσαφηνιζουν το λεξιλογιο τους και το εμπλου-
τιζουν με νεες λεξεις.
- Χρησιμοποιουν καθιερωμενους βασικους εκφραστι-
κους τροπους.

2. Διαλογικες μορφες επικοινωνιας

Αναφερονται σε δια-
φορες περιστασεις
καθημερινης επικοινω-
νιας, οπως ειναι:
χαιρετισμοι, ευχες,
συστασεις, χρηση τηλε-
φωνου, διευθυνσεις,
συγκοινωνιες, αγορα
κτλ.

- Τα παιδια χρησιμοποιουν λεπτους εκφραστικους
τροπους που κανουν εποικοδομητικη τη συνεννοηση
και ευχαριστη τη συμβιωση των ανθρωπων.
- Δινουν σωστα, οταν τους ζητουνται, και ζητουν
σωστα, οταν χρειαζονται, πληροφοριες σε διαφορες
περιστασεις της ζωης.
- Εμπεδωνουν χρησεις του λογου που προσιδιαζουν σ
διαφορες περιστασεις της καθημερινης ζωης.
- Αποσαφηνιζουν το λεξιλογιο τους και το εμπλου-
τιζουν με νεες λεξεις.

3. Συζήτηση

Καλύπτει ὅλο τό φάσμα τῆς προβληματικῆς τῶν παιδιῶν καί τῆς σχολικῆς ἐργασίας καί εἶναι ἀπό τά ἀποτελεσματικότερα μέσα προσπέλασης τῶν θεμάτων.

- Τά παιδιά παρακολουθοῦν τό συνομιλητή τους μέ προσοχή καί εὐγενική προσήλωση.
- Συγκρατοῦν τά βασικά σημεῖα τῆς συζήτησης.
- Παίρνουν τό λόγο ὅταν ἔρθει ἡ σειρά τους.
- Δέν ξεφεύγουν ἀπό τό θέμα τῆς συζήτησης.
- Ἀποφεύγουν τίς ἀσημαντολογίες καί τίς μακρυγορίες.
- Δέχονται τίς παρατηρήσεις, τίς ὑποδείξεις καί τήν κριτική τῶν ἄλλων καί ἀποφεύγουν τή δημιουργία τεταμένων καταστάσεων.
- Διαλέγονται μέ εὐγένεια καί ἐποικοδομητική διάθεση, μέ στόχο τήν προώθηση τοῦ θέματος πού συζητεῖται καί ὄχι τή δημιουργία ἐντυπώσεων.

4. Δραματοποιήσεις

Ἀπό γλωσσική ἄποψη ἡ δραματοποίηση εἶναι μιά πολύ ἀποτελεσματική, ἰδιαίτερα γιά τά μικρότερα παιδιά, τεχνική ἀναπαραγωγῆς καί βίωσης καταστάσεων προφορικῆς ἐπικοινωνίας

- Τά παιδιά οἰκειώνονται τούς ἐκφραστικούς τρόπους καί τό λεξιλόγιο, πού χρησιμοποιοῦνται σέ διάφορες περιστάσεις τῆς ζωῆς.
- Ζωντανεύουν προφορικά τό περιεχόμενο καί ἐμπεδώνουν ἔτσι τόν ἐκφραστικό πλοῦτο πρόσφορων ἀναγνωσμάτων.
- Ἀποδίδουν ποιήματα μέ ποικίλες μορφές χορικῆς ἀπαγγελίας, πρᾶγμα πού τούς κάνει οἰκειότερη τή ρυθμική ποιητική ἔκφραση.

ΓΡΑΠΤΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΤΑΞΕΙΣ Α΄ ΚΑΙ Β΄

I. ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΣΤΟΧΟΙ

1. Προαναγνωστικές δραστηριότητες

- Τά παιδιά συνδέουν γραπτές λέξεις μέ τίς ἀντίστοιχές τους προφορικές, στήν ἀρχή μέ τή μεσολάβηση ἀντικειμένων καί εἰκόνων ἀντικειμένων.

- Διαβάζουν κατά συμπεράσμα άπλές προτάσεις, άντιπρίζοντάς τες ώς σύνθεση διαμεμερισμένων λέξεων.
- Ξεσκεπάζονται μέ τή χρήση βιβλίων, τετραδίων καί γραφικῆς ὕλης.
- Παίρνουν σωστή στάση ὅταν γράφουν, κρατοῦν σωστά τό μολύβι καί σύρουν γραμμές καί σχήματα σύμφωνα μέ προαναγνωστικά ὑποδείγματα.

Εἰσαγωγή στό βασικό μηχανισμό ἀνάγνωσης καί γραφῆς

- Ἀναλύουν ἠχητικά προτάσεις σέ λέξεις, λέξεις σέ συλλαβές καί συλλαβές σέ φθόγγους, καί τά ταυτίζουν μέ τά ἀντίστοιχα γραπτά τους σύμβολα.
- Συλλαμβάνουν καί χρησιμοποιοῦν τό βασικό μηχανισμό τῆς ἀνάγνωσης, πού στηρίζεται στή σύνθεση φθόγγων καί γραμμάτων.
- Χρησιμοποιοῦν τά σωστά σύμβολα γιά τή γραπτή ἀπόδοση τῶν φθόγγων, τῶν συλλαβῶν καί τῶν λέξεων.
- Διαβάζουν μέ φυσικότητα μικρά λεκτικά σύνολα καί μεμονωμένες λέξεις καί καταλαβαίνουν αὐτά πού διαβάζουν.
- Ἀπομιμοῦνται, χωρίς πίεση, τόν τύπο τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβηταρίου τους, βασικά κοινό γιά τά βιβλία γλωσσικῆς διδασκαλίας ὅλων τῶν τάξεων, καί τήν τεχνική γραφῆς τῆς βασικῆς τους, κοινή ἐπίσης γιά ὅλα τά σχολεῖα.

Ὁλοκλήρωση καί ἐδραίωση τοῦ βασικοῦ μηχανισμοῦ ἀνάγνωσης καί γραφῆς

- Διαβάζουν μέ ἄνεση καί σχετική ταχύτητα, φωναχτά καί σιωπηρά, μικρά λεκτικά σύνολα καί καταλαβαίνουν αὐτά πού διαβάζουν.
- Ἀποδίδουν σωστά τήν ἔνταση τόνου στίς λέξεις, τήν ἔμφαση τόνου στίς προτάσεις καί τά βασικά σημεῖα στίξης.
- Διαβάζουν μεγαλόφωνα καί ἐκφραστικά (α) γιά νά ἔχουν ταυτόχρονη καί σταθερή ἀντιληψη τῶν λέξεων καί (β) γιά νά ἀνακοινώσουν ἕνα κείμενο σέ ἄλλους.

- Διαβάζουν σιωπηρά με προσήλωση και στοχαστικότητα (α) για να άντλήσουν και να χρησιμοποιήσουν πληροφορίες και (β) για προσωπική τους εύχαρίστηση.
- Αντιγράφουν πιστά, ευανάγνωστα και με σχετική ταχύτητα, τηρώντας κανονικές αποστάσεις ανάμεσα στά γράμματα και ανάμεσα στίς λέξεις.
- Γράφουν ευανάγνωστα και με σχετική ταχύτητα μικρές προτάσεις πού τούς υπαγορεύονται και αποδίδουν σωστά τίς προφορικές ένδείξεις στίξης.
- Απομνημονεύουν με σωστό τρόπο μικρά έμμετρα κείμενα για άπαγγελία, μικρούς ρόλους για δραματοποίηση και μικρά λεκτικά σύνολα πού διευκολύνουν τή μάθηση.

Γνώριμα με άπλά κείμενα διαφορετικής γλωσσικής περιοχής

(διάλογοι άπό τήν καθημερινή ζωή, περιγραφές άντικειμένων και καταστάσεων άπό τή φύση και τή ζωή, περιγραφές γεγονότων, περιγραφές άποδεικτικής διαδικασίας, λογοτεχνικά κείμενα: πεζογραφήματα και ποιήματα, λαϊκά και έντεχνα)

- Ξεσκεπάζονται με τίς προσεγγίσεις και τούς έκφραστικούς τρόπους πού χρησιμοποιούνται σέ κείμενα πού άντιπροσωπεύουν ποικίλες χρήσεις τού λόγου.
- Διαπιστώνουν άν ένα κείμενο είναι έμμετρο ή πεζό, διαλογικό ή περιγραφικό, εικονογραφημένο ή όχι κτλ).
- Άρχίζουν να διακρίνουν τή γυμνή άπό τήν έμπλουτισμένη περιγραφή, τό ούδέτερο άπό τό συναισθηματικό και χιουμοριστικό γράφιμο, τό πραγματικό άπό τό έξωπραγματικό περιεχόμενο, τά γεγονότα άπό τίς γνῶμες.
- Διαπιστώνουν άν ένα κείμενο έχει άνακρίβειες ή άνακολουθίες.
- Έντοπίζουν σέ χειρόγραφα κείμενα λάθη συντακτικά, λεκτικά, όρθογραφικά κτλ.
- Άποσαφηνίζουν, έμπλουτίζουν και σταθεροποιούν τό σχετικό λεξιλόγιο.
- Γράφουν όρθογραφημένα τίς σχετικές λέξεις τού βασικού λεξιλογίου.

Καθοδηγημένη έκφραση

- Τά παιδιά παρατηροῦν μέ προσοχή τόν κόσμο πού τά περιβάλλει καί περιγράφουν πιστά αὐτά πού παρατηροῦν.
- Διαπιστώνουν ὅτι αὐτά πού ἀνακοινώνουν πρέπει νά ἔχουν ἐνδιαφέρον γιά τούς ἄλλους καί ὅτι, ἑπομένως, χρειάζεται νά τά ἀποείδουν μέ παραστατικό τρόπο.
- Εὐαισθητοποιοῦνται ἀπέναντι στό ἀντικείμενό τους καί χρησιμοποιοῦν ὅσο τό δυνατόν περισσότερες αἰσθήσεις (ὅραση, ἀκοή κτλ., μυϊκή αἴσθηση) τόσο κατά τήν προσέγγισή του ὅσο καί κατά τή γραπτή του ἐξεικόνιση.
- Ἐμπλέκουν καί τόν ἑαυτό τους σ'αὐτά πού περιγράφουν ἤ ἐξιστοροῦν, εἴτε μέ τήν ἄμεση ἀνάμιξή τους στά δρώμενα εἴτε μέ τό σχολιασμό καί τή συναισθηματική τους κάλυψη.
- Ἀναπλάττουν καί χρησιμοποιοῦν φραστικούς τρόπους πού ζωντανεύουν τό κείμενο, ὅπως εἶναι: ἡ παρομοίωση χρωμάτων, ἡ ἀπομίμηση ἤχων, ἡ ἀναφώνηση, ἡ αὐτοερώτηση ἤ ἡ ἐρώτηση στόν ἀναγνώστη κτλ).
- Σχολιάζουν ἐποικοδομητικά τίς γραπτές δημιουργίες τῶν συμμαθητῶν τους, ἐπισημαίνοντας κυρίως τά καλά τους σημεῖα.
- Διαπιστώνουν ὅτι ἐπικοινωνοῦν καλύτερα μέ τούς ἄλλους ὅταν, σ'αὐτά πού γράφουν, χρησιμοποιοῦν τίς κατάλληλες λέξεις, καί τίς χρησιμοποιοῦν στό σωστό τύπο καί στή σωστή τους θέση (ὅταν δηλ. τά γραπτά τους εἶναι σωστά ἀπό γραμματική καί συντακτική ἄποψη).
- Τελειοποιοῦνται στή σωστή ἔκφραση καί μέ πιό μεθοδευμένες γραπτές ἐργασίες.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

Χρήση τοῦ ἀναγνωστικοῦ καί ἄλλων βοηθητικῶν βιβλίων καί πηγῶν

- Ἐπισημαίνουν τό συγγραφέα καί τόν τίτλο τῶν βιβλίων.
- Βυζίζονται στή χρήση τοῦ πίνακα τῶν περιεχομένων.
- Εἰσάγονται στή χρήση ἀλφαβητικῶν λεξιλογίων, ἁπλῶν λεξικῶν καί παιδικῶν ἐγκυκλοπαιδειῶν.

II. ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

Ἐλεύθερη ἔκφραση

- Τά παιδιά ἱκανοποιοῦν τήν ἐπιθυμία τους γιά αὐτοέκφραση, ἀνακοίνωση καί ἀποδοχή.
- Διαπιστώνουν ὅτι ἐντός ἀπό τόν προφορικό ὑπάρχει καί ὁ γραπτός τρόπος ἔκφρασης καί ὅτι μπορεῖ νά τόν χρησιμοποιοῦν μέ τήν ἴδια ἐλευθερία.
- Γράφουν καί ἀνακοινώνουν (διαβάζοντάς τα ἤ δίνοντάς τα στούς ἄλλους νά τά διαβάσουν ἤ κολλώντας τα στό χῶρο τῶν ἀνακοινώσεων) μικρά λεπτομερῆ σύνολα γύρω ἀπό πράγματα πού τά ἐνδιαφέρουν (εὐχές, μηνύματα, παρατηρήσεις κτλ).
- Ὑπαγορεύουν στή δασκάλα, σέ ἀτομική ἤ ὁμαδική βάση, τίς ἐντυπώσεις τους ἀπό κάτι πού παρατήρησαν ἤ ἔζησαν.
- Γράφουν τά ἴδια, σέ ἀτομική ἤ ὁμαδική βάση, καί ἀνακοινώνουν στούς ἄλλους μικρά κείμενα μέ τίς ἐντυπώσεις τους ἀπό τόν κόσμο τῶν ἐμπειριῶν τους.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Κ.Ε.Μ.Ε.

./.

Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ι Κ Η

(Σύνταξη, σημασιολογία, φωνολογία, μορφολογία).

Α' Τ Α Ξ Η

Ἐνότητες	Στόχοι
Βασικές μορφές προτάσεων: Ὑποκείμενο-Ρῆμα (ΥΡ), Ὑποκείμενο-Ρῆμα-Ἀντικείμενο (ΥΡΑ), Ὑποκείμενο- Ρῆμα- Κατηγορούμενο (ΥΡΚ).	Οἱ μαθητές: -Ἐξοικειώνονται, πρῶτα προφορικά καί ἀργότερα γραπτά, μέ βασικές μορφές προτάσεων ΥΡ, ΥΡΑ, ΥΡΚ (κρίσης, ἐπιθυμίας, ἐπιφωνηματικές, ἐρωτηματικές, καταφατικές, ἀρνητικές). - Διακρίνουν καταφατικές προτάσεις κρίσης καί τίς μετατρέπουν σέ ἐρωτηματικές ἤ ἀρνητικές καί τό ἀντίστροφο.
Οἱ λέξεις καί τά γράμματα.	-Διακρίνουν (καί κρατοῦν ὅταν γράφουν) τίς ἀποστάσεις ἀνάμεσα στίς λέξεις καθώς καί ἀνάμεσα στά γράμματα τῆς ἴδιας λέξης. (Ἀποφεύγουν νά χωρίζουν τίς λέξεις στήν ἄκρη τῆς σελίδας). -Ἀναγνωρίζουν καί χρησιμοποιοῦν σωστά στήν ἀνάγνωση καί τή γραφή τά ἔψηφα, τούς συνδυασμούς, τούς διφθόγγους καί τά συμπλέγματα. -Κάνουν διάκριση ἀνάμεσα σέ φθόγγους καί γράμματα. -Ἀναγνωρίζουν, ὀνομάζουν καί γράφουν τά γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου. -Κατατάσσουν ἀλφαβητικά λέξεις μέ βάση τό πρῶτο τους γράμμα. - Διακρίνουν καί γράφουν μέ κεφαλαῖο γράμμα στήν ἀρχή τήν πρώτη λέξη μιᾶς περιόδου, τό ὀνοματεπώνυμο καί τίς διευθύνσεις τους, τά ὀνόματα τῶν ἡμερῶν τῆς ἑβδομάδας, τῶν μηνῶν καί τῶν μεγάλων ἑορτῶν καθώς καί τά κύρια ὀνόματα τῆς ἀναγνωστικῆς ὕλης.
Σημεῖα στίξης	-Χρησιμοποιοῦν τήν τελεία καί τό ἐρωτηματικό κατά τήν ἀνάγνωση καί τήν γραφή. -Χρησιμοποιοῦν τό θαυμαστικό καί τό κόμμα κατά τήν ἀνάγνωση.

./.

4. Οἱ τόνοι

-Τοποθετοῦν τὸν τόνο στὴ σωστή του θέση.
-Κατανοοῦν τὴ λειτουργική χρήση τοῦ τόνου.

5. Ὀρθογραφικὰ σημεῖα: τὰ διαλυτικὰ καὶ ἡ ἀπόστροφος.

-Ἀναγνωρίζουν καὶ χρησιμοποιοῦν τὰ διαλυτικὰ κατὰ τὴν ἀνάγνωση καὶ τὴ γραφή.
-Διαβάζουν σωστὰ λέξεις ποὺ ἔπαθαν ἔκθλιψη, ἀποκοπὴ ἢ ἀφαίρεση μὲ ζήτ μ'ἐπεῖνες ποὺ ἔπονται ἢ προηγοῦνται (τ'ἄστρα, ἀπ'τὸ χωριό, μοῦ'φερε).

6. Βασικὲς προτάσεις: Τὰ μέρη τους.

-Ἀναλύουν βασικοὺς τύπους προτάσεων μὲ βάση ἐρωτήσεις τοῦ τύπου "ποιός;", "τί κάνει;", "τί εἶναι;", "τί παθαίνει;", "τί;" ἢ "ποιόν;".
-Κατανοοῦν τὴν πρόταση ὡς σύνθεση λέξεων σὲ ὁρισμένη σειρὰ (ὄχι ὁπωσδήποτε μία) γιὰ τὴν ἔκφραση ἑνὸς νοήματος.
-Ἐξυπονοοῦν τὸ ὑποκείμενο, ὅταν δὲν ἀναφέρεται, ἀπὸ τὴν κατάληξη τοῦ ρήματος.

7. Ἡ προσωπικὴ ἀντωνυμία

-Χρησιμοποιοῦν τὴν προσωπικὴ ἀντωνυμία ὡς ὑποκείμενο.
-Γράφουν ὀρθογραφημένα τοὺς συνατοὺς τύπους τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας.

8. Τὸ οὐσιαστικὸ καὶ τὸ ἄρθρο.

-Χρησιμοποιοῦν τὸ οὐσιαστικὸ (μαζὶ μὲ τὸ ἄρθρο) ὡς ὑποκείμενο, ἀντικείμενο καὶ κατηγορούμενο.
-Διακρίνουν νοηματικὰ καὶ ὀρθογραφικὰ τὰ κύρια ἀπὸ τὰ κοινὰ οὐσιαστικὰ (βλέπε καὶ ἐνότητα 2).
-Διακρίνουν καὶ χρησιμοποιοῦν:(1) ὀξύτονα ἰσοσύλλαβα οὐσιαστικὰ (μαζὶ μὲ τὸ ἄρθρο) στὴν ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ ἑνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ: ὁ γεωργός, οἱ γεωργοί, τὸ γεωργό, τοὺς γεωργούς, ὁ μαθητής, ἡ αὐλή, ἡ παιδιά, τὸ βουνό, τὸ παιδί. (2) παροξύτονα ἀρσενικὰ σὲ -ος καὶ οὐδέτερα σὲ -ο, ὅπως ὁ λύκος, ὁ θεός, τὸ δέρο, τὸ δέντρο.
-Μετατρέπουν βασικὲς προτάσεις τῶν τύπων ΥΡ, ΥΡΑ ἀπὸ τὸν ἑνικὸ στὸν πληθυντικό.

. Ρήματα πρώτης συζυγίας στόν ένεστώτα, άόριστο καί μέλλοντα τιγμιαῖο τῆς ριστικῆς.

-Κατανοοῦν τό ρόλο τοῦ ρήματος στήν άπλή πρόταση.
-Χρησιμοποιοῦν συχνόχρηστα ένεργητικά ρήματα τῆς πρώτης συζυγίας στόν ένεστώτα τῆς όριστικῆς καί γράφουν όρθογραφημένα τίς καταλήξεις.
- Διαιροῦνον χονδρικά τό χρόνο τῶν ρημάτων.
- Μετατρέπουν ένεστωτικές προτάσεις σέ προτάσεις ~~σέ προτά-~~ σεις παρελθοντικοῦ καί μελλοντικοῦ χρόνου (κυρίως άορίστου καί στιγμιαίου μέλλοντα). Όρθογραφοῦν τό ε στίς καταλήξεις τῶν παρελθοντικῶν χρόνων τῶν ένεργητικῶν ρημάτων.
- Χρησιμοποιοῦν τό έχω ὡς κύριο ρῆμα στόν παρατατικό.

10. Τό συνδετικό εἶμαι. Τό οὐσιαστικό καί τό έπίθετο ὡς κατηγορούμενα.

- Χρησιμοποιοῦν άπλές προτάσεις μέ περιφραστικό κατηγόρημα (ΥΡΚ) καί τό συνδετικό ρῆμα εἶμαι στόν ένεστώτα καί παρατατικό τῆς όριστικῆς.
- Χρησιμοποιοῦν ὡς κατηγορούμενα: α) οὐσιαστικά, β) έπίθετα πού φανερώνουν χρῶμα, ὕλη καί ἄλλες αἰσθητές ἰδιότητες τῶν οὐσιαστικῶν.
-Άναγνωρίζουν τή συμφωνία ὑποκειμένου καί έπιθέτου ὡς κατηγορουμένου στό γένος, τόν άριθμό καί τήν πτώση.
-Συσχετίζουν (ὅπου ὑπάρχει ἀντιστοιχία) τίς καταλήξεις τῶν έπιθέτων μέ τίς καταλήξεις τῶν οὐσιαστικῶν στήν ονομαστική ένικοῦ καί πληθυντικοῦ.
-Μετατρέπουν άπλές προτάσεις τοῦ τύπου ΥΡΚ άπό τόν ένικό στόν πληθυντικό.

11. Τά άριθμητικά

Άναγνωρίζουν καί χρησιμοποιοῦν τά άπόλυτα άριθμητικά άπό τό ένα ὡς τό έξι καί άπό τά ταξινικά άπό τό πρῶτος ὡς τό έκτος.

./.

. Ἡ ἐπαυξημένη πρόταση μέ ἐπιρρηματικούς καί ἐμπρόθετους προσδιορισμούς.

- Ἀναλύουν ἐπαυξημένες προτάσεις μέ ἐρωτήσεις τοῦ τύπου "ποιός;", "τί κάνει;", "πότε;", "ποῦ;", "πῶς;", "πόσο;".
- Ἀναγνωρίζουν τά πιό συχνόχρηστα τοπικά, χρονικά, τροπικά (ὡραῖα) καί ποσοτικά (πολύ, λίγο) ἐπιρρήματα.
- Ἐπαυξάνουν προτάσεις μέ χρονικούς, τοπικούς καί ἄλλους προσδιορισμούς.
- Χρησιμοποιοῦν ἐμπρόθετους προσδιορισμούς μέ τό σέ (κυρίως μέ τό ἄρθρο: στόν, στήν κτλ.).
- Χρησιμοποιοῦν συχνόχρηστους ἐμπρόθετους προσδιορισμούς μέ τό μέ.

13. Σύνδεση προτάσεων μέ τό καί

- Ἀναγνωρίζουν καί συνδέουν βασικές προτάσεις μέ τό καί.

ΒΑΣΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Α΄ ΤΑΞΗ

Α

ἄ (ἐπιφ.)
ἀγοράζω (ρ.)
ἀγόρι (τό)
ἀδερφός (ὁ)-ἀδερφή (ἡ)
ἀέρας (ὁ)
ἀκούω (ρ.)
ἀλεπού (ἡ)
ἀλλά (σύνδ.)
ἄλλος,-η,-ο(ἀντων.)
ἄλογο (τό)
ἀμέσως (ἐπίρ.)
ἀνάβω (ρ.)
ἄνθρωπος (ὁ)
ἄνοιξη (ἡ)
ἀπό(πρόθ.)
ἀρέσει (ρ.)
ἀρνί (τό)
ἄρρωστος, -η,-ο (ἐπ).
ἄσπρος, -η, -ο (ἐπι.)
αὐγό (το)
αὐλή (ἡ)
αὔριο (ἐπίρρ.)
αὐτί (τό)
αὐτός, -ή, -ό (ἀντων.)
αὐτοκίνητο (τό)
ἄχ (ἐπίφ.)

Β

βάζω (ρ.)
βάφω (ρ.)
βγάζω (ρ.)
βγαίνω (ρ.)
βιβλίο (τό)
βλέπω (ρ.)
βόλος (ὁ)
βοριάς (ὁ)
βουνό (τό)
βράδυ (τό)
βρέχει (ρ.)
βροχή (ἡ)
βρύση (ἡ)

Γ

γάϊδαρος (ὁ)
γάλα (τό)
γαλάζιος, -α,-ο (ἐπ.)
γάτα (ἡ)
γελῶ (ρ. ὡς ἀμτβ.)
γέρος (ὁ)
γιά (προθ.)
γιαγιά (ἡ)
γιατί (ἐρωτ. καί αἰτ.)
γιατρός (ὁ)

./.

γίνομαι (ρ.)
γιορτή (ἡ)
γλάστρα (ἡ)
γλυκός, -ιά, -ό (ἐπ.)
γράμμα (τό)
γραμμή (ἡ)
γράφω (ρ)
γριά (ἡ)
γυρίζω (ρ)
γύρω (ἐπίρρ.)

Δ

δασκάλα(ἡ)-δάσκαλος(ὁ)
δάσος (τό)
δάχτυλο (τό)
δέκα (ἀριθμ.)
δέ(ν) (μόριο)
δέντρο (τό)
δένω (ρ.)
δευτέρα (ἡ)
διαβάζω (ρ)
δικός,-ή,-ό (μου,σου,του-της)(ἀντων.)
δίνω (ρ.)
δραχμή (ἡ)
δρόμος (ὁ)
δυό (ἀριθμ.)
δώδεκα (ἀριθμ.)
δωμάτιο (τό)
δῶρο (τό)

Ε

ἐ (ἐπιφ.)
(ἑ)βδομάδα(ἡ)
ἐγώ (ἀντων.)
ἐδῶ (ἐπίρρ.)
εἰκόνα (ἡ)
εἴκοσι (ἀριθμ.)
εἶμαι (ρ.)
ἐκεῖ (ἐπίρρ.)
ἐκεῖνος,-η,-ο (ἀντων.)
ἐκκλησία (ἡ)
Ἑλλάδα (ἡ)
ἕνας, μία, ἕνα (ἀριθμ.)
ἑννιά (ἀριθμ.)
ἑντεκα (ἀριθμ.)
ἕξι (ἀριθμ.)
ἐξοχή (ἡ)
ἔξω (ἐπίρρ.)
ἐπάνω (ἐπίρρ.)
ἑφτά (ἀριθμ.)
ἔρχομαι (ρ.)-ἔλα(προστ.)
ἐσύ - ἐσεῖς
εὐχαριστῶ (ρ).
ἔχω (ρ.)

Ζ

ζέστη (ἡ)
ζεστός, -ή,-ό (ἐπι)
ζωγραφίζω (ρ.)
ζῶο (τό)

Η

ήλιος (ὁ)
(ἡ)μέρα (ἡ)
ήσυχα (ἐπίρρ.)

Θ

θά (μόριο)
θάλασσα (ἡ)
θεῖος(ὁ)-θεία(ἡ)
θέλω (ρ)
θέση (ἡ)
θρανίο (τό)
θυμώνω (ρ)

Ι

Κ

καθαρός,-ή,-ό(ἐπ.)
κάθε (ἀόρ.ἀντων.)
κάθομαι (ρρ)
καί -κι (σύνδ.)
καιρός (ὁ)
κακός,-ή,-ό (ἐπ.)
καλά (ἐπίρρ.)
καλημέρα
καληνύχτα
καλοκαίρι (τό)
καλός,-ή, -ό (ἐπ.)
κανένας,καμιά,κανένα(ἀορ.ἀντ
κάνω (ρ)
καράβι (τό)
καραμέλα (ἡ)
κατεβαίνω (ρ)
κάτω (ἐπίρρ.)
κεφάλι (τό)
κίτρινος,-η,-ο (ἐπ.)
κλαίω (ρ)
κλείνω(ρ)
κοιμᾶμαι (ρ)
κοιτάζω (ρ)
κόκκινος,-η,-ο (ἐπ.)
κοντά (ἐπίρρ.)
κοντός,-ή,-ό (ἐπιρ.)
κορίτσι (τό)
κότα (ἡ)
κούκλα (ἡ)
κουλούρι (το)
κρέας (τό)
Κυριακή(ἡ)
κυρία(ἡ), κύριος(ὁ)

Λ

λαγός (ὁ)
λάδι (τό)
Λαμπρή (ἡ)

λέ(γ)ω (ρ.)
λίγο (ἐπίρρ.)
λουλούδι (τό)
λύκος (ὁ)
λύνω (ρ.)

Μ

μαγαζί (τό)
μαζί (ἐπίρρ.)
μάθημα (τό)
μαθητής(ὁ),μαθήτρια (ἡ)

μαλακός, ιά,-ό (ἐπ.)
μαλλιά (τά)
μαμά (ἡ)
μάνα (ἡ)
μάτι (τό)
μαῦρος, -η, -ο (ἐπ.)
μέ (πρόθ.)
μεγάλος,-η,-ο (ἐπ.)
μέλι (τό)
μερικοί,-ές,-ά (ἀντ.)
μέσα (ἐπίρρ.)
μετά (ἐπίρρ.)
μή (μορ.)
μῆλο (τό)
μήνας (ὁ)
μικρός, -ή, -ό (ἐπ.)
μιλῶ (ρ.)
μισός,-ή,-ό (ἐπ.)
μολύβι (τό)
μπαίνω (ρ.)
μπάλα (ἡ)
μπαμπάς (ὁ)
μπορῶ (ρ.)
μπροστά (ἐπίρρ.)
μύτη (ἡ)
μωρό (τό)

Ν

νά (μορ. δεικτ.)
μά (σύνδ. τελ.)
ναί(μορ.-ἐπίρρ. βεβαιωτ.)
νερό (τό)
νύχτα (ἡ)
νυχτώνει (ρ.)

Ξ

ξέρω (ρ.)
ξύλο (τό)
ξυπνῶ (ρ.)

Ο

ὁ, ἡ, τό (ἄρθρο)
οἰκογένεια (ἡ)
ὄλος, -η, -ο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Κ.Ε.Μ.Ε.

ὄνομα (τό)
ὅταν (συνδ.)
οὐρανός (ὁ)
ὄχι (ἐπιρρ.)
ὀχτώ (ἀριθμ.)

Π

παιγνίδι (τό)
παιδί (τό)
παίζω (ρ.)
παίρνω (ρ.)
πάλι (ἐπίρρ. χρ.)
Παναγία (ἡ)
πάνω (ἐπίρρ.)
παπάς (ὁ)
παππούς (ὁ)
παράθυρο (τό)
παρακαλῶ (ρ.)
παραμύθι (τό)
Παρασκευή (ἡ)
Πάσχα (τό)
πατέρας (ὁ)
Πέμπτη (ἡ)
πέντε (ἀριθμ.)
περίπατος (ὁ)
περνῶ (ρ.)
περπατῶ (ρ.)
πέτρα (ἡ)
πεπῶ (ρ.)
πηγαίνω (ρ.)
πηδῶ (ρ.)
πίνακας (ὁ)
πιό (ἐπίρρ.ποσ.)
πίσω (ἐπίρρ.)
πλατεία (ἡ)
πόδι (τό)
ποιός,-ά,-ό (ἐρω.ἀντων.)
πόλη (ἡ)
πολύ (ἐπίρρ.)
πόρτα (ἡ)
πόσος,-η,-ο (ἐρ. ἀντων.)
πότε (ἐπίρρ.)
πουλί (τό)
πουλῶ (ρ.)
ποῦ (ἐπίρρ.)
πού (ἀναφ. ἀντων.)
πράσινος,-η,-ο (ἐπ.)
προσευχή (ἡ)
πρωΐ (τό)
Πρωτομαγιά (ἡ)
πῶς (ἐπίρρ. τρ. ἐρ.)

Ρ

ραδιόφωνο (τό)
ρολόι (τό)
ρωτῶ (ρ.)

Σ

Σάββατο (τό)

σάκα (ἡ)
σαπούνι (τό)
σβήνω (ρ.)
σέ (πρόθ.)
σημαία (ἡ)
σήμερα (ἐπίρρ.)
σιγά (ἐπίρρ.)
σκάλα (ἡ)
σκληρός,-ή,-ό (ἐπ.)
σκύλος (ὁ)-σκυλί(τό)
σοκολάτα (ἡ)
σπίτι (τό)
στάση (ἡ)
στόμα (τό)
στόν, στήν, στό, στούς, στίς, στά
σύννεφο (τό)
σχολεῖο (τό)

Τ

τάξη (ἡ)
ταχυδρόμος (ὁ)
τέσσερις, τέσσερα (ἀριθμ.)
Τετάρτη (ἡ)
τετράδιο (τό)
τζάκι (τό)
τζάμι (τό)
τζίτζικας (ὁ)
τηλεόραση (ἡ)
τηλέφωνο (τό)
τί (ἀντων. ἐρωτ.)
τόπι (τό)
τότε (ἐπίρρ.)
τραγούδι (τό)
τραγουδῶ (ρ.)
τραπέζι (τό)
τρέχω (ρ.)
τρεῖς, τρία (ἀριθμ.)
Τρίτη (ἡ)
τρώγω (ρ.)
τώρα (ἐπίρρ.)

Υ

ὕστερα (ἐπίρρ.)

Φ

φαγητό (τό)
φάρμακο (τό)
φεγγάρι (τό)
φεύγω (ρ.)
φθινόπωρο (τό)
φιλῶ (ρ.)
φοβᾶμαι (ρ.)
φορά (ἡ)
φτιάνω (ρ.)
φύλλο (τό)
φυσῶ (ρ.)
φωνάζω (ρ.)

./.

φωμί (τό)

φῶς

φωτιά (ἡ)

Ω

(328) ὥρα (ἡ)

Χ

χαμηλά (ἐπίρρ.)

χαμηλός,-ή,-ό (ἐπ.)

χάνω (ρ.)

χαρά (ἡ)

χειμώνας (ὁ)

χελιδόνι (τό)

χέρι (τό)

χιόνι (τό)

χιονίζει (ρ.)

χορεύω (ρ.)

Χριστός (ὁ)

Χριστούγεννα (τά)

χρόνος (ὁ)

χρῶμα (το)

χτές (ἐπίρρ.)

χτίζω (ρ.)

χῶμα (τό)

χωριό (τό)

Ψ

ψαλίδι (τό)

ψάρι (τό)

ψηλά (ἐπίρρ.)

ψηλός,-ή,-ό (ἐπ.)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΚΕΜΕ

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρεύων

Βλ. Κανδιλιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 82/1981

Σήμερα, 11 Δεκεμβρίου 1981 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.30 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β΄, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κκ Δ. Μελάς, Σύμβουλος Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση καί Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Ἐνημέρωση τῶν μαθητῶν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου σχετικά μέ τό ἀναπτυξιακό πρόγραμμα τῆς UNISEF "Ἐκπαίδευση γιά ἀνάπτυξη". Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί Ἱδρύσεως εἰδικοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί εἰδικοῦ νηπιαγωγείου. Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Ἀναλυτικό Πρόγραμμα Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος Α΄τάξεως δημοτικοῦ (Ἀνάλυση γενικῶν ἐνοτήτων, εὐκαιριακές ἑνότητες Α΄καί Β΄τάξεως δημοτικοῦ - Ἀνάλυση). Εἰσηγητές κκ. Ἀ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Θ Ε Μ Α 4ο. Ἀναλυτικά προγράμματα εἰδικῶν σχολείων. Εἰσηγητής Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίασης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΕΜΕ

Θ έ μ α 1ο.- 'Ενημέρωση τῶν μαθητῶν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου σχετικά μέ τό ἀναπτυξιακό πρόγραμμα τῆς UNISEF "'Εκπαίδευση γιά 'Ανάπτυξη".

Ο κ. 'Ι. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

'Η Γενική Δ/νση Γενικῆς 'Εκπαιδεύσεως μέ τό Γ/7738/13-10-81 ἔγγραφο διαβιβάζει στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση ἔγγραφο τῆς 'Ελληνικῆς 'Επιτροπῆς γιά τήν UNISEF, μέ τήν ὁποία ἡ ἐπιτροπή ζητάει νά καθιερωθοῦν στά πολιτιστικά προγράμματα τῶν σχολείων μας ὁρισμένες ὧρες σχετικά μέ τό ἀναπτυξιακό πρόγραμμα τῆς UNISEF "'Εκπαίδευση γιά 'Ανάπτυξη".

"Οσο ἀφορᾶ τό δημοτικό σχολεῖο, θεωροῦμε τήν ἐνημέρωση τῶν μαθητῶν τῶν δύο τελευταίων τάξεων στό παραπάνω πρόγραμμα ἀπαραίτητη. Μιά τέτοια ἐνημέρωση εἶναι δυνατή στά πλαίσια τῶν ὡρῶν πού διατίθενται γιά τίς πολιτιστικές δραστηριότητες καί μέ τήν προϋπόθεση ὅτι θά σταλεῖ σχετικό ὑλικό γιά τήν ἐνημέρωση τῶν δασκάλων ἐπί τοῦ θέματος.

Γιά τό σκοπό αὐτό προτείνω:

α. Νά σταλεῖ ἀπό τή Διοίκηση ἐγκύκλιος στά σχολεῖα, ἡ ὁποία νά ὁρίζει ὅτι θά διατεθοῦν στά πλαίσια τῶν πολιτιστικῶν δραστηριοτήτων μέχρι δύο ὧρες γιά τήν ἐνημέρωση τῶν μαθητῶν τῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεων στό παραπάνω θέμα.

β. 'Η ἐγκύκλιος νά συνοδεύεται ἀπό ἐνημερωτικό ὑλικό, πού θά ζητηθεῖ ἀπό τήν 'Επιτροπή, γιά χρήση ἀπό τούς δασκάλους.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/7738/13-10-1981 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τό Ε.Ε (81)854/28-9-1981 ἔγγραφο τῆς 'Ελληνικῆς 'Επιτροπῆς γιά τήν UNISEF, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Χριστιά καί δ) τή σχετική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

1. Νά σταλεῖ ἀπό τή Διοίκηση ἐγκύκλιος στά σχολεῖα, ἡ ὁποία νά ὁρίζει ὅτι θά διατεθοῦν στά πλαίσια τῶν πολιτιστικῶν δραστηριοτήτων μέχρι δύο ὧρες γιά τήν ἐνημέρωση τῶν μαθητῶν τῶν Ε΄καί ΣΤ΄τάξεων στό ἀναπτυξιακό πρόγραμμα τῆς UNISEF " 'Εκπαίδευση γιά 'Ανάπτυξη".

2. Η Ἐγκύκλιος νά συνοδεύεται ἀπό ἐνημερωτικό ὑλικό, πού θά ζητηθεῖ ἀπό τήν Ἐπιτροπή, γιά χρήση ἀπό τούς δασκάλους.

θ έ μ α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί ἱδρύσεως εἰδικοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί εἰδικοῦ νηπιαγωγείου".

Ὁ κ. Ἰ. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

Μέ τό Δ/39402/27-11-81 ἔγγραφο τῆς Γενικῆς Δ/νσεως (Διεύθυνση Διοικ. Ὑποθ., Τμῆμα Α΄ τοῦ ΥΠΕΠΘ) διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση σχέδιο Προεδρικοῦ Δ/τος μέ τό ὁποῖο ἱδρύονται ἀπό τοῦ σχολ. ἔτους 1981-82 στήν Η΄ Ἐκπαιδευτική Περιφέρεια Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Πειραιῶς α) ἕνα 4/θέσιο εἰδικό δημοτικό σχολεῖο καί β) ἕνα 1/θέσιο εἰδικό νηπιαγωγεῖο γιά τήν ἐκπαίδευση τῶν τυφλῶν μαθητῶν. Ἡ ἔκδοση τοῦ Π. Δ/τος γίνεται μέ ἐξουσιοδότηση τοῦ Ν. 1143/1981 "Περί εἰδικῆς ἀγωγῆς". Μέ τήν ἵδρυση τοῦ 4/θεσίου εἰδικοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί τοῦ 1/θεσίου εἰδικοῦ νηπιαγωγείου αὐξάνονται οἱ ὀργανικές θέσεις τῶν δασκάλων κατά τέσσερις (4) καί τῶν νηπιαγωγῶν κατά μία (1).

Τά σχολεῖα αὐτά ἱδρύονται στό Κέντρο Ἐκ/σεως καί Ἀποκαταστάσεως τυφλῶν στήν Καλλιθέα καί καλύπτουν τίς ἀνάγκες ἐκπαίδευσης τυφλῶν παιδιῶν. Εὐχῆς ἔργο θά ἦταν νά ἱδρυθοῦν καί ἄλλα, ὅπου χρειάζεται, γιά νά καλυφθοῦν οἱ ἀνάγκες ὅλων τῶν τυφλῶν παιδιῶν τῆς χώρας. Εἰσηγοῦμαι λοιπόν νά ἱδρυθοῦν τά παραπάνω σχολεῖα, ὅπως ὁρίζει τό σχέδιο Προεδρικοῦ Δ/τος. Ὡς πρός τό κείμενο τοῦ διατάγματος ἔχω νά κάμω τίς ἑξῆς παρατηρήσεις:

1. Τό Διάταγμα νά συνταχτεῖ στή δημοτική γλῶσσα.

2. (α) στόν τίτλο ἡ λέξη "Νηπιαγωγείου" νά γραφεῖ μέ μικρό ν

(β) Μετά τό Ἀποφασίζομεν νά μπεῖ ""Αρθρον 1ον, γιατί ἐνῶ ὑπάρχει ἄρθρο 2ο δέν ὑπάρχει 1ο.-

(γ) ἄρθ. 1ο παρ. 1 τό "Εἰδικόν δημοτικόν....." νά γραφεῖ μέ ἀρχικό κεφαλαῖο γράμμα, γιατί πρόκειται γιά τό ὄνομα τοῦ σχολείου

(δ) στό ἄρθρο 2 πρώτη παράγραφο ἡ λέξη "Νηπιαγωγεῖον" νά γραφεῖ μέ μικρό ν

- Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Δ/39402/27/11/1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν

εἰσήγηση τοῦ κ. Χριστιά καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

1. Γνωμοδοτεῖ τό σχ. Προέδρ. Δ/τος "Περί ἱδρύσεως εἰδικοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί εἰδικοῦ νηπιαγωγείου νά μείνει ὅπως ἔχει.
2. Ὡς πρός τό κείμενο τοῦ διατάγματος κάνει τίς ἑξῆς παρατηρήσεις:
1. Τό Διάταγμα νά συνταχτεῖ στή δημοτική γλώσσα.
2. α) Στόν τίτλο ἡ λέξη "Νηπιαγωγείου" νά γραφεῖ μέ μικρό ν
β) Μετά τό ἀποφασίζομεν νά μπεῖ "Ἄρθρον 1ον", γιατί ἐνῶ ὑπάρχει ἄρθρο 2ο δέν ὑπάρχει 1ο.
γ) ἄρθ. 1ο παρ. 1 τό "εἰδικόν δημοτικόν....." νά γραφοῦν μέ ἀρχικό κεφαλαῖο γράμμα, γιατί πρόκειται γιά τό ὄνομα τοῦ σχολείου καί
δ) στό ἄρθρο 2 πρώτη παράγραφο ἡ λέξη "Νηπιαγωγῶν" νά γραφεῖ μέ μικρό ν.

θ έ μ α 3ο.- Ἀναλυτικό Πρόγραμμα.

Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος Α΄τάξεως δημοτικοῦ (Ἀνάλυση γενικῶν ἐνοτήτων, εὐκαιριακές ἐνότητες Α΄ καί Β΄τάξεως δημοτικοῦ- Ἀνάλυση).

Οἱ εἰσηγητές τοῦ θέματος κκ Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Ἰωάν. Χριστιάς, εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται στό Τμῆμα γιά τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τῆς Σπουδῆς τοῦ Περιβάλλοντος Α΄ τάξεως Δημοτικοῦ, πού σ'αὐτή τή φάση ἐργασιῶν τοῦ Τμήματος περιλαμβάνει 1) τήν ἀνάλυση τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τῆς Α΄τάξεως καί 2) τήν ἀνάλυση τῶν εὐκαιριακῶν ἐνοτήτων τῆς Α΄καί Β΄τάξεως δημοτικοῦ.

Τό κείμενο μέ τό ἀναλυτικό πρόγραμμα, ὅπως τό συνέταξαν οἱ κκ εἰσηγητές, ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΑΞΗ ΠΡΩΤΗ

('Ανάλυση γενικῶν ἐνοτήτων)

ΓΕΝ. ΕΝΟΤΗΤ.	ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ	ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΘΕ ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΥΛΗΣ	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ
- Α΄- Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΤΟΥ	1. Στήν τάξη τοῦ σχολείου μου	- Τά παιδιά ἐξοικειώνονται καί προσαρμόζονται στό νέο περιβάλλον. - Γνωρίζουν τούς συμμαθητές τους καί κατανοοῦν τήν κοινή τους φύση μέσα ἀπό σχετικές διαφορές καί ἀναπτύσσουν αἰσθήματα συνεργασίας ἀλληλοβοήθειας καί ἀγάπης. - Εἰσάγονται στήν ἔννοια τοῦ χώρου καί τήν ἐποπτική του παράσταση.	(Θέματα γιά ἐπεξεργασία) - Γνωριμία μέ τούς συμμαθητές μου: ποιοί εἶναι, ὁμοιότητες- διαφορές, τύποι χαρακτηριστικοί (π.χ. ὁ ξανθός, ὁ γελαστός κ.λ.π.) - Γνωριμία μέ τό χῶρο τῆς τάξης· οἱ ἄλλες τάξεις. - Γνωριμία μέ τό χῶρο τοῦ σχολείου ἐξεικόνιση του χώρου. - Τό διδακτικό καί βοηθητικό προσωπικό τοῦ σχολείου.
	2. Πῶς ζοῦμε στήν τάξη μας.	- Τά παιδιά ἐξοικειώνονται μέ τούς τρόπους καί τά μέσα τῆς σχολικῆς ἐργασίας, τῆς μάθησης καί τῆς Ψυχαγωγίας. - Σθνειδητοποιοῦν προοδευτικά τό ρόλο τους στήν ὁμάδα τά καθήκοντα καί τίς ὑποχρεώσεις του σ'αὐτή. - 'Αναπτύσσουν ἐνδιαφέρον καί ἀγάπη γιά τή μάθηση, τό σχολεῖο καί τήν ὁμαδική ζωή.	- Ἡ τάξη μας ὡς μία ὁμάδα - οἱ ἄλλες τάξεις. - Τί μαθαίνομε στό σχολεῖο: "γράμματα" καί βιβλία, παιγνίδι καί ἐργασία, ὄργανα μάθησης, δραστηριότητες (θρησκευτικές κ.ἄ.) - Πῶς δουλεύομε στήν τάξη μας: τί κάνει ἡ δασκάλα μας, τί κάνομε ἐμεῖς, ἐμεῖς καί οἱ δάσκαλοί μας, ἐγώ καί οἱ συμμαθητές μου. - Πῶς θά γίνουμε μιά προκομμένη τάξη: συμπεριφορά, ρόλοι ἀτομικοί, καθαριότητα καί ὁμορφιά, συνεργασία - ἀλληλοβοήθεια- χαρά, ὁμαδικές ἐκδηλώσεις κ.τ.ὅ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

3. Πῶς ζοῦμε στήν οἰκογένειά μας	- Τά παιδιά εἰσάγονται στήν ἔννοια τῆς οἰκογένειας καί τή λειτουργία της ὡς ὁμάδας κοινωνικῆς. - Συνειδητοποιοῦν προοδευτικά τό ρόλο τους σ'αὐτή καί τίς δυνατότητες προσφορᾶς στήν κοινή εὐτυχία. - Κατανοοῦν τήν ἀνάγκη καί τήν ἀξία τῆς ἑνότητας καί ἀγάπης τῶν μελῶν της, καθώς καί τά προβλήματα διαφόρων οἰκογενειῶν.	- Ἡ οἰκογένεια ὡς ὁμάδα: τά μέλη, ἡ θέση καθενός, ὁ ρόλος τῶν γονέων, ἡ συνέχεια τῆς ζωῆς (τό γενεολογικό δέντρο-εἰσαγωγή), οἱ συγγενεῖς - Ἀναγκαιότητα καί ἀξία τῆς οἰκογένειας ἀνθρώπινες οἰκογένειες, οἰκογένειες ζώων- ὁμοιότητες καί διαφορές· τί μαθαίνομε στήν οἰκογένεια· οἰκογένειες ἐδῶ κι ἀλλοῦ, ἄλλοτε καί τώρα (εἰσαγωγικά). - Μιά προκομμένη οἰκογένεια: ἡ μέρα μιᾶς οἰκογένειας· εὐχάριστα καί δυσάρεστα γεγονότα ἐργασία- παιγνίδι- ψυχαγωγία, θρησκευτική ζωή.
4. Τό σπίτι μας	- Τά παιδιά εἰσάγονται στήν ἔννοια καί τήν ἀναγκαιότητα τῆς στέγης γιά τόν ἄνθρωπο καί τούς ζωντανούς ὀργανισμούς. - Ἀποσαφηνίζουν τίς γνώσεις καί τίς ἔννοιες σχετικά μέ τό εἶδος, τή λειτουργικότητα καί τήν κατασκευή τοῦ σπιτιοῦ. Ἀσκοῦνται σέ γραμμικές παραστάσεις καί ἐξοικονίσεις. - Συνειδητοποιοῦν τίς αἰτίες διαφοροποίησης τῶν σπιτιῶν καί ἐκτιμοῦν ἀνάλογα τήν ἐξέλιξή τους.	- Ἡ ἀναγκαιότητα τῆς στέγης: γιατί ἔχομε σπίτια, τί κάνομε στό σπίτι, τί "σπίτια" ἔχουν τά ζῶα· τί θά γινόμαστε χωρίς σπίτι. - Πῶς εἶναι τά σπίτια μας: χῶροι, ἐπιπλα καί σκεύη, διαφορές σπιτιῶν, παλιά καί καινούργια, ἐδῶ κι ἀλλοῦ· πῶς θά ἤθελα νά εἶναι τό σπίτι μου. - Πῶς γίνεται ἕνα σπίτι: ὑλικά, μέσα, ἄνθρωποι κ.τ.ὅ (εἰσαγωγικά). Τό σχέδιο τοῦ σπιτιοῦ μου.
5. Στή γειτονιά μας	- Γνωρίζουν τό χῶρο καί τά πρόσωπα τῆς γειτονιᾶς διευρύνοντας τίς ἐμπειρίες καί τίς γνώσεις τους καί ἀποσαφηνίζοντας σχετικές ἔννοιες.	- Ποιοί εἶναι οἱ γείτονες- ποῦ μένουν: σπίτια-διαμερίσματα- πολυκατοικίες· μακρινοί - κοντινοί.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜ. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

	- Ἀναπτύσσουν πνεῦμα ἐκτίμησης καί ἀλληλοσεβασμοῦ, κατανόησης καί ἀλληλοβοήθειας, καθώς καί σχετικό ἐνδιαφέρον καί θέληση γιά προστασία καί βελτίωση τῶν συνθηκῶν ζωῆς.	- Πῶς εἶναι ἡ γειτονιά μας: μικρή- μεγάλη, συγκεντρωμένη- σκόρπια, ἀπομονωμένη- κοντά σέ ἄλλες· χῶροι κοινόχρηστοι ἤ κοινωφελεῖς (ἐκκλησία, παιδική χαρά, πλατεία κ.ἄ.) - Οἱ ἄνθρωποι πού μᾶς ἐξυπηρετοῦν στή γειτονιά: ὁ μανάβης, ὁ μπακάλης, ὁ φουρνός, ὁ φαρμακοποιός κ.τ.ὅ - Πῶς περνᾶμε στή γειτονιά μας: παιγνίδια, συμπεριφορά, καθαριότητα, κλπ. πῶς θά ἤθελα νά εἶναι ἡ γειτονιά μου.
6. Ἡ ζωή μας στή συνοικία- στό χωριό μας*	- Γίνεται μιά στενότερη γνωριμία μέ τό χῶρο τῆς συνοικίας, ὡς μέρους ὅλου τοῦ χώρου τῆς κοινοτικῆς συμβίωσης καί ἀποσαφήνιση σχετικῶν ἐννοιῶν, ὅπως: συνοικία- χωριό- πόλη- κοινότητα- ἀγορά κ.τ.ὅ. - Καλλιεργεῖται τό κοινοτικό-κοινωνικό πνεῦμα μέ ἐνεργητική συμβολή καθενός στήν ἀνάπτυξη ἁρμονικῆς συμβίωσης καί τήν προκοπή τῆς κοινότητας.	- Πῶς εἶναι ἡ συνοικία (τό χωριό) μας: μικρή- μεγάλη, συγκεντρωμένη-σκόρπια, παραλιακή- ὀρεινή κ.λ.π., κοινοί χῶροι, καταστήματα, δασύλλια, ἐκκλησία κ.τ.ὅ. - Οἱ ἄνθρωποι πού μᾶς ἐξυπηρετοῦν: ὁ μπακάλης τό σουπερμάρκετ, ὁ ταχυδρόμος, ὁ ὁδοκαθαριστής, ὁ γιατρός κ.ἄ. - Ἰδιαίτερα βασικά γνωρίσματα. τί ξεχωρίζει τή συνοικία (τό χωριό) ἀπό ἄλλες διπλανές σέ φυσικές καί ἀνθρωπογενεῖς ἰδιαιτερότητες.

*Γιά τό σχολεῖο τῶν πόλεων ἡ σπουδή περιορίζεται στό χῶρο τῆς συνοικίας, ἐνῶ τῶν χωριῶν σ'ὁλόκληρη τήν κοινότητα. Στήν τελευταία περίπτωση γίνεται μιά πρώτη γνωριμία τοῦ χώρου καί ἐπισήμανση προσώπων, πραγμάτων καί ἔργων – ἀποσαφήνιση καί ὀργάνωση τῶν ἐμπειριῶν.

- Β' - Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΟ ΓΕΩΦΥΣΙΚΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	Φ. Ὁ τόπος πού ζοῦμε	- Ἐπιδιώκεται ἡ ἐξοικείωση μέ τά πραγματικά γεωγραφικά στοιχεῖα καί τούς ἀντίστοιχους ὅρους στά πλαίσια μιᾶς συνολικῆς ἐπισκόπησης τῆς περιοχῆς (μορφολογική ἐπισκόπηση). - Συνειδητοποιεῖται ἡ μορφολογική διαφοροποίηση κάθε τόπου καί οἱ συνέπειες τῆς ἀνθρώπινης ἐπενέργειας. - Γίνεται εἰσαγωγή καί ἄσκηση στό στοιχειώδη προσανατολισμό σέ συνδυασμό μέ ἀναπαραστάσεις μορφῶν χώρου.	- Ποῦ εἶναι χτισμένο τό χωριό (ἡ πόλη) μας: ὀρεινό- πεδινό- παραθαλάσσιο κ.τ.ὅ., τοποθεσία καί σχετική ὀνοματολογία τοῦ τόπου, μορφολογικά στοιχεῖα (βασικές ἔννοιες, χωρίς λεκτικούς ὁρισμούς). - Ἔργα τῆς φύσης καί τοῦ ἀνθρώπου: λίμνες, δάση, φράγματα, δρόμοι, γεφύρια, ἀναδασώσεις κ.τ.ὅ. - Προσανατολισμός στό χῶρο: τό ταξίδι τοῦ ἥλιου- ἀνατολή καί δύση, ἐντοπισμός ἀντικειμένων (χονδρικά), τά ἄλλα σημεῖα, τοῦ ὁρίζοντα- στοιχειώδης ἄσκηση. Ἀνάγλυφες παραστάσεις τοῦ χώρου. - Ποῦ κατοικοῦν ἄλλοι ἄνθρωποι: χωριά καί πόλεις σ'ἄλλα μέρη (ἁπλή ἀναφορά).
	2. Τί καιρό ἔχομε	- Τά παιδιά ἀσκοῦνται στήν παρατήρηση φυσικῶν φαινομένων καί στήν ταξινόμησή τους. - Μαθαίνουν γιά τίς τέσσερις ἐποχές καί τά κυρίαρχα φαινόμενα σέ συνδυασμό μέ σχετικές βασικές ἔννοιες: ἐποχή, ξηρασία, ὑγρασία, ἄνεμος, βροχερός κ.τ.ὅ. - Κατανοοῦν ὅτι κάθε τόπος ἔχει καί τίς ἰδιαίτερες καιρικές συνθῆκες.	- Μέβραχύχρονες μεταβολές τοῦ καιροῦ: ἀπό τό πρωΐ ὡς τό βράδυ, ἀπό μέρα σέ μέρα, μέσα στήν ἑβδομάδα ' σχετικές ἔννοιες: κρύο- ζέστη, λιακάδα- συννεφιά, βροχή. κ.τ.ὅ. - Ἐποχικές μεταβολές: θἱ 4 ἐποχές τοῦ χρόνου καί οἱ ἀλλαγές τοῦ καιροῦ στό τόπο μας. - Ὁ κύκλος τοῦ νεροῦ: ἀπό τήν ἐξάτμιση στή βροχή, τρεχούμενα καί στάσιμα νερά ἄλλες μεταβολές τοῦ νεροῦ (χιόνι, πάγος χαλάζι). - Ὁ καιρός σ'ἄλλους τόπους: ἁπλές ἀναφορές περιγραφές, καί δείξεις εἰκόνων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

	3. Πῶς ζοῦμε στόν τόπο μας	- Τά παιδιά ἐπισημαίνουν χαρακτηριστικά προβλήματα ἤ τρόπους ζωῆς τῶν κατοίκων μέ συγκεκριμένα στοιχεῖα ἀναφορᾶς, π.χ. ἐνδύματα, ἔλλειψη νεροῦ, δρόμων κ.λ.π. - Κατανοοῦν σχετικές ἐξαρτήσεις ἀπό τή μορφολογία καί τό κλίμα τοῦ τόπου. -'Αξιολογοῦν ἀνάλογες ἐνέργειες τοῦ ἀνθρώπου γιά βελτίωση τῶν ὅρων ζωῆς.	- 'Ο ρουχισμός καί ἡ ἐνδυμασία μας καλοκαιρινά- θερινά, ἐργασίας κ.ἄ. - Οἱ ἐργασίες πού κάνομε: ὅσες συνδέονται μέ τόν καιρό καί τόν τόπο. - Οἱ ἐπικοινωνίες μέ τούς ἄλλους: - Τά καλά καί τά κακά: ὅσες δυσκολίες προέρχονται ἀπό εἰδικές συνθῆκες καί ἀπό τή δράση τοῦ ἀνθρώπου π.χ. καταστροφή δάσους, κατολισθήσεις, κ.τ.ὅ. - Πῶς ζοῦν ἄλλοι: ἁπλές ἀναφορές ἀπό διηγήσεις εἰκόνες κ.τ.ὅ"
- Γ'- ΠΩΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΟΥΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ	1. Μέ τί ταξιδεύομε	- Τά παιδιά ἀποσαφηνίζουν τίς γνώσεις τους καί τίς ἔννοιες ἀναφορικά μέ τά βασικά μέσα συγκοινωνίας. - 'Αποκτοῦν ἐποπτική ἀντίληψη αὐτῶν τῶν μέσων. - Κατανοοῦν(μέ συγκεκριμένες ἀναφορές καί γεγονότα) τή χρησιμότητα τῶν μέσων ἐπικοινωνίας καί τή σημασία τους γιά τή βελτίωση τῶν ὅρων τῆς ζωῆς.	- Οἱ καθημερινές μετακινήσεις μας: ποῦ πηγαίνουν οἱ μαθητές, οἱ δάσκαλοι, οἱ γονεῖς, οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. Πῶς πηγαίνουν· γιατί μετακινοῦνται· κάνουν μακρινότερα ταξίδια; - Μέσα συγκοινωνίας: μέ τά μέσα μετακινοῦνται στήν κοινότητά μας. Ἄλλα γνωστά μέσα συγκοινωνίας σέ τί ἐξυπηρετοῦν. -Πῶς ταξίδευαν παλιότερα: εἰσαγωγή.
	2. Τί προβλήματα συγκοινωνίας ἔχομε	- Διευρυνση τῶν γνώσεων σχετικά μέ τόν τρόπο λειτουργίας τῆς συγκοινωνίας. -'Επισήμανση εἰδικῶν προβλημάτων γιά τά ἄτομα καί τήν κοινότητα (κίνδυνοι, ἐλλείψεις, διευκολύνσεις κ.ἄ.) -'Εξοικείωση μέ στοιχειώδεις κανόνες καί σήματα κυκλοφορίας γιά αὐτοπροστασία καί σωστή συμπεριφορά	- Πῶς γίνεται ἡ συγκοινωνία: ὁ αὐτοκινητόδρομος, τό ἀεροδρόμιο, οἱ σιδηρόδρομικές γραμμές, τό λιμάνι- τρόπος κίνησης· τί ἀπ'αὐτά ὑπάρχουν στήν κοινότητα- τί δέν ὑπάρχουν, γιατί· δυσκολίες σχετικές. - Οἱ ἄνθρωποι πού μᾶς ἐξυπηρετοῦν:οἱ ὁδηγοί, - οἱ εἰσπράκτορες, οἱ τροχονόμοι, οἱ αεροσυνοδοί καί ἄλλοι ὑπάλληλοι

./.

		- Γνωριμία μέ τούς άνθρώπους πού δουλεύουν στίς ψυχοκοινωνίες καί έκτίμηση τής προσφοράς τους.	- Προβλήματα κυκλοφορίας: πῶς περνᾶμε ἕνα δρόμο, τά σήματα πού "μιλᾶνε", οἱ κίνδυνοι· πῶς πρέπει νά συμπεριφερόμαστε σέ κάθε περίπτωση μετακίνησης - ταξιδιοῦ.-
	3. Πῶς ἐπικοινωνοῦμε μεταξύ μας	- Τά παιδιά ἀποσαφηνίζουν τίς γνῶσεις τους καί τίς ἔννοιες ἀναφορικά μέ τά βασικά μέσα ἐπικοινωνίας. -'Αποκτοῦν ἐποπτική ἀντίληψη αὐτῶν καί ἐξοικειώνονται μέ τή (σωστή) χρήση τους. -'Επισημαίνουν εἰδικά προβλήματα ἐπικοινωνίας στήν κοινότητα. - Κατανοοῦν (μέ συγκεκριμένες ἀναφορές καί γεγονότα) τή χρησιμότητά τους καί ἐκτιμοῦν τήν προσφορά ὅσων ἐργάζονται στίς ἐπικοινωνίες.	- Πῶς συνεννοούμαστε καθημερινά: κουβέντες καί χειρονομίες· συνεννόηση μ'αὐτούς πού βρίσκονται κοντά μας - συνεννόηση μ'αὐτούς πού βρίσκονται μακριά μας: πῶς καί σέ ποιές περιπτώσεις γίνεται. - Τό γράμμα, τό τηλέφωνο, τό τηλεγράφημα: χρησιμότητα, χρήση, τρόποι μεταβίβασης, ὑλικά- πῶς γράφομε ἕνα γράμμα κ.τ.ὅ. - Οἱ ἄνθρωποι πού μᾶς ἐξυπηρετοῦν: ὁ ταχυδρόμος, ἡ τηλεφωνήτρια, ὑπάλληλοι ΟΤΕ-ΕΛΤΑ κ.ἄ. - Πῶς γίνεται ἡ ἐπικοινωνία στήν κοινότητα μας: ἐγκαταστάσεις, καταστήματα, χῶροι, ὑπάλληλοι· εἰδικές ἀνάγκες καί δυσκολίες.
- Δ'- Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΦΥΤΑ	1. Γνωρίζουμε τά φυτά	- Γίνεται γνωριμία τῶν παιδιῶν, ἀπό ἄμεση ἀντίληψη καί παρατήρηση, τῶν πιό κοινῶν φυτῶν τῆς περιοχῆς καί ἀποσαφήνιση σχετικῶν ἐννοιῶν. -'Αναγνωρίζονται μέ τά κοινά τους ὀνόματα καί γίνονται στοιχειώδεις ταξινομήσεις καί ὁμαδοποιήσεις. -'Αναπτύσσεται ἡ διάθεση γιά ἐξερεύνηση καί ἀνακάλυψη στή φύση καί ἡ ἀγάπη γιά τό φυσικό περιβάλλον.	-Τά φυτά τοῦ σπιτιοῦ: διακοσμητικά τοῦ σπιτιοῦ, τῆς αὐλῆς καί τοῦ κήπου, κοινά λαχανικά, καρποφόρα δέντρα - ἀναγνωρίσεις, ταξινομήσεις, παρατηρήσεις ἐξωτερικῶν χαρακτηριστικῶν (π.χ. φυτά πού τρώγονται, πού βγάζουν καρπούς κ.τ.ὅ). -"Αλλα φυτά πού ξέρουμε: ὀνομάτισμα καί ταξινομήσεις φυτῶν τῆς περιοχῆς, ἐξερευνήσεις, ὁμοιότητες καί διαφορές. "Αλλα ζῶα. - Συγκρότηση συλλογῶν, π.χ. ριζῶν, φύλλων λουλουδιῶν.-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

2. Σέ τί μᾶς χρειάζονται	- Κατανόηση τῆς ὠφελιμότητας τῶν φυτῶν γιά τόν ἄνθρωπο. - Κατανόηση τοῦ ἀγώνα τῶν ἀνθρώπου γιά τή διατήρηση καί τήν ἐξέλιξή τους. - Καλλιέργεια θετικῶν στάσεων καί διαθέσεων ἀπέναντι στό φυτικό κόσμο.	- Γιατί περιποιούμαστε τά φυτά: ποιά χρησιμοποιοῦμε γιά τροφή, γιά στόλισμα, γιά φωτιά κ.ἄ. - Φυτά ἄγρια καί ἐξευγενισμένα: ἔρευνα καί ἀνακάλυψη στόν τόπο τοῦ μαθητῆ. - Περιποίηση φυτῶν: σκάψιμο, πότισμα, σκάλισμα, κτ.ἄ - δουλειές στόν κῆπο μας, δουλειές στά χωράφια, στούς δεντρόκηπους - Τί βάζουμε χωρίς φυτά.
3. Πῶς μεγαλώνει ἕνα φυτό	- Οἱ μαθητές ἀσκοῦνται στήν παρατήρηση συγκεκριμένων φυτῶν γιά τήν ἐπιβεβαίωση ἤ ἀπόκτηση γνώσεων σχετικῶν μέ τήν ἀνάπτυξή τους. - Ἀναγνωρίζουν διάφορα ἐξωτερικά μέρη καί ὄργανα καί τή λειτουργική τους σχέση. - Κατανοοῦν βασικές τους ἀνάγκες. - Ἀποκτοῦν στοιχειῶδεις γνῶσεις καί ἱκανότητες καλλιέργειες φυτῶν καί ἀναπτύσσουν σχετικό ἐνδιαφέρον καί ἀγάπη.	- Τί χρειάζεται ἕνα φυτό γιά νά μεγαλώσει: τροφή- νερό- ζέστη- ἥλιο. - Ποῦ βρίσκει ὅ,τι χρειάζεται: χῶμα- λίπασμα, νερό- βροχή- πότισμα, ἥλιος- φῶς προφύλαξη ἀπό κρύο καί πάγους κ.τ.ὅ. Σχετικοί μικροπειραματισμοί. - Πῶς τά παίρνει: ὄργανα φυτῶν - ἀνατομική ἐξέταση: ρίζες, κορμός, κλαδιά, φύλλα· τά ἄνθη καί ὁ καρπός (παρατηρήσεις, ὀνομασία, συλλογές). - Μεγαλώνομε κι ἐμεῖς φυτά: σχετικές ἐργασίες, ἀνάλογα μέ τίς συνθῆκες τοῦ σχολείου.

Σημείωση: Καλό εἶναι τά παιδιά νά ἔχουν ὡς πλαίσιο ἀναφορᾶς ἕνα συγκεκριμένο φυτό, πού θά τό παρακολουθοῦν ἐξελικτικά.

- Ε'- Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΖΩΑ	1. Γνωρίζουμε τά ζῶα	- Γίνεται γνωριμία τῶν παιδιῶν ἀπό ἄμεση ἀντίληψη καί παρατήρηση, τῶν πιό κοινῶν ζώων τῆς περιοχῆς καί ἀποσαφήνιση σχετικῶν ἐννοιῶν. - Ἀναγνωρίζονται μέ τά κοινά τους ὀνόματα καί γίνονται στοιχειώδεις ταξινομήσεις καί ὁμαδοποιήσεις. - Ἀναπτύσσεται ἡ διάθεση γιά ἐξερεύνηση καί ἀνακάλυψη στή φύση καί ἡ ἀγάπη γιά τό φυσικό περιβάλλον.	- Τά ζῶα τοῦ σπιτιοῦ: ζῶα πού τρέφουμε γιά συντροφιά (π.χ. γάτες, σκύλους), ζῶα ἀγροτικοῦ σπιτιοῦ- ἀναγνωρίσεις, ταξινομήσεις, παρατηρήσεις ἐξωτερικῶν χαρακτηριστικῶν (π.χ. ζῶα πού μᾶς δίνουν τροφή πού μᾶς προστατεύουν, πού ζοῦν κοντά σέ νερό, πού ἔχουν φτερά κ.τ.ὅ). - Ἄλλα ζῶα πού ξέρουμε: ὀνομάτισμα, καί ταξινομήσεις ζώων τῆς περιοχῆς, ἐξερευνήσεις, ὁμοιότητες καί διαφορές. Ἄλλα ζῶα. - Συγκρότηση ἄλμπουμ καί συλλογῶν: φωτογραφίες, διατήρηση ἐντόμων, φτερῶν κ.λ.π.
	2. Σέ τί μᾶς χρειάζονται	- Κατανόηση τῆς ὠφελιμότητας τῶν ζώων γιά τόν ἄνθρωπο. - Κατανόηση τοῦ ἀγώνα τοῦ ἀνθρώπου γιά τή διατήρηση καί τόν ἐξευγενισμό τους. - Καλλιέργεια θετικῶν στάσεων καί ἀξιῶν ἀπέναντι στό ζωϊκό κόσμο.	- Γιατί περιποιούμαστε τά ζῶα: ποιά χρησιμοποιοῦμε γιά τροφή (ποιές τροφές;) γιά δουλειές, γιά προστασία γιά ὁμορφιά (π.χ. πουλιά) κ.τ.ὅ. - Ζῶα ἐξημερωμένα (σπιτικά) καί ἄγρια (τοῦ τόπου μας): πού ζοῦσαν πρῶτα, πῶς καί γιατί ἐξημερώθηκαν, ὠφέλειες καί ζημιές- στό ζωολογικό κῆπο. - Περιποίηση ζώων: στοιχειώδεις ἀναφορές στή μέριμνα γιά τροφή, πότισμα, στέγη, ἀσφάλεια - προστασία, ἰατρική περίθαλψη- δουλειές στό ζωοτροφεῖο μας. - Τί θά κάναμε χωρίς ζῶα
	3. Πῶς μεγαλώνει ἕνα ζῶο	- Ἄσκηση τῶν μαθητῶν στήν παρατήρηση συγκεκριμένων ζώων καί ἐπιβεβαίωση ἤ ἀπόκτηση γνώσεων σχετικῶν μέ τήν ἀνάπτυξή τους. - Ἀναγνώριση ἐξωτερικῶν μερῶν καί ὀργάνων καί λειτουργική τους συσχέτιση. - Κατανόηση βασικῶν τους ἀναγκῶν. - Ἀπόκτηση στοιχειωδῶν γνώσεων καί ἱκανοτήτων γιά τήν πρακτική περιποίηση	- Τί χρειάζεται ἕνα ζῶο, γιά νά μεγαλώσει: τροφή - νερό - ὕπνο, ζέστη, στέγη..... - Ποῦ βρίσκει ὅ,τι χρειάζεται: τί τρῶει, πῶς ἀποκτᾶ τήν τροφή (μέ κυνήγι' λ. τί προσφέρει ὁ ἄνθρωπος, τί κάνουν τά χειμῶν κ.τ.ὅ Σχετικά ὄργανα .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υ.Ε.Ν.Ε.Θ. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

		ζώων καί ἀνάπτυξη σχετικοῦ ἐνδιαφέροντος καί ἀγάπης.	- Μεγαλώνουμε ἕνα ζῶο: συντηροῦνται, ἀπό δυάδες παιδιῶν, μικρά ζῶα (π.χ. ψαράκια, σαλίγκαροι, χελῶνες) ἤ καί μεγαλύτερα· μετοφέρουν ατό σχολεῖο τήν πεῖρα ἀπό τό σπίτι τους καί συζητοῦν.
-ΣΤ'- ΠΩΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΕΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ	1. Τί χρειάζεται ἕνα παιδί γιά νά μεγαλώσει.	- Τό παιδιά συνειδητοποιοῦν τίς βασικές τους ἀνάγκες καί καταναοῦν ὅτι ὅλα τά παιδιά τοῦ κόσμου ἔχουν τίς ἴδιες ἀνάγκες. -'Αναπτύσσουν διαθέσεις γιά ἀλληλοκατανόηση καί ἀλληλεγγύη. -'Αποκτοῦν θετικές στάσεις γιά σωστή συμπεριφορά στήν καθημερινή μέριμνα γιά τήν ἀνάπτυξή τους (π.χ. λήψη τροφῆς, καθαριότητα, ὕπνος).	- Τί χρειάζεται ἕνα δέντρο- ἕνα ζῶο γιά νά μεγαλώσει (ἀναφορά στά προηγούμενα). - Τί χρειάζονται τά παιδιά νά ζήσουν καί νά μεγαλώσουν: τροφή- νερό, ὕπνο, ἐνδυμασία, κατοικία, ἥλιο - ἀέρα ἄλλες ἀνάγκες (παιχνίδι - ψυχαγωγία- προστασία- ἀγάπη). Πῶς περνῶ καί τί κάνω σ'ένα ἡμερονύκτιο. - Τί χρειάζονται ἄλλα παιδιά στόν κόσμο: Ἔχουν τίς ἴδιες ἀνάγκες: Ὑπάρχουν παιδιά μέ εἰδικές ἀνάγκες (ὄρφανα, πεινασμένα, ἀνάπηρα κ.λ.π.).
	2. Τί χρειάζεται μιά οἰκογένεια	-'Αναγνωρίζουν τίς ἀνάγκες τῆς οἰκογένειας ὡς προεκτάσεις τῶν ἀτομικῶν ἀναγκῶν. -'Αναγνωρίζουν καί ἐκτιμοῦν τό ρόλο τῆς οἰκογένειας γιά τήν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τῶν παιδιῶν. -'Αναπτύσσουν συμπαθητικές στάσεις: γιά ἀναξιοπαθοῦσες οἰκογένειες καί διάθεση κατανόησης καί ἀγάπης.	Τί μᾶς προσφέρουν οἱ γονεῖς μας τροφή - στέγη- προστασία- ἀγάπη κτλ. - Τί χρειάζεται μιά οἰκογένεια γιά νά ζήσει: ἀναγωγή τῶν ἀτομικῶν ἀναγκῶν ατό ἐπίπεδο τῆς δυάδας - οἰκογένειας. 'Εξειδίκευση σέ ἄλλες περιπτώσεις π.χ. χῶροι δουλειᾶς, αὐλή, κοινόχρηστοι χῶροι, περιποίηση γερόντων κ.λ.π., Πῶς βοηθοῦμε ἄλοι. - Οἰκογένειες πού δέν ἔχουν ὅ,τι τούς χρειάζεται: ὀρφανή, χωρίς στέγη, κ.τ.ὅ. πῶς συντηροῦνται.-
	3.'Από πού παίρνουμε ὅ,τι μᾶς χρειάζεται	- Τά παιδιά γνωρίζουν τά βασικά προϊόντα τοῦ τόπου, τήν ἀγορά καί τόν τρόπο μετακομιδῆς τῶν ἀγαθῶν ατό σπίτι.	- Πηγές ἀγαθῶν: τί μᾶς δίνει τό ἔδαφος, πῶς ἔρχεται τό νερό σπίτι μας, τί μᾶς δίνουν τά φυτά καί τά ζῶα τοῦ τόπου μας. Τί φέρνομε ἀπό ἄλλα μέρη τί γίνονται σέ ἐργοστάσια.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Κ.Υ.Σ. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΣΕΜΕ

- Συνειδητοποιοῦν ὅτι κάθε τόπος παράγει ὡρισμένα ἀγαθά.
- Ἀναπτύσσουν παραπέρα τή διάθεση γιά ἐξερεύνηση τοῦ περιβάλλοντος, φυσικοῦ καί κοινωνικοῦ, καί γιά διατήρηση καί προστασία τῶν πηγῶν ἀγαθῶν.

- = μεταφορά καί κατανάλωση προϊόντων
ἀπό τό χωράφι - κῆπο στό σπίτι, ἀπό τήν ἀγορά στό σπίτι, ἀπό τό χωριό στήν πόλη, χῶρος ἐναποθήκευσης καί συσκευασίας· μέσα μεταφορᾶς.

Σημείωση: παίρνομε ὡς ἀφετηρία ἐνδεικτικά ἕνα ἀγαθό π.χ. τό γάλα, τό ψωμί.

- Μιά περιήγηση στήν ἀγορά μας: τί βρίσκουμε, τί βρίσκαμε σέ ἄλλες ἀγορές· τί καταστήματα ἔχομε, τί πουλᾶνε.
- Πῶς θά ἔχουμε πάντα ὅ,τι μᾶς χρειάζεται: προστασία πηγῶν (εἰσαγωγικά)

---

4. Πῶς ἀποκτοῦμε ὅτι μᾶς χρειάζεται.

- Τά παιδιά μαθαίνουν τά κυριότερα ἐπαγγέλματα κάνοντας στοιχειώδεις ταξινομήσεις.
- Κατανοοῦν τήν ἔννοια, τήν ἀνάγκη καί τή χρησιμότητα τῆς ἐργασίας καθώς καί τίς σχετικές ἔννοιες: ἀμοιβή - χρῆμα, ἐπάγγελμα.
- Μαθαίνουν νά ἀναγνωρίζουν τά ἑλληνικά νομίσματα καί νά τά χρησιμοποιοῦν.
- Ἀποκτοῦν θετικές στάσεις ἀπέναντι στήν ἐργασία καί τούς ἐργαζόμενους.

- Δουλειές πού κάνουν οἱ ἄνθρωποι: ὅλοι ἐργάζονται; Δουλειές πού κάνουν οἱ γονεῖς μας· τί προϊόντα βγαίνουν μέ τήν ἐργασία τους· ἄλλες δουλειές.
- Ἐργασία καί ἀμοιβή: ποιοί κερδίζουν μόνο χρήματα, ποῦ βρίσκουν οἱ ἄλλοι τά χρήματα (πουλῶ-κερδίζω-ἀγοράζω)· τί ἀγοράζομε μέ τά χρήματα ἑλληνικά νομίσματα.
- Τί θά γινόμαστε χωρίς δουλειά: διάφορες ὑποθέσεις, ἐκτιμήσεις, συγκρίσεις.

- Ζ΄ -
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΗΧΑΝΕΣ

1. Ἐργαλεῖα καί μηχανές πού χρησιμοποιοῦμε στίς ἐργασίες μας

- Οἱ μαθητές διευρύνουν τίς γνώσεις τους ἀναφορικά μέ τά πιό κοινά ὄργανα πού οἱ ἄνθρωποι χρησιμοποιοῦν στίς δουλειές τους.
- Ἐξοικειώνονται μέ τόν τρόπο λειτουργίας τους, καί κατανοοῦν συναφεῖς ἔννοιες.
- Ἐξοικειώνονται μέ τή χρήση τους σέ συνάρτηση μέ τούς κινδύνους καί τήν ἀποφυγή τους.

- Ὄργανα (ἐργαλεῖα καί μηχανές) τοῦ σχολείου: μολύβια, ψαλίδια, χάρακες κουδούνι, διάφορες συσκευές - ἐπισήμανση, ὀνομάτισμα, λειτουργία-χρήση).
- Ὄργανα τοῦ σπιτιοῦ: τῆς κουζίνας τοῦ ὑπνοδωματίου, τῶν βοηθ. χώρων κλπ - ὅπως καί στά προηγούμενο.
- Ὄργανα πού χρησιμοποιοῦν οἱ ἐπαγγελματίες τῆς περιοχῆς: ὅπως στά προηγούμενα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

./.

		-'Επικίνδυνα σκεύη καί έργαλεῖα στό σπίτι, στό σχολεῖο στό δρόμο.
2. Σέ τί μᾶς βοηθοῦν οί μηχανές.	-Συνειδητοποιοῦν τή λειτουργική βάση τῆς έργασίας καί τό ρόλο τῶν όργάνων. -'Εξοικειώνονται μέ τά μέσα καί τούς τρόπους άξιοποίησης άπό τόν άνθρωπο φυσικῶν καί τεχνητῶν δυνάμεων στήν έργασία - Κατανοοῦν τήν έφευρετική δύναμη τοῦ άνθρώπου.	- Πῶς κάνει ὁ άνθρωπος τίς δουλειές του: χρήση χεριῶν, ποδιῶν καί άλλων μερῶν τοῦ σώματος· χρήση όργάνων: ξύλων, πέτρας, κατασκευῶν π.χ. μαχαίρια, κουτάλια, μίξερ, ραπτομηχανές κ.λ.π.) - Πῶς κινοῦμε τίς μηχανές: μέ τίς σωματικές μας δυνάμεις, μέ τό νερό, τόν άέρα, τόν άτμό, τόν ήλεκτρισμό· άπλές παιγνιώδεις (πειραματικές) κατασκευές π.χ. νερομύλος άνεμοδείχτης κ.ά. - Πότε κάνομε τή δουλειά μας καλύτερα: παραδείγματα πού δείχνουν ὅτι μέ τά έργαλεῖα καί τίς μηχανές ἡ έργασία γίνεται ταχύτερο, περισσότερη καί καλύτερη, ἴσως.
3. Τί εἶναι ἕνα έργοστάσιο.	- Γίνεται γνωριμία, άπό άμεση έποπτεία, μέ τά έργαστήρια" καί έργοστάσια τῆς κοινότητας. -Γίνεται εἰσαγωγή στήν ἔννοια (στήν πρακτική της διάσταση) τοῦ καταμερισμοῦ τῆς έργασίας (όμαδικῆς). - Κατανοεῖται καί έκτιμᾶται ὁ ρόλος τῶν έργοστασίων στή βελτίωση τῶν ὅρων ζωῆς καί σέ άλλες συνέπειες.	- Τό έργοστάσιο (ἤ έργαστήριο) τῆς κοινότητας: πῶς κινεῖται, πῶς εἶναι φτιαγμένο, ποιοί έργάζονται, πῶς έργάζονται (παρατηρήσεις, διαπιστώσεις). - Τί παράγει: προϊόντα, συσκευασία, διάθεση· άπό ποῦ παίρνουν τίς πρῶτες ὕλες, τί προσφέρει ἡ περιοχή- πόσο χρήσιμο εἶναι γιά ὅλους μας. - Εἰδικότερες έργασίες: οί έργάτες (τί κάνει καθένας), ὁ διευθυντής, οί έπιστάτες; - πῶς δουλεύουν σάν όμάδα· εἰδικές άπασχολήσεις.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

– "Η Ε
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ
Ο ΧΡΟΝΟΣ

1. Πῶς περνάει ὁ χρόνος

– Τά παιδιά εἰσάγονται ἐμπεφρικά στίς ἔννοιες τῆς διαδοχῆς τῶν γεγονότων καί τῶν φαινομένων καί στήν ἔννοια τοῦ χρόνου μέ βάση τίς συγκεκριμένες ἐνέργειές τους.
– Ἀποκτοῦν δεξιότητες καταγραφῆς γεγονότων καί χρονικῶν περιόδων μέ ἀριθμούς ἤ σύμβολα καί ἱκανότητες ἀναγνώρισης σχετικῶν καταγραφῶν καί ὀργάνων μέτρησης τοῦ χρόνου.

– Πῶς περνοῦν οἱ ὧρες μας:
πρωΐ– μεσημέρι– βράδυ (καί τά ἐνδιάμεσα) σέ σχέση μέ συγκεκριμένες δραστηριότητες (ἀτομικές, σχολικές, οἰκογενειακές).
– Πῶς περνοῦν οἱ μέρες μέ τόν ἴδιο τρόπο γιά τό σήμερα– χτές– αὔριο· οἱ μέρες τῆς ἑβδομάδας, οἱ μῆνες, οἱ ἐποχές.
– Πῶς μετράμε τό χρόνο: τό ἡμερονύκτιο, τό ρολόγι (εἰσαγωγικά), τό ἡμερολόγιο ἤ ἡμερο- δείκτης– ἀνάγνωση καί καταγραφή ἡμερομηνιῶν· οἱ ἔννοιες: τώρα– μετά – πρίν – ἔπειτα κ.τ.ὅ.

2. Πῶς ἀλλάζουν τά πράγματα μέ τά χρόνια

– Τά παιδιά εἰσάγονται στήν ἔννοια τῆς ἀλλαγῆς (ἐξελικτικά) μέ βάση παρατηρήσεις τους σέ συγκεκριμένα περιστατικά.
– Κατανοοῦν τό ρόλο τοῦ ἀνθρώπινου, παράγοντα στίς ἀλλαγές τῶν πραγμάτων κάνοντας κρίσεις καί ὑποθέσεις.
– Συγκεκριμενοποιοῦν προηγούμενες ἔννοιες χρόνου καί προσεγγίζουν νέες σχετικές μέ τήν ἐξέλιξη – μεταβολή καί πρόοδο.

– Ἡ Ἱστορία ἑνός φυτοῦ: παρατηρήσεις, περιγραφές, σχόλια, δεῖξη εἰκόνων κ.τ.ὅ – πῶς ἀλλάζει μέ τόν καιρό.
– Ἡ Ἱστορία ἑνός ζώου: διαδοχικά στάδια τῆς ζωῆς του, ὅπως καί στό προηγούμενο.
– Ἡ Ἱστορία ἑνός σπιτιοῦ* πῶς εἶναι σήμερα, πῶς ἦταν ἀρχικά· σπίτια σέ παλιές ἐποχές, σπίτια σύγχρονα· τί παθαίνουν τά σπίτια μέ τό πέρασμα τοῦ χρόνου.

* Σημ. Παλιό σπίτι ἤ κάστρο ἤ ναός, ἀνάλογα μέ ὅ,τι ὑπάρχει στήν περιοχή. Προέκταση (ἤ παραλληλισμός) σέ γέφυρα, λόφο, δάσος, κ.τ.ὅ.

3. Πῶς ἀλλάζουν οἱ ἄνθρωποι μέ τά χρόνια

– Οἱ μαθητές ἀντιλαμβάνονται ὅτι κάθε ἄνθρωπος ἔχει μιά Ἱστορία καί εἰσάγονται στήν ἔννοια τῆς Ἱστορικῆς ἀλλαγῆς.
– Ἐμπεδώνουν τίς ἔννοιες τοῦ χρόνου μέ βάση τό παρελθόν καί τό μέλλον.
– Μαθαίνουν στοιχειῶδη πράγματα ἀπό τήν Ἱστορία τοῦ τόπου τους καί φρονηματισμός

– Ὅλοι ἔχουμε τήν Ἱστορία μας: ἡ δική μου Ἱστορία (κάθε μαθητῆ), ἡ Ἱστορία τῶν γονέων μου καί τῶν παππούδων μου – πῶς ἦταν μωρό, πῶς ἀνδρώθηκαν (π.χ. ὁ πατέρας μου μαθητής, στρατιώτης, γαμπρός) τό γενεαλογικό μου δέντρο.
– Πῶς θά εἶμαι ὕστερα ἀπό πολλά

χρόνια; ὑποθετικό, Ιστορικό κατ'ἀναλογία μὲ τὰ προηγούμενα καὶ τὶς ὑποενότητες Η.1. καὶ Η.2.

- Ἱστορίες ποὺ ξέρουμε γιὰ τοὺς παλιότερους ἀνθρώπους τοῦ χωριοῦ (τῆς πόλης) μας: μυθικά, Ιστορικὰ πρόσωπα εὐεργέτες, Ιστρικὰ περιστατικὰ· τὸ ἄρδην, ἡ σημαία, τὰ τραγούδια μας· τὸ μουσεῖο μας.

Τάξεις Α΄καί Β΄ (Εὐκαιριακές ἑνότητες – ἀνάλυση)

ΕΠΟΧΙΚΕΣ	ΣΤΟΧΟΙ ΜΕΡΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ	ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
Α΄ ΕΠΟΧΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ 1. Οἱ ἐποχές τοῦ ἔτους	– Τά παιδιά μαθαίνουν νά παρατηροῦν τά φαινόμενα τῆς φύσης καί νά ἐπισημαίνουν τίς χαρακτηριστικές ἀλλαγές σέ συνάρτηση μέ τή χρονική διαδοχή. – Κατανοοῦν τίς συνεξαρτήσεις φύσης καί ἀνθρώπου, φύσης καί λοιπῆς ζωῆς. – Ἀποκτοῦν προσωπικά βιώματα καί τά ἐκφράζουν ἐλεύθερα ἤ μέ συμμετοχή σέ σχετικές ἐκδηλώσεις δημιουργικές.	– Ὁ χρόνος πού κυλάει: Τό περιεχόμενο τῆς ἑνότητας Η.1 τῆς Α΄τάξης (συνοπτικά) καί ἐπέκταση στίς περιοδικές ἀλλαγές καί τή διαδοχή τοῦ χρόνου. – Ἡ φύση πού ἀλλάζει: παρατήρηση χαρακτηριστικῶν φαινομένων στή φύση– γενική εἰκόνα, ἰδιαίτερα στοιχεῖα πού συνδέονται μέ τή ζωή τῶν φυτῶν καί τῶν ζώων (π.χ. πτώση φύλλων, ἀποδημία, πῶς εἶναι ὁ οὐρανός, ὁ λόφος, ὁ δρόμος, τό λιμάνι κ.ἄ) – Ὁ κόσμος πού ἀλλάζει: τί φοροῦν οἱ ἄνθρωποι, τί τρῶνε, τί ἑτοιμασίες κάνουν, οἱ βιτρίνες τῶν καταστημάτων, τί κάνουν τά ζῶα, κ.λ.π. Συνήθειες καί ἐκδηλώσεις. – Πῶς βλέπουν τά παιδιά τῆς ἐποχῆς: ἀνταλλαγή ἐμπειριῶν προσωπικῶν, οἱ γιορτές τῶν παιδιῶν, πῶς ἀλλάζει ἡ ζωή τους (σχολεῖο– ἐκδρομές κ.ἄ.π). Σχετικές ἐκδηλώσεις δημιουργικές, π.χ. ἀναπαράσταση τῆς ἄνοιξης κ.τ.ὅ.

* Στόχοι καί περιεχόμενο εἶναι κοινά γιά τίς Α΄καί Β΄τάξεις.
Ἡ διαβάθμιση, ὅπου χρειάζεται, δέν γίνεται ~~ερασιτηριότητες~~ στή
καί στήν ἐπεξεργασία τῶν ἐννοιῶν.

2. Ἡ ζωή καί οἱ ἀσχολίες τῶν κατοίκων	– Τά παιδιά μαθαίνουν νά παρατηροῦν τόν κοινωνικό βίο καί νά ἀποκτοῦν ἐποπτική γνώση τῶν ἐργασιῶν τῶν κατοίκων σέ κάθε ἐποχή. – Κατανοοῦν καί ἐπισημαίνουν ἐπιδράσεις τῶν καιρικῶν μεταβολῶν στή ζωή τῶν ἀτόμων τῆς κοινότητας σέ συνάρτηση μέ ἀνάλογη συμπεριφορά στά ζῶα καί στά φυτά. – Δραστηριοποιοῦνται γιά προσωπική συμμετοχή στήν ὁμαδική καί κοινωνική ζωή.	– Καλλιέργεια τῆς γῆς (ἀδρομερῶς): ἔργαλα, κλάδεμα, πότισμα κ.τ.ὅ.– περιποιήσεις τῶν φυτῶν μας (τῆς τάξης, τοῦ σχολείου, τοῦ σπιτιοῦ). – Συγκομιδή καρπῶν καί σχετικές ἀσχολίες: θερισμός, τρύγος, μάζεμα ἐλιᾶς, συσκευασία, κατεργασία (π.χ. κρασί, λάδι κ.τ.ὅ.) – Ἄλλες ἀσχολίες καί ἐνδιαφέροντα: προετοιμασίες μετακινήσεις – μετακίνησεις, γιορταστικές ἐκδηλώσεις καί ἀναψυχή, ἤθη καί ἔθιμα, τραγούδια. – Ἀσχολίες τῶν παιδιῶν: παιγνίδια, συμμετοχή στίς παραπάνω ἐργασίες, δικές τους ἐργασίες καί δραστηριότητες.
Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ 1. Γεγονότα ἀπό τή ζωή τοῦ σχολείου	– Τά παιδιά ἀποκτοῦν στενότερο πνευματικό καί ψυχικό δεσμό μέ τό σχολεῖο καί ἔφεση γιά μάθηση. – Δίνονται εὐκαιρίες γιά αὐτοέκφραση, καί γιά συμμετοχή στήν ὁμαδική ζωή καί δράση καί γιά σωστή ψυχαγωγία. – Καλλιεργοῦνται αἰσθήματα καί διαθέσεις ἀλληλεγγύης συνεργασίας καί ἀγάπης μεταξύ μαθητῶν καί δασκάλων καί μαθητῶν.	Ἐνδεικτικά θέματα.* – Ὑποδοχή πρωτοετῶν μαθητῶν– τέλος σχολικῆς χρονιᾶς – ἄλλες τελετές μέ σχολικό περιεχόμενο. – Ἐκδρομές περίπατοι – ἐπισκέψεις λ.χ. ἐπίσκεψη σέ μία ἔκθεση, ἀεροδρόμιο, τοπικό κ.λ.π.. – Ἐκδηλώσεις ἀλληλεγγύης ἔρανος, ἐπίσκεψη ἀσθενῶν συμμαθητῶν, ἐθελοντική ἐργασία κ.ἄ. – Παρακολούθηση εἰδικῶν μορφωτικῶν ἤ ψυχαγωγικῶν παραστάσεων, π.χ. προβολή ταινιῶν, ἐπίδειξη μηχανημάτων κ.τ.ὅ. – Ἐνδιαφέρουσες ἀτομικές δραστηριότητες: ἐντυπώσεις ἀπό ἕνα ταξίδι, μιά περιπέτεια, μία συλλογή κ.λ.π. – Μέτρα προστασίας καί προνοίας: ἐμβολιασμοί ἀπολυμάνσεις, διακοπή μαθημάτων κ.τ.ὅ

* Σέ κάθε σχολεῖο συμβαίνουν διαφορετικά γεγονότα. Αὐτό θά ἐκμεταλλευτοῦμε ἀνάλογα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

2. Γεγονότα από τή ζωή τής κοινότητας	Δίνονται εύκαιρίες στούς μαθητές: – νά προσεγγίσουν μερικά από τά προβλήματα τής κοινότητας καί νά γνωρίσουν βασικές δραστηριότητες τών καθρέκτων γιά τό κοινό καλό. – νά κατανοήσουν ὁρισμένα μέτρα κοινοτικής καί κρατικής μέριμνας. – νά ἀναπτύξουν κοινωνικά ἐνδιαφέροντα καί διαθέσεις συμμετοχής στήν κοινή προσπάθεια.	Ἐνδεικτικά θέματα: – Γιορτές καί πανηγύρια – πολιτιστικές ἐκδηλώσεις (βλ. ἐνότητα: Ἑορταστικές ἐκδηλώσεις). – Δυσάρεστα γεγονότα: πνιγμοί, κατολισθήσεις ρύπανση, κερδοσκοπήσεις κ.τ.ὅ. – Ἐγκαίνια κοινωφελῶν ἔργων καί ἄλλες κοινοτομικές δραστηριότητες: διδακτήρια, ὁ καινούριος ναός, ἡ παιδική χαρά, ὑδραγωγεῖο, κ.λ.π. – Ἐπισκέψεις σημαντικῶν προσώπων: ὁ νομάρχης, ὁ ὑπουργός, ὁ δεσπότης, ὁ ἀρχαιολόγος κ.τ.π. – Δωρεές ἤ παραχωρήσεις στήν κοινότητα ἤ τό σχολεῖο μέ εἰδικές τελετές κ.ἄπ.
3. Γεγονότα από τή ζωή τοῦ λαοῦ μας	– Ἐξοικείωση μέ γεγονότα ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος. – Μύηση σέ θέματα πολιτικής ἀγωγής. – Ἀπόκτηση προσδευτικά κοινωνικής καί ἐθνικής συνείδησης.	– Ἐνδεικτικά θέματα: – Ἑορταστικές ἐκδηλώσεις (βλ. ἐνότητες Γ..... εὐκαιριακοῦ περιεχομένου). – Ἐπιστράτευση– πόλεμος– τοπικά ἐπεισόδια. – Ἐκλογές – δημοψηφίσματα – Ἀνακάλυψη πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν κτ. – Ἔρευνα – ἐκδηλώσεις ἀλληλεγγύης γενικότερου ἐνδιαφέροντος. – Σεισμοί κ.τ.ὅ. (βλ. ἐνοτ. Β5)
4. Γεγονότα από τή ζωή τής ἀνθρωπότητας	– Ἐξοικείωση μέ τή διεθνή ἐπικαιρότητα καί τά προβλήματα τής ἀνθρωπότητας. – Ἀνάπτυξη πνεύματος συναδέλφωσης καί κατανόησης τῶν λαῶν.	Ἐνδεικτικά θέματα: – Ἔκτακτα φυσικά φαινόμενα (βλ. ἐνότ. Β5) – Κατακτήσεις τής ἐπιστήμης: δορυφόροι, διαστημικά ταξίδια, ἄλλες τεχνολογικές ἐπιτεύξεις, ἀνακαλύψεις στήν Ἰατρική κ.ἄ–

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

5. Ἔκτακτα φυσικά φαινόμενα καί γεγονότα	τά παιδιά ἀσκοῦνται στήν παρατήρηση τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καί ἐξοικειώνονται μέ τά φαινόμενα τῆς φύσης (ἐνημερωτικά). – Συνειδητοποιοῦν τήν ἐξάρτηση τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τή φύση καί τίς συνέπειές της στή ζωή του. – Κατανοοῦν τούς κινδύνους ἀπό τή διατάραξη τῆς ἰσορροπίας στή φύση, καθώς καί τήν ἀνθρώπινη ἐπενέργεια πάνω σ'αὐτή.	Ἐνδεικτικά θέματα: – Οὐράνια καί μετεωρολογικά φαινόμενα: ἐκλείψεις ἡλίου ἤ σελήνης, οὐράνιο τόξο κ.τ.ὅ – Γεωλογικές μεταβολές: σεισμοί, πλημμύρες, θύελλες, κατολισθήσεις;..... – Οἰκολογικά καί ἄλλα φαινόμενα καί γεγονότα: ρύπανση ἀτμόσφαιρας, θάλασσας (ψόφια ψάρια κ.ἄ) περιοχῶν' ἀσθένειες σοβαρές κ.τ.ὅ. – Σχετικοί μῦθοι: ὁ Αἴολος, οἱ κατακλυσμοί, ὁ Φαέθων, ὁ Ἐγκέλαδος...

Γ' ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

1. Θρησκευτικές γιορτές καί ἐκδηλώσεις	– Δημιουργία ἀτμόσφαιρας θρησκευτικῆς βίωσης καί συνθηκῶν δημιουργικῆς συμμετοχῆς τῶν μαθητῶν σέ σχετικές ἐκδηλώσεις. – Πρώτη γνωριμία μέ τά πρόσωπα καί τά γεγονότα τῆς θρησκείας μας. – Μύηση στίς λατρευτικές πράξεις τῆς Ἐκκλησίας καί τίς συνήθειες τοῦ λαοῦ μας.	– Πόλοι δραστηριοτήτων εἶναι οἱ καθιερωμένες ἀπό τήν Πολιτεία θρησκευτικές γιορτές: Ἰδιαίτερα: – Χριστούγεννα καί Πρωτοχρονιά – Τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἀποκριᾶς καί τῆς Καθαρῆς Δευτέρας – Πασχαλινές γιορτές: Λαζάρου– Βαΐων, Μ. Ἑβδομάδα. – Οἱ γιορτές τῶν Ἁγίων.
2. Ἐθνικές γιορτές καί ἐκδηλώσεις	– Δημιουργία ἀτμόσφαιρας ἐθνικοῦ φρονηματισμοῦ καί συνθηκῶν δημιουργικῆς συμμετοχῆς τῶν μαθητῶν σέ σχετικές ἐκδηλώσεις. – Πρώτη γνωριμία μέ τά πρόσωπα καί τά γεγονότα τῆς ἐθνικῆς μας Ἱστορίας. – Καλλιέργεια ἀγάπης καί θαυμασμοῦ γιά τήν ἐθνική μας κληρονομιά.	– Πόλοι δραστηριοτήτων εἶναι οἱ καθιερωμένες ἀπό τήν πολιτεία ἐθνικές γιορτές. – 28η Ὀκτωβρίου 1940 – 25 Μαρτίου 1821 – Ἡ γιορτή τῆς σημαίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

3. Τοπικές γιορτές καί ἐκδηλώσεις (θρησκευτικές καί ἐθνικές)	– Πρώτη γνωριμία μέ τά ἱστορικά πρόσωπα ἀπό τή θρησκευτική καί ἐθνική ἱστορία τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας τοῦ μαθητῆ. –'Ενεργητική συμμετοχή τῶν μαθητῶν στίς κοινοτικές ἐκδηλώσεις καί ἀνάπτυξη κοινοτικοῦ πνεύματος. –'Εξοικείωση μέ τήν παράδοση καί τά ἤθη καί ἔθιμα τοῦ λαοῦ μας.	– 'Επίκεντρο δραστηριοτήτων εἶναι ἐπέτειοι καί ἐκδηλώσεις ἱστορικοῦ καί θρησκευτικοῦ περιεχομένου πού γίνονται στήν κοινότητα ἤ περιοχή τοῦ σχολείου. 'Ενδεικτικά θέματα: – 'Ο πολιοῦχος τῆς κοινότητας – Τοπικά πανηγύρια – 'Επέτειος ἱστορικῶν ἤ θρησκευτικῶν γεγονότων τῆς περιοχῆς – μνήμη πεσόντων, ἁγίων, περιφορά εἰκόνων, μνήμη ἡρώων κ.τ.ὅ – 'Ανέγερση μνημείων, ναοῦ κ.τ.ὅ.
4. Κοινωνικές πολιτιστικές καί ἄλλες (κοινές) ἐκδηλώσεις	– 'Η δημιουργία συνθηκῶν προβληματισμοῦ πάνω σέ κοινά θέματα ὑγείας ψυχαγωγίας, προσδόου τῶν ἀνθρώπων, ἀγάπης καί κοινωνικῆς προσφορᾶς. – 'Ενημέρωση γύρω ἀπό βασικά προβλήματα τυπικοῦ καί γενικότερου ἐνδιαφέροντος καί ἡ ἀνάπτυξη θετικῶν στάσεων.	'Ενδεικτικά θέματα: – 'Η 'Ημέρα τῆς 'Απαταμίευσης – 'Η Παγκόσμια 'Ημέρα 'Υγείας – 'Η 'Ημέρα τοῦ πρασίνου – 'Η Γιορτή τῆς Μητέρας καί τοῦ Πατέρα – 'Η 'Ημέρα τοῦ παιδιοῦ – 'Η 'Εβδομάδα Προλήψεως 'Ατυχημάτων – 'Εκδηλώσεις μέ κοινωνικό, πολιτιστικό καί οἰκονομικό ἐπαγγελματικό χαρακτήρα π.χ. γιορτή τοῦ σταφυλιοῦ ἤ κρασιοῦ, ἀναχώρηση σφουγγαράδων κ.τ.ὅ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ακολουθεί διεξοδική συζήτηση και ανταλλάσσονται διάφορες απόψεις. Οι εισηγητές απαντώντας σε ερωτήσεις μελών του Τμήματος δίνουν τις απαραίτητες διευκρινήσεις.

Το Τμήμα, ύστερα από τη διεξοδική συζήτηση

ο μ ό φ ω ν α α π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται το κείμενο με το αναλυτικό πρόγραμμα της Σπουδής του Περιβάλλοντος Α΄τάξεως Δημοτικού, όπως το συνέταξαν οι κκ Εισηγητές.

Για το τέταρτο θέμα της ημερήσιας διατάξεως αναβάλλεται η συζήτηση για μια από τις επόμενες συνεδρίες του Τμήματος.

Επειτα από αυτά έληξε η συνεδρία.

Η Γραμματέας

Εύρ. Παπανικολάου

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κοντοπανταζής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 83/1981

Σήμερα, 15 Δεκεμβρίου 1981 ήμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.30 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἀγία Παρασκευή Ἀττικῆς).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τοῦ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κ.κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τοῦ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση καί Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Σύνταξη ἀναλυτικῶν καί ὡρολογίων προγραμμάτων γιά εἰδικά σχολεῖα.

2. Ἀνακοινώσεις

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

Μέ τό σχετικό ἔγγραφο (Γ/5669/13-7-1981/ΥΠΕΠΘ/Δ/νση Γεν. Ἐκπ/σεως Τμῆμα Δ΄) ὁ προηγούμενος ὑφυπουργός παιδείας ζητοῦσε ἀπό τό Κ.Ε.Μ.Ε. νά συντάξει σέ σχέδιο ἀναλυτικά καί ὡρολόγια προγράμματα γιά τά εἰδικά σχολεῖα τεσσάρων κατηγοριῶν: (α) νοητικά καθυστερημένων· (β) τυφλῶν· (γ) κουφῶν-βαρηκόων· καί (δ) μέ κινητικές διαταραχές καί σωματικές ἀναπηρίες· καί παρακαλοῦσε νά συντομευθεῖ ἡ σύνταξή τους, ἐπειδή τά σχολεῖα αὐτά λειτουργοῦν μέχρι σήμερα χωρίς εἰδικά προγράμματα.

Τό ἔγγραφο εἶχε ὀρθεῖ ἀρχικά στόν κ. Πασᾶκο, πού εἶναι καί μέλος τοῦ Συντονιστικοῦ καί Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου (ειδικῆ ἀγωγῆ) τοῦ Υπουργείου, καί μοῦ ἀνατέθηκε ὅταν ὁ κ. Πασᾶκος ἔλαβε ἀναρρωτική ἄδεια.

Οἱ διατάξεις στίς ὁποῖες στηρίζεται εἶναι οἱ ἀκόλουθες:

N.1143/31-3-1981 καί τῶν εἰδικῶν

"Αρθρο 5, παρ. Ια "Διά τήν εἰδικήν ἀγωγήν ἐπαγγελματικήν ἐκπαίδευσιν τῶν ἀποκλινόντων ἀτόμων ἐφαρμόζονται εἰδικά προγράμματα βάσει τοῦ εἴδους καί τοῦ βαθμοῦ μειονεξίας, τῶν δυνατοτήτων τοῦ ἐκπαιδευσίμου αὐτῶν καί τῆς ἐπαγγελματικῆς καί κοινωνικῆς των ἐνταξιμότητος, λαμβανομένων ὑπ ὄψιν καί τῶν κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν ἀναγκῶν καί πολιτιστικῶν συνθηκῶν, ὡς καί τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ περιβάλλοντος."

Ιβ "Διά Π.Δ./των, ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκευμάτων, ὁρίζονται τά ἀναλυτικά καί ὡρολόγια προγράμματα, ὡς καί τά διδασκόμενα μαθήματα."

N.1486/1975

"Αρθρο 2, παρ. 3 "Εἰς τάς ἁρμοδιότητας τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε ἀνήκουν:... Ἡ κατάρτισις ἐν σχεδίῳ ἀναλυτικῶν καί ὡρολογίων προγραμμάτων γενικῶν ἢ εἰδικῶν κατά περιφερείας τοῦ Κράτους ἢ κατά χώρας τῆς ἀλλοδαπῆς εἰς τάς ὁποίας λειτουργοῦν σχολεῖα."

"Ισαμε σήμερα τά εἰδικά σχολεῖα τῶν διαφόρων κατηγοριῶν εἶχαν ὡς βάση τό Ἀναλυτικό Πρόγραμμα (Α.Π.) καί τά βιβλία τῶν κανονικῶν σχολείων, στά ὁποῖα ἔκαναν τίς ἀπαραίτητες προσαρμογές κατά περίπτωση.

Ὑποστηρίζεται ὅτι καί κατά τή σύνταξη Α.Π. γιά τά εἰδικά σχολεῖα θά πρέπει νά ληφθεῖ ὡς βάση τό Α.Π. τῶν κανονικῶν σχολείων

'Η κατάσταση αὐτή μᾶς ἀναγκάζει νά προχωρήσουμε μέ ἀρκετή ἀβεβαιότητα στή συγκρότηση τῶν ἐπιτροπῶν ἤ ὁμάδων ἐργασίας καί νά θέσουμε ὡς ὅρο τή δυνατότητα ἀνασύνθεσής ἤ διεύρυνσής τους, ἄν οἱ ἀνάγκες τό ἀπαιτήσουν κατά τήν πορεία τῶν ἐργασιῶν. 'Επίσης γιά τούς ἴδιους λόγους θά πρέπει νά δοθοῦν στίς ἐπιτροπές ἱκανά περιθώρια χρόνου - ὄχι πάντως μικρότερα τοῦ ἑξαμήνου - ὥστε νά μπορέσουν νά συγκεντρώσουν καί νά ἐπεξεργαστοῦν τό ἀπαραίτητο βιβλιογραφικό ὑλικό. Παράλληλα, θά ἦταν ὁπωσδήποτε χρήσιμο νά ζητηθεῖ καί ἀπό τό προσωπικό τῶν εἰδικῶν σχολείων αὐτῶν τῶν κατηγοριῶν, πού λειτουργοῦν στήν 'Ελλάδα, νά διατυπώσουν τίς συγκεκριμένες προτάσεις τους γιά τό Α.Π. κατά μάθημα ἤ περιοχή δραστηριοτήτων.

Τέλος, ἐπειδή τά Α.Π. τῶν εἰδικῶν σχολείων δέν ἀφοροῦν μόνο τή δημοτική ἐκπαίδευση, καί ἑπομένως μόνο τό Τμῆμα τῆς Δημοτικῆς τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., θά πρέπει καί τό Τμῆμα τῆς Μέσης νά διατυπώσει τίς ἀπόψεις του, ἐκτός ἐάν κρίνει ὅτι θά πρέπει νά περιμένει πρῶτα τήν ὁλοκλήρωση τοῦ προγράμματος τῆς πρώτης βαθμίδας, γιά νά οἰκοδομήσει πάνω σ' αὐτό.

Οἱ τέσσερες 'Επιτροπές θά μποροῦσαν σέ πρώτη φάση νά ἀποτελεσθοῦν ἀπό τά ἑξῆς πρόσωπα:

1. Γιά τήν κατηγορία τῶν νοητικά καθυστερημένων

Κ. Τσιμπούκης, προϊστάμενος τοῦ Τμήμ. Εἰδ. 'Αγωγῆς στό Μ.Δ.Δ.Ε., ὡς πρόεδρος.
Λουκία Δρόσου - Πιστικίδου, εἶχε ὑπηρετήσει στό ΣΤΟΥΠΑΘΕΙΟ, συνταξιοῦχος.
Μ. Μανωλοπούλου, ψυχολόγος - στό "Ἵδρυμα "Θεοτόκος"
Γ. Δράκος, εἰδ. παιδαγωγός - λογοθεραπευτής
Μ. Ρώτα, δασκάλα εἰδ. ἀγωγῆς στό Πρότυπο εἰδ. σχολεῖο τῆς Μαρασλείου Π.Α.
Δ. Λιοδάκης, δ/ντής 1ου εἰδ. σχολείου Πειραιά

2. Γιά τήν κατηγορία τῶν παιδιῶν μέ κινητικές διαταραχές

Πόπη Μιχαλάκη, ψυχολόγος στό ΕΛΕΠΑΑΠ, ὡς πρόεδρος
Ι. Τσαγκούδης, δάσκαλος, εἰδ. παιδαγωγός στό ΕΛΕΠΑΑΠ
Ε. Παΐζη, δασκάλα πού εἶχε ὑπηρετήσει στό ΕΛΕΠΑΑΠ
Σ. 'Ανέστη, ἐργασιοθεραπεύτρια στό ΕΛΕΠΑΑΠ

./.

3. Γιά τήν κατηγορία τῶν κουφῶν - βαρηκόων

Κ. Χρηστάκης, ἐπιθεωρητής εἰδ. σχολείων Γ'περιφερείας, ὡς πρόεδρος
Ε. Ταμπακοπούλου, δ/ντρια τοῦ Σχολείου Κωφαλάλων τοῦ 'Εθν. 'Ιδρύματος Προστασίας Κωφαλάλων
Σ. Καραλή, δασκάλα στό Σχολεῖο Κωφαλάλων
Εὐ. Μάστορα, δασκάλα στό Σχολεῖο Κωφαλάλων
Παπαδά, " " "

4. Γιά τήν κατηγορία τῶν τυφλῶν

Χ. Μπίρτσας, ἐπιθεωρητής εἰδ. σχολείων Α΄ περιφερείας, ὡς πρόεδρος
Δ. Μπούκουρας, ψυχολόγος, δ/ντής Κέντρου αὐτιστικῶν τυφλῶν παιδιῶν
Ε. Κεφάκης, καθηγητής εἰδ. ἐκπαιδεύσεως τυφλῶν στό "Φάρο τυφλῶν" Καλλιθέας
Χ. Βασιλειάδου, διευθύντρια τοῦ ΚΕΑΤ (Οἴκου τυφλῶν)
Α. Ράπτου (τυφλή), καθηγήτρια ἀγγλικῆς φιλολογίας στό ΚΕΑΤ
Ι. Μενεῖδης, καθηγητής μαθηματικῶν στό ΚΕΑΤ

Τό 'Υπουργεῖο θά πρέπει νά προβλέψει γιά ἀμοιβή τῶν μελῶν τῶν 'Επιτροπῶν. Τά σχέδια Α.Π. τῶν 'Επιτροπῶν θά περάσουν τελικά ἀπό τό Κ.Ε.Μ.Ε. γιά ὁριστικοποίησή τους, σέ συνεργασία μέ τίς 'Επιτροπές πού τά ἐκπόνησαν. Προθεσμία γιά τήν ὁλοκλήρωση τῶν ἐργασιῶν προτείνεται ἕνα ἑξάμηνο ἀπό τήν ἡμερομηνία συγκρότησης τῶν 'Επιτροπῶν. Κατά τή διάρκεια τῶν ἐργασιῶν οἱ Πρόεδροι τῶν 'Επιτροπῶν θά πρέπει νά βρίσκονται σέ ἐπαφή μέ τόν Πρόεδρο τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. καί μέ τόν κ. Πασάκο, μέλος τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Εἰδικῆς 'Αγωγῆς τοῦ 'Υπουργείου.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Γ/5669/13-7-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Βουγιούκα καί γ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Βουγιούκα στό σύνολό της, ὅπως ἔχει.

Θ έ μ α 2ο 'Ανακοινώσεις

'Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τό περιεχόμενο α) τοῦ ἐγγράφου Φ.350/316/Δ.40169/3-12-1981 τοῦ ΥΠΕΠΘ πού ἀναφέρεται στήν ἀπόσπαση 'Επιθ/τῶν Δ.Ε. στό Κ.Ε.Μ.Ε., β) τῆς ἀποφάσεως Γ/10896/7-12-1981 τοῦ κ. 'Υφυπουργοῦ τῆς Παιδείας πού ἀναφέρεται στήν ἀνατύπωση βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γ) τῆς ἀποφάσεως ἀριθμ. Δ/39959/7-12-1981 πού ἀναφέρεται στήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στή ΣΕΛΔΕ 'Ιωαννίνων καί δ) τοῦ ἐγγράφου ἀριθμ. 373/3-12-1981 τοῦ Δ/τοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ 'Ιωαννίνων κ. Κίτσου μέ τό ὁποῖο ὑποβάλλεται πίνακας ἐγγραφέντων καί φοιτώντων διδασκάλων στήν παραπάνω ΣΕΛΔΕ.

"Επειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία

'Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

'Η γραμματέας

Εὐρυδίκη Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 84/1981

Σήμερα, 18 Δεκεμβρίου 1981, ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Ἁγία Παρασκευή Ἀττικῆς). Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Ν. Βλουτίδης, Δ. Μελάς, Σύμβουλοι Β΄, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου. Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κ.κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση καί Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί ἀπουσιάζει μέ ἀναρρωτική ἄδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Πρόταση τοῦ Δ/ντοῦ τῆς ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν κ. Βαρδάκη γιά ἀνάθεση διδασκαλίας δύο μαθημάτων στήν παραπάνω ΣΕΛΔΕ. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄.
2. Διορισμός Ἀναπληρωτῆ Διευθυντῆ Σπουδῶν στή ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.
3. Ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων γιά τό Α΄ τρίμηνο [illegible] σχολικοῦ ἔτους 1981-82 στή ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.
4. Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θ έ μ α 1ο Πρόταση τοῦ Δ/ντῆ τῆς ΣΕΛΔΕ 'Αθηνῶν κ. Βαρδάκη γιά ἀνάθεση διδασκαλίας δύο μαθημάτων στήν παραπάνω ΣΕΛΔΕ.

'Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', λέγει τά ἑξῆς:

Μέ ἔγγραφό του ἀριθμ. 170/14-12-1981 ὁ Διευθυντής Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ 'Αθηνῶν κ. Βαρδάκης ἀναφέρει ὅτι μέ τήν ἀριθμ. Δ.30121/81 'Απόφαση τοῦ ΥΠΕΠΘ εἶχε ἀνατεθεῖ ἡ διδασκαλία α) τοῦ μαθήματος "Ψυχολογία τῆς σχολικῆς ἡλικίας" στόν κ. Πασσάκο καί β) τοῦ μαθήματος "Αἰσθητική 'Αγωγή τοῦ παιδιοῦ" στόν κ. Μπενέκο.

'Ο κ. Μπενέκος δήλωσε ὅτι γιά λόγους ὑγείας δέν εἶναι σέ θέση νά διδάξει τό μάθημα.

'Ο κ. Πασσάκος δέ δίδαξε στή Σχολή τό πρῶτο τρίμηνο γιά λόγους ὑγείας καί τό μάθημα, πού τοῦ εἶχε ἀνατεθεῖ, δίδαξε ὁ κ. Λ. Σταύρου, Καθηγητής Παιδαγωγικῶν. "Επειτα ἀπό αὐτά ὁ κ. Βαρδάκης προτείνει νά ἀνατεθεῖ α) ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Αἰσθητική 'Αγωγή τοῦΠαιδιοῦ στήν Αἰκατερίνη Μαντωνακάκη-Χαραμόγλη ἀντί τοῦ κ. Μπενέκου γιά δύο ὧρες τήν ἑβδομάδα τό Β'καί Γ' τρίμηνο καί β) ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Ψυχολογία τῆς Σχολικῆς ἡλικίας" στό Λάμπρο Σταύρου, ἀναδρομικά ἀπό 1-10-81, καί γιά δύο (2) ὧρες τήν ἑβδομάδα τό Α'τρίμηνο καί τρεῖς (3) ὧρες τήν ἑβδομάδα τό Β'τρίμηνο.

'Επίσης προτείνει, ἐφόσον στό μεταξύ λήξει ἡ ἀναρρωτική ἄδεια τοῦ κ. Πασσάκου, νά τοῦ ἀνατεθεῖ, σύμφωνα μέ τήν προτίμησή του καί τήν κρίση τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς ΚΕΜΕ: ἡ διδασκαλία ἑνός ἀπό τά ψυχοπαιδαγωγικά μαθήματα, πού προβλέπονται ἀπό τό πρόγραμμα νά διδαχθοῦν αὐτοτελῶς τό Γ'τρίμηνο.

Στή συνέχεια ὁ κ. Κονιδιτσιώτης προτείνει νά γίνει δεκτή ἡ εἰσήγηση τοῦ κ. Βαρδάκη, ὅπως ἔχει.

'Ακολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

'Ο κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β'ἔχει τή γνώμη ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Ψυχολογία τῆς σχολικῆς ἡλικίας" γιά τό Β'τρίμηνο πρέπει ν'ανατεθεῖ ὅπως ἀρχικά εἶχε ἀποφασισθεῖ στό κ. Πασσάκο, Σύμβουλο Β' τοῦ ΚΕΜΕ, γιά τούς παρακάτω λόγους:

./.

1. Ὁ κ Δ/ντής σπουδῶν ΣΕΛΔΕ Ἀθήνας μέ ἔγγραφό του ἀριθ. 74/3-7-81 εἰσηγεῖται γιά τό σχολ. ἔτος 1981-82 ν'ἀνατεθεῖ ἡ δ/λία τοῦ πρώτου μέρους τοῦ μαθήματος "Ψυχολογία τῆς σχολικῆς ἡλικίας" στόν κ. Πασσάκο "γιά δυό ὧρες τήν ἑβδομάδα τό α΄τρίμηνο καί γιά τρεῖς ὧρες τό β΄τρίμηνο". Τό Τμῆμα Δημοτικῆς ΚΕΜΕ μέ γνωμοδοτησή του ἀριθ. 53/13-7-81 δέχτηκε ὁμόφωνα καί ὡς ἔχει τήν παραπάνω εἰσήγηση Στή συνέχεια, τό ΥΠΕΠΘ μέ τήν ἀριθ. Δ 30121/81 Ἀπόφασή του ἔχει ἀναθέσει τή δ/λία τοῦ μαθήματος γιά τά τρίμηνα α΄ καί β΄, στόν κ. Πασσάκο.

2. Ὁ κ. Πασσάκος δέ βρίσκεται σέ "μακροχρόνια ἀναρρωτική ἄδεια" ὅπως σημειώνεται στό ἔγγραφο ἀριθ. 170/14-12-81 μέ τό ὁποῖο ὁ κ. Δ/ντής σπουδῶν ΣΕΛΔΕ Ἀθήνας προτείνει τώρα ν'ἀνατεθεῖ γιά τό β΄τρίμηνο ἡ δ/λία τοῦ ἴδιου μαθήματος στόν κ. Λ. Σταύρου. Ἡ ἀναρρωτική ἄδεια τοῦ κ. Πασσάκου ἔληξε στίς 22/12/1981, ἔχει ἀναλάβει κανονικά τά καθήκοντά του στό ΚΕΜΕ καί ἐπιθυμεῖ νά διδάξει στή ΣΕΛΔΕ τό β΄τρίμηνο (ἔναρξη μαθημάτων 10/1/1981) ὅπως ἄλλωστε εἶχε ἀποφασισθεῖ.

3. Τό μάθημα "Ψυχολογία τῆς σχολικῆς ἡλικίας" στό σχολ. ἔτος 1979-80 διδάχτηκε ἀπό τρεῖς καθηγητές (κ. Πασσάκος, Βλουτίδης, Σταύρου στά τρίμηνα α΄, β΄, γ΄ἀντίστοιχα), στό σχολ. ἔτος 1980-81 ἀπό δυό καθηγητές (α΄καί β΄τρίμηνο κ. Πασσάκος γ΄τρίμηνο κ. Σταύρου). Γιά τό σχολ. ἔτος 1981-82 ὕστερα ἀπό τίς θετικές ἀποφάσεις ΚΕΜΕ καί ΥΠΕΠΘ καί μάλιστα στό τέλος τοῦ α΄τριμήνου (23-12-1981 προβάλλεται τό ἐπιχείρημα (!) τῆς "ἑνότητας τῆς μορφωτικῆς ἐπίδρασης καί τῆς ὕλης" (ἔγγραφο ἀριθ. 170/14-12-1981 τοῦ κ. Δ/ντῆ σπουδῶν).

4. Οἱ σπουδές τοῦ κ. Σταύρου σχετίζονται πιό πολύ μέ τό β΄μέρος τοῦ μαθήματος "Στοιχεῖαψυχοπαθολογίας τοῦ παιδιοῦ" πού διδάχτηκε ἀπό τό ἴδιο γιά δυό συναπτά σχολ. ἔτη (1979-80-81) παρά μέ τό α΄ μέρος "Βασικαί ἀνάγκαι παιδικῆς ἡλικίας, ἀτομικαί διαφοραί, προβλήματα προσωπικότητος καί συμπεριφορᾶς τοῦ μαθητοῦ, ἀντιμετώπισις αὐτῶν" τό ὁποῖο δίδαξε ὁ κ. Πασσάκος τά ἴδια σχολικά ἔτη. Ἔτσι καί οἱ δυό καθηγητές ἀπόκτησαν ἱκανή καί εἰδική γιά τό κάθε μέρος τοῦ μαθήματος, διδακτική πείρα.

5. Ἡ μή ἀνάθεση δ/λίας στό κ. Πασσάκο γιά τό β΄τρίμηνο σπουδῶν καί γιά τό μάθημα "Ψυχολογία τῆς σχολ. ἡλικίας" παρά τή λήξη τῆς ἀναρρωτικῆς του ἄδειας καί τήν ἐπιθυμία του νά διδάξει, ἔρχεται ὄχι μόνο σέ κατάφορη ἀντίθεση μέ προηγούμενη ἀπόφασή μας πάνω στό θέμα (53/1981) ἀλλά καί στή σχετική ἀπόφαση τοῦ ΥΠΕΠΘ. Παράλληλα μειώνει ἠθικά τό πρόσωπο τοῦ κ. Πασσάκου, Συμβούλου τοῦ ΚΕΜΕ πού πρόσφερε καί προσφέρει πολλά στήν Παιδεία καί στό ΚΕΜΕ.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση,

κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ Διευθυντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν κ. Βαρδάκη ὅπως ἔχει, ἤτοι:

Νά ἀνατεθεῖ ἡ διδασκαλία

1. τοῦ μαθήματος "Ψυχολογία τῆς Σχολικῆς ἡλικίας" στό Λάμπρο Σταύρου, καθηγητή Παιδαγωγικῶν, ἀναδρομικά ἀπό 1-10-81, ἡμερομηνία πού ἄρχισε νά διδάσκει τό μάθημα αὐτό καί γιά δύο (2) ὧρες τήν ἑβδομάδα τό Α΄ τρίμηνο καί τρεῖς (3) ὧρες τήν ἑβδομάδα τό β΄ τρίμηνο, καί

2. τοῦ μαθήματος "Αἰσθητική Ἀγωγή τοῦ Παιδιοῦ" στήν Αἰκατερίνη Μαντωνακάκη - Χαραμόγλη, καθηγήτρια τεχνικῶν τῆς Ἀρσακείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ψυχικοῦ γιά δύο ὧρες τήν ἑβδομάδα τό Β΄καί Γ΄ τρίμηνο.

3. Στόν κ. Πασσάκο, Σύμβουλο Β΄ τοῦ ΚΕΜΕ, νά τοῦ ἀνατεθεῖ, ἐφόσον στό μεταξύ λήξει ἡ ἀναρρωτική του ἄδεια, σύμφωνα μέ τήν προτίμησή του καί τήν κρίση τοῦ Τμήματος Δ.Ε., ἡ διδασκαλία ἑνός ἀπό τά ψυχοπαιδαγωγικά μαθήματα, πού προβλέπονται ἀπό τό πρόγραμμα νά διδαχθοῦν αὐτοτελῶς τό Γ΄ τρίμηνο.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΒΙΒΛΙΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ
Κ.Ε.Μ.Ε.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, ὁ ὁποῖος προτείνει νά ἀνατεθεῖ στόν κ. Πασσάκο, ὅπως ἀρχικά, εἶχε ἀποφασισθεῖ, ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Ψυχολογία τῆς σχολικῆς ἡλικίας" γιά τό Β΄τρίμηνο, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

Θ έ μ α 2ο Διορισμός Ἀναπληρωτῆ Διευθυντῆ Σπουδῶν στή ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄ θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Δ/40055/2-12-1981 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των (Δ/νση Προσ. Ἐτέρων Κλάδων) μέ τό ὁποῖο καλεῖται τό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει γιά τό διορισμό Ἀναπληρωτῆ Δ/ντῆ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως καί εἰσηγεῖται νά διορισθεῖ ὡς ἀναπληρωτής Δ/ντής Σπουδῶν ὁ κ. Παν. Βλάχος, ὁ ὁποῖος πρόσφατα τοποθετήθηκε στή Ζ΄ ΑΕΠ Τριπόλεως ὡς Ἐπόπτης Δημ. Ἐκπαιδεύσεως.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι.

Νά διορισθεῖ ὡς Ἀναπληρωτής Διευθυντής Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως ὁ κ. Παν. Βλάχος, Ἐπόπτης Δημ. Ἐκπ/σεως στή Ζ΄ Α.Ε.Π. Τριπόλεως.

Θ έ μ α 3ο 'Ανάθεση διδασκαλίας μαθημάτων γιά τό α΄ τρίμηνο τοῦ διδακτικοῦ ἔτους 1981-82 στή ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως.

'Ο Προεδρεύων τοῦ τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 1187/10-11-1981 τοῦ Δ/ντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως κ. Μ. Σπανοῦ μέ τίς προτάσεις του γιά τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στήν παραπάνω Σχολή γιά τό α΄ τρίμηνο τοῦ διδακτικοῦ ἔτους 1981-82 καί εἰσηγεῖται νά γίνουν δεκτές οἱ προτάσεις τοῦ κ. Σπανοῦ, ὅπως ἔχουν .('Η σχετική εἰσήγηση ἐπισυνάπτεται στό πρακτικό).

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση ,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ Διευθυντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Τριπόλεως κ. Σπανοῦ γιά τήν ἀνάθεση διδασκαλίας μαθημάτων στήν παραπάνω Σχολή γιά τό α΄ τρίμηνο τοῦ διδακτικοῦ ἔτους 1981-82, ὅπως ἔχει, ἤτοι:

Νά ἀνατεθεῖ ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος

1) 'Ιστορία τῆς Φιλοσοφίας στόν κ. Δ. 'Ανδριόπουλο, Σύμβουλο Β΄ τοῦ ΚΕΜΕ, γιά δύο (2) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό α' τρίμηνο.

2) Νεοελληνική Γλώσσα καί Γραμματεία στόν κ. 'Α. Βουγιούκα, Εἰδικό Σύμβουλο τοῦ ΚΕΜΕ, γιά δύο (2) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό α΄ τρίμηνο,

3) 'Οργάνωση καί καθοδήγηση Διδ/κῶν ἀσκήσεων στόν κ. Μ. Σπανό, Γεν. Δ/ντή Παιδαγωγικῆς 'Ακαδημίας Τριπόλεως, γιά δύο (2) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό α΄ τρίμηνο,

4) Ψυχολογία τῆς σχολικῆς ἡλικίας καί Ψυχολογία τοῦ Παιδιοῦ στόν κ. Δημ. Παλυβό, 'Υποδ/ντή Παιδ. 'Ακαδ. 'Ακαδ. Τριπόλεως, γιά δύο (2) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό α΄ τρίμηνο,

5) 'Οργάνωση καί διαδικασία τῆς διδασκαλίας καί μαθήσεως γενικά καί κατά μάθημα. 'Αξιολόγηση τῶν μαθητῶν καί 'Αναλυτικό Πρόγραμμα στόν κ. Βασ. Χαραλαμπόπουλο, Καθηγητή Παιδ. Τριπόλεως, γιά τρεῖς (3) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό α' τρίμηνο.

./.

6) Ψυχολογία τῆς σχολικῆς μαθήσεως στόν κ. Σπ. Παντελῆ, καθηγητή Παιδ. Ἀκαδημίας Τριπόλεως, γιά τρεῖς (3) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό α΄ τρίμηνο.

7) Θεωρία τῆς Ἀγωγῆς στόν κ. Βασ. Χαραλαμπόπουλο, καθηγητή Παιδ. Ἀκαδ. Τριπόλεως, γιά τρεῖς (3) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό α΄τρίμηνο,

8) Ὀργάνωση καί Καθοδήγηση Διδακτικῶν ἀσκήσεων στόν κ. Βασίλειο Χαραλαμπόπουλο, Καθηγητή Παιδαγ. Ἀκαδημίας Τριπόλεως, γιά τρεῖς (3) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό α΄ τρίμηνο.

9) Σύγχρονες ἐξελίξεις στή Φυσική καί Βιολογία στόν κ. Ἐλευθέριο Κουτσογιάννη, Καθηγητή τοῦ Προτύπου Γ/σίου Τριπόλεως, γιά δύο (2) ὧρες τήν ἑβδομάδα στό α΄ τρίμηνο.

Θ έ μ α 4ο Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στό τμῆμα α) τό ἔγγραφο ἀριθ. 113/7-12-81 τοῦ Δ/ντοῦ Σπουδῶν τῆς ΣΕΛΔΕ Θεσσαλονίκης κ. Ἐλευθερόπουλου πού ἀναφέρεται στίς Διδακτικές ἀσκήσεις καί παρακολουθήσεις λειτουργίας σχολείων καί β) τό ἔγγραφο 104/9-12-81 τοῦ Διευθυντοῦ Σπουδῶν Ἡρακλείου κ. Κασιώλα μέ μέ τό ὁποῖο ὑπέβαλε περίγραμμα διδακτέας ὕλης διδασκομένων μαθημάτων στήν παραπάνω ΣΕΛΔΕ.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ γραμματέας

Παπανικολάου

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης